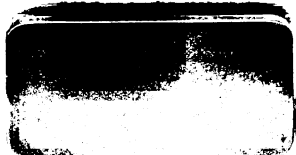

B. L 809. a.

L. rel. 1495

Gyarmatke

<36615975910015

<36615975910015

Bayer. Staatsbibliothek

Lat. 47. 58.
Hung.

Ling. Ungar.
& Fim.
Pg. 1477.

AFFINITAS
LINGVAE HVNGARICAE

CVM
LINGVIS FENNICAE ORIGINIS
GRAMMATICAE DEMONSTRATA.

NEC NON
VOCABVLARIA
DIALECTORVM TATARICARVM ET SLAVICARVM
CVM HVNGARICA
COMPARATA.

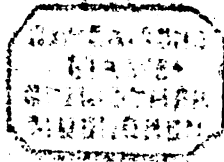
A V C T O R E
SAMVELE GYARMATHI
MEDICINAE DOCTORE
ET SOCIETATIS SCIENTIARVM GOTTINGENSIS SODALI CORRESPONDENTE
NEC NON SOCIETATIS NATVRAE CVRIOSORVM JENENSIS SOCIO.

GOTTINGAE
TYPIS JOANN. CHRISTIAN. DIETERICH. 1799.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

AVGVSTISSIMO AC POTENTISSIMO
TOTIVS ROSSIAE
AVTOCRATORI
PAVLO PRIMO.

POTENTISSIME CAESAR
DOMINE
LONGE INDVLGENTISSIME.

Non nisi sapientiae et gratiosissimae liberalitati debetur, qua Potentissimi Imperii Rossici Principes virorum doctorum studia haud dedignati sunt profequi, quod plures recentiorum populorum linguae nobis innotuerint, quorum antea ne nomina quidem fando accepta fuerunt. Pertinent huc linguae Votjakorum, Tscheremissorum, Tschuvaschorum, Permiorum, Vogulorum, Sirjenorum, Morduinarum, Esthonum, Finnorum et Laponum, quos populos fere omnes divina providentia Rossiae sceptro subjecit.

Spero itaque Caesar longe indulgentissime, TE audaciam, qua huic libro meo ab immortali Nomine Tuo splendorem et gratiam conciliare studui, non solum benigno animo mihi condonaturum, sed operam quoque meam in linguis populorum Tuae dominationi subjectorum diligentius perscrutandis adhuc collocatam, et in posterum, supremum numen et Tua Majestas si adnuerit, collocandam, favore Tuo amplexurum esse.

Cum primum Grammaticas trium linguarum primo loco memoratarum, quae Petropoli 1775 prodierunt, perlegerem, certissimaque in illis linguae meae patriae Hungaricae animadvertere viderer vestigia, percussus sum intimo devotissimae gratitudinis sensu erga

Principem, tot Novis scientiae humanae ambitum ditantem, quae hucusque eruditos homines fugerant. Magis vero commotus sum lecta exhortatione, In praefatione ad opus inscriptum: *Vocabularia totius orbis comparativa Augustissimae cura collecta* et Petropoli 1786. 1789. edita, qua exteri viri docti ad opus omni laude superius continuandum et perficiendum humanissime excitantur. Implevit me statim summus ardor, in via tam egregie coepta et munita ulterius progrediendi, et in linguas supra dictas altius inquirendi. Verum quamvis hujusmodi disquisitionum instituendarum desiderium sit mihi quasi innatum, semper tamen opportunitas defuit mihi, praesertim quod tales disquisitiones

in terris imperii Tui, Potentissime Princeps, longe a mea patria, et hinc, ubi jam dego, disitis, sint faciendae, nec nisi TE tutelari Genio feliciter possint peragi. Quodsi autem Tua Majestas labori meo faverit, forsitan sub auspiciis Tuis latius evagari mihi licebit, id quod ipse in ardentissimis votis habeo. Ceterum precor Deum optimum maximum, ut TE, domumque Tuam et regnum Tuum omni felicitate beet, et cumulet.

Tuae sacro sanctae Majestati

devotissimus

SAMVEL GYARMATHI.

Transilvanus. Med. Doctor.

PRAEFATIO.

Nisi utile est, quod facimus, stulta est gloria. Disquirere utrum lingua hungarica affine aliquid cum lingua *Fennicae* originis habeat, laborem exigit arduum, et difficilem; quaenam autem hinc redundatura sit utilitas, non sine ratione quaeri potest. Antequam igitur opus aggrediamur, ne muscas captare, et laterem lavare videamur, sana perpendere soadet ratio, utrum operae pretium sit tanto nos subicere labori?

Perspicacissimi historiarum scrutatores, peruestigata obscura illa veteris aevi epocha, in qua magna gentium migratio varias, easque subitas produxit mutationes, in eo tandem inter se consentire videntur, quod tam natio *Hungarica*, quam illae omnes, quas hodie historici nationes *Fennicae* originis nominant, ex eadem origine satae, et auctae, ex oriente aut septentrione (sub iudice lis est) avita sua sede emigrantes, per varios casus, perque multa rerum discrimina, in has, quas hodie incolunt terras, delatae, mansionem demum certam, et fixum stabilierunt domicilium.

Argumenta pensitare, quibus doctissimi viri hocce suffulciunt assertum, mei instituti non est, sed ea tantum expendere, quae quaestioni huic: *Utrum linguae dictarum gentium simile quid inter se habeant?*

habeant? multis dubiis subjectae, et ab eruditis exagitatae, lucem aliquam affundere possunt.

Olaum Rudbeckium, et post hunc Sajnovitium, similitudinem hanc subolfecisse quamplurimis notum est. Sajnovits eam in Demonstratione sua*) Havniensium eruditae societati dedicata adstruere conabatur. Proxime autem eam, eruditus vir I. HAGER**) majore multo eruditionis apparatu in Dissertatione sua corroboravit. Quid autem ego praestare potuerim, sequentibus docebitur.

Instituta linguae meae patriae per aliquot annos disquisitione curatori, et acquisita quarundam aliarum linguarum cognitione, observare coepi, linguam hungaricam non tantum ex linguis orientalium, Persarum, Hebraeorum et Turcarum, sed etiam ex quibusdam Europae linguis haud parvam mutuasse vocum copiam. Primo loco memoro Slavos, quorum linguae, teste doctissimo Szekeres Presbytero, et censore quondam librorum Viennae, linguarum flavicae, hungaricae, latinae, germanicae, et graecae callentissimo, voces hungarica lingua debuit multas, jam per secula civitate donatas. Multas ex lingua valachica quoque adoptavit, quae tamen ipsa etiam ex flavica et latina conflata est. Praeterea ex lingua germanica, italica, gallica, et anglica aliquas acquisivit.

Ex

*) Sajnovits. *Demonstratio Idioma Hung. et Lappon. idem esse.* Havniae. 1770.

**) *Neue Beweise der Verwandtschaft der Hungarn mit den Lapländern.* Wien. 1793.

Ex omnibus his, inquam, linguis nostra hungarica magno satis vocabulorum numero aucta est, Enimvero non possem harum ideo similitudinem asserere, cum similitudo ex vocabulorum similitudine magis, quam aliis proprietatibus sumta mihi semper visa sit minima.

In publicum edidit *P. Beregsássi* Professor collegii ref. in *Sárospatak*, vir. literaturae orientalis peritissimus, mihiq̄ue amicissimus, opus *) magno eruditionis apparatu elaboratum, ex quo lector cognoscere poterit, in quibus lingua hungarica cum orientalibus convenit. Magna assiduitate scrutatus est vir diligentissimus linguas orientales sequentes: Hebraicam, Chaldaicam, Syriacam, Aethiopicam, Arabicam, Persicam, Turcicam, Curdicam, Zendicam (Zend Avesta), Pehlvicam v. Samskritamicam, Kalmuckicam, Zingaricam, Hindostanicam, Indicam, Manschuricam, Tataricam, Sinesem, Armenicam, Grusnicam, Georgianam, praeterea linguas occidentales: Valachicam, Bohemicam, Germanicam, Latinam, Italicam, Gallicam, Albanicam, Romanicam, Romano-Valachicam, et quidquid in his labore diuturno detegere potuit, vocabula vndique plurima notando, et Syntaxin earum linguarum subtiliter rimando, consequenter illa, quae hungarico aliquid affine habebant sollicite congerendo; in unum corpus regedit, atque ita literaturae hungaricae amatoribus thesaurum maxime aestima-

*) *Ueber die Aehnlichkeit der hungarischen Sprache mit den morgenländischen, nebst einer Entwicklung der Natur, und mancher bisher unbekanntten Eigenschaften derselben, von P. Beregsássi. Leipz. 1796. 4. p. 214.*

aestimabilem contexit, qui ex eo multa admodum adhuc incognita, in linguae patriae naturam investigandam pertinentia, et nexum ejus cum omnibus his linguis demonstrantia maxima cum voluptate haurire possunt, quo omnes boni patriae cives, tam hodierni, quam posteri, magna huic viro de republica literaria optime merito, gratitudine devincti sunt, erantque.

In hoc ergo opere inveniet lector sciendi cupidus plurima, quae lingua nostra ex *Oriente* acquisivit. Quid autem *Septentrio* hanc ad rem illustrandam obtulerit, illud evolvere jam mei erit instituti.

Similitudinem, quam ego statuere allaboro, sequentia constituunt momenta.

Primo. Terminationes Nominum Substantivorum et Adjectivorum, quae vocibus certum aliquem characterem imprimunt, ope cujus significatio earum illico detegi potest.

Secundo. Similitudo modi declinandi et comparandi.

Tertio. Varia Pronominum significatio, et formatio, praecipue Pronominum Possessivorum coalescentia cum Nominibus et Praepositionibus possessivis.

Quarto. Suffixa et Possessiva, quae concursu Suffixorum, cum vocibus oriri solent.

Quinto. Conjugatio, et Significatio Verborum multifaria, quae in lingua Lapponum et Finno-
rum tam varia est, ut hungaricam superare videatur.

Sexto. Natura Adverbiorum, inprimis autem Praepositionum, quae rectius Postpositiones dici merentur,

rentur, et quæ per Numeros et Personas, tamquam reliqua Possessiva flexibilia inflectuntur.

Septimo. Syntaxis vocum.

Octavo. Similitudo vocabulorum multorum, quod quidem momentum mihi semper ultimum in istiusmodi disquisitionibus esse solet.

Nono. Collatio locorum biblicorum ope cujus multo facilius et clarius plurimarum vocum similitudo offendi poterat, quam auxilio lexicorum, aut grammatices.

Auxilia quibus usus fui sunt sequentia.

Quoad linguam lapponicam adhibui: *Lexicon Lapponicum* cum interpretatione vocabulorum svecolatina, et Indice svecano-lapponico, in usum tam illorum, quibus cura ecclesiarum in Lapponia committenda, aut iam commissa est; quam aliorum curiosorum, et linguarum studiosorum, indigenarum, et exterorum, illustratum præfatione latino-suecana, generosiss. dom. equ. aurat. de stella polari, Regis, Regnique Cancell. Consil. et Profess. Upsal. *Johannis Ihre.* Nec non auctum, grammatica lapponica a dom. *Erico Lindahl* Praepos. et past. eccl. Lyckfelensis, et *Johanne Oehrling*, past. ecclesiae Jockmockensis confecta. In lucem editum cura, et impensis illustriss. regiae in ecclesias lapponicas directionis. Anno MDCCLXXX. Holmiae. Typis Joh. Georg Lange. Opus certe est sui generis unicum, usitatissimas omnes linguae lapponicae voces a viris eruditiss. linguaeque peritis, partim in Lapponia natis, ibique educatis, collectas continens, nam *Joh. Oehrling* in Lapponia natus anno 1718
in

in Gymnasio Hernoefandensi educatus, in Academia Upsaliensi eruditus, ad suosque redux, rectoris et pastoris munere per triginta sex annos functus, anno 1779 diem obiit supremum. Continet hoc lexicon paginas 716 in 4. Usus sum praeterea *Grammatica Lapponica Henrici Ganander Aboensis*. Holmiae 1753. *Grammatica Fennica Bartholdi Vhael*. Aboe 1723. *Poesi Fennica*, quae in forma dissertationum praeside celeberrimo Prof. *Henrico Porthan* prodiit, ab anno 1766 usque 1778. Usus sum tandem, *Tentamine Lexici Fennici Danielis Juslenii*, Stockholmii edito, anno 1745. quod complectitur paginas 567 in 4.

Ut autem lectores mei justam linguae lapponicae et finnicae notionem acquirere possint, necessarium duxi illa huc transferre, quae in grammatica dicta doctorum virorum, *Lindahl et Oehrling* eleganter scripta sunt, atque lexico lapponico praemissa leguntur. Quo rarius enim lexicon hocce in manibus eruditorum meae patriae versatur, eo gratius meis lectoribus futurum spero, rem ad institutum meum maxime pertinentem hic adnotasse.

„Illum certe hujus nostrae lucubrationis usum futurum speramus (ait vir eruditus) illumque in finem hoc editur opus, ut linguarum studiosis aditus sit ad linguam etiam lapponicam penitus cognoscendam, tantopere a reliquis europaeis diversam et differentem.”

„Hi linguarum cultores mirabuntur linguam hujus gentis, quae studia literarum non colit, cujusque simplicitas vitae haud multarum scientiarum et
artium

artium adminiculo opus habet, tamen multis abundare elegantis, vocibusque, quibus quae dicenda sunt nervose satis exprimi possunt.”

„Hae voces phrasaeque saepe tales sunt, et tam singularis energiae, ut in aliud idioma aegre transferri possint, atque si versiones ex una in alteram linguam merito censentur requirere eruditionem solidam, ingeniumque acutum, multo adhuc difficilius erit negotium, ex lingua lapponica in aliam quamvis quidquam transferre, propter idiotismos, hujus linguae, indolemque singularem.”

„Quod in lingua lapponica termini technici scientiarum artiumque illarum, quas gens ignorat, desiderantur, nemini mirum videri potest. Omnibus aliis gentibus id ipsum commune est, quae cum primum scientias et artes amplexae sunt, terminos technicos artiumque nomina aut simul mutuatae sunt, aut nova effingere necessum habuere. Ex hac ipsa causa lingua lapponica aevo recentiori multis, imprimis vocibus theologis aucta est, quarum tanta laborat penuria, quanta excellit copia vocum, quibus quae in vita communi occurrunt exprimuntur*).

„Voces

- *) Exempli gratia: Nix vento cumlata et compacta, appellatur: *Filpatak*. Nix frigore tantummodo indurata, sed non conglaciata: *Tele*. Nix crusta tenui glaciali obducta: *Skawe*. Crusta nivis crassior, et altius conglaciata: *Tjarw*. Pars ima nivis, sive quae humo proxima est, quando conglaciatur: *Skiltje* et *Tjuoke*. Nix admodum alta: *Wuor*.

Haec pauca hic de voce *Nix* et *Glacies* notasse sufficiat, habent autem Lappones praeter has, voces plurimas adhuc, quibus varias nivis ideas, ejusque vicinas modificationes exprimunt, quas hic omnes notare nolui,

„Voces itaque theologicae maxima ex parte recentiores sunt, aut tales antiquae, quae praeter significationem vulgarem simul speciatim exprimunt illas res et functiones, quae ad cultum divinum et religionem pertinent. Huic usui nonnullae harum jam unice inserviunt, e. gr. *Kastatet* fere semper est baptizare: *Scallo*, semper et unice sacram coenam, *Scallotet* sacram coenam distribuere significant, reliqua ut omittamus.”

„Praeter hanc vocum theologiarum penuriam etiam nonnullae aliae desiderantur, et illae quidem tales, quibus nulla carere posse lingua videtur. Ita e. gr. quia virtus, et bene moratus nullo idoneo, et proprio nomine gaudent, per circumlocutionem auctores illam appellaverunt *Tjabbes tape*, sive honestam rationem vivendi, hunc *Tjabbes tapek*, sive talem, qui ita vivit.” Conscientiae etiam nomen in lingua lapponica recentioris est aevi, quod varie expressere auctores.

„Voluptate et luxu ut fere caret gens lapponica, ita et nomen ignotum, reliqua ut heic praetereamus. Id notatu dignum est, nomen *ata* et verbum *atet* communis esse significationis *) quibus omne id exprimitur, cujus nomen genuinum aut ignoratur, aut ex memoria excidit, sensus autem e contextu eliciendus est.”

Ut

nolui, ne lectores taediosa talium vocum enumeratione fatigarem. Sed quis hoc mirari poterit, qui ingentem nivis copiam, qua lappones per potiore anni partem teguntur, et cum qua per totam vitam luctantur perpendit?

*) Vide p. 33. vocem *Ata*, *Atet*, quod Hungarorum *Izt*, *Izténi*, respondet.

„Ut supra diximus, lexicon hoc illorum imprimis inservit usu, quibus cognitio linguarum arripit. Illarum quidem gentium linguas, quibuscum nobis est commercium aliquod, omnium primum addiscere necessam habemus, qui ut obtineatur finis, lexica raro desunt, atque adminicula: at cum his nequeat circumscribi limitibus desiderium linguarum curiosorum, nonnisi plurium et fere omnium linguarum cognitione explebile, locus nobis est sperandi, illis certe gratum hoc futurum opus *). His linguarum cultoribus eo minus poeniteat porrigere opem, quod, se cum in hoc musatum genere oblectant, id simul utilitatis exinde redundet, ut, collatis secum invicem linguis, illarumque aut convenientia aut discrepantia detecta aliqua cum probabilitate ortum gentium illarum, quibus vernaculae sunt, nos edocere valeant.

„Cognitio itaque linguarum gentium ortum et profapiam docet, indicatque, ut et solum et genus vitae mutaverint monstrat; quae quidem historia aequae et jucunda, et utilis forte est eritque semper atque illa, quae crudelia et exitiosa bella nobis enarrat.

„In lucem adhuc non satis est prolatum, unde originem lappones ducant, neque illud ipsi a majoribus acceptum relationibus quidem, ne dicam historia, in hoc tempus reservatum habent. Et quia mores vitaeque conditio, illam sine dubio quam voluit quod inhabitant solum, induerunt speciem, nihil nisi lingua restat, ex qua penitus examinata, et cum aliis collata hoc erit eruendum.

At

*) Mihi certe fuit maxime gratum, quod idem meis popularibus contingere non sine causa spero.

„At cum his quaestionibus id tantum quod verisimile est, raro certa ratio rerum obtineatur, mirum non est, de ortu lapponum varias, et diversas fuisse opiniones. Itaque eruditi plures lappones esse Israelitas contenderunt, et in ostendenda convenientia linguae cum Ebraea desudaverunt, et quidem non absque omni specie veri, nisi nulli non similis eua-
dat lingua Ebraea, nullo habito respectu vocalium, mutatisque praeterea pro lubitu literis unius ejusdemque organi. In illis qui huic rei explicandae operam dedere, clarus est Olaus Rudbeckius junior, Professor quondam Upsaliensis, nec non Magister Johannes Thelin, pastor antehac et praepos. Umen-
sium, quorum adhuc eruditae observationes manuscriptorum exstant. Linguam lapponicam cum hungarica in multis convenire ut jam dudum observatum est, ita illud deinceps Dom. Sajnovits natione Hungarus, Norvegiam cum ante aliquot annos peragraret expertus est, id quod ulterius expositum est, et demonstratum dissertatione academica, quae Upsaliae sub Praesidio Generosiss. Dni. Equitis regii, regni-
que Cancell. Consil. Joh. Ihre anno 1772 prodijt: *De convenientia linguae lapponicae cum hungarica.* Fennicam quoque linguam cum hungarica aliquatenus congruere scriptoribus non ignotum, et quidem aequo ac lapponica jure, propter illam, quae inter has ambas est similitudo, quod pace dixerim illorum, qui has et nationes et linguas plane diversas esse contendunt, qua de re in actis literariis Upsaliensibus prolixa est disputatio.

„Nihilominus vix negari potest, has linguas in multis concordare, quod et hoc lexicon ostendit, idque

idque collatis utriusque linguae grammaticis ulterius elucet. Quod vero Lappones a vicinis Svecis et Norvagis plura mutuati sint vocabula, istud mirum non est. De cetero unum alterumve in polonica, anglicana et quoque gallica lingua exstat vocabulum cum lapponica congruum. An in russica quaedam sint, certo dicere non possumus. Hactenus viri eruditi Lindahl et Oehrling,

Pauca haec, quae primo tentatis loco in publicam dare potui faventibus ero lectores oculis excipere, meque potius auxilio beneuolo animare, quam mordaci subicere criticae dignentur, amicam quamvis correctionem gratissimo semper animo excepturum. Eo enim plura de die in diem a me expectare hujus generis specimina possent, quo faventiores lectores meos, mihiq̄e suppetias ferre paratos reperiam.

Linguae lapponicae gnari mihi condonare dignentur, quod orthographia auctorum veteri et nova, in meis exemplis lapponicis et fennicis mixtim usus fuerim, exercitatio etenim requiritur maxima, ad uniformitatem semel adoptatae novae orthographiae in toto opere curiose observandam. At mihi, qui omni vivo defuitus magistro nondum venerandos consulere potui mortuos, prorsum erat varios committere errores. Neque lexicon omnes continebat voces, quas ex variis grammaticis depropsi.

Ingrati hominis nomine dignus evaderem, nisi publice confiterer, me quam plurima, quae in hoc opere reperiuntur, Celeberrimo Professore, et Magnae Britanniae Regis Aulæ Consiliario, *A. L. Schlözer*, et magnae Bibliothecae Georgiae Augustae

stae in acceptis referre debere. Hic enim Vir eruditus plurimos mihi libros, pagina 125. grato animo enumerandos, propria ex bibliotheca evolvendos obtulit, meque in iis, quae ad investigandas octo nationum fennicarum linguas necessaria erant, humanissime iuvare dignatus est.

In Bibliotheca autem memorata lexica omnia, quorum copia haec magna gaudet, aliaque scripta in rem meam pertinentia quaerenti semper parata offerebantur, haec enim est fons ille inexhaustus, thesaurusque ditissimus, ex quo omnigenae eruditionis cultores sitim suam restinguere possunt. Extra hanc dubito, an alibi terrarum aequae multifaria, ordine aequae bono digesta, et omnium desiderio satisfaciens reperiat, librorum supellex. Hujus ergo custodibus vigilantissimis publica referenda est gratia, qui promptissime semper, atque alacri animo petentibus thesaurum ex vasto hoc penu depromere, atque nova novaque auxilia, investiganti amicissime offerre confecerunt.

Insigne tandem additamentum ex *Vocabulario Manuscripto*, 33 gentium Sibiricarum Celeb. Prof. *Fischer*; quod pagina 219 fuse descriptum est, obtinui, quod M. S. sui generis unicam Cl. Prof. et Mag. Brit. Reg. Aulæ-Cons. J. C. *Gatterer*, humanissime mihi concedere dignatus est.

Magno praeterea mihi adjumento in variis linguae flavicae dialectis scrutandis erat D. Theologiae Candidatus *Stojkovits* ex comitatu Hungariae Syrmienfi oriundus, linguarum flavicarum peritissimus, qui in via hac mihi primum tentata facem amicissime praebere semper paratissimus erat.

CON.

Ortographia hungarica cum ruffica comparata.

a	A'z.	a.	
6	Buki.	b.	
B	Vjedi.	v.	
Г	Glagol.	g. h.	
Д	Bobro.	d.	
e	Jeszt.	je. e.	
Ж	'Sivjete.	's. ds.	'Sertva. Dsertva. <i>Ut in gall. Jone.</i>
З	Zemlja.	z.	Zemlja. <i>Ut in latinorum: Zona.</i> <i>Germ.: Seelo, Sorge.</i>
И	I'fe.	i.	
K	Káko.	k.	
λ	Ljudi.	l.	
M	Mifzlote.	m.	
H	Nás.	n.	
o	On.	o.	
Π	Pokoi.	p.	
p	Rtzi.	r.	
c	Szlovo.	sz.	Pufztinja. <i>Ut in lat. Custos. Salus.</i>
III	Tvérdo.	t.	
У	U.	u.	
Ф	Fert.	f.	
X	Kher.	kh. ch.	Blokhi. <i>Ut in lat. Achiuus.</i>
ц	Tzi.	tz.	Tzarstvo. <i>Ut in lat. Cae-</i> <i>far, et german. Zentner.</i>
Ч	Tserv.	ts.	Tserv. <i>Ut in ital. Cielo. Cervello.</i>
ш	Sa.	s.	Vifnja. <i>Ut in german. Schee-</i> <i>re. Abwischen.</i>
b	Jert.		
bl.	Jeri		
b	Jer.		
б	Jaty.	je.	Szjemja. <i>Ut in latin. Jecur.</i>
ю	Ju.	ju.	

d

Я	Ja.	ja.	Knjaginja. <i>Ut in germ.</i> Ja. Jahr.
і	I.	i.	
щ	Stfa.	stfa.	Stfasztie. <i>Ut in hungar.</i> Restfég.
э	e.	e. ő.	
ю	Jo.	jo.	
ю	ü.	ü.	
Нб.		ny.	Kameny. <i>Ut in gallorum:</i> Ale- magne. Regne.
Ль		ly.	Voply. <i>Ut in gallorum:</i> Mer- veille. Feuille.
нб		ty.	Blagodaty. <i>Ut in germanorum:</i> Welehe. Solche. Mägdchen.
н		gy.	<i>Ut in itolorum:</i> Gente. Giro. <i>et latinorum;</i> Genus. Ger- mania.

Orthographiam hanc hungaricam cum russica comparare, sub initio statim necessarium duxi. Ideo primum, quod per totum opus orthographia hac usus sum, in describendis vocabulis lapponicis, finnicis, esthonicis, votjakicis, tschuyaschicis, tschermisicis, permicis, firjenicis, morduinicis et tataricis. Secundo, quia in appendice operis secunda, ubi ex Vocabulariis 200 linguarum comparativis Petropoli editis vocabula nationum plurimarum legibiliter describere nitior, noni alia mihi hunc in finem commodior visa fuit orthographia, quam hungarica, utpote quae post russicam, omnibus fere Europae linguis praeferenda videtur, quoad orthographiae suae facilitatem; quod aequus lector primo statim intuitu facile dijudicare poterit.

De

De Terminationibus.

Similitudinem linguarum, hungaricae, lapponicae, et finnicae demonstraturo sub initium statim prolixa similibus Terminationum sese offert series. Hanc Terminationum similitudinem magnum ad rem meam adferre momentum, ex eo evidenter patet, quod haec non casu quo, aut forte fortuna, mixtim quasi, per omnes orationis partes disseminata est, sed certum quendam, et oculis criticis primo statim intuitu insignem produnt ordinem, video enim Substantiva Substantivis, Adjectiva Adjectivis, Diminutiva Diminutivis, Privativa Privativis, Adverbia Adverbiis esse similia.

Terminationes Substantivorum et Adjectivorum sunt sequentes: as, es, is, os, adt, *vel*, at, ot, dagc, *vel*, dag, tag, i, k, em, allem.

<i>Lapponice.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Similes hungaricae Terminationes, partim significatione quoque convenientes.</i>
Mihas.	Fortis.	Izmos.
Jegnas.	Glacie obductus.	Jeges.
Tarwas.	Pice abundans.	Szurkas.
Tlaggas.	Extensus.	Tagas.
Pohas.	Malus.	Potrohas. Obefus.
Puotfelwas.	Morbus.	Nyves. Loquax.
Arjas.	Versus meridiem.	Varjas. Cornicibus abundans.
Wajaldakes.	Obliviosus.	Felejdékes.
Mesketakes.	Morosus.	Reszketeges. Tremulus.
Lafsketakes.	Placabilis.	Fereteges. Procellosus.
Okitokes.	Ingratus.	Tökös. Herniosus.
Awatakes.	Jucundus.	Avatagos. Vetusus.

A

Lapponice

<i>Laponice.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Palkotakes.	Deflectens.	Menedékes. Inclinatus.
Tuddetakes.	Contentus.	Tudákos. Sciolus.
Sawotakes.	Optabilis.	Kivána os.
Pilkes.	Jocofus.	Lelkes. Animatus.
Pielies.	Auritus.	Files. Füles.
Metkes.	Tardus.	Etkes. Vorax.
Pejes.	Albus.	Fejes. Capitatus.
Telpes.	Jocofus.	Tréfás.
Edeles.	Inopinatus.	Fedeles. Operculatus.
Weiteles.	Licentiosus.	Ejteles. Octalis.
Oljajes.	Oleofus.	Olajos.
Famokes.	Robustus.	Homokos. Sabulosus.
Muiteles.	Memoria di- gnus.	Emliteles. Hiteles. Cre- dibilis.
Kenes.	Ignavus.	Kényes.
Kewoles.	Timidus.	Kevélyes. Superbiens.
Nialkes.	Lubricus.	Nyalkás. Delicatulus.
Perjes.	Velamentum ca- mini.	Perjés. Graminosus.
Seipetes.	Non caudatus.	Sejpes. Blaeus.
Sujeles.	Flexibilis.	Ajulós. Deliquium animi pati solitus.
Taikes.	Mollis.	Telkes. Curia praeditus.
Tjaiwajes.	Ventrófus.	Gojvás. Strumofus.
Sarwes.	Cornutus.	Szarvas.
Tuolwajes.	Sordidus.	Tolvajos. Latronibus abundans.
Omakes.	Subnubilus.	Homokos. Sabulosus.
Anekes.	Brevis.	Énekes. Cantor.
Armokes.	Clemens.	Kegyelmes.
Laikes.	Piger.	Pajkos. Petulans.
Navajes.	Villofus.	Nyavajás. Valetudinarius.
Pasteles.	Acutus.	Éles.
Skanjes.	Resonans.	Hangos.
Suokes.	Spiffus.	Szökés. Fuscescens.
Teiwes.	Res.	Tetwes. Pediculofus.
Teutetes.	Explementum.	Tettetés. Simulatio.
Tfekes.	Acutus.	Hegyes.
Walljes.	Copiofus.	Bövféges.
Wastes.	Deformis.	Restes. Piger.
Wekkes.	Multus.	Fékes. Capiftratus.
Welkes.	Albus.	Lelkes. Animatus.

Laponice.

<i>Laponice.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Wides.	Amplus.	Széles.
Wuonjes.	Tardus.	Restes.
Åjewes.	Novus.	Ujjas. Ujjontas.
Åiwajes.	Pertinax. Capi- tofus.	Fejes.
Åiwes.	Celebris.	Hires. Neves.
Idedis.	Matutinus.	Idős. Vetusus.
Eeckdedis.	Vespertinus.	Kisdedes. Parvulis pueris praeditus.
Lorwos.	Villosus.	Orvos. Medicus.
Kotjos.	Famulus.	Bojtos. Filamentosus.
Murkos.	Nebulosus.	Murkos. Dauco praeditus.
Mutkos.	Fragilis.	Mutskos. Sordidus.
Niaulos.	Pituitosus.	Nyálos.
Nelos.	Haebes.	Nyeles. Manubriatus.
Paitos.	Pronus.	Pajkos. Petulans.
Pikos.	Manifestus.	Tsikos. Striatus.
Mainos.	Laudabilis.	Monyos. Ovatus.
Puljos.	Glaber.	Suljos. Ponderosus.
Puikos.	Notus.	Pókos. Protuberans.
Juokos.	Rigidus.	Vaskos.
Njámkos.	Facile ad haere- scens.	Ragadós.
Jatkos.	Nive opertus.	Havas.
Niatfos.	Tempestas mi- tior.	Varatfos. Exulceratus.
Puoikos.	Notus.	Fiókos. Cistulis praeditus.
Tasmos.	Morbo vexatus.	Hasznos. Vtilis.
Tjåkos.	Occultus.	Arnyékos. Opacus. Titkos.
Tåbmos.	Notus. Cognitus.	Tudos. Doctus.
Tårmos.	Rugosus.	Kormos. Fuliginosus.
Tsuoikos.	Cognitus.	Tšekos. Osculabundus.
Uljos.	Aestuofus.	Suljos. Ponderosus.
Wuolos.	Jucundus.	Gyámolós. Adminiculófus.
Åntos.	Claudus.	Sántás. Sánta.
Palat.	Fodina.	Falat. Offa. Bolus.
Wielgadwuádt.	Virilitas.	Haladat. Occaf. Praeteritio.
Allagwuádt.	Altitudo.	Hogamat. Conceptio. Effe- ctus.
Zjengalwuádt.	Profunditas.	Tfinálat. Structura.
Hallott.	Inclinatus.	Hajlott.
Niakkott }		

<i>Laponice.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Tjuolot.	Obliquus.	Horgadott.
Puodfot.	Nudus.	Koppasztott.
Puorradag.	Bonitas.	Balgatag.
Pahuodag.	Malitia.	Fergedag. <i>Fergeteg. Fuvatag. Rengeteg. Silua</i>
Zjappuodag.	Nigredo.	horrida, immensa.
Muättadagc.	Dum diutius nigit.	Fergeteg. Zápor.
Laskadagc.	Imber.	
Pievedagc.	Splendor folis.	
Kääfadagc.	Tempeftas calida.	
Puorradagc.	Tempeftas bona.	
Taalvadagc.	Tempeftas perfrigida.	Sivadag. <i>Sivatag-idö.</i>
Kolckadagc.	Sudum.	
Pieggadagc.	Ventofa tempeftas.	Fergeteg.
Palvadagc.	Coelum nubilosum.	Felhödeg, <i>Felhös-idö.</i>
Viertuodagc.	Tempeftas incommoda.	
Väättadagc.	Tempeftas humida.	
Jagcniadagc. } Råvadagc. }	Tempeftas torrida.	Rekkendég. <i>Rekkenfég. Rekkenöfég.</i>
Arvadagc.	Pluvia diuturnior.	Aradag, Aradék. <i>Aradas Exundatio.</i>
Zjazjadagc.	Pluvia.	
Mierckadagc.	Nebulofa tempeftas.	
Aladagc. } Tavadagc. }	Aquilo. Boreas.	Fuvatag.
Luladagc.	Aufter, vel Notus.	
Nuärttadagc.	Eurus, v. Subsolanus.	
Orjadagc.	Zephyrus, v. Favonius.	
Miedadagc.	Ventus secundus.	

Notet

Notet velim hic, Lector perspicax, ideas has, quibus Lappones varias tempestatum modificationes, et mutationes exprimunt, omnes terminari in: *dagc*, idem faciunt Hungari in vocibus suis, hic adnotatis, aequae varias ideas tempestatum experimentibus.

<i>Lapponice.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Årjeli.	Meridianus.	Déli.
Årjeli piägg-	Ventus meridionalis.	Déli szél.
Årjeli-Hene.	Foemina austral.	Déliné. Déli afzszony.
Årjelisne.	Animi deliquium	Szarándok. Eremita.
Jabmaldak.	Ostium cataraetae.	Vakondok. Talpa.
Njiraldak.	Adventus.	Potolék. Supplementum.
Potaltak.	Stultus.	Kotfok. Ardeae species.
Tajok.	Opus.	Szérdék. Rejectaneum.
Tarbek.		Inquinamentum.
Teblak.	Maculosus.	Ablak. Fenestra.
Tjildok.	Pretiosus.	Hulladék. Reiectaneum.
Tsifok.	Passer.	Titok. Arcanum.
Tobdok.	Notus.	Undok. Foedus-di.
Tajatak.	Fractura.	Töredék. Stramentum.
Wainok.	Cupidus.	Bajnok. Pugil.
Waldok.	Caelebs.	Tajdok. Otsmany. Defoedatus.
Windek.	Fenestra.	Szelindek. Canis. Lanionum.
Wankek.	Aeger.	Terjék. Theriaka.
Tjadatok.	Diarrhaea.	Fofadék.
Nakkelem.	Impulsus.	Félelem. Metus.
Pärrelem.	Consumtio.	Sérelem. Laesio.
Tajetem.	Intellectus.	Kérelem. Petitio.
Káfelem.	Implicatio.	Kéfelem. Mora.
Wanatem.	Extensio.	Védelem. Defensio.
Walom.	Ejulatus.	Fajdalom. Dolor.
Kättjelem.	Tentatio. Periculum.	Veszedelem.
Merostallem.	Conjectura.	Méredelem. Méregetés. Dimensio.

<i>Lapponice.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Muitelem.	Reminifcentia.	Emlitelem. Emlités. Eml- lékezet.
Sebraftallem.	Confortium.	Segedelem. Auxilium.
Laidetallem.	Corruptio.	Sérelem. Laefio.
Kefatallem.	Vectura.	Kéfedelem. Mora.
Ajatallem.	Meditatio.	Akadalom. Akadék. Im- pedimentum.

Diminutiua, quae invenire potui funt fequentia:

Ajekats.	Fonticulus.	Kats. Manus paruula.
Pardnats.	Puerulus.	Kovats. Silex paruula.
Swikkats.	Anfractulus via- rum.	Dugats. Obturamentum.
Aiwatz.	Capitulum.	Kulats. Lagenula.
Aackatz.	Uxorcula.	Forgats. Fruftulum.
Kirjatz.	Libellus.	Követs. Lapillus.
Padnagatz.	Canicula.	Kutyátska.
Kabmagatz.	Calceolus.	Tfizmatska.
Puorrebuotz.	Meliufculus.	Jobbatska.
Stuorrabuotz.	Majufculus.	Nagyobbatska.
Neiakuts.	Infantulus.	Gyermeketske.
Pardnekuts.	Puerulus.	Fiutfska.
Akkakuts.	Vetula.	Kofátska.

Huc pertinent voculae illae, quibus Lappones multifariam exprimere folent ideas has: *Parvum, Parvulum, Paucum, Paulum, Paululum, Pauxillum.* ex. gr. Utzje. Utzjanatz. Unna. Unnatz. Un-unnatz. Unna-waanatz. Unnadzjam. maannadzjam. Pitta. Pinnatz. Pinpinnatz. Quibus totidem respondent in lingua hungarica, voculae diminutivae, ut: Kis, Kifiny. Kifinke. Szikta, Szikránni. Morfa. Morfánni. Morfátska. Kevés. Paránni.

Nomina Privativa Lapponum habent quoque aliquam fimilitudinem, licet non tam evidentem, uti haftenus enumerata.

Lapponice.

<i>Lapponice.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Kiedatembe.	Manu carens.	Kezetlen.
Pielitebmes.	Surdus.	Filetlen.
Porracketta.	Jejunus.	Etlén.
Jubmeletta.	Deo carens.	Istentelen.
Adefapta.	Profanus.	Szentelen.
Pednikapta.	Pecunia carens.	Pénzetlen.
Juolketeme.	Pedibus carens.	Lábatlan.

Uti in terminationibus Lapponum, ita in litteris initialibus eorum certam observo similitudinem. Quemadmodum enim Hungari, ita et Lappones abhorrent duplicem in initio vocum consonantem, et si quas, tam in hac quam in illa lingua animadvertimus voces duplici consona incipientes credo illas maximam partem non ab atavis suis sed a vicinis Suecis, et Germanis mutuasse, ut: *Sláttet*. Maclare *Prins*. Princeps. *Pálster*. Emplastrum. H. Flastrom. *Blade*. Folium. Ex simili fonte hausserunt Hungari: *Strof*. Schraube. *Spékelní*. Mit Speck zubereiten. *Plajbátz*. Bleyweiß. *Pléh* Blech, et alia his similia.

De Declinatione.

Paradigma declinationis hungaricæ, lapponicæ et finnicae Lectoribus meis propositurus, quatuor adferam exempla. Primum erit: *Kabmak*. Calceus, cui opponam hungaricum *Makk*. Glans. Secundum erit: *Addamos*. Datum. Hung. Adomás, vel Adomány. Tertium erit: *Cala*. Piscis. H. Hal. Quartum erit: *Kesi*. Manus. H. Kéz. Exempla hæc per 13 Casus inflectam; uti: per Nominativum, Genitivum,

vum, Dativum, Accusativum, Vocativum, Ablativum, Locativum, Mediativum, Negativum, Factivum, seu Mutativum, Nuncupativum, Penetrativum, Descriptivum, seu Instructivum. Constructionem horum casuum Paradigmati subjicienda demonstrabunt exempla. Cel. *Ganander*, Grammaticus, 13 Casus, at Doctissimus *Ihre* non nisi 10 numerat.

<i>Lapponice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Lapponice.</i>	<i>Hungarice.</i>
N. Kabmak.	Makk.	Addamos.	Adomás.
G. Kabmaken.	Makké.	Addamofen.	Addomásé.
D. Kabmaki.	Maknak.	Addamofí.	Adomásnak.
A. Kabmakeb.	Makkot.	Addamofeb.	Adomásft.
V. Kabmak.	Makk.	Addsmos.	Adomás.
A. Kabmakeft.	Makkoftol.	Addamofeft.	Adomásoftol.
L. Kabmaken.	Makkonn.	Addamofen.	Adomásonn.
M. Kabmakin.	Makkal.	Addamofin.	Adomásal.
N. Kabmakatta.	Makkatlan.	Addamofatta.	Adomásatlan.
F. Kabmaken.	Makká.	Addamofen.	Adomásá.
N. Kabmakan.	Makkul.	Addamofan.	Adomásúl.
P. Kabmaki.	Makknak. ba.	Addamofí.	Adomásnak. ba.
D. Kabmaklai.	Makként. Makkal.	Addamoslai.	Adomásként.

Finnice.

<i>Finnice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Finnice.</i>	<i>Hungarice.</i>
N. Cala.	Hal.	Kefi.	Kéz.
G. Calan.	Halé.	Keden.	Kézé.
D. Calalle.	Halnak.	Kefille.	Kéznek.
A. Calaa.	Halat.	Kefei.	Kezet.
V. Cala.	Hal.	Kefi.	Kéz.
A. Calasta.	Halaftol.	Kefift.	Kezestől.
L. Calafa.	Halann.	Kefifan.	Kezenn.
M. Calalla.	Hallal.	Kefilla.	Kézzel.
N. Calalta.	Halatlan.	Kefilta.	Kezetlen.
F. Calaxi.	Hallá.	Kefixi.	Kézzé.
N. Calana.	Halul.	Kefina.	Kézül.
P. Calahan.	Halnak. ba.	Kefie.	Kéznek. be.
D. Caloin.	Halként.	Kefien.	Kézként.

A §

Exempla

Exempla constructionem casuum demonstrantia
sunt sequentia,

Nominativus. L. Attje pãta. H. Atya jö. Pater venit.

Genitivus. Attjen pardne. H. Atya fia. Atyájé a fia.
Atyának fia. Patris filius.

Dativus. Attjai leb waddad. H. Atyának adtam.
Patri dedi.

Accusativus. Attjeb wuoidnib. H. Atyát láték. Pa-
trem videbam.

Vocativus. Attje pãte! H. Atya jövel. Veni Pater!

Ablativus. Atjest Kullib. H. Atyától hallám. Ex
patre audiebam. H. Atyástól együtt hallám. Simul cum
patre audiebam.

Locativus. Attjesne wuoidnab. H. Atyánn látom.
Per patrem, vel in patre video.

Mediativus. Attjin tjuowob. H. Atyával követem.
Atyástól együtt követem. Simul cum patre sequor. Seu:
In societate patris sequor.

Negativus. Attjetaka leb. H. Atyátlan vagyok
(leszek). Sine patre sum. Seu: *Inpatris sum.*

Factivus, seu Mutativus. Attjen kalkab tunji orrot.
H. Atyául fogok neked lenni. Ero tibi patris loco.

Nuncupativus. H. Atyához, Atyáig, Atyára megyek.
Ad patrem, usque ad patrem, super patrem eo.

Penetrativus. Kãret warai. H. A hegynek menni.
In montem ascendere. H. A falunak menni. Versus pa-
gum ire. H. Tüznek viznek neki menni. In aquam ignem-
que irruere. H. Jánosnak keresztelték. Baptisatus est ad
nomen Johannis. *Er ist Hans getauft worden.*

Descriptivus, seu Instructivus. H. Az Apostol-
ként mondhatom. Dicere possum, secundum Apostolum.
H. Véggel áll fel'em a' puskád. Scolpetum tuum recta versus
me directum est. Versus me collineat. H. Melegenn itta
az herbatejet. Theam bibit calide, vel calidam.

Varias has vocum terminationes, antiquiores
Grammatici Hungari, úti Molnár, pro veris Casuum
Terminationibus acceperere, et more Lapponum, Fin-
norum-

norumque plurimos Casus statuere; at moderni Grammatici terminationes illas, partim adverbiales, partim praepositionales, partim nominales, negativas, et transmutativas nuncupavere. Casus vero proprie dictos nonnisi quatuor, Nom. Genit. Dat. et Acc. statuere.

Numerus Pluralis apud Lappones terminatur in h ut: Attje. Attjeh. *Pater. Patres.* Puorak. Puorakeh. *Bonus. Boni.* Stuoeres. Stuoerafeh. *Magnus. Magni.* Nuor. Nuoreh, Nuorah. *Juvenilis. Juveniles.* Kabmak. Kabmakeh. *Calceus. Calcei.* Akka. Akkah. *Uxor. Uxores.* Usto. Ustoh. *Cupiditas. Cupiditates.* Allmats. Almatjeh. *Homo. Homines.* Hungarorum vero Pluralis in k definit, ut: *Atya Atyák Jo. Jók. Nagy. Nagyok Ifju. Ifjak. Tszima. Tszimak. Feleség. Felesek. Kivánság. Kivánságok. Ember. Emberek.*

Habent autem tam Hungari quam Lappones praeter Pluralem hunc alium adhuc Numerum Pluralem, qui non in omnibus observatur vocibus, sed tantum in Nominibus Cognationis. Significat vero is, non Personae pluralitatem, sed consortium, aut sodalitium cum illa Persona junctum. Exemplo res clarius patebit. Si quis dixerit *Laponice: Wáljah etfa mo.* *Hung. Bányaim Szeretnek engem.* Fratres amant me; tunc vox *Wáljah: Bányaim*, revera multos *Fratres* significat. Sed si quis dixerit: *Lap. Wáljatjeh etfa mo.* *Hung. vero: Bányámék Szeretnek engem;* tunc vox *Wáljatjeh, Bányámék*, non multos *Fratres*, sed unum *Fratrem* significat, cum quo, eo temporis momento, quo hic sermo fit, plures alii homines in consortio sunt, consequenter, hac voce non solum fratrem meum, sed reliquos etiam in ejus consortio actu existentes homines me amare assero. Tales sunt omnes hi Plurales: L. Ednitjeh. Ednits. H. Anyamék. *Matres mei.* L. Pardnitjeh. Pardnits.

Pardnits. H. Fiamék. *Filii mei.* L. Abbetjeh. H. Nénémék. *Sorores meae.* L. Neititjeh. H. Léányomék. *Filiae meae.* L. Kradnatjeh. H. Tarfamék. *Socii.* Verum hoc serio notet velim Lector duplicem hunc Pluralem, Hungaros possessivis tantum nominibus tribuere, Lappones vero nominibus cognationis simplicibus. Consequenter, voces allatae significant apud Hungaros: *Matres meae. Filii mei. Sorores meae. Filiae meae. Socii mei.* Praeterea, Lappones Numerum etiam Dualem habent, non tantum in Nominibus, Pronominibusque; sed in Verbis etiam, quo tamen Hungari carent.

In utraque lingua declinantur etiam Nomina composita cum conjunctione Enclytica: *ai*, et cum Adverbiis Interrogandi Lapponicis *pe, be, bai.* Hung. *é, is*; vt: *Nom.* Stalpinai. H. Farkasis. *Lupusque.* *Gen.* Stalpig. H. Farkaséis. *Lupique.* *Dat* Stalpainai. H. Farkasnakis. *Lupoque.* *Acc.* Stalpig. H. Farkast is. *Lupumque.* *Voc.* Stalpinai. H. Farkas is. *Lupeque.* *Abl.* Stalpistannai. H. Farkastolis. *A lupoque.* *Loc.* Stalpistaga. H. Farkasonnis. *Per lupumque.* *Med.* Stalpinaga. H. Farkasfalis. *Cum lupoque.* *Neg.* Stalpitagat. H. Farkastalanis. *Sine lupoque.* *Fact.* Stalpinag. H. Farkasáis. *Loco lupique.* *Pen.* Stalpa-jaga. H. Farkasbais. *In lupumque.* *Descr.* Stalpala-gainai. H. Farkasként is. *Secundum lupumque.*

Huc pertinent:

I. Jubmelbe.	H. Isten é?	<i>Deus ne?</i>
L. Jubmelampe?	H. Istenem é?	<i>Deus meus ne?</i>
L. Jubmelasampe?	H. Istenemnek é?	<i>Deo meo ne?</i>
L. Jubmelasammai.	H. Istenemnek is.	<i>Deo meo etiam.</i>
L. Kirkoftkobai?	H. Templombaé?	<i>In templumne?</i>
L. Adnamgos?	H. Anyámé é?	<i>Matris meae ne?</i>
L. Peiweges.	H. Napis.	<i>Dies quoque.</i>
L. Callogis.	H. Kut is.	<i>Fons etiam.</i>

Lappo-

Lappones amant voces duplicare more Hungarorum, ut: L. Pekkest pekkai. H. Diribrol darabra. *De frusto in frustum.* L. Japest japai. H. Eszendöröl esztendöre. *De anno in annum.* L. Kátest kátei. H. Kézröl kézre. *De manu in manum.* L. Orron orroje. H. Örökkön örökké. *In aeternum.* L. Kitto kato. H. Egyfzer is mászoris. *Continue.* L. Akta kábba. *item.* Juobba kábba. H. *Egy is másis.* Alteruter. L. Lakkas laka. H. Idébb idébb. *Non procul.* L. Pako lako. H. Pelda beszéd. *Adagium.* L. Tabben ja tobben. H. Imitt is amott is. *Hic et illic.* A. Tuoles tales! H. Hibli hubli! *Oh miserum!*

Nec in lapponica, nec in hungarica lingua ullum *Generis* vestigium reperire potui, sed *Adjectiva* promiscue omnibus *substantivis* invariata *Terminatione* praeponuntur, ut: L. Mo teudo. Mo akka. H. Én férjem. Én feleségem. *Meus vir, Mea uxor.* L. Sarwes wuokfa. Sarwes kofa. H. Szarvas bika. Szarvas tehén. *Cornutus taurus. Cornuta vacca.*

De Comparativis.

In formando Comparativo haud secus evidens observatur similitudo. Quemadmodum enim Hungari in Comparativo pro litterá finali semper b habere solent, hoc idem faciunt Lappones, vti exempla subjecta testantur.

Gracilis

	Gracilis	Gracilior	Gracillimus.
L.	Kedze.	Kedzeb.	Kedzemus.
H.	<i>Keskeny.</i>	<i>Keskenyebb.</i>	<i>Leg keskenyebb.</i>
	Pulcher.	Pulchrrior.	Pulcherrimus.
L.	Zjabbes.	Zjabbeseb.	Zjabbesemus.
L.	Zjabbe.	Zjabbeb.	Zjabbemos.
H.	<i>Szép.</i>	<i>Szebb.</i>	<i>Leg szebb.</i>
	Rotundus.	Rotundior.	Rotundissimus.
L.	Jorbatatz.	Jorbatatzab.	Jorbatatzamus.
H.	<i>Kerek.</i>	<i>Kerekebb.</i>	<i>Leg kerekebb.</i>
	Humidus.	Humidior.	Humidissimus.
L.	Nioska.	Nioskab.	Nioskamus.
H.	<i>Nedveske.</i>	<i>Nedveskébb.</i>	<i>Leg nedveskébb.</i>
	Felix.	Fellicior.	Felicissimus.
L.	Lickogas.	Lickogafab.	Lickuogafamus.
H.	<i>Boldog.</i>	<i>Boldogabb.</i>	<i>Leg boldogabb.</i>
	Humidus.	Humidior.	Humidissimus.
L.	Lufskos.	Lufskofab.	Lufskofamus.
H.	<i>Lutskos.</i>	<i>Lutskofabb.</i>	<i>Leg lutskofabb.</i>
	Dives.	Ditior.	Ditissimus.
L.	Bánda.	Bándab.	Bándaimus.
H.	<i>Gazdag.</i>	<i>Gazdagabb.</i>	<i>Leg gazdagabb.</i>
	Longus.	Longior.	Longissimus.
L.	Kukke.	Kukkeb.	Kukkemus.
H.	<i>Kúrta.</i>	<i>Kürtább.</i>	<i>Leg kürtább.</i>

De Numeralibus.

Numeralia Lapponum maximum inter reliqua ad rem meam adferunt momentum, in his enim tanta per omnes Numeralium species, regnat similitudo, quantum in nulla alia Grammatices parte observare potui. Videamus exempla.

Cardinalia, ad Quaestionem: *Kalli?* Hány? Quót?

<i>Lapponice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Akht. Agd.	1 Egy. Egj. Edgy.	Unus.
Kuáhte. Kuekta.	Kettő. Két. Ketteje.	Duo.
Qwekta.	2	
Kolma. Holma.	Három.	Tres.
Horma..	3 Háрма.	

Lapponice.

<i>Lapponice.</i>		<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Nielie. Nelje.	4	Négy. Négye.	Quatuor.
Wihhta. Wita. Wit.	5	öt. öte. öttel.	Quinque.
Kuhdta. Kota. Kot.	6	Hat. Hata.	Sex.
Zjetzja. Kietja.	7	Hét. Hete.	Septem.
Kiehtzja. Tjetja.			
Hetja. Kautzje.			
Kakhtzje. Kaktfe	8	Nyótz. Nyátza.	Octo.
Aktfe. Autzje.		Nyóltz.	
Akhtzje.	9	Kilentz. Kilentze.	Novem.
Logie.	10	Elég. Elegevan. Tiz.	Decem.
Akht loge nal.	11	Egy elég-nél. Egy tiz-nél. Tizen. egy.	Undecim.
Kuáhte loge nal.	12	Kettö elég-nél. Kettö tiz-nél. Tizen. kettö.	Duodecim.
Kuáhte loge.	20	Kettö, Elég. Két elég. Kettöleg. Két-tiz. Hufz.	Viginti.
Kuáhte loge ja akht.	21	Két elég és egy. Két tiz és egy. Huszoney.	Viginti unum.
Kolmaloge.	30	Három elég. Harmastlag. Harmintz.	Triginta.
Nieljalogie. Nelje- lokke,	40	Negyven.	Quadraginta.
Witaloge.	50	Negyedleg. ötödleg. ötödik elég. ötven.	Quinquaginta.
Akhta wita logkai.	51	Egy-ötöd-leg. ötven egy.	Quinquaginta unum.
Kuhâte huhdadlog- kai.	62	Ketto hatod-lag. Hat- vankettö.	Sexaginta duo.
Kautzielogie.	80	Nyoltzadlag. Nyoltz- van.	Octoginta.
Tjuote. Zjnarhte.	100	Száz.	Centum.
Tuhat. Tufan.	1000	Ezer.	Mille.

Ordi-

**Ordinalia, ad Quaestionem: Kallad? Hányad?
Hányadik? Quotus?**

<i>Laponice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Vuástad.	Egygyed. Egygyedik. Első.	Primus.
Nubbad.	Másod. Második.	Secundus.
Kolmad. Holmad.	Harmad. Harmadik.	Tertius.
Neljad. Neljad.	Negyed. - ik.	Quartus.
Witad. Widad.	ötöd. - ik.	Quintus.
Kotad. Kudad.	Hatod. - ik.	Sextus.
Hetjad.	Heted. - ik.	Septimus.
Kaktfad.	Nyoltzad. - ik.	Octavus.
Autzjad.	Kilentzed. - ik.	Nonus.
Logad.	Tized. - ik.	Decimus.
Kuektalogad.	Huszad. - ik.	Vicesimus.
Tjuotad.	Század. - ik.	Centesimus.
Tuhad.	Ezered. - ik.	Millesimus.

**Distributiva, ad Quaestionem: Kallagi? Hányas?
Mennyis? Mennyinn? Quoteni?**

Kuekti.	Ketten.	Bini.
Holmai.	Hárman.	Terni.
Holmas.	Hármas.	Ternarius.
Neljas.	Négyes.	Quaternarius.
Witas.	ötös.	Quinarius.
Kotas.	Hatos.	Senarius.
Kietjes.	Hetes.	Septenarius.
Holmades.	Harmados.	Qui trientem obtinet.
Neljades.	Negyedes.	Qui quadrantem obtinet.
Witades.	ötödös.	Qui quincuncem obtinet.
Kotades.	Hatodos.	Qui sextantem obtinet.
Logades.	Tizedes.	Decurio.
Tjuotades.	Zázados.	Centurio.
Holmad ászie.	Harmad része.	Tertia pars.
Vitad ászie.	ötöd része.	Quinta pars.
Holmalaka.	Hármaslag.	Trifarum.

De

De Pronominibus.

Pronomina debita attentione considerata dignam
itidem materiem subministrant.

Verum equidem est, quod Pronomina personalia Lapponum *Mon, Todn, Sodn* à Svecorum *Min, Din, Sin*, descendisse videntur, sed reliqua quae in sequentibus notabuntur sunt Lapponicae originis.

Kä? Kii? H. *Ki?* Quis?
Mi? H. *Mi?* Quid? Quale?
Mijas? H. *Mijen?* Qualis.

Muo. Mun. H. *Enyim.* Meus. Tuo. Tun. H. *Tiid.* Tuus. Suo, Sun, H. *Öve.* Suus.

Mijen H. *Mijenk.* Noster. Tijen. H. *Tijetek.*
Vester. Sijen. H. *Övek.* Eorum.

Jobba cobba. H. *Egyis máfis.* Alteruter. Haec vox cum hungarica, non tam sono, quam rythmo convenire videtur; Hungari etenim tales voces rythmicas plurimas habent. *Dib dàb, Aga boga, Dér dur, Dirib darab, Giz gaz, Hejje hujja. Entsem bentsem &c.*

In constructione cum substantivis eum sequuntur ordinem, quem Hungari, ut: *Mijen attje. H. Mi atyánk. Tijen attje. H. Ti atyátok. Sijen attje. H. ök attjok.*

Finni, Pronomina sua personalia Ego, Tu, Ille, cum tribus his particulis: *nisi, non, ne*, compendiose combinant, quod ipsum apud Hungaros in communi sermone quotidie observamus.

B

F. Ellen.

F. Ellen. a	<i>Nisi ego.</i>	H. Ha én nem.
Elles, vel Ellet.	<i>Nisi tu.</i>	Ha te nem.
Ellei.	<i>Nisi ille.</i>	Ha ő nem.
Ellemme.	<i>Nisi nos.</i>	Ha mi nem.
Ellette.	<i>Nisi vos.</i>	Ha ti nem.
Ellei.	<i>Nisi illi.</i>	Ha ök nem.
En.	<i>Non ego.</i>	én fem. (Neque ego)
Es, vel Et.	<i>Non tu.</i>	Te fem.
Ei.	<i>Non ille.</i>	ő fem.
Emme.	<i>Non nos.</i>	Mi fem.
Ette.	<i>Non vos.</i>	Ti fem.
Ei.	<i>Non illi.</i>	ök fem.

Dum aliquid prohibere volunt, tunc Imperativo Pronomen personale Particulâ prohibendi auctum adjungunt.

F. Åle, vel Ålvos.	<i>Ne tu.</i>	H. Te se.
Ålcon.	<i>Ne ille.</i>	ő se.
Ålkämme.	<i>Ne nos.</i>	Mi se.
Ålkât.	<i>Ne vos.</i>	Ti se.
Ålkôn.	<i>Ne illi.</i>	ök se.

Exemplo sit: F. *Ålâ fyð. Ne tu ede* H. *Tese egyél. Én sem izsom, tefe igyál. Ego non bibo, nec tu bibe.* Haec, et similia ea celeritate pronunciant Hungari, quod Particulae negativae, et prohibitivae: *sem, se*, cum Pronomine personali in unam coalescunt vocem, eo prorsus modo uti in Pronominibus Finno-Scandinavum observavimus.

Pronomina coalescunt cum Infinitivis Verborum etiam, ad modum Suffixorum, quae Nominibus, aliisque orationis partibus jungi solent, ut: L. *Mannadinam, Mannadinad, Mannadines.* H. *Mennem, Menned. Mennie kell.* Mihi ire. Tibi ire. Illi ire oportet. His in exemplis videmus in lapponico suffixum *nam, nad, nes*, et in hungarico suffixum *em, ed, ie*, verbo adjuncta esse, quae efficiunt, ut hi Infinitivi per Numeros et Personas flexibiles evadant. De his suo loco in capite (De verbis, eorumque Infinitivis), uberius

uberius tractabitur; hic pauca haec meminisse necesse erat.

Pronominibus *Ká* et *Mi* interdum Emphaseos causa in fine additur *tas*, hoc modo: *Kátas? Mitas?* Prorsus simile quid contingit cum iisdem Pronominibus Hungarorum *Ki* et *Mi*, his enim Emphaseos causa saepissime addunt terminationem *tsoda*, hoc modo: *Kitsoda? Mitsoda? Quis? Quid?*

Praeterea additur saepe tribus his Pronominibus interrogativis *Ká? Kutte? Mi?* Quis? Quid? terminatio, aut potius Adjectio syllabica *Ke*, quae eorum significationem mutat, fiunt enim Personalia, aut, si vis; Distributiva, ut: *Káke, Kutteke, Miks.* ex. gr. *Káke pátá.* Unusquisque veniet, quod Hungari eodem prorsus modo exprimunt, addita Adjectione syllabica: *Kiki eljö. Kiki leül, és eszik.* Unusquisque sedet et comedit. At Hungari praeter Adjectionem hanc syllabicam praefigunt his Pronominibus aliam quoque: *Vala-*, quae itidem pulchre convenit cum lapponico *Ke*. Ex. gr.

L. Kutte	etsá	mo?
H. Ki	szeret	engem?
<i>Quis</i>	<i>amat</i>	<i>me?</i>
L. Jus Kutteke	etsá	mo.
H. Ha <i>valaki</i>	szeret	engem?
<i>Si aliquis</i>	<i>amat</i>	<i>me.</i>
L. Mi	tunji	manni?
H. Mit	tettek	(tűnáltak) néked?
<i>Quid factum est tibi?</i>		
L. Jus	<i>mike</i>	<i>sjadda.</i>
H. Ha	<i>valami</i>	<i>történék.</i>
<i>Si</i>	<i>quidquam</i>	<i>evenierit.</i>

De Possessivis et Suffixis.

Possessiva soleo nominare, omnia Nomina substantiva et Adjectiva, Pronomina, Verba, Participia, Adverbia et Praepositiones, quae ideam aliquam possessionis involvunt. Character vocum talium possessivarum est suffixum pronominale adhaerens. Ex. gr. *Ház* Domus *Ház-am*, Domus mea. Syllaba finalis *am*, est suffixum pronominale sumtum ex Pronomine possessivo enyim, *meus*. Talia possessiva sunt sequentia: Nomen Adj. poss. *A' java*. Optima pars alicujus rei. Pronomen poss. *Enyim, tild, öot*. Meus, tuus, suus. Verbum poss. *Ijedtembe* szinte meg holtam. In *meo metuisse (metu)* fere exanimatus sum. Participium poss. *Nints neki ához semmi szollója*. Non habet ille hac in re loquentem suum, (*ad loquendum*) Adverbium possess. *Hamarjába*. Cito. Praepositio poss. *Töllem, Rollad; Hozzája*. A me. De te. Ad illum.

Eodem prorsus modo formant Lappones et Finni sua possessiva, uti exempla sequentia docent.

<i>Digitus meus.</i>	<i>Digitus tuus.</i>	<i>Digitus suus.</i>
L. Suarbmam.	Suarbmad.	Suarbmas.
H. Barmam.	Barmad.	Barma.
H. Ujjam.	Ujjad.	Ujja.
<i>Digiti mei.</i>	<i>Digiti tui.</i>	<i>Digiti sui.</i>
L. Suarbmaidam.	Suarbmaidad.	Suarbmaides.
H. Barmaim.	Barmaid.	Barmai.
H. Ujjaim.	Ujjaid.	Ujjai.
<i>Digitus noster.</i>	<i>Digitus vester.</i>	<i>Digitus illorum.</i>
L. Suarbname.	Suarbmade.	Suarbmasa.
H. Barmunk.	Barmatok.	Barmok.
H. Ujjunk.	Ujjatok.	Ujjok.
<i>Digiti nostri.</i>	<i>Digiti vestri.</i>	<i>Digiti illorum.</i>
L. Suarbnamech.	Suarbmadech.	Suarbmasach.
H. Barmaink.	Barmaitok.	Barmaik.
H. Ujjaink.	Ujjaitok.	Ujjaik.

Pater

<i>Pater meus.</i>	<i>Pater tuus.</i>	<i>Pater suus.</i>
L. Atzjam,	Atzjad.	Atzjas.
H. Atyám.	Atyád.	Attya.
<i>Oculus meus.</i>	<i>Oculus tuus.</i>	<i>Oculus suus.</i>
L. Silmám.	Silmád.	Silmáf.
H. Szemem.	Szemed.	Szeme.
<i>Deus meus.</i>	<i>Deus tuus.</i>	<i>Deus suus.</i>
L. Jubmelam.	Jubmelád.	Jubmeles.
H. Iftenem.	Iftened.	Iftene.
<i>Corculum meum.</i>	<i>Corculum tuum.</i>	<i>Corculum suum.</i>
L. Vammozjam.	Vammozjad.	Vammozjes.
H. Szivetském.	Szivetskéd.	Szivetskéje.
<i>Filius meus.</i>	<i>Filius tuus.</i>	<i>Filius suus.</i>
L. Pardnam.	Pardnad.	Pardnas.
H. Fiam.	Fiad.	Fia.

Qui exempla adlata oculis perlustrat, momento videt insignem in Possessorum formatione similitudinem. In primo exemplo: *Suarbmam* Digitus meus, *Ujjam*, adjeci aliam quoque vocem hungaricam, *Barmam*, (Brutum meum) eo quod haec vox maiorem habens cum voce *Suarbmam* similitudinem, facilius multo lector formationis Possessivi similitudinem observare poterit.

Observabit quivis characteres Personarum, primae et secundae, eosdem prorsus esse qui sunt in lingua hungarica, character primae Personae est littera *m*, secundae autem *d*, et quidem tam in singulari quam in plurali Numero. Character autem primae, secundae et tertiae Personae in Numero Plurali duplicato: *Digiti nostri*, *suarbmamech*, *Digiti vestri* *suarbmamech*, (in quibus nempe tam possessor, quam res possessa in Plurali Numero est) est littera *ch* quam Hungari per *k* exprimunt. Ergo hic aequae magna est convenientia.

Lappones blande et honorifice aliquem compellentes, ut plurimum Diminutivo-possessivis utuntur, ut: *Puáradzam!* Mi bone! Mi charè! Mea Anima! *Pardnatjam!* Mi filiole! Hoc idem faciunt

Hungari constanter et frequentissime, ut: Kedvesfeském! Fiatskám! Galambotskám! Édeském! Afzszonykám! Uratskám! Léánykám! Szépetském! Lelketském! Szivetském! Rosátskám! Violátskám! Mea puella! Meum corculum! &c.

Pronomina possessiva non sunt, nisi genitivi Pronominum personalium, ex. gr. *Mon*, Ego, Plur. Nominativo: *Mije*. Nos. Genitivo: *Mijen*. Nostri. *Mijen manah*. Libéri nostri. H. *Mi gyermekink*, vel: *A gyermekek mijénk*. Hungari eodem modo faciunt suum Pronomen possessivum. Ego. *En*. Nos. *Mi*, Nostri *Mijénk*, et hac voce utuntur semper loco possessivi: *Mijénk a nyereffég*. Lucrum est nostrum.

De Verbis.

Significatio Verborum apud Hungaros varia et multiplex est, dantur enim Verba Activa: *Fog*. Capit. Passiva: *Fogódik*, Capitur. Determinata: *Fogom*. Capió certum aliquod individuum. Interminata: *Fogok*. Capió incertum aliquid. Immanentia, seu Neutra: *Gazdagulok*. Ditesco. Transítiva: *Gazdagitom*. Dito. Potentialia: *Foghatom* Capere possum. Desiderativa: *Ehetném*. Esurio. Frequentativa: *Fogdosom*. Capto. Inchoativa: *Sárgulok*. Impallesco. Diminutiva: *Legyintem*. Leniter percutio. Verba secundae Personae; id est: talia, quibus illos tantum alloquimur, qui familiariter compellandi, aut nullo honore digni sunt, uti, amici, vel servi, ut *Szeretlek téged, titeket*. Amo te, vel vos.

Varias has verborum significationes in lingua Iapponica locum habere verosimile est. At cum mihi non viva voce, sed auxilio Lexicorum et Grammatices hanc linguam scrutandi occasio data est, hinc exempla non alia, nisi quae in his libris reperi, adferre

adferre possum. Quas ergo enumeratarum significationum invenire adhucdum non potui, illas lapsu temporis auxilio Correspondentium meorum linguae lapponicae gnarorum, ex Suecia, obtinere spero. En illas quae inueniri poterant.

Activum. L. Tiedam. H. Tudom. *Scio.* L. Etsab. H. Szeretek. *Amo.*

Passivum. L. Etsetowab, *vel* Etsetuab. H. Szerettetem. *Amor.*

Determinatum. Non reperi.

Indeterminatum. Non reperi.

Immanens, seu Neutrum. L. Ponduo. H. Gazdagulok. *Ditesco.*

Transitivum. L. Ponduohdam. H. Gazdagitom. *Dito.*

Potentiale. L. Painetattet. H. Festödhetni. *Posse colorari.*

Desiderativum. L. Puorastam. H. Ehetném. *Esurio.*

Frequentativum. L. Etsatzjam, *vel* Ähtzjatzjam. H. Szeretdegelem. *Frequenter amo.* L. Ajatellagátam. H. Fontolgotom. *Identidem meditor.*

Inchoativum. L. Wielkuodam. H. Fejéredem. *Albesco.*

Diminutivum. L. Etseléstam, *vel* Ähtzjeléstam. H. Szeretintem. *Parumper amo.* L. Reiwetastet. H. Verintem. *Aliquantulum verbero.*

Verbum secundae Personae. Non reperi.

Quoad Verbum Passivum notari meretur, quod tam apud Lappones, quam apud Hungaros illud multo elegantius per tertiam Pluralem Praesentis Indicativi exprimi potest, et solet, secundum vulgi consuetudinem; quam per Transitiua, aut sic dicta Mandatiua: *veretem, veretel, veretik*, secundum litteratorum ineptam usurpationem, hoc enim dubiae significationis Verbum est, primo enim significat: *Veretik.* Verberatur. Secundo: *Illi curant illum verberare.* ex. gr. *Jánost á birák veretik.* Johannem iudices verberare curant. Videamus plura exempla, in utraque lingua.

<i>Laponnice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Zjelckich.	Mondják.	Dicitur.
Zjuoiguoich.	Beszélik.	Fertur.
Puorruo.	Esznek.	Editur.
Juckuo.	Isznak.	Bibitur.
Zjuodzjojufwuo.	Allanak.	Statur.
Mannuo.	Mennek.	Itur.
Tagku.	Tselekesznek.	Agitur.
Logku.	Olvasnak.	Legitur.

Videamus iam tabellam, quae significationes Verborum linguae lapponicae et finnicae in Lexicis et Grammaticis repertorum, ordine captui accommodato oculis sistit.

<i>Laponnice.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Etsab.	Amo.	Szeretek.
Etsam, vel	Amavi.	Szerettem.
Etsiehtattam.	Amor.	Szeretődöm.
Etsiehtalam.		Szerettetem. magamat.
Etsiehtam.	Curo ut amet.	Szerettetem.
Etsatzjam.	Frequenter amo.	
Etsieelam.	Frequenter quidem sed minus amo.	Szeretdegelem.
Etsieftam.	Amo aliquan- tulum.	Szeretgetem.
Etsieftam.	Omnium mi- nime amo.	Szeretintem.
Etsiehtattalam.	Facio ut alte- rum saepe et diu amet.	Szerettetgetem. Szeretgettetem.

<i>Finnice.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Teen.	Facio. ago. Laboro.	Teszem.
Tehdän.	Efficior. Agor.	Tevödöm.
Teetän.	Sino facere.	Tétetem. - ed. - ti.
Teetetän.	Curor fieri.	Tétetem. - el. - tik.
Teeskelen. —	{ Factito. Simulo.	Teddegelem. Tettetem.
Teeskellän.	{ Factitor. Simulor.	Teddegeltetem. - el. - ik. Tettettetem. - el. - ik.
Tettelen.	{ Saepe facio fieri. Simulo.	{ Tétetgetem. Tétetdegelem. Teddegeltetem. Tettetem.
Tehwyn. —	{ Fio. Sum factu facilis.	{ Tehetö leszek. Tehetösülök.

Hic videt Lector duplici modo scribi Verbum *Etsam, Ahtzjam*. Prior est novissima Eruditi Viri. Ihre Orthographia, posterior autem antiquior, Gandri et aliorum.

Huc pertinent praeter haec, nonnulla Verba Finnorum, significatione etiam cum hungaricis valde convenientia. Uti et eorum Substantiva et Adjectiva derivata.

<i>Finnice.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Cuolen.	Morior.	Halok.
Cuoletan.	Occido.	Halatom.
		i. e. <i>ölöm.</i>
Cuoletetan.	Occidor.	Halattatom.
		i. e. <i>ölettetem. - tel. - tik.</i>
Cnolema.	Mors.	Halomány.
Cuolewainen.	Mortalis.	Halovány.
		Halando.
Cuolewaisus.	Mortalitas.	Halovány fág Halandofág.
Puorranam.	Convalesco.	Gyogyulok. - - <i>Lapponice.</i>
Puorrehdam.	Sanor.	Gyogyitodom. <i>Ich werde geheilt.</i>
Puorrahdam.	Pedetentim convalesco.	Gyogyuldogalok.
Puorgogátam.	Convalescere in- cipio.	Gyogyulni kezdek. Gyogyulgatok.

Quanta in multifaria hac verborum linguae hungaricae, lapponicae et finnicae significatione lateat energia, nemo, nisi linguae hungaricae apprime gnarus dijudicare poterit, item is, qui lapponicam et finnicam ex asse callet. Sola enim haec, eaque manca tabella, tam varias, unius Verbi modificatione expressas offert ideas, quarum significationem, linguae europeae non aliter, nisi per prolixas Periphrases reddere queunt. Hic est inexhaustus ille fons, ex quo maxima concinnitas et praecisio (si ita loqui liceat) linguae hungaricae emanat, copia enim verborum, omnium significationum in his linguis, fidem superans animaduertitur.

Singu-

Singulari digna sunt attentione, numerosa Fin-
norum verba in *m* terminata, quod Hungaris fami-
liarissimum est. Ex plurimis nonnulla hic adferre
sufficiat.

<i>Finnice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latina.</i>
Viegam.	Futom.	Curro.
Adnaham.	Sokallom.	Multum mihi videtur.
Stuorrahám.	Nagyollom.	Magnum mihi videtur.
Utzaham.	Kitfinlem.	Parvum mihi videtur.
Stuorraftalam.	Magasztalom.	Elatius me gero, Su- perbio.
Vuoinaham.	Megvetem.	Contemno.
Vuordtam.	Vártam. <i>Præst.</i> Várom.	Expecto.
Pådám. Manám.	Menem. Menek.	Venio.
Poram.	Eszem.	Edo.
Poradam.	<i>Eszekedem.</i> Evödöm.	Comessor.
Zjeuzjadám.	Vendégeskedem.	Calcitro.
Manadam.	Rugdosodom.	Edo.
Marahdam.	Menödöm.	Iraſcor.
Jugam.	<i>Haragudom.</i> Harag- szom.	Bibo.
Jugieſtam.	Iſzam. Iſzom.	Bibſo. Pitiffſo.
Hámſuom.	Iddogalom.	Mordeo.
Åidnam.	Harapom. Hapſolom.	
	Hámſolom. Hám! hám! hám! <i>puerorum.</i>	Video.
Vuáſzham.	ójnam magamat.	Coquo.
Paldtam.	Iſten óhatja tölle.	Terreo.
Almuáhtam.	óváſt tſelekedte.	Pateſacio.
Zjegam.	Forralam. Fözöm.	Somniavi.
Coaldam.	Illantam. Ijeſztem.	Abdo.
Jaegadam.]	Kiterjeſztem.	Caſtro.
Jaegadam.]	Almodtam.	Benedico.
	Dugam. Dugom.	[Obedio.
Logam.	Herélem.	[Parco.
Tiedam.	Aldam Aldom.	Nego.
Vieſzadalam.	Engedem.	Lego.
	Tagadam. Tagadom.	Scio.
	Olvaſam. - ſom.	Cantito.
	Tudam. Tudom.	
	Dudoldogalam.	

In

In ipsa Paradigmatum formatione est quoque aliqua similitudo, uti haec duo exempla lapponica monstrant. At mox inferius, in Paradigmate Verbi Substantivi Lapponum multo evidentiorē notabimus similitudinem.

H u n g a r i c e.

<i>Praet. Perf. Ind.</i>	<i>Ind. Praesf.</i>	<i>Ind. Praesf. Perf.</i>
S. Jaackim.	Dörgetem.	Turgetim. <i>Pulso.</i>
Jaackic.	Dörgeted.	Turgetic.
Jaacki.	Dörgeti.	Turgeti.
Pl. Jaackime.	Dörgetiink.	Turgetime.
Jaackidte.	Dörgetitek.	Turgetidte.
	<i>Dörgettek.</i>	
Jaackin.	Dörgetnek.	Turgetin.
<i>Optat. Imperf.</i>	<i>Ind. Praesf. Perf.</i>	
S. Jaackazjem.	Dörgettem.	
Jaackazjec.	Dörgetted.	
Jaackazje.	Dörgette.	
Pl. Jaackazjme.	Dörgettiink.	
Jaackazjte.	Dörgettetek.	
Jaackazjn.	Dörgettenek.	

Video quoad Infinitivos verborum lapponicorum peculiarem illam proprietatem, quam soli linguae hungaricae propriam esse novi, Hungari enim Infinitivos suos suffixo pronominali finaliter augent, et per numeros Personasque inflectunt, ut sequentia docent.

<i>Lapponice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
S. Párradinam.	Ennem	Comedere mihi	} <i>opor-</i> <i>tet.</i> Fáradnam } <i>kell.</i>
Párradinad.	Enned	Comedere tibi	
Párradinaes.	Ennie	Comedere sibi	
Jaackedinam.	Hinnem	Crede mihi	} oportet.
S. Jaackedinad.	Hinned	Crede tibi	
Jaackedines.	Hinnie	Crede sibi	
Pl. Jaackedinieme.	Hinnünk	Crede nobis	} oportet.
Jaackediniede.	Hinnetek	Crede vobis	
Jaackedinasa.	Hinniek	Crede sibi	
S. Mannadinam.	Mennem	Ire mihi	} oportet.
Mannadinad.	Mened	Ire tibi	
Mannadinaes.	Mennie	Ire sibi	

Cha-

Character, hic inter reliquos aptissimus est ad similitudinem harum linguarum stabiliendam. Omnes etenim linguas Europae in eo convenire credo, quod earum Infinitivi simplices et inflexibiles sint, Hungarorum vero Verba Determinata Infinitivos per numeros Personasque flexibiles habent, uti et Lapponum.

Aliud observatu dignum est in connubio Adverbii Interrogantis *ne?* cum verbis. En exempla:

<i>Lapponice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Manamgos?	Megyek - é?	Eo - ne?
Managkos?	Mégy - é?	Is - ne?
Mannagost?	Megyen - é?	It - ne?
Mannapkos?	Megyiink - é?	Imus - ne?
Mannabettidos?	Mentek - é?	Itis - ne?
Mannichkost?	Mennek - é?	Eunt - ne?
Jaackamgos?	Hidjem - é?	Credam - ne?
Lekus?	Vané?	Est - ne
Lekus attjatt heimen?	Vané apád ithon?	Estne pater tuus domi?

Hic observare Lector facile poterit, Adverbia Interrogandi in utraque lingua, cum verbis in unam coalescere vocem.

Plurimum ad rem meam confert, quaedam Verba Immanentia, seu Neutra, Transitiva, Potentialia, Inchoativa et Diminutiva enumerare. Nominatim vero indigitare, quam consueto Hungaris modo fermentur Transitiva ex Neutris, seu Immanentibus. Lapponica rotundis, hungarica cursivis impressa sunt litteris:

Imma-

<i>Immanentia.</i>	<i>Transitiva.</i>
Tjalmehtuvam.	Tjalmehturtam.
Szemtelenülök.	Szemtelenitem.
Coevus fio.	Occaeco.
Wiegam.	Wiegahtam.
Futom.	Futtatom. Kergetem.
Fugio.	Sector fugientem.
Ponduom.	Ponduohdam.
Gazdagulok.	Gazdagitom.
Ditesco.	Dito.
Jauckam.	Jauckahdam.
Veszek.	Vesztem.
Pereo.	Perdo.
Tagam.	Tagahtam.
Dógozom.	Dógoztatom.
Laboro.	Laborare facio.
Logam.	Logatam.
Olvastom.	Olvastatom.
Lego.	Legere facio.
Wnozam.	Wnozohtam.
Tsepegék.	Tsepegetem.
Huzom.	Huzotom. Huzatom.
Stillo.	Stillare facio.
Traho.	Trahere facio.
Padnetufvam.	Padnetuhttam.
Fogatlanulok.	Fogatlanitom.
Dentibus privor.	Edento.
Wuorraftuvam.	Wuorraftuhttam.
Nyomorgok.	Nyomoritom.
Periculo premor.	Periculo aliquem objicio.
Tartun.	Tartutetan.
Tartom.	Tartatom.
Apprehendo.	Apprehendere facio.
Palet.	Paletet.
Kapálni.	Kapáltatni.
Fodere.	Effodiendum curare.
Tapatan.	Tapatetan.
Tapotom.	Tapottatom.
Trituro.	Triturari facio.
Täyten.	Täytetän.
Tötöm.	Töttetem.
Impleo.	Impleor.
Painet.	Painetet.
Festeni.	Festetni.
Imbuere. Tingere.	Tingendum curare.

Passiva

Passiva proprie dicta rarius reperiuntur, et illa cum Passivis Hungarorum veris, et non factitiis, (quorum terminatio est *odom, edem, ödöm*) accurate conveniunt, ut: Soradam *Kaurodam. Keveredem.* Intricor. Puorrehdam, *Gyogyitodom, Gyogyulok.* Restauror. Convalesco.

Inchoativa etiam nonnulla hanc naeta sunt terminationem: ut Wielgkuodam *Fejeredem.* Albesco. Zjappuodam. *Barnodom.* Fufcesco. Nigresco. Arckuodam. *Bátorkodom.* Audeo. Warckuodam. *Vénhedem.* Senesco.

Desiderativa sunt: Porastuwam. *Ehetném.* Esurio. Jugastuvam. *Ihatném.* Sitio. Spiddestuvam. *Verhetném. Verekedhetném.* Verberare cupio (quasi Verberaturio). Waldestuwam. *Házafulhatném.* Uxoraturio. Adestuvam. *Adhatném:* Daturio.

Potentialia sunt: Painetattet. *Festethetni.* Possé colorari.

Diminutiva sunt: Reiwetastet. *Verinteni.* Aliquantulum verberare. Etselestam. *Szeretintem.* Parumper amo.

Hungari ex omnibus Substantivis et Adjectivis facere possunt Verba. Hoc observo apud Finnos quoque:

F. Kaunis. *Szép.* Pulcher. Kaunistan. *Szépitem.* Pulchrum reddo.

F. Coipi. *Láb.* Pes. Coipelen. *Lábalok. Gyaloglok.* Pedibus utor citatim.

F. Coira. *Kutya.* Canis. Coiristelen. *Kutyálkodom.* Nequiter ago. Canis morem sequor.

F. Coria. *Ekes.* Elegans. Corrittelen. *Ekesitem.* Orno.

F. Cova. *Kemény.* Durus. Cowenen. *Keményülök.* Induresco.

F. Hapain. *Savanyu.* Acidus. Happanen. *Savanyodom.* Acesco.

F. Hápi. *Szégyen.* Pudor. Hápián. *Szégyentem.* Erubesco.

F. Heicko. *Gyenge.* Debilis. Heickenen. *Gyengülök.* Infirmor.

F. Herra.

- F. Herra. *Ur. Dominus. Herrailen. Uralkodom. Dominor.*
 F. Jauho. *Liszt. Farina. Jauhan. Lisztelek. Molo. Lisztelő malom. Mola.*
 F. Jáá. *Jég. Glacies. Jáádin. Jégeseдем. Glaciem contraho.*
 F. Njmi. *Név. Nomen. Nimitán. Nevezem, Nomino.*
 F. Noki. *Korom. Fuligo. Noen. Kormozom. Fuligine in-
 quino.*
 F. Őngi. *Horog. Hamus. Ongin. Horgászok. Hamo piscor.*
 F. Paha. *Rosz. Malus. Pahennan. Roszszitom. Rontom.
 Deterius facio.*
 F. Pohja. *Fenek. Fundus. Pohjaan. Fenekelek. Fundum vasi
 impono.*
 F. Poica. *Fiu. Pullus. Pojin. Fiadzom. Pullum pario.*
 F. Pyhá. *Szent. Sanctus. Pyhitán. Szentelem. Sanctifico.*
 F. Ratzu. *Lo. Equus. Ratzastan. Lovaglok. Equito.*
 F. Rőyckia. *Kevély. Superbus. Rőyckailen. Kevélykedem.
 Superbio.*
 F. Rouho. *Fü. Herba. Rouhoitan. Füvelem. Fűvezem. Her-
 bis orno.*
 Rönheitetan. *Füvesedem. H. ornor.*
 Rouhoitan. *Rohdun. Fűvesülök. Fű-
 veződöm. Füvellem. Herbasco.*
 F. Sana. *Szo Vox: Ven' Sana. Vetula vociferans, continuis
 jurgiis molestans. Sañon. Szollok. Dico. loquor.
 Sanaton. Szoltatok. Dicor.*
 Sanoilten. *Szollalkozom. 'Sanolok. Altercor. Jurgor.*
 F. Sawi. *Argilla Agyag. Sawean. Argilla lino. Agyagozom.*
 F. Sia. *Hetty-Locus. Sioitan. Hellyheztetem. Loco.*
 F. Suitsl. *Zabola. Frenum. Suisitan. Zabolázom. Freno.*
 F. Tali. *Fagyu. Sebum. Talitzen. Fagyazom. Sebo lino.*
 F. Tina. *On. Stannum. Tinan. Onazom. Stanño obduco.*
 F. Walda. *Hatalom. Potentia. Wallitzen. Hatalmaskodom.
 Dominor.*
 F. Waras. *Tolvaj. Fur. Warastan. Tolvajkodam. Latrocinar.*
 F. Witza. *Veszszö. Virga. Witzan. Veszszözöm. Virgis
 caedo.*
 F. Wohla. *Bárány. Agñus. Wohlin. Bárányzom. Agnum
 pario.*
 F. Woi. *Vaj. Butyrum. Woitelen. Vajazom. Kenem. Ungo.*
 F. Wyó. *öv. Cingulum. Wyótán. övedzem. Cingo.*
 F. Callis. *Drágo. Pretiosus. Callistan. Drágitom. Pretium
 augeo.*

Quae

Quae sequuntur, Lapponica sunt:

- Wielak. *Fejér*. Albus. Wielaknom. *Fejérülök*. Albefco.
 Tjalme. *Szem*. Oculus. Tjalmehtuvam *Szemetlenülök*. Caecus fio.
 Tjalmehtuttam. *Szemetlenitem*. Occaeco.
 Tjalmaihofwam. *Szemesülök*. Oculatior fio.
Szemesedem.
- Nielja. *Négy*. Quatuor. Nieljadaftam. *Négyelem*. In 4 partes feco.
- Logie. *Tíz*. Decem. Logadaftam. *Tízdelem*. In 10 partes feco.
- Manged. *Kéő*. Serns. Mangedan. Manganet. *Kéőni*. *Kéődelmezni*. Sero venire. Sero peragere rem aliquam.
- Idied. *Reggel*. Mane. Idiedaftam. *Reggelezek*. Mane proficiscor, aut aliud aliquid facio.
- Ákie. *Estus*. Vesper. Ákiehdaftam. *Estüezek*. *Ejtszakázok*. Vesperis; aut noctu aliquid facio.
- Paras. *Avas*. *Vén*. Vetus. Parasmattam. *Avitom*. *Vénitem*. Veterascere facio.
- Nuora. *Ifju*. Juvenis. Nuorasmahttam. *Ifjitom*. Juniozem facio.
- Same. *Lappon nyelv*. Lingua lapponica. Item: Same Kiäl, Suomi Kieli. *Finniai nyelv*. Finnica lingua (NB. *Finnice*). Samastet. *Lapponozni*. *Lapponofalni*. *Lapponul beszélni*. Linguâ lapponicâ loqui.
- Idem faciunt Hungari cum suo: *Magyar*. Hungarus. *Magyarofitni*. *Magyarázni*. *Magyarozni*.
- Hungarizare. In linguam hungaricam transferre. Vel simpliciter: Interpretari. Hungaricos mores alicui familiares reddere.
- Ata. At. *Izé*.
- Atet. *Izélni*. Vox haec Singulari attentione digna, nullius fixae significationis, sed cuius significatio ex contextu tantum elici potest, in Lexico Lapponico occurrens, mihi non parvam adtulit voluptatem. Huic enim similem nulla lingua europaea habet. Quod Germani cum suo: *Das Ding*. exprimere student, id huic aliquantum accedere videtur. At Lapponum *Ata*, et Hungarorum *Izé*; fungitur munere Nominis Adj. Subst. Verbi, Partic. et Aduerbii. Videamus exempla. *Hal-lod é Izé!* *gyere bé*. Audi *Izé* ingredi. Hic, loquens vult nominare; *Petrum Johannem &c.* sed nomen illi

non succurrit. Adjectiv. *Izé bort ivatt Peter, és meg-részegedett.* *Izé vinum bibit Petrus, atque inebriatus est.* i. e. *Generosum vinum.* Subst. *Izétől részegedett meg Péter.* Per *Izé inebriatus est Petrus.* i. e. *Pet vinum.* Verbum. *Bort izélt Peter, és megrészegedett.* *Vinum izévit Petrus, ex quo inebriatus est.* i. e. *Vinum bibit.* Participium. *Bort izélvén Peter megrészegedett.* *Vinum izéns, i. e. bibens.* Adverb. *Izétől bánt véllem Peter.* *Izéiter mecum egit Petrus.* i. e. *Inhumaniter.*

Apud Lappones nonnisi Nominis Verbi et Adverbii munere fungitur, vt: L. Tat at. H. *Ex az Izé.* Haec res. L. At álma le sodn. H. *Izé ember amaz.* Bonus vir est iste. L. Jubmel atei Adameb ulkoš paradifest. Deus Adamum exParadiso ejecit. H. *Az Isten ki izélte Adámot a' Paradisomból.* L. Ate támpéb stallen fisa. H. *Izéld bé a' lovat az ifállóba.* Intrömmitte equum in stabulum. L. *Atei udnats ijan?* Quando mortuus est? Hungrus Adverb. Interrogandi ex suo *Izé facere non potest.* At potest facere Adv. Temporis. *Izékör.* Tunc.

Hic membranda sunt etiam quaedam Imperfonalia, quae omnia superius prolata, de multifaria verborum significatione, ulterius confirmant.

<i>Lapponice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Atza.	Árad.	Aqua exundat.
Ráadedá.	Hajnallik. Pitymallik.	Aurora videtur.
Avviedá.	Szivarog.	Transmittit liquorem.
Zjúckuoda.	Világofodik.	Lucescit.
Etcuoda.	Estveledik.	Vesperascit.
Wieckuoda.	Szürkül.	Crepusculum instat.
Zjergno.	Zörög. Dörög.	Tonat.
Zjásofa.	Hidegedik.	Aer frigescit.
Jelecafa.	Tisztul.	Serenat.
Muátta.	Havaz.	Ningit.
Arwa.	Efik.	Pluit.
Zuormasta.	Jégesik.	Grandinat.

Para-

Paradigma Verbi Substantivi Lapponum.

L. Le. H. Lefsz. Lat. Est.

Ind. Praes. I.

S. Leb.	<i>five.</i> Mon leb.	H. Lefzek.	Lat. Sum.
Leh.	Todn leh.	Léfsz.	Es.
Le.	Sodn le.	Lefsz.	Est.
Pl. Lepe.	Mije lepe.	Lefzünk.	Sumus.
Lepet.	Tije lepet.	Lefzt. k.	Estis.
Läh.	Sije läh.	Lefznek.	Sunt.

Praesens II.

Mon-leb orromen. H. Lefzek örökül. Lat. In eo sum, vt sim.

Imperf. I.

S. Lijeb.			
Lijih.			
Lei.			
Pl. Leime.	H. Lejtünk.	Legyünk.	
Leite.	Lejitek.	Legyetek.	
Lejen.	Lejenek.	Legyenek.	

Imperf. II.

S. Lijeb.	Lih.	Li.	Orromen.
Pl. Lime.	Lite.	Lijen.	Orromen.

Perfectum.

Mon leb orrom. H. Lettem. örökültem. Fui.

Plusq. Perf.

S. Mon, lijeb.	Todn lih.	Sodn li	Orrom.
Pl. Mije leime.	Tije leite.	Sije lejen	Orrom.

Futurum.

Mon kalkab orrot. H. én leszek örökös. *Svecice.* Jag. fkal wara. Ich werde seyn.

Imperativus.

S. Orrom.	Orro.	Orros lekes.	H. örökös legyek, légy, legyen.	L. Sim. Sis. Sit. Esto tu, Esto ille.
Pl. Orrob.	Orrote.	Orrofe lekuska.	H. örökösök, legyünk, legyetek, legyenek.	

non succurrit. Adjectiv. *Izé bort ivatt Peter* részegedett. *Izé* vinum bibit Petrus, atus est. i. e. *Generosum* vinum. Subst. *Izdet meg Péter*. Per *Izé* inebriatus est Petrus. Verbum. *Bort izélt Peter, és n* Vinum *izélt* Petrus, ex quo inebriatus e bibit. Participium. *Bort izélvén Peter* Vinum *izéns*, i. e. *hibens*. Adverb. *I Peter*. *Izéiter* mecum egit Petrus. i.

Apud Lappones nonnisi Nominis bii munere fungitur, vt: L. Tat a' Haec res. L. At álma le fodn. I Bonus vir est iste. L. Jubmel paradifest. Deus Adamum ex Par *Isten ki izélte Adámot a' Paradis* peb stallen fisa. H. *Izéld bé* Intrömítte equum in stabulum. Quando mortuus est? Hungre ex suo *Izé* facere non potes Temporis. *Iztkor*. Tunc.

Hic memoranda sunt e nalia, quae omnia superiu verborum significatione, ul

<i>Laponice.</i>	<i>Hungarice.</i>
Atza.	Árad.
Ráádeda.	Hajnallik. Pit
Avvieda.	Szivarog.
Zjuckuoda.	Világofodik
Etcuoda.	Estveledik.
Wieckuoda.	Szürktl.
Zjerguo.	Zörög. P
Ísófta.	Hidegedi
Íscáfta.	Tisztul.
	Havaz.
	Efik.
	Jégefi

Futurum.
 in ist. Lat. In exi-
 estiben. Voltában. —
 da seyn. Ad. existen-
 — — Supinum.

ki volt, lett, és örökölt.
 vel unct.
 Qui fuit.
 Lejendő. Lat. Faturus

Caetera,

nihil conferre vi-
breuitati stu-

in or-
digma-
ab notet
Svecico:
or Svecus
Haec vox
soll, verum
quenter, *Mon*

A.

rrrom, *Orromen*
elligere possumus,
am suis derivativis
svecico Lapponico Ihre.
significationes lector
t eas, tam apud Hun-
es hodieum adhuc in
enter, voces *Orromen,*
os, Orrob, Orrote, Orrose,
e meritoque in Paradigmate
bitas esse. Sed per sequentia
licet.

örökösülök. L. Maneo.
L. Heic permaneo.

ök.

orak älme. Probus ille fuit vir.
ember.

Perennis.

é. In secula seculorum. Semper.

Qui est, vel manet.

res. Aeternus. Sempiternus. Perennis.

e. Perpetuus. Perennis.

petuo. In sempiternum.

Perpetuo.

soje Jubmel.

C 3

H. M.

Optativi Praesens I.

S. Mon litjab.	Hung. Letjek, ledjek.	Legyek.
Todn litjah.	Letj. ledj.	Légy.
Sodn litja.	Letjen. ledjen.	Legyen.
Pl. Mije litjebe.		
Tije litjabet.		
Sije litjeh.		

Optativus Praesens II.

Mon litjab orromen.

Imperf. I.

S. Mon lulib.	T. lulih.	S. luli.	H. Lennék.	Lennél.	Lenne.
			Lat. Effem.	Effes.	Effet.
Pl. Mije luluimo.	T. luluite.	S. lulun.	H. Lennénk.	Len- nétek.	Lennének.

Imperf. II.

Mon lulib orrot.

Perfectum.

Mon litjab orrom. L. Fuerim.

Plusquamperfectum.

Mon lulib orrom. Lat. Fuiffem.

Futurum.

Mon kalkatjab orrot. Lat. Fuero.

Alterum Futurum.

Mon kalkib orrot.

Infinitivus.

Orrot. Lat. Esse.

Orrot kalket. Futurum esse. — — Futurum.

Orron. Orroten. Germ. Indem man ist. Lat. In exi-
stendo. H. Léteközben. Létiben. Voltában. —
Gerundium.

Orrotjet. Orroman. Germ. Zum da seyn. Ad. existen-
dum. H. Lételre. — — — Supinum.

Participium.

Praef. Orroje. H. örökös. A' ki volt, lett, és örökült.
Lat. Ens, qui est, vel manet.

Praet. Orrom. H. Volt. Lat. Qui fuit.

Fut. Orrojasa. H. örökösülendö. Lejendö. Lat. Futurus
qui erit.

Caetera,

Caetera, quae ad rem meam nihil conferre videbantur, in hoc Paradigmatē notare breuitati student, superuacaneum duxi.

Hic videt lector vocem *Kalkab*, et vocem *orromen*, *orrom*: partem constituere hujus Paradigmati. Unde hae voces? Quoad vocem *Kalkab* notet velim Lector, eam originem traxisse ex Svecico: *Skal*, uti Futurum demonstrat, quod Auctor Svecus per Phrasin *Jag skal vara*, exprimit. Haec vox *Skal*, oritur quidem ex Germanico *Ich soll*, verum tamen hodie significat *Ich werde*, consequenter, *Mon kalkab orrot*, significat: *Ich werde seyn*.

Vt autem originem vocis *Orrom*, *Orromen* debita attentione scrutari, et intelligere possimus, omnes Phrasēs, quas haec vox cum suis derivativis ingreditur, sollicitè notavi, ex *Lexico Lapponico Ihre*. Si ergo varias harum vocum significationes lector attente contemplantur; videbit eas, tam apud Hungaros, quam apud Lappones hodieum adhuc in maximo usu esse, consequenter, voces *Orromen*, *Orrom*, *Orrot*, *Orro*, *Orros*, *Orrob*, *Orrote*, *Orrose*, *Orron*, *Orroten*, &c. jure meritoque in Paradigmatē verbi substantivi *Le* adhibitas esse. Sed per sequentia res adhuc clarius elucescet.

- L. Orrob. H. örökülök. örökösülök. L. Maneo.
- L. Tanne mon orrob. L. Heic permaneo.
- H. Itt én megörökösülök.
- L. Sedn le orrom puorak älme. Probus ille fuit vir.
- H. ö volt örökké jo ember.
- L. Orron orroje. Perennis.
- H. örökkön örökké. In secula seculorum. Semper.
- L. Orroje. Ens. Qui est, vel manet.
- H. örökös. Haeres. Aeternus. Sempiternus. Perennis.
- L. Ikkat orroje. Perpetuus. Perennis.
- L. Ikkat. Perpetuo. In sempiternum.
- H. Mindég. Perpetuo.
- L. Ikkat árroje Jubmel.

- H. Míndég örök Isten. Deus qui manet in aeternum.
 L. Orrom Orro. Mansio. Habitatio.
 H. örök. örökkég.
 H. ő-cg. Senex. A ki eleitől fogva az örökkébe lakott.
 H. Meg örökölt, meg öregült. Qui semper in hereditate sua habitavit: perennis, inveteratus, senex factus est.
 L. Orrob takkai tafa. Manere coepit hic.
 H. örökülni kezdett itt.
 L. Orro podda. Mansionis tempus.
 H. örökösülés ideje. Lakás ideje.
 L. I Orrob takka hálemez. Quam maxime est garrulus.
 H. örökké fog tfevegni.
 L. Orrom. Essentia.
 H. örök. örökkőség. örök valóság.
 L. Orrotakes. Essentialis.
 H. örökített. örökös. Változhatatlan. Állando.
 L. Orromes kauto. Respectu essentiae suae.
 H. örökkégerre nézve.
 L. Orrom nuope. Levamen. Laxamentum.
 H. öröm napja. Gaudii dies.
 L. Orrojem. Cessatio.
 L. Orrot. Orrotet. Manere. Habitare.
 H. örökülni. örökösülni. örökíteni. örökösíteni. örökösödni.
 örökösse lenni. örökké egy bellyt mulatni.
 L. Orroteje. Commorans. Participium.
 H. örökösülő. örökösödő.

Experiamur, utrum originem quatuor horum verborum, (quibus partim Hungari, partim Lappones, in extruendo aedificio Paradigmatis Verbi substantivi usi sunt;) ex antiquitate quasi eruere, et modernis oculis visibiliter sistere possimus. Ponamus omnes has voces quae hoc Paradigma ingrediuntur, olim seorsim totidem verba regulariter conjugata fuisse, adeoque existisse quatuor verba regularia: *Vagyok, Valok, Leszek, Örökülök*, quod sanae rationi valde consentaneum est. Regularis horum Verborum Conjugatio necessario ea debuit fieri, quam tabella sequens exhibet. At lapsu temporis, magna pars horum Paradigmatum exolevit, et quidem nominanter ea, quae cursivis litteris impressa est. Reliquae

liquae autem partes, tanquam rudera nostrae linguae grammaticalia ad hunc usque diem adseruatae sunt, ex quibus tandem demum Paradigma nostri Verbi Auxiliaris, *Vagyon, Van* consutum, confarcinatum est. Hoc idem fecerunt Graeci, Latini, et aliae nationes, homines etenim, voces, tanquam signa conceptuum arbitraria, de seculo, in seculum, uti vestimenta, mutare, et recentiora veteribus adaptare consueverunt. Hoc clarissime videtur in Paradigmatē verbi substantivi Latinorum, quod ex sex, aut septem diversis verbis conflatum est: *Sum, Esse, Fui, Ero, Facio, Forem, Futurus*. Nemo ergo contemplationes has grammaticales, meras chimaeras et somnia Rudbeckifantia nominare iuste poterit. En tabellam quatuor verborum antiquorum.

Paradigma antiquum.

Paradigma hodiernum.

Indicativus.

<i>Vagyok.</i>	<i>Valok.</i>	Lészek.	örökülök.	<i>Vagyok.</i>	<i>Sum.</i>
<i>Vagysz.</i>	<i>Valsz.</i>	Lészsz.	örökülsz.	<i>Vagy.</i>	<i>Es.</i>
<i>Vagy. Vagyon.</i>	<i>Val.</i>	Lészsz.	örökül.	<i>Vagyon.</i>	<i>Est.</i>
<i>Vagyék.</i>	<i>Valék.</i>	Levék.	örökülék.	<i>Valék.</i>	<i>Eram.</i>
<i>Vagytam.</i>	<i>Voltam.</i>	Lettem.	örökültam.	<i>Voltam.</i>	<i>Fui.</i>
<i>Vagyok.</i>	<i>Valok.</i>	Lészek.	örökülök.	<i>Lészek</i>	<i>Ero. Flo.</i>
				örökilt.	

Optativus.

<i>Vagyjak.</i>	<i>Valjak.</i>	Legyek.	öröküljek.	<i>Legyek.</i>	<i>Sim.</i>
<i>Vagynék.</i>	<i>Volnék.</i>	Lennék.	örökülnék.	<i>Volnék.</i>	<i>Effem.</i>
<i>Vagyándek.</i>	<i>Valándok.</i>	Lejéndek.	öröküléndek.	<i>Lejéndek.</i>	<i>Fusero.</i>

Infinitivus.

<i>Vagyni.</i>	<i>Valni.</i>	Lenni.	örökülni.	<i>Lenni.</i>	<i>Esse.</i>
<i>Vagyo.</i>	<i>Valo. Part.</i>	Levő.	örökülő.	<i>Valo.</i>	<i>Ess.</i>
	<i>Praef.</i>				
<i>Vagyott.</i>	<i>Volt. Part.</i>	Lett.	örökült.	<i>Volt.</i>	<i>Qui fuit.</i>
	<i>Praef.</i>				

Notatu digna est inflexio negativa verbi substantivi *Est*, quae apud Hungaros aequae locum habet.

S. Ib le.	Hung. Nem vagyok.	Non sum.
Ib le.	Nem vagy.	Non es.
I le.	Nints.	Non est.
Pl. Epe le.	Nem vagyunk.	Non sumus.
Epet le.	Nem vagytok.	Non estis.
Åh le.	Nintfenek.	Non sunt.

Adverbium negativum Hungarorum, in tertia singulari et plurali, cum verbo substantivo in unam coalescit vocem.

De Adverbiis.

Dantur nonnulla Adverbia lapponica, quae hungaricis idem significantibus similia sunt, aut saltem Terminaciones similes habent, ut: L. Hijt. *Huc.* H. Itt. Itten. Ide. L. O wai, Wajpie. *Oh utinam.* H. ó vajha. L. Jabmemlaacka. *Moriendo.* H. Hal-dokrólag.

Comparantur Adverbia Lapponum, sicuti apud Hungaros.

L. Hwuállen,	hwuállab,	hwuállemudz.
H. Alá,	alább,	leg alább.
<i>Infra.</i>	<i>inferius.</i>	<i>in fime.</i>
L. Siste.	fiskeb.	fiskemus.
H. Benn,	bellyebb.	leg bellyebb.
<i>Intus,</i>	<i>interius.</i>	<i>intime.</i>
L. Mangield,	mangieb.	mangiemudz.
H. Hátrál,	hátrább.	leg hátrább.
<i>Postice,</i>	<i>posterius.</i>	<i>postreme.</i>
L. Lacka,	lagab.	lamudz. <i>vel</i> lakkabut.
H. Közel,	Közelebb.	leg közelebb.
<i>Prope,</i>	<i>propius.</i>	<i>proxime.</i>
L. Caska,	caskab.	caskamus.
H. Bé.	bellyebb.	leg bellyebb.
<i>Intra.</i>	<i>interius.</i>	<i>intime.</i>

Inter-

Interrogatio, et responsio adverbialis Hungarorum apud Lappones evidenter obseruatur, ex. gr. H. Hányaslag? Hármaslag. *Lap.* Kallelaka? Holmalaka. *Quotuplici modo? Trifariam.* L. Jukkemlaka. H. Ivólag. Lat. *Modo ad bibendum idoneo.* L. Jerbmelaka. H. Okoskodólag, Okoson. Lat. *Prudenter.* L. Wuoigenenlaka. H. Lelkileg. *Spiritualiter.* Lap. Argeslaka. H. Félöleg. Lat. *Timide.* Lap Puoraklaka. H. Jobbatskálag, Jobbatskán. Lat. *Aliquotenus bene.*

Adverbium kukken. *Longe* varias motus de loco, vel ad locum modificationes admittit attentione dignas, vt: L. Kukken. H. Mefszze. Lat. *Longe.* L. Kukket. H. Mefszziinnen, Mefszziil, Mefszziröl. Lat. *Ex longinquo.* L. Kukkas. H. Mefszzire. Lat. *In longum, ad locum remotum.*

De Praepositionibus.

Praepositiones Grammaticorum, Hungari, Lappones et Finni, jure Postpositiones nominare possunt, illae enim vocibus ferme omnes postponuntur. Sunt autem hae Postpositiones duplicis generis; solitariae, et sociae. Solitarias nomino illas, quae extra conjunctionem cum vocibus, solitarie adhiberi, et intelligi possunt. Socias autem illas, quae cum vocibus conjunctim occurrunt.

Postpositiones Solitariae.

<i>Laponice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Ednam <i>lusa.</i>	Anyámhoz.	Ad matrem meam.
Jubmelen <i>wuof.</i>	Istenhez.	Erga Deum.
Aita <i>wuóftai.</i>	A'templom <i>ellenibe.</i>	Adversus templum.
Attjes <i>ludne.</i>	Az atyánál.	Apud patrem.
Kalkats <i>paalda.</i>	A'viz <i>mellet.</i>	Juxta fluvium.
Sokottjomen <i>tsagge.</i>	Parantfolatja <i>szerint.</i>	Juxta praeceptum eius.
Kedken <i>tsagge.</i>	A' kö <i>mellet.</i>	Juxta lapidem.
Käte <i>pirra.</i>	A' ház <i>körül.</i>	Circa domum.
Lake <i>nauta.</i>	Szokásban.	In moribus.
Wuome <i>kasfi.</i>	Erdöhözt.	Inter silvam.
Laipe <i>kum.</i>	Kenyérrel.	Cum pane.
Alme <i>pakto.</i>	Egenn.	Per coelum.
Jakkon <i>pakto.</i>	Hit <i>által.</i>	Mediante fide.
Jubmel <i>diet.</i>	Istenért.	Propter Deum.
Aita <i>mangelt.</i>	Templom <i>megett.</i>	Pone templum.
Aita <i>cuoluo.</i>	Templom <i>felé.</i>	Versus templum.
Suolo <i>tuokai.</i>	Sziget <i>mellet.</i>	Pone insulam.
Ajek <i>wuolda.</i>	Forrás <i>mellet.</i>	Penes fontem.
Mo <i>melte.</i>	én <i>melletem.</i>	Penes me.
Almen <i>wuolai.</i>	ég <i>alatt.</i>	Sub coelo.
Jabmeki <i>lute.</i>	Halálból.	A mortuis.
Wuome <i>sifa.</i>	Erdöben.	In silva.
Aita <i>öudi.</i>	Templom <i>előtt.</i>	Ante templum.
Mana <i>öudi.</i>	Menj <i>el.</i>	Abi.
Ednam <i>nala.</i> To <i>nala.</i>	Anyám <i>nal.</i> Tenállad.	Apud matrem.
Jubmelen <i>nala.</i>	Istennél.	Apud te.
Ware <i>kuoren.</i>	Hegy <i>körül.</i>	Apud Deum.
Turwe <i>paijel.</i>	Páfonton <i>fejül.</i>	Circa montem.
Attjes <i>luthe.</i>	Atya <i>előtt.</i>	Super cespitem.
		Coram patre.

Nonnullae praeponuntur vocibus.

<i>Laponice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Solied ednam.	Anyám hire <i>nélkül.</i>	Clam matre mea.
Wadni attjem.	Atyámon <i>kivül.</i>	Praeter patrem meum.
Nauta laipen.	Kenyér <i>nélkül.</i>	Sine pane.
TjadaWindekeb.	Ablakons.	Per fenestram.
Pignos alme.	Az égenn <i>által.</i>	Trans coelum.
Kitta aitan.	Templomig.	Usque templum.

Ex

Ex Postpositione *paijel*, formant Lappones aliam: *Paijelest*. Lat *Super*. Hung. *Fejül*, ita ex *Palda* formant: *Paaldast*. *Juxta*. Hung. *Oldalast*. Haec ideo notanda sunt, quod in Adverbiis Hungarorum haec Terminatio *ást*, *est*, saepe occurrit, ut: *Futvást* currenter, v. currendo. *Ovást*. Caventer, v. cavendo. *Hanyást*, hanyatlást, hanyatt. Supine. *Örömeft*. Libenter.

Postpositionibus Sociis Pronomina personalia ad modum Suffixorum finaliter adjunguntur, atque ideo Possessivae evadunt, ut:

L. <i>Paldesnan.</i>	<i>Paldesnat.</i>	<i>Paldesnas.</i>
H. <i>Melletten.</i>	<i>Melletted.</i>	<i>Mellétte.</i>
L. <i>Penes me.</i>	<i>Penes te.</i>	<i>Penes se.</i>
L. <i>Paldesnanne.</i>	<i>Paldesnatte.</i>	<i>Paldesnese.</i>
H. <i>Mellettünk.</i>	<i>Mellettetek.</i>	<i>Mellettek.</i>
L. <i>Penes nos.</i>	<i>Penos vos.</i>	<i>Penes se.</i>
L. <i>Piram.</i>	<i>Pirat.</i>	<i>Piras.</i>
H. <i>Körüllem.</i>	<i>Körülled.</i>	<i>Körülle.</i>
L. <i>Circum me.</i>	<i>Circum te.</i>	<i>Circum se.</i>
L. <i>Kaskame.</i>	<i>Kaskanette.</i>	<i>Kaskebsa.</i>
H. <i>Közöttünk.</i>	<i>Közöttetek.</i>	<i>Közöttök.</i>
L. <i>Inter nos.</i>	<i>Inter vos.</i>	<i>Inter se.</i>
L. <i>Lufam.</i>	<i>Lufad.</i>	<i>Lufas.</i>
H. <i>Hozzám.</i>	<i>Hozzád.</i>	<i>Hozzaja.</i>
L. <i>Ad me.</i>	<i>Ad te.</i>	<i>Ad se.</i>
L. <i>Lufame.</i>	<i>Lufate.</i>	<i>Lufasas.</i>
H. <i>Hozzánk.</i>	<i>Hozzátok.</i>	<i>Hozzájok.</i>
L. <i>Ad nos.</i>	<i>Ad vos.</i>	<i>Ad se.</i>
L. <i>Paijelam.</i>	<i>Paijelad.</i>	<i>Paijelasas.</i>
H. <i>Fejüllem.</i>	<i>Fejülled.</i>	<i>Fejülle.</i>
L. <i>Super me.</i>	<i>Super te.</i>	<i>Super se.</i>
L. <i>Mangiestam.</i>	<i>Mangiestad.</i>	<i>Mangiestas.</i>
H. <i>Megettem.</i>	<i>Megetted.</i>	<i>Megette.</i>
L. <i>Pone me.</i>	<i>Pone te.</i>	<i>Pone se.</i>
L. <i>Naldan.</i>	<i>Naldat.</i>	<i>Nalafat.</i>
H. <i>Töllem.</i>	<i>Tölled.</i>	<i>Benned.</i>
L. <i>A me.</i>	<i>A te.</i>	<i>In te.</i>

Sunt

Sunt autem nonnullae Postpositiones, quibus Pronomina personalia praeponuntur, quapropter hae possessivae evadunt, ut:

L. Mijen kaskan.	Tijen kaskan.	Sijen kaskan.
H. Magunk közt.	Magatok közt.	Magok közt.
L. <i>Inter nos.</i>	<i>Inter vos.</i>	<i>Inter se.</i>
L. Mo diet.	To diet.	So diet.
H. Magamért.	Magadért.	Magáért.
L. <i>Propter me.</i>	<i>Propter te.</i>	<i>Propter se.</i>
L. Mo - kum,	To - kum.	So - kum.
H. Magammal.	Magaddal.	Magával.
L. <i>Mecum.</i>	<i>Tecum.</i>	<i>Secum.</i>

Dantur Terminationes quaedam, quae Nominibus adjectae, apud Lappones et Hungaros casus varios formant, apud Latinos autem nonnisi solis Praepositionibus reddi possunt, ut: Attje-*st.* Hung. *Atyábol. Ex patre.* Attjes-*ne.* H. *Atyában.* In patre. Attj-*in.* H. *Atyával.* Cum patre. Attje-*tak.* H. *Atyátlan.* Sine patre. Sed omnium frequentissime occurrit terminatio, *n*, quae Hungaris etiam valde familiaris est, ut: Sijtha-*n.* H. *A Major-on.* Per villam. *Cask-an.* H. *A Közep-in.* Per medium. Nipi-*n.* H. *Kéfi-n.* Per cultrum. Almatj-*en.* H. *Ember-en.* *Emberé.* Per hominem, *Hominis.*

Syntaxis.

Linguam Hungarorum, Lapponum et Finnorum, quoad Nominum Terminationes, Declinationem, Comparisonem, Pronomina, Suffixa, Verba, et Praepositiones, plurimum inter se convenire vidimus. Superest investigatio similitudinis modi construendi, quam si stabilire potero; argumentum inter reliqua asserti mei fulcimina obtinebo palmarium.

Non est mihi propositum, singulas hic repetere Syntaxeos Regulas, et obvia quaevis in medium pro-

proferre constructionum exempla. Constat enim dari Regulas quasdam syntaxeos universales, in quibus plurimae nationes inter se conveniunt, uti sunt: Convenientia Relativi cum praecedente substantivo, et Interrogativi cum suo Redditivo: Praecedentia Nominativi, in societate Verbi personalis, et Adverbii; Regimen Verbi Activi, cum Accusativo juncti, item Infinitivi, cum casu proprii sui verbi &c.

Convenientissimum ergo ad rem meam judico, talia adferre exempla, quae linguae hungaricae, lapponicae et finnicae ita sint propria; ut illa in lingua latina, germanica, aliisque europeis vix exprimi, vel saltem non sine Periphrasi reddi possint. Principem inter talia exempla locum obtinebit, Propositio logica sine copula: *Homo est mortalis*. H. *Az Emberhalando*, item. Terminatio Adjectivorum, et Numeralium, cum substantivis constructorum, invariata, observavi etenim Adjectiva, et Numeralia Lapponum, et Finnorum Substantivis juncta, per omnes Casus et Numeros invariata manere, quod Latinis, Germanis, Italis, Gallisque esset impossibile, ut: H. *Jo ember*. *Bonus homo*. G. *Jo emberé*. *Bonus hominis*. D. *Jo embernek*. *Bonus homini*. Plurali: *Jo emberek*. *Bonus homines*. H. *Száz aranyot adott*. *Centum aureum dedit* &c. Sed de his, et similibus suo loco plura.

Observatio I.

Adjectivum et Pronomen Possessivum praepositur Substantivo ut apud Hungaros. Hic de convenientia Adjectivi cum Substantivo, (ut apud Latinos, aliosque,) Genere, Numero et Casu, ne vestigium quidem est, imo huic contrarium docebit Observatio 3. L. *Walagas caaba*. H. *Katonás aszszony*. *Virilis animae faemina*. L. *Wackie palwieleje*. H. *Hü szolga*. *Fidelis servus*. L. *Jerbmaladz pardne*. H.

H. Okos-fiu. *Intelligens filius*. L. Tíjalmetés almats.
 H. Szemetlen ember. *Coecus homo*. L. Murkos
 peiwe. H. Ködös nap. *Dies nebulosus*. L. Tábdos
 pappá. H. Tudos pap. *Dactus pastor*. Mártekes
 almats! H. Szegény ember! Szegény feje! *Miseran-*
das homo! L. Ijedtzam pardnai. H. Magam gyerme-
 kómnek. *Proprio meo puero*. L. Ijedtzam njalmái.
 H. Magam szájamban. *In proprium meum os*. L.
 Mijén attje. H. Miatyánk. *Noster pater*. Bene.
 L. Attje mijén. H. Atyánk mi. *Pater noster*. Male.
 L. Muo acka. H. Én feleségem. *Mea uxor*. Bene.
 L. Acka muo. H. Feleségem én. *Uxor mea*. Male.
 L. Muo pádnagam. H. En kutyám. *Meus canis*. Bene.
 L. Pádnagam muo. H. Kutyám én. *Canis meus*. Male.

Observatio 2.

Si vero Pronomen separatum, aut suffixum, seu
 Nomen Possessivum intercesserit; tunc Nomen Sub-
 stantivum Adjectivo praeponitur, ut: L. Pardnad lã
 zjuorpe. H. A Fiad-bolond. *Filius tuus est stultus*.
 L. Páduom lã luobdag. H. A' Szarvasom-sánta.
Cervus meus est cespitator.

Observatio 3.

Adjectiva, et Numeralia Substantivis juncta, per
 omnes Casus, et Numeros invariata manent, ut:
 L. Denkewes almats. H. Kövér ember. *Obesus homo*.
 Genitivo: L. Denkewes almatsa. H. Kövér emberé.
Obesus hominis, non: *Obesi hominis* Dativo: L. Den-
 kewes almatsi. H. Kövér embernek. Acc. L. Den-
 kewes almatsa. H. Kövér embert. *Obesus homini*.
Obesus hominem. *Obesus homines*. *Obesus hominibus* &c.
 L. Wit laipe. H. Ot kényér. *Quinque panis*, non:
panes. L. Kaktse japit wiesoi. H. Nyoltz elztendöt
 élt. *Octo annum vixit*, non: *annos*. L. Áktse peiwe.
 H. Kilentz nap. *Novem dies*. *Neun Tag*, non: *Tags*.
Obfer-

Observatio 4.

Appositio fit more peculiari Hungarorum; dum duo vel plura Substantiva in Nominativo ita sibi invicem junguntur; quod prius semper Regens substantivum, secundum vero Rectum dici possit, ut: L. Njuktja tálke. H. Hattyu toll. *Cygnus pluma*, quasi diceret: *Cygni pluma*. L. Biállo njuoktem. H. Harang ütö. *Campana pistillum*, quasi: *Campanas pistillum*. L. Pana kritjem. H. Fogfajás. *Dens dolor*, quasi: *Dentis dolor*. L. Silba suármas. H. Ezüstgyürü. *Argentum annulus*, quasi: *Argenti annulus*.

Observatio 5.

Valde obvia est repetitio ejusdem substantivi, aut adjectivi, Emphaseos causa, praecipue in exclamationibus, ut: L. Jubmieladzam Jubmieladzam taga nu puorist mu cuodo! H. Istenem Istenem, tégy ollyan jól velem! *Deus mi Deus mi facias tam bene erga me!* L. Caaba caaba catti ijetzadt! H. Menyetske menyetske vigyázz magadra! *Mulier munit tave tibi*. L. Kieura kieura almats. H. Erös erös ember. *Fortis fortis homo*. L. Jagest jagkai. H. Esztendöröl esztendöre. *De anno in annum*. L. Peiwek peiwai. H. Naprol napra. De die in diem. L. Pahadt pahabbuo. H. Rosznál roszzabb. *Malo pejor*. L. Qwektasa qwektasa, kolmasa kolmasa mannin. H. Ketten ketten, Hármann harmann mentek. *Duo duo, tres tres iverunt*. L. Neljasa neljasa saddi. H. Négyet négyet küldött. *Quatuor quatuor mist*.

Observatio 6.

Pronomina demonstrativa Substantivis juncta, aequae invariata manent, uti Adjectiva, in Obs. 3. si autem sine Substantivo occurrunt, tunc declinantur, ut:

L. Adte

L. Adte tuám álmái.	<i>Da ille homini.</i>	Bene.
H. Add amaz embernek.		
L. Adte tuáfa álmái.	<i>Da illi homini.</i>	Male.
H. Add amannak embernek.		
L. Adte tuáfa.	<i>Da illi.</i>	Bene.
H. Add amannak.		

Observatio 7.

Non substantiva, solum sed Numeralia etiam evadunt Possessiva, quae tunc significationem aliis linguis vix exprimendam acquirunt, ut:

L. Monnu cuohtas pädta, vel.	
L. Mijast qwektes pädta, vel.	
L. Qwektes mijast (pädta).	
H. Kettónk el jött.	<i>Nostri duas venit.</i> Unser zwey sind angekommen.
L. Mijñ witas manái.	
H. ötünk elment.	<i>Nostri quinque ivit.</i> Unser fünf sind weggegangen.

Observatio 8.

Substantivum cum substantivo constructum in Dativo Casu ponitur ad exprimendam possessionem, ut: L. Padnagi padnag. H. Kutyának kutyája *Canis canis, Dem Hunde Hund*, non: *Des Hundes, Hund*. L. Welkes repenakh lách koddum. H. A^o fejére a' rokáknak megöletett. *Albae vulpium sunt occisae*; i.e. illa pars vulpium, quae alba erat. L. Jabaladz almuch lách jabmam. H. A' gazdaga az embereknek meg holt. *Divites hominum sunt mortui*.

Observatio 9.

Latinorum *habeo*, et Germanorum *Ich habe* Hungarus nunquam aliter nisi per voces duas: *Est mihi, Es ist mir*, exprimere solet, hoc idem facere video Lappones, ut: L. Muust lá rudta. H. Nekem van pénzem. *Mihi est pecunia*. L. Attjest lá skautzja. H. Atyának van bajuszja. *Patri est mustax, v. barba*.
L. Le

L. Le musne Kirje. H. Van nekem könyvem.
Est mihi liber. L. Lã tusne tawereh. H. Vagynak
 neked Kintleid, *Sunt tibi opes.* L. Zjuorpe pardne
 lã tuuft. H. Bolond fiad van neked. *Stolidus filius*
est tibi. L. I le mune pednik. *Non est mihi pecu-*
nia. H. Nints nekem pénzem.

Observatio 10.

Verbum Substantivum Lapponum *le, est*, Verbo
 Substantivo Hungarorum *van*, contrariam videtur ha-
 bere Constructionem, illud enim in Propositione
 Logica vices subit Copulae, uti Verba Substantiva
 Linguarum europearum, ex gr. L. Pardnad *le* zjuorpe.
Filius tuus est stolidus. Hoc vero apud Hungaros
 per Éllipsin quasi omittitur, ut H. A'te fiad-bolond.
Tuus filius-stolidus.

Huc pertinent exempla sequentia:

L. Jubmel le puorak. *Deus est bonus.*
 H. Az Isten — jo.
 L. Manna le niorach. *Infans est debilis.*
 H. A Gyermekek — nyomorék.
 L. Ki le mo owãnek? *Quis est meus inimicus?*
 L. Ki — azén ellenfégem?
 L. Mo widno le tatt. *Meum officium est hoc.*
 H. Azén kötelefségem — az.
 L. Muó tatt le padnag.
 H. Enyim az a' — Kutya. *Meus iste est canis.*
 L. Mi le Jubmel? *Quid est Deus?*
 H. Mi — az Isten?
 L. Puorak le tatt. *Bonum est illud.*
 H. Jo — az.

Suspicio hic justa mihi suboriri videtur, Aucto-
 res Suecos per analogiam tantum linguae suae, et
 omnium fere europearum, Verbum Substantivum *est*
le in omni Propositione Logica Copulae loco inter-
 ponere. At si forte linguam Lapponum penitus

D

scrutari

scrutari inciperent, et usum Verbi Substantivi *le* in rudi Lapponum Confabulatione peculiari attentione observarent; tunc forte demum Ellipsin ejus in plurimis Phrasibus animadverterent, non secus ac nos illam in lingua nostra hungarica animadvertimus. Expertus loquor, et justa de causa mihi nata est suspicio. Etenim Hungari linguam Valachorum mixtim in Transilvania degentium ita hungarizaverunt, ut hodiae numerosae Constructiones juxta Syntaxin hungaricam, et directe contra genium linguae valachicae formari consueverint. Nominatim autem haec ipsa constructio contrariam passa est metamorphosin, In Transilvania dicunt: *V. Domnu nostruij bogat.* Dominus noster *est* dives. *V. Prostu nuj bogat.* Rusticus non *est* dives. Hanc ellipsin evidenter committere solent ad normam Hungarorum, nam Valachi, in Moldavia, et Valachia Transalpina degentes: *Domnu nostru jeste bogat. Prostu nu jeste bogat* dicere solent, adeoque gentilitium suum Verbum Substantivum *jeste* constanter adhibent, eo quod in his regionibus nullum cum Hungaris commercium habeant.

Interea serio notet velim Lector Suecus; Hungaros non in omni prorsus constructione abjicere Verbum Substantivum: *est, van*, sed praecipue in consortio Participiorum et Adverbiorum illud adhibere, vt L. Tabben le attjam. H. Itt van atyám. *Hic est pater meus.* L. Tabrekesne le. H. Felfzegezve van. *Affixum est.* quasi: *Affigendo est.* L. Talsine leb mon. H. Itt vagyok én. *Hic sum ego.*

Ex magna hac Ellipseos Verbi Substantivi frequentia sequitur, notatu digna illa Linguae hungaricae proprietas, quod Hungarus totam orationem scribere, et longum sermonem ferere sine ullo adhibito *Verbo* possit. Exempli gratia sit brevis hiccet sermo.

A

A Svekufok, Németek, 's más európai nemzettek előtt, egyáltalában nem kis tífuda a' mi időszó nélkül való beszéllésünk, és írásunk, kiknek nyelvek e' részben hajthatatlan. De valamelly idegen nemzetbeli tudosok a' mi nyelvünknek jártas és nyomas esmerői, azok előtt nem mese annak ezen jeles tulajdonfága; hanem inkább igen nevezetes egy dísz, ékeffége, fontosfága, és rövidfége. Mi is e' nélkül a' magyar beszéd, és írás? Hanem csak valami déák, német, frantzia foltokból öszve toldozott foltozott rongy, mellynek olvasása egy ma feltámo-dando Zrinyi Miklos, vagy Gyöngyösi előtt nevetefeges, értéfe lehetetlen, és követése tífomör.

Neszték hát a' kults Kedves Magyar Ifjaim nyelvünk ékeffégeinek leg titkosabb kamarájára, melly nyitva mindnyájatoknak, mihelyt a' leg régibb Magyar írók fontos velöffége a' ti mindennapi mulattfágos olvasástoknak tárgya. Nem álom ez, 's nem tífupa képzelödés, amaz orra fintsolgato tudakos Korpádiként; hanem nyelvünk igaz öfi szép tulajdonfágainak szemes vizsgálásán épült tapasztalás, melly minden előtt; valaki egyszer nem izeveztetett, 's nem déák, német, tot korts; á leg első tekintetre is nagyon szembe tünö remek széplég.

Observatio II.

Infinitivi construuntur cum Verbis, et cum Casibus suorum Verborum, ut: L. Mannam jugkat. *Eo bibere, v. bibitum.* H. Megyek inni. L. Muduo mannama. *Tempus ire, v. eundi.* H. Ideje menni.

Hic reflectendum est ad ea, quae in capite Verborum de Infinitivis dicta erant.

D a

Infini-

Infinitivi Verborum Determinatorum adsciscunt sibi per omnes Numeros, et Personas Verbum *Kell* vel *illik*, sed in Lapponico sine tali Verbo quae stare possunt; ut:

L. S Jaackedinam.	H. Hianem	} <i>kell</i> } <i>vel</i> } <i>illik.</i>	} <i>oportet.</i>
Jaackedinad.	Hinned		
Jaackedines.	Hinnie		
Pl. Jaackedinieme.	Hinnünk		
Jaackediniede.	Hinnetek		
Jaackedinaasa.	Hinniek		Credere mihi
			Credere tibi
			Credere sibi
			Credere nobis
			Credere vobis
			Credere sibi

Observatio 12.

Participia Personam significantia, si Postpositione augeantur locum actionis significant, ut: L. Lám porriem. H. Evöben vagyok. *Sum in edente.* i. e. in loco comestionis. L. Lám mannien. H. Menöbe vagyok. *Sum in eunte.* H. Aratoba vagyok. *Sum in metente.* i. e. in loco messis.

Observatio 13.

Familiarissimum est Hungaris ex Participiali Adjectivo, unam quasi vocem compositam cum Substantivo, cui junctum est formare. Idem reperio apud Lappones, ut: L. Muarra zjuáppje. H. Fa vágo. *Praecisor arborum.* L. Haawet alckuodeije. H. Seb gyogyito. *Sanans vulneris,* seu: *Chirurgus.* L. Wierbme zjuttadeije. H. Hálo foldozo. *Resarcians retis.* L. Sielluo cohzjehteije. H. Lelkekre vigyázo. *Advigilans animae.* L. Sielluo piebmuoeije. H. Lélek legeltető. Lelki pásztor. *Pastor animae.* *Pascens animas.*

Observatio 14.

Emphatice construuntur Participia cum suis propriis Verbis, ut: L. Pora porai. H. Éve ett. *Edendo*

Edendo comedit. L. Jaucka jauckai. H. Veszve
veszett. *Pereundo perit.* L. Tahpsa tahpsai. H.
Tünve tünt. *Evanescendo evanuit.* L. Siunieda siun-
niedam. H. Aldva áldom. *Benedicendo benedicam.*
H. Várvá vártam. Kérve kértük. Adva adtak. *Ex-
pectando expectavi.* *Rogando rogavimus.* *Dando de-
derunt.*

Observatio 15.

Postpositiones Substantivis adnexae magnam in
loquendo et scribendo brevitatem conciliant, ut: L.
Peiwest peiwai. H. Naprol napra. *De die in diem.*
L. Jagest jagkai. H. Esztendöröl esztendöre. *De
anno in annum.* L. Ohm manna to pira. H. Hir
mene te irántad. *Fama perlata est de te.* L. Ednam
lusa. H. Anyámhoz. *Ad matrem meam.* L. Attjes
luthe. H. Atya előtt. *Coram patre.* L. Turwe
pajjel. H. A párinton fejül. *Supra cespitem.* L.
Ware kuoren. H. Hegy körül. *Circa montem.* L.
Wuone kasni. H. Erdő között. *Intra sylvam.* L.
Ednam nala. H. Anyámnál. *Apud matrem meam.*
L. Aita mangelt. H. Templom megett. *Pone tem-
plum.* L. Manpir lepet hálelen? H. Miröl van
beszéd? L. Tan atanpira. H. Ama'rol. *De quo
est sermo? De eo.* L. Mo ja to kaskan. H. Én-és
te közötted. *Inter me et te.*

*De Similitudine Vocum hungaricarum, cum vocibus
lapponicis, et finnicis.*

Perlustratis omnibus, similitudinis Linguae hun-
garicae cum lapponica, et finnica gradibus, devenio
tandem ad ultimum, quem ego quidem levissimum
judico, licet alii momentosissimum esse censeant. Estque
is, Similitudo vocum lapponicarum et finnicarum cum
hungaricis.

D 3

Sunt

Sunt multae voces in his tribus linguis, quae inter se tantopere conveniunt, ut iisdem characteribus descriptae, eandem quoque habeant significationem. Has ergo vel pueri, easdem esse cum vocibus hungaricis, facile dijudicabunt. At multo plures reperi tales, quae quidem non eandem directe ideam sed illi maxime vicinam exprimunt, quas proinde ex eadem radice natas esse nemo inficias ibit. Constat enim inter eos, qui variarum linguarum cognitionem sibi acquisiverunt, nullam fere vocem in duabus diversis linguis reperiri, quae in utrisque, aequalem haberet significationis suae extensionem, sed eandem, in hac lingua ad dextram, in illa vero, ad sinistram quasi deflectere, et novam sibi acquirere significationem. Exemplo nobis esse potest vox *manus*, quae primo intuitu fixam satis habere videtur significationem; at penitus scrutanti tales in diversis linguis occurrunt phrasae, in quibus vocis hujus significatio, a sua prima et physica mirum quantum deflectit significatione. Latinus dicit: *Manus militum*. Italus dicit: *Metter mano*. Calumniari. *Giucodi mano*. Fraus. *Far man lassa*. Nemini veniam (pardon) dare. Gallus: *Un main de Papier*. Chartae scapus. *Donner la main a un cheval*. Habenas equo remittere. Germanus: *Vor der Hand*. *Nach der Hand*. Primo. tandem. *Vorhand im Spiele oder sonst haben*. Primatum in lusu aut alio negotio habere. Anglus phrasi: *Cool hand* varias exerit notiones quas Latini per voces: *indifferens, frigidus, alios despectui, contemptui habens*, reddere solent. Hungarus autem per vocem, *Kezes manu praeditus obsidem* exprimit; *Kezet adni*. Manum dare. Promittere, per phrasin autem *Negy kéz láb mászni*: *Quatuor manibus, pedibusque repere*; idem, quod Germanus per Verbum *Kriechen*, notare solet. Quis non videt, has sex nationes, valde obviam hanc vocem

manus

manus sex diversis adhibere sensibus, et quidem interse valde differentibus? Has idearum una eademque voce expressarum magnas diversitates, a prima jam juventute notaveram. Igitur opere pretium duxi quasdam hic adferre voces lapponicas, et finnicas, quae etsi cum hungaricis non eandem, sed vicinam certe notent ideam, ex eodem profus fonte promanasse clare videri possunt.

<i>Lap. Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Scaaiam.	Vociferor. Os meum. Vociferor.	<i>Szájam.</i> <i>Szájaskodom.</i>
Nianlos.	Limosus. Salivofus, Lippus.	<i>Nyálás. Típás.</i>
Njuolga.	Rectus. Protenfus. Tenax. Mu- cofus.	<i>Nyúlós.</i>
Skuife.	Stupidus. Turpis. Foedus.	<i>Tfus.</i>
Rusna.	Nebula. Deformis.	<i>Rusnya.</i>
Swalkes.	Agilis. Celer. Velox. Robustus. Athleticus.	<i>Vaskos.</i>
Sálke. Sálka.	Tigillum. Festuca. Pertica.	<i>Szál. Szálfa. Rud.</i> <i>Szálka.</i>
Tele.	Nix compacta. Hyems.	<i>Tél. Tele. Possessive.</i>
Tolok.	Stabilis. Firmus. Res. Serium. Opus.	<i>Dolog.</i>
Torho.	Fatuus. Fragilis. Friabilis.	<i>Torha.</i>
Urut.	Organum musicum. Tuffis.	<i>Hurut.</i>
Áime.	Vir. Animus. Ingenium. Ingeniosus.	<i>Elme.</i> <i>Elmés.</i>
Ásketem.	Fiducia. Conscientia. Conjuro. Fidem depo- nere cogo.	<i>Esketem.</i>
Áskotet.	Perfuadendo inducere.	

<i>Lapp. Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Alme.	Coelum.	
	Pomum.	<i>Alma.</i>
Aratafit.	Colligere reliquias.	
	Messis.	<i>Arátas.</i>
Auke.	Utilitas.	
	Ratio.	<i>Ok. Oka. Poss.</i>
Cova.	Durus.	
	Silex.	<i>Kova.</i>
Zijcko.	Canis foemina.	
	Hinnulus. Pullus equinus.	<i>Csikó.</i>
Negga. - -	Avarus.	
	Superbus. - - -	<i>Negédes.</i>
Ädtjot. - -	Accipere.	
	Dare. - - - -	<i>Adni. Adjad. Imperat.</i>
Idied.	Mane.	
	Tempus.	<i>Idö.</i>
	Tempeſtive. Matutine.	<i>Idéjén. Jokor. Joreggel.</i>
Idedis.	Matutinus.	
	Tempore longo praeditus. Aetate gravis.	<i>Idös.</i>
Ajek.	Fons.	
	Labium.	<i>Ajak.</i>
Ajekats.	Fonticulus.	
	Labiolum. <i>Diminutiv.</i>	<i>Ajakatska.</i>
Hardo.	Humerus.	
	Portator. Dolium.	<i>Hordo. Hordozo.</i>
Hitet.	Negare.	
	Perſuadet.	<i>Hitet.</i>
	<i>Fidem; in Accuſativo.</i>	<i>Hitet.</i>
Jaggar.	Aridus.	
	Vertagus. Canis valde macilentus, aridus.	<i>Agär.</i>
Kadva.	Membrum genitale muliebri. Uterus.	
	Laetitia. Exultatio.	<i>Kedv. Kedve. Poſſ.</i>
Kaupok.	Urbs.	
	Porta. Portae. <i>Plur.</i>	<i>Kapu. Kapuk.</i>
Keiwes.	Levis.	
	Paucum. Parum.	<i>Kevés.</i>
Laptet.	Elevare.	
Laptjet.	Evolare.	
	Pila.	<i>Lapta.</i>

Lapp.

<i>Lapp. Finn.</i>	<i>Latina.</i>	<i>Hungarice.</i>
Ränd.	Artificium.	Rend. Rendtartás.
Muza.	Ordo. Systema.	Mező.
	Terra.	
	Campus.	

Dantur porro, voces plurimae, quas quidem Lápiones et Finni orthographia valde differenti scribunt, etenim Grammatici certant, et adhuc sub iudice lis est, atq̄tamen ego similitudinem, licet interdum longe petitam, in his etiam subolfacio. Quod autem voces has hungaricis vocibus approximare, et per quosdam quasi gradus assimilare valeam, quoniam lectoribus similitudinem in his obviam intuendam sistam; in earum modificatione, et fabricatione consonantes eo usui accomodatas substituo, et vocales pro lubitu permuto, hoc enim linguae hungaricae proprium est, vocales saepe permutare, ut ex quibusdam vocibus clare patet: *Gyertya*. Candela, a variis dicitur: *Gyartya*. *Gyirtya*. *Gyortya*. *Gyurtya*. *Veres*. Ruber. *Vörös*. *Ember*. Homo. *Embör*. *Koporso*. Sepulchrum. *Kaparso*. *Pénz*. *Pinz*. *Házat*. *Házot*. *Uveg*. *Eveg*. *Iveg*. *Kolts*. *Kults*. *Taplo*. *Toplo*. His similia plurima reperiuntur in lingua hungarica.

Haec, et similia, quae sequens tabella ob oculos ponet, mihi absurda, et imaginaria esse profus non videntur, licet obiter intuenti, et in Etymologiis eruendis inexercitato, ita appareant; certum enim est, vocabula per Saeculorum decursum valde immutari, abbreviari, vel prolongari, quod Latinae litteraturae, imprimis vero Diplomatices Studiosis notissimum est. Lectorum igitur aequo iudicio committam, in condendis his originationibus, meam amplecti aut propriam fovere sententiam.

<i>Lapp. Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Hafittaja.	Incitator.	Hufzitoja. Ufszitoja. Ufszito.
Palva.	Nubes.	Falva. Falve. Felvö. Feihö.
Telpe.	Jocus.	Telfe. Terfe. Tréfe. Tréfa. Téréfa.
Tima.	Anno prae- terito.	Timaj. Tamaj. Tavaj.
Tuowle.	Fomes.	Tovlo. Tavlo. Taplo.
Kiäl.	Vox lingua.	Ijel. Jel. Nyel. Nyelv.
Cuulen.	Audio.	Chulen. Chulom. Hulom. Hallom.
Kullett.	Audire.	Chullett. Hallott. Praet.
Warjo.	Umbra.	Varjék. Arjék. Arnyék.
Pallem.	Metus.	Fallem. Fellein. Félem. Félelem.
Hauckaja.	Latrator.	Ukkaja. Ukkato. Ugato.
Elomies.	Messor.	elömies. élömies. Arato. életmives.
	Murarius.	Kömies. Mies. Mives. Operarius.

In his et similibus casibus, serio notet velim lector, Germanos et Nationes his vicinas (uti est Suecica, cuius Orthographiá totum Lexicon Lapponicum *Ihre* scriptum est) frequentissime solere litteras sequentes secum invicem permutare.

p	} scribunt loco	b vel f
t		d
d		t
g		k
f		z
c		ch vel h.
w		h
kqu.		g
c		k

Nonnullae harum vocum incremento initiali ad-
dito, illico originem hungaricam produunt; ut: F.
Ajeldekes. *Obliviosus*. H. Elejdékes. Felejdékes. *Fe-
lejdékéuy*. L. Astos. *Tardus*. H. Estes. *Restes*. L.
Pelge. *Pollex*. H. Hüpelge. *Hüvelke*. L. Kâdot.
Retardari. H. *Akadott*. L. Luwas. L. *Humidus*.
H. Oluvas *Olvadós*.

Aliae contra resecta una alteraque littera ini-
tiali, hungarice significant, ut: Waras. *Fur* Voroz.
Oroz.

Oroz. Or. *Orgazda.* Ulkon. *Foris.* Kün. *Ulkolen.*
Extra. Külön. *Juofkos.* *Rigidus.* Uofkos. *Vofkos.*
Vafkos. Kerfi. *Fufus.* Erfi. *Orfi.* *Orfo.* Kullet. *Au-*
dire. Khullet. Hullet. *Hallot.* Praet.

Animadverti praeterea quasdam voces ad Historiam Naturalem pertinentes, alias quidem significationes sed aequae ex Historia Naturali sumtas adsumpsisse, ut: *Roka.* Lapponibus: Castoreum, Hungaris: *Vulpes.* *Waski.* Finnis: Cuprum, H. Ferrum. *Ketke.* L. Hyaena, H. Capra. *Zijcko.* L. Canis foemina. H. *Cfiko.* Pullus equinus.

Tam varia, et vaga est Scriptorum Lapponicorum Orthographia, ut de ea certi aliquid statuere vix possibile sit, tentamina etenim eorum sunt adhuc nova; quae de anno in annum nova correctione indigent. Cum hi Scriptores maximam partem natione Sueci fuerint, quivis videt Orthographiam eos Suecanam uti debuisse. At hac in parte etiam inter se maxime differunt, quod ex sequenti tabella clare patet, quam Henricus Ganander in Grammatica sua Lapponica Lectoribus proponit, in qua quinque memorat Scriptores, diversa Orthographiam usos.

<i>Tornaens.</i>	<i>Gran.</i>	<i>Asthoranonymus.</i>	<i>Land.</i>	<i>Fielström.</i>	
Wuoftes.	Wueftes.	Wuofts.	Wuoftes.	Hwettes.	Primus.
Puorre.	Puere Puore.	Buere.	Puorre.	Buõre.	Bonus.
Wuognia.	Wueingen.	Wueingen.	Wuoinga.	Hweigenes.	Spiritus.
Wuoita.	Wuest.	Wuest.	Wuoftai.	Hwuelt.	Contra.
Atze. Adtze.	AggieAckie.	AchieAdze.	Atze. Azze.	Attje.	Pater.
	Agge.				
Jietz.	Jeg. Jeges.	Jegie.	Jedz.	Etz. Egje.	Ipse.
Oidzod.	Aggud.	Aggiod.	Oitzot.	Adtiot.	Accipere.
Zjatzje.	Kiatzje.	Giatze.	Zjatzje.	Tjatz.	Aqua.
Kotzot.	Kuggud.	Gächiot.	Kotzot.	Kottiot.	Vocare.
Zjalme. Zialme.	Gialme.	Gialmie.	Zjalme.	Tjalme.	Oculus.
				Tzialme.	
Almatz.	Almaz.	Almag.	Almagie.	Almatz.	Homo.

Simile aliquid observo apud Hungaros in voce *Unus*, hanc enim diversi auctores diuersis modis scripserunt:

Egy. Edgy. Edj. Egj. Eddj. Unus.

Non

Non ergo mirabitur Lector me Hungarum, Orthographiâ meae Nationi receptâ scribentem, tam diverso ab his Auctoribus scribendi modo in brevi hoc Syllabo Lapponico-Finnico-Latino-Hungarico usum. Secus etenim me nunquam mei Provinciales intellexissent. Multo felicior tamen in omnibus his fuisssem, si mihi vius ex voce, haec adnotata vocabula Lapponica et Finnica audire, et describere licuisset, tunc enim certi aliquid figere potuisssem. At nunc, dum alieno, ut ajunt, ore edere cogor; non omnia, ea qua vellem adcuracione exprimere valeo. Spero tamen me ab Orthographiae modernae hungaricae gnaris, facile intellectum iri, quibus ex sequenti parallela relationem, quae est inter prononciationem hungaricam, et lapponicam, atque finnicam, pervidere, et intelligere facile erit.

<i>Orthogr. L. F.</i>	<i>Hung.</i>
Zja.	tya.
Zje.	tye.
Zjo.	tyo
zju.	tyn.
thja.	tya.
tj. gi. ge. gy.	gy.
ttj.	gygy.
tza.	tza.
gie.	gye.
gia.	'sa gya.
ky.	kü.
kie.	tye.
f.	z. fz.
fj hj.	f.
nj.	ny.
ä.	o.
ä.	é.
ö.	ö.
v b.	v f.

Quam

Quam necessaria esset adcurata vocum, per fixam et stabilitam Orthographiam scriptio, et distinctio, exempla sequentia monstrant. Cotzam. *Vigilo*. Codzam. *Mingo*. Cadzam. *Sorbeo*. Catzam. *Labor*. Cazjaam. *Interrogo*.

Aliquas voces hungaricas in Statu Suffixo, seu *Possessivo* notare necessum judicavi, cum illae hoc modo similitudinem cum lapponicis vel finnicis, evidentius ob oculos ponant.

Vocabula in primâ Columnâ cursivis litteris impressa sunt finnica, reliqua autem lapponica.

Quae inter vocabula hungarica, in tertiâ columnâ cursivis literis impressa sunt, ea proprie significationem vocabulorum lapponicorum, et finnicorum exprimunt; at reliqua quae rotundis literis sunt impressa, vel ad approximationem vocum hungaricarum ad lapponicas et finnicas pertinent, adeoque ficta sunt, vel vero aliquem Casum, Numerum, Tempus, Personam, vel Statum Suffixum (*Possessivum*) vocabuli istius constituunt, in quibus nimirum similitudo vocum primae columnae evidentius animadverti potest. Nonnulla horum sunt etiam Synonyma alia demum ideam aliquam vicinam significantia.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Adnam rudta.	Habeo pecuniam.	
Adtam mádtai.	Do gregi avium.	<i>Adom mádarferegnek.</i>
Adde stalpai.	Da lupo.	<i>Add farkasnak.</i>
Aggam.	Animus meus infestus est.	<i>Aggodom.</i>
Aido.	Via, qua Lappones cum suis Rangiferis commigrant.	
	Janua.	<i>Ajto.</i>

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
	Quodcum impedi- mento peragi pot- est.	<i>Akadikos.</i>
Ajetakes.	Impedimentum.	<i>Akadalom. Akadék.</i>
Ajatallem.	Fons.	
Ajek.	Labium.	<i>Ajak.</i>
Ajekats (Fonticu- lus).	Labiolum.	<i>Ajakatska.</i>
Aju.	Cerebrum.	<i>Agyu. Nagy-agyu.</i>
Ajutoin.	Cerebri expers.	<i>Agy.</i>
Aita.	Templum.	<i>Agyatlan.</i>
	Templum frequen- tans.	
	Religiosus.	<i>Aitatos. Ahitatos.</i>
<i>Aita.</i>	Sepes.	<i>Aitó. Kerítés. örizet.</i>
<i>Aitaan.</i>	Sepio.	<i>Aitózom. Békeritem.</i>
<i>Aidatoin.</i>	Sepis expers.	<i>Aitóttlan.</i>
Akt.	Unus.	<i>Ekt. Egd. Edg.</i>
		<i>Edgy. Egy.</i>
Akten mannet.	Una proficisci.	<i>Ekten menni.</i>
		<i>Egden menni.</i>
		<i>Egyen menni.</i>
		<i>Együtt menni.</i>
Aktetem.	Conjunctio.	
	Conjungo.	<i>Iktatom. Bé-iktatom.</i>
		<i>Egybe szerkeztetem.</i>
Ake. Ikä.	Aetas.	<i>Ikö. Igö. Idö.</i>
<i>All inusitatum,</i> inde derivan- tur 28 sequen- tes voces.		<i>Al. Al-ház. Al-föld.</i>
		<i>Al-fele. Al-tízft.</i>
<i>Alle.</i>	Sub <i>ad locum.</i>	<i>Alä.</i>
<i>Alla.</i>	Sub <i>in loco.</i>	<i>Alatt.</i>
<i>Alda.</i>	Sub <i>de loco.</i>	<i>Alól. Alóllam. -lad. -la.</i>
<i>Alos.</i>		
<i>Ales.</i>		
<i>Alaspin.</i>	Deorsum.	<i>Aláféle.</i>
<i>Alaskáfin.</i>		
<i>Alahalle.</i>		
<i>Alhalle.</i>		
<i>Alahalla.</i>	Infra.	<i>Alótfélül.</i>
<i>Alahalda.</i>	Ex inferiore loco.	<i>Alótról.</i>
		<i>Lappon.</i>

	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
<i>Lappon. et Finn.</i>		
<i>Alakallans.</i>	In suo loco manendo	<i>Alolla. Alatta.</i>
<i>Alalla.</i>	quiete.	
<i>Alatzen.</i>	Subtus.	<i>Alatt. Alol. Alatsón.</i>
		<i>Adjeñiv.</i>
<i>Alaen.</i>	Fio inferior, defido.	<i>Alatsónulok. Aláju-</i> <i>tok.</i>
<i>Alennan.</i>	Submitto, humilio.	<i>Alázom.</i>
<i>Aletan.</i>	Humilior, dejicior.	<i>Aláztatom. Alázo-</i> <i>dom.</i>
	Sopio. Infoporo.	<i>Alatom.</i>
<i>Alustan.</i>	Fundamentum pono.	<i>állatom. Allítom.</i> <i>Allapítom. Allko-</i> <i>tom. Alkufzom.</i>
<i>Alendaminen.</i>	Humiliatio.	<i>Alázás. Alázmány.</i>
<i>Alendamatoin.</i>	Non demissus.	<i>Alázatlan. Alázha-</i> <i>tatlan.</i>
<i>Alus.]</i>	Substratum. Subje-	<i>Alos. Alfo. Allat. Álla-</i> <i>tás. Alku. Alkalom.</i>
<i>Alusta.]</i>	ctum.	<i>Alamuszta.</i>
<i>Aluskiwi.</i>	Lapis fundamentalis.	<i>Allás kövi. Alfokövi.</i> <i>Alkot-kövi. Funda-</i> <i>mentourköve. Szeg-</i> <i>geletkö.</i>
<i>Alhainen.</i>	Demissus.	<i>Alázator.</i>
	Dormitorio.	<i>Alhatnám.</i>
<i>Alin. Alimainen.</i>	Infimus.	<i>Alatsón. Alázott. Leg-</i> <i>also.</i>
<i>Alamainen.</i>	Subditus.	<i>Alávalo. Alámvalo.</i>
<i>Alamaisus.</i>	Subjecto.	<i>Jóbbágy.</i>
		<i>Alázat. Alázás. Alá-</i> <i>zatosság.</i>
<i>Alamaisesti.</i>	Subjectissime.	<i>Alázatoson. Alázva.</i>
<i>Alat.</i>	Zephyrus.	<i>elet. Lehellet.</i>
<i>Alastet.</i>	Versus occidentem.	<i>Este felé menni.</i>
	ire.	<i>Nap le-este felé menni.</i>
	Occidens sol. Ve-	<i>Estve.</i>
	spera.	
<i>Albes.</i>	Vilis.	
<i>Albetet.</i>	Irridere. Blasphe-	<i>Elvetett. Megvetett.</i>
	mare.	<i>Megtsufolt. Aláve-</i> <i>tett.</i>
<i>Aldes. Alda.</i>	Grates. Gratiae.	<i>Aldás. Aldja. Isten.</i>
<i>Alge</i>	Incipere.	

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Algefter.	Inceptare. <i>Diminutiv.</i>	Elgefter. <i>Elkezdet.</i>
Algeje.	Qui quidquam in-	Eleje. <i>Elkezdoje.</i>
Algeteje.	choat,	
Alke.	Facile.	Elke. Elge. Elege.
		<i>Elég.</i>
Alku.	Satis.	Elég.
	Principium. Origo.	Alku. Alkotás. Al-
		kotmány.
All.	Altus.	
Allok.	Erectus. Stans. Ex-	<i>Allo.</i>
	altatus.	
	Sto.	<i>Allok.</i>
Allates.	Quod rei alicui sup-	<i>Állás.</i>
	ponuntur; ut al-	
	tius adtollatur.	
	Suppositio. Positio.	<i>Allatás.</i>
	Affertum. Demon-	
	stratio. Substantia.	<i>Állat.</i>
	Essentia. Res crea-	
	ta, animal.	
Alletet <i>infinit.</i>	Altiozem facio.	<i>Allatom. Felállitom.</i>
Alletem.	Verus, non fictus.	
Alm.	Fictum. Somnium.	<i>Alom.</i>
Alme.	Coelum.	
	Pomum.	<i>Alma.</i>
	Mens.	<i>Elme.</i>
Almats.—Alma.	Homo.	
	Rationabilis. Inge-	<i>Elmés.</i>
	niosus.	
Almes.	Dulcis.	
	Somnolentus. Dulci	
	fomno sopitus.	<i>Almos. Edes álom.</i>
Annas.	Do.	<i>Annál egy Kitfit,</i>
		<i>Istók! pro: adnál</i>
		<i>egy kitfit.</i>
Andelen.	Saepe do.	<i>Addogalok.</i>
Andajs.	Dator.	<i>Adója. Poss. Ado.</i>
Andamus.	Datio.	<i>Adomás Adomány.</i>
Andaminen.		
Andamatein.	Qui non dat.	<i>Adatlan.</i>
Andias.	Beneficius.	<i>Adó. Adakozo. Ado-</i>
		<i>gato.</i>

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latinæ.</i>	<i>Hungaricæ.</i>
	Debitor.	<i>Adós.</i>
<i>Appi.</i>	Socer.	<i>Apa. Após. Ip. Ipa.</i>
<i>Annoppi. Noppi.</i>	Socrus.	<i>Annapa. Anapa. Napa.</i>
<i>Armeft.</i>	Aegre. Vix.	<i>örömeft.</i>
<i>Armes.</i>	Libenter.	<i>örömes.</i>
	Miserabilis.	
<i>Arme.</i>	Laetus. Gaudens.	<i>öröm. öröme. Poss.</i>
	Commiseratio.	<i>Ere. örö. ért. Megért.</i>
	Gaudium.	
<i>Ara.</i>	Maturus.	
<i>Arates.</i>	Reliquiae Cibi, vel prandii.	
<i>Aratafit tjägget.</i>	Reliquias colligere.	<i>Aratás.</i>
<i>Arek.</i>	Messis.	<i>árók.</i>
	Lapidum congeries.	<i>áru. Árra. Ára. Poss.</i>
<i>Arwo.</i>	Fossa. Fovea.	<i>Áru.</i>
	Pretium.	<i>Éstes. Restes.</i>
<i>Astos.</i>	Merces.	<i>Atya.</i>
<i>Attje.</i>	Tardus.	<i>Attja. Attya.</i>
	Pater.	<i>Atyátskám. Dimin.</i>
<i>Attjægutjám.</i>	Pater ejus. <i>Poss.</i>	<i>Ugorka.</i>
<i>Augurku.</i>	Paterculus meus.	
<i>Auke.</i>	Cucumis.	
	Utilitas. Usus.	<i>Ok. Oka. Poss.</i>
<i>Auwe.</i>	Ratio. Causa.	<i>öv. öve. Poss.</i>
<i>Ata.]</i>	Cingulum.	<i>Izé.</i>
<i>Atet.]</i>		<i>Izélni.</i>
	transitivis.	
<i>Arbats. Arbejs.</i>	Vidua.	<i>Arva. özvegy.</i>
<i>Ahkera.</i>	Frequens.	<i>Gyakor.</i>

B.

<i>Barko.</i>	Cortex, imprimis betulæ. Gemmae jam prorumpentes Salicis.	<i>Barka. Füzbarka.</i>
<i>Beres.</i>	Promeritus. Qui meruit.	<i>Béres.</i>
<i>Bod.</i>	Taberna.	<i>Bót.</i>

E

C.

C.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
<i>Caaputetan.</i>	Rador.	<i>Koptattatom.</i>
<i>Caappan.</i>	Manu rapio.	<i>Kapom.</i>
<i>Caappet.</i>	Quae abrasa sint.	<i>Kopott.</i>
<i>Cacka.</i>	Stercus hermanum.	<i>Kaka.</i>
<i>Caima.</i>	Cognominis. Qui est ejusdem nominis.	<i>Koma. (Gevatter)</i>
<i>Calmar. Calmaria.</i>	Urbs Sveciae mercaturá celebris.	<i>Kalmár. (Mercator).</i>
<i>Caszara.</i>	Falx.	<i>Kaszor. Katzor.</i>
<i>Caszi.</i>	Reticulum <small>cf. cassis.</small>	<i>Kas. Háló modra- fontkas.</i>
<i>Casa.</i>	Acervus.	<i>Casal. Kasal.</i>
<i>Catzon.</i>	Video. Aspicio.	<i>Katsongatom.</i>
<i>Catzotan.</i>	Videor.	<i>Hal.</i>
<i>Chala. Kal.</i>	Piscis.	<i>Köhgö. Köhögö. Kö- hügés.</i>
<i>Cohco.</i>	Tufsis.	<i>Koppantom.</i>
<i>Coputan.</i>	Pulso. Ferio.	<i>Koppantatom.</i>
<i>Coputetan.</i>	Pulso. Ferior.	<i>Koppantás.</i>
<i>Coputus.</i>	Pulfatio.	<i>Kopogtatgatom.</i>
<i>Copistelen.</i>	Pulfito.	
<i>Cova.</i>	Durus.	<i>Kova.</i>
<i>Covat.</i>	Silex.	<i>Kovats.</i>
<i>Cuckoi.</i>	Lapides quibus Ce- revissá coquitur.	<i>Kokas.</i>
<i>Cuolen. *)</i>	Gallus.	<i>Cholem. Holem. Ha- lom. Halok.</i>
<i>Cuoletan.</i>	Morior.	<i>Halatom. Halni kén- szeritem. ölöm.</i>
<i>Cuoletetan.</i>	Neco.	<i>Halattatom. ölette- tem. ölödöm.</i>
<i>Cuolema.</i>	Necor.	<i>Halomány. Halál.</i>
<i>Cuolewainen.</i>	Mors.	<i>Halovánny Halando-</i>
<i>Cuolewaisus.</i>	Mortalis.	<i>Halovánnyfag. Halan- doság.</i>
	Mortalitas.	

Lappon.

*) Litteram C, proculdubio pronuntiant Finni, ut *Cb.* Hungari autem C abjiciunt et h retinent.

<i>Lappon, et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
<i>Curcku.</i>	Guttur.	Torku. Nagy torku. <i>Torok.</i>
<i>Curcumlucku.</i>	Larynx.	Torkomluka. Tor- komlika. <i>Gége.</i>
<i>Cuulen.</i>	Audio.	Chulen. Chulom. Hu- lom. <i>Hallom.</i>
<i>Cuulutan.</i>	Andiri facio.	<i>Hallatom.</i>
<i>Cuullia.</i>	Auditor.	<i>Hallo.</i>
<i>Curitan.</i>	Castigo.	Kuritom. <i>Huritom.</i>
<i>Curkus.</i>	Castigatio.	<i>Huritás.</i>
<i>Curittaja.</i>	Castigator.	<i>Hurito. Huritoja. Poff.</i>

D.

Daggetet. Dinget.	Facere ut tundatur.	<i>Döngettet.</i>
Denkewes almats.	Obesus homo.	Degett ember. Da- gadt ember.

E.

Edna.	Mater.	<i>Anya.</i>
Elnam.	Mater mea.	<i>Anyám.</i>
Edkits.	Momentum.	Egy Kits. <i>Egy kis</i> <i>idö.</i>
Ei. Ji.	Momento. Parumper.	<i>Egy Kíség.</i>
Ejet.	Nox.	<i>éj. éjtszaka.</i>
Ejegätet.	Errare. Delinquere.	Ejt. Ejti. <i>Efik. Meg-</i> <i>efik. Vétkezik.</i>
Eke. Ekkam.	Incipere delinquere.	<i>Ejtegetett.</i>
Ekkedes.	<i>Frequentativum.</i>	<i>Ecfém.</i>
Ekewe.	Patruus major natu.	<i>Ekkedig. Eddig.</i>
Káse eked. Et. Ete.	Frater minor natu.	<i>örökke. örekké valo.</i>
Etho.	Vespertinus.	<i>Késö este.</i>
Ela.	Hucusque.	<i>Efte. Este.</i>
Elem. Eleme.	Aeternus.	<i>élö. Eleven.</i>
Elemes.	Aliquando vesperi.	<i>élelem. élet.</i>
Elo.	Vesper.	<i>élelmes.</i>
	Vividus.	
	Vita.	
	Vitalis.	
	Vita. Victus. Seges.	
	Messis.	
	Victus.	<i>élelem.</i>
	Vivide.	<i>Elevenenn.</i>

Lappon. et Finn.

Elando.
Elämä.
Elän.
Elätän.
Elätetän.
Eleskelen.

Elettäjä.
Elein.

Elocas.
Elomies.

Latine.

Vivendi modus.
Vita.
Vivo.
Sustento. Alo.
Sustentor. Alor.
Victito.

Altor.
Animal.

Colonus.
Messor.

Hungarice.

Élendő. élés.
Élelem. élet.
Élem. élek.
Életem. éltetem.
Éltettetem. el-ik.
Élesgetek. élegetek.
éldegelek.

Éltető.
Élő. élőállat. Éle-
mény.
Élökés. Élődi. Lakos.
Élőmies. Élőmives.
Élelem mives.
Arato.

[*Asia.*

[*Asiamies.*

Dolium.

Doliarius faber.

Hordo.

Hordomives.]

Vox compo-
sita ad analo-
giam prioris.

H.

Haaxi.
Hallok.
Halal. Kalol.
Hampet.

Harret.

Härsytän.
Häsitän.
Häsitäjä.

Häszutan.

Häszutus.

Häszuttaja.

Hauckaja.
Hauckun.
Haucottelen.
Haucotus.
Hardo.

Halem.

Navi.
Inclinatus. Nutans.
Mors.
Latrare.

Fremere. Canum
more.

Irrito.
Canem incito.
Incitator.

Loquor confuse.

Loquela inordinata.
Mendax.
Qui confuse loquitur.
Mendacem arguens.

Latrator.
Latro.
Oscitor.
Oscitatio.
Humerus.
Portator. Dolium.
Loquela.

Hacho. Hakjo. Hajo.
Hajlok. Hajló.
Halál.
Ham! ham! ham!
Onomatop.
Herregni.

Herregetem.
Uzitom.
Uzittoja. Poss.
Uzitto.
Hazuttam. Mentior.
in Perf.

Hazuttos. Hazuttoini
Hazuttolo.
Ukkato. Ugato.
Ugatok.
Astozom.
Astás.

Hordo. Hordozo.

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
<i>Haracka.</i>	Audio loquelam.	<i>Hallom.</i>
<i>Harccka.</i>	Pica.	<i>Szarka.</i>
	Mordax dictum.	
	Picus. Avis mordax, et loquax.	<i>Harkáj.</i>
<i>Hald. Kold.</i>	Luna.	<i>Hold.</i>
<i>Halailen.</i>	Amplexor.	<i>ölelem.</i>
<i>Halaileminen.</i>	Amplexus.	<i>ölelmény. ölelés.</i>
<i>Hallawa.</i>	Albicans.	<i>Halovány.</i>
<i>Häje.</i>	Nuptiae.	<i>Hejje-hujja.</i>
<i>Häikytän.</i>	Sedo.	<i>Hejhetem. Hejhezte- tem.</i>
<i>Häikytätän.</i>	Sedor.	<i>Hejhettetem. Hej- hezettetem.</i>
<i>Häikytys.</i>	Sedatio.	<i>Hejhetés. Hejhezte- tés.</i>
<i>Heinä.</i>	Foenum.	<i>Héna. Széna.</i>
<i>Heitan.</i>	Jacio.	<i>Haitom.</i>
<i>Heitetän.</i>	Jacior.	<i>Haitatom. -ol.-ik.</i>
<i>Hecotän.</i>	Cacchinno.	<i>Hakotdlok. Hahotán katzagok.</i>
<i>Hita.</i>	Formula jurandi.	
	Juramentum.	<i>Hít.</i>
<i>Hitet.</i>	Negare.	
	Perfuadere.	<i>Hitetni.</i>
<i>Huljun.</i>	Moveor huc illucque.	<i>Hullok. Optat. Hall- jon.</i>
<i>Huljutän.</i>	Quasso.	<i>Hullatom. Rázom.</i>
<i>Huljutetan.</i>	Quatior.	<i>Hullattatom. -ol.-ik.</i>
<i>Humpa.</i>	Stolidus. Hebes.	<i>Tömpa.</i>
<i>Huone.</i>	Domus.	<i>Hon. Honja. Hon vané apád? Estne tuus pater domi? It hon. Domi est.</i>
<i>Hunetoin.</i>	Domo carens.	<i>Honatlan. Honnyat- lan.</i>
<i>Harmae.</i>	Triplex.	<i>Härmas.</i>
	I.	
<i>Idied.</i>	Mane.	
	Tempus.	<i>Idő. Időd. Pösf.</i>
<i>Idedis.</i>	Matutinus.	

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
	Tempore longo prae- ditus.	
	Senex.	<i>Idős.</i>
Ihra.	Adeps.	<i>Ir. 'Sir.</i>
Ihraan.	Ungo.	<i>Irazom.</i>
<i>Kaenae.</i>	Omnino.	<i>Igen.</i>
<i>Ikas.</i>	Tempus.	<i>Idö.</i>
Ija Yö.	Nox.	<i>Ej.</i>
<i>Siko.</i>	Noctü.	<i>Ejkor. Ejsélkor.</i>
Ikke.	Quicunque.	<i>Akki. Aki. Kiki.</i>
		<i>Akarki.</i>
Illotem.	Noxa. Injuria. Injurio <i>afficio.</i>	<i>Bolfszufággal. Ille- tem.</i>
	Tactus, irritatio.	<i>Illetís.</i>
Ilo.	Gaudium. Laetitia.	
	Decorum.	<i>Illö.</i>
Ilapiltjo.	Nequam.	
	Homo Nauci.	<i>Atyopityo.</i>
Ilpis.	Pravus. Deterioris indolis.	<i>Leptíes.</i>
Ima.	Utique.	<i>Imé. Am. Ugy-ám.</i>
		<i>Ugyan. Igen.</i>
Inta.	Semper.	<i>Untalan. Mindunta- lan.</i>
Isä.	Pater.	<i>öfe. ös.</i>
		<i>Ami Isemukat. öfün- ket.</i>
Itze.	Ipsé.	<i>Izé.</i>
	J.	
Jaggár.	Aridus.	
	Vertagus. Canis val- de macilentus, ari- dus.	<i>Agár.</i>
Jaa. Jeg. Jegna.	Glacies.	<i>Jég.</i>
Jää.		
Jägnas.	Glacie obductus.	<i>Jíges.</i>
Jelet.	Vivere.	
	Vita.	<i>élet.</i>
Jelegätet.	Incipere vivum fieri.	<i>élegetett. Praet.</i>
Jelasket.	Reviviscere facere.	<i>élesztget. élesztget. </i>
	Refocillare.	<i>Ind. Praef.</i>

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Jeno.	Fluvius. Oppidi nomen in Hung.	Jenő. Boros Jenő.
Jeskotem, Jeff.	Interroga. Rursus, iterum.	<i>Elketem.</i> Es. Esmét. Ismét.
Jiwe.	Cingulum.	öve. Poff. öv.
Jonka.	Jonas. Johannes.	Janko. Tudni.
Judjot. Judjom.	Resciscere. Cognitio.	Tudjam. Tudom. Tudomány.
Juoskos.	Rigidus.	Uoskos. Voskos. Vas- kos.
Juskafet.	Magno contendere labore.	Igyekezett. Praet. Küszködött.
Jottet.	Iterfacere. Pervenit.	El-jutott.
Jubmel. Järgaldattet.	Deus. Facere ut quis rever- tatur.	Isten. Jo. Bonus. Järkältattat. Nyargaltat.
Järgelvas.	Conversio. Currendo. Cursum.	Nyargalvást.
Jälki. Jälo.	Vestigium. Locus coeli non nu- bilus inter nubēs.	Jel. Jgi jel. Jelenfég.
K.		
Kadwes.	Laecivus.	Kedves.
Kadwa.	Charus. Membrum genitale muliebre. Uterus. Clitoris.	Kedv. Kaját. Kajából. Ktát. Kiált. Kiából. Indic. Praef. Kijátgatott. Praet.
Kajet.	Laetitia. Exultatio. Vociferari.	Kaján ember. Go- nosz ember.
Kajgetet. Kajok.] Kajwes.]	Sonum edere. Mentis impos.	Köjök. Gyermekesztő. Kajáts.
Käjek. Kaip.	Catulus. Puerulus. Incurvatus. Flexus. Pileus.	Kalap. Kolop.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarico.</i>
Kakkas.	Balbus.	<i>Kakas.</i>
Kaka.	Gallus gallinaceus. Placenta. Stercus humanum in formam placentaë extensum.	<i>Kaka.</i> <i>Halkas ember. A'ki</i> halkal megyen.
Kalkos almats.	Tardus homo.	<i>Gázolni.</i> <i>Kelletett. Kellotni ma-</i> gát.
Kalet. Kalletet.	Vadum penetrare. Invisendo amicos, et vicinos. se ob- lectare.	<i>Szivem! Kintsem. Ga-</i> lambom! <i>Kedve-</i> sem. Allocutiones allectantes, <i>Hun-</i> garis valde usitatae.
Kannam.	Animula chara!	<i>Kötöget. Köt.</i> <i>Káva.</i>
Katkét. Kava. Kaudnes.	Colligare. Flexura. Curvamen. Utilis. Aptus. Charus.	<i>Kedves.</i> <i>Kafzor. Katzor.</i>
Kafzara. Kaupok.	Falx. Urbs. Porta.	<i>Kapu. Plur. Kapuk.</i> <i>Kanko. Horog.</i> <i>Kutya. Nösténnye.</i> <i>Kezi. Keze. Kéz.</i> <i>Kép.</i>
Käuko. Kausjo. <i>Käsi. Käsi. Kez.</i> <i>Käsv.</i> Käsketän. Kats. Biren - Kats.	Uncus. Canis foemina. Manus. Imago. Jubeo invitor. Urſi unguis. Manus parvula pue- rorum.	<i>Kéztetem. Kíztetem.</i> <i>Käsfö.</i>
Keb?	Quis?	<i>Ki? Kibe bizol? Cui</i> te confidis?
Kedke.	Lapis.	<i>Kövedke. Követske.</i> <i>Diminutiv. Kö.</i>
Kedkajes. Kedta lääppuo. Kedfes. Kedsetet. Keiwes.	Lapidofus. Palmus. Tenuis. Adtennare. Levis.	<i>Köjes. Köver.</i> <i>Kezed lapja. Tenyer.</i> <i>Késheny.</i> <i>Késhenyített. Praet.</i>
Kenes.	Paucum. Parum. Ignavus. Ineptus.	<i>Kévé.</i>

Lappon.

<i>Lappon: et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungaricae.</i>
	<i>Delicatus. Effeminatus.</i>	<i>Kényes.</i>
Keres.	<i>Charus.</i>	<i>Kedves.</i>
Kerjän.	<i>Mendic.</i>	<i>Kérek. Kéregetek.</i>
Ketke.	<i>Hyaena.</i>	<i>Kerjen. Opt.</i>
	<i>Capra.</i>	<i>Ketske.</i>
Keulot.	<i>Circulo cingi.</i>	
Keule.	<i>Circulus.</i>	<i>Kerület.</i>
Kiljatet.	<i>Vociferari.</i>	<i>Kijáltott. Praet.</i>
Kiljot.	<i>Clamare.</i>	<i>Kijált. Ind. Praef.</i>
Kirtet.	<i>Circumire.</i>	<i>Kerített. Praet.</i>
Kista.	<i>Chirotheca.</i>	<i>Keftü. Kesztyű.</i>
Kiäl.	<i>Vox. Lingua.</i>	<i>Jjel. Jel. Nyel. Nyelv.</i>
Kiälo.	<i>Guttur.</i>	<i>Nyelö. Nyelöktis.</i>
Kiáp.	<i>Livor.</i>	<i>Kék.</i>
Kiäpes.	<i>Lividus.</i>	<i>Kékes.</i>
Kiwi.	<i>Lapis.</i>	<i>Köwi. Lapidus. Kö.</i>
Koggo?	<i>Quomodo? Ubi?</i>	<i>Hogy?</i>
Kot.	<i>Sex.</i>	<i>Hat.</i>
Kotad.	<i>Sextus.</i>	<i>Hatod.</i>
Kotades.	<i>Sextans.</i>	<i>Hatodos.</i>
Kotas.	<i>Seni.</i>	<i>Hatos. Haton.</i>
Kotsek.	<i>Avis aquatilis.</i>	<i>Kötsök.</i>
Kuitetattet.	<i>Querimoniam mereri.</i>	<i>Követtetett. Praet.</i>
Kuiteles.	<i>Querulus.</i>	<i>Követeles. Követe-</i>
Kukke.	<i>Langus.</i>	<i>lödzü.</i>
	<i>Multum.</i>	<i>Sok.</i>
Kukke.	<i>Longe. Diu.</i>	<i>Sökká. Sokk nem lát-</i>
		<i>tam. Diu non vidh.</i>
Kullet.	<i>Andire.</i>	<i>Khullet. Hullet. Hal-</i>
		<i>lotti. Praet.</i>
Kullatet.	<i>Andire facere.</i>	<i>Hallatott. Praet.</i>
Kulleje.	<i>Audiens.</i>	<i>Hallója. Poss. Halló.</i>
Kullem.	<i>Fama. Auditus.</i>	<i>Hallom. A fok hal-</i>
		<i>lóm. A fok eszem</i>
		<i>iszom.</i>
Kullemas.	<i>Quod est audiendum.</i>	<i>Hallomás.</i>
Kubos.	<i>Famofus.</i>	<i>Hallós.</i>
Kuopaldak.	<i>Contractio in plicis.</i>	<i>Kuporodok. Kutzor-</i>
		<i>rodok. - dom.</i>
Kuoren.	<i>Penes. Prope.</i>	<i>Körül.</i>
Kuriflam.	<i>Evacuo.</i>	<i>Ki-üresitem.</i>

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Attjes kuoren.	Penes patrem.	Apám Körül.
<i>Kyne.</i>	Lacrimae.	Könyű. Könyv.
Kurgetet.	Effluere.	
	Persequi.	Kergetett. Praet.
Kutte?	Quis?	Ki? Accus. Ki.
<i>Köyfi.</i>	Funis.	Kötes. Kötö. Kötél.
<i>Köytän.</i>	Ligo.	Kötöm.
<i>Köytetän.</i>	Ligor.	Köttetem.
Kädhet.	Texere.	
	Ligare.	Köthet. Kötni.
Kädöt.	In motu retardati.	Akadott. Akadsi.
Kädwe.	Curvus.	Gedve. Gerdve. Görde- ve. Görbe.
Käradak.	Acclivitas.	Meredek.
Kärsk.	Curiosus.	
	Mercator.	Kereskedő.
Käfelats.	Domesticus.	
	Obligatus.	Köteles.
Kä?	Quis?	Ki?
Käke.	Aliquis.	Kike.
<i>Kaelestelem.</i>	Moras traho.	
	Mora.	Kéfedelem.
Käpa.	Acus retibus confi- cientis inserviens.	
	Ligo. Rastrum.	Käpa.
<i>Kaerki.</i>	Picus.	Harkáj.
Kärfi.	Pufus.	Erfi. Orfi. Orfo.
<i>Köhe. Köhe.</i>	Tuffis.	Köhe. Köhöges.
<i>Kehisen. Köhisen.</i>	Tuffito.	Kehefen. Adverb. Köhögök.
Kät. Kez. Kezi.	Manus.	Kéz. Keze. Poff.
Käteft. Käti.	De manu in manu.	Kézről Kézre.
Käte läpe.	Vola.	Keze lapja. Tenyér.
		Marok.
Kööpeli. Kyöpeli.	Spectrum.	
	Imago.	Kép.
Käte.	Tugurium. Domus.	Kötetz. Kötetz. Pajta. ól. Istallo.
Köwe.	Pauper.	
	Paucum.	Kévis.
Kü. Ku.	Lapis.	Kö. Kü.

	L.	
	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
<i>Lappon. et Finn.</i>		
<i>Laku.</i>	Foramen.	<i>Lük. Lik.</i>
<i>Laitar.</i>	Vituperator. Obtrectator.	<i>Lator.</i>
<i>Lakkula. Lucku.</i>	Sera. Clavis.	<i>Lakat.</i>
<i>Lapa.</i>	Planta pedis. Pes.	<i>Ta-lapa. Talp.</i>
<i>Lapa.</i>	Scapula.	<i>Lapát. Val-lapotzka.</i>
<i>Airon laps.</i>	Remi palmula.	<i>Evező lapát.</i>
<i>Lapot.</i>	Perdi.	
	Furatus est.	<i>Lopot.</i>
<i>Laptet.</i>	Elevare.	
<i>Laptjet.</i>	Evolare.	
	Pila. Quae alte evolat.	<i>Lapta.</i>
<i>Laffka.</i>	Benignitas.	
<i>Laffketakes.</i>	Benignus. Lentus. Tardus. Placabilis.	<i>Lassutska. Tsendes.</i>
<i>Lomp.</i>	Frustrum.	<i>Lompf Lomb. Lompos. Lombós. Hirspidus. Hirsutus.</i>
	Fluidus.	<i>Lutskos.</i>
<i>Luffkos.</i>	Spodere.	<i>Lövette. Praet. Löni.</i>
<i>Luowte.</i>	Ferio. Verbero.	<i>Lövöm.</i>
<i>Lyön.</i>	Obscoena loqui.	<i>Lotfogni.</i>
<i>Lätset.</i>	Rami pini.	
<i>Lawetak.</i>	Folia arborum.	<i>Levél.</i>
	Jus.	<i>Leve. Lév.</i>
<i>Lema.</i>	Nimis sero.	<i>Este. Eítve.</i>
<i>Leste.</i>	Vitrum.	<i>Ivegnek. In Dativo Singulari.</i>
<i>Lägnak.</i>		

M.

<i>Manam.</i>	Eo.	<i>Ménem. Menek. Mények.</i>
<i>Méven.</i>	Eo. Vado.	<i>Mények.</i>
<i>Meneten.</i>	Mitto.	<i>Menetem. Menni inditom. Küldöm.</i>
<i>Mannam.</i>	Itio.	<i>Ménemény. Ments.</i>
<i>Mannak.</i>	Qui iter non fecit.	<i>Menetlen.</i>
<i>Manneje.</i>	Iter faciens.	<i>Menője. Ménökéje érkezett. Ituriens.</i>
<i>Mannem.</i>	Iter.	<i>Mennem kell. Eundum est mihi.</i>
<i>Mannet.</i>	Ire.	<i>Menni.</i>

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Nieika, mannēt.	Irruere in aliquem.	<i>Neki menni.</i>
Mannētet.	Facere ut aliquis eat.	<i>Menettettni.</i>
Manje. <i>Minia.</i>	Nurus.	<i>Menye. Poss. Meny.</i> <i>Menyet. ke.</i>
Manien?	Quomodo.	<i>Minöen? Minö mo-</i> <i>dra? Minömü?</i>
Maret.	Fremere.	<i>Mijen?</i> <i>Mart. Praet. Marni.</i> <i>Marokodni. Mo-</i> <i>rogni.</i>
Margetet.	Cum fragore proruere.	<i>Morgatni. Dörgetni</i> <i>Dörög morog.</i>
Melde.	<i>Penes.</i>	<i>Mellé.</i>
Melte.	Juxta.	<i>Mellette.</i>
Mere.	Limes.	<i>Mérö. Mérés. Ha-</i> <i>társás.</i>
Meretet.	Determinare.	<i>Mérni. Méretni. Mé-</i> <i>retett. Praet.</i>
Meretem.	Determinatio.	<i>Mérémény. Méret-</i> <i>mény. Mérés.</i>
<i>Meteli.</i>	Tumultus seditio.	
	Pestis. Phthisis pul-	<i>Métely.</i>
	monalis.	
Mi? Min? Mites?	Quis?	<i>Mi? Ki.</i>
Mitá?	Quid?	<i>Mü?</i>
Mike.	Aliqui.	<i>Kik. Mik.</i>
Mije.	Nos.	<i>Mijénk. Mink. Mi.</i>
<i>Mesi.</i>	Mel.	<i>Méz.</i>
<i>Misli.</i>	Mens. Animus. Vo-	<i>Mely. Sziv. Pectus.</i>
	luntas.	<i>Cor.</i>
Miälga.	Pectus.	<i>Mely.</i>
<i>Millinen?</i>	Qualis?	<i>Millyen? Minö? Mi-</i> <i>nömü?</i>
Monne. <i>Muna.</i>	Ovum.	<i>Mony. Tyukmony.</i> <i>Monya.</i>
<i>Moni.</i>	Multus.	<i>Mennyi? Minö?</i>
Morrem.	Murmurare.	<i>Morogni.</i>
Muenje.	Coelum.	<i>Menj. Menny. Men-</i> <i>nyei.</i>
Muin.	Meum.	<i>Miénk.</i>
Muitem.	Recordatio.	
	Recordor. Comme-	<i>Emuitem. Emlitem.</i>
	moro.	<i>Lappon.</i>

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Muitos.] Mušteles.]	Memoria dignus.	Emliteles. <i>Emlittsre</i> <i>málto.</i>
Mukko.	Stercus.	<i>Mutjok.</i> Motjok.
Mädde.	Multus. Plures.	Mend. <i>Mind.</i>
Mäi.	Noſter.	<i>Mejénk.</i> Mijénk.
Mälgetet.	Loqui. Fari.	<i>Emlegetett.</i> Praet.
Mänätet.	Opi, levamini eſſe.	<i>Mentett.</i> Praet.
Märe.	Ira.	
	Mordens.	Maró.
Märok.	Iracundus.	<i>Marokodo.</i>
Muria.	Friabilis.	Morja. Moronyu. <i>Po-</i> <i>ronyu.</i> Mor'fálo.
Mäddon.	Stuprare.	
	Sterilis foemina.	Meddö.
Muättag.	Nix.	
	Acervus. Nivis.	Fuatag. <i>Fuvatag.</i>
<i>Muza.</i>	Terra.	<i>Föld.</i>
	Campus.	<i>Mezö.</i>
Mäigat.	Motitare.	<i>Mozgatni.</i>
Mäiwe.	Pulvis.	<i>Pojva.</i> Palea.
Mälgetet.	Loqui. Fari.	<i>Emlegetett.</i>
Märak.	Iracundus.	
	Mordeo. Mordax.	<i>Marok.</i> Marokodo.
Mähä.	Homo tardus.	<i>Puka.</i> Mollis.
	N.	
Naiwes.	Madidus.	<i>Nedves.</i>
Naule.	Clavus.	
	Manubrium.	Nyele. Poſſ. <i>Nyel.</i>
Neete.	Martes.	<i>Néſt.</i>
Näen.	Video.	<i>Nézem.</i>
Näytetän.	Oſtendor.	<i>Nézetem.</i> - tel. - tik.
Negga.	Avarus.	
	Superbus. Contem-	<i>Negédes.</i>
	ptor ſupercilioſus.	Nyaloka.
Nälkä.	Eſuriens.	<i>Nyálank.</i>
	Ligurio.	Nyalka.
	Delicatulus. Super-	
	bus.	<i>Nyefegetni.</i>
Nefket.	Abradere.	<i>Nyely.</i>
Nedma. Nialem.	Lingua.	
Nilm.		
<i>Nielen.</i>	Devoro.	<i>Nyelim.</i>

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
<i>Niellaen.</i>	Voror.	<i>Nyelettetem.</i> - el. - ik.
<i>Nieletaen.</i>	Devorare facio.	<i>Nyeletem.</i> - ed. - ti.
<i>Nieliae.</i>	Vorax.	<i>Nyelö.</i>
<i>Niaijes.</i>	Hillaris.	<i>Nyójas.</i>
<i>Nialgelet.</i>	Deglutire.	<i>Nyeleget.</i> Ind. Praef.
<i>Nialgetet.</i>	Grato sapore esse.	<i>Nyalogat.</i> Ind. Praef.
<i>Nialme.</i>	Os.	
	Saliva.	<i>Nyál.</i>
<i>Niammet.]</i>	Sugere.	<i>Nyalni.</i>
<i>Nyálnod.]</i>		
<i>Niaule.</i>	Limus.	<i>Nyál.</i>
<i>Niaulos. Nelos.</i>	Limofus.	<i>Nyálos.</i>
<i>Njikot.</i>	Stridere.	<i>Nyikogni. Nyikorog-</i>
<i>Niorga.</i>	Scapula.	ni.
	Ephipium.	<i>Nverge. Poss. Nyereg.</i>
<i>Niorach.</i>	Debilis.	<i>Nyomorék.</i>
<i>Nior. Ner. Nir.</i>	Nafus.	<i>Or.</i>
<i>Nifu.</i>	Uxor. Foemina.	
<i>Nittem. Nitto. Nit</i>	Minae. Comminatio.	<i>Intem. Intetem.</i>
<i>totem.</i>	Admoneo.	<i>Hattju. Hattyu.</i>
<i>Njuktja.</i>	Olor.	
<i>[Njuo]. Niel.</i>		<i>Nyil.</i>
<i>[Nuoli. Nel.</i>	Sagitta.	<i>Nyila. Poss.</i>
<i>[Njuola.</i>		
<i>Njuolga.</i>	Rectus.	<i>Nyulós.</i>
	Tenax.	<i>Gyonat. Gyontat.</i>
<i>Njuonot.</i>	Ságire.	<i>Nyofka. Nyeska.</i>
<i>Njuofka.</i>	Crudus.	<i>Nyes. Nyers.</i>
		<i>Nyivadt. Nyivafz-</i>
<i>Njuowet.</i>	Mactare.	<i>tott. Praet.</i>
		<i>ütt. Praet.</i>
<i>Njutet.</i>	Tundere.	<i>üttetett. Praet.</i>
<i>Njutetet.</i>	Tundendum, curare.	<i>ütemény. ütés.</i>
<i>Njutem.</i>	Tusio. Comminutio.	<i>Nyalt Praet.</i>
<i>Njälot. Nuolen.</i>	Lingere. Lingo.	<i>Nyaloja. Poss. Nyalo.</i>
<i>Njälöje.</i>	Lingens.	<i>Nyalodék. Nyalnis</i>
<i>Njäloltak.</i>	Res ad lingendum	<i>való.</i>
	data.	<i>Nyalomány.</i>
<i>Njälom.</i>	Linctus.	<i>Nyomozni.</i>
<i>Njämot.</i>	Sequi. Sectari.	<i>Nyuko. Nyugvo.</i>
<i>Njako.</i>	Somnium.	<i>Quiescens.</i>
		<i>Nyelni.</i>
<i>Njälät.</i>	Deglutire.	

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Njälatak. <i>Njacto.</i>	Fauces. Gula.	Nyeltek. <i>Nyeldek-lő.</i>
Njälänja.	Vorax.	<i>Nyalánk.</i>
Njälatallet.	Devorari.	<i>Nyelettetett.</i> Indicat.
		Praef.
Njäletet.	Deglutiendum praerebere facere ut deglutiat.	<i>Nyelettet.</i> Praef. Ind.
Nnokahet.	Acquiescere.	Nyughat. <i>Nyugodni.</i>
Näpam.	Mi-nepos.	Unapám. <i>Unakám.</i>

O.

Orwa.	Orphanus.	<i>örva.</i>
Ojalges.	Non planus. Iniquus.	Egyelges. <i>Egyvelges.</i>
Oljajes.	Oleofus.	<i>Olajos.</i>
Orron orroje.	Perpetuus, perennis.	örökön örökl.
	In secula seculorum.	<i>Oma. Alma.</i>
Omena.	Pomum.	<i>ólom.</i>
Olm.	Somnus.	

P.

Pa. Po. Pu. Puu.	Lignum.	<i>Fa.</i>
Pallem.	Metus.	Fällem. Féllem. <i>Félelem.</i>
		Pélős. <i>Félős.</i>
Pallos.	Timendus.	Falva. Felve. Felvő.
Palwa. <i>Pilvi.</i>	Nubes.	<i>Felhö.</i>
		<i>Felhös.</i>
Palwas.	Nubilus.	Fiu.
Pardne.	Filius.	Fiatskám.
Pardnatjam.	Filiolus.	Partos. Széles.
Partajes.	Latus. Amplus.	<i>Keskeny.</i>
Paske.	Angustus.	<i>Pászma.</i>
<i>Pasma.</i>	Fasciculus filiorum.	Feje. Fő.
Peja. Pe. Paeae.	Caput.	<i>Fele.</i>
Pele.	Dimidius.	Attya fele. Fél atya.
Attja pele.	Vitricus.	Halber Vater. <i>Mostoha. Atya.</i>
		Annya fele. Halbe Mutter. <i>Mostoha</i>
Edne pele.	Noverca.	<i>anya.</i>
		Szeme fele. Halbes Aug. <i>Fél szemé.</i>
Tjalme pele.	Alter oculus.	<i>Féllába.</i> Halber Fuß.
Tjuolke pele.	Alter pes.	<i>Lappon.</i>

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Kata pele.	Altera manus.	<i>Félkeze.</i> Halbe Hand.
Välja pele.	Frater uterinus.	<i>Fél bátyja.</i> Halber Bruder.
Pel peljad.	3½.	<i>Félnegyed.</i> Halb vier.
Pek. Penk. Pink.	Dens.	Fog.
Ponk.		
Pelge. <i>Pelgie.</i>	Pollex.	Hü - pelge. <i>Hüvelke.</i>
		Poff.
Pelje. <i>Pielje.</i> Pil.	Auris.	Felje. Fülje. <i>Füle.</i>
Pel. Pil.		<i>Füle.</i>
Peldó.	Ager.	<i>Föld.</i> Szantoföld. Ex germanico: <i>Feld.</i>
Peratet.	Pruina operiri.	
	Aduſtus.	<i>Piritott.</i>
Peude.	Mensa.	
	Scamnum.	Pad.
Piejet.	Ponere.	Hejhetni.
Piaggos.	Ventofus.	<i>Fingos</i> Szeles.
<i>Potko.</i>	Actio calcitrandi.	
	Solea calceorum, et equorum.	<i>Patko.</i>
Puoſkuom.	Crepitum ventris edo.	<i>Poszogom.</i>
Puottet.	Aequare. Suplere.	<i>Potolni.</i>
Puottosnak.	Supplementum.	Potolnak. Potolnék.
		<i>Potolék.</i>
Pää.	Caput.	<i>Feje.</i> Poff.
Pättanet.	Intumescere.	
Pattanem.	Tumor.	<i>Pattanás.</i>
<i>Paeskinen.</i>	Hyrundo.	<i>Fetske.</i> Dativ. Fetskének.
	Q.	
Qwekta. Kneкта.	Duo.	<i>Kettő.</i>
Qwektetet.	In duas partes dividere.	<i>Kettőztetett.</i> Praet.
Qwektaſtallem.	Dubitatio.	<i>Kételkedés.</i>
	R.	
Ruis.	Secale.	Ro's.
Raggofſtallem.	Superbia.	
	Effero. Tollo. Exalto. Laudo.	Magofztalom. <i>Ma-</i>
		<i>ga</i> ztalom.
<i>Rakennan.</i>	Struo.	<i>Rakom.</i>
<i>Raketan.</i>	Struor.	<i>Rakatom.</i> -ol. -ik.
		<i>Lappon.</i>

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Raketet.	Segregandum curare.	<i>Rekesztetett.</i> Praet.
Raucka.	Vestis pellicea.	Rukha. <i>Ruha.</i>
Resketet.	Tonare. Fragorem edere.	<i>Reszketett.</i> Praet. Megrendült.
Ringet.	Campanam pulsare. Cunas infantum agitare, sicuti campanae oscillant.	<i>Ringetni.</i> Rengetni. 'Samba. 'Sámbla lába.
Ramba.	Claudus.	
Ruoka.	Castoreum.	
	Vulpes.	<i>Roka.</i>
Ruosna.	Morosus.	
Rusna.	Nebula.	
	Turpis. Opacus. Squalidus.	<i>Rusnya.</i>
Ränd.	Artificium.	
	Ordo. Systema.	<i>Rend.</i> Rendtartás.
Räfsot.	Expergefacere.	
	Quassare. Concutere.	<i>Rázott.</i> Praet.
Räto.	Pratum.	<i>Rét.</i>
Rätsje.	Effrenus.	
	Pagi nomen in Transilvania.	<i>Rétse.</i>
	Anas.	<i>Rétze.</i>
	Reticulatum opus.	<i>Retze.</i>
Röhin.	Grunnio.	<i>Röhögök.</i>
Röhhkaeys.	Grunnitus.	<i>Röhögés.</i>
Röhina.	Sonus asthmaticus.	<i>Hörrögés.</i> Herregés. Hirpitélés.
Räggånja. Rägkånj.	Harpago. Instrumentum quo quisquam arripitur, vel extrahitur.	<i>Rokontza. Rakontza.</i>
Råwe. Åno råwe.	Ripa amnis exusta.	<i>Réve. Rev.</i>

S.

Saige. Saigastallet.	Parcus. Tenax. Parcum esse.	<i>Sainálni. Sainalgatni.</i>
Sagg.	Valde.	<i>Sok.</i>
Saletet.	Mori.	
	Nasci.	<i>Született.</i> Praet.
Salem.	Fisio.	<i>Szelem. Ind. Praef.</i>

F

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Salet.	Findere.	<i>Szelet.</i>
Sarvi. Zjuorve.	Fiffio.	<i>Szarva. Poff. Szarv.</i>
Tjerwe.	Cornu.	<i>Szaru.</i>
Sarves.	Cornutus. (Cervus.	<i>Szarvas.)</i>
Sarjes.	Vulneratus.	
	Herba secunda, post foenifecium pro- diens.	<i>Sarjas. Sarju.</i>
	Vulnus in pedibus	<i>Sarju ki Sarjuzik</i>
	boum.	<i>az ökör lába.</i>
Saska.	Saltus, qui ambobus pedibus simul fit.	
	Locusta, quae hoc modo saltat.	<i>Sáska.</i>
Saja.	Situla.	<i>Sajtár.</i>
Sajo.	Semen.	
	Nomen fluvii, in Transilvania.	<i>Sajo.</i>
<i>Sciaam.</i>	Vociferor.	
	Os meum.	<i>Szájam.</i>
Sappe.	Fel.	<i>Epe.</i>
Ségges.	Gracilis.	
	Clunes largas, car- nofas habens.	<i>Segges.</i>
Seima. Seime.	Seta equina.	
	Sericum.	<i>Sejme. Poff. Sejem</i>
Sais.	Locus paludofus.	
	Carex in locis palu- dofis crescens.	<i>Sás.</i>
Sarwi.	Cornu.	<i>Szaru. Szarva. Poff.</i>
Saari.	Tibia.	<i>Szár.</i>
Sica.	Sus.	<i>Szuka difzno. In</i>
		<i>Silvaniâ.</i>
Silmâ. Tjalme.	Oculus.	<i>Szeme. Poff. Szem.</i>
Zjalme.		
Silmitöin.	Oculis carens. Orbus.	<i>Szemetlen.</i>
Sil.	Ventus.	<i>Szél.</i>
Silda.	Pons.	<i>Hilda. Hid.</i>
Sijtan.	Concipio. Gigno.	<i>Születem. Születek.</i>
		<i>(Nafcor).</i>
Sijli.	Filtrum. Colum.	<i>Szűrö.</i>

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Siwwo.	Animus. Studium.	Sziv. Igyekezet.
Sjuka.	Cor.	Tfiga.
Sknife.	Trochus.	Csuf.
Skarja.	Stupidus.	Sarlo. Sarju vágo.
Sopet.	Turpis.	Seprét. Mandativum.
Skwoldar.	Forfex.	Praef. Ind.
Suoine.	Falx messoria.	Csapodár.
Suoinesk.	Verrere.	Szuójné. Szóne.
Sjátb. Sjalbes.	Nugator.	Széna.
Sjuwes.	Foeum.	Szénás.
Swafkes.	Herbosus.	Sejp'. Sejpes.
Säcki.	Blaesus.	Szüüves. Sziven. Szi- vesen.
Sälke. Sälka.	Libens.	
Salko.	Agilis. Celer. Velox.	Vaskos.
Säjo.	Robustus. Ath- leticus.	'Sák.
Su. Suu.	Saccus.	Szálka. Szál. Szal- fa. Rud.
Särrwot.	Tigillum.	Sajo. Hic ob curva- turas hoc nomen accepisse potuit.
Särwe.	Pertica. Festuca.	Száj.
	Curvamen.	Sorvadt. (Aridus.)
	Nomen Fluvii in Transilvania.	Sorvadt fenyő.
	Os.	
	Exarefcere.	
	Pinus arida.	

T.

Tagam. Tagazjam.	Facio.	Tógom. Dógom.
Taidet.	Scire.	Dolgom. Dolgo- zom.
Taidek.	Inscius.	Tudott.
Taidem.	Cognitio.	Tudatlan.
	Ob nimium scire vel nescire delirat.	Tudom. Tudomány.
		A tudom, és a nem- tudom háborgat- ja.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Taides.	Species.]	<i>Tudós.</i>
Taidos.	Notus.]	<i>Tám. Talám.</i>
Taita.	Forte.	<i>Támász.</i>
<i>Taiwas.</i>	Fulcrum.	<i>Tai. Táj.</i>
Taiw.	Locus.	Melly tájon lakik.
Taiwai.	Quo loco habitat?	
	Saepe.	<i>Tavaj.</i>
	Anno elapso.	<i>Tál. Tálak. Plur.</i>
Tallek.	Patella.	<i>Télwe. Télbe.</i>
Talwe. Talwi.	Hyems.	<i>Hyeme. Tél.</i>
		<i>Téli.</i>
Takketakes.	Hibernus.	<i>Tökélletes.</i>
	Factu possibilis.	
Tapak.	Perfectus.	
	Uliginosus.	<i>Patak.</i>
	Amnis. Fluentum	
	Rivulus.	
Tappa.	Quo quid obturatur.	<i>Tapasz. Mörtel</i>
	Obturamentum pa-	<i>aus Leim.</i>
	rietum.	
	Argilla qua parietes	
	aedificorum ligneo-	
	rum obducuntur.	<i>Tapasztott.</i>
Tappas.	Clausus. Oclusus.	<i>Tapasztani.</i>
Tapet.	Claudere. Limo sub-	<i>Tapadni. Beléta-</i>
	mergi.	<i>padni. Elfüjedni.</i>
		<i>Tapasztathatot.</i>
Tappetattet.	Posse occludi.	<i>Praet.</i>
		<i>Tapotás. Tapo-</i>
Taputus.	Palpus. Palpatio.	<i>gatás.</i>
		<i>Tapotó. Tapotója.</i>
Taputtaja.	Palpator.	<i>Poff.</i>
		<i>Tapotom. Tapot-</i>
Tapatan.]	Triturari facio,	<i>tatom.</i>
Tapatetan.]		<i>Tartom.</i>
Tartan.	Aprehendo.	<i>Tartatom.-ol.-ik.</i>
Tartutetan.	Aprehendor.	
Tartutus.	Operatio.	
	Aprehensio. Manu-	<i>Tartás.</i>
	tentio. Interten-	
	tio.	

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latins.</i>	<i>Hungarice.</i>
Taska.	Pera.	Táska.
Tattamitt.	Statim.	Tűstént.
Tattarenna.	Panicum.	Tatárka.
Tawwe.	Qui a littore longe di-	Tova.
Tawwen le.	Longe abest. stat.	Tova van.
Teble.	Makula.	Szeble. Szeplő.
Teen.	Facio. Ago. Laboro.	Tejen. Tegyen. Te- szem.
Tehdaen.	Efficior. Agor.	Tétetem. el ik.
Teeskellaen.	Factitor. Simulor.	Teddegettetem. Tet- tettetem.
Teeskelen.	Factito. Simulo.	Teddegelem. Tette- tem.
Teeetaen.	Sino facere.	Tétetem. 7 ted. - ti.
Teeetetaen.	Curor fieri.	Tétettettetem. -el. -ik.
Teeettelen.	Saepe facie fieri.	Tétetgetem. Tedde- geltetem.
	Simulo.	Tettetem.
Tehwyn.	Fio. Sum factu faci- lis.	Tehevény. Tétévény. Tevény.
Teco.	Opus. Labor.	Tétel. Tevés.
Teeetaejae.	Qui facit fieri.	Tétető. Pallér.
	Qui opus urget.	Tétettetű.
Tekewasinen.	Activus.	
	Laboriosus.	Tétévény. Dolgoz- vány. ad Nor- mam; Fösvény. Jövény.
Tekemaetoin.	Ignavus.	Tetemuta.
	Infectus.	Tétemés. Tétémény.
Tekemys.	Actio.	Tettetése, a' tevés- nek.
Teeskelemys.	Simulatio.	
Tele.	Nix compacta.	Tél. Jo tél van.
Teli.	Hyems.	
Terkok.	Angustus.	Torok. Plur. Tor- kok.
	Angustiae, faux.	és. Esmét. Ismét.
Tes, jes.	Iterum.	Tudott. Praet.
Tetet.	Scire.	Tudtolos. Tudtára van.
Teteles.	Notus.	Tudositott. Praet. Lappon.
Tetefattet.	Cognitum habere.	

Lappon. et Finn.

Tetetet.
Tetos.

Teutet.

Tenwes. Täwes.
Tiedån.
Tjalme.

Muôrje tjalme.

Tientet.

Tikke.
Tilpe.

Tima.
Tjokkoldet.
Tjoppet.
Tjorpe.

Tjorpes.
Tjude.

Tjuk.
Tjuodtjelem.

Tjuoggatak.

Tjaiwe.
Tjaiwajes.

Tjåkketet.

Tjåkos.
Tjålfe.
Tjårmuk.

Latine.

Notum facere.
Notus.
Doctus.
Implere.

Plenus.
Scio.
Oculus.

Una bacca.

Implere.

Pediculus.
Jocus.

Anno praeterito.
Titillare.
Caedere. Scindere.
Iners, qui artifex
non est nec faber.

Defectu laborans.
Hostis.

Miraculum. Terri-
culamentum.

Pullus.
Resurrectio.
Convalesco. Refurgo.
Punctum. Foramen.

Perforo.

Stomachus.
Ventrosus.
Strumofus.
Confidere.
Nistitavit. obdor-
miendo.

Occultus.
Inutilis. Depravatus.
Vitulus rangiferus anniculus.
Hinnulus.

Hungarice.

Tudtára tétetett.
Tud. ós.

Tudos.
Tötött. Töltött.

Praet.
Tejes. Tellyes.

Tudom.
Szálme. Szeme.

Poff. Szem.
Egy Szem eper,
málna, áfonya.

Tötött. Töltött.
Praet.

Tetti.
Tilfe. Tirfe. Trife.

Tréfa.

Timaj. Tavaj.
Tfiklandot. Praet.

Tsapott. Praet.
Tforba.

Tforbás.

Tfuda. Rémitő,
Ijesztő.

Tjuk. Tyuk. Tik.
Gyogyulmány.

Gyogyulók.

Juggaték. Jug-
gátás. Juk.

Juggatok. Ju-
kaszatok.

Goiva. Gojva.

Gojvás.

Gyökkentett.

Titkos.

Tsalfa.

Gyermek-lo.

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i> <i>Gyermek.</i>
Tolok.	Puer. Stabilis, firmus, qui non vacillat.	<i>Dolog.</i> Allando <i>dolog.</i> Toll. Tollu. Tolla.
Tolga. Tuol. Torho.	Res. Serium. Res stabilis. Calamus. Fatuus. Fragilis. Friabilis. Inutilis. Sternutare.	<i>Torha.</i> <i>Trülsent.</i> Ind. Praef. 3 ^a Sing. Tágas. Tágitni. Segitni. Segéd. Segédné. Se- gitóné. Segéd. Segitni. Segit. Tšipni. Tšivegni. Tšipegni. Tševegni. Thihelni. Tšaholni. Tziholni. Tšaholo Kutya.
Truffet.	Extensus. Extendere. Fulcire. Adjuvare. Obstetrix.	Vizbe <i>tšüggedni.</i> — — <i>fűjedni.</i> — — <i>halni.</i> <i>El tšüggedni.</i>
Tšaggas. Tšagget.	Fulcrum. Erigere. Digitis torquere. Pipare.	<i>Szél.</i> Szellő. Tšipni, harapni. Tšipdesni. Tšipegetni. Tšippenteni. Tšipenyő. Tšippentő. Tšipegető Tšippent- jű. Egér.
Tšaggedne.	Canis latrans. Farcire. Ingerere. In aquam demergere.	<i>El tšüggedni.</i> <i>Szél.</i> Szellő. Tšipni, harapni. Tšipdesni. Tšipegetni. Tšippenteni. Tšipenyő. Tšippentő. Tšipegető Tšippent- jű. Egér.
Tšagge. Tšegget. Tšiptſot. Tšiwkefet.	Corruere. In despe- rationem ferri. Ventus. Rodere.	<i>El tšüggedni.</i> <i>Szél.</i> Szellő. Tšipni, harapni. Tšipdesni. Tšipegetni. Tšippenteni. Tšipenyő. Tšippentő. Tšipegető Tšippent- jű. Egér.
Tšälet.	Qui rodit, Rosor.	<i>El tšüggedni.</i> <i>Szél.</i> Szellő. Tšipni, harapni. Tšipdesni. Tšipegetni. Tšippenteni. Tšipenyő. Tšippentő. Tšipegető Tšippent- jű. Egér.
Tšälenje piädnek. Tšägget. Jaurai tšägget.	Mus. Contentum esse. Acquiescere. Scire. Acquiescentia.	<i>Tudni. Tudott.</i> Praet.

Lappon. et Finn.

Tetetet.

Tetos.

Teutet.

Tenwes. Täwes.

Tiedån.

Tjalme.

Muörje tjalme.

Tientet.

Tikke.

Tilpe.

Tima.

Tjokkoldet.

Tjoppet.

Tjorpe.

Tjorpes.

Tjude.

Tjuk.

Tjuodtjelem.

Tjuoggatak.

Tjaiwe.

Tjaiwajes.

Tjetet.

Latine.

Notum facere.

Notus.

Doctus.

Implere.

Plenus.

Scio.

Oculus.

Una bacca.

Implere.

Pediculus

Jocus.

Anno p

Titilla

Caede

Iner

n

De

F

P

F

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

T

g.
t. Praet.
s. Válasz-

Választ. Ind.

Praef.

Vonatni. Vonni.

Vonás. Vonatás. Fe-

szítés. Vonatom.

Vénhe. Vén. Vénhe-

dett.

Vénhes. Vénheség.

Vénfég. Venhedés.

Vénülök.

Vénhedem.

Voroz. óroz. ór.

órozni. órgazda.

Varju.

Fark. Farkas.

Varjék. Árjék. ár-

nyék.

Vezetett. Vezetni.

Vas.

Vasko.

Patzal. Intestina.

Bahóka.

Buba.

Lappon.

Hungarice.
Veréb. *Kereben.*
...um Postpositione.

Vir.
...-el.-ik.

... Vivöje. *Poff.*
... ke. Vétke. *Vétek.*

...rgontz.
Vö. Vevö. Vivö. Veje.
Poff.
Vad. Vadfág. *Vad-*
erdö.

Fösvény.
Odv. Odu. Udu.
Odvas fa.

...m. Balteus. *öv. öve. Poff.*
... ubi tentoria *Várka. Váratska.*
...onunt Lappones.
...alprum. Celum. *Vefö. Véfötske.*
...erenitas coeli. *Virado.*

Å.

Adv.

...ne.
...wuole.
...fudde.

Caput. Dux.
Dux.
Pulvinar.
Sutura cranii, quae
in infantibus ad-
huc est aperta.

Föképen.
Fö. Feje.
Fö ember.
Fö ajja.

Feje lágya.

Ramus arboris.
Ramulus.
Brachium. Humerus.
Lacertosus.

ág.
Ágatska.
ölke. ölötske. öl.
ölös. Nagy ölökkalbi-
ro, a' Ki nagy ter-
heket ölibe vehet.

Åkfe.
Åkfat.
Ålke.
Ålkajes.

Ålma.
Ålol.
Åra.
Årres.
Årbes.
Årbes mana.

Vir.
Maxilla.
Vena.
Masculus.
Orbus.
Infans orbus.

áll. All kaptza.
ér. Ere.
Eres. Erös.
Árvás. árva.
Arva gyermek.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
	Quando quis contentus est.	
	Scientia.	Tudomány.
	Scio.	Tudom.
Tuddetakes.	Contentus.	
	Doctus. Sciolus.	Tudákos.
Tuhin.	More suum fodico.	Turni. Túrok.
Tuhlet.	Dilapidare.	
Tuhlar.	Prodigus.	
	Fur.	Talhár. Valachice.
		Tolvaj. Hung.
Tulme.	Fimus.	
	Stramen.	Talma. Szalma.
Tulmes.	Stercoratus.	Szalmás.
Tunahem.	Submersio in aquam.	
	Dispareo.	Tünöm. Eltünöm.
Tulvet.	Exundare.	
	Liquefit. Dissolvitur.	Olvad.
Tuobbanet.	Illic.	Tovább. Továbbat.
		Tova.
Tuognet.	Resarcire. Obturare.	Dugni. Bédugni.
	Reficere quod hiatus accepit.	
Tuoddet.	Addere. Augere.	Tódni.
Tuodde.	Additamentum.	Tódás.
Tuolpes.	Planus.	Talpas. Talapos. Lapos.
		Lapát. Lapátos. Lapaj.
Tuolpetes.	Planities.	Lapát. Lapátos. Lapaj.
Tuowle. Tälläh. } Taula. Tuli. }	Fomes.	Tovlo. Toplo. Táplo.
Tuowlet.	Fomite urere.	
	Alere.	Táplálni.
Tuowlogätet.	Pedetentim alere.	Táplálgatott. Praet.
Turgetet.	Tonare.	Dörgetett. Dörgegni.
Tut. Tül. Tola.	Ignis.	Füz.
Tåbbos. Tobbos.	Pulvinar.	
	Tympanotriba.	Dobos.
	Tympanum.	Dob.
Tåbdet.	Scire. Intelligere.	Tudott. Tudni.
Tåbdem.	Cognitio.	Tudom. Tudomány.
Tåbdos.	Notus. Cognitus.	Tudott. Tudós.
Tåjet.	Frangere.	Törött. Törni.
		Lappon.

Lappon. et Finn.

Latine.

Hungarice.

Täjem.
Täjalket.

Actus frangendi.
Laboriose frangere.

Törem-ény. Törts.
Törekedni.

Täjatak.
Täjätattet.
Täjätet.
Täjot.
Tälke.

Fractura.
Frangi posse.
Frangendum curare.
Frangi.
Pluma.

Tojaskodni.
Tojolkodni.
Tojakodni.
Töredék. Tojadék.
Törethetett. Praet.
Töretett. Praet.
Töröd. Törödik.
Tollka. Tollatska.

Tämetet.

Gerere. Aggerere.

Toll.
Temetni. Feltölteni.
Temetett. Perf.
Tám. Falám.

Täme.
Tärsök.

Certe. Forfan.
Crassus.

Törsök.
Tetü.

Täei.
Täka.

Truncus.
Pediculus.
Perticae, quibus Ten-
toria distendunt.

Täeytäers.
Täeytetaen.
Täeytoes.

Pyramis lusoria.
Impleo.
Impleor.
Expletio. Comple-
mentum.

Teke. Germ. Kögel.
Tötöm. Töltöm.
Töttetem.
Tehetös. Tehetösség.
Tötés.

U.

Ukkar.

Industria.
Prima aratura.

Ugar.

Ukkartet.

Industria et labore
acquirere.

Ugarolni.

Utfe.

Parvus.

Kitfin.

Utlanem.

Diminutio.

Kitfinem.

Kitfinittés.

Z.

Zijcko.

Canis foemina.
Hinnulus.

Cziko. Csiko.

W.

Wadtam.
Waddes.
Waggats.
Wagge.

Do.
Donum.
Vallecula.
Vallis.
Labor. Aerumna.

Adtam. Praet.
Adás.
Vögyetske.
Vögge. Vögy.
Baj.

Waiwa. Waj. Wa-
ja. Waje.

F 5

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Waj. Wuoj. Wuoj. ja. Woi. Woy.	Butyrum.	Vaj.
Wajaldakes.	Obliviosus.	Felejdékeny.
Wajes.	Tristis. Moestus.	Bajos. Bajoskodo.
Wajpe.	Utinam.	Vajha.
Wako.	Fissura, seu apertura glaciei.	Vék.
Waldos.	Culpa. Causa.	Vád.
	Culposus.	Vados. Vádolt.
<i>Wakens.</i>	Mundus.	Világ.
Walgei.	Lux.	Villág. Világosság.
Walitzen.	Eligo.	Választom.
Walitan.	Eligor.	Választatom.
Walla.	Verum.	Való. Valóság.
Waljegätet.	Eligere. <i>Inchoativ.</i>	Válogatott. Præter.
Waljem.	Electio.	Válogatás. Választás.
Waljet.	Eligere.	Vált. Választ. Ind. Præf.
Wanadet.	Extendere.	Vonatni. Vonni.
Wanatem.	Extensio.	Vonás. Vonatás. Fe- szítés. Vonatom.
<i>Wanka.</i>	Senex. Vetus. Anti- quus.	Vénhe. Vén. Vénhe- dett.
<i>Wankus.</i>	Senectus.	Vénhes. Vénheség. Vénység. Venhedés.
<i>Wanhenen.</i>	Senesco.	Vénülök.
<i>Wanhetan.</i>	Senio oneror.	Vénhedem.
<i>Wasas.</i>	Fur.	Voroz. óroz. ór. órozni. órgazda.
<i>Wares.</i> Wuorta.	Cornix.	Varju.
Warg. Vargas.	Lupus.	Fark. Farkas.
Warjo.	Umbra.	Varjék. Arjék. ár- nyék.
Wafetet.	Facere ut prætereat. Manu ducere.	Vezetett. Vezetni.
<i>Wasfi.</i>	Aes. Cuprum.	
Wasfo.	Ferrum.	Vas.
	Instrumentum raso- rium.	
	Culter hæbes.	Vasfo.
<i>Watza.</i>	Venter. Stomachus.	Patzal. Intestina.
<i>Wauhco.</i>	Fatuns.	Bahóka.
<i>Wauwa.</i>	Infans. Pupus.	Buba.

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
<i>Warpuinen.</i>	Palser.	Veréb. <i>Kereben.</i> Cum Postpositione.
<i>Wesi. Wezi. Witi.</i>	Aqua.	<i>Viz.</i>
<i>Weri. Wir.</i>	Sanguis.	<i>Vér. Vir.</i>
<i>Wietetaen.</i>	Producor.	<i>Vitetem. - el. - ik.</i>
<i>Wiejæ.</i>	Auferens.	<i>Vivö. Vivöje. Poss.</i>
<i>Wikke.</i>	Causa. Culpa.	<i>Vitke. Vétke. Vétck.</i>
<i>Wircku.</i>	Alacer. Gestiens.	<i>Virgontz.</i>
<i>Wiwa. Wiwwa.</i>	Gener.	<i>Vö. Vevö. Vivö. Veje.</i>
<i>Wiw. Wæwy.</i>	Silva.	<i>Poss.</i>
<i>Wuode. Wuowde.</i>	Pica. Malacia.	<i>Vad. Vadfåg. Vad-</i>
<i>Wuoswem.</i>	Avarus.	<i>erdö.</i>
<i>Wuowd. Wuowda.</i>	Arbor cava.	<i>Fösvény.</i>
<i>Wyö. Vye.</i>	Cingulum. Balteus.	<i>Odv. Odu. Udu.</i>
<i>Wårka.</i>	Locus ubi tentoria ponunt Lappones.	<i>Odvas fa.</i>
<i>Wåtk. Wåtka.</i>	Scalprum. Celum.	<i>öv. öve. Poss.</i>
<i>Wårto.</i>	Serenitas coeli.	<i>Vårka. Våratska.</i>

Å.

	<i>Adv.</i>	
<i>Åiwai.</i>	Caput. Dux.	Föképen.
<i>Åiwe.</i>	Dux.	<i>Fö. Feje.</i>
<i>Åiwe ålme.</i>	Pulvinar.	<i>Fö ember.</i>
<i>Åiwe wuole.</i>	Sutura cranii, quæ in infantibus ad- huc est aperta.	<i>Fö ajsa.</i>
<i>Åiwe fudde.</i>	Ramus arboris.	Feje lágya.
<i>Åkfe.</i>	Ramulus.	<i>åg.</i>
<i>Åkfats.</i>	Brachium. Humerus.	<i>Agatska.</i>
<i>Ålke.</i>	Lacertofus.	<i>ölke. ölötske. öl.</i>
<i>Åkajes.</i>		<i>ölös. Nagy ölökkelbi-</i>
		<i>ro, a' Ki nagy ter-</i>
		<i>heket ölibe vehet.</i>
<i>Ålma.</i>	Vir.	
<i>Ålol.</i>	Maxilla.	<i>áll. All kaptza.</i>
<i>Åra.</i>	Vena.	<i>ér. Ere.</i>
<i>Årres.</i>	Masculus.	<i>Eres. Erös.</i>
<i>Årbes.</i>	Orbus.	<i>Arvás. árva.</i>
<i>Årbes mana.</i>	Infans orbus.	<i>Arva gyermek.</i>

Lappon.

<i>Lappon. et Finn.</i>	<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>
Ard.	Locus, ubi filva in alpibus incipit. Ora silvestris montium.	Erdö.
Äjenes.	Mora.	ájangás. Szájongas. Kéfedelem.
Állajet.	Reviviscere.	
Yö.	Vita. Nox.	élet. éj. Éy.

Voces Hungarice sonantes, sed aliter significantes.

Praeter jam memoratas, observavi voces nonnullas, quas primo intuitu hungaricas esse diceres, at adjecta earum significatio aliud docet. Potuit harum vocum significatio prorsus eadem olim fuisse, quae hodie apud Hungaros obtinet, aut vice versa, potuerunt Hungari eandem olim cum his vocibus combinavisse ideam, quam hodie Lappones conjungunt, antequam ab iis separati fuissent, at ea hodie abolita est. Huic similia in Lexicis omnium linguarum videmus, Voces enim de Seculo in Seculum mutare solent significationem, uti hoc vel ex Lexicis Latinis antiqui, medii et recentis aevi clarissime patet.

<i>Significat Finnis, v. Lapponibus.</i>		<i>Hungaris.</i>
Adnom.	Attritus.	Mihi dare (oportet).
Aito.	Minae.	Janua.
Adalmes.	Pullus.	Compotatio. áldomás.
Ánekes.	Brevis.	Cantor. énekes.
Buda.	Praeceptum.	Cloaca. Latrina.
Edes.	In anteriorem partem.	Dulcis.
Elme.	Regio. Terra.	Mens. Animus.
Esté.	Impedimentum.	Vespera.
Habja.	Odor.	Spuma ejus. Spuma sua. <i>Poff.</i>
Hammas.	Dens.	Cineratus. Cinereus.
Hartsa.	Tignum.	Trutta (Piscis).
Irke.	Procus.	Pullus gallinaceus. <i>Tfirke.</i>
Jo.	Jamdudum.	Bonus.

Significat

<i>Significat Finnis, v. Lapponibus:</i>		<i>Hungaris.</i>
Kakkas.	Balbus.	Gallus gallinaceus.
Koros.	Vacuus.	Annosus. Seniculus.
Kätskes.	Vicinus.	Caprarum custos.
Lenes.	Lenis. Mollis.	Linofus. Lino gaudens.
Lällök.	Zelotypus.	Anima. <i>Lélek.</i>
Mak.	Affinis.	Glans.
Mano.	Luna.	Terriculamentum puero- rum. <i>Mamás. Mamu.</i>
Märtek.	Ardelio nequam.	Mensura.
Mese.	Vitulus rangiferus.	Fabula. Commentum. Ae- nigma.
Mod.	Animus.	Ratio. Modus.
Mojos.	Rifus.	Blattis, vel Tineis abun- dans.
Murkos.	Nebulosus.	Dauco praeditus.
Napok.	Tegumentum capitis pellicjum.	Dies multi.
Njälkan.	Curfim.	Superbe. Petulce. <i>Adv.</i>
Or.	Tintinabulum.	Nafus.
Pallos.	Timendus.	Framea. Gladius carnificis.
Påkos.	Rifus.	Inflatus. Tuberosum genu equorum.
Pilda.	Pali supellectilium.	Exemplum. <i>Példa.</i>
Saigo.	Detritus.	Leniter dolens. <i>Sajog.</i> Ind. Praef.
Sark.	Tunica.	Calx. Calcaneum. <i>Sarka.</i> <i>Sarok.</i>
Sawo.	Optatum.	Serum lactis.
Sebre.	Confortium.	Ad vulnus.
Segges.	Gracilis.	Crassus. Clunés largas car- nosas habens.
Sima.	Restis.	Laevis. Politus.
Suta.	Sine eo.	Cornibus carens.
Te.	Tunc.	Tu.
Teke.	Huc.	Pyramis lusoria. <i>Kögel.</i>
Teres.	Corium. Lorum.	Planus. Planitie praeditus.
Tudni.	Tibi.	Scire.
Tälwai.	Tolutim.	Latro. Fur. Praedo.
Típa.	Membrum genitale mu- lierum.	Lippitudo oculorum.
Wadas.	Pannus levidentis.	Feris bestiis abundans.
Wallok.	Excretus.	Fateor.
Waras.	In procinctu.	Exulceratus.

Significat

<i>Significat Finnis, v. Lapponibus.</i>		<i>Hungaris.</i>
Warrok.	Sanus.	Suo. Suere.
Warjo.	Arma.	Cornix. <i>Varju.</i>
Waj.	Adagium.	Butyrum. <i>Vaj.</i>
Weres.	Nulla sanguinis vinculo junctus.	Ruber.
Wejem.	Potestas.	Gener meus.
Wedder.	Mugae.	Urna.
Wädder.		
Wärretem.	Depravatio.	Verberor. <i>Veretem.</i>

Unum adhuc superest momentum, idque attentione singulari dignum. Scilicet collatio Bibliorum Finnicae et Hungaricae linguae. Plurima nova ex fonte hoc, ad nostrum assertum roborandum accessisse argumenta, in sequentibus immediate docebimus.

Unusquisque videt, in Lexicis Vocabula ut plurimum in Themate solum inveniri, at textus Sacrarum Literarum ea in variis Casibus, Numeris, Modis, Temporibus, et Personis inflexa, et variis incrementis aucta ostendit, multifaria haec modificatio Vocabula finnica hungaricis multo evidentius approximare solet, eorumque similitudinem tam clare oculis sistit, ut ea vel primo intuenti in oculos cadere debeat. Adfunt praeterea in locis allatis, exempla constructionum bene multa, in quibus syntaxis solis Finnis et Hungaris usitata occurrit, (Hungarismus) quae in lingua latinâ, aut germanicâ non nisi per prolixam Periphrasin reddi potest. Non parvâ mihi laboriosa haec locorum biblicorum collatio constitit diligentiam, at si eam tam extraneis, quam Finnis et Hungaris acceptam fore comperero, amplum me retulisse praemium gratus profitebor.

Voces, quae in utraque lingua similes esse reperi, literis cursivis impressae sunt, quonia lector illas sine ullo labore invenire et invicem conferre possit.

Finnice.

<i>Finnice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Wanha Testamenti.	Vénhedett Testa- mentom. O Testamentom.	Vetus Testamentum.
Genef. 27, 22. <i>aeni</i> on Jacobin <i>aeni</i> . Mutta <i>Kaedet</i> owat Esaun <i>Kaedet</i> .	az <i>ének</i> . Jakob <i>ének</i> - <i>ke</i> . (Szava). de à <i>Kezek</i> . (vagy- nak) Esaun <i>Kezek</i> .	Vox est Jacobi vox. Sed manus sunt Esaui.
Genef. 7, 22. Ja <i>caicki</i> jolla <i>elaewae</i> hengi <i>oli</i> cuiwan maam <i>pa-</i> <i>aellae</i> , ne coulit.	Es <i>Kiki</i> (minden a' minek <i>eleven</i> lelke <i>vala</i> Száraz földön <i>fe-</i> <i>jül</i> , az meghala.	Et omne, cui viva anima erat (quod respirabat) Super terrâ <i>fircâ</i> (con- tinente) moriebatnr.
Genef. 39, 12. Ja <i>kân tartui</i> hânen hamefensa.	és <i>ütarta</i> (meg- tartoztatá) ötet köntöfénél fog- va.	Et illa detinebat eum veste tenus.
Genef. 44, 25. ja ofskat meille jo- takin <i>elatussta</i> .	és vásároljatok ne- künk egy Kevés <i>életett</i> . (elelsé- get, eledelt).	Et comparate nobis paucum cibarium, alimentum.
Genef. 45, 3. Wieläkö minum Isâ- ni <i>elae</i> ?	Vallyon az én Atyám <i>élé</i> ?	Utrum meus pater vi- vit ne ?
Genef. 45, 23. Mutta Isâllens lähetti hân <i>ewaeftae</i> mat calle.	De Isâknak Kül- dött ő. <i>ewèft</i> (eledelt) <i>utra</i> .	Sed Isâco misit ille alimentum ad iter.
4. Coska Herra <i>naeki</i> hânen <i>menewaen</i> catzowan.	Midön az Ur <i>nézé</i> ötet. <i>menvén</i> nézöül.	Cum dominus vidit eum euntem visum.
8. Ja olen astunut <i>alas</i> wapahtaman Egyp- tiläisten <i>Kaefistae</i> ,	és vagyok Szálva- alá (alá szállot- tam)	Et descendi (<i>Und bin</i> <i>herabgestiegen</i>)

Finnice.

<i>Finnice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
ja <i>wiemaen</i> heitä täl- dä maalda,	és <i>Vinniöketezen</i> országbol (vin- nem)	Liberatum eos ex ma- nu Egyptiorum,
<i>hywaeen</i> ja lawiaan maahan.	<i>hiv</i> (jo) és <i>tágas</i> országba.	in bonum et amplum regnum.
Exod. 4, 3.		
Ja hán Sanoi: <i>heita</i> se maahan.	Es ömonda: <i>haisd</i> azt a' földre,	Et ille dicebat, pro- jice eum ad ter- ram,
ja hán <i>heitti</i> sen maa- han.	és ö <i>haitta</i> azt a' föl- dre.	et ille projeciebat, eum ad terram.

Evangelium Matthæi.

CAP. I.

Aufi Testamenti.	Uj Testamentom.	Novum Testamentum
^{1.} Jefuxen Christuxen syndimia <i>Kirja</i> ,	Jesus Cristusnak születése <i>Könyve</i> (irja)iroja. iraja.	Liber generationis Jesu Christi,
Davidin <i>Pojan</i> , Abra- hamin <i>Pojan</i> .	David <i>Fijának</i> , Abraham <i>fijának</i> .	filius David, filii Abra- ham.

CAP. II.

^{8.} ja <i>cosca</i> te löydette,	és <i>hatilölitek.</i> (meg- lelitek.)	et si vos invenietis.
^{22.} <i>pelkaeis</i> hán sinne mennä.	<i>fälegete</i> ö <i>oda menni.</i> timuit illo ire.	

CAP. III.

^{10.} Sentähden <i>jocainen</i> <i>puu.</i>	mert <i>aza' fa.</i> a'melly nem <i>teszen</i> <i>hiv</i> gyümöltyö- ket. terem.	Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum.
<i>joca ei tee</i> <i>hiv</i> hedel- mätä, hacatan pois, ja <i>tu-</i> <i>leen</i> <i>heitetaen.</i>	<i>Kivágatik, es tüzre</i> <i>haitatik.</i>	exciditur et in ignem jacitur;

CAP.

Finnice.

Hungarice.

Latine.

16.

Cosca Jesus *castettu*
oli,

Mikor Jesus *Keresz-*
telttvala (meg-
keresztelve yala.

Cum Jesus baptizatus
erat.

CAP. IV.

I.

Silloin *Wietin* Jesus
hengeldä corpeen,
Kiusatta Perkeldä.

Akor vitetven Jesus Tunc Jesus actus est
lélektöl puztába. in desertum
Kisirtetni ördögtöl. tentari a diabolo.

3.

Sano, että nämät
Kiwet Lewixi tu-
lewat.

mondjad, hogy dic, ut lapides isti
eme' kövek levé-
nek (*legyenek*)
kenyerek.

fiant panes.

10.

Mene pois Satan, fillä
Kirjoitettu on :

menj el Sátán, mi-
vel irattatvavan : scriptum est enim.

abi post me Satana;

CAP. V.

14.

Te oletta (mailman
walkeus.

Ti valátok világ-
nak *világossága.*

Vos estis lux mundi.

16.

että he *naekisit* tei-
dän hywaet työnne.

hogy ök nézzék ut videant vestra pul-
a ti *hiv tetteteket.* chra opera.
hogy lássák a ti
jotfelekedetei-
tek.

25.

ja *finä heitetaen* tor-
nijn.

és te *hajtatol* to-
ronyba. et in custodiam con-
jiciaris.

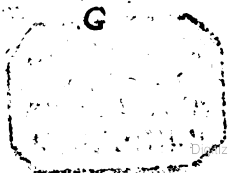
38.

Tecuulitta *fanotuxi* :
Sialma, Sialmaft.

Ti hallottatok 'Sa-
nolni (*mondani*)
Szemet Szemért. Audistis quia pronun-
ciatum est.
Oculum proculo
(Hungarismus.)

G

CAP.

<i>Finnice.</i>	CAP. VI. <i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
3. Mutta cosca finä al- mu <i>annat</i> , nij älkön sinur wa- sen <i>Kaetes tietkö.</i> <i>mitä oikia Kätes teke.</i>	De mikor te ala- misnát <i>annal</i> (adnáladsz. nemkell a'te bal <i>Kezednek tudni,</i> <i>mit joob Kezed te-</i> <i>ve. (tevék. ték.</i>	Te autem faciente eleëmosynam, nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua.
8. <i>mitae te tarwitzetta.</i>	<i>mit ti szlikölköd-</i> <i>tök. (miben szü-</i> <i>kölködtök.</i>	quo indigetis;
9. Näin teidän sijs pitä rucoileman: <i>Isä meidän joca olet</i> <i>taiwais.</i>	Azért tinéktek így kell könyörög- nödtök: Atya miénk, ki <i>volt (vagy) egek-</i> <i>benn,</i>	Sic ego adorete vos: in coelis,
Pyhitetty olcon si- nun <i>nimes.</i>	Szentelt legyen a'te <i>neved.</i>	Sanctificetur nomen tuum.
10. Lähistikön sinun waldacundas, Olkon sinun tahtos, nijn <i>masa</i> , cuin tai- wasa.	Jöjjönel a'te or- szágod, Légyen meg a'te akaratod, mint földönn, ugy égbenn (<i>mezö</i>).	Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua. Sicut in terrá, sic in coelo.
11. <i>Anna</i> meille <i>taenä-</i> <i>pän</i> <i>meidän jocapäiwä-</i> <i>nen leipäm.</i>	<i>Annád</i> nekünk <i>e'naponn</i> (adnad. add. a' <i>mi</i> mindennapi kenyerünket.	De nobis hodie nostrum quotidianum, panem.
12. Ja <i>anna</i> meille me- dän wel cam an- dexi, <i>nijcuin mekin andexi</i> <i>annam.</i> meidän welwoll- stem.	<i>E'add</i> néküink a'mi vétküink botfá- natját, <i>miként mis</i> botfá- natott <i>annánk</i> (adnánk a'mi vétöinkuek.	Et dimitte nobis de- bita nostra Sicut et nos dimitti- mus debitoribus nostris.

Finnice.

Finnice.

Hungarice.

Latine.

13.

Ja älä johdata meitä Kinfauxcen. Mutta päästä meitä pahasta. Sillä finum on Wal- dacunda, ja woina, ja cunnia ijancaickifest, Amen.	Es ne vigy minket kifirtetbe. De szabaditts min- ket gonofztol, (pahátol) Mert tiéd (van) az Ország, és hatalom, és ditföfég, örökké, Amen.	Et ne nos inducas in tentationem, Sed libera nos a malo Quoniam tuum (est) regnum, (Hunga- rismus). et potentia, et gloria, in Secula, Amen.
--	--	---

14.

Sillä jos te andexi annaste.	Mert miként ti bottánatott an- nátok.	Nam sicut vos dimi- feritis,
---------------------------------	---	---------------------------------

22.

<i>Silmae on</i> ruumin <i>Walkeus.</i>	<i>Szeme van</i> testnek <i>Vllágoffága.</i>	Oculus et corporis lucerna,
--	---	--------------------------------

23.

Waan jos finum <i>Sil-</i> <i>maes on paha.</i>	De ha a'te <i>Sze-</i> <i>med van puha.</i>	Si autem oculus tuus malus fuerit,
--	--	---------------------------------------

25.

äikät murhe itteco teidän. hengenne tähden, <i>mitae te syötiae, ja</i> <i>mitae juotta.</i>	De ha a'te szemed gonofz, elfa- jult, puha; nem kell gondo- skodnotok, a'ti lelketekben, mitti egyetek, es mitiuotta (ivott. ittatok, igya- tok.)	ne anxiemini animae vestrae, quid manducetis, et quid bibatis.
--	--	---

34.

<i>huomenifesta. päiwä-</i> <i>stä.</i>	<i>honapi nap.</i>	<i>crastinus dies.</i>
--	--------------------	------------------------

CAP. VII.

12.

<i>Caicki sijs mitae te</i> <i>tahdotta.</i> <i>että ihmifet pitkä teil-</i> <i>le tekemaen,</i>	<i>Kiki azért, a' mit</i> <i>teakartok (Min-</i> <i>den)</i> <i>hogy az emberek-</i>	Omnes igitur quod vultis ut homines faciant vobis
---	---	--

G 2

Finnice.

<i>Finnice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
nijn te mijös heillä tehkaet.	nek kell tivel- tek tenni, ti is azokhaltegyé- tek.	iliud et vos facite illis.
8. nuose ja Kaey.	áljfel, és Kelj. járj kelj. járok kelek.)	Surge, et ambula.

CAP. X.

10. Sillä työmieh on ruo- cans anfaicut.	Mert a' teüömives (amunkas)mél- to eledelere.	Nam operarius dignus est mercede sua.
--	---	--

CAP. XII.

40. Sillä nijncuin oli walafcalan watzas colme päiwä ja colme yoetae:	Jonas Mert mikint Jonás vála tzethalnak patzaljában, (bé- liben) három napot, és három éyt. (há- rom éjjet.napot et volt.	Sicut enim fuit Jo- nas in ceti ventre, tres dies et tres noctes.
44. Ja cuin hän-tule. nijn hän loeytae sen tyhjäksi.	és mikor ő tere, (viszta tere) tehat ő löjte azt hényelve. (lölte,lelte)	Et dum reverteretur, ecce invenit eum va- cantem.

CAP. XIII.

13. ettej he naehden naee. eikä cuulen cuule.	mert nem néznek, nézve, nemis hallanak hallva.	nam videntes non vi- dent, neque audientes au- diunt.
---	---	--

Finnice.

Finnice.

Hungarice.

Latine.

39.

mutta *elomiehät owat* de az *élömivesek* at *meffores fuerunt*
Engelit. voltak az Angya- Angeli.
lok (*aratók.*)

CAP. XIV.

8.

Anna minule *täfa fa-* *annád* nekem *szen* Da mihi hic in disco
tifa. *tálann*
Johannes *Castajan* *János* Keresztelő. *Joannis Baptistae* ca-
pää. nek *feét.* put.

CAP. XV.

14.

jos *fokia* *fokiata ta-* ha *wakia* *wakiát tö-* Si *caecus* *caecum*
lutta. *ritti,* *ducat,*
ha *wak* *wakot ve-*
zeti,

17.

ette *caicki* *mitae suu-* mert *kíhi* (minden) *nam* *omne* *ingre-*
hun *fiállé* *mene,* a' *'mi* *szíjhon* *diens* *in* *os,*
le *mene* *watczan.* az *mene* *patzalban.* *in* *ventrem* *cedit.*
(bélben).

20.

mutta *pefemättömil-* de (ha) *mosdatlan* *Verum* *illota* *manu*
lä *kaefillae* *foedae,* *Kézze* *eszjöd,* *manducans*
ei *faatuta* *ihmistä.* (*eszöd.* *eszöd.*) *non* *inquinat* *homi-*
nem *fertézteti.* *nem.*
ehmbert.

CAP. XX.

16.

Sillä *monda* *owat* Mert *minden* (fok) *Nam* *multi* *sunt* *vo-*
cutzutut, *van* *hivatott,* *cati*
mutta *harwat* *wali-* de *kevés* *vállasz-* *sed* *pauci* *electi.*
tutt. *tott.*

CAP. XXI.

Finnice.

Hungarice.

Latine.

33.

<i>ja rakensä tornin,</i>	<i>és raka tornyot,</i>	<i>et aedificavit turrim.</i>
<i>ja pani sen wuorolle</i>	<i>és teve ö a'bann</i>	<i>et locavit eam agri-</i>
<i>peldomiehille.</i>	<i>földmieseket.</i>	<i>collis.</i>
<i>Peldomies.</i>	<i>Földmives.</i>	

CAP. XXII.

10.

<i>ja ne palveilat menit</i>	<i>és á szolgák me-</i>	<i>Et egressi servi in vias.</i>
<i>ulos teille,</i>	<i>nének alá uttzák-</i>	<i>congregaverunt om-</i>
<i>ja cocoisít caicki cuin</i>	<i>ra,</i>	<i>nes quos invene-</i>
<i>he loeyfit,</i>	<i>és bévivérek kitkit</i>	<i>runt,</i>
	<i>a'kit ök lölének,</i>	
<i>pahat, ja hywaet,</i>	<i>puhát, és kiwet.</i>	<i>malos, et bonos.</i>
	<i>roszszat, és jot.</i>	

21.

<i>Andacat Keisarille,</i>	<i>Adjátok Tsfázár-</i>	<i>Reddite Caesari</i>
<i>cuin Keisarin owat,</i>	<i>nak,</i>	<i>quae Caesari compe-</i>
	<i>á mi Tsfázárnak</i>	<i>tunt,</i>
	<i>valo,</i>	
<i>ja Jumalalle, cuin</i>	<i>és Istennek, a mi</i>	<i>et Deo, quae Deo</i>
<i>Jumalan owat.</i>	<i>Istennek való.</i>	<i>competunt.</i>

32.

<i>Ei ole Jumala cuol-</i>	<i>Nem vála Isten,</i>	<i>Non est Deus mor-</i>
<i>luitten Jumala,</i>	<i>halottaknak Iste-</i>	<i>tuorum Deus.</i>
<i>mutta elaeiwitten.</i>	<i>ne, hanem</i>	<i>Sed viventium.</i>
	<i>elövitteknék.</i>	
	<i>előitteknek.</i>	
	<i>elevenítették-</i>	
	<i>nek.</i>	

CAP. XXIII.

16.

<i>Woi tietae te fokiat</i>	<i>Jaj tiíttek ti vokiak</i>	<i>Ve vobis! o caeco-</i>
<i>taluttajat.</i>	<i>térítettöje!</i>	<i>rum duces!</i>
	<i>Jaj tinétek ti vak</i>	
	<i>vezetök!</i>	

24.

<i>ja Camelin nielette.</i>	<i>és a'Tevét nielitek.</i>	<i>et camelum degluti-</i>
	<i>(elnyelitek.)</i>	<i>tis.</i>

Finnice.

Finnico.

Hungarico.

Latine.

35.

Että teidaen paael-
lan pitä tuleman
saikki wanhurcas
weri.

Hogy ti fejjülletek
kelljen tärni
Kiki igaz veri-nek.
Hogy rajtatok le-
gyen minden
igaznak vére.
Hogy réatok
átokul térjen.

Ut veniat super vos
Omnis iustus sanguis.

37.

nijnccuin Cana coco
poicans

mikint a Tyuk-
gyűjti fiokait

quemadmodum gal-
lina congregat
pulos suos,
Sub alas.

fijpeins ala.

szárnyai alá,

CAP. XXIV.

2.

ei pidä täfä jaetettas-
maen kizve kiwen
paeellae.

nem marad itt té-
tetve köve köven
fejülle.

non relinquetur hic
lapis super lapidem.

20.

Nem marad meg
egy kö a mafi-
kon
történjék tévell.
(telben.
öfzfzel,
tavafzfzal)

contingat hyeme.

tapudais talwella.

31.

Ja hän lähettä Enge-
lins suurella
Bafunan aenellae.

Es ő küldendi An-
gyalait harfogo
Trombitával éne-
kellni. (hangos
trombita
szoval).

Et ille legabit Ange-
los suos sonante
tubâ et voce.

38.

Sorit ja joit.

ött és ivott. (Ette-
nek és ittanak)

comederunt et bibe-
runt.

CAP. XXV.

Finnice.

Hungarice.

Latine.

2.
 Mutta wiiji heiftä oli De öte azoknak Verum quinque ea-
 taitawata. vala tetemuta. rum (ex iis) erant
 (bolond. fatuae.)

CAP. XXVII.

51.
 Ja catzo, Templin Es imé, a Tem- Et ecce interexpan-
 éfiwaate *repeis* plom, kárpitja. sum templi fissum
 cáhtia, ylháldá ha- *repede ketté,* est in duo
 man alas. fejiiltöl fogva alá. a fursum usque deor-
 sum.

Evangelium Marci.

CAP. I.

6.
 ja fõimetxe hunataja. es evék mézet er- et edebat mel silve-
 deit. (Erdei mé- stre.
 zet).

CAP. III.

3.
 jolla cuiwettu kaesi Kinek meglzára- cui arefacta manus
 oli. dott kezi vola, erat. (Hungarismus:
 (vala. pro habebat.)

27.
 Ei taida kengán wá- Nem tud senki az Nemo potest in do-
 kewán huonesen erüfsnek hon- mum fortis
 mennae. nyába menni. ingredi.

CAP. XIV.

14.
 Cusa on wierasten Hol van a Wierth Ubi est diversorium?
 huone? honna? (Gazda
 honnja. Ven-
 dégfogado).

Finnice.

Finnice.

Hungarice.

Latine.

15.

ofotta salin raketun, ja walmistetun.	mutat palotát ra- kottat, és fel- készítettet.	demonstrabit caena- culum stratum, et paratum.
--	--	--

CAP. XVI.

18.

Ja jos he jotakin myrky juowat.	Es ha o vakami mirkit juott (mérget ivott.)	Et si mortiferum quid biberit.
------------------------------------	---	-----------------------------------

Evangelium Lucae.

CAP. I.

3.

että minä niittä järe- ksäns sinulle Kir- joitaisin. hywae Theophile.	hogy én neked szorgalmatosonn jorendek irjak. hiv Théofilém. (Jo Théofilém.)	quod ego secundum ordinem tibi scri- bam optime Theophilé!
--	--	---

18.

illä minä olen wan- ha.	mert én vagyok vénhe.	nam ego sum senex.
----------------------------	--------------------------	--------------------

29.

ja ajatteli, se termetys oli?	és elgondolá; mil- len aza köfzön- tés vala?	et ratiocinabatur; qualis esset saluta- tio illa.
----------------------------------	--	---

53.

Jfowat taeytti hän hywejdellae.	Az ehezöket telit- ti o hivedelem- mel tölti o jok- kál, jofzagok- kál.	Esurientes implevit bonis.
------------------------------------	---	-------------------------------

21.

CAP. IV.

taenaepän on taemae kirjoitus taeytetty.	e'napon van eme' irjatis telititetett. ma tellyefedett be- ez az irás.	hodie impleta est scriptura haec uti vos audivistis.
cuin te nyt cuulletta.	mint ti azt hallot- tátok.	

G 5

CAP.

CAP. V.

<i>Finnice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
6. ja heidän werckons <i>repeisi.</i>	és az ő hálojok <i>pedeze.</i>	et eorum rete difrum- <i>pebatur.</i>

CAP. VI.

38. <i>Andakat,</i> ja teille an- <i>netan.</i>	<i>Adjatok,</i> és tinek- <i>tek ádatik.</i>	<i>Date.</i> et vobis dabi- <i>tur.</i>
---	---	--

CAP. VIII.

8. jolla on corwat <i>cuul-</i> <i>la,</i> se <i>cuulcan.</i>	Kinek van füle <i>hal-</i> <i>lani,</i> az <i>halljon.</i>	Cui est auris ad au- <i>diendum,</i> is au- <i>diat</i> (qui habet au- <i>rim</i> <i>Hungarismus</i>).
16. eli pane <i>poeydän ala.</i>	<i>nemis</i> <i>teszi padulá.</i>	neque subtus lectum <i>pouit.</i>

CAP. X.

30. <i>ixi ihminen alas me-</i> <i>ni</i> Jerusalemiss	<i>egy ember alá me-</i> <i>nz</i> Jerusalemböl	Homo quidam descen- <i>debat</i> ab Hierusa- <i>lem</i>
Jerichoon, ja tuli Jerikoban, és efék ryömärriten <i>kalsijn.</i>	<i>gyilkofok Kézé-</i> <i>ben.</i>	in Jericho, et incidit <i>in latronum manus.</i>

CAP. XIV.

23. että minun <i>huoneni</i> <i>taeytetaisin.</i>	hogy az én <i>hon-</i> <i>nyom töltetteffen.</i> hogy teljék meg <i>a' házam.</i>	ut impleatur <i>domus</i> <i>mea.</i>
--	--	--

CAP. XV.

II. yhdellä miehellä <i>oli</i> <i>caxi poicaa.</i>	<i>egy embernek vala</i> <i>két fia</i> (fiokája.	<i>cuidam homini erant</i> <i>duo filii</i> (<i>quidam habebat duos</i> <i>filios</i> <i>Hungaris-</i> <i>mus.</i>)
---	--	---

CAP.

Finnice. CAP. XVI. *Hungarice.* *Latine.*

3.
häpen minä kerjätään. szégyenlen én ké- crubesco ego mendi-
regetni. (Kol- care.
dulni)

CAP. XXIV.

16.
Mutta heidän sil- De az ő szemek At oculi illorum te-
maensae pidettin, fedettek, (meg- nebantur.
homájofodtak. ne illum agnoscerent.
ettei he händä tun- hogyötet ne
denet. tudnák
esmernék.

28.
ja hän teetteli hänen. és ő tetteti nekik et ipse se finxit.
(előttök)

29.
ole meidän canszam- maradj mi velünk, mane nobiscum,
me, mert este jut. (kö- quoniam vespera ap-
fillä ehto joutu. zelit. jö. közel- propinquat.
get).

30.
otti hän leiwän, vevé ő a'kenyeret, accepit panem, be-
kijtti, mursi, hálalkodék mor- nedixit, fregit,
ja andoi heille. és adá nekik. et dedit illis.

48.
Mutta te oletta näi- De ti valátok ez- Sed vos eratis testes
den todistajat. eknek tudosito- horum.
ja. (Bizonylá-
ga).

Evangelium Johannis.

CAP. I.

I.
Alusa oli Sana, Eleinten vala Sana. In principio erat ver-
(bészéd, szo, ige, bum,
'Sanolni, 'Sim-
belni.).

Finnice.

<i>Finnice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
ja se <i>Sana</i> oli Jumalan tykönä.	és a ' <i>Sana</i> vala Istennél.	et verbum erat apud Deum,
ja <i>Jumala</i> oli se <i>Sana</i> .	és az Isten <i>vala</i> a' <i>Sana</i> .	et Deus erat verbum.

4.	Hänes oli <i>Elaemas</i> , ja <i>Elaemas</i> oli ihm- isten <i>Walkeus</i> .	<i>Bene vala élem</i> (élelem. élet) és az élelem <i>vala</i> <i>Embereknek.</i> <i>Világossága.</i>	In ipso erat vita et vita erat lux ho- minum.
----	--	--	---

6.	<i>Yxi mies</i> oli lähetet- ty Jumalalda, jon- ga <i>nimi</i> oli <i>Johan-</i> <i>nes</i> .	<i>Egy</i> ferjsiu <i>vala</i> Küldettetje Istentöl, <i>Rinek neve vala</i> <i>János.</i>	Unus vix erat missus a Deo, cui nomen erat <i>Joan-</i> <i>nes.</i> (<i>Hungaris-</i> <i>mus</i>).
----	--	---	--

15.	<i>Johannes</i> <i>todisti</i> hä- nestä.	<i>János tudosita</i> ro- la. <i>Tanubizo-</i> <i>nyfagot</i> teve.	<i>Joannes</i> testabatur de illo.
-----	--	---	---------------------------------------

26.	<i>mina</i> <i>kaftan</i> <i>wällella</i> , <i>en</i> <i>kereftetek</i> <i>viz-</i> <i>zel.</i>	<i>en</i> <i>kereftetek</i> <i>viz-</i> <i>zel.</i>	ego baptizo aqua.
-----	---	--	-------------------

52.	ja Jumelan <i>Engelit</i> ylöfatuwan ja <i>alas</i> <i>tulewan</i> ihm- isen <i>Pojan</i> <i>pae-</i> <i>aelle</i> .	és Istennek Anya- lit fel menni es <i>ala szälvan</i> (szällani ember <i>fijára</i> <i>fejülte.</i> (<i>fejültröl</i>).	et Dei <i>Angelos</i> ascen- dere, et descendere supra filium hominis.
-----	--	--	---

8.	<i>wiekaet</i> edeskäywäl- le. Ja he <i>weit</i> .	<i>vigyétek</i> <i>Násznagy-</i> nak. Es ök <i>vivék.</i>	ferite <i>architriclino</i> . Et illi tulerunt.
----	---	--	--

12.	Sijtte <i>meni</i> han <i>alas</i> <i>Capernaumijn</i> .	<i>Azután mene</i> ö <i>álá</i> <i>Kapernáumba.</i>	Post hoc descendit in <i>Capharnaum</i> .
-----	---	--	--

20.	tätä <i>Templi on ra-</i> <i>kettu</i> cuusi	ezen <i>Templon van</i> <i>rakattu</i> negy- ven	hoc templum est aedi- ficatum quadragin- ta
<i>wijdettäkymmendä</i> <i>ajastaica</i> , ja <i>sina</i> <i>rakennat</i> sen <i>colme-</i> <i>na päiwänä</i> .	hat eszentendeig, es te <i>raknád</i> azt harom napokig.	sex annis, et tu aedificares illud tri- bus diebus.	

C A P.

CAP. III.

Finnice.

Hungarice.

Latine.

I.

Nicodemus *nimeldae*. Nicodemus *nevil*. Nicodemus nomine.

8.

Tuuli puhalda cusa *Szellö fuvallik ho-* Spiritus spirat ubi
hän tahto. va az akar. vult.

II.

ja et te ota *wastan* és ti nem *veszitek* et vos non accipitis
meidän todistu- bé a' mi *tudositá-* nostrum testimo-
stam. *sunkat.* (tudosi- nium.
tám).

CAP. IV.

25.

minä *tiedän.* én *tudom.* ego scio.

27.

ja ihmettelit että hän és *tfudálkozának* et mirabantur quod
fitä. hogy ő ille
puhutteli. *puhatola* (tudako- loquebatur.
zodék).

mitaes kisit? *mit keressz?* (kisz- Quid quaeris?
tetisz?)

32.

jota et te *tiedae.* mellyet ti nem quem vos non nosci-
tuatok. tistis.

47.

joka oli *cuolemállans.* *mert vola halomal-* erat enim moribun-
lo. (haloványlo. dus.
haldoklo).

49.

Herra *tule alas en-* Uram *jövet alá mi-* Domine descende an-
nen cuin. nek elötte. tequam
minun poican cuole. az én *fiukám hala.* meus filiulus more-
(fiatskám meg retur,
halna.
pujkám. pujáts-
kám).

50.

Jesus *sanoi* hänelle: Jesus *'sanola neki:* Jesus dixit ei: vade,
mene, *meni,* (menj)
finun poicas elae. a'te-*fiukád éle.* (él). tuus filius vivit.

CAP.

CAP. V.

<i>Finnice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
5. <i>halwatuita.</i>	<i>halovány, halando,</i> guttantótt. ele- fett tagu. <i>megszáradott.</i> Szárazbeteg- ségbe finlödö.	Languens, (pallidus, moribundus).
10. <i>nyt on Sabbathi.</i>	<i>most von szombat.</i> nunc est Sabbathum, (<i>van vagon</i>).	
21. Sillä <i>nijnkuin Iſae</i> Mert <i>mikint öſe tá-</i> Nam, sicut Pater su- herättä ja masztja, és scitat et <i>wirwotta cuoleitta.</i> elevenitti <i>huolat-</i> vivificat mortuos. <i>tat (halottat).</i>		
22. Sillä ei <i>Iſae tetaen</i> Mert nem <i>öſe te-</i> Nam pater non facit duomitze, <i>ſzen</i> itelletet <i>judicium</i> (non ju- waan <i>andoi caicken</i> hanem <i>ada kiki it-</i> dicat) duomion <i>Pojalle.</i> élletet <i>fjünak</i> sed dedit omne ju- <i>(minden).</i> <i>(minden).</i> dicium filio.		
23. Että <i>caicki Poica</i> cun- Hogy <i>kiki fiokát</i> Ut quivis filium ho- nioittaisit. <i>tisztelje.</i> norificet.		
36. <i>ne tyoet jotca mina</i> azon <i>tettek mellye-</i> ipsa opera, quae ego <i>teen,</i> ket én <i>teszck,</i> facio (<i>tételek tétémé-</i> <i>nyek.</i>		
<i>todistawat minusta,</i> <i>tudositnak</i> vollam. testantur de me:		
39. <i>Tutkicat</i> Ramatuita. <i>Tudakozzatok</i> az Scrutamini scripturas. <i>iráfokat.</i>		
42. <i>Mina tunnen.</i> én <i>tudom</i> (tun- ego scio. <i>nám. tudnám).</i>		
44. <i>Cuinga te taidatte</i> Mikent <i>tudtok hin-</i> quomodo potestis vos <i>ufco?</i> ni? <i>credere.</i> <i>tudátok</i> <i>tndtatok</i>		

CAP. VI.

<i>Finnice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
7. että cukin heistae wä- haengin fais.	hogy kiki kevesset vehessen abbol.	ut unusquisque mo- dicum accipiat ex eo.
8. Peterin weli.	Peternek weli, (veji veje. attyafia.	Petri frater.
9. jolla on caxi cala	kinet van két hala.	cui est duo piscis. (qui habet duos pisces. <i>Hungaris- mus</i>).
12. cootkat murut cuin jäit.	szedjétekfela' ma- rat (maradott) darabokat. (mor- 'fákat. mor'falé- kokat)	colligite super abun- dantia fragmenta.
13. muruilla.	maradék.	fragmentum, reli- quiae.
16. Mutta cofca ehto tuli, menit hänen Opetus- lapsens alas meren tygoe.	Mikor pedig esse eljöve, (telék) menének az ö Ta- nitványai alá a' tengerig.	Ut autem vespera in- gruit, descenderunt disci- puli eius ad mare usque.
19. ja he peljaestyt.	es ök félemlének.	et illi timuerunt.
20. minä olen, ätkat pel- jaetkoe	En valék; ne fél- jetek.	ego earum, ne time- te.
21. Haaxi.	Hajo.	Navis.
33. Sillae se Jumalan Mert leipae on se joca Taiwaft tule alas, ja anda mailmalla elaemön.	Mert az Istennek kenyere (van). melly Menyből szállt alá. és ada világnak életemet (életem).	Nam Deus panis est ille qui coelo descendit, et dedit mundo vitam.

Finnice.

<i>Finnice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
38. Silla minäe <i>tulin</i> Tai- waft alas.	Mert én <i>szállottam</i> égből alá.	Quia ego descendi de coelo.
42. jonga <i>Isaen</i> ja <i>Aeitin</i> <i>me tunnerne.</i>	Kinek <i>öfit</i> es <i>An-</i> <i>nyát</i> mi <i>tun-</i> <i>numk</i> (<i>tudnok.</i> <i>esmernök.</i>	Cujus partem et ma- trem nos novimus.
62. jos te <i>naette</i> ihmisen <i>Pojan</i> sinne <i>gloes.</i> <i>menewaen</i> cusa han ennen <i>oli?</i>	ha ti <i>nézitek</i> az em- ber <i>Fijät</i> oda fel, (elé) <i>menvén</i> (menni) hol ő először <i>volt;</i>	Si videritis filium ho- minis eo ascendentem, ubi erát prius.
63. <i>slawwaexi</i> teke.	<i>elevonné</i> <i>teszen.</i>	vivum facit vivificat.

CAP. VII.

34. Teidan <i>pitae</i> minua etzimen, ja ei <i>loeytämaen.</i>	Ti kerestek énma- gamat és nen <i>lőjtek</i> meg (leltek meg).	Vos quaeritis me et non invenietis.
35. kuhungasta hän <i>men-</i> <i>ne?</i>	hova ő <i>menne?</i>	Quo iturus est?
53. Ja nijn <i>cukin</i> <i>meni</i> <i>cotians.</i>	Es akkor <i>kiki</i> <i>menne</i> haza. (<i>choza,</i> <i>chotia</i>).	Et tunc unusquisque perexit domum.

CAP. VIII.

5. <i>Kiwillä.</i>	<i>Kövezni.</i>	Lapidare.
7. fe <i>heittäjän</i> ensin händä <i>kiwellä</i>	az <i>hajittson</i> elsőbb rája <i>kövel.</i>	is primum lapide in illam jaciát.
23. te <i>oletta</i> <i>alhaldä.</i> ja mina <i>olen</i> <i>ylhal-</i> <i>dae.</i>	ti <i>valátok</i> <i>alotrol.</i> (ti vagyto kéföld röl <i>valók</i> és én <i>valék</i> <i>fejül</i> röl.	Vos eratis (estis) de deorfum, et ego eram (sum) ex sursum.

Finnice.

Finnico.

Hungarice.

Latine.

8.

eikö taemae se ole,
joka iltui, ja kerjais?

nem eme' vala é?
ki üle, és kéregete?
(kérje is).

nonne iste erat?
qui sedebat, et men-
dicabat?

12.

en mina tiedae.

én nem tudom.

non ego scio.

13.

nijn he weit fen,

a'kor azok vezették
ötet,

tunc illi duxerunt
eum.

20.

me tiedämme tämän
meidän Pojaoen,
ja etta hän jokiana
syndynyt on.

mi tudjuk eme' mi
Fijunkat,
és hogy ő vakon
született volt.
(van).

nos scimus istum no-
strum filium,
et quod ille coecus
natus est.

22.

Nain fanoit hänen
Wanhermans,
Sillä he pelkäisit Ju-
dalaifia.

Igy 'fanolának az
ő Vénhei (szü-
léi)
mivel ök félkettek
(félegettek) fi-
doktol.

Sic dixerunt parentes
eius
quoniam illi time-
bant Judeos.

CAP. X.

I.

A ki nem az ajton
megyen bé az
akolba;
az van oroz,
és ille est fur,
et latro.
gyilkos.

Qui non per ostium
intrat in ovile,

se on waras, ja ry-
öwäri.

az van oroz,
és ille est fur,
et latro.
gyilkos.

et ille est fur, et latro.

3.

ja lambat cuulevat
hänen aenens.

és a'juhok halják
az ő énekit. (za-
vat) (ének-szo).

et oves audiunt ejus
vocem.

II.

Mina olen se hywae
paimen.
hywae paimen anda
hengens lamma-
sen edest.

én vagyok a' hiv
pásztor.
a' hiv pásztor adja
maga juhaiért.
életét.

Ego sum pastor fidus
(bonus)
fidus pastor dat pro
ovibus suis
animam (vitam).

H

Finnico.

Finnice.

Hungarice.

Latine.

14.
 Minä olen se hyväe En vgyok a' hivi Ego sum pastor fidus
 paimen, pásztor.
 joka tunnen omani ki tudom á maga- qui cognosco meas
 méit
 ja minu tutan myös és engem is tud- et me quoque no-
 omildant. nak á magaméi. scunt meae.
16.
 Minulla on myös Nekem vannak más Mihí sunt (Ego ha-
 muitta lambaita juhaim is, beo) aliae oves
 quoque, (*Hunga-
 rismus*)
 jotka ei ole tässä lam- kikum valók ezen quae non sunt ex
 mas huonesta. bárány honnybol, caulá hac,
 (akolbol)
 ja he saawat cuulla és azok fogják hal- et illae audient vo-
 minun áneni: lani azén éneke- cem meam,
 met.
 ja pitä oleman yxi és kell lenni egy et oportet fieri unum
 lammas huone, bárány honny- ovile, (oportet
 nak, quod fit)
 ja yxi paimen. és egy pásztornak. et unum pastorem
22.
 Ja Jerusalemis olíkir- Es Jerusálembe Et Hierosolymis erant
 komeffu, vala Templom Encaenia,
 szentelö Innep,
 ja talwi oli. és tél vola. et hyems erat.
31.
 Nijn Judalaifet poi- Akor a' fidok ra- Tunc Judaei sustu-
 mit taas kiwiä gadának megint lerunt rursus lapi-
 követ dem,
 händä kiwittaexens. ötet kövezni eum lapidatum.
32.
 minä ofotin teiile én mutattam nek- ego ostendi vobis,
 ffeldaeni tek, öfömnek Patris mei
 monda hyväetyoetae. minden hiv tetteit multa (omnia) bona
 fok jo téteményeit opera.
41.
 Ja monda tuli hänen és minden tére ő Et multi venerunt ad
 tygöns. hozzája. eum.
 és fokan menének
 ő hozzája.

CAP. XIII.

Finnice.

Hungarice.

Latine.

3.
ja oli Jumalan tygö *és* lön vala Isten- *et factus erat ad De-*
menevæ. hez menövé. *nm iens.*
és Istenhez mene. *(et ad Deum vadit).*

9.
ei ainoastans minun *nem* tfak az én lá- *non solum meos pe-*
jalkojani pese, baimat *mosod,* *des lavas,*
mutta myös *kaedet* hanem még *kezze-* *verum etiam manus*
ja paas. met *és* fejemet *is.* *meas, et caput*
meum.

CAP. XIV.

4.
Ja ruhunga minä *me-* *és* az hova én *me-* *Et quo ego vado.*
nen, *nek*
te tiedætte. *ti tudjátok.* *vos scitis.*

18.
En minä jätä *teitæ* *Nem* én hagylak *Non ego relinquam*
orwoixi: *titeket árvául.* *vos orphanos.*

19.
ja ei mailma fillen *és* nem néz a'világ *et mundus jam me*
minua naae, *többé* engem, *non videt amplius,*
(lát
mutta *te naættæ* mi- *de ti néztek* engem, *verum vos videtis me,*
nun:
fillä minä *elaen,* *mert* én *élek* *quia ego vivo,*
ja te myös *elätte.* *és* ti is *éljétek (él-* *et vos vivetis.*
tek).

CAP. XVI.

27.
ja uscoita *minun* Ju- *és* hisztek *engem* *et creditis me a Deo*
malasta laehtmen. *Istenöl lettnek.* *factum (proceden-*
tem).

CAP. XVIII.

13.
fillä hän oli Caiphan *Mert ő vala* Kaja- *Nam ille erat Caja-*
appi. *fás appja (Ipja).* *phae Socer.*

H 2

CAP.

CAP. XIX.

Finnise.

Hungarice.

Latine.

19.
 Nijn Pilatus kirjoitti *és* Pilatus *irata is* Scripsit autem Pila-
 myös pääallekirjo- *fejülleirast.* tus et titulum,
ituxen.
 ja pani *ristin paeülle,* *és* *tevé kerszten* et posuit super cru-
fejülle,
 ja oli näin kirjoitettu. *és* *vala igy irat-* et erat hoc modo
tatva. *scriptum:*
24.
 ja owat *heittaenet és* *hajittanak* az én et mittunt sortem su-
 minun *hamastani* *ruhámra* sorfot per vestem meam.
arpa. -- *(vetnek)*
31.
 että heidän *saaetri-* *hogy az őszárai* ut frangantur eorum
luuns *piti ricotta-* *meg töretteffe-* *ut* *crura.*
man. *nek.*
34.
 josta cohta wuoti *mindjárt foja ki* et continuo exivit
Weri ja Weisi. *Vér, és Viz.* *fanguis et aqua.*

CAP. XXI.

3.
 Minä *menen calaan.* *én menek halászni.* ego vado piscatum.
5.
 ongo teillä *mitän* *van nektek mit en-* est vobis quid ad co-
fyötawätä? *netek?* *medendum (Hun-*
-- valami enne- *garismus)?*
tek? *(habetis aliquid ad*
comedendum)?

CAP. I.

- Apostolitten *Teot.* *Apostolok Tette* *Ácta Apostolorum.*
(Tfelekedete).
18.
 on hän *keskeldae cah-* *ő Középbe ketté* ille medius crepuit.
tia pakahtunut. *pattant.*
19.
 Ja se oli *tiettaewae* *és ez vala tuttával* Et notum factum est
caickille, *kiki (kinekkinek)* *omnibus*
Finnise.

Finnice.

Hungarice.

Latine.

quis Jerusalemissé
afuwat,
että se *peldo* heidän
kielellaensas
kntzutun, Akadelma,
se on, *weripeldo*.

kik Jérusálemben
lakoznak,
hogv azon *föld*
azö *nyelveken*
neveztetett Aka-
dalmá-nak
az van (az az) *vér-*
földé-nek.

qui Hierosolymis ha-
bitant,
quod ille ager in eo-
rum idiomate
nominatus fit Ake-
dalma
hoc est: Ager fan-
guinis.

24.

Siná Herra, joca cai-
ckein sydämet *tie-*
daet,
ofotta cumman,
finä näistä *cahdesta*

olet walinnut.

Urunk! ki kiki *szí-*
vét tudot,
mutasd meg,
mellyik ezén ket-
töstöl *volt vál-*
lított.
mellyiket vállasz-
tottad é kettö
közzül.

Domine noster! qui
singulorum corda
nocis,
ostende
quisnam ex duobus
fuerit electus?

26.

ja hán *walittén.*

és ötet *vállaszták.* et eum elegerunt.

CAP. II.

3.

Ja heille *nasyt* wij-
leskellyt *kialet.*

nijnucis tuliset.

és magokon *nézék*
eloszlan *nielvet*,
és láták hogy
nyelvek *oszolá-*
nakki ö réájok.
mikint tüzet. (tüz tanquam ignem.
formában)

Et super fese vide-
runt. disperti lin-
guam (linguas).

CAP. VII.

47.

Mutta Salomon *ra-*
kenfi hánelle *huo-*
nen.

De Salomon *raka*
néki honnyot.

Salomon autem aedi-
ficavit ei domum.

CAP. IX.

Finnice.

Hungarico.

Latine.

41. ja andoi hänen heil- és adá azt nekik et dedit eam illis
len elawaenas. olevenen. vivam (sttit eam
vivam).

CAP. XVIII.

6. teidaen werenne ol- a' ti véretek legyen Sanguis vester sit (su-
con teidaen pas- ati fejetekön per) caput vestrum.
anne
päälle. fejtül. Superne.

CAP. XX.

20. ja ollen teille opet- és — titeket tanit- atque vos docuissém.
tanut. ottalak volna.
(tanu, tanut, tanit.
tanitas, tanulás,
tanuság, tanit-
vany, testis, te-
stem, docet, in-
stitutio, actus
discendi, doctri-
na discipulus.
Opetuslapset. Tanitvány. Discipulus.

26. että minä olen wia- hogy én vagyok quod ego sum mun-
toin caickein we- tiszta kiki vére- dus ab omnium san-
restä stül. (vérétöl). guine.

CAP. XXV.

22. huomena saat finä hónap fogod te cras audies eum.
hänendä cuulla. ötet hallani.

CAP. XXVIII.

23. ja opetti heille, és tanitá öket et docebat illos
huomenesta ehtoseen honaptol estvé-ig. a mane ad vesperam.
asti. reggeltöl estig.

Finnice.

Finnice.

Hungarice.

Latine.

28.

Nijn olcon se teille *Azért légyen ez Notum ergo sit vobis.*
tiettäwä. néki *tuttáwá.*

Azért légyen ez
néktek tudto-
tokra.

Si omnia per decursum operis dicta, debita attentione sub examen vocentur, sequens ex iis consequentia deduci posse videtur.

Dari in Lingua finnica quadruplicis generis vocabula.

Primo talia, quibus Finni in antiquissimis adhuc temporibus, dum in arcto cum Hungaris vivebant commercio, utebantur. Haec commode in tres species dividi possunt; *Prima* complectitur vocabula illa, quae Finni et Hungari ad hodiernum usque diem intacta fere conservaverunt, uti: *menen*, *menyen*, *it*, *vér*, *sanguis*, viz, *aqua*, *köve*, *lapis*, *tél*, *hyems*, *waj*, *butyrum* etc. plurima. *Secunda* exhibet talia, quae immutata quidem sunt, et quasi truncata, vel aucta, at primo statim intuitu originem hungaricam facile produnt, ut *olit*, *volt*, *fuit*, *vargas*, *farkas*, *lupus*. *Wanha*, *vén*, *senex*. *Sarwi*, *fzarva*, *cornu* etc. *Tertia* comprehendit illa, quibus licet Hungari ante plurima secula uti potuerunt; uti hoc iusta de causa suspicari licet; hodie tamen illorum penitus obliti sunt, et non nisi apud Finnos, vel Lappones horum vestigia supersunt. Talia videntur esse vocabula sequentia: *Omaga*. *Pasio*. *Pän*. *Canis*. *Sadna*. *Veritas*. *Teudnar*. *Servus*. *Tim*. *Hora*. *Tuona*. *Mors*. *Auda*. *Awu*. *Virtus*. *Aita*. *Templum*. *Esmärke*. *Exemplum*. *Kottjos*. *Famulus*. *Mano*. *Luna*. *Mod*. *Animu*. *Or*. *Tintinabulum*. *Pilke*. *Focus*. Hungari ideas has peregrinis ut plurimum vocabulis exprimunt, ut: *Ora*, *Virtus*, *Templom*, *Tréfa* etc.

Illi enim occupatâ Pannoniâ, commercium habere coeperunt cum hominibus linguâ flavicâ, valachicâ, germanicâ, latina, italicâ, graecâ et gallicâ loquentibus, hinc non mirum, si plurimas ex his linguis voces sibi appropriantes vocabulorum Gentis suae antiquorum obliti sunt.

Secundo dantur in lingua finnica vocabula plurima, quae Finni a Syecis vicinis per longam seculorum seriem pedetentim didicerunt, atque tantopere sibi propria reddiderunt, ut illa hodie loco vocum finnicarum habeant. Has ego voces in linguâ meâ patriâ, veris, et antiquis vocibus hungaricis expressas reperio, quas si Finnus libros hungaricos legens examinaret, dubito, utrum in illis vestigia veteris suae linguae maternae animadverteret; quemadmodum Hungarus, vice versa, voces superius memoratas, sed ex lingua sua iam deperditas, apud Finnos tamen hodiedum superstites, pro vocibus hungaricis agnoscere nequiret.

Operae pretium erit adjungere ea, quae Doctissimus Dobrowsky sparsim animadvertit in opere suo intitulo: Literarische Nachrichten von einer auf Veranlassung der Böhmischn gelehrten Gesellschaft der Wissenschaften im Jahre 1792 unternommenen Reise nach Schweden und Rußland, von J. Dobrowsky, nebst einer Vergleichung der Russischen und Böhmischn Sprache, nach dem Petersburger Vergleichungs-Wörterbuche aller Sprachen. Prag, 1796.

Pag. 90. Herr Professor *Porthan* (in der Hauptstadt Finnland, in Åbo) ist seit einigen Jahren mit der Bearbeitung eines vollständigen Finnischen Wörterbuchs, wovon ich schon viele fertige Hefen auf der Bibliothek gesehen habe, rühmlich beschäftigt. Da er in dieser Absicht auch Reisen in das Innere des Landes zu machen pflegt, so ist nicht zu zweifeln, daß er seine Vorgänger weit übertreffen werde.

Pag.

Pag. 93. Die Augen der Finnen liegen etwas tiefer. Ihr Haar ist größtentheils roth. Auch einige andere Sprachverwandte der Finnen: als die Permäcken (Permier), Siränen, Wotjaken, die obischen Ostjaken, haben fast durchgängig rothe Haare, und bläuliche Augen. Die alten Russen, die nicht slawisch reden, sind wahrscheinlich vom Finnischen Völkerstamme. Daher ihr Name *Ruß*, *Rußland*, von dem Worte *rufy* (hung. *rófka*) roth von Haaren.

Pag. 94. Dieser Umstand ist desto merkwürdiger, da andere Sprachverwandte der Finnen, als die Lappländer, Tscheremissen, Morduinien, Wogulen, schwarze Haare und schwarzbraune Augen haben. Zu den schwarzhaarigen Stamme gehörten wohl auch die Ungern, daher denn ihre Sprache mit der Wogulischen näher verwandt ist.

Pag. 95. Da ich (Dobrowsky) nebst Lappländischen und Finnischen Sprachlehren und Wörterbüchern, auch eine zu Petersburg 1775 Wotische, und durch die Güte des H. D. und Collegienraths *Pallas*, eine geschriebene Permische Grammatik zum excerpiren erhalten habe, die ich in dieser Absicht verglich, so kann ich mit der Zeit über die nähere oder entferntere Verwandtschaft dieser Sprachen mit der Ungarischen etwas Bestimmteres sagen. Vielleicht bin ich im Stande, zu den neuen Beweisen der Verwandtschaft der Ungarn mit den Lappländischen, von *J. Hager* in Wien 1793 einst Einiges hinzusetzen.

AFFINITAS
LINGVAE HVNGARICAE

CVM

ESTHONICA
GRAMMATICAE DEMONSTRATA.

FASCICVLVS SECVNDVS.

Postquam ea quae in fasciculo primo de lingua Lapporum et Finorum observavi, finivissem, atque iudicio viri clarissimi *A. L. Schlözer*, Magnae Britanniae Regis Aulae Consilarii subiecissem, non petito solum meo lubens detulit, dum manuscriptum meum attente perlegit, conatusque meos faventer approbavit, verum aliquot libros etiam propria ex bibliothecâ evolvendos offerre, meque humanissime inviare et animare dignatus est, ut ex iis naturam septem linguarum familiae *Fennicae* scilicet: Esthonicae, Votjicae, Tschuvaschicae, Tschheremissicae, Permicae, Sirjenicae, et Morduinicae, investigare, et critico examini subicere vellem. Quam grata mihi benigna haec favoris significatio fuerit, quivis facile videt.

Libri autem illi erant sequentes: Biblia Esthonica, Grammatica Esthonica, Halae 1732 edita, alia Lipsiae 1780 edita, auctore *A. V. Hupel*, Grammaticae tres, seu Dissertationes ad Grammaticam linguae Tschuvaschicae, Votjicae, et Tschheremissicae pertinentes, Petropoli 1775, sub hoc titulo russo editae: *Szotfinénija, prinadle'saschtsija, k' Grammatikije, Tschuvaschskágo, Votškágo, Tschheremishkágo, Jazziika*. Sammlung Russischer Geschichte, Petersburg 1758, cujus Tomo 3. a pag. 382 usque 410 plurima vocabula nationum *Fennicarum*: Votjak, Tšuvafsch, Tschheremis, Perm, Sirjen, Morduan, congesta reperi.

His

His adjutus adminiculis, opus aggrediens, secundum elaboravi Observationum mearum Fasciculum.

De lingua Esthonica fuse satis notata reperi, quibus adjutus naturam linguae intimius penetrare possem, at in Grammaticis memoratarum trium linguarum, vix aliud praeter Vocabularia et Paradigmata Nominum Pronominum et Verborum obtinui, unde factum est, ut ex his, praeter seriem Vocabulorum excerptorum, et Paradigmatum, vix leves aliquas observatiunculas notare potuerunt. Nihilominus tamen sunt ea, simul sumta memorabilia satis, et ad affinitatem harum linguarum cum mea materna clare demonstrandam sufficiunt.

De Diminutivis.

Multa Esthonum Diminutiva terminantur in *ke* sicuti Hungarorum. Interea Hungari Vocalem *e* ob genium linguae saepe in *a* mutare debent.

<i>Esthonice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Kullake.	Szivke. Szivetske.	Corculum.
Sõlmeke.	Gõtske.	Nodulus.
Silmike.	Szemetske.	Ocellus.
Poiioke.	Fioka. Fiutska.	Filiolus.
Jesuke.	Jé'fuska.	Jesulus.
Tuioke. Tul- ioke.	Tüzetske.	Igniculus.
Unnuke.	Madárka.	Avicula.
Illoke.	Szépetske. Illóke.	Pulchellus.
Lehmike.	Tehénke.	Vaccella.
Mebhike.	Emberke.	Homuncio.
Naesoke.	Afzszonyka. Nótske.	Faemella.
Nattuke.	Kitfínyke.	Párvulus.
Jalloke.	Lábatska.	Pedunculus.
	Gyalogka. Gyalogotska.	

Hoc

Hoc ultimum Diminutivum derivatur a voce *Falg*. Pes. *Láb*: At quivis videt vocem hungaricam *Gyalog*, Pedestris (idest: qui pedester ambulat), ex eadem voce esthonica *Falg*, *Fallocke* originem sumisse, dicitur enim apud Hungaros *gyalog katona* miles pedestris, *gyalog hinto*, lectica pedestris id est portatilis, etc.

Notari merentur hic voculae illae, quibus Esthones se invicem in svavi confabulatione compellant. E. Kulla. H. Aranyom. Meum aurum! E. Kulla herra. H. Aranyos uram. Mein goldener Herr! E. Kulls kuppo. H. Virágom! Rosám! Mi foscule! E. Zirko. H. Galambom, Madárkam Mea avicula! E. Sukker. H. Édesem! Dulcissima mea! E. Sukker mundokenne. H. Edes szajkom. Mein Zucker Mündchen. E. Selo. H. Lelkem. Animula mea. E. Kallis. H. Drágám. Chara mea!

De Declinatione.

Exhibeo hic Paradigma esthonicum, quod hungarico in pluribus simile esse Lector illico observabit. Exemplum erit vox esthonica *Jummal*, Deus; cui affimilabo hungaricum *Hal*, Piscis; eo quod terminatione inter se conveniunt.

Singulariter.

N. Jummal.	Hal.	Piscis.
G. Jummalala.	Halé.	Piscis.
D. Jummalale. - al.	Halnak.	Pisci.
A. Jummalat.	Halat.	Piscem.
V. Jummal.	Hal.	Piscis.
A. Jummalast.	Halastol.	Simul cum pisce.
Jummalt.	Haltol.	A pisce.

Plura-

Pluraliter.

N. Jummalad.	Halak.	Pisces.
G. Jummalatte.	Halaké.	Piscium:
D. Jummalattele. -at- tel.		
Jummalaille. -ail.	Halaknak.	Piscibus.
A. Jummalaid. -id.	Halakat.	Pisces.
	Halaknál.	Apud pisces.
V. Jummalad.	Halak.	Pisces,
A. Jummalatteft.	Halaktol.	A piscibus.
Jummalattelt.	Halakbol.	Ex piscibus.
Jummalaiift.	Halakrol.	De piscibus.
Jummalaiilt.	Halakkal.	Cum piscibus.
Jummalaiift.	Halakbann.	In piscibus.
Jummalit.	Halakért.	Pro piscibus.

Evidens est, varias Ablativi modificationes non aliud esse, quam Praepositionum (vel si malueris; *Suffixorum praepositionalium* conjunctionem cum ipso Nominativo.

Exempla Nominum, quorum Paradigma Hungarico evidenter simile esse reperi, in fine vocabularii Esthonicum notavi.

Observandum praeterea, quod in Grammatica Esthonom, de *Genere* Nominum nulla unquam mentio sit. Praeterea, Adjectiva Substantivis juncta per omnes Casus et Numeros invariata manent, quae omnia linguae hungaricae aequae sunt propria. Vt: E. Kaksteiftkummend Apostolit. Hung. *Tizenkét Apostol.* Non vero: *Apostolok.* Duodecim Apostolus; non: Apostoli. *Esthonic.* Kuld Sörmus. Hung. *Arany Gyűrű.* Genitivo; E. Kuld Sörmusse. H. *Arany gyűrű;* non: *Aranyé gyűrű.* Aurei annuli. E. Kaks aastat wanna. H. *Két esztendősen.* Duo annum senex; non: Duos annos senex. E. Mul on wiis wenda. H. Nekem van öt batyám. Mihi est quinque frater; non: fratres.

Qui

Qui Genitivum et Accusativum singularem formare in lingua esthonica apprime didicit, is bene declinat. Hoc obtinet in lingua hungarica quoque, ubi formatio Genitivi, praecipue autem Accusativi omnem declinandi difficultatem resolvit.

De Comparatione.

Comparativus in Dorpatica Dialecto *) formatur, addendo Positivi Genitivo literas mb; ut *Suur*, magnus. *Suremb*, major. Si huic praeponatur particula, *Kige* formabitur superlativus, ut: *Kige suremb* maximus.

E. Aufa.	Aufamb.	<i>Kige</i> Aufamb.
H. Betfülletes.	Betfülletesebb.	<i>Leg</i> Betfülletesebb.
Honestus.	Honestior.	Honestissimus.
E. Kalli.	Kallimb.	<i>Kige</i> Kallimb.
H. Drága.	Drágább.	<i>Leg</i> Drágább.
Pretiosus.	Preciosior.	Preciosissimus.
E. Kõrge.	Kõrgemb.	<i>Kige</i> Kõrgemb.
H. Magas.	Magassabb.	<i>Leg</i> Magassabb.
Altus.	Altior.	Altissimus.
E. Wähha.	Wähhemb.	<i>Kige</i> Wähhemb.
H. Kitfin.	Kiffebb.	<i>Leg</i> Kiffebb.
Parvus.	Minor.	Minimus.

Dialectus Revalici Vocula *Keige*, vel Dorpatici, *Kige* cum hungarica sibi correspondente *leg* unicuique Critico, primo statim obtutu apprime convenire videtur. Sumta est haec vocula ex voce hungarica *elég* satis, quod convenit cum Latinorum *magis*, *maxime*, *valde*. Idoneus, *magis* idoneus, *maxime* idoneus, *valde* idoneus, *satis* idoneus, *elég* *alkalmatosabb*, vel *leg* *alkalmatosabb*.

*) Notandum; dari in lingua esthonica Dialectus varias, quarum notatu digniores sunt: Dialectus Revalica, Dorpatica (*Das Dörptsche*) Pernauica, Allazkiwwica, Oberpahlica, Pölfwica, (*Das Pölfwische*). Intelliget lector, cur in sequentibus interdum harum Dialectorum mentio facta sit.

De Numeralibus.

Numeralia in his duabus linguis aequè magna ex parte inter se conveniunt.

<i>Æthionice.</i>	<i>Hungarice.</i>
1. Uks.	Egy. Egyik.
Effimenne.	Első. Primus.
2. Kaks.	Kettő.
3. Kolm.	Három.
4. Nelli.	Négy.
5. Viis.	öt.
6. Kus.	Hat.
7. Seits.	Hét.
8. Kahbekfa.	Nyoltz.
9. ühhekfa.	Kilentz.
10. Küimme.	Tíz.
100. Sadda.	Száz.
1000. Tubhat.	Ezer.

De Pronominibus.

Si quis Pronomina sequentia debita attentione inter se conferre voluerit, quidnam inter illa communè animadverti possit, oppido patebit.

<i>Æthionice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Mis. Mes.	Mi. Melly. Ki.	Quid. Quod. Qui.
Kes. Ke?	Ki? Mellyik?	Quis. Quisnam.
Kegi. Keäke.	Kiki. Valaki.	Quidnam. Quicunque.
Minna. Ma.	én.	Ego.
Sinna. Sa.	Te.	Tu.
Temma. Ta.	ő.	Ille.
Meie. Mi (Pölfwice).	Mi (Mijénk).	Nos (Nofter).
Teie. Ti (Pölfwice).	Ti (Teiéd. Tejéd. Tiéd) Tijétek.	Vos (Tuus).
Need. Nemmad.	ő (Emez).	Vester.
Iffe.	Maga.	Illi (Iste).
		Ipfemet.

Æthionice.

<i>Ethnice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Se.	Az. Amaz.	Is. Iste.
Sefinnane.	Ez (önnön ez).	Hic. Hicce.
Sefamma.	Ama. Amaz.	Iste.
Omnia.	Magam(Magomma).	Egomet.
E. Minna armaftan omnia lapfe.		
H. én fzeretem magam gyermekemet.		
Ego amo meum proprium puerum.		

De Verbis.

Subfequens Observatio majorem omnibus antecedentibus meretur attentionem. Hungari formare folent Verba fua Transitiua ex Verbo Neutro, addendo illi literam t, cum conveniente vocali, ut: Vág, Vágat, fecat, fecandum curat, Fen, Fenet, Acuit, Acuendum curat, Szöll, Szollit, Loquitur, Loqui facit. Idem profus obferuare licet in formatione Verborum Transitiuorum in Lingua ethnica, videamus exempla. Verbum *Sullatama* ethnicum fignificat *Linquere*, Hung. *Olvaftani*, at majoris fimilitudinis gratia aliud Verbum Hungaricum huic fubftituam: *Fullaftani*, fuffocare.

<i>Eth. Neutr.</i>	<i>Hung. Ntr.</i>	<i>Eth. Transitiu.</i>	<i>Hung. Transitiu.</i>
1. Sullam.	Fulladok.	Sullat - an.	Fullaszt - om.
Sullad.	Fullad - β.	Sullat - ad.	Fullaszt - od.
Sullab.	Fullad.	Sullat - ab.	Fullaszt Fullasztja
Sullama.	Fulladni.	Sullat - ama.	Fullaszt - ani.
2. Löppab.	Szlin.	Löppat - ab.	Szüntet.
Löppma.	Szünni.	Löppet - ama.	Szüntet - ni.
3. Immeb.	Szop.	Immet - ab.	Szoptat.
Immema.	Szopni.	Immet - ama.	Szoptat - ni.
4. Pölleb.	ég.	Pöllet - ab.	éget.
pöllema.	égni.	Pöllet - ama.	éget - ni.
5. Langeb.	Es.	Langet - ab.	Ejt.
Langema.	Esni.	Langet - ama.	Ejt eni.
6. Wäffib.	Fárad.	Wäffit - ab.	Fáraszt.
Wäffima.	Fáradni.	Wäffit - ama.	Fáraszt - ani.

Significatio horum est.

1. Liquefio.	Liquefacio.
Lignefis.	Liquefacis.
Liquefit.	Liquefacit.
Liquefieri.	Liquefacere.
2. Desistit.	Desistere facit.
Desistere.	Desistere facere.
3. Sugit.	Sugere facit.
Sugere.	Sugere facere.
4. Ardet.	Ardere facit (Urit).
Ardere.	Ardere facere (Urere).
5. Cadit.	Cadere facit (Elabi finit).
Cadere.	Cadere facere (Elabi finire. <i>Fallen lassen</i>).
6. Defagitur.	Defatigat alium.
Defatigari.	Defatigare alium.

Modus formandi Verba Passiva, in utraque lingua valde similis, aequè commoda ad assertum meum roborandum suppeditat exempla. Regula etenim subsequens ex horum exemplorum contemplatione sponte deduci potest. Formantur Verba Passiva ex Activis, addita Litera *t*.

<i>Activa.</i>	<i>Passiva.</i>
E. Armaštama.	Armas - te - tama.
H. Szeretnia.	Szeret - tet - ni.
Amare.	Amari.
E. Sokkuma.	Sokko - ta - ma.
H. Tapodni.	Tapod - tat - ni.
Conculcare.	Conculcari.
E. Laskma.	Las - ta - ma.
H. Furni.	Fur - at - ni.
Perforare.	Perforari.
E. Jaggama.	Jae - ta - ma.
H. Szaggatni.	Szaggat - tat - ni.
Lacerare.	Lacerari.
E. Wötma.	Woe - ta - ma.
H. Venni.	Vé - tet - ni.
Accipere.	Accipi.
E. Pölgma.	Pölle - ta - ma.
H. Utálni.	Utál - tat - ni.
Despicere.	Despici.

Activa.

<i>Activa.</i>	<i>Passiva.</i>
E. Andma.	Anne-ta-ma.
H. Adni.	Adat-tat-ni.
Dare.	Dari.
E. Teggema.	Tet-ta-ma.
H. Tenni.	Té-tet-ni.
Ponere.	Poni.
E. Ajama.	Aje-ta-ma.
H. üzni.	üz-et-ni.
Perfequi.	Perfequtum fieri.

In Paradigmate Verborum Esthonicorum multo evidentior observari potest similitudo, quam in ullo unquam linguarum *Fennicae* originis Paradigmate.

Primo. Secunda Persona Singularis Numeri in plurimis Temporibus, assumit literam *d*. E. *Lööd*. H. Lövöd. Feris. E. *Leiad*. H. Leled. Invenis. E. *Teed*. H. Tefzed. Ponis.

Secundo. Secunda Persona Pluralis in plurimis Temporibus assumit literam *t*. E. *Lôte*. H. Lötök. Feritis. E. *Leiate*. H. Lelitek. Invenitis.

Tertio. Verbum quodlibet duos habet Infinitivos: Determinatum, et Indeterminatum.

<i>Det.</i> E. Minnema.	<i>Ind.</i> Minna.
H. Mennem.	Menni.
Ire mihi.	Ire.
E. Ledma.	Leida.
H. Lelnem.	Lelni.
Invenire mihi.	Invenire.
E. Ollema.	Olla.
H. Lennem.	Esse.

Uno saltem exemplo oportet Lectoribus aliquam Infinitivi Determinati ideam dare. Lelnem Kell. Ich musz finden. Invenire debeo: Lelni. Kell. Man musz finden. *Inveniri debet*, vel: *Invenire aliquis debet*. Mennem Kell. Ich musz gehen. *Ire debeo*. Menni Kell. Man musz gehen. *Ire debet aliquis*.

Quarto. Ex Infinitivis fiunt Substantiva, more Hungarorum, et quidem assumendo Terminationes in utraque lingua similes, apud Esthones: *us, minne*, apud Hungaros: *ás, és, ménny, minny*, ut: E. Kartma, Kartus. H. Tartani, Tartás (Félelem), Metuere, Metus. E. Santma, Santus. H. Koldulni, Koldulás. Mendicare, Mendicatio. E. Saisma, Saisus. H. Allani, Allás. Stare, Statio. E. Moistma, Moistmus, Moistminne. H. Érténi, Értés. *Értemin, Ertemény, Értelem*. Percipere, Perceptio, Intellectus. E. Maistma, Maius. H. Nyalni, Nyalás. Gustare, vel: Lingere, Linctus. E. Mälletama, Mälletus. H. Emliteni, Emlités. Recordari, *widerkauen*. Recordatio. E. Maenitfema, Maenitfus; Maenitfeminne. H. Inteni, Intés, Intemény. Admonere, Admonitio. E. Teggema, Teggeminne. H. Tenni, Tétemény. Ponere, Positio. E. Teplema, Tepleminne. H. Tépleminy, Tépemény, Tépelödés. Rixari, Rixa. *Schlägerey*. E. Kirjotama, Kirjotus. H. Irni, Iratni, Irás, Iratás. Scribere, Scriptura. E. Kema, Keminne. H. Fözni, Fözemin, Fözemény, Fözelék. Coquere, Coctio. E. Haigotama, Haigotus. H. Ásitani, Ásitás. Jajgatni, Jajgatás. Oscitari, Oscitatio. E. Armaftama, Armaftus. H. Szeretni, Szeretés, Szeretet. Amare, Amor. E. Allandama, Allandus. H. Alazni, Alázás, Alázotosság. Humiliare, Humilitas. E. Aia wjítma, Aia witus. H. Idöt veszténi, Idö vesztés. *Zeitvertreiben, Zeitvertreib*. E. Hirmotama, Hirmotus. H. Rémiteni, Remités. Terrere, Terror.

Subjungam Paradigmata quorundam Verborum selecta, in quibus similitudinem aliquam detegere potui.

Esthonica.

Esthonice.

Hungarico.

Latine.

Indicativi Praesens.

Ma Lõõn.	Lövõm.	Ferio (<i>Trajicio</i>).
Sa Lõõd.	Lövõd.	Feris.
Ta Lõõb.	Lõvi.	Ferit.
Meie Lõme.	Lövünk.	Ferimus.
Teie Lõte.	Lõtõk. Lõtek.	Feritis.

Imperfectum.

Ma Lõin.	Lövém.	Feriebam.
Sa Lõid.	Lövéd.	Feriebas.
Ta Lõi.	Lövé.	Feriebat.
Meie Lõime.	Lövénk.	Feriebamus.
Teie Lõite.	Lõétek. Lõvéték.	Feriebatis.

Imperativus.

Lõ.	Lõjj.	Feri.
-----	-------	-------

Gerundium.

Lües.	Lövõs.	Ferire solitus.
-------	--------	-----------------

Supinum.

Lõnud.	Lõnõd. (<i>Kell</i>).	Ferire tibi (<i>oportet</i>).
--------	-------------------------	---------------------------------

Participium.

Lõwa.	Lõve. Lõvén.	Ferians. Feriendo.
-------	--------------	--------------------

Indicativi Praesens.

Ma Lõbhån, Lå.	Megyek.	Eo.
----------------	---------	-----

Imperativus.

Sing. Minne.	Menj.	Ito.
Plur. Mingem.	Menjetek.	Itote.

Infinitivus.

1. Minnema.	Mennem.	Ire mihi.
2. Minna.	Menni.	Ire.

Participium.

Minnew.	Menõ.	Iens. Euns.
	Menõvé lenni.	In euntem transmütari.
	Menõven.]	Eundo.
	Menvén.]	

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latina.</i>
Minnes.	Menés.	Itio. Itus. Abitus.

Indicativi Praesens.

Ma Leian.	Lelem.	Invenio.
Sa Leiad.	Leled.	Invenis.
Ta Leiab.	Leli.	Invenit.
Meie Leiame.	Leljtik.	Invenimus.
Teie Leiate.	Lelitek.	Invenitis.
Nemmad Leiawad.	Lelik.	Inveniunt.

Imperativus.

Leia sa,	Lejj. Lelj.	Inveni.
----------	-------------	---------

Infinitivus.

1. Ledma.	Lelnem.	Invenire mihi.
2. Leida.	Lelni.	Invenire.

Supinum.

Lednud.	Lelned.	Invenire tibi.
---------	---------	----------------

Participium.

Leidja.	Lelö, Lelője.	Inveniens. Inventor.
---------	---------------	-------------------------

Indicativi Praesens.

Ma Teen.	Tefzem.	Pono.
Sa Teed.	Tefzed.	Ponis.
Ta Teeb.	Tefzi.	Ponit.

Supinum.

Thenud.	Tenned.	Ponere tibi.
Teinud.		

Participium.

Teggew.	Tevö.	Ponens.
	Tégy.	Pone.

1. Infinitivus.

Teggema.	Tegyem.	Ponam.
----------	---------	--------

2. Infinitivus.

Tetta.	Tette.	Posuit.
--------	--------	---------

3. Imperfectum.

Teggi.	Tegyé.	Ponat.
--------	--------	--------

Habent

Habent aliquid simile Verba sequentia quoque.
 E. Tundma. H. Tudni. Scire. *Indic. Praef.* E. Tunne. H. Tunnám. 2. *Infin.* E. Tutta. H. Tutta. Tudta. Scivit. E. Wötma. H. Venni. Accipere, 1. *Praef.* E. Wötta. H. Vötte. 1. *Imperf.* E. Wötti. H. Vötte. 3. *Imperf.* E. Wöt. H. Vött. 2. *Infin.* E. Wötta. H. Vött. E. Wima. H. Vinni. Ferre. 1. *Imperf.* E. Weije. H. Vigye. E. Joma. H. Ivom. Iszom. Ivám. Bibo, Bibebam. 2. *Infin.* E. Juwva. H. Iva. Iván. Ivo. Bibendo, Bibens. E. Teen, Te. H. Tefzem, Tedd. Pono, Pone. E. Nään, Nä. H. Nézek, Nézz, Né! Ne. Nesze. Aspicio, Aspice, En! Ecce! Accipe!

Nota. Verbum non semper postulat Pronomen Personale, praecipue in Responsione penitus abesse potest, ut: E. Kas, sa käisid seäl? H. Vallyon te voltál é ott? Utrum tu fuistine ibi? Ob du da gewesen bist? E. Käisin. H. Voltam. *Germ.* Bin gewesen, Fui.

Cum Verbum Substantivum *Est* in omnibus linguis *Fennicae* originis singularem sibi impressum nationalitatis characterem prae se ferat; uti hoc iam in lapponico et finnico observare licuit; eapropter Verbum Substantivum esthonicum *olen*, sum, non minori expendemus attentione.

Si Paradigma huius Verbi subtilius rimari quis velit, observabit, illud per omnia fere Tempora, Numeros, et Personas hungarico valde analogum esse. Quo facilius autem hoc quivis animadvertere possit, adjeci more mihi consveto *Fictum* aliquod *Paradigma*, hungarico valde simile, et transitum ab esthonico in hungaricum naturali quasi gradatione ostendens, in quo simul indigitare laboro, Verbum substantivum hungaricum *Vágyok*, olim regulariter conjugatum (inflexum) hodie tantopere immutatum esse, ut prorsus irregulariter conjugaretur, quod in omnibus linguis contigisse iusta de causa suspicor.

Haben

Paradigma Verbi Substantivi *Sum.*

Esthonicum. *Fictum.* *Hungaricum.* *Latinum.*

Indicativi Praesens.

Minna Olen.	Volom.	Vagyok.	Sum.
Sinna Oled.	Volod.	Vagy.	Es.
Temma On.	Volon. Von.	Van.	Est.
Meie Olleme.	Volunk.	Vagyunk.	Sumus.
Teie Ollete.	Voltok.	Vagytok.	Estis.
Nemmad On.	Volnak.	Vagynak.	Sunt.
Ommad.			

Imperfectum.

Minna Ollim.	Volám.	Valék.	Eram.
Sinna Ollid.	Volád.	Valál.	Eras.
Temma Olli.	Volá.	Vala.	Erat.
Meie Ollime.	Volánk.	Valánk.	Eramus.
Teie Ollite.	Volátok.	Valátok.	Eratis.
Nemmad Ollid.	Volának.	Valának.	Erant.

Imperativus.

Olle.	Vollej.	Légy.	Esto.
Olgo.	Vollejjen.	Legyen.	Sit.
Olgem meie.	Vollejjunk.	Legyünk.	Simus.
Olge teie.	Vollejjetek.	Legyetek.	Sitis.
Olgo nem- mad.	Vollejjenek.	Legyenek.	Sint.

Infinitivus.

<i>imus</i> Ollema.	Vollennem.	Lennem.	Esse mihi.
<i>gus</i> Olla.	Vollenni.	Lenni.	Esse.

Gerundium.

Oles.	Valós.	Valós. Valósa-	Existens.
		gos.	
Olemas.	Valomas.	Vagyonos.	Existentiam
Olemast.	Valomast.	Látomást. <i>Ovást.</i>	habens.

Supinum.

Olnud.	Volnod.	Lenned.	Esse tibi.
--------	---------	---------	------------

Participium.

Ollew.	Volov.	Való.	Ens.
--------	--------	-------	------

No-

Notandum: *Látomást, Ovást*, non nisi ad analogiam Gerundii esthonicí *Olemást* oculis sistendam protuli. Duae enim hae voces nihil commune cum Verbo Substantivo *sum* habent, significatio enim earum haec est, *Szem látomást* szegényedik bátyám. Mein Bruder wird von Tag zu Tag *augenscheinlich* (handgreiflich) ärmer. A' keskeny pallón *ovást* kell menni. Auf einem engen Stege darf man nur *be-hutsam* gehen.

De Suffixis.

Duo nunc accedunt momenta, peculiari attentione digna, quae ad similitudinem harum linguarum stabiliendam, mirum quantum conferunt, Adverbia nimirum, et Praepositiones. (seu *Suffixa-prae-positionalia*). Utraeque hae Orationis Partes tam luculentum strictae affinitatis hungaricae prae se ferunt signum, quod de eo dubium aliquod nemini, nisi solis sanae Critices ignaris suboriri posset. Et enim Suffixa praepositionalia substantivis finaliter adjungere, linguae hungaricae proprius et peculiaris character est, cujus exempla hic plurima, et ad evidentiam sufficientia adducere facillimum erit.

Exhibeo primo Suffixa ipsa, solitaria, eorumque significationes, in utraque lingua, quibus tandem ipsamet Substantiva Suffixis hisce copulata subjungam.

Observatio. Nullum Suffixorum pronominalium in hac lingua vestigium animadverti, id est: non observari Nomina Possessiva: *Atyám, Atyád, Attya*. Meus pater, Tuus pater, Illius pater. Nec Grammatici eorum mentionem faciunt, nec in Novo Testamento tale quid detegere potui, quod tamen in omni-

omnibus aliis linguis fennicae originis frequentissime reperi. Hujus rei rationem ex eo intelligere videor, quod Esthones plurimis permixti Germanis, eorum: *Mein, Dein, Sein*, tam familiare sibi reddiderunt, ut aviti Suffixorum suorum usus, decursu plurium Seculorum prorsus obliti fuerint. Similia *Germanizationis*, exempla in mea propria lingua non pauca reperi, quamvis Hungari paucioribus, quam Esthones Germanis permixti vivere observentur.

Suffixa solitaria.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarica.</i>	<i>Latina.</i>
ga. ka.	val. vel. is.	cum, quoque.
ni]		
li]	ig.	usque, ad.
t]		
ta]	lan, talan, len, telen.	in, <i>privativum</i> .
f.	ban, val, nn.	intra, in, cum, per, super.
ffe]	ba, ban, felé, nn.	in, versus, super.
des]		
ks.	hez, é?	ad, utrum?
us.	ban, nál, ul, ül.	in, apud, tanquam.
ft. at.	val.	cum.

Substantiva Suffixis copulata.

Käega.	Kézzel.	Manu (cum manu).
Moogaga.	Karddal.	Gladio (cum gladio).
Aastani.	Észtendeig.	Usque ad annum.
Surmani.	Holtig.	Usque ad mortem.
Kässota.	Törvénytelen.	Illegalis.
Toas.	Házban.	In domo.
Kirrikus.	Templomban.	In templo.
Taewafse.	ég felé.	Versus coelum.
Többefse.	Gondban.	In curâ.
Lemes.	Lével.	Cum jusculo.
Taignas.	Téztával.	Cum massa (<i>Mit dem Teige</i>).
Temmaga.	ö-is.	Ille quoque.
Naefega.	Feleségem-is.	Uxor mea quoque.
Petrusga.	Péteris.	Petrus quoque.

Esthonica.

<i>Æthonica.</i>	<i>Hungarico.</i>	<i>Latina.</i>
Silmili.	Szemig.	Usque ad oculum.
Pólweli.	Térdig.	Usque ad genua.
Mehhita.	Férjetlen.	Inmaritata.
Lapfita.	Magtalan.	Inprolis.
Lambus.	Juhaknál.	Apud oves.
Körbes.	Pusztában.	In derferto.
Laudas.	Aasztalnál.	Ad mensam. Apud mensam.
Selgas-	Hátánn.	Per dorsum.
Lautas.	Istállóban.	In stabulo.
Uskus.	Hitben.	In fide.
Aedas.	Kertben.	In horto.
Rikis.	Országban.	In regno.
Kirjátáhtes.	Írásban.	In scriptura.
Köides.	Kötelen.	Fer funem.
	Kötélben.	In fune.
Udes.	Ujjban,]	
Ude.	Ujjba.]	In novo.
Körtfas.	Kortsomában.	In popinâ.
Pattuks.	Vétekhez.	Ad delictum.
	Vétekül.	Tanquam delictum. Loco delicti.
Lambuks.	Juhakhoz.	Ad Oves.
Lapfiks.	Gyermekekhez.	Ad pueros.
Minnaks?	én é?	Ego ne? Utrum ego?
Anmuks?	Rég é?	Diu ne? An diu?
Jallust.	Lábastol. Lá- bával.	Cum pede.
Walgisridis.	Fejer ruhákkal.	Cum vestimentis albis.

De Adverbiis.

Uti Praepositiones, ita et Adverbia debitam merentur attentionem, utpote quae tres illas gradationes: 1. *In loco*, 2. *Ad locum*, 3. *De loco*, semper ope unius ejusdemque vocis trifariam modificatae, aut inflexae, exprimere queunt, modo, apud Hungaros valde familiari, et usitato, quas ideas Latini raro unâ, sed saepe duabus tribusve exprimere coguntur Particulis. Respondetur autem his Adverbiis ad quaestiones: Ubi? Quorsum? Unde?

In

<i>In loco. Ubi? Ad locum. Quorsum? De loco. Unde?</i>		
E. Wäljas.	Wälja.	Wäljast.
Küljes.		Küljest.
Küllis.	Külge.	Küllist.
Külges.		Külgest.
H. Kiviül.	Kiviülre.	Kiviülröl.
Ertra.	Extus. Versus exteriora.	Ab externa parte.
E. Pool.	Pole.	Poolt.
H. Oldalt.	Oldalra.	Oldalröl.
Lateraliter.	Ad latus.	De latere.
E. Seäl.	Senna.	Seält.
H. Ott.	Oda.	Onnat.
Ibi.	Illuc.	Inde.
E. Emal.	Emale.	Emalt.
H. Mefszze.	Mefszzire.	Mefszzinnen.
Procul.	In distans.	Eminus.
E. Kallal.	Kallale.	Kallalt.
H. Félen.	Félre.	Félröl.
Lateraliter.	Versus alterum la- tus.	Ex uno latere.
E. Koddó.	Koio.	Kotto.
H. Hon.	Haza.	Hazul.
Doml.	Domum.	Domó.
E. Ko-us.	Kökko.	Ko-ust.
Uhhes.	Uhte.	Uhhést.
H. Együtt.	Együvé.	Együnen.
Simul. Una.	In unum.	Ex uno loco.
E. Kus?	Kuhho?	Kust?
H. Hol?	Hova?	Honnan?
Ubi?	Quorsum?	Unde?
E. Liggidal.	Liggidale.	Liggidelt.
H. Oldalul. Közél.	Oldalra. Közélre.	Oldalt. Közélröl.
Prope.	Ad parvam distan- tiam.	Cominus.
E. Maas.	Mahha.	Maast.
H. Alatt.	Alá.	Alólröl.
Infra. Subtus.	Versus inferiora.	Ab inferiori.
E. Maial.	Maiale.	Maialt.
H. Máfutt.	Máfuva.	Máfunnan.
Alibi.	Aliorsum.	Aliunde. Alio ex loco.
E. Sees.	Sisse.	Seest.
H. Belóll. Benn.	Bé.	Belólröl. Belóll.
Intus.	Intra.	Ab interiori.

In

<i>In loco. Ubi?</i>	<i>Ad locum. Quorsum?</i>	<i>De loco. Unde?</i>
E. Siitpool.	Sennapole.	Siitpoolt.
H. Itt.	Ide.	Innen.
Hic.	Huc.	Hinc.
E. Tagga.	Tahha.	Taggant.
H. Hátul.	Hátra.	Hátulrol.
Pone.	Retrorfum.	A tergo.
E. Üllewel.	Ülles.	Üllewelt.
H. Fenn.	Fel.	Fejülrol.
Supra.	Surfum.	Ex alto.
E. Wabhel.	Wahbele.	Wabhelt.
H. Közt.	Közzé. Közbe.	Közbül.
Inter.	Ad interiora.	Ab interiori. E medio.

Syntaxis.

Non defunt Observationes Syntaxin quoque concernentes, ex quibus asserti nostri veritas ulterius roboratur.

Observatio 1.

Adjectivum Esthonicum non convenit cum suo Substantivo genere Numero et Casu, sed invariatum manet in constructione, uti apud Hungaros; ut: E. Kaksteistkümmend Apostolit. *Hung.* Tizenkét Apostolt, *non autem:* Apostolokat. Duodecim Apostolum; *non:* Apostolos. E. Kolm aastat. H. Három esztendöt. *Tres annum.*

Observatio 2.

Substantiva per Appositionem sibi juncta Regulam Adjectivorum observant, idest: non declinantur; ut: E. *in Nominativo:* Nahk asti. H. Bör 'sák. Saccus pellicius. *In Genitivo:* E. Nahk-astja. H. Bör 'sáké. *Sacci pellicii.* E. Nom. Kuld-sörmus. H. Arany gyürü. Aurum annulus; *id est:* Aureus annulus.

lus. *In Genitivo*: E. Kuld-Sörmufse. H. Arany gyürüé. Aureus annuli; *non autem*: Aurei annuli.

Observatio 3.

Comparativi Hungarorum construuntur cum Substantivis, quibus Suffixum praepositionale: *val* vel copulatum est. Idem observo apud Esthones: ex. gr. E. Mo peigmees on Kaks aastat norem minust. H. Az én matkám (van) két esztendővel ifjabb nállamnál. Mea sponsa est duobus annis junior me.

Observatio 4.

Servio. Szolgálok, regit apud Hungaros Accusativum quoque; ut: H. Szolgálok urat. Servio Dominum. *Idem obtinet apud Esthones*: Ma tenin issandat.

Observatio 5.

Ideam Verbi *habeo* duabus vocibus: *mihi est* exprimunt Esthones, uti Hungari; ut: E. Mul on wiis wenda. H. Nekem van öt bátyám. Mihi est quinque frater (*habeo quinque fratres*). E. Kel ep olle lapsi. H. Kinek nem valának gyermekei. Cui non erant liberi (*qui non habebat liberos*). E. Eks mul olle lubba? Hung. Vallyon nekem nem szabad é? Utrum mihi non est licitum? E. Mul on se wiis. H. Nekem van ezen szokásom. Ego habeo hanc consuetudinem. E. Mul on janno. H. Nekem van (*innom*) szomjuságom. Ego habeo sitim. E. Kel körwad on. H. Kinek füle van. Qui aurim habet. E. Mul on meel minna, H. Nekem van akaratom menni. Habeo intentionem eundi.

Obfer-

Observatio 6.

Hanc Phrasin: *Possibile est mihi. Ego possum,* tam Esthones, quam Hungari hoc modo reddunt: *Mihi potest esse.* Notari autem debet, quod duo Verba: *potest esse* uno Verbo exprimi solent; ut: E. *Mul tãib.* H. *Nekem lehet.* *Mihi potest esse.* v. *Ego possum facere.* E. *Kui Issandal tãib,* H. *Ha az Urnak lehet.* Si Domino possibile est. Wenn es dem Herrn möglich ist. E. *Mul ep tãe sulle ennam anda.* H. *Nekem nem lehet neked többet adnom.* *Ego non possum tibi plus dare.*

Observatio 7.

Verbum *Aegrotat* adsciscit sibi Substantivum Suffixo praepositionali copulatum; ut: E. *Haige jallust.* H. *Betegeskedik a' lábával.* *Aegrotat cum pede,* i. e. *Laborat pedibus.*

Observatio 8.

Postpositiones in unam vocem coalescunt cum Substantivis, quod apud Hungaros omnium frequentissimum est. Hae sunt Praepositiones illae, quas Suffixa praepositionalia nominare soleo; ut: E. *Kãege.* H. *Kezzel.* Cum manu. E. *Kirrikus.* *Templomban.* In templo. E. *Aastani.* *Esztendeig.* Usque ad annum. *Exempla his similia in capite de Suffixis plurima videri possunt.*

Observatio 9.

Impersonalium vices subit: Esthonorum tertia Persona Passivi, et Hungarorum tertia Persona Activi, ut: E. *Minnakse* (v. *Mintas.* *Dorpatice*). H. *Mennek.*

nek. Itur. Man gehet. E. Tunnukse (v. Tunnus
Dorp). H. Tudják Scitur. Man erkennt. E. Tulti.
H. Lehet. Possunt Possibile est. Man kann. E. Mind
armastakse. H. Minket szereznek. Amamur, v. Nos
amant alii. Man liebt uns. E. Innimenne willotab.
H. Némely fázik. Frigetur. Es friert einen so.

Observatio 10.

Verba composita in Constructione decomponun-
tur, seu resolvuntur, et membrum compositionis
primum, a Verbo avulsum in ultimum locum rejici-
tur; ut: E. Árratappama. H. Elütni. Agyonütni.
Todschlagen. Percutere. Occidere. E. Minna ei tappa
tedda árra. H. En nem ütöm ötet agyon. Én nem
ütöm ötet el. Ich schlage ihn nicht tod.

Proverbia, et Aenigmata Esthonica.

Lectori attento varia in his Proverbiis et Ae-
nigmatibus sese offerunt notanda. *Primo.* Voces
nonnullae, cum vocibus hungaricis ejusdem signifi-
cationis, sono etiam conveniunt. *Secundo.* Magna
hic observatur concinnitas, quam Hungarus de verbo
ad verbum eo profus ordine exprimere valet. *Ter-
tio.* Saepe occurrit Ellipsis Verbi Substantivi *est*,
quae Hungaris familiarissima est, et quae efficit,
quod Hungarus integram Orationem sine ullo Verbo
concinnare possit. *Quarto.* Adhuc hic nonnulli
Rithmi (Cadentiae. *Reime* in Versibus Leoninis usi-
tati, quos non solum Poetae Hungarorum jam ab
antiquo adoptaverunt, utpote linguae suae valde na-
turales; sed etiam vulgus in jocos, et canciunculis
duce quasi natura, quotidie ostentat. Pueri autem
scholastici, integras horas rhythizando per jocum
transigere solent. *Quinto.* Aenigmata haec, et his
simi-

similia, Hungaris aequae familiaria sunt, ita, ut puellae juvenesque in conventiculis filatorum integras noctes talibus nugis traducere soleant.

Proverbia.

- E. Kelle jalg latfutam, felle su, watsutam.
 H. Kinek lába dolgozik, a'nak szája jollakik. Qui pedibus laborem perficit, illius os saturatur.
- E. Kes walletab, se warraftabka.
 H. Hol hazugfág ott orozás (lopás, tolvajfág). Ubi mendacium, ibi furtum.
- E. Kes wannematte fanna ei tahha kuulda peab, wassika nahka kuulma.
 H. A'ki a' vén 'sarának nem tud engedelmefkedni, kéntelen bornyu börnek engedni.
 A' ki az öregek szavát nem fogadja, megkorbát-solják.
 Qui monitis senum non optemperat, is pelli vitulinae parebit.
- E. Koer on söbber fenni kui pead fillitad.
 H. A' Kutya barátod ádig, mig fejét simitad.
 Canis tibi tamdiu amicus est donec caput illi demulces.
- E. Kui wannem eel, nenda laps járrel.
 H. Miként a' vén énekel, ákent gyermek kelepel.
 A bove majore discit arare minor.
- E. Libbe Keel, herrikse meel.
 H. Méz a' nyelvinn, méreg á mellyében (szivében).
 Mel in ore, fraus in corde (venenum in corde).
- E. Mehhe kont makfab rahha.
 H. Férfi tfont kerül pénzbe.
 Os vitile constat pecunia (charó venditur).
 Fromme Männer sind rar.
- E. Mehhe ruffikas on maggufam kui mee luffikas.

- H. A' ferjfiü ökle édesebb, mint a' mézes kalán.
Verbera mariti sunt melle dulciora.
- E. Miis noordus kokkopanneb, se wannadus leiab.
- H. Mit ifjantan keresz, azt vénhedve leied (meg leled).
Quod in iuventute quaeris, eo in senectute frueris.
- E. Miis sudda táis on, fest su kobrotab.
- H. Mivel szived teli van, azzal szád megtsfordul.
Ex plenitudine cordis loquitur os.
- E. Kahher pea, koera môtte.
- H. Kondor fejü, kutya szokásu.
Crispus crine, canis consuetudine.
- E. Kaks kowwa kiwivi te mitte häid jahhud.
- H. Két ková kövek nem örölnek hiv lisztet.
- H. Két kemény malomkö nem öröl jo lisztet.
Lapides molares duri non pinunt bonam farinam.

Aenigmata Esthonica.

- E. Kirbo surus hárja raskus.
- H. Balha nagyfágu borju nehézfégü. *Szikra.*
Magnitudine pulicis, gravitate (pondere) vituli,
vel bovis gaudet. *Scintilla.*
- E. Hark al, hárgi peál paun, pauna peál rist, risti.
peál nup.
- H. Villa alol, villán fejül fák, 'fákon fejül kereszt,
keresztben fejül gomb,
- E. -nuppo peál mets, metfas ellajad
- H. -gombon fejül erdő, az erdőben állatok. *Ember.*
Infimo loco stat furcella (Gabel) super hac fac-
cus, super sacco crux; super cruce nodulus,
super nodulo silva, in silva sunt animalia.
Homo.
- E. Hingelinne al, hingeto wahhel, 'hingelinne peál.
- H. Lelkes alol, lelketlen közbül, lelkes fejül. *Lo-
vagos.*

Anima-

Animatus est infra, inanimatus in medio, animatus superne. *Eques.*

E. Iſſe keleto, iſſe meleto, iſſe ilmaſa rakendaja.

H. Maga nyelvetlen, maga eſzetlen, maga világnak foldozoja. *Varro tö.*

Ipfemet elinguis, ipfemet irrationalis, ipfemet tamen eſt totius mundi reparator (refarcinator). *Acus ſartorum.*

E. Kirbul lähhäb, luikis tullebb.

H. Balhául megyenel, hatyu-ul término. *Kápoſzta.*
Profiſcitur in forma pulicis, revertitur in forma oloris. *Crambe, v. Braſſica.*

E. Lip lippipeäl, lap lappi peäl, ilma nõälata piſt-mata.

H. Zászlo zászlon fejül, lapi lapin fejül, tö nélkül varva. *Kápoſta-fö.*

Vexillum ſuper vexillo, lappa ſuper lappa, attamen ſine acu ſarcinatum eſt. *Capitulum Crambes.*

Non pauca reperi Novi Teſtamenti loca, in quibus voces hungaricae primo intuitu facile cognoſci poterant. Ex numeroſis quaedam afferre ſufficiat, ne Lectorem proluxa horum enumeratione fatigemus.

Locorum Novi Teſtamenti collatione multo facilius vocabulorum in ambabus linguis ſimilitudo oculis ſiſti poteſt; quam ſola Lexicorum evolutione, uti hoc jam in lingua finnica quoque notavimus. Lexica enim voces ut plurimum in Themate Lectori proponunt; at in textu Novi Teſtamenti illae in variis Caſibus, Numeris, Modis, Temporibus et Perſonis inſectuntur, quae multifaria modificatio voces Eſthonicas hungaricis multo evidentius propius admovere ſolet, uti hoc quaedam exempla confir-

mant. Math. C. 23. v. 24. E. Nelate. *Hung.* Nye-
litek; deglutitis. Luc. 10. 24. E. Kulete. H. Hal-
latok; auditis. Joh. 18. 23. E. Lööd. H. Lövöd;
trajicis, feris etc.

Evangelium Mathei.

<i>Esthonicæ.</i>	<i>Hungaricæ.</i>	<i>Latine.</i>
<i>Uus Testament.</i>	<i>Uj Testamentom.</i>	<i>Novum Testamen- tum.</i>
2. 8. ja kui teie tedda leiate.	és mikor ti azt leil- tek (meglelitek)	et quando vos illum invenietis.
5. 14. Teie ollete mail- ma walgus.	Ti valátok világ- nak világossága.	vos eratis mundilu- men.
5. 38. Silm Silma wasto.	Szemet szemért.	oculum pro oculo.
6. 3. ei pea finno pah- hem káski mitte teädma. mis fino parram kássi teeb.	nem kell, a'te bal kezednek. tellyefféggel tudni, a'mit a'te jobb ke- zed teszzen.	ne sciat profus, manus tua fini- stra. quod tua dextra fa- cit.
6. 23. pakha film.	puha szem (gonosz, elfajult szem).	oculus malus.
13. 13. náhes ei ná, ja kuuldes ei kule.	Nézven nem néz, es hallván nem hall.	Videndo non videt, et audiendo non audit.
22. 24. kel ep olle lapfi.	a'kinek nem vala gyermeke.	Cui non erat puer (Qui non habebat puerum) <i>Hunga- rismus.</i>
22. 32. ellawatte Jum- mal,	elevenek. Istene élöknek Istene.	Vivorum Deus.
23. 24. agga kamelid de fissa nelate.	de a' tevét le nye- litek.	sed Camelum deglu- titis.
23. 35. wagga abeli igaz werrest. Sakaria werrest sa- dik.	Abel vérétöl. Zacharias vére a'dig (vére-ig).	a sanguine Abelis usque ad sanguinem Zachariae.

Esthonicæ.

<i>Æthionice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
24. 2. Seie ei jæta mitte <i>kiwwi kiwwi peäle.</i>	Itt nem marad tel- lyesfléggel <i>Köve köven fejjülle.</i> egy kö a' más kö- venn.	Hic non manebit prorsus, lapis super lapidem.
24. 20. ei juhta <i>talwel.</i>	ne effék <i>télvel</i> (tél- ben) (tava(z)szal, ö(z)szel)	ne contingat in hyc- me.
25. 21. minne omma iffanda. <i>rómo fiffle.</i>	menj a'te Urad <i>örömé-be.</i>	ingredere in Domini tui gaudium.
27. 25. Temma <i>werri</i> olgo <i>meie peäle,</i> ja <i>meie</i> laste <i>peäle.</i>	Annak <i>vére</i> szál- jon <i>mi fejjüllünk</i> (mi- reänk) és a' <i>mi</i> fiainkon et <i>fejüll.</i>	Ejus sanguis descen- dat ad nos (super nos) et super filios no- stros.

Evangelium Lucas.

CAP. VIII.

8. <i>Kel</i> kōrwad on kuulda, se kuulgo.	<i>Kinek</i> fülevan hal- lani az hallja.	Qui aures habet ad audiendum, is audiat
10. 24. paljo prohwe- tid on tahnud <i>náhha, mis teie</i> <i>náte,</i> ja ei olle fedda mitte <i>náinud,</i> ja kuulda, <i>mis</i> <i>teie kulete,</i> ja ei olle fedda mitte <i>kuulnud.</i>	sok profétak akar- ták <i>nézni, a' mit ti</i> <i>néztek,</i> és ök éppen nem <i>nézték,</i> és hallani, a' <i>mit</i> <i>ti hallatok,</i> és ök éppen nem <i>hallottak.</i>	multi prophetae vo- luerunt videre, quod vos videtis, et illi prorsus non viderunt, et audire; quod vos auditis, et illi prorsus non audiverunt.
10. 30. Üks innimene lâks Jerusale- mest <i>alla,</i> Je- riko <i>pole,</i>	Egy ember, mene <i>Jerusálembelá,</i> <i>Jeriko felé,</i>	Quidam homo ibat Hierosolimam, versus Jericho.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
15. 11. Uhhel inni- mefsele olli kaks poega.	Egy embernek vala két fiokája (fija).	Quidam homo ha- bebat duos filios (Cuidam homini erat duo filius. <i>Hungarismus</i>).
24. 30. wottis temma leiba, õnnistas, ja murdis. ja andis neille.	vette õ a'kenyeret, hálálkodék, és mur'sálá (meg- töré). és adá nekik.	accepit ille panem, gratias egit, et fre- git, et dedit illis.

Evangelium Johannis.

2. 6. kiwiſt weeriſta.	kõ veder (kõvi ve- der).	urna lapidea (vas lapideum).
4. 7. Anna mulle jua.	Annál nekem iva. Adnál nekem ivás- ra (innom).	da mihi ad biben- dum.
6. 33. ja annab ma-il- male ello.	és ada a' világnak életet.	et dedit mundo vitam.
6. 48. Minna ollen se ello leib.	En vagyok az élő kenyér.	Ego sum panis vi- vus
6. 63. Waim on, kes ellawaks teeb.	Lélek az, ki elo- venné teszzen.	Spiritus est qui vi- vificat.
7. 38. Ellawa wee.	Eleven viz. vize.	Viva aqua. Aqua vitae.
7. 44. Agga õkſki ei piſtnud. Kõſſi temma külge.	De fenki nem ve- tette. kezit õ rája.	Sed nemo injectit manum super eo. vim illi non intu- lit.
8. 7. kes temma peõle kiwwei wiſkab.	azki õ ra kõvet veſſen.	qui super eum lapi- dem injiciat.
8. 17. kirjotud.	iratott. Iratod.	Scriptum est. Cu- ras tu scribere.
8. 39. fiis teekſits teie, ka Abraami teud.	akkor tenneték ti, mint Abrahám tett. Ugy tſelekednétek mint Abrahám, tſelekedett.	tunc faceretis vos, quemadmodum Abrahamus fecit.

Esthonica.

<i>Esſhonice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
10. 1. Se on warras ja rōwel.	az van oroz és gyilkos.	ille est fur et homicida.
10. 12. Minna ollenſe hea karjane.	En vagyok a' hiv pasztor.	Ego sum pastor fidus.
10. 22. ja talwe olli.	és tél vala.	et hyems erat.
10. 25. need teud, mis minna teen omma Iſſa nimmel.	azon tették mallyeket én teſzek. az én Atyámnak nevébenn.	illa facta quae ego facio. in nomine mei patris.
12. 6. waid et ta war-ras olli.	hanem hogy ő oroz vala.	nisi quod ille fur erat.
13. 9. ei mitte ükſpáinis minno jalgo, waid ka káſſi ja pead.	nem tsak mosod az én gyalogomat (lábamat) hanem még keze-met és feemet (fejemetis).	non solum meum pedem lavas; sed etiam manum, caputque.
13. 27. Mis ſa teed. Sedda te uſſinaſte.	A' mit te teſzed (teſzſz). azt tedd ſietve. de a' világ (van) örömes.	Quod tu facis id fac cito.
16. 20. agga ma-on rōmus.	ilm de a' Világ örvend.	Sed mundus est laetus.
16. 22. ja teie ſüdda peab rōmus ol- lema.	és a' ti ſzüveteknek kell örömesnek lenni. Vidámnak lenni.	et cor ueſtrum debet eſſe laetum
17. 13. et minno rōdm neil woiks olla tšeifte nende ſees.	hogy az én örö-möm, legyen teieſítve ő benne.	quod meum gaudium fit completum in illis.
18. 13. ülle-m-preeſter.	Elő pap. Fő pap. Elöl járo.	Summus ſacerdos.
18. 23. mis ſa lóód?	miért lövöd? miért litöd?	cur feris?
19. 34. tulli werri ja weſſi wälja.	foja vér és víz ki	effluebat ſanguis et aqua.

Acta Apoſtolorum.

1. 19. werre-pöld.	Vér föld.	terra ſanguinis.
18. 6. Teie werri olgo teia pea peäle.	Ti véretek legyen ti ſejeteken ſejül.	Veſter ſanguinis ſit ſuper veſtro capite.

K 5

Ora-

Oratione dominica.

Esthonica. Iffa meie! kes sa olled taewas;

Hungarice. Ö fünk minékünk! ki te vagy égben;

Latine. Pater noster! qui tu es in coelo;

pühhitfetud sago sinno nimmi; tulgo meile
szenteltetve legyen a'te neved; térjen mihozzánk.
sanctificatum sit tuum nomen; veniat ad nos

Sinno riik; Sinno tahhamine sündko kui taewas,
a'te országod; a'te akaratod legyen ugy égben,
tuum regnum; tua voluntas fiat, ita in coelo,

nenda ka ma peäl; meie iggapäwest leibea
mind is a'mezön feel (fejül), a'mi mindennapi keny-
erünket

sicut etiam super terrâ; nostrum quotidianum panem

anna meile tänapäaw; ja anna meile andeks
annád nekünk ennapon; és annád néküink botfánaját
da nobis hodie; et da nobis remissionem

meie wölldad, kui meie andeks anname
a'mi vétküinknek, mikint mi botfánatot annánk
nostrorum peccatorum, sicut nos remissionem damus

omma wölglastele;
önnön vétöinknek;
nostris debitoribus,

nink ärra sata meid mitte küsatuffe sisse;
és ne vigy minket sem kifirtéls-be.
et ne ducas nos ullatenus in tentationem.

Waid peästa meid ärrafest kurjast.
vagy izabadits minket el agonosztol.
fed - libera nos ab - a malo.

Sest sinno perrelet on se riik, ning se wäggi,
Mert bozzád tartozoul van az ország, és az hatalom,
Quia ad te pertinendo existit regnum, et potentia,

ning se au (auwustus), iggawest. Amen.
és a' dicsöfég, örökkétig. Amen.
et gloria semper. Amen.

Ad-

Adjiciam coronidis loco Vocabularium Esthonicum, quod feriem vocabulorum longam fatis exhibet, ad assertum meum roborandum.

<i>Esthonicæ.</i>	<i>Hungaricæ.</i>	<i>Latine.</i>
Aasta,	<i>Asta.</i> Eiztendö.	Annus.
Abras.	Aprós. Elmor'sált.	Friatum (Morsch).
Aeg.	<i>Igö.</i> Idö.	Tempus.
Mul-on aeg.	Nekem van idöm.	Ego habeo tempus.
Äkke.	Eke. Borona.	Okka.
Ärra. Ärrä.	El. Elé.	Ab. Dis. Re. De. Per. Ex.
Ärra andma.	El adni.	Divendere.
- - andja.	- - ado.	Venalis.
- - ehmatama.	- - éhmejedni, felémejedni.	Expavescere.
- - häetama.	-- hajtani-rontani.	Destruere.
- - heitlik.	- - hajtani valo.	Abjectu dignum. <i>Verwerflich.</i>
-- hirmotama.	- - rémiteni.	Deterrere.
- - höörma.	- - körmölmi.	Unguibus excoriare.
- - kadduma.	- - kábulni.	Vertigine corripí.
- - kargama.	- - nyargalui.	Aufugere.
- - koolma.	- - halni.	Mori.
- - korima.	- - karimázni.	Emarginare. Decorticare.
- - kuinud.	- - konnyadt.	Emarcidus.
- - lagguma.	- - lágyulni.	Concidere. Collabi.
- - minnema,	- - menni.	Abire.
- - nárnama.	- - hervadni.	Marcescere.
- - neelma.	- - nyelni.	Deglutire.
- - ollema.	- - lenni.	Absentare. Carere.
-- rángatama.	- - rángatni.	Destruere. Lacerare.
-- taggenema.	- - tagadni.	Recusare. <i>Sich entziehen.</i>
- - unnetema.	- - unni.	Abnegare.
- - wárája.	- - verö.	Olivisci. Taedio affici.
- - wássiima.	- - veszni.	Victor. Verberator.
- - wabheta- ma.	- - vältani.	Fatigari. Perire.
-- wallitfema.	- - vällasztani.	Permutare. Cambire.
-- wanduma.	- - mondani.	Eligere.
	Ellene mon- dani.	Anatematizare. Execrari.

Esthonicæ.

<i>Ffthonice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
- wima.	vinni. Auferre.	Hortus.
Aida.	Aito.	Janua.
Aidnik.	Kertész.	Hortulánnus.
	Komornik.	Camerarius.
Al.	Al. Alol.	Sub.
Alla.	Alá.	Deorsum.
Alla-heitma.	Alá haitani.	Subjicere.
Alla-minnema.	Alá menni.	Descendere.
Allan.	Alatt.	Subtus.
Allandama.	Alatsonitni.	Humiliare.
Allandaminne.	Alatsonitás.	Humiliatio.
Allandik.	Alázatos.	Humilis.
	Nevendék.	
Allandus.	Alázatosfág.	Humilitas.
Alla neelma.	Alá nyelni.	Deglutire.
Allanema.	Alatsonulni.	Humiliari. Imminui.
Allapole.	Aláfelé.	Deorsum.
Altoiddi..]		
Allast.]	Alolfelöl.	Ex inferiori.
Allati.	Allandoul.	Semper. Constanter.
Allomanne.]		
Allotse.]	Alattvalo. Legalso.	Quod infimo loco est.
Allus.	Al. Alja.	Fundamentum.
Alw.]	Alávalo.	Vilis. Humilis. <i>Infer.</i>
Alwalt.]		
Allamale.	Alább valo.	Inferior.
Allew.	Falu.	Suburbium. Pagus.
Amme.	ümeg. Ing.	Indusium. <i>Das Hemde.</i>
Andma.	Adni.	Dare.
Kät andma.	Kezet adni.	Manum dare. Desponsare.
And.	Adás. Adomány.	Donum.
	Ajándék.	
Arro.	Arok.	Brachium amnis.
Ehhitama.	épiteni.	Aedificare.
Eel.	Elé.	Antrorsum.
Eelt.	Elött.	Coram.
Ellajas.	elő. Eleven.	Vivus.
Ellema. Ello.	élelem. Élet.	Vita.
Ellamine.	élet modja.	Vitae ratio.
	élelem.	
Ellaw.	Elev Eleven.	Vivus.
Ellawalt.	Elevenenn.	Vivide.

Ffthonice.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarica.</i>	<i>Latina.</i>
Heidar. Heitma.	Haitam.	Jacio. <i>Indic. Praef.</i>
Harrakas.	Szarka.	Pica.
Haggo.	Ág.	Ramus. Virga.
Pä hajo lu.	Fö hajo tfontja. Koponya.	Cranium.
Homme. Hoome.	Hónap.	Cras.
Hoidja.	Hajdu.	Custos.
Wangi hoidja.	Tömlötz hajdu.	<i>Stockmeister.</i>
Hone.	Hon. Hony. Ház.	Domus. Habitatio.
Honetteggema.	Honnyot tenni. épitni.	Aedificare domum.
Hone ebhitaja.	Hony építője.	Architectus.
Higgi.	Hig.	Sudor.
Hurjutama.	Huritani. Kurjongatni a'. farkafokat.	Fluidus Tenuis. Lupos clamore. exagitare.
Hellitama.	Haitani.	Oscillare. <i>Schaukeln.</i> <i>Wiegen.</i>
Jäa.	Jég.	Glacies.
Jalg.	Gyalog. Láb.	Pes. Pedestris.
Jalg. Jallalt. Jal- last.	Gyalog.	<i>Schritt vor Schritt. Pe-</i> <i>dester. Adv.</i>
Jalgo jallutama.	Gyalogolni.	Spaciari.
Jalgne.	Gyalog. Gyaloglo. Gyalogos. Lábás.	Pedatus. Pedestris.
Jalguga.		
Jalguline.		
Jallune.		
Jalgfi. Jalkfi. } Jallal.	Gyalog.	Pedester. <i>Adv.</i>
Jalla wäggi. } Jalgfi rahwas. }	Gyalog katonafág, fereg, nép.	Pedestris militia.
Jalla minnema.	Gyalog meni.	Pedibus ire.
Jalla vessi.	Gyalog viz. Láb viz.	<i>Fußbad.</i>
Jalla tallad.	Láb talp.	<i>Die Fußsohlen.</i>
Jalla zomb.	Czomb.	<i>Die Fußstapfe.</i> Femur.
Janus.	János.	Johannes.
Jani.	Jani. Janko. }	Desiderium.
Ihhatas.	Ohajtás.	Desiderare.
Ihaldama.	Ohajtani.	In aeternum.
Ik. Ikka. Ikke.	ökké. öröké.	
Ikkes.		

Esthonica.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Ikki. Ikke.	Iga.	Jugum.
Illa.	Nyála - Nyál.	Saliva.
Illo. Illus. Illos.	Illö. Illendö.	Pulchritudo.
Illoke.	Illöke.	Decens. Decorum.
Illota.	Illetlen.	Pulchellus.
Illustama.	Illetni. Illegetni.	Inconveniens.
Immal.	Imelgö. émelygö.	Comere.
Iffa.	öfe. ös.	Ingratum, dulce.
Vanna. Ifa.	Vén öfe.	Nauseosum.
Jürri.	Gynri.	Pater.
Kabbel.	Kapa.	Avus.
Kabbima.	Kapátni.	Georgius.
Kaddi. Kaddo.	Kati. Kato.	Ligo.
Käe.	Kéz.	Fodere.
Käe andmed.	Kéz adás.	Catharina.
Käekenne.	Kezetske.	Manus.
Käe mees. Käf- finik.	Kezes.	Sponsio.
Kähha. Köhha.	Kehes. Köhös. Köhöges.	Manus parvula.
Käffi. Käe.	Kéz.	Obfes.
Käsna.	Kofzmo. Kofz.	Tuffis.
Käe kirri.	Keze ir. Kéz irás.	Manus
Käffi kiwwi.	Kézi köve. Kézi malom.	Erufta lactea infantum.
Käeta.	Kezetlen.	<i>Grind auf dem Kopfe.</i>
Kätte andma.	Kezet adni.	Autographum. M. S.
Käi. Keima.	Kej. Kelni-járni.	<i>Hand - Mühle.</i>
Kalla.	Hal.	Manus carens.
Kallake.	Halatska.	Spondere. Porrigere ma- num.
Kannepid.	Kender.	Apage. Ire et redire.
Kapsta.)	Kapofzta.	Peregrinari.
Kapust.)	Kard.	Pifcis.
Kard (Gladius).	Karika. Targontza.	Pifciculus.
Karik.		Cannabis.
Kartfas.		Crambe. Kohl.
		Lamina.
		Carrus. Karren. Rotula.
		Scala.

Esthonica.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
	Kortsoja.	Planum inclinatum. quo dolia in cellaria demit- tuntur.
Karjuma.	Kurjongatni.	Clamare.
Katke. Katkema.	Ketté. Ketté sza- kadni.	Bifariam. In duas partes lacerari.
Kattal. Kattel.	Katlan (Fornax).	Aheneum. <i>Kessel.</i>
Katlas. Katlasse.	quod recipit Aheneum).	
Kawwal.		Dolosus. Ingeniosus.
Karje pu.	Kével.	Superbus. Elatus.
	Kérges fa.	Lignus facilis fissionis.
		Lignum corticatum.
Keel.	Nyelv.	Lingua.
Keleto.	Nyelvetlen.	Elinguis.
Tölp keel.	Selp nyelv.	Blæfus. <i>Unvernehmliche Sprache.</i>
Keerleima. }	Karimazni. Gom-	Girare. Convolvare. <i>Dre- ben. Verdrehen.</i>
Kerrima. }	bolyitni.	
Keerma. }	Kerülni.	
Keerme. Keri	Kerek. Karika. Pe- reszlen.	Rotula fusi. <i>Das Rad an dem Spindel.</i>
Keer-pu. Kerri	Kerek fa. Karika.	<i>Ein Holz, das sich drehet.</i>
pu.	Gombalyég. Gombolyito.	
Kehwa. Keh-	Kevés. Kevéssel	Paucum. Pauca habens.
waste.	biro.	Pauper. Vilis. Abjectus.
Kele-pesja.	Kelepelö.	Loquax. Garrulus. <i>Zun- gendrescher.</i>
Kelloke.	Kelepe.	Crepitaculum.
Kenna.	Kényes.	Comtus. Delicatus.
Kergemine.		Levior.
Kergistama. }		Leviorem reddere.
Kergitama. }		Fugâ aliquem persequi.
	Kergetni.	Pellere.
Kerjama.	Kérni. Kérjem. <i>Opt.</i>	Rogare. Mendicare.
Keritama. Ke-	Keritni. Keringeni.	Circum girare. Circumire.
rotama.		
	Keringetni. Kerül- ni.	
Kerule minne-	Kerülve menni.	Circum ambulare.
ma.	Körülle menni.	<i>Sich verdrehen.</i>

Esthonica.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Kes?	Ki?	Quis?
Kesk - ö.	Közép éj. xjfél.	Media nox.
Keutma. Keütma. Kõitma.	Kõitni. Kõtsõ.	<i>Binden.</i> Ligare.
Kõuts. Kõidik.		Funis. Ligamentum.
Kiber jalg.	Görbeigyalog. Görbeláb. Girbe-gurba.	Loripes. <i>Krumfuß.</i>
Kiitma. Kitlema.	Kiátni. Kiáltani.	<i>Jaſtare. Prählen. Loben.</i>
Kikkas. Kuk.	Kakas.	Clamare.
Merre kokas.	Tengeri kokas. Kánya.	Gallus gallinaceus.
Kipama.	Kapalni.	Geyer.
Kirdes. Kirmetes.	Kermedzés.	<i>Mit dem Fuße kratzen, oder ſcharren.</i>
Kirja tundra.	<i>Irjatudo.</i> Irás tudo.	Glacies tenuissima.
Kirjotama.	Irni. Irjatok. Iratom.	Scriba. Scribere. Scribite. Curo scribere.
Kirri.	Irás. <i>Ir.</i>	Curo scribere.
Kits.	Ketske.	Scriptura. <i>Scribit.</i>
Kitfi. Kitfikus.	Kitfin. Kitfin helyi.	Caper. Capra.
Kiufama. Kiuſatama.	Kifirteni.	Parvus. Anguſtia. Avarus.
Kiwel meel.	Kevély mely. Kevély ſziv.	Tentare.
Kiwwine.	Kõvi.	<i>Widriger Sinni</i>
Kiwwi.	Kõve. <i>Poff.</i> Kõ.	Superbus.
Kiwwi külla.	Kõvi falu.	Lapideus.
Kõggiftama. Kõhhima. } Kõrts. } Kõrtsmik. }	Kõhögni. Kõhin- teni.	Lapis.
	Kortsma: Kortsomaros.	<i>Die Stadt Reval.</i>
	Ad formam: <i>Komornik Pohárnok. Titoknok.</i>	Tuffitare.
Aidnik.	Kertész.	Popina. Diverſorium.
Kõrw.	Fül.	Caupo. <i>Der Wirth.</i>
Kõrwa laps.	Kurva gyermek. Fattyu.	Camerarius.
Kolima.	<i>Holni.</i> Halni.	Pocillator. Secretarius.
		Hortulanus.
		Auris.
		<i>Huren-Kind.</i>
		<i>Baſtard.</i>
		Mori.

Esthonica.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Kollettama.	<i>Hollettá</i> - Haiottá lenni. Halová- nyulni.	Impalescere. <i>Gelb werden.</i>
Kolmas - kord.	Hármas - kor. Három - szor.	Ter.
Kül.	Köjü. Külyü.	Pistillum mortarii. Mortarium.
Kont.	Cfont.	Os. Offis.
Kopputama.	Koppantani.	Pulsare. <i>Anklopfen.</i>
Korima.	Karimázni. Hajal- ni. Hántani. Hámozni.	Emarginare. Decorticare.
Korp.	Körpa.	Biscoctum. <i>Zwieback.</i> Furfur. <i>Kley.</i> Durus.
Kowwa.	Kova. Kovats.	Silex. Cos. <i>Wetzstein.</i>
Kowwas.		
Köwwas.		
Kul. Wihma	Karuj.	Nifus. <i>Habicht. Sperber.</i>
kul.		
Kulla.	Kalán.	Cochlear.
Kurk.	<i>Turk. Tork. Tor-</i> <i>ka. Torok.</i>	Guttur.
Kutfikas.	Kutyátska.	Caniculus.
<i>Gen. Kutfika.</i>		
Küljeft.	Kül. Kivül.	<i>An der Seite. Ad latus.</i>
Küllest.	Kivülról.	<i>Von der Seite. De latere.</i>
Künarpä.	<i>Künöke. Könyök.</i>	Cubitus. <i>Ellenbogen.</i>
Kütma.	Fütöl.	<i>Anheitzzen. Calefacere.</i>
Kütsema.	Sütni.	<i>Braten. Torrere.</i>
Labbidas. Lapjo.	Lapát. Lapátos.	<i>Schaufel. Pala.</i>
Ladik.	Ladik.	<i>Die Lade.</i>
Laiw (<i>Schiff</i>).	Láda.	<i>Die Kahne. Linter.</i>
Lakja mees.	Lako ember. Jol- lako.	<i>Arca Koffer. Verschlag.</i>
	élödi. Létfapo.	<i>Schmarotzer. Parasytus.</i>
	Eszem iszom.	
Lakma.	Lakni. Jollakni.	<i>Schmarotzen. Helluari.</i>
Lakkoma.	Lakodalmazni.	Comessari.
Lap.	Lap. Lapu. Lapáj. Lapos. Folt.	<i>Der Lappen. Ein Fleck.</i>

L

Esthonica.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Lebbe.	Lépső. Léptő. Kü- szőb.	Türschwelle. Limen.
Leeb. Lenud.	Lehet. Meglehet.	Fieri potest. <i>Es magseyu.</i>
Leem.	Lév. Levem.	Jusculum. <i>Suppe.</i>
Lehhitama.	Lehelni. Lebeg- tetni.	<i>Sanft wehen.</i> Leni aurá perflare.
Leht.	Levél.	Folium. Pagina.
Leig.	Lágy. Lágy meleg.	Tepidum. <i>Lau. Weich.</i>
Leug.	Leng. Lengedező- szél. Lengeteg.	Lenis aura. Zephyrus.
Lüdrík.	Lidértz. Lüdértz (Noctambulo).	<i>Gottesferdcken (Avis).</i>
Lög.	Elig. Elég.	Satis.
Löngus. Lon- gus.	Lézengő. Czellöngő.	<i>Tagedieb. Otiosus.</i>
Ma. <i>Abl.</i> Maast.	Mező. Föld.	Terra.
Ma mees.	Mezőmies. Föld- műves.	Agricola. <i>Einwohner.</i>
Maks.	Máj.	Jecur.
Massa jalg kan- na.	Májo gyalog tyuk.	<i>Kriechhuhn.</i>
	Májo lábutyuk.	
	Sziv. Indular.	<i>Gemüth. Sinn. Vernunft.</i>
Meel.	Akarat. Okoslag.	<i>Verstand. Gedächtniß.</i>
	Elme.	<i>Vorsatz. Wille.</i>
	Mely.	Pectus.
Temma mee	Annak mellye (szive).	<i>Er war zornig.</i>
fai pahhaks	vala puha (gonosz).	
Kiwel meel.	Kevél mely (sziv).	<i>Widriger Sinn.</i>
Se tulleb mo mele.	Az jöt mellyembe (elmembe).	Venit mihi in mentem.
Mees. Mehes.	Férjfi (<i>Mies Mives</i>).	Vir (<i>Operarius. Laborio- sus</i>).
Mehhele min- nema.	Férhez menni.	Nubere.
Mäggi.	Hegy.	Mons.
Mefli.	Méz.	Mel.
Metfa-met.	Erdei méz.	Mel sylvestre.
Melega.		<i>Mit Fleiß.</i>

Esthonica.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Neggema hea melega.	Nezni hiv meleg-gel.	<i>Gern sehen.</i>
Mes? Minki?	Mi? <i>Dat.</i> Minek?	Quid?
Mis.	Mi? Ki?	Quis?
Minnema.	Menni.	Ire.
Minni. Minnia.	Meny.	Nurus.
Minnija.		Nurus.
Motta.	Motsar.	<i>Schlamm.</i>
Mörgama.]	Morgani.	<i>Brüllen. Murrmurare.</i>
Moirama.]		
Murk.	Méreg.	Venenum.
Murgi rohhi.	Mérges - fü.	Herba venenata.
Munna.	Mony. Monya. Tyuk mony. Tojáq.	Ovum.
Murrelik.	Morog. Morgo. Szomorgo.	<i>Bekümmert. Moeftus.</i>
Mölkma.	Mosni.	Lavare.
Näggema.	Nézni.	Videre.
Näugma.	Nyávogni.	Mantzen. <i>Felis more clamare.</i>
Naine.	Nö. Né.	Foemina.
Naisetta.	Nötelen.	Caelebs. <i>Unbewelbt.</i>
Naitma.	Nöszni.	Ducere uxorem. <i>Sich be-weiben.</i>
Neelma.	Nyelni.	Deglutire.
Neelan.	Nyelem.	Deglutio.
Nelja.	Négy.	Quatuor.
Neljandik.	Negyedik. Negyed.	Quadrans.
Neljandelt.	Negyedelt.	
	Negyedszer.	Quarto.
Neljas.	Négyes.	
	Negyedik.	Quartus.
Neljat-korda.	Negyed - kor (Mi-kor)?	
	Negyed - szer.	Quarta vice.
Neljawörra.	Négy féle.	Quadruplex.
Niitma.		Meteré.
	Nyitni.	Aperire.
Nimmi.	Név.	Nomen.
Nimme-andma.	Névet adni.	Nomen dare.
Nool.	Nyil.	Sagitta.

<i>Æthonice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Noor.	Nyár.	Juvenis.
Nugris.	Ugrós.	Aestas.
Nülgema.	Nyulni. Elnyulni.	Hurtig. Agilis.
ö. öfe.	Nyuzni.	Schinden. Excoriare.
ö. Wö.	Éj.	Nox.
öhtus. öhto.	öv. öve.	Cingulum.
öige. öiges.	östve. Est. Estve.	Vespera.
öigus.	Igaz.	Justus.
Oistuma.	Igazság.	Justitia.
Oks.	Olvasztani.	Liquefacere. <i>Aufthauen.</i>
Okfendama.	Ag.	Ramus.
Oppetus.	Okádni.	Vomere.
Paggan.	Oktatás.	Doctrina. Institutio.
Pahha.	Pogány.	Ethnicus.
Paha meel.	Puha. Rosz. Gonosz.	Malus.
Pap.	Puha mely. Gonosz sziv.	Unwille. <i>Verdruß.</i> Malus animus.
Paloke.	Pap.	Concionator.
Passandama.	Falatka.	Bolus.
Pea. Pä.	Foszlándani. Fosni.	Purgare. Diarrhaeam habere.
Kowwa pea.	Feje. Fő.	Caput.
Pea mees.	Kova fejü.	Memoria debilis.
Pea oppetus.	Fő ember.	<i>Ein Haupt der Familie.</i>
Peäl.	Fő oktatás.	<i>Haupt-Lehre.</i>
Peäle.	Fejel. Fejül.	Supra. <i>In loco.</i>
Peäle kirri.	Fejülle.	Super. <i>Ad locum.</i>
Pergel.	Fejül irás.	Inscriptio.
Peält.	Pergelni.	Urere.
Pöld.	Fejülről.	Desuper. <i>De loco.</i>
Pöllastus.	Föld.	<i>Feld.</i> Campus.
Pörm.	Föllöftök.	Ientaculum.
Poega.	Por.	Pulvis.
Pool.	Fioka. Fiu.	Pullus. Filius.
Koio pole.	Fél.	Dimidius.
Peet.	Haza felé.	Versus domum.
Peljus.	Peti.	Petrus.
Pihho.	Félös. Félelem.	Metus.
Pilw.	Pihe.	Floccus. Pulvis.
Pilwes.	<i>Felwö.</i> Felhö.	Nubes.*
	Felhós.	Nubilus.

Æthonice.

<i>Ethonice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Püs.	Puska.	Sclopetum. <i>Flinte.</i>
Pu.	Fa.	Lignum. Arbor.
Puffatama.	Pofzszantani.	<i>Einen heimlichen Furz lassen.</i>
Pus.	Pofz.	<i>Ein Schleicher. Heimlicher Furz.</i>
Puufus.	Pufztás.	<i>Ungebautes Feld.</i>
Purruks tegge- ma.	Porrá tenni.	<i>Zermalmen. Conterere.</i>
Raag.	Ag. Ag bog.	<i>Destruere.</i>
Rängo. Ränk.	Rengeteg.	Ramuli.
Hone ränk.	Rengeteg épület.	Magnus. Immanis.
Ränk mets.	Rengeteg erdő.	Ingens aedificium.
Röggifema.	Hörögni.	Horrenda sylva.
Röhhina.	Röhögni.	<i>Röcheln.</i>
Rööm.	öröm.	<i>Grunzen, wie die Schweine.</i>
Römo andja.	öröm adoja.	Gaudium.
Römus.	örömes.	<i>Fröhlichmacher.</i>
Rie.	Rua. Ruha.	<i>Fröhlich. Hillaris.</i>
Rift.	Kerifzt. Kereszt.	Vestis.
Rifti-emma.	Kereszt Anya.	Crux.
Saan.	Szán.	Mater baptismalis.
Sadda.	Száz.	Traha.
Sadda wera.	Száz féle.	Centum.
Sääsk.	Sáska.	Centuplex.
Säre marri.	Szár ikrája.	<i>Mücke. Muska.</i>
Sagge.	Sok.	<i>Heuschrecke. Locusta.</i>
Samel.	Samel.	Surae.
Sanna.	'Sana. 'Sanolni.	Multum.
Sap.	Epe.	Samuel.
Sant.	Santa.	Vox.
Sarw.	Szarv. Szaru.	Fel.
Seep.	Szappany.	<i>Schlecht. Arm. Gering.</i>
Seer.	Szár.	Vilis.
Seir.	Sajt.	Claudus.
Sep.	Seprö.	Cornu.
Sild.	Hild. Hid.	Sapo.
Silm.	Szem.	<i>Schienbein. Tibia.</i>
Silmiké.	Szemöke. Szemets. ke.	Cafeus.
		Faeces.
		Pons.
		Oculus.
		Ocellus.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Pillo Silm.	Pillogato szem.	<i>Blinzaugs.</i>
Silma weffi.	Szem vize, Könyv- hullatás.	Lacrimae.
Silma pilke- minne.	Szempillantás.	Momentum. Nictus oculi.
Silmast filmaga.	Szemtől szembe.	De facie ad faciem.
So.	Sár.	Lutum.
Sõa. Südda.	Sziv. Szived. <i>Poff.</i>	Cor. <i>Cor tuum.</i>
Suits.	<i>Szft.</i> Füst.	Fumus.
Sült.	Sült.	Coctum. Salitum. Toctum.
Täht.	Tett. Tette van. Tétele van.	<i>Kennzeichen. Merkmal.</i>
Täi. Täit.	Tetü. Tetüt. <i>Acc.</i>	Pediculus. <i>Laus.</i>
Täies. Täieste.	Tejes. Tellyes.	Plenus.
Täüs.		
Täius.	Tejeflég.	Plenitudo.
Täütma. Täit- ma.	Tötni.	Replere.
Tänne päw.	Énaponn.	Hodie.
Täwwelik.	Teli.	Plene. Plenarie.
Taiwas.		Coelum.
	Tavasz.	Ver, in quo ridens Coeli facies omnes creaturas reficit.
Talgus.		<i>Ein Schmauß für Arbei- ter. Convivium opera- riorum.</i>
	Dolgos.	<i>Ein Arbeiter. Operarius.</i>
Tal.	Talp.	Planta cothurnorum.
		<i>Schuhsohle.</i>
Talwe. Talli.	Tél. Téli.	Hyems.
Tanni.	Dani.	<i>Daniel.</i>
Taplema.	Tapni, Tšapni Tép- ni.	Conculcare. Contrectare.
Tapma.	Tapodni. Toppan- tani. Dobni.	<i>Schlagen. Zanken.</i>
Taplemine.	Tšapás Verekedés.	Rixa.
Taplus.	Tšapdosás. Tapo- dás.	
Taplik.	Tšapo. Verekedő.	Rixator.
Tappelus.	Tépelödés. Vere- kedés.	Pugna. <i>Die Schlacht.</i>
Tappetud.	Tapotott. Tépetett.	Occifus.
	ölt.	

Esthonica.

<i>Esſhonice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Tatrikut. Ta- tra.	Tatárka.	<i>Buchweizen.</i> Polygonum Fagopyrum.
Teadma.	Tudni.	Scire.
Teadmatta.	Tudatlan.	Indoctus. Inſcius.
Teggema.	Tegyem. <i>Optativ.</i>	Faciam. Laborem.
Koa teggija.	kovát tegyen. Kötevö. Kö rako. Kö mives.	Murarius. <i>Architectus.</i> <i>Baumeiſter.</i>
Telk. Tölg.	Tengej.	Axis.
Temanti kiwwi	Gyémant kövi.	Adamas.
Tiig.	Tök.	Cucurbita.
Tiſ.	Tſits.	Mamma.
Tiſſi andma.	Tſiſſet adni.	Lactare.
Tiwwe. Tü.		<i>Das breite Ende eines je- den Dinges.</i>
Tüwwi.	Tö. Tü. Töve.	Radix. Pars inferior et ſuperior. Truncus.
Tolwan.		<i>Ein dummes läppiſcher Menſch.</i>
Torkama.	Tolvaj. Türkölni. Törni.	Fur. <i>Stoſſen.</i> Terere. Conſi- gere.
Tohhedus.	Téſzta. Kovász.	Maſſa. Fermentum. <i>Sauer- teig.</i>
Tulli.	Tüz.	Ignis.
Tulloke.	Tüzetske.	Igniculus.
Tundma.]	Tudni.	
Tuttama.]	Tuttam. <i>Perf.</i>	Scire.
Minno tutwaſt.	Nekem tudváſt. Nekem tudtomra.	Meo ſcitu. Mea opinione.
Tutwa. Tut- taw.	Tudva valo.	<i>Bekannt. Bewuſt.</i> Notum.
Tuul.	Tuttam.	Cognitum.
Többi.	Szél.	Ventus.
Wee többi.	Viz korfág.	Morbus. Aegritudo.
Tölp.	Törpe.	Hydrops.
Tſirk. Tſirgo.		Brevis.
Tſukma.	Tſirke.	Avis.
Ugama.	Tſukni. Szurni.	Pullus gallinaceus.
Ulge.	'egni.	<i>Stechen.</i>
	ürge.	Candescere. <i>Glühen.</i>
		Manatus. <i>Seehund.</i>
		Glis. Gliris.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Unnine.	Unni. Megunni.	Somnolentus. <i>Schläfrig.</i>
Undius. Undlik.	Unalmas. Álmos.	Tedere. Tedio affici.
Unnetamine.	Unalom. Feled-	Tediosus. Somnolentus.
Uffitab.	ékenység.	Obliviosus.
Uus.	Ufzítani.	Oblivio.
Uus uduke.	Uj.	<i>Aufstiften.</i>
üilem.	Ujjadon uj. Ujdo-	<i>Anhetzen. Incitare.</i>
Wabbat.	nat uj.	Novus.
Wabbat mees.	Elfö.	<i>Funkelnagelneu.</i>
Wabbat naene.	Szabad.	Primus.
Wabbadus.	Szabad mies.	Liberum. Licitum.
Wagga.	Szabad néne.	Freyer <i>Arbeiter.</i>
Wahha.	Szabadfág.	Freyes <i>Weib.</i>
Wai. <i>Gen.</i>	<i>Vagaz. Igaz.</i>	Libertas.
Wäie.	Vihafz. Viasz.	Verus. Pius.
Wäikima.	Vö. Veje.	Cera.
Wäk.	Villámlani.	Gener.
Wärraja.	Villogni.	Fulgurare.
Wärräja.	Világ. Villamlás.	<i>Blitz. Fulgur.</i>
Wäflima.	Verö. Veröje ellen	Victor. <i>Sieger.</i>
Wäits. Weits.	fégeinek.	
Waew. Waiw.	Verötze.	Porta. Janua.
Waia. Waja.	Veszni.	Fatigari.
Waewaja.	Bitsok.	Perire.
Waewaline.	<i>Vaja. Baja. Baj.</i>	Culter.
Waius. Waefus.	Nyavaja.	Morbus. Opera. Aerumna.
Waiwal.	Nyavajito. Nyomo	Inquietudo. <i>Plage.</i>
Waia.	rito.	<i>Mühe. Mangel.</i>
Wak. <i>Gen.</i> Waka.	Bajos. Nyavajás.	<i>Peiniger. Cruciator.</i>
Walgus. Walg.	Baj. Nyavaja.	<i>Muhselig.</i>
Ku walge.	Bajjal. Nyavajával.	<i>Elend. Morbus.</i>
Walgustus.	Vagy. Hanem.	Difficulter. Laboriose.
	Véka.	Periculose.
	Világ.	Aut. Sed.
	Hold világa.	Metreta. Mensura. <i>Maas.</i>
	Vilagofitas.	Lux. Lumen.
		Lux lunae.
		Illuminatio.

Esthonica.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Wallus.	Fallos, Fálós, Fájós.	Dolens.
Wallutama.	Fájlaltatni.	Dolere.
Wallitama.	Vállasztani.	Eligere.
Wallitfetud.	Vállasztott.	Electus.
Wanna.	Vén.	Senex.
Wanna. Sanna.	Vén 'sana.	Senex jurgosus. Praecipue de vetulis dicitur.
Wanna naene.	Vén néne.	Senex. Vetula. Obstetrix.
Wannus. Wannadus.	Vénfég. Vénhedés.	Senectus.
Wannakas.	Vénhedő. Nehezkes.	Senio affectus. <i>Aeltlich.</i>
Warblane.	Veréb.	Passer. <i>Sperling.</i>
Warras. Wargá.	Oroz. Or, Farkas.	Fur.
Wargus.		Lupus. Rapax.
Warjo.	<i>Varjék.</i> Arjék.	Furtum. Rapina.
Warritsema.	Vární. Lesni.	Umbra.
Wask. <i>Gen.</i>		Infidiari.
Wasse.		Cuprum, Metallum.
	Vas. <i>Gen.</i> Vafé.	Ferrum.
Werrew wask.	Veres vas (Réz).	Orichalcum.
Werrew.	Veres.	Ruber.
Walge werrew.	Világos veres.	<i>Blasbroth.</i>
Werrew kriit.	Veres kréta.	<i>Rötelstein.</i>
Werri. G Werre. A. Werd.	Vér. G. Vére. A. Vért.	Sanguis.
Werrine higgi.	Vérinek higja. Veriték. Verejték.	<i>Blutschweiß.</i>
Werremas jáma.	Veressé lenni. Elpirulni.	Erubescere. <i>Erröthen.</i>
Weddama.	Vezetni.	<i>Ziehen. Schleppen.</i>
Werdima.	Forditni. Fordulni.	<i>Sich rollen.</i>
Wirroma.	Forogni.	<i>Wirbeln. Drehen. Girari.</i>
Wee. Wessi.	Viz. Vizi.	Aqua. Aquatilis.
Wet heitma.	Vizet hajtani. Vizelleni.	<i>Wasser lassen. Mingere.</i>
Wo. Wee-wo.	Foo viz. Fojo viz.	Flumen.
Woama.	Fojni.	Fluere.
Silma wessi.	Szem vize.	Lacrymae.
Wessi loksub.	Viz locfog.	<i>Das Wasser schüpert.</i>

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarica.</i>	<i>Latine.</i>
Wiet.	öt.	Quinque.
Wiet korda.	öt-kor. ötfzör.	Quinta vice. Quinquies.
Wiggel. <i>Gen.</i>	Villa.	Furca. Gabel.
Wigla.		
Wiig.	Fige.	Ficus.
Wigi pu.	Fige fa.	Ficus arbor.
Wilguma.	Villogni. Világolni.	Radiare. <i>Schimmern.</i>
Wälkima.		
Wilgub mo fil- ma ees.	Világol az én sze- mem elött.	<i>Es schimmert mir vor den Augen.</i>
Wima. Wi.	Vinni. Vigy. Vi- gye.	<i>Bringen. Führen. Ferre. Portare.</i>
Weije. Wijä.		
Wing.	Fing.	<i>Dunst vom Ofen. Schmauch. Das Klatschen. Furz.</i>
Winguma.	Vinnyogni.	<i>Winfeln. Vagire. Ejulare.</i>
Wingumine.	Vinnyogás.	<i>Das Winfeln. Vagitus.</i>
Wirg. <i>Gen.</i>	Virgontz.	<i>Munter. Fleißig. Hurtig.</i>
Wirgo.		<i>Alacris.</i>
Wirgoma.	Viradni (Virgon- tzulni).	<i>Evigilare.</i>
	Felébredni.	
Wirkus.	Virgontzfág.	<i>Emsigkeit. Diligentia.</i>
Wirwe.	Virgontzul. Frissen.	<i>Alacriter.</i>
Wirts.		<i>Mistlacke. Unreines Wasser. Ungehohrnes Bier.</i>
	Virits. Uj, forrat- lan fer.	
	Nyir virits.	<i>Succus ex vulnerata betula vere stillans.</i>
Wifakas.	Szokás.	<i>Gebräuchlich. Consvetum.</i>
Wifas.	Vifzszás. Ravasz.	<i>Astutus. Fraudulentus.</i>
Wiffa pea.	Vifzszás feju.	<i>Stumpfer Kopf.</i>
Wiffa pu.	Vifzszás fa.	<i>Zehes Holz.</i>
Wiffifema.	Vifitni.	<i>Zifchen. Pfeifen.</i>
Wits. Wääs.	Vefzszö.	<i>Ruthe. Stöckchen. Virga.</i>
Wit.	Pit. Pits. Pitfa.	<i>Vulva mammalium.</i>
Wiwitaja.		<i>Ein Zauderer.</i>
	Vitato. Vitatója.	<i>Qui assertum aliquod ad nauseam usque urget.</i>
	<i>Poff.</i>	<i>Tardare.</i>
Witma. Wiwi- tama.		
	Vitatni.	<i>Urgere.</i>
Wiwitus.		<i>Impedimentum.</i>

Esthonica.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Woito.	Vitatás.	Urfio. <i>In die Wette. Um die Wette.</i>
Wotka.	Vojto játék.	Wojto Spiel.
Wö.	Vatka.	<i>Ungeklärter Branntwein.</i>
Wöetama.	öv.	Cingulum.
Wöije. Woie.	övetzeni.	Cingere. <i>Die Schmiere. Unguentum. Schmalz.</i>
Wöidma. Woid- Waik.	Vaj. Vajazni.	Butyrum. Ungere. Illinire. <i>Harz. Resina.</i>
Körwa waik.		<i>Ohrenschmalz. Cerumen aurium.</i>
Waikotama.	Vajazni. Mázolni.	<i>Harzen. Resinâ inungere.</i>
Wötma.	Venni (<i>Vöttem.</i> Perf.).	<i>Nehmen. Accipere.</i>
Zahhatama.	Zakatolni.	<i>Die Hunde hetzen. Incitare. Strepere.</i>
Zippotama.	Czeppenteni.	<i>Besprengen. Stillare.</i>
Zörik.	Kerek.	Rotundus.
Zöritama.	Keriteni.	Circulum describere.
Zöör.	Kör.	Circulus.

Exempla Paradigmatum, in quibus voces hungaricae cum esthonicis, tam sono quam modo declinandi, et significatione evidenter conveniunt. Voces hunc in finem selegi sequentes: Wask, *Ferum*; Werri, *Sanguis*; Meel, *Animus* (*Mel. Mely. Mej* hungaricum significat *Pectus*; quod est *Cordis*, seu *Animositatis* receptaculum); Leem, *Jusculum*; Taewas, *Coelum* (*Tavaß* hungaricum significat *Ver*, dum *coelum* facie nova totam naturam exhilarat), Akken, *Fenestra* (*Akna* hungaricum, significat *Fenestra*, seu *Orificium*, *Puteum* salisfodinae), Römüs, *Hillaris*; Kässi, *Manus*; Keel, *Lingua*; Warras, *Fur*; Wiggel, *Furca stercoraria* (*Mistgabel*); Woi, *Butyrum*; Kárd, *Brachtea*, *Lamina* (*Kard* hungaricum *Gladium* significat, quod revera ex oblonga *Lamina*

Lamina constat), Mees, 'Vir (*Mies* hungaricum significat *Operarium*, *Földmives* sign. *Agricolam*, *Kö-mives* sign. *Murarium*, *Réz-mives*, *Cupri-Fabrum*); Ma, *Terra* (*Mező*, hung. *Campus*), Päiw, *Dies*, (*Peiva*, hungaricum sign. *Palea*); Suur, *Magnus*; Wars, *Caulis*.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>
N. Wask.	Vas.
G. Wasse.	Vasé.
D. Wassele.	Vasnak.
Wassel.	
A. Waskat.	Vasat.
Wasat.	
Ab. Wassaft.	Vasastol.
Wassalt.	Vastol.
N. Werri.	Vér.
G. Werre.	Véré.
D. Werrele.	Vérnek.
A. Werd.	Vért.
Ab. Werrift.	Vérestöl.
Werrest.	
Werrelt.	
N. Meel.	Mely.
G. Mele.	Melyé.
D. Melele.	Melynek.
Melel.	
A. Meelt.	Melyet.
Ab. Melest.	Melyestöl.
Meelt.	Melytöl.
N. Leem.	Lév. <i>Levem. Poss.</i>
G. Leme.	— Levemé.
D. Lemele.	— Levemnek.
Lemel.	
A. Leent.	— Levemet.
Ab. Lemelest.	— Levestöl.
Lemelt.	
N. Taewas.	Tavas.
G. Taewa.	Tavasé.
D. Taewale.	Tavasznak.
Taewal.	
A. Taewast.	Tavaszt.

Esthonica.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarice.</i>
Ab. Taewalast.	Tavasztol.
N. Akken.	Akna.
G. Akna.	Aknáé.
D. Aknale.	Akháneq.
A. Aknat.	Aknát.
Ab. Aknast.	Aknástol.
	Aknátol.
N. Römüs.	örömes.
G. Römfa.	örömesé.
D. Römfa.	örömesnek.
A. Römüft.	örömeft.
Ab. Römfa.	örömeftöl.
N. Käffi.	Kéz. Kézi.
G. Käe.	Kézé.
D. Käelé.	Kéznek.
Käffiile.	
A. Kät.	Kezet.
Ab. Käeft.	Kezeftöl.
	Kéztöl.
N. Keel.	Nyelv.
G. Kels.	Nyelvé.
D. Kelele.	Nyelvnek.
A. Keeld.	Nyelvet.
Ab. Keleft.	Nyelveftöl.
	Nyelvtöl.
N. Warras.	Oroz. or.
G. Warga.	Oré.
D. Wargale.	Ornak.
A. Warrast.	Ort.
Ab. Wargast.	Ortol.
N. Wiggel.	Villa.
G. Wigla.	Villáé.
D. Wiglale.	Villának.
A. Wigla.	Villát.
Ab. Wiglast.	Villástol.
	Villátol.
N. Woi.	Vaj.
G. Woi.	Vajé.
D. Woile.	Vajnak.
A. Woid.	Vajat.
Woit.	Vajt.
Ab. Woiſt.	Vajaſtol.
	Vajtöl.

Esthonica.

<i>Esthonica.</i>	<i>Hungarica.</i>
N. Kard.	Kard.
G. Karra.	Kardé.
D. Karrale.	Kardnak.
A. Kardot.	Kardot.
Ab. Karrast.	Kardtöl.
Kardaft.	Kardoftol.
N. Mees.	Mies. Mives (<i>Oprarius</i>),
G. Mehhe.	Miefé.
Mihhe.	
D. Mihelle.	Miesnek.
A. Meeft.	Mieft.
Ab. Mihheft.	Mieftöl.
N. Ma.	Mezö.
G. Maahé.	Mezöé.
D. Maale.	Mezönek.
A. Maad.	Mezöt.
Ab. <i>Maafta.</i>	Mezötöl.
Maaft.	
N. Päiw.	Peiva (<i>Paica</i>):
G. Päiwä.	Peiváé.
D. Päiwäle.	Peivának.
A. Päiwä.	Peivát.
Ab. Päiwäft.	Peivástol.
	Peivátol.
N. Suur.	Ur. Hur (<i>Dominus. Chorda</i>).
G. Sure.	Ure. Huré.
D. Surele.	Urnak. Hurnak.
A. Suurt.	Urat. Hurt.
Ab. Sureft.	Uraftol. Huroftol.
	Urtol. Hurtöl.
N. Wars.	Var (<i>Crusta</i> , qua vulnus ob-
	duci solet).
G. Warre.	Varé.
D. Warrele.	Varnak.
A. Wart.	Vart.
A. Warrast.	Varaftol.
	Vartol.

OBSERVATIONES

CIRCA SEPTEM LINGUAS FENNICAE ORIGINIS

UTI SUNT:

**LINGUA VOGULIGA, VOTJAKICA, TSCHUVA-
SCHICA, TSCEREMISSICA, PERMICA, SIR-
JENICA, MORDUANICA.**

**HIS ADNEXA SUNT VOCABULARIA, LINGUAS HAS
ILLUSTRANTIA,**

Sequuntur nunc observationes, quae circa septem linguas fennicae originis factae sunt.

Adminicula quibus hunc in finem usus sum, erant *Primo*: tres Grammaticae superius memoratae, ex quibus tam observationes grammaticas, quam Vocabula colligere licuit, quae ad linguam Votjakicam, Tschuwafchicam et Tschheremissicam pertinent. *Secundo*: Descriptio Tatariae, quam Vitsen sub titulo: *Noord en Oost Tartarye*, edidit Amstelodami 1705 in Fol. Tom. II. Hinc deprompta sunt vocabula quaedam morduanica, pag. 624. Tom. II. adducta. *Tertio*: Collectiones historiae russicae sub titulo: *Sammlung Russischer Geschichte*. Petersburg, 1758. in cujus pag. 383 usque 410. Tom. 3 inveniuntur vocabula ad linguam permicam, sirjenicam et morduanicam pertinentia. *Quarto*: Vocabularium Petropolitanum manuscriptum, continens 336 vocabula, 34 gentium maxima ex parte Sibiricarum, quod Celebris Professor Petropolitanus FISCHER in usum *Instituti Historici Gottingensis* dono misit, mihi vero Cl. Prof. et Reg. Angl. Conf. J. C. GATTERER benigne concedere dignatus est. Continet vocabularium hocce, vocabula Calmycorum, Bucharorum, Tatarorum ad fluv. Oby, et Tschulim degentium, Tatarorum Tschatzenium, Ostiakorum, Tomensium,

M

Sirae-

Siraenorum Archangelopoli, ad Vitschiogdam, Vuimum et Sifelam fluvios degentium, Ostiakorum Jeniseae accolarum, Tungusorum, ad Tunguscum fluvium habitantium, Affanorum, in desertis Ussoliae, et Onae fluv. degentium. Graecorum, Finnorum, Worjakorum, Tischeremissorum, Tschuwafchorum, Tatarorum Casanensium, Morduanorum, Samojedorum, Meseniorum, Grusorum, Hungarorum, Russorum, Tatarorum, Tobolensium, Wogulorum, Polonorum, Swedorum, Permiorum, Ostiakorum ad fluv. Irtisch, Manshurorum, Sinarum, Samojedarum, Jugrensiū, Mongolorum, Tungusorum, in Provincia Selengensi, et Nertschensi habitantium, Tangutorum, Tatarorum Kutznezensium, et ad fluv. Tom, Tschumysch, Condom, et Mrafa habitantium, Teleutorum, seu Telengutorum, Chalmykorum, his vicinorum, et consanguineorum, Tatarorum Katschensium, et aliorum, in Prov. Krasnojariensi, Ariorum, sive (ut Russi appellant) Arinzorum, Kottorum, et Kaibālorum, in Prov. Jeniseensi, Kamafchorum, ad fontes Kami, et Manae fluv. Buraetorum (Russice Brattorum) in Prov. Irkutensi, et ad Udam, Birussam, Occam, Ijam et alios fluv. habitantium.

Pauca admodum reperiri poterant in libris enumeratis, quae lectorem ad naturam harum linguarum intimius investigendam introduxissent. Erant ea maxima ex parte Declinationum, Nominum, Pronominum, atque nonnullarum Conjugationum Paradigmata. De modo constructionis, de singularibus harum linguarum proprietatibus fere nulla indicia inveniri poterant. Non ergo mirabitur lector quod notata hujus generis pauciora multo, quam in lingua lapponica, finnica, et esthonica adferre licuit hic inveniāt.

De

De Numeralibus.

Numeralia quatuor nationum notari merentur,
cum plurima eorum cum Numeralibus Hungarorum
evidentissime coincidunt.

<i>Hungarorum.</i>	<i>Votjakorum.</i>	<i>Tscheremissorum.</i>	<i>Vogulorum.</i>	<i>Fermiorum.</i>
1 Egyik. <i>Al-teruter.</i>	Odik.	Iktet.	Aku.	Ötik.
2 Két.Két.Ket-tő.	Kik.	Koktot.	Kiteg.	Kiik.
3 Három. <i>Hárma.</i>	Káin.	Kumut.	Kurom.	Kuüm.
4 Ngy. Négy.	Nil.	Nilit.	Nille.	Njol.
5 öt.	Vity.	Vizit.	At.	Vit.
6 Hat.	Kuaty.	Kudut.	Kot.	Kuat
7 Hét.	Szizim.	Szimit.	Sat.	Sifim.
8 Nyoltz.	Kiamisz.	Kandáfe.	Nöllou.	Kökjam- mas.
9 Kilentz.	Ükmisz.	Indéfe.	Ontollou.	Ukmuss.
10 Tiz.	Dáfz.	Lu.	Lou (<i>Low.Mo- nofyl.</i>)	Dass.
11 Tiz egyik. <i>Tizenegy.</i>	Dafzodik.	Luatikte.	Akukuiplou. <i>Egy's tiz Hung.</i>	
12	Dafzkik.	Luatkoktot.	Kitkuiplou. <i>Kettő's tiz. Hung.</i>	
13	Dafzkvia.	Luatkumut.	Kuroinkuipleu. <i>Három's tiz. Hung.</i>	
14	Dafznil.	Luatnilit.		
15	Dafzvity.	Luatvizit.		
16 Tizhat. <i>Tizenhat.</i>	Dafzkvary.	Luatkudut.		
17	Dafzszizim.	Luatfimit.		
18	Dafzkiamisz.	Luatkandáfe.		
19	Dafzukmisz.	Luatindéfe.		
20 Hufz.	Kiz.	Kolo.	Kus.	
21 Hufzegyik. <i>Hufzon-egy.</i>	Kizodik.		Kufaku. <i>Hufe- egy.Hung.</i>	
22 Hufzkit.	Kizkik.			

<i>Hungarorum.</i>	<i>Votjakorum.</i>	<i>Tscheremissorum.</i>	<i>Vogulorum.</i>	<i>Permiorum.</i>
30 Harmintz.	Kuamin.	Kumlo.	Wüät.	
40 Niggyen.	Nildon.	Nille.	Nélmén.	
50 ötven.	Negyven.	Vitle.	átpen.	
60 Hatvan.	Vitton.	Kutlo.	Korpen.	
70 Hetven.	Kuatton.	Simlu.	Satlou.	
80 Nyoltzvan.	Szizimdon.	Kandáflu.	Nölschät.	
90 Kilentzven.	Kiamufzton.	Indéflu.	óptolschät.	
100 Száz.	Ukmufzton.	Sjudo.	Schät. 101.	
	Sziu.		Schät-aku.	
200 Kítfáz.	Kikfziu.	Keksjudo.	Kitschät.	
300	Kuinfziu.	Kvmsjudo.		
400 Nigyszáz.		Nilsjudo.		
500 ötfáz.		Vitzsjudo.		
600		Kuksjudo.		
700		Simsjudo.		
800		Kandassjudo.		
900		Indéssjudo.		
1000 Ezerfzer	Sziurfz.	Tu'sém.	Schótr. <i>Myrias.</i>	Lou Schotr.
Millies.			100,000.	Schät-
— Ezer.Mille.				Schotr.
1000,000		Tjamem.	Schotr-Schotr.	

De Possessivis Tscheremissorum.

Pauca quae inveniri poterant Possessivorum exempla enumerabo, quae similitudinem cum Possessivis hungaricis evidentem produnt, cum in prima Persona Singulari litteram finalem *m*, in secunda Persona litteram finalem *t* et *d*, in prima Plurali penultimam *n* tanquam characteristicam constanter requirant.

<i>Tscheremissico.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Atjám.	Atyám.	Pater meus.
Atját.	Atyád.	— tuus.
Atja'se.	Attya.	— suus.
Atjane.	Atyánk.	— noster.

Tschere-

<i>Tscheremiffice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Atjada.	Atyátok.	— vester.
Atja'ft.	Attyok.	— illorum.
Abám.	Anyám.	Mater mea.
Abát.	Anyád.	— tua.
Aba'se.	Annya.	— sua.
Abána.	Anyánk.	— noſtra.
Abáda.	Anyátok.	— veſtra.
Aba'ft.	Annyok.	— illorum.
Kidém.	Kezem.	Manus mea.
Kidet.	Kezed.	— tua.
Kid'se.	Keze.	— ſua.
Kitna.	Kezünk.	— noſtra.
Kitda.	Kezetek.	— veſtra.
Kiti'ft.	Kezek.	— illorum.
Ujudém.	Vizem.	Aqua mea.
Ujudet.	Vized.	— tua.
Ujut'ſo.	Vize.	— ſua.
Ujutna.	Vizünk.	— noſtra.
Ujutda.	Vizetek.	— veſtra.
Ujudju'ft.	Vizek.	— illorum.
Kjújém.	Kövem.	Lapis meus.
Kjujet.	Köved.	— tuus.
Kjúj'ſo.	Köve.	— ſuus.
Kjuna.	Kövlünk.	— noſter.
Kjuda.	Követek.	— veſter.
Kju'ft.	Körök.	— illorum.
Jumém.	Iſtenem.	Deus meus.
Jumét.	Iſtened.	— tuus.
Jumu'ſo.	Iſtene.	— ſuus.
Jumuna.	Iſtenünk.	— noſter.
Jumuda.	Iſténetek.	— veſter.
Jamu'ft.	Iſtenek.	— illorum.

De Verbis.

Circa Verba notatu digna reperi sequentia:
Primo: Praesentis Indicativi 1. Pers. exit apud Tschere-
 missos in litteram *m*.

<i>Tscheremissice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Lebedám.	Béfedem.	Tego.
Soraktám.	Síratom.	Doploro.
Judem.	Vetem.	Semino.
Tjurlatem.	Símitom.	Demulceo.
Tunuktem.	Tanitom.	Doceo.
Tunemám.	Tanulam.	Disco.
Uktem.	Szollitom.	Voco.
Ilem.	élem.	Vivo.
Sjudjurem.	Sodórom.	Neo. Contorqueo.
Umalem.	Alufzom.	Obdormio.
Kutfedalam.	Almolom.	Pugno.
Juraktem.	Viaskodom.	Amo.
Kostam.	Szeretem.	Ambulo.
Kütfem.	Koslakam.	Rogo.
Szájlem.	Kérem.	Como.
Sülem.	Szépítém.	Spiro.
Kírem.	Lehellem.	Ferio.
Tsialtem.	Verem.	Orno.
Umalem.	Tsinittom.	Cumbo.
Kujeftam.	Lefekszem.	Pinso.
Osemám.	Sütöm.	Albesco. <i>Neutr.</i>
Osemdem.	Fejérülök.	Dealbo. <i>Transitiv.</i>
Julem.	Fejéritem.	Uro.
Amirgem.	Gyujtom.	Turpesco. <i>Neutr.</i>
Amirtem.	Gyulom.	Deturpo. <i>Transitiv.</i>
Optem.	Rutulok.	Latro.
Tzamanem.	Rutitom.	Condoleo.
Juktem.	Ugatom.	Cano.
Nunem.	Szánom.	Lambo.
Szerem.	Ujjugatom.	Scribo.
	Nyalom.	
	Irom.	

Tschere-

<i>Tscheremiffice.</i>	<i>Hungarico.</i>	<i>Latine.</i>
Kítsalám.	Kérem. Kítsalóm.	Peto. Dolose efflagito.
Néljam.	Nyalóm Rágtésalóm.	Manduco. Lambo.
U'salem.	U'sikálóm.	Adóm. Vendo.
Judám.	Kérdem.	Interrogo.

Obf. Animadvertit lector; duo Verba Transitiva *Ofemdem*, *Amirtem*, more Hungaris conveto, formari, scilicet affumendo literam *t*, *d*, uti in: *Fejérit*, *Rutit*.

Secundo. Futurum simile est Indicativo Praesenti, apud *Votjakos*, et non aliud, nisi interdum Adverbium: *mox*, *cras*, *deinde*, illi adjungi solet, ut apud Hungaros: *Majd olvasok*. Mox lego; id est: *Legam*.

Tertio. Quemadmodum apud Hungaros sic etiam apud *Votjakos*, *Permios* et *Cirjanos*, Infinitivi Verborum terminantur in *ni*.

1. *Apud Votjakos.*

<i>Votjakice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Szüni.	Enni. Szivni.	Edere.
Juni.	Inni.	Bibere.
Kirjani.	Kurjongatni.	Canere.
Izini.	Alunni.	Dormire.
Vidinki.	Fekünni.	Cumbere.
Vasztini.	Fosztani.	Spoliare.
Gafani.	Szeretni.	Amare.
Nullini.	Vifelni.	Gerere.
Vandini.	Vagdalni.	Secare.
Kezeni.	Vetni.	Seminare.
Gironi. Gyirni.	Szántani. Gyurni.	Arare.
Pisztini.	Fözni. Készíteni.	Coquere.
Nyujtani.	Nyujtani.	Prolongare.
Karini.	Kereskedni. Kérni.	Mercari.
Szjupani.	Tfokolni. Szopni.	Osculari.
Uini.	Jöni.	Venire.
Ulini.	Élni.	Vivere.
Minini.	Menni.	Ire.
Nyulini.	Nyalni.	Lambere.
Kilini.	ülni. Fekünni.	Jacere.
Kalini.	Halni.	Mori.

<i>Votjakice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Kuziatini.	Hofszitani.	Producere.
Gurjesztini.	Gerjesztani.	Excitare.
Uarani.	Várni.	Servire.
Viini.	Vijni. ölni.	Occidere.
Jugitni.	égetni. Világítani.	Illustrare.
Meratni.	Méretni.	Mensurare.
Todini.	Tudni.	Scire.

2. *Apud Pernicos.*

Szjuini.	Enni.	Edere.
Juni.	Inni.	Bibere.
Szolni.	Szolni. énekelni.	Canere.
Usni.	Alunni.	Dormire.
U'salni.	Szántani.	Arare.
Munni.	Menni.	Ire.

3. *Apud Cirjanos, v. Sirjenas.*

Szjuiní.	Enni.	Edere.
Juni.	Inni.	Bibere.
Szuvni.	énekelni. Szolni.	Canere.
Noitni.	útni.	Ferire.
Uzni.	Alunni.	Dormire.
Vodni.	Fekünni.	Jacere.
Vofztni.	Fofztani.	Spoliare.
Ljubitni.	Szeretni.	Amare.
Vundavni.	Vagdalni.	Secare.
Girni.	Szátani. Gyurni.	Arare. Depsere.
D'febni.	Dugni. 'Sebelni.	Recondere.
Kiftni.	Tölteni.	Replere.
Puni.	Föni. Fözni.	Coquere.

Paradigma Verbi Substantivi *Votjakici Vány.*

Est et Tſcheremiffici: *Ulo.*

Indic. Praef.	<i>Votjacice.</i>	<i>Hung.</i>	<i>Tſcherem.</i>	<i>Latine.</i>
S.	Mon vány.	én vagyok.	Ulám.	Sum.
	Ton vány.	Te vagy.	Ulát.	Es.
	Szo vány.	ő van.	Ulo (<i>Valo</i>).	Est.

<i>Votjakice. Hungarico. Tscheremissice. Latine.</i>			
P. Mi vány.	Mi vagyunk.	Ulna (<i>volna</i>)	Sumus.
Ti vány.	Ti vagytok.	Ulda.	Estis.
Szojofz-vány.	ők vagynak.	Ulut (<i>Volt</i>).	Sunt.
<i>Imperf.</i>			
S. Mon vál.	én valék.		Eram.
Ton vál.	Te valál.		Eras.
Szo vál.	ő vala.		Erat.
P. Mi vál.	Mi valánk.		Eramus.
Ti vál.	Ti valátok.		Eratis.
Szojofz-vál.	ők valának.		Erant.
<i>S. Praet. Perf.</i>			
Mon vuj.	én voltam.	Ilem.	Fui.
Ton vuid.	Te voltál.	Iletz.	Fuisti.
Szo vuiz.	ő volt.	Ile.	Fuit.
P. Mi vuim.	Mi voltunk.	Ilna (<i>valna</i>).	Fuimus.
Ti vuidi.	Ti voltatok.	Ildá.	Fuistis.
Szojofz-vuizi.	ők voltanak.	Ilébe.	Fuerunt.
<i>Futur.</i>			
S. Mon vuod.	én leszek.	Lijám.	Ero.
Ton vuod.	Te leszsz.	Liját.	Eris.
Szo vuofz.	ő leszsz.	Lijés.	Erit.
P. Mi vuom.	Mi leszünk.	Lina (<i>lenni</i>).	Erimus.
Ti vuodi.	Ti lesztek.	Lida.	Eritis.
Szojofz-vuozi.	ők lesznek.	Lit (<i>Lett</i>).	Erunt.
<i>Imperat.</i>			
S. ton vu.	légy te.	Li.	Efto.
P. ti vue.	legyetek ti.	Ul'fo.	Sitis.
<i>Infinitiv.</i>			
vuuni.	Lennem.	Liját.	
vujni.	Lenned.	Li'fás.	Esse.
vuini.	Lennie.		

Prius horum Paradigmatum, utpote Votjakicum, in pluribus apprime convenit cum hungarico, at secundum, Tscheremissicum, paulo longius ab

antiqua sua origine deflexit, in his tamen partibus, quae notavi, cum vocibus hungaricis: *vato, volua, volt, lett, lenni* coincidit.

Conjugatio negativa Votjakorum peculiare aliquid habet, in quo nulla, quantum scio linguarum europearum illi comparari potest, at sum hungarica in eo etiam puncto convenit. Videamus Paradigmata utriusque linguae.

<i>Ind. Praes.</i> <i>Votjakice.</i>	<i>Hung.</i>	<i>Latine.</i>
S. Mon ugverászki. Ton udverászki. Szo ugvéra.	én semmondom. Te semmondod. ő semmondja.	Nec ego dico. Nec tu dicis. Nec ille dicit.
P. Mi umverászke. Ti udverászke. Szojosz ugvéralo.	Mi semmondjuk. Ti semmondjátok. ők semmondják.	Nec nos dicimus. Nec vos dicitis. Nec illi dicunt.
<i>Imperfectum.</i>		
S. Mon eivéra. Ton edvéra. Szo ezvéra.	én semmondám. Te semmondád. ő semmondá.	Nec ego dicebam. Nec tu dicebas. Nec ille dicebat.
P. Mi emvérale. Ti edvérale. Szojosz ezvérale.	Mi semmondók. Ti semmondátok. ők semmondák.	Nec nos dicebamus. Nec vos dicebatis. Nec illi dicebant.
<i>Infin.</i>		
veraniukul.	Mondanifem-kell.	Nec dicere debeo.

Verbum Substantivum negativum Hungarorum evidens hunc in finem exemplum praebet.

én nem vagyok.	Ego non sum.
Te nem vagy.	Tu non es.
ő nints.	Ille non est.
Mi nem vagyunk.	Nos non sumus.
Ti nem vagytok.	Vos non estis.
ők nintsenek.	Illi non sunt.
én semvagyok.	Nec ego sum.
Te sem vagy.	Nec tu es.
ő sints.	Nec ille est.
Mi sem vagyunk.	Nec nos sumus.
Ti sem vagytok.	Nec vos estis.
ők sintsenek.	Nec illi sunt.

De

De Praepositionibus.

Maximam demum quoad Praepositiones Votjatorum animadverto analogiam. Quemadmodum enim hi, sic etiam Hungari Suffixa pronominalia Praepositionibus adjungunt, atque eas per tres Personas in utroque Numero inflectunt.

<i>Votjakice.</i>	<i>Hung.</i>	<i>Latine.</i>
Dinjám.	Bennem.	In me (<i>in loco</i>).
Dinjád.	- ned.	- te.
Diné.	- ne.	- se.
Dinu.	- nünk.	- nobis.
Dink.	- netek.	- vobis.
Dinko.	- nek.	- se.
Dorám.	Hozzám.	Ad me,
Dorád.	- zád.	- te.
Dorin.	- zája.	- se.
Bordám.	Belém.	In me (<i>ad locum</i>).
Bordád.	- ed.	- te.
Bordin.	- éje.	- se.
Urtzám.	Mellém.	Penes me.
Urtzád.	- éd.	- - te.
Urtzin.	- éje.	- - se.
Pennám.	Miattam.	Propter me,
Pennád.	- ad.	- - te.
Penná.	- a.	- - se.
Szerám.	Érettem.	Pro me.
Szerád.	- ed.	- te.
Szeré.	- e.	- se.
Jenim.	Véllem.	Cum me (<i>mecum</i>).
Jenid.	- ed.	- te. te.
Jeniz.	- e.	- se. se.
Azjám.	Elöttem.	Coram me.
Azjád.	- ed.	- - te.
Azin.	- e.	- - se.
Pirtim.	Altalam.	Per me.
Pirtid.	- ad.	- te.
Pirtiz.	- a.	- se.
Vilám.	Rajtam.	Supra me.
Vilád.	- ad.	- - te.

Votja-

<i>Votjakice.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Latine.</i>
Vilin.	- a.	- - fe.
Ulám.	Alám.	Sub me.
Ulád.	Alád.	- te.
Ule.	Alá.	- fe.
Putskám.	Közzém.	Inter me (<i>ad locum</i>).
Putskád.	Közzéd.	- - te.
Putski.	Közzé.	- - fe.
Viltim.	Felettem.	Supra me.
Viltid.	- - d.	- - te.
Vilfi.	- - e.	- - fe.
Kufzpin.	Köztem.	Inter me (<i>in loco</i>).

Observet velim lector in utraque lingua Primam Personam terminari in *m* secundam in *d* quas Terminaciones accipiunt hae Praepositiones Possessivae (seu *Suffixatae*) a Pronomine Possessivo hungarico Enyim, meus; Tiéd, Tuus.

Cum de ordine Constructionis nulla fere mentio in Grammaticis tribus citatis facta sit, hinc circa Syntaxin vix quidquam notare licuit; hoc unum nihilominus adjiciendum censui, quod Adjectiva cum Substantivis constructa per omnes Casus et Numeros invariata manent. En exemplum Tschermisicum.

<i>Singul.</i>	<i>Clara nubes.</i>
N. Jandár pily.	Világos felleg.
N. Jandár pilin.	Világos fellegé.
D. Jandár pilylan.	Világos fellegnek.
A. Jandár pilim.	Világos felleget.
V. Jandár pilem.	Világos felleg.
A. Jandár pilydene.	Világos fellegtöl.
<i>Plurat.</i>	
N. Jandár pilyfamitz.	Világos fellegek.
G. Jandár pilyfamitzin.	Világos fellegeké.
D. Jandár pilyfamitzlan.	Világos fellegeknek.
A. Jandár pilyfamitzim.	Világos fellegeket.
V. Jandár pilyfamitzem.	Világos fellegek.
A. Jandár pilyfamitzdene.	Világos fellegektök.

Voca-

Vocabularia septem linguarum, excepta Latina et Hungarica.

Circa haecce Vocabularia notet velim lector.

Primo: Singulis linguis propriam me adsignavisse columnam, quoniam primo obtutu unusquisque dignoscere possit, ad quamnam vocabula pertineant linguam. In columna sexta tres linguae notatae sunt: Permica, Sirjenica et Morduanica, quarum literas initiales P. S. M. vocibus, quae ad hanc vel illam linguam pertinent, praeposui. In columna quarta vocabula *Votjakica cursivis*, *Tschuvaschica rotundis impressa* sunt literis.

Secundo: Adjecta esse vocabulis quibusdam latinis alia, etiam vocabula, vicinam significationem habentia. Ratio uno alteroque exemplo evidens erit. Vocabulo *Gladius*. Hung. *Kard* immediate adjectum est aliud *Culter*. H. *Kes*, ideo, quod in lingua *Tschuvaschica* *Gladius* significat *Kjeß*, quod cum hungarico *Kés* apprime convenit; non autem cum *Kard*. Porro: Fluvius, *Enger* Mare, *Tenger*, vespertilio, *Vidreu*, Lutra, vidra etc. Ex his cognoscet quisvis, cur vocabula quadam affinia notari debuerint.

Magnam in primis *Vogulica* vocabula merentur attentionem. *Primo:* quia haec sono hungarico omnium proxime accedunt. *Secundo:* quia illa etiam, quae a vocabulis Hungaricis significatione differunt; sono maxime conveniunt. Non parva mihi ideo suborta est suspicio, hos olim Hungaris multo viciniore habitasse, quam ullam memoratarum nationum.

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Vogalice.</i>
Angelus,	Angyal. Istenembere.	
Deus.	Isten.	
Auris.	Fül. File. Filed.	Päll.
Aurum.	Arany. Aranyi.	
Argentum.	Ezüst.	Alna (<i>Oln. Olom. On. Stannum</i>).
Aqua.	Viz.	Uti. Vti.
Avena.	Zab. Zavi.	Sul.
Aquosus.	Vizes.	
Animatus.	Lelkes. <i>Lelkesem.</i>	
Alce.	Belin.	
<i>Adverbia.</i>		
- Quomodo?	Miként?	
- Ita.	Ugy.	
- Quantum?	Mennyi?	
- Paucum.	Kitfny.	
- Minus.	Kitfnyebb. Putzi.	
- Quantum-tantum	A'mennyi; Annyi.	
- Quemadmodum:	Miként, a'ként.	
ita.		
- Ibi.	Ottan.	
- Alibi.	Másutt (azon).	
- Supra.	Felül (felin).	
- Infra.	Alol (allyán).	
- Pone.	Melette.	
- Qua? illac.	Mellyre? Arra.	
- Quando?	Mikor?	
- Quousque.	Kihez? Kihoz? Med- dig?	
- Unde? Aquo.	Kitöl? Honnan?	
- Bifariam.	Kétként.	
- Raro.	Gyér. Gyéren. Rit- kán.	
- Tunc.	Akkor.	
Abreviatio.	Kiske. Kitfinke.	
Ala.	Toll. Szárny. Szár- nyat. <i>Accusat.</i>	Taul.
Animal.	élő.	
Annulus.	Gyűrű. <i>Tüñ.</i>	Tulie.
Alveus pistorum depforius.	Tekenő.	

Votjakice.
Tschuwaschise.

Tscheremissica.

Permice. Sirjenice.
Morduanice.

Imainber.

Iamar.

Pelj. Pelt.

Pilis.

Zarni.

Azvesz.

P. Péllés. S. Peel.

Pjel. M. Pilä.

Piled.

P. Jöfis. Jezys.

P. Wa. S. Wa. M.

Wied. Ved.

Vu.

Vlut. Wiid.

(Grufice. Tschuavi.)

Vuesß.

Lulga'sam.

Bulan.

Kizi?

Ozi.

Minda.

Itzi.

Poktzi.

Taminda. Sominda.

Mirden, ozi.

Otin.

Azin.

Vilin.

Ulin.

Matin.

Kittzi? Ottzi.

Ku?

Kittziox?

Kitiß.

Kikkuin.

Sér.

Szokú.

Kifzke.

Szonat.

Vilikh.

Sfüru.

Tagana.

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Vogulice.</i>
Alatus.	Szárnyas.	
Non alatus.	Szárnyatlan.	
Audax. Cordatus.	Szives.	
Advesco.	Szokom.	
Ad.	Réa.	
Anguis.	Kigyó.	
Anser. Anas.	Lud.	Lunt.
Apis.	Méh.	
Aratrum.	Eke.	
Ambulo. Divagor.	Koslatom. - tok.	
Arx.	Vár.	
Agnus.	Bárány (Kos - fiu).	Huis-ösch. Pu-ösch. (Fiu - kos).
Aries.	Kos. Bárány. Berbéts.	Kum-ösch. (Bak- kos).
Aspicio.	Nézem.	
Amo.	Széretem.	
- Laetatus sum.	örültem.	
Aestas amoena.	Kies. Nyár.	
Arbor.	Fa.	
Arcus.	Ij. <i>Acc.</i> Ijgat.	Jäut.
Arena.	Seppedék. Homokos motfár.	Schoppacht.
Altus.	Magas. Mélly. <i>Méllyen</i> <i>Adv.</i>	
Arare.	Szántani. <i>Gyurni.</i> Depfere.	
Butyrum.	Vaj.	Woj.
Barba.	Szakál (<i>Fon pubes</i>).	Tufs-pun (Bajnfz- fon).
Bibo. Bibere.	Iszom. Inni.	Ain.
Brevis.	Kutak.	
Balneum (<i>Badstube</i>)	Bánya (Feredő).	
Boare.	Bögni.	
Bos. Bos urus (<i>Auer - Ochs</i>).	ökör. <i>Jávor</i> bika. <i>Jaur.</i>	
- - Caballus.	örü. Kos. <i>Herés.</i> Monyas Aur.	
- - Caballa.	Tfiko. Nös-aur. Nöftén. Kär. jávör.	
- - Mannus.	örü-jávör. Bak-jávör. Ni-aur. Bika.	
- - Taurus.	Tehen. Bornyas-jávör. Kárs-aur.	

Votjakice.
Tschuvaschice.
Szonatli.

Tscheremiffice.

Permice. Sirjenice.
Morduanice.

Sviftfe.
Szikadjev. Szikjetab
Riá.

Kiske.
Ludo. Luda.
Miusk.
Aga.
Koftam.

Kar.

P. S. Kar.

Schorok. Paran.

P. Bála. M. Barán.
P. Parán.
M. Neitän. Negt-
jän.

Juraltem.

(Pja. *Samojedice*).
Pu.

Pu.

M. Kiasfe.
S. Pu.

Myllon.

Grufinice. Magali.

Gyrni. Gironi.

S. Girni.
M. Way. P. Wi. S.
Wui.

Vej. Wuy.
Szagál. Szokhál.
Izjadep. Ifäs. Juni. Jüasch.
Kjutjuk.

M. Sakál. Sakan.
P. Juni. S. Juna. Juni.

M. Banja.
P. Bördni.

Vükor.

N

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Vogalice.</i>
- 1 Vacca.	Tehén. Bornyas-jávor.	Posnas-aur.
- 2 Vitulus.	Javor-fi. Bika fiu. Borju.	Saur-pu.
Candela.	Gyértya. Györtya.	
Calidus.	Meleg. Melegített.	Maltep.
Canis.	Eb. <i>Acc.</i> Ebet. <i>Ebt.</i>	Ampt.
Caput.	Fő. Fej.	Pank (<i>Finn.</i> Pá).
Cor.	Szív. Szívem.	Schim.
Campus.	Mező.	Ossa-ma (Holzfzu mező).
Caulis.	Koro.	
Cerevisia.	Ser.	Sfára.
Caper.	Ketske.	
Cornu.	Szaru.	
Catulus.	Kutya-fi.	
Circulus doliorum.	Abronts.	
Cannabis.	Kender.	
Coena (Serum prandium.)	Kéő ebéd.	
Cepa.	Hagyma. <i>Chakma.</i>	
Caro.	Hus.	
Cerafetum.	Tferezfnyés.	
Cera.	Viasz.	
Circulus vitreus in fenestris.	Karika. az üveg áblakban.	
Cauda.		
Cochlear.	Kalán.	
Cribrum.	Szita.	
Collum.	Szaka (Velum palati.)	
Cos.	Kőzfőri.	
Cereus.	Viaszfzi.	
Cricetus (<i>Hamster.</i> Germ.)	Hörtfők.	
Culex (<i>Mücke.</i> <i>Schnacke.</i>)	Szunyog.	
Camelus.	Teve.	
Culter.	Kés. Kéfe.	Kätfchi.
Condoleo.	Szánom.	
Cano.	Ujjugatom. Éneklem.	
Crepida. Calcens rusticorum rudis	Botskor. Tfizma. (Gru- fice <i>Tfchekma</i>).	Boschmak. Pólkas.
Ocreae.		

Votjakice.
Tschuvaschice.

Tscheremiffice.

Permice. Sirjenice.
Morduanice.

Sförtah. Sufsörtah.

Szjulem.

Wuj
Sjurk.

M. Sidi. Sej.

Kuro (Stramen.)
Szira. Szur. Surah.

Sar.

P. Sur. M. Sura.

Kadtſaka. Káſa.
Ketz. Ketsch.

Keze. Kafáh.

Sjur.

Sur.

Kutzjapi.

Egész (totus integer)

Kandár.

Kafzki abat.

(Grufice. Chachwi).

Ás.

Tſiaivifzi.

Ivifz. Vufz.

Karandik.

(Valachice *Pula* Men- M. *Pula.*
tula).

Ká'fik.

Vitala.

Szoga.

Khira.

Ivifzli.

Tirtfik.

Singa.

Tüä. - Dui. -

Tjüje. Tüé.

Kiuzin. Külle.

Tzamanem.

Kirjani (H. Kur-
jongatni.

Juktem.

*Bafchmák. Bafch-
mák.*

Bafchmák.

P. Szolni (Hung.

Loqui.c. Szuvni.

M. Bafchmák.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Vogulice.</i>
Cuniculus. Sciurus.	ürge.	
Columba.	Galamb.	
Colchicum autumnale.	Kökörtfén.	
Cochlea.	Tfíga.	
Confligere. Pugnare.	Türkölni.	
Cunnus.	(<i>Penis.</i> Mony).	Nonn.
Coquere.	Föni. Fözni. Kiszitni.	
Caro.	Hus.	
Digitus.	Uj. Ujja. Ullyai.	Tulie.
Dolium.	Bodonka. Hordo.	Botfchka.
Dormio.	Alufzom. A'julok.	Kujam.
Dormire.	Fekünni.	Kuin.
Deus.	Isten. <i>Teremtö. Creator.</i>	Torom.
Angelus. Dei homo.	Angyal. Istenember.	
Divitiae.	Buja. Bujafág.	
Dives.	Buja.	
Diabolus.	Vetkes. ördög.	Uitkas.
Doceo.	Tanitom.	
Disco.	Tanulom.	
Dorsum.	Hát.	
Curvus.	Görbe.	
Domus.	Ház.	
Egomet.	önnön. Ennen.	
Ebrius.	Részeg.	
Equus.	Lo. Lu.	Lu.
Excitare.	Gerjeszteni.	
Excubitor. Vigil.	örállo.	
Eo.	Menyem. Menyek.	
Ephippii pars (Frenum, <i>Zaum</i>).	Hermetz sziju.	
Ego, tu, ille, nos, vos, illi.	én, te, ő, mi, ti, ök.	
Efuriens.	étlen (<i>cibus.</i> étel).	Tétal.
Edere.	Enni.	
Felis.	Matska.	Matschich. Mätschik.
Foenum.	Gyom. Burján. Széna.	Póm (Gyomlálni <i>Hungarice</i>).
Folium.	Lap. Lapu. <i>Laput.</i>	Lupt.
Fons.	Kut. Forrás.	Ut-jafch.
Flavus.	Sári. Sárga.	Sfára.
Forfex.		Kapt.

<i>Votjakice.</i> <i>Tschuwafschica.</i> Kögertsch.	<i>Tscheremiffice.</i> Ur. Gogartschin.	<i>Permice. Sirjenice.</i> <i>Morduanice.</i> P. Ur. M. Uru. P. Gulu. S. Gulu. M. Gulka. M. Sukal. M. Turikht. S. Puni.
<i>Pifstini.</i> Afch. (<i>Oftiakice, Dhlui</i>).		
	<i>Mula (Hung. Mulni.</i> <i>Evanescere.</i>	
Torator. <i>Inmar.</i> <i>Imainber.</i> Buj. Bujan.	Poján. Tunuktem. Tunemam.	P. S. Ien. S. Görb. P. Haarez. M. Iriden.
<i>Monen.</i> Jufzre.	Rüften.	
<i>Gurjefsteni.</i>	Orolo. Mijem. Sermetz.	
		S. Me, te, fiá, mi, ti, fié. S. P. Szjuini.
<i>Sziini (Sziivni.</i> <i>Hung. fugere).</i>		M. Lopa.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Vogulice.</i>
Fibula. <i>Leifst.</i>	Kapots. <i>Kapta.</i>	
Frigidus.	Hives. <i>Hideg.</i>	
Fragum.	Eperj.	Bori (<i>Ebori.</i>)
Ferrum. <i>Chalybs.</i>	Vas. <i>Atzél.</i>	
Fraudator.	Tfalo.	
Filius.	Fiu. <i>ötse Gyerke.</i>	Pu.
Filia.	Léány. <i>Néne.</i>	
Falx mefforia.	Sarlo.	
Fabula.	Szofia- <i>beszed.</i>	
Faba, v. <i>Pisum</i>	Német <i>borfo.</i>	
<i>Germanicum.</i>		
Fermentum panis.	Kovász.	
Farina.	Liszt.	
Fermento.	Poshadok.	
Fluvius.	Fojo.	Ja.
— Mare.	Tenger.	
Femorale Hunga- rorum. <i>Unter- hofen.</i>	Gatya.	
Fenestra.	Ablak.	
Orificium, apertura falisfodinae.	Akna.	
Frater major.	Bátyám.	Jögm-pu (<i>öreg-siu.</i>)
— minor.	ötfém.	
Fulgur.	Villámlás.	
Fumus.	Füst. <i>Füstöm.</i>	<i>Poff.</i> <i>Poschem,</i>
Ferire.	ütni.	
Grando.	Jégeső.	
Gladus.	Kard.	
-- Cultur.	Kés.	
Gratiosus.	Uri.	
Gener.	Vö. <i>Veje.</i>	
Germanus.	Német.	
Gallus.	Kakas. <i>Him - tyuk.</i>	Chui-tauach.
Gallina.	Tfibe. <i>Tyuk Nö-tyuk.</i>	Tauach.
Genae.	Nöftén- <i>tyuk.</i>	Pjaut.
Myax.	Bajusz.	
Homo.	Ember.	Kum.
Humidus. <i>Lotskos.</i>	Tötés. <i>Töttés. öntözés.</i>	Tites.
	Humectatio.	
Humilis.	Törpe. <i>Alatfon.</i>	Täku.

Votjakice.
Fschuwaschice.

Tscheremissice.

Permice. Sirjenice.
Morduanice.

Siwe.

(*Grufice, Ziwi.*)

(*Schélle. Afélle.*
Atxél (Tung.))

Ivil. Eke. Pi.

Erge.

M. Sala.

S. Pi.

Nil.

Szjorla. Szjurla.

Szoja.

Nimits porzi.

Kváfz.

Lofchasch.

Virjapofzlada.

Enger.

S. Gatsch.

Okna.

Bitsché.

Wolgontsch.

P. údschit.

Ye.

Kjesz.

S. Noitni.

P. Kert.

Iri.

Venge.
Né metfch.

(*Samojed. Choim-*
tókoch).

(*Samojed. Nen-to-*
koch). Zibe.

Notfchka.

M. Nátfchka.

Ulüfch.

N 4

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Vogulice.</i>
Hyems.	Tél. Tele (Poff.)	
Hydromel (<i>Grufice.</i>	Méfer.	
Arake, Arak, ve-		
ro signif. Mſchia-		
ri).		
Hordeum.	Árpa.	
Hyrundo.	Fetske.	
Hospitium. Manſio.	Szálás.	
Humerus.	Vál.	
Hinnulus. Pullus	Tfiko.	
equinis. Mannu-		
lus.		
Heri.	Tegnap.	
Hypocaustum.	Szoba. üreg. Udu.	
Hebdomas.	Hét.	Sat.
Ignis.	Tüz.	Taut.
Jufculum.	Leves. Szörböles.	
Illac.	Arra.	
Inferius.	Ajja. Alja. Alol.	
Inde.	Onnan.	
Jejunium.	Böjt.	
In eo. In illo.	Benne.	
Ire.	Menni. Jöni.	Jomman (<i>Nyomul-</i> <i>ni</i>).
Inteftinum.	Bél.	Sagk.
Anus.	Segg.	
Janua.	Ajto.	Äau.
Jacere.	Fekünni. <i>ülni.</i>	
Illuſtrare.	Világitni. <i>égetni.</i>	
Lacrumo.	Siratom.	
Loqui.	Szollni. Szollattam.	Lattam.
	<i>Praet.</i>	
Lectus.	Agy (Samojed. Szal- nia. Szállás.	
Lingua.	Nyelv.	Nielm. Name.
Lignum.	Fa.	
Lens lēdis.	Serke.	
Lima.	Refzelő.	
Cultellus.	Bitsok.	
Longus.	Hofz. Hofzſzu.	
Lac coagulatum.	Tarha (<i>foſtėj</i>).	
Lupulus humulus.	Komlo.	

Votjakice.
Tschuvaschice.
Khily. Tolalte.
Mußur. Musur.

Tscheremiffice.
Tele.

Permice. Sirjenice.
Morduanice.
M. Tele.
S. Mu-fur.

Orba. Orbáh.
Tshjafz.

Szola.
Vatse.

Tschumi. Ticháh.

Tengétscha.

M. Kuda.

Til. Tull.
Surbja.
Lárja.
Aija. Ajalda.
Ondan.

Tul.

M. Tol. P. Toe.

Minini.

Piutjo.
Dene.

P. Munki.

Kilini.
Jugitni.
Iradub.

Schoroktam.

Kil. Küll.
Pu.
Sirga. Szerer.
Bifski.

Name. Jilma.
Pü.
Sorgendtze.

P. Kyl. M. Kjel. Kel.
P. Pu. S. Pu. P. Pea.

Kuß.
Torach.
Khumla.

Ku'fo.
Umla.

M. Oczu.

N 5

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Vogulico.</i>
Lupus.	Farkas.	
Luteus. Flavus.	Sárga. Sárig. Sári. Sár.	
Lentus. Segnis.	(Tellengö, vagus).	
Lapis.	Kö. Kü.	Is.
Lambo. Mafico.	Nyalom. <i>Nyalni.</i>	
<i>Lambere.</i>		
Lepus.	Nyul.	
Lucius piscis.	Tfuka.	
Lucidus.	Világos.	
Mediocriter bonus.	Jotska.	
Mors.	Halál.	
Mater.	Anya.	Ank.
Manus.	Kéz. Kezed.	Kát.
Mensura.	Mérték.	
Médiocris, in ordine.	Középszertü.	
— ordo.	Sor.	
Meus, tuus.	Enyim, tiéd.	
— noster, vester.	mijenk, tiétek.	
Musica.	Vidám. Vidámság.	
Mens.	ész.	
Mortarium.	Kölyü.	
Matutinus.	Reggeli.	
Matruelis. <i>Muhme.</i>		
— Soror minor.	Hug.	
Manipulus.	Kéve.	
Mel.	Méz.	
Mare.	Tenger.	
Morior. <i>Mori.</i>	Halok. <i>Halni.</i>	
Multum.	Sok.	
— Plus.	Több. <i>Sokabb.</i>	
— Permulum.	Felette sok.	
Meleagris. <i>Kalekuter.</i>	Pujka.	
Martes.	Nest.	Niofcha.
Media nox.	éjjel. éjjet-fele.	
Mentum.	Al. Álla.	
Mortuus.	Holt. Halando. <i>Hal-</i> Kollong. <i>longa.</i>	

Votjakice.
Tschuwaschice.

Kaskar.
Szara.
Cholengi.
Tschol.
Nyulini.

Tscheremiffice.

Kiu. Kii.
Nunem. Neljam.

Sfjugah. *Tschuki.* Sfuga.
Volgoda,

Kulon.
Annja. Anai.
Mummi. Annai.
Ki.
Mértét.
Sor.

Aba.
Kit.

Minám, tinád.
- millyám, tillyád.
Vil. Villyamin.
Ufz.
Tilye.
Irgi. *Iregi.*

Us.

Tinnis.
Kulem. Kulini.

Kugu.
Kilta.
Min. Miü.
Tengez. Tengis.
Kolem. Kolen.
Suku.
Sukurak.
Sukukaga.

Jütpel.

Kolen.

Permice. Sirjenice.
Morduanice.
M. Virgas.

M. Kjaw. Kiel.
Kiäw.

M. Numola.

M. Wálda.
M. Jodka.

M. Awai. P.S.Mam.

M. Ked.

M. Med.

P. Kulema. S. Ku-
lem. Kuli. M. Ku-
löff.

M. Kürka.

M. Pjeke-wi (Fél-
éj).
M. Ula.

M. Kulofs (*Halo's*).
Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Vojulice.</i>
Mus.	Egér. Égir. ürge.	Lankyr,
Mercari.	Kereskedni. Kérni.	
Menfurare.	Mérni. Méretni.	
Nasus.	Orr.	Njol.
Nubes.	Felhö.	Pul,
Nox.	Éj	Ji.
Notus.	Esmerös. Tudós, tudott.	
Nocturnus.	Éi Éjji, Éjjeli.	
Nos.	Mi.	
Niger.	Fekete.	
Carbo.	Szén,	
Nurus.	Meny.	
Nepos.	Unoka.	
— Frater minor.	Etfém.	
Neo. Contorqueo.	Sodorom.	
Nomen tuum.	A' te neved, Tiéd neved.	
Ócrese.	Botskor.	Poskas.
Ovis.	Iub. Kos. Nökos, Nöftény kos.	Ofch. Neofch.
Obscurus.	Süitét.	
Ovum.	Mony, Tikmony, Monya.	Mong.
Obdormio.	Almolom. Almodom.	
Ocnus.	Szem. Szeme.	Scham.
Ova piscium. <i>Roggen, Caviar.</i>	Ikra. Márna.	Márna (<i>Ova furionis.</i>)
Oppidum. <i>Pagus.</i>	Hofzsfalu (Város).	<i>Kurtafalu.</i>
Osculari.	Tfokolni. Nyalniszopni.	
Occidere.	ölni. Vijní.	
Pruina.	Zuzmaraz.	
Pulchritudo.	Szépfégy.	
Pater.	Atya (<i>öreg.</i>)	Jäg.
Penna.	Tolln.	
Penis.	Koko. Monya.	Wefchi (<i>Ren vese Hung.</i>)
Pyrites.	Tüz kövi. Tüz köve.	
Pediculus.	Tetü.	
Pullus gallinaceus.	Tfibe. Tfírke, Czibe.	
Parus (<i>German. Meise.</i>)	Tzinegy.	

<i>Votjakice.</i>		<i>Permice. Sirjenice.</i>
<i>Tschuwaschice.</i>	<i>Tscheremiffice.</i>	<i>Morduanice.</i>
Irgón.	Vürgen.	S. Irgan. Pe. Urgan.
Karini.		
Meratni.		
Nür.	Njor. Ner.	P. Nür.
Pilem.	Pil. Pullun.	M. Pjel.
Ui. Uin.	Jüt.	P. Oi. S. Woi. M.
Todmo.		Wei.

Uin.		
Min. Mi.	Me.	S. Mi. M. Min. P.
Szed.	Schimä (<i>Sima. Glaber</i>).	Mia.

Kiny.		
Atfam.		
	Sjudjurem.	P. Tead namid.

Tütüm.	Jüt.	
	Muno. Muná.	M. Monáb.
	Umalem.	
Sfin.		P. Sfin. M. Sfielmä.
		Kfelmed.
		M. Ikra.
		M. Ozuvele. <i>Jom-luvel.</i>
Szjupani.		

Vini.		
Zor.		
Szeber.		
Attja. Ati. <i>Atai.</i> Atja.		P. Ai. S. Bátja, ai.
Tili.) <i>Ai.</i>		M. Tetei.
Gago. Gogo.	(Pbir. <i>Faß.</i> Paszbi. <i>Pitfa.</i> Cunnus. <i>Sam.</i>	M. Mona. Mun.
Tilkevi.	Tjulkiu.	
Tei.	Ti.	
Táigi. Tzipi.	Tzibe. } Zibe.	
	Tzibenege. }	

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Vogulice.</i>
Porta.	Kapu. Kapuka.	
Palus. Lacus.	To.	Tut. Tu.
Parvus.	Kitfin. Pitzin. Putzi.	Hvis (<i>Monosyll.</i>)
	Kis.	
Pondus. Onus.	Teher.	
Pilum.	Ször. Fon (<i>Pubes</i>).	Pun.
Pes.	Láb. Gyalog (<i>Pede-</i>	Ljäle.
	<i>stris.</i>	
Prolongare. Pro-	Nyujtani.	Hofzszitani.
ducere.		
Pisum.	Borfo.	
Prandium.	Ebéd.	
Potus.	Ital. Iszik. (bibit).	
Phiala. Poculum.	Kantsó.	
	<i>Pocale.</i>	
Pessulum (<i>Schloß</i>).	Zár. Záro.	
Piscis.	Hal. Hala.	Kul.
Pilosus.	Szöszös.	
Pridem.	Tavaly. Minap.	
Pomum. Pomus.	Alma. Alma fa.	
Panis.	Kinyér.	
Petitio.	Kérés.	
— Defraudatio.	Kitfalás.	
Peto. Efflagito.	Kérem.	
Puer. Puella. Infans.	Fiútska.	Huischar. Huiska.
Familia <i>das Gef.</i>	Tseléd.	
Pectus.	Mely. Mej.	Mágla (Máj. Hung.
Pellicium.	Suba.	Hepar).
Pileus. Mitra.	Sapka.	
Pagus. Vicus.	Falu.	Paul.
Pedale.	Labito.	
Pater noster.	Miatyánk.	
Quis?	Kitfoda? Ki?	
Quid?	Mi?	
Qualis?	Minő?	
Quid? (Accus. et	Minőt. Mit? Minek?	
Dativ.		
Recondere.	'Sebelni. Dugni.	
Radix (<i>Stipula</i>).	Tarlo. Tar. Tar-buza).	Tar.
Rana.	Béka.	
Ramus.	Ág.	

Volgakice.
Tschuvaschice.
 Kapka. Kapka.
 Ti. Tü. To.
 Ptsikzi. Kfin. Pitzi. (*Buchar.* Kitschik).
 Poktzi.
 Ivir.
 Szjusz (*Cannabis.*
Hung. Szösz).

Permice. Sirjenice.
Morduanice.
 P. Tü. S. Tü.
 S. Itschet. M.
 Wschinä.

Nyuitni. Kuziatini.
 Purzja. Purza.
 Abat.
 Ifzkje.

Kliantfa.
 Szora. Szura.
 Pola. Kol. Chala.
 Sjuzli. M. Kál. Kala.
 Aval.
 Olmáb. *Ulms.* Olma. Olmáh.
 Kinde.
 Kitfalás.
 Kitfalam.

S. Tféljad.
 M. Mjeste.
 M. Schuba.
 S. Schapka. P. M.
 M. Wala. Vele.
 S. P. Labytsch.
 P. Mian aje.

Ketse? Kin?
Mar?
Minya?
Minya?
 Kjo?
 Mo?
 D'febni.
 Ebek.
 Vofstor.

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Vogolice.</i>
— Flagellum.	Ostor.	
Rangifer. <i>Rennthier.</i>	Lapponiai. Szarvas.	
— Armentum.	Tforda.	
Ridere.	Katzagni. Mofojgani.	Máintam (<i>Montam.</i>
— Plorare.	Sirni.	<i>Mondottam).</i>
Ruber.	Vereff (<i>Vir. Sanguis).</i>	Ur (<i>Ueres).</i>
Silva.	Erdö. <i>Verdö.</i>	Vor.
Sclopus. Tormen-	Puska (Hofzu puska).	
tum.		
Sepes. Murus.	Efztena. Ifztina.	<i>Ovilium sepimentum</i>
Soror major.	Néne. Nénéd.	
Soror minor.	Hug.	
Supercilium.	Szemöldök.	
Sanguis.	Vér. Vir.	
Scirpus.	Sás.	
Stramen.	Szalma (<i>Szalam, alam).</i>	
— Caulis.	Koro.	
Sagitta.	Nyil.	Niel. Njel.
Stratum. Ordo.	Rit. Rét. Rétenként.	
Seniculus.	Vénetske.	
Scriptor.	Irogato.	
Scriptura. Epistola.	Írás. Levél.	
Scamnum.	Pad.	Pal.
Sus. Porcus.	Difzno. Difzna. <i>Poff.</i>	
Scala.	Lajtorja.	
— Pertica. Vectis.	Pozna. Rud.	
Sella equina.	Nyereg.	
Scriptitius.	Irni valo.	
Sanus.	Egefzféges.	
— Cor.	Sziv.	
Spiffus.	Sürü.	
Scribo.	Irom. Iródóm.	(Grufice <i>Zera. Ira).</i>
Strideo.	Tfikorgatok.	
Saltem.	Tfak.	
Servus.	Szolga.	
— Vertagus.	Agár.	
Soror.	Nene.	
— Atavus.	úke.	
Stannum.	On. Olom.	
Secale.	Ro's.	Orfch.
Sic.	Ugy.	
Sertis.	Kéfö.	

Votjakice.
Tschuwaschice.

Tscheremissice.

Permice. Sirjenice.
Morduanice.

Schorda.

P. Seralni.
M. Sirit.
S. Wir.

M. Oczupuska.
M. Ostena.
P. Neneda.

Apaj.
Szuzer.
Szindor.
Vir.
Sás.
Olam. Kuro.

Aka.
Kugu. Sju'far (Muhme).

Vjur.

P. Njöl. S. Njow.
M. Nall.

Nel. Niel.
Rity.
Vatzin.
Sziragán.
Sziru.

Szifzna.
Pofzma.

Sisnáh.

Inyar.
Szirni.
Sziv.

M. Sförma.

Szura.
Sziradap. Sirás.
Tfigardadap.
Antfakh.

Njugar.

Aka.

Irafch.

Vulno. Vulna.
Ur'fa. Urfchá.
Tuga. Kafz.

Rófúfs (Ezüft *Argent*).
M. Rofs.

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Vogulice.</i>
Sedes. Sessio.	ülés. ülő-fzék.	
Securis.	Bárd.	
Sciurus (<i>Cuniculus</i>)	ürge.	
Stare.	Alni. <i>álta.</i>	Malotlam (<i>állottam</i>)
Sero. Tardè.	Késön.	Schubpi (<i>Tfuka</i>).
Sturio. Stör.	Söröge.	Unlam (<i>Unlak. Te</i>
Sedeo.	ülöm.	averfor.
Silere.	Halgatni.	Sütal (<i>Suttogni.</i>
Sitiens.	Szomju.	Muffitare).
		Aijuch (<i>Igyuk</i>
		Bibamus.
Spoliare.	Fosztani. Fosztni.	
Secare.	Vagdalni.	
Servire. <i>Exspectare.</i>	Szolgálni. <i>Várni.</i>	
Scire.	Tudni.	
Tibialia.	Botskor. Bakkants.	Boschmak.
Terra.	Föld. Mezö (<i>Campus</i>).	Ma.
Tentorium.	Sator.	
Tempus.	Idö.	
Tu.	Te.	
Testis.	Tanu. Tanuk. <i>Plur.</i>	
Trans.	Tul.	
Traha. <i>Schlitte.</i>	Szán.	Schun. Lufchun.
Taurus.	Bika.	
Triticum.	Buza.	Putei.
— Stipula.	Tallo. Tarlo.	
Telum.	Nyil.	
Tempus adest.	Ideje.	
Urbs.	Vár.	
Urfus.	Medve.	
— Felis.	Matska.	
Uro.	Gyulom. Gyuitom.	
Umbilicus.	Ködök. Köldök. (<i>Ko-</i>	
	ko. Penis).	
Ventus.	Szél. Szil. Szellö.	
Vivus.	elő. <i>Ellö.</i> Parturicus. Lilling.	
Vos.	Ti.	

<i>Votjakice.</i>		<i>Permice. Sirjenice.</i>
<i>Tschuwaschice.</i>	<i>Tscheremiffice.</i>	<i>Morduanice.</i>
Sak.		S. Ulas. P. Dshjak.
Borda.	Ur.	P. Ur. M. Uru.
<i>Sulla (Stat).</i>		[P. Juwalni.
Kafs.	Kafs.	[P. Sulal.
		M. Seurug.
Tedio tui afficior).		
		M. Sinem.
<i>Vastini.</i>		S. Vofztni.
<i>Vandini.</i>		S. Vundavni.
<i>Uarani.</i>		
<i>Todini.</i>		
Sir (<i>Tumulus</i>	(<i>Miza. Grufice</i>).	P. Mu.
Hungar.)		M. Sater.
Vigid. <i>Dir.</i>		
	Tin.	
	Tanik.	
	Tufetz.	
Sfonáh.		P. Chan.
		M. Buka.
Tollo.		
		M. Nal.
		M. Adaide.
<i>Kár (Samoj. Már).</i>	<i>Mafzka. Maskjä.</i>	
Gogi.	Julem.	
	Killimde.	
<i>Tel. Tillo.</i>		
Szivlis. Szil. Sil.		Töl. P. Tyl. Töl. S. Tol.
<i>Lulo. Uleb.</i>	Ilikfe.	P. Lolja. S. Ola.
Ti.	Te.	

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Vogulice.</i>
Vesper. Hesperus.	Szürkület. Kéő-estve. Iti.	
Nocturnus.		
Vis.	Erő.	
Veritas.	Igazság.	
— Elegantia.	Tfin.	
— Comtus.	Tfinos.	
Vox. Sonus.	Szózat Szo.	
Vacca.	ünő. Tehén.	
Vitulus.	Borju. Bornyu.	
Vestis rusticorum	Szokmány.	
superior.		
Vagor. Obambulo.	Szaladok.	
Vagitus.	Sifás.	
Venditio.	U'fikálás.	
Vetula.	Kofa.	
Vendo. Emo.	U'fikalom. Alkuszom.	
Vivo. <i>Vivere.</i>	élem. élek. élni.	
Equo vehor.	Loval menek.	Lul-ménnen.
Vehi.		
— Ire ambulare.	Menni.	Ménnen (<i>Vehor.</i> Ménnem).
— Per terram ire, ambulare.	Födön menni.	
Viridis.	Zöld.	
Flavus.	Sárga.	
Voluntas tua (Sa- mojedice.	Tiéd akaratod. Todi aguarao).	
Ventrosus.	Hafas.	
Vallis.	Lejtő. Völgy.	
	Pup-egér.	
Vespertilio.	Denevér. Pup.	Wyup.
	Pupa-level.	
Lutra.	Vidra.	
Venter.	Has.	Köchra.
Umbilicus.	Köldök.	
Video.	Vélem. ügyelem.	Woilem.
Venire.	Jöni.	

Votjakice.
T'chuvafchice. *T'scheremiffice.*
Szjurla. Kafs. Sjurgi Kafs.

Permice. Sirjenice.
Morduanice.

Irik.
Tfin.

Száza. Szafzi. Somakh.

Inya. Ine.
Pru. Puru.
Szukman.

M. Párna.
M. Suman.

Szoladap.

Sorokmás.
U'falmás.
Kuba.
U'falem.
Ilem.

Ulini.

Minnyne.

{ P. Muni. S. Mun.
Muni.
P. Menni.
S. Podan munní.
Muna.

Sfara.

Ufcharga. Kandufsch-
arga.

Adi.

M. Lej.
M. Vidren.

Uini.

Nézem. M. Neitän, Negtiän.

Dum investigatione harum septem linguarum occuparer, numerosa offendi in vocabulariis 34 gentium vocabula Samojedica, et Ostiakica; quorum nonnulla evidentius multo cum Hungaricis conveniunt, quam ea quae in catalogo jam enumeratorum praemissa sunt, hinc illa quoque notasse non erat supervacaneum.

Notandum, Verba harum linguarum terminari in prima Singulari Praesentis Indicati, more Hungarorum, in *m*, ut *sto*, *nüngam*; *vehor*, *tudscham*, *menem*, *rideo*, *piškuám*, *eo* *mamendlam*, *sto*, *malotlam*, *sedeo*, *máomeflam*, *dormio*, *mawoitlam*, *vehor*, *uweldshajachsam*, *jaceo* *otham*, *video* *maúlhem*, *non video*. *entulhem*, *non dormio*, *entolham*, *rideo*, *manathlam*, *lacrumo*, *matüllam*.

Samojedae, quorum hic mentio fit, sunt *Mese-nii* et *Jugrenses*. *Ostiaki* autem, quorum hic vocabula enumerantur, sunt *Tomenses*, atque fluviorum *Jenisei* et *Irtisch* accolae.

Ordo quo vocabula se invicem excipiunt: hic est: 1. *Hungarice*, literis rotundis, 2. *Latine cursivis*, 3. *Samojedice rotundis*, 4. *Ostiakice cursivis*.

Isten, *Deus*, *Ejs*.

Sapka, *mitra*, *sapka*.

Föveny, *arena*, *poaning*.

Tapafz, *argilla*, *tap*, *tap*.

Fa, *arbor*, *pa*, *pja*, *pob*, *unet-psa*.

To, *lacus*, *tö*, *tu*, *tju*, *tu*, *tau*.

Ur, *dominus*, *erru*, *jerru*, *jerv*, *urt*.

Nem, *non*, *num*.

Veres, *ruber*, *würta*.

Nedves, *humidus*, *nywung*.

élö, *eleven*, *vivus*, *gile*, *gule*, *lhilen*, *ileng*.

Halando, *halj-meg*, *mortuus*, *morere*, *kalmer*, *kollom*,

Ihatnám, *sitio*, *sitiens*, *jauthlam*.

Ettem, *comedi*, *satur*, *jutem*.

Ehetném, *éhezem*, *esurio*, *ehesöm*, *ihelem*, *eders*.

Állok, *sto*, *állottam*, *sieti*, *malotlam*, *sto*.

Néne.

Néne, *soror major*, nena, papalnenau, nene.
 Léány, *filia*, nenu, nenja, *nene*, *nanja*.
 Vö vej, veje, *vir*, *genor*, wajzoko.
 Vaj, *butyrum*, voj:
 Ro's, *secale*, orsch.
 Buza, *triticum*, putej.
 Lap, lapot, lapát, *folium*, *pala*, lupt, *libet*.
 Ser, *cerevisia*, *lsára*, *sur*.
 Hus, *caro*, *wodſche*, *kitsch*.
 Inni, *bibere* (ijándom, *bibam*, *bibero*), *jandſha*, *idalaju*,
jandſha.
 Suttogni, *muffitare*.
 Halgatni, *filere*, *fütal*.
 Menni, *vehi*, *ire*, *mennen*, *vehor*, *mennem*.
 Loval menni, *equo vehi*, lul *mennen*.
 Jönöm, jöni, *venire*, *jomman*.
 Allok, *ſto* (állottam, *ſteti*), *malotlam*.
 Menni, *ire*, *jadarga*, *manlu*, *mämendlam*.
 Bodorogni, *nyargalni*, *errare*, *curſitare*.
 Tegnáp, *heri*, *tej*.
 Holnap, *hulnap*, *cras culaengatlh*.
 Dél, *meridies*, *iſel-tjon-dſhogon*.
 Ej, *nox*, *ji*.
 Eſte, *veſper*, *iti*, *jin*, *ſero*.
 Hét, *hebdomas*, *fati*.
 Eg, *meny*, *coelum*, *numna*.
 Föld, *mezö*, *terra*, *ma*, *mogh*.
 Erdö, *ſylva*, *árjuch*.
 Vár, *urbs*, *már*, *vár*, *váro*.
 Ut, *via*, *wotta*, *chod*.
 Falu, *vicus*, *paul*.
 Tüz, *ignis*, *taut*, *tut*.
 Felleg, *felhö*, *nubes*, *püllem*.
 Gyóm, *burján*, *gramen*, *Foenum*, *Unkraut*, *pum*.
 Kö, *lapis*, *Kéu*.
 Olom, *on*, *ſtannum*, *ulhn*, *uln*.
 Vas, *ferrum*, *woache*, *jeſe*, *koſe woach*.
 Kemény-vas, *atzél*, *chalybs*, *intlwuach*, *jeze*.
 Apa, *pater*, *obo*.
 Fiú, *ſilius*, *pu*, *püwo*.
 Nő, *feleſég*, *uxor*, *nő*, *nén*.
 Fő, *fej*, *feje*, *caput*, *wuj*.
 Szem, *oculus*, *ſcham*, *faiwa*, *Sſem*, *fai*.

- Fül, *auris*, päll, *peh*.
 Száj, *os*, mjal.
 Nyál, *saliva*.
 Nyelv, *lingua*, nielm, name, *nalhem*, *name*.
 All, *mentum*, nau, *nau*.
 Nyak, *collum*.
 Kéz, *manus*, kat, *ket*.
 Uj, *uly*, *digitus*, ulia, *ulya*.
 Mej, *mely*, *pectus*, mágla, *megbilh*.
 Szív, *cor*, schim, szeu, *fej*.
 Mony, *falz*, *penis*, mun, *mun*.
 Pitfa, *cunus*, paszk.
 Láb, *gyalog*, *pes*, jalg, *ljäle*.
 Bocskor, *ocreae*, poskas.
 Pad, *scamnum*, pal.
 Ajtó, *janua*, hau.
 Kés, *culter*, kätſchi, *ketsch*.
 Kanál, *cochleare*, nála.
 Ij, *iv*, *arcus* (*Accus.* *ijjat*); jät, *chujtsch*.
 Nyíl, *sagitta*, njel, *wodhl*.
 Szán, *traha*, schun. chan.
 Hajo, *navis*, ano.
 Tintó, *pászma*, madzag, kötél, *funis*, tynze.
 Lu, *lo*, *equus*, lu, *lhau*.
 Matska, *felis*, mätſchich, *mütschek*.
 Kos, *juh*, *ovis*, *aries*, *ofch*.
 Teve, *camelus*, tüja.
 Eb, *Acc.* *ebet*, *canis*, *canem*, *amp*.
 Egér, *mus*, ilhenkar.
 Hiúz, *martes scythica*, niuzofz.
 Nyul, *lepus*, neiko, *neuko*, *njo*.
 Tüko, *mannulus*, neotſiko, *neotzko junoko*.
 Tyuk, *tik*, nö-tyuk, nöſtén-tyuk, *gallina*, neu-tokoch,
tauach.
 Lud, *anser*, lunt, *lhunt*.
 Mony, *tik-mony*, *ovum*, monp.
 Márna, *murena*.
 Ikra, *ova sturionis*, márna, *maren*.
 Hal, *piscis*, chalja, *chala*, hal, kola. kul, *chala*, *kolle*, kul.
 Kokas, *him tyuk*, *gallus*, choim-tokoch, *chui-tauach*.

Numera-

Numeralia Ostiacorum et Hungarorum.

1. eiet.	egy, egyet.
2. katn.	kettő.
3. chulom.	három.
4. nilba.	nég, négy.
5. uwat.	öt.
6. chôt.	hat, hat.
7. fábat.	hét.
8. nilha.	nyolcz.
9. artján.	kilentz.
10. jong.	tiz.
11. igut-jong.	egy'stiz.
12. katchutjong.	kettő'stiz.
13. chutom - chutjong.	három'stiz.
20. chus.	husz.
21. chus-egid.	huszonegy.
22. chus-katn.	huszonkettő.
30. chulom-jang.	három tiz, harmintz.
40. nilli jang.	nég-tiz. negyven.
50. uwät jang.	öt tiz, ötven.
60. chotiang.	hatvan.
70. sabatiang.	hetven.
80. nilfot.	nyolczvan.
90. övfot.	kilentzven.
100. fot.	száz.
101. fot-egid.	száz-egy.
200. kat-fot.	két-száz.
1000. türres.	ezer.
2000. kat-türres.	kétezer.
10,000. jong-türres.	tiz ezer.
100,000. fot-türres.	százezer.

Cum hic de linguis Fennicae originis agatur, et cum superius de celebri Vocabulario Professoris Petropolit. FISCHER jam mentio facta sit; videamus quidnam de utrisque Cl. Prof. et A. Reg. Conf. J. C. GATTERER judicet.

J. C. GATTERERS Einleitung in die synchronische Universalhistorie. Götting. 1771. pag. 117.

Finnische Sprache, nebst der Ungrischen, und Finnisches Völker-System.

Zu den Finnischen Völkerschaften, die ich für die Ueberbleibsel der alten Scythen halte, und die alle zusammen nur eine Hauptsprache, obwohl in verschiedenen Mundarten sprechen, gehören: 1) die *Finnen* selbst, im eigentlichen, sowohl Schwedischen, als Russischen Finnland, die sich selbst *Suomalainen* nennen, von den Russen aber *Tschuchonetz* oder *Tschuchna* genannt werden. 2) Die *Lappen* in den nördlichsten Gegenden von Norwegen, Schweden und Rußland, die von den Russen *Lopari* genannt werden, so wie die Schwedischen Lappen sich selbst *Sabme* und *Almag* nennen. 3) Die *Ishoren*, in Ingermannland, von der Ishora, oder dem Ingerflusse so genannt. 4) die *Esthen* in Esthland, die in den Russischen Jahrbüchern *Tschud*, und bey den Finnen *Viro-lainen* heißen. 5) Die *Liven*, bey Sallis im Rigaischen Kreise, und in Curland am Angrischen Strande. 6) Die *Woten* oder *Wotjaken*, an dem Flusse Wjatka im Kafanischen und im Orenburgischen, die sich selbst *Ud* oder *Mordi* nennen, und bey den Tataren *Ar* heißen, und eine weniger gemischte Mundart, die der Tscheremissen, und noch mehr der Permischen am nächsten kommt, reden. 7) Die *Tscheremissen*, oder wie sie sich selbst nennen, *Mari*, auf der linken Seite der Wolga, im Kafanischen und im Orenburgischen, deren Sprache stark mit der Tatarischen vermischt ist. 8) Die *Mordwinen*, auf Russisch *Mordwa*, von sich selbst *Mokscha* genannt, im Orenburgischen, deren Sprache von der vorigen Völker ihrer sehr weit abgeht, wie denn auch ein besonderer Stamm von ihnen, der sich *Erzja* nennt, und eine etwas verschiedene Mundart hat. 9) Die *Permier*, in den Isländischen Sagen *Biarmier*; und 10) die *Syrjanen*, die beyde an den Flüssen Witshегда und Wim wohnen, sich selbst *Romi* nennen, und eine reine Finnische

Finnische Mundart reden. 11) Die *Wogulen*, bey den Permiern *Vagol*, und in den Russischen Jahrbüchern *Wugolitschen* und *Ugritschen* genannt, das erste Volk in Sibirien, theils in dem Jugrischen Gebürge; theils längst demselben, zu beyden Seiten auf dem platten Lande, deren Sprache mit der Ungrischen und eigentlichen Finnischen, am nächsten aber mit den Rondischen Ostjaken ihrer überein kommt. 12) Die *Rondischen Ostjaken*, oder wie sie sich selbst nennen, *Chondi-chui*, das ist: Leute von *Konda*, am Nieder-Irtysh und Nieder-Ob, bey Surgut, Tobolsk und Beresov, deren Sprache mit der Permischen und Wogulischen am nächsten verwandt ist. 13) Die *Ungarn*, die sich selbst *Madsharen* (Magyar) nennen, und eine Finnische Mundart reden; s. Hrn. Hofr. SCHLÖZERS Probe Russischer Annalen, S. 101 ff. Die Verwandtschaft des Ungrischen mit dem Lappischen insonderheit hat erst neuerlich Herr P. *Sajnovits* dargethan, so wie Herr von Kollar behauptet, daß die Ungrische Sprache in der grammatischen Einrichtung mit der Türkischen sehr überein komme, aber in Ansehung der Wörter von ihr sehr verschieden sey.

Pag. 139. Zur Kenntniß dieser Classe von Sprachen, in so weit sie zu historischer Rangirung der Völker nach der Sprachverwandtschaft nöthig ist, dient ganz unvergleichlich das zur Zeit noch ungedruckte Wörterbuch des Herrn Professor FISCHERS zu Petersburg in Folio, welches er in der eigentlichen Handschrift dem historischen Institut vor einigen Jahren geschenkt hat. Man findet darin alle charakteristische Wörter von 40 Sprachen, deren je 10 columnenweise neben einander gestellt sind. Aufser der Lateinischen, Griechischen, Russischen, Polnischen und Schwedischen Sprache, enthält dieses Harmonische Wörterbuch, welches das einzige seiner

Art in der Welt ist, die charakteristischen Wörter von den Sprachen: aller *Finnischen* Völker, die *Ungarn*, mit eingeschlossen etc.

Pag. 141. Wer Fischern, den Verfasser der Sibirischen Geschichte kennt, wird hierin von ihm keine Compilation, aus andern Nachrichten dergleichen es ohnedem über die meisten dieser Sprachen gar nicht gibt, sondern etwas Authentisches, und aus den Quellen selbst Geschöpftes erwarten. Von den Sprachen der Völker in dem äußersten nördlichsten Asien hat er nichts; man kann sie aber aus *Kraschennikovs* Beschreibung des Landes Kamtschatka, worin Nachrichten von diesen Sprachen, und reiche Wortregister mitgetheilt werden, kennen lernen.

APPENDIX I.

Continens.

Vocabularium Tataricum.

Magnum fat longo tempore commercium Hungaros inter et Tataros intercivisse omnibus notum est. Quanta hic vocabulorum mixtura inter duas gentes oriri debuerit, sana ratio docet. Affinitatem duarum linguarum ex hac mixtura deducere plurimi jam studuerunt, in quo tamen consequentias latius justo extendendo, has nationes non solum vicinas olim, sed affines, ne dicam easdem profus fuisse asseruerunt. Videamus igitur quidnam veri nobis, ex sola Vocabularii contemplatione, quibusve ex argumentis elicere liceat.

Hunc in finem praemittam vocabula tatarica hungaricis similia, quae ex diffitis et diversis provinciis

vinciis tataricis per multos itineratores collecta mihi innotuerunt.

Primum quo utebar auxilium erat itinerarium celebre intitulatum: *Nicolaes Witsen Noord und Oost Tartary*. Amsterdäm. 1705. T. II. In vasta hac et rarissima, plurium itineratorum collectione reperi sequentia.

1. Pag. 68. Tom. I. vocabula ex lingua *Daurica* vel *Dahurica*. Hi *Dahuri* habitant ad fluvium Amur, non procul a Nertschink versus orientem.

2. Pag. 297. vocabula *Calmukica*.

3. Tom. II. pag. 578. vocabula *tatarica*, ex Crimia, seu Tauria.

4. Pag. 677. vocabula, quae *Tatari Jakuti* usurpant.

Secundus itinerator erat Strahlenberg cujus *Nord und östliche Theil von Europa*. Stockholm 1730. magnum satis vocabularium Calmuko Mungalicum exhibet, quod vocabula continet 32 tataricarum nationum specie diversarum (ut Auct. asserit) in pag. 137.

Tertia itineratorum collectio occurrit mihi in Tom. 3. Historiae Russicae intitulatae: *Müllers Sammlung Russischer Geschichte*. Petersburg 1758. Hujus pag. 382. usque 410. continet variarum linguarum vocabularia, quibus intercalata sunt vocabula etiam tatarica.

Quartum adminiculum erat, vocabularium manuscriptum, superius fuscè descriptum Petropolitanum, in quo vocabula Tribuum tataricarum plurimarum, et inter se valde differentium, numerosa investigavi. Quid ex his omnibus congerere potuerim, sequentes docebunt paginae.

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Tatarice.</i>
Aurum.	Arany.	Alltinn.
Aerumna.	Baj.	Bala.
Anfer. Anas.	Lud. Kátfa.	Galon. Kas. Lonta.
		Lunt. Kofcha.
		Gafs.
Columba.	Galamb.	
Avis.	Madár (<i>Kátfa</i> .	Kofch.
	Anas).	
Audax.	Bátor. Vitéz.	Bátir.
Arcus.	Jjj. Kéz-iv.	Hii.
Aries.	Kos.	Khoih. Kods. Kotschkar. Kotzkar. Okt-scha.
Abi. Difcede.	Fuff.	Boff.
Aegrotus.	Beteg.	Yebetzi.
Argentum.	Ezüft.	Kumis. Jumis. Kü-müfch.
Argentum vivum.	- - Kénefö.	
Altus.	Magas. Böv (<i>Laxus</i>).	Byik.
Anguis.	Kigyo.	Kjerpe.
Curvus.	Görbe.	
Agnus.	Bárány. Kos.	Báran. Kofy. Kooufu. Koofy.
Ambulare. Iræ.	Járni. Iramodni.	Irrene. (Wezi.
Aqua. Flumen.	Viz.	Wed. Weffi. Wüt.
Arena:	Homok.	Khum. Kum. Kümák.
Auris.	Fül.	Pel.
Aestas.	Nyár.	Namuhr.
Aqua.	Viz.	Wa. Ufun.
Bibo.	Ífzom. Ífzon.	
Adulator.	Cfapodár. Cfapzi.	Chopki.
Aper.	Difzno. Vad difzno.	Durifson.
Amygdala.		Nodrogon.
-- Nomen herbarum	Nadragulya. Na-	
venenatarum.	dragun.	
Barba.	Szakál.	Sagal. Tzakal. Zakal. Sakal.
Bos. Taurus.	ökör. Bika.	Oeker. Uker. Buchai. Buka. Buga.
Brachia. Manus.	öl. ölöm. ölem. Kar. Ilin.	Gara.
Bubalus.	Bival.	Arslon.
Leo.	Orofzlán.	

Latine.

Latine.

Hungarice.

Tatarice.

Bibo. Bibere. Bibit.	Iszom. Inni. Iszsa. Iszod.	Offon. Isjaffe. It- schem:
Butyrum.	Vaj.	Mai. Wui. May.
Caestus. Framea.	Buzogány.	Boelegan.
Crepida. Calceus ru- sticorum rudis.	Bocskor. Kaptza. Bakkants.	Baschmák. Katz- Kepsch.
Coeruleus.	Kék.	Kuk. Kokö. (Kö- kény. Kökörtöny.
Cothurnus. Crepida. — Sandalia. <i>Ein Ab- satz vom Pantoffel.</i>	Sarok.	Tzarok.
Corium bulgaricum.	Bagaria.	Bulgarie.
Culter.	Bitsk. Bitsok.	Pfisk.
Caper. Aries.	Kecske. Kos.	Kafáh. ötschki. ütschki. ötzkii.
Cibus.	Itek. étek.	Ideku.
Cespes.	Pá'fint.	Ebefin.
Coelum.	ég.	Tengri.
Mare.	Tenger.	
Camelus.	Teve.	Temian. Tius. The- me. Tegö. Tjuja.
Cerevisia.	Ser.	Schara. Schar. Sirrah. Syra. Sfirja. Sur.
Caligae.	Salavári.	Schalbuuri.
Cornu.	Szaru.	Suro.
Cunae.	Böcsö. Böltö.	Besciek.
Canis.	Kutya.	Kudsa. Gida.
Caro.	Hus.	Khusch.
Corium. Corduanum.	Szatyán.	Satican.
Chalibs.	Atzél.	Chatin.
Cor.	Sziv. Szüvetske.	Sürüki.
Contritum triticum (Grütze).		Tutarga.
Panicum.	Tatárka.	
Cano.	Dudolok. Dalolok.	Dohla. Dodolchu.
Cantus.	Dall.	Dunlachu.
Clamo. <i>Dudelsack.</i>	Duda.	Duhda.
Candelabrum (<i>Candela Gyertya</i>).		Gerki.
Culter curvus horto- lani.	Kofzor. Katzor.	Kufzur.
Cannabis.	Kender.	Kindschur.
Capillus.		üfün.
Canus. Cane. <i>Adverb.</i>	öszön. öszülve.	

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Tatarice.</i>
Clavis.	Kulcs.	Kulp. Atsckutſch. Atzkutz. Kludſch.
Cochlear.	Kalán.	Solang. Chalbagan.
Culter.	Bitsak. Kés.	Bitsak. Bizak.
Cuprum.	Dſeff.	Réz.
Currere.	Szaladni.	Solodi.
Currus.	Tergenye. Tereh. Szekér.	Trrgén.
Deus.	Iſten.	Tengeri.
Mare.	-- Tenger.	
Da mihi.	Ide atztze.	Nada atza. Odaatze.
Dominus.	Ur. Uram.	Oeran.
Dies.		üdü.
Tempus.	üdü.	
Dolium.	Kupa (cupa).	Kup.
Dolor.	Sajnálás.	Siján.
Dolorificus.	Saján. Sajnos.	
Doleo.	Sajnálom.	
Digitus.	Uj.	Luj.
Dormio.	Alufzom. Nyug- fzom. Alatom.	Juchlaimin. Alaten.
Exiguum.	Kitſike.	Bitschikan.
Eſurio.	Ehezem. Ehetném.	Elezmoé.
Equus cum dorſo per- frictionem vulne- rato.	Jártas lo. Feltárt hátu lo.	Jartá moerin.
Exſecrari. Calumniari.	Káromolni.	Karanai.
Ebrius.	Réſzeg.	Is árek. Eſrük.
Examino. Inquiro.		Áfok.
-- Fodio.	Áfok.	
Equus.	Lo. Lu.	Lo. Lu.
Edo.	Eſzem. Eſzed.	Aſchidm.
Femoralia.	Gadja. Gagyá. Gatyá. Müdü.	Gädſch.
Induſium.	Ing. ümeg.	
Fruſtus.	Gyümölts.	Dzfiſmis.
Flavus.	Sárga. Sárig. Sári.	Schárga. Schará. Sfára. Sari. Sarik.
Frigus.	Hideg.	Idig.
Felis.	Matſka.	Matzi. Mátſch. Miſchik. Mü. Mit- ſchuk.
Funis.	Kötő. Kötél.	Kotow.

Latine.

Latine.

Hungarice.

Tatarice.

Fistula. *Canto.*

Duda. *Dudolok.*
Dudálok.

Duduk.

Foramen.

Lik.

Telik.

Fui.

Voltam.

Vardum.

Ferrum.

Vas.

Kófe.

Frenum.

Kantár. Zabola.

Chafár.

Frater.

öcfe.

Acha.

Frigidus.

Hives.

Suwok.

Fraus.

Cforba.

Cforba.

— *Eins Scharte.*

Famelice. *Adv.*

Ehen.

Oelen.

Fur.

Or. Tolvaj. Lopo.

Oro. Ura. Bur.

Fovea pro conservando
frumento.

Anbár.

Hambár (Buza ve-
rem).

Gallus gallinaceus.

Tik. Kakas. Fö-tyuk. Taká. Tank. Eré-
taká (*öru tik. Bak
tyuk*). Kookun.
Pétuk.

Gallina.

Tyuk. Tik.

Thäouk. Taka. Tauk.
Eme-taka. (*Eme-
tik. Nöflén tyuk*).
Zibi-tauk (*Tíbe-
tyuk*).

Grando.

Mendörgés (*Toni-
tru*).

Mendür.

Granarium.

Kas.

Cacha.

Gulo. *Vielfraß.*

Dfoge.

— *Eins Dohle.*

Globus.

Tfoka.

Sumu.

Grus.

Tfomo.

Togoru.

Gygis.

Daru.

Uendür.

— *Spectrum.*

Glacies.

Tündér.

Jenk.

Genae.

Jég.

Galchá.

Gramen.

Al. Alla-örtza.

öljon. *Uján.*

Humilis.

Burján. Fü.

Alascha.

Hordeum.

Alatfon.

Arba. Arpa. Arbai.

Hyems.

Arpa.

Telli.

Hordei maltum.

Tél.

Arabai.

— *Gerstengrütze.*

Intestinum.

Bél.

Kegidesuin.

— *Chorda.*

Hegedü hur. Bél (Ex animalium in-
hur. testinis confecta).

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Tatarice.</i>
Jaculum.	Hajito. Hajito dárda.	Jeta.
Ignis. Calor.	Tüz.	Tule. Tül. Tjün.
Jasminum.	Jásmin.	Díjan.
— — Urtica.	— — Tíján.	
Ibi. Illuc.		Nale.
— Apud.	Nál.	
— Apud illum.	Nálla.	
Janua.	Ajto. Ajtotska.	A'hol. úrtka. üüdüñ.
Infans. Puella.		Köökön.
— Catulus.	Köjök. Köjököm.	
Loqui.	<i>Poff.</i> Szollani. Szollás. Szolja.	Suileščáffe. Sfulja
Levis.	Könnyü.	Kunna.
Lignum.	Fa.	Pu. Fua.
Lingua.	Nyelv. Nielv.	Kelen. Kielen. Til. Kelle. Kele.
Labium.	Ajak.	Oeroer. Ourur.
— Nafus.	Or.	
Linteum. Linum.	Gyolts.	Kentschir.
— Cannabis.	Kender.	
Lancea. Hasta.	— — 'Sida.	Zyda. Schida.
Lynx.	Hiuz.	Schulifun.
Lupus.		Tzouna. Tzono.
— Terribilis. Deformis.	Tfunya.	Tfuracha. Tschu- gáh. Zuracha.
Lucius. Piscis.	Tfuka.	Jegan.
Lucidus.	Jeg. ég (<i>Glacies.</i> <i>Coelum</i>).	
Lorica.	Pantzél.	Koujak.
— Pugnus.	Kujak. ököl.	
Lapis.	Kö. — Köve.	Ku. Kiw.
Leo.	Oroszlán.	Arszlán.
Latrare.	Ugatni (Kutya. Canis).	Kudfa.
Lupulus humulus.	Komlo.	Kumelach.
Lepus.	Nyul.	Tulai. Toolai. Njo.
Lupus.	Farkas.	Born.
Vitulus.	Bornyn.	
Lac.	Téj. Tejet. <i>Acc.</i>	Sjüt.

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Tatarice.</i>
Mannulus.	Tfiko.	Murin - tſchikan. Unagan (unoka. <i>Nepos</i>).
Milvius.	Katſagán. <i>üll.</i>	Kartſchugan. <i>Ilga.</i>
Máter.	Anyá. Anyám.	Auna. Annám.
Mulier. Foemina.	Azſzöny.	Eme.
- - Porca.	- - Eme-diſzno.	
Meridies.	Dél Déli idő.	Udé. üdü.
- - Tempus.	Idő. üdő.	
Mifer.	Szezin. Szégény.	Taigin.
Mare.	Tenger.	Denghis. Tengri. Tengis.
Mitra. Hungarica.	Kalpag.	Kalpak.
Macellum.	Kaſzabolni. Mézfá- rolni.	Kaſſab.
- - Dilaniare.		
Morbus.	Marás.	Maras.
Morſus.	Nagy. öreg. <i>öleg.</i>	Ulu.
Magnus.	O'ſonna.	Uſchina.
Merenda.	Tſuda.	Tſchuda.
Manus	Kar (Brachium).	Gar.
Marſius fluvius Tran- ſilvaniae.	Maros Marus. (Frigus interſiſſi- mum).	Marus (Slavonice).
Manus.	Kéz. Keze.	Kezi. Keſſi. Ked.
Mara maros comitatus.	Mára maros.	Mare maruſa.
<i>Hung.</i> Mare mor- tuum. <i>Lat.</i>		
Mentum.	Áll.	Jak. (<i>Collum.</i> Nyak).
Mater familias.	Gazdaſzöny.	Gergén.
- - Pagi nomen in Tranſilvania.	Görgény.	
Myſtax. <i>Schnauzbart.</i>	Bajuſz. Ajakan- ſzakál.	Mijuk. Urukin ſagal.
Moloffus.	Kopo.	Kjopek.
Mors.	Halál.	Khalol.
Mortuus.	Halo. <i>Haljon.</i>	Ulju.
Nox.	Éj. Éjjel.	Soey. Tjel.
Niſus (<i>Avis</i>).	Katſagán. Karuj.	Cartugan.
Nares.	Or. orom.	Murun.
Nomino.	Nevezem.	Nevra.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Tatarice.</i>
Niger.	<i>Beke</i> , est nomen, Familiarum hungaricarum proprie significat. <i>Fekete.</i>	<i>Beke.</i>
Negare.	Tagadni.	Dodadghi.
Opera.	Rabota.	Robitta.
Ovis.	Juh. Kos. <i>Eme-kos.</i>	Koy. Emekhoïn.
Olla in qua coffe co- qui solet.	Ibrik.	Ibrik.
Oculus.	Szem.	Sem. Sai. Schin.
Os (Labium).	Száj. (Ajak).	Ojack.
Ova piscium.		
Caviar. <i>Fischrog-</i> <i>gen.</i>	Ikra.	Ikra.
Onus. Sarcina.	Tergenyé. Tereh.	Tergeny.
Ovum.	Mony. Tik mony.	Muno. Monn.
Pisum. <i>Erbfen.</i>	Borso.	Burtzak.
Pecus. <i>Rindvieh.</i>		Bolun.
— Irrationalis.	Bolond.	
Pulvinar.		Alun.
— Dormire.	Alunni.	
Parvus. Angustus.	Keskeny. Kitfin.	Kiskennä. Kitzi.
Penna.	Tol. Tollu.	Tulla. Tuj.
Piscis.	Hal.	Khal. Khul.
Pileus. Mitra.	Sapka.	Schapka. Schapki.
Pulvis.	Por.	Purk.
Pagus. Vicus.	Falu.	Aul.
Parvus. Vilis. Exiguus.	Tsekély. Kitfin.	Tsche-ekén. Kitschi. Kitschik. Kit- schuk.
Pomum.	Alma.	Aliman. Alma. Alema. Almáh. Almán.
Pater. Paternus.	Atya. Atyai. Atyám.	Atei. Atta. Abu. Attám.
Pollex.	<i>Ivejkei.</i> Hüvejk.	Irrekei.
Penis.	Mony.	Manol.
Planities.	Gödör (Vallis. Fo- vea).	Ködö.
Philomela.	Fölemile. <i>Bulemile.</i>	Bulbul.
Porta.	Kapu.	Kapou. Kapi.

Latine.

Latine.

Hungarice.

Tatarice.

Puteus.	Kút. <i>Plur.</i> Kútak.	Kuduk. Guduk. Chuduk. Kutuk.
Profundus.	Mély.	Mel.
Paludosa loca. Lacus.	Sár. Motfár. <i>árok.</i>	Saz. <i>Ara.</i> Motfcha- gi. Tuu.
Pica.	Szarka.	Schibe.
Pullus gallinacius.	Csibe. Csirke.	Zibi.
Pater. Avus.	őfőm.	Oeffum.
Poena. Multa.		Adfab.
Poena adficere.	Agyabugyalni.	
Pallium.	Köpenyeg.	Choebnech.
Pignus.	Zálog.	Dzalo.
Princeps.	Bán.	Uwan. Wan.
Querere.	Kirni. Kérni.	Kihr.
Quercus.	Tfere - fa.	Tfchara-fu.
Rogo te.	Kérlek.	Kajerlá.
Ren.	Vese.	Bere.
— Intestinum.	— Bél.	
Surge.	Fuff. Eredj. Keljfel.	Boff.
Sol.	Nap.	Narán
— Aestas.	Nyár.	
Soror.	— Ettfe. Nénnye.	Egecy. Nannja.
Sella equina. <i>Sattel.</i>	<i>Emeltfü. Emeltyű.</i> Nyereg.	Emeltfi. Emel (a'mely a'lovag- lót emeli).
Sturio. <i>Steer.</i>	Sügér.	Tfogar.
Sica.	Handfár.	Changiár.
Siccus.	Száraz.	Kuru.
Septem.	Hét. Hetit. <i>Acc.</i>	Jetti.
Simia.	Majom.	Maimoen.
Sturiolus.	Söröge. Sügér hal.	Sürük-balik.
Sedeo.	Ülök. <i>ültem.</i>	Olturaman.
Stella.	Tülag.	Zula.
Sudarium. <i>Schnupf- tuch.</i>		Artzul.
— — In facie.	Artzul (Adverb.)	
Sartago. <i>Eine Molte.</i>	Tepfi.	Tepchi.
Sella.	Szék.	Sfeká.
Sus.	Difzno.	Dongns.
Secale.	Ro's.	Arfch. Oros. Rosch.
Securis. Afcia.	Balta.	Baltáb. Balta. Palta. Baltho.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarico.</i>	<i>Tatarice.</i>
Sanguis.	Vér. Vir.	Wer. Wir.
Sero. <i>Adverb. Vespera.</i>	Kefön.	Ketsch. Kyttsch.
Taurus.	Bika.	Boecha. Buchai.
Tigris.		Bars.
Taxus.	Borz.	
Terra.		Mu.
Campus.	Mező.	
Traha.	Szán.	Tschana,
Tenebrae.	Borongó. Sötét.	Burunkny.
Tuba.	Furuja.	Burie.
Tbrafo. Jactator.		Chodala.
— Admirator.	Csódallo.	
Terebra.	Furu.	Urun.
Triticum.	Buza.	Buda. Budai. Buu- tai. Mudai.
		Kindük. Kündük.
Umbilicus.	Köldök.	Küüfü.
		Wedre.
Urna.	Veder. Vedre.	Eme.
Uxor.		Porca.
	Eme - díszno.	Nari iret. Nari ine.
Veni huc.	Jere ide.	Ire. Jel.
Veni.	— — Jere.	
Variegatus.	Alak lo. Tarka lo.	Alak moerin.
equus.	(Az <i>Alak</i> , tarka barka).	
		Buru.
Vesper.	Borul.	
Vesperascit.	Erő.	Irik.
Vis.	Szél. Szélke.	Salkin. Sal. Jel. Sére.
Ventus.	ünö. Eme.	Une, Eme.
Vacca.	Borju.	Biroy.
Vitulus.	Ige.	Uge.
Verbum.	Elegyes. <i>Tarka- barka.</i>	Alaglia.
Verficolor. Mixtus.	Findfia.	Filgian.
Vasculum.	<i>Gyavos. Javos.</i>	Giawous.
coffeaeum.	Joforma.	
Validus. Fortis.	Vándor.	Chandur.
	Ilet. Élet.	Ile.
Viator.	Járok. Járom, Jar-	Jurimin.
Vita.	nom.	
Vehor.		

Latine.

<i>Latine.</i>	<i>Hungarice.</i>	<i>Tatarice.</i>
Vehi.	Nyargalni. Járkálni, Jurgaly.	
Equo - vehi.	Lovan nyargalni.	Jalan jurgaly.
Ire.	Gyalog jalog nyar- galni.	Jejo jurgaly.
Ver.	Tavasz.	Towi.
Vermis.	Féreg.	Perk.
Vigil.	órallo.	Oral. Uroul.
Vir.		Eré. Er.
— Arjes.	örü, Kös.	
— Apis mas.	Here.	
Vestis.		Kuptzusu.
Vestis lacera. Lacinia.	Kaptza.	
Vivus.	Elö (<i>Türö</i>) Patiens.	Tyry.
Zisgiber.		Chalon.
-- Urtica.	Cfalán.	

Ex horum vocabulorum collatione patet linguam tataricam ab hungarica essentialiter differre, licet vocabula tatarica cum hungaricis convenientia hic magno satis numero enumerata sint, et quidem sequentes ob rationes:

Primo. Pronomina harum linguarum nullam inter se habent similitudinem, praecipue Personalia, quod in Lapponum, Finno- et Esthonorum lingua notabiliter contrario modo observare licuit. Jam vero Pronomina ad classem vocum characteristica- rum pertinere, omnibus Philosophis, linguarum studiosis notum est.

Secundo. Licet voces tataricae inter Hungaros hodie usitatae reperiantur numerosae, at produnt hae illico sonum aliquem peregrinum, flexionemque hungaricam violenter quasi intentatam admittunt. Contra vero memoratae jam superius linguae fennicae, multo magis analogas linguae hungaricae voces suppeditant, quae simul modo etiam Hungaris familiari inflecti, declinari, comparari, et conjugari possunt.

P 4

Tertio.

Tertio. Nec Nomina Possessiva (quibus Suffixa pronominalia adhaerent) tam evidentem in hac lingua similitudinem prae se ferunt, uti in allatis observatum est.

Non ergo aliud numerosa in linguam hungaricam assumpta vocabula tatarica demonstrare videntur, nisi gentem nostram longo satis tempore in eorum vicinitate vixisse, atque per continuum cum iis commercium inevitabili necessitate voces ab iis tataricas mutuasse, aut illis nostras hungaricas communicavisse. At idem obtinet de multis Slavicae originis populis, uti sunt: Russi, Slavi, Slaviani, Slavonii, Serbi, Poloni, Bohemi, Moravi (quorum exempla numerosa in sequentibus adferam), imo et ipsi Valachi, Germanique, a quibus plura vocabula mutuata, hodie civitate hungarica donavimus. Quis tamen ideo has nationes, una ex stirpe ortas cum hungarica asseveraret?

Non contentus sola hac vocabulorum tataricorum contemplatione, in auxilium vocavi linguam turcicam, probe sciens eam non aliud esse, quam tataricae Dialectum. Usus sum hunc in finem Grammatica Turcica Romae 1780 italico idiomate edita, ex qua Paradigma prolixum Conjugationis deprimere, lectorumque iudicio submittere consultum duxi. Conjugatio haec omnem meretur attentionem, cum plurima in ea reperiantur, talia, quae in Conjugationibus Hungarorum desunt.

Significationes Temporum non alia exprimere potui lingua, quam italica, in latinam enim transferre, sine significationis detorsione mihi saltem possibile non videbatur, quod in translatione hungarica quoque non sine violentia quadam adhibita effici potuit.

Modus

Modus Indicativus.

1. *Praesens indefinitum.*

S. Sevérím, fevérfim. fevér. Pl. Sevériz, fevérfin-iz, fevérler.

Io amo. Szeretek.

2. *Praesens continuum, vel determinatum.*

S. Sevégorum, fevéjorfun, fevéjor. Pl. Sevégoruz, fevéjorfun-uz, fevéjorlar.

Io sto amando, szeretetbe foglalatoskodom, szerelmeskedem.

3. *Praesens duplicatum.*

S. Sevmis olúrum, - olúrfum - olúr.

P. Sevmis olúruz - olúrfun - uz, - olúrlar.

Io vengo ad amare.

Szeretiülök (Szeretni kezdek. Fejérülök).

4. *Praeteritum imperfectum indefinitum.*

Sevérdim. Io amavo. Szereték.

5. *Praeterit. imperf. continuum, v. determinatum.*

Sevéjordym. Io stavo amando. Szerelmeskedém.

6. *Praet. imperf. relatum relativum.*

Sever imifim. Che io amassi.

Be szeretném! Bártfak szeretném!

Ugyan szeretnem!

7. *Praet. imp. relat. cont. v. determinatum.*

Sevéjor ymyfym. Che Io stassi amando.

Be szérelmeskedném. Bártfak szerelmeskedném.

8. *Praet. perf. determinatum.*

Sevdim. Io amai, ed ho amato. Szerettem.

9. *Praet. perf. relativum, v. indefinitum.*

Sevmifim. O mi pare che io abbia amato.

Ugy tettzik hogy szerettem volt.

10. *Praet. perf. duplicatum.*

Sevmis oldúm. Io veni, e son venuto ad amare.

Szeretni jöttem.

11. *Praet. plusquamperf. determinatum.*

Sevdi idim. Io avevo amato. Szerettem vala.

12. *Praet. pl. perf. remotum.*

Sevmis idim. Io già avevo amato.
Már szerettem vala.

13. *Praet. pl. perf. relativum.*

Sevmis imifim. Che io avessi amato.
Bartlak (Be) szerettem volna.

14. *Futurum simplex, sicut Praesens.*

Severim. Io amo.
Majd, holnap, valaha szeretek.

15. *Fut. duplex, sicut Praes.*

Sevmis olurum. Io verro ad amare.
Majd szeretni megyek.

16. *Futurum mixtum.*

Sevegeg oldúm.
Io fui e sono stato per amare.
Szeretni voltam.

17. *Fut. mixt. relativum.*

Sevegeg olmusum.
Che io sia e fossi stato per amare.
Bár tfak szeretni mentem volna!
Hogy szeretni mentem volna.
Be ízerető lettem volna!

Modus Imperativus.

Sev. Ama tu. Szereff.

Modus Optativus.

19. *Praesens, et Praet. imperfectum.*

Bolajki sevédim. Idio volesse che io amassi.
Vajha (Bár) szeretnék.

20. *Praet. perfectum.*

Bolajki sevmis olam.
Idio vollia che io abbia amato.
Bártfak (vajha) szerettem volna.

21. *Praet. plusq. perfectum.*

Bolájkí sevmis oláidim.
Idio vollia-che io avessi amato.
Bártlak (vajha) szerettem volna.

22. *Futurum.*

Bolájkí sevém. Idio vollia che io ami.
Hogy szereffek.

Modus subjunctivus simplex.

23. *Praesens indefinitum.*

Sevérfem. Se io amo. Ha szereték.

24. *Praes. contin. v. determinatum.*

Sevéjorsam. Se io sto amando.
Ha szerelmeskedem.

25. *Praet. imperf. indefinitum.*

Sevérfeidim. Quando io amavo.
Mikor szereték.

26. *Praet. imp. cont. v. determinatum.*

Sevéjorsaidym. Quando io stavo amando.
Mikor szerelmeskedém.

27. *Praeterit. Imperf. relativum.*

Sevérfé imifim. Che quando io amavo.
Vajha mikor én szereték.

28. *Praet. imp. relat. cont. v. determinatum.*

Sevejorsa imyfyfym.
Che quando io stavo amando.
Vajha mikor én szerelmeskedém.

29. *Prima vox praeterit. imperfecti.*

Sevfem. Se io amassi. Ha szerettem volna.

30. *Secunda vox praet. imp. et pl. qu. perfecti.*

Sevérdim.
Io amerei, ed avrei amato. *Sicut praet. imp. Indic.*
Szeretnék. Szerettem volna.

31. *Praet. perf. determinatum.*

Sevdi ifem. Se, o quando io amai, ed ho amato.
Ha (a' mikor) szereték, v. szerettem.

32. *Praet. perf. relat. v. indefinitum.*
 Sevmis ifem.
 Che quando io ho amato. Che io abbia amato.
 Se io auro amato.
 Mikor szerettem. Hogy szerettem légyen.
 Ha szerettem leszek.
33. *Praet. pl. qu. perf. determinatum.*
 Sevdi ife idim. Quando io avevo, amato.
 Ha szerettem vala.
34. *Praet. pl. qu. perf. remotam.*
 Sevmis ife idim.
 Tempo fa quando io avevo amato.
 Rég az ideje hogy szerettem vala.
35. *Praet. pl. qu. perf. indefinitum.*
 Sevmis olsam. Se mai io aveffi amato.
 Ha valaha szerettem volna.
36. *Prima vox pr. pl. qu. perfecti.*
 Sevfé idim. Se io aveffi amato.
 Ha szerettem volna.
37. *Prima vox pr. pl. perf. remoti.*
 Sevmis olsaidym. Se io per l'avanti aveffi amato.
 Ha előre szerettem volna.
38. *Secunda vox pr. pl. qu. perf. remoti.*
 Sevmis olordum.
 Se io avrei già amato, o sarei venuto da amare.
 Ha már szerettem volna, v. szeretni jöttem volna.
39. *Futurum.*
 Sevérfem. Se, o quando io amero, *Sicut Praes.*
 Ha, v. mikor szeretédek.

Modus subjunctivus.

Qui obligationem et necessitatem exprimit.

40. *Praesens et Futurum.*
 Sevegeg ifem. Se io ho da amare.
 Ha valami szeretni valóm van.
41. *Praet. imperf. determinatum.*
 Sevegeg ifeidim.
 Se, o quando io avevo da amare.
 Ha, v. mikor szeretni valóm vala.

42. *Praet. Imperf. relativum.*

Sevegeg imififem.
Che quando io havevo da amare.
Hogy mikor szeretni valóm vala.

43. *Prima vox praet. imperfecti.*

Sevegég olfám. Se io aveffi da amare.
Ha szeretni valóm lenne.

44. *Praet. perf. determinatum.*

Sevegeg oldumyfa.
Se, o quando io sono stato per amare.
Ha, v, mikor szeretni voltam.

45. *Praet. perf. relativum.*

Sevegeg olmusyfám.
Che quando io sono stato per amare.
Hogy mikor szeretni voltam.

46. *Prima vox praet. pl. qu. perfecti.*

Sevegég olfáidym.
Se io fossi stato per amare.
Ha szeretni lettem volna.

47. *Futurum.*

Sevegég olurfám.
Se, o quando io avro da amare.
Ha, v. mikor leszsz szeretni valóm.

Modus Infinitivus.

48. *Praes. et Praet. Imperf.*

Sevmék. Amare. Szeretni.

49. *Declinatio hujus simplex.*

Sevmék. *Gen.* sevmégin etc. (*Italice deest*).
Szeretni, *Gen.* Szeretnijé, *D.* Szeretninek. - *A. nit. etc.*

50. *Decl. hujus Possessiva. 1. Personae.*

Sevmem-in. Sevmemé. Sevmem-i-den.
Szeretnem. *G.* Szeretnemé-nek-et etc.

51.

Sevmen-in-é-i-den.
Szeretned-é-nek etc.

2. *Personae.*

52.

Sevmeffi-nin-né-ni-nden.
Szeretnie-jé-nek. t.

3. *Personae.*

53. *Præter. perf. et pl. qu. perfectum.*
 Sevdik. Aver amato.
 Szeretettnek lenni.

Declinatio hujus simpl. ut prius.
Declinatio hujus Possessiva.

Sevdigim. Szerettemnek lenni.	1. <i>Personae.</i>
Sevdigin. Szerettednek lenni.	2. <i>Personae.</i>
Sevdigi. Szeretttinek lenni.	3. <i>Personae.</i>

Nominat. Genit. Dat. Accusf. etc.

54. *Futurum simplex.*
 Sevegék. Dovere amare. Szeretni kelleni.

Declinatio hujus Possessiva.

Sevegégim. Szeretnem kelleni.	1. <i>Person.</i>
Sevegégin. Szeretned kelleni.	2. <i>Person.</i>
Sevegegi. Szeretnie kelleni.	3. <i>Person.</i>

Nominat. Genitiv. Dat. Accusf. etc.

55. *Futurum mixtum.*
 Sevegég olmak. Aver dovnto amare;
 Szeretni kéntelenültnek lenni.

Decl. hujus Possessiv.

Sevegég oldughum.	
Sevegég oldughun.	
Sevegég oldaghu.	
Szeretni kéntelenültnek lennem.	1. <i>Person.</i>
— — lened.	2. <i>Person.</i>
— — lennie.	3. <i>Person.</i>

Nominat. Genit. Dat. Accusf. etc.

56. *Gerundium.*
 Sevér iken. Mentre io amo, e amavo. A'midön szeretek vala.

Sevéjor iken — — tu ami e amavi — — szeretsz vala.
 Sevémis iken — — elli etc. — — szeret vala.

Sevegég iken.

Sevmeli iken.

Sevdigim var iken.

Sevdigin var iken.

Sevdigim var imis iken.

Sevdigin var imis iken.

Sevip. Amando, at avendo amato. Szeretve, szeretveléve.

Severék. Amando, col amare. Szeretve, szeretéffel.
 Sevinge.

Sevingé. Finche io ami A'mig szerettem.
Seveldén beri. Da che io ami. A'mioltától fogva szerettem.
Seveli.

57. *Supinum.*

Seve feve. Amando piu volte. Szeretvén szeretve.

58. *Participii praes. et imperfectum.*

Sevér. Chi ama. Szerető.

59. *Part. praes. praet. imp. perf. plusqu. perf.*

S. Sevén-nin. Il quale ama. A'ki szeret. A kik szeretnek.

P. Sevénlér-in.

60. *Partic. praeterit. perfectum.*

Sevmis. Chi ha amato. A'ki szeretett.

61. *Part. praes. pr. imp. perf. pl. q. p. Passiv. possessive.*

Sevdigim. Az én szerettem-d-ttje etc.

vel: Az én szerettettem é-nek, met etc.

A te szerettetted. Az ő etc.

A'mi. - A'ti. - Azők szeretettjek.

per omnes Casus et Numeros declinando.

vel: Az én töllem szerettetet-é-nek-ttet etc.

62. *Partic. Futurum.*

Sevegék, chi ha da amare.

A'kinek szeretni-valója van.

63. *Partic. Futur. Passivum possessive.*

Sevegégim. Az én szerettetendöm. é-nek-et.

A'te-Azö-A'mi-Ati-

Az ök szerettetendöjök-é-nek-et.

vel: Az én töllem szerettetendö etc.

per omnes Casus et Num. declinando.

Adferam varias Verbi *Sevmek* significaciones quas omnes hungarice reddere conabor, at in quibus Verbum hungaricum *Szeretek* hunc in finem non sufficit, et translationem quandam violentam patitur, ibi alia verba usu magis recepta in auxilium vocabo.

I. *Sevmek.*

1. Sevmek.	Szeret - - ni.
2. Sevdürmek.	Serettet. - -
3. Sevdürilmek.	Szeretőül - -.
4. Sevdürdürmek.	Szerettettet. - -
5. Sevifchmek.	Szeretkez. - -
6. Sevifchilmek.	Szeretkeződ. - -
7. Sevifchdürmek.	Szeretkeztet. - -
8. Sevilmek.	Szeretőd. - -
9. Sevildürmek.	Szerettetőd.
10. Sevmemek.	Nem-szeret. - -
11. Sevilmemek.	Nem-szeretőd. - -
12. Sevhemek.	Nem-szerethet. - -
13. Sevilehmemek.	Nem-szeretődhet.
14. Sevdürmemek.	Nem-szerettet.
15. Sevdürehmemek.	Nem-szerettethet. - -
16. Sevinmek.	Szeretked. - -
17. Sevinmemek.	Nem-szeretked. - -
18. Sevinememek.	Nem-szeretkedhet. - -
19. Sevindürmek.	Szeretkedtet. - -
20. Sevinifchmek.	Szeretkeződ.
21. Sevinifchdürmek.	Szeretődtet. - -
22. Sevinifchdürmemek.	Nem-szeretődtet. - -
23. Sevinifchdürehmemek.	Nem-szeretődtethet. - -
24. Sevehmemek.	Nem-szerethet. - -
25.	Szeretget. - -
26.	Szeretdegel. - -
27.	Szeretint. - -
28.	Szerettetget. - -

Ex attenta hujus Paradigmatis consideratione, et ex serie 28 significationum, seu Formarum Verbi *Severim*, patet evidenter *Primo*. Quod magnus Modorum, Temporumque numerus linguae turcicae longe superat Modos, et Tempora Verborum hungaricorum, cum plurima horum duabus, aut tribus exprimere debuerim vocibus. *Secundo* Infinitivus, Praeteritum, Futurum, et Gerundia turcica declinantur, per omnes Casus et Numeros, tam in statu simplici, quam in possessivo (seu constructo) quod in lingua hungarica nullatenus fieri potest. *Tertio*, significationes quatuor sub numeris: 25, 26, 27, 28,

Amare. *Tanulni. Discere*
 Amare facere. *Tanultatni. Discere facere.*
 Fieri amare. *Keferülni. Sérülni. Bolondulni.*
 Facere ut alter faciat amare. *Nézettetni.*
 Mutuo se amare. *Szövetkezni. Birokozni. öszvefogatkozni.*
 Mutuo amari. *Tfokolódni. Tafzigáladni. Hálálkodni.*
 Facere amare mutuo. *F.rkeztetni.*
 Amari. *Verődni. Tünődni. Aggódni. Törődni.*
 Facere amari. *Blintetődni.*
 Non-amare. *Szeretetlenkedni. Alkalmatlankodni.*
 Non-amari. *Szeretetlenülni.*
 Non-possé amare. *Szerethetetlenkedni. Alhatatlankodni.*
 Non-possé amari. *Szeretődhetetlenülni.*
 Non facere amare. *Szerettetősködtelenkedni.*
 Non-possé facere amare. *Szerettetősködhetetlenkedni.*
 Amare seipsum. *Complacere sibi. Dítsekedni, Kérkedni.*
 Non-amare seipsum. *Kérkedetlenkedni.*
 Non-possé amare seipsum. *Kérkedhetetlenkedni.*
 Facere ut qui se amat. *Gyönyörködteni.*
 Simul gaudere cum aliis. *Szövetkeződni. Mérekeződni.*
 Facere se amari. *Kedveltetni.*
 Non facere se amari. *Untatni.*
 Non-possé facere se amari. *Untathatni.*
 Non-possé amare. *Szerethetetlenkedni.*
 Identidem amare. *Tfalogatni.*
 Paulatim amare. *Esdeget az első.*
 Vix-aliquantum amare. *Legyinteni. Nyalintani.*
 Facere ut alter identidem amet.

notatae apud Hungaros usitatissimae, in Turcico de-
 siderantur. *Quarto.* Conjugationes Negativas apud
 Turcas una voce exprimi solitas, sub numeris: 10,
 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 22, 23, 24, Hungari
 duabus vocibus transferunt. Quoad Syntaxin hujus
 linguae, iudicium doctissimi Kollar jam superius
 memoravi.

Ex tanta igitur Paradigmatum diversitate de-
 duci merito potest, linguam turciam, consequenter
 etiam alias tataricae Dialectus, cum hungarica non
 nisi in generalibus convenire proprietatibus, quae
 cum omnibus fere orientis linguis communes sunt,

Q

ex.

ex. gr. in Suffixis, Postpositionibus, significationibus quibusdam verbalibus etc. At similitudo linguarum *Fennicae* originis, jam demonstrata pluribus multo sese exerit characteribus, iisque essentialibus, in antecessum longe lateque enumeratis.

APPENDIX II.

Vocabulorum linguam Hungaricam-illustrantium, excerptorum ex opere praestantissimo iussu Potentissimae Imperatricis Catharinae II. publicato, cui titulus Rossicus (Rossicis enim totum est impressum literis).

Szravnitelnije Szlovari vsjekh jazikov i narjetſii, szobrannije deznitzeju vsevisotsaisiei osobi. Otdjelenije pervoje, szoder'sastseje v'sebje, jeuropejskije i aziatskije jaziki. Tſasťty Pervaja, v' Szanktpeterb. 1786. Tſasťty Vtoraja. 1789.

Titulus autem ejus Latinus hic est.

Vocabularia linguarum totius orbis comparativa Augustissimae cura collecta. Sectionis Primae linguas Europae et Asiae complexae Pars Prior, Anno 1786. Petropoli, typis Joannis Caroli Schnoor. Pars secunda, Anno 1789.

Cujus incomparabilis operis, non injucundum fore puto, si aliquam meis Popularibus dedero notitiam, cum, tam ob raritatem paucorum in manibus versetur, tam ob characterum Rossicorum insolentiam exterorum paucissimis legi possit.

Pars

Pars prior vocabularii continet vocabula 130, Pars secunda 143, in summa ambae continent vocabula 273.

Ordo, quem Editores observaverunt, atque in Praefatione Libri, tam Latina, quam Rossica clare proposuerunt, ex uno vocabulo *Deus*, quod primi articuli loco stat, patebit. Hunc articulum lectoribus meis integrum proponere non abs re judicavi; Primo, quia ex eo totius vocabularii dispositio illico innotescet. Secundo, quia 200 illae linguae, in quas vocabula haec translata sunt, systemate geographico ordinatae, 200 numeris signatae, non aliter, nisi ex hoc catalogo investigari possunt.

Continet vocabularium illud vocabula bene multa, quorum hic numerum satis amplum excerpere visum est, quoniam 1) earum plurima cum vocabulis Hungaricis accurate conveniunt. 2) Alia numerosa, ideas illi vicinas denotant. 3) Nonnulla similitudinem paulo remotiorem manifeste produnt.

Vocabula autem a me excerpta hoc ordine digeram.

Primo loco ponam vocem hungaricam cum sua significatione latina, cui numerum vocabularii, articulos 273 ordine distinguentem, immediate subjungam, ex quo ordo articulorum, seu vocabulorum 273 innotescet.

Secundo. Adjiciam nonnullis horum articulorum, saepe uni plura vocabula hungarica, quae in Vocabulario Petropolitano prorsus desiderantur. Ratio hujus est, quod istiusmodi vocabula ideas valde vicinas cum voce primaria exprimunt. Exemplo res clarescet. Sub numero vocabularii Petropolitani 190 legitur articulus *Miles*, Hung. *Katona*, at huic aliae praeterea voces hungaricae sex subjunctae sunt, eo quod hae omnes sociam cum voce *Miles* ideam notant, quarum in vocabulo Petropolitano omnium

invenire potui vestigia. Hujusmodi vocum contemplatione cuiusvis apparebit, voces has Hungaris familiares apud decem diversas nationes ideam *Militis* exprimere.

Dum igitur Lector hanc aut illam vocem in excerpto meo vocabulario nosse desiderat, ad quamnam pertineat linguam, is numerum voci praefixum, e catalogo hocce excutiet, atque nomen nationis, in cuius lingua vox quaesita in usu est, inveniet. Ex. gr. si quis sub Articulo 190 *Miles*, investigare vult, ad quamnam linguam pertineat vocabulum *Bátor*? numerus illi praefixus 105 in catalogo, nationem sub nomine *Trukmannorum* indigitabit. Eodem modo inveniet vocabulum *Vitétz*, sub numero 3 in lingua *Slavonica Militem* significare. Ex duobus his exemplis clare intelliget lector, quomodo vocabulum quodlibet hic adnotatum ad propriam sibi nationem reduci possit.

Primo igitur loco rationem reddam, cur sub quibusdam articulis vocabula hungarica duo, aut plura adferre oportuerit.

Secundo breviter notabo, in quam mundi parte quaevis in catalogo memoratarum 200 nationum habitet, ut vel illi, qui primis quasi labiis Geographiam degustaverunt, patriam harum gentium sine ullo negotio ediscere queant.

Quod ad primum attinet, plura interdum vocabula hungarica nonnullis articulis subjungxi, quod eorum significationem his valde accedere animadverti. Unde clare educi potest Hungaros olim vicinos his Nationibus vixisse, atque vocabula haec ab iis mutuavisse, aut, vice versa, propria illis communicavisse.

Istiusmodi vocabula ad tres praecipue fontes referri posse videntur. Nonnulla enim eorum sunt antiqua *Hungaricae* seu *Fennicae* originis. Haec vere hungarice sonant, et hungaricum flexionis modum admit-

admittunt. Alia sunt *Tatarica*, quae per longum cum iis contubernium Hungari receperunt, haec ob usum diuturnum videntur quidem hungarice sonare; sed flexionem hungaricam averfantur. Tertium genus est *Slavicae* originis, qualium vocum numerus est immensus. Vocabula hujus generis attento Lectori sese facile produnt quam sint origine fata. Horum plurima oeconomiam et artes concernentia, ad calcem hujus operis exhibebo.

Sub Numero 107 est *Vox Ripa Hung. Part.* Hic duas voces notavi: 1. *Berek*. Lucus, in ripa enim fluviorum *Lucus* sunt frequentissimi. 2. *Bereg Vármegye*. Comitatus *Beregienfis* in Hungaria. Observavi enim plurima nomina Comitatum, Urbium, Oppidorum, Pagorum, Vicorum, Praediorum, et Fluviorum in Hungaria et Transilvania vocabulis apud has nationes asiaticas usitatis nuncupari. Huc pertinent sequentia. *Máramaros*. Comitatus *Maramarosienfis*, quod nomen apud Asiaticos Russos, aliasque nationes. *Mare mortuum*. *Mare glaciale*. (*Mare Marusa*) notare ferunt. Fluvius Transilvaniae maximus *Maros*, *Marus*, aequè ex hoc fonte originem traxit, nam vox Russica *Maroz*, frigus significat. Oppidum Transilvaniae in montanis *Zalatna*, in cujus vicinitatibus tantus auri thesaurus in abditis terrae visceribus latet, merito traxit nomen suum ex voce *Zoloto*, Aurum. Pagus Transilvaniae *Kara* significat apud Tataros *Niger*. Sub numero 209 in Linguis 89 — 106. 135. 136. 137. Oppidum et Fluvius *Krasna*, significat apud eosdem *Ruber*, sub Numero 210. Pagus *Dorog* in Hungaria *viam publicam*, civitas autem populosa *Debretzen*, *Bonas nundinas*, v. *Bonum diem*, significat. *Kerepes* notat: *Nave praeditam*, *Kerep* enim apud Vogules *navim* significat. *Szolnok*, Salinus, Russice: *Szolnik*. *Balaton*, lacus Hungariae 12 milliaria longus, significat *Uliginem*,

Uliginem, Paludem, Russice: *Bolotomi*. *Sequentes* vero Transilvaniae pagi omnes sunt Slavicae originis. *Beretzk*, Pratum, *Arvum, die Heyde*. Russice *Vereßk*. *Zágon, die Hürde, cau'a, Bogáts, Bogát*. Reich, er-giebig. *Palatka*, significat: *Palatiolum, Tabernam, Palatki* autem *Tentorium*. *Szilíßse*, Magnum robur, *Szelißse*, Pagus. *Peretsen*, Numerus. *Suk*, Insectum, aut Scarabeus. *Letom*, russice *Ljetom*, Per aestatem, *Tsan, die Kufe, Trog, Alveus, Aquarium*. *Poján*, russice *Poljána*. Extirpatitium, v. Locus, in medio silvarum, ab arboribus purgatus, Pratum. *Rétsé*, russice *Rets*, vox, verbum. *Szilágy*, russice *Sziláts*, Homo violentus. *Nasod*, russice *Nasjed*, Infidiae. *Besenyö, Ausgelassen*. *Toplitza*, Russ. *Teplitza*, Balneum.

At his omnibus majorem meretur attentionem comitatus Transilvaniae Hunyadiensis, in quo fluvii oppida, et pagi multi, nomen Slavicum obtinuerunt. Capitale ejus oppidum *Deva*, russice, *Djeva*, significat *Virginem*. Fluentum praeterlabens *Tserna*, significat *Nigrum*. Oppidulum vicinum, *Dobra*, Bonus. Ipsum magnum Flumen, quod in medio comitatus devolvitur; *Maros*, jam superius notavi. *Frigus* significare. Turris vetustissima in Castello *Hunyad*, ab omnibus vocatur: *Neudjnitza*, quae vox *captivam* significat, unde autem hoc nomen accepisset, nisi olim haec carceris vicem subierit? Pagus proximus *Branyitska*, significat *Defensorium*, aut *Fortalitium*, quod nomen quantopere respondeat rei, norunt loci accolae, est enim hic pagus in valle angusta ad ripam *Marusii*, praeruptam, eminentibus scopulis munitam situs, ex quo hostium irruptio in Transilvaniam impediri posset. Pagi autem ejus nonnulli significationes habent sequentes: *Le'snek*, russice *Ljesnik*, *der Gehägebereiter, der Holzwärter*. *Erdöpáßtor, Beregszo*, russice *Bereg*, Ripa. *Lo'sád*, russice

ruffice *Loſád*, Equus. *Lapusnik*. Arctium *läppa*. *Keſerü Lapu*. *Ofztro*. Acutus, et Infula. *Bartsa*, ruffice *Partsa*. Textura, *Purpurkleid*, Zeug. *Peflyan*, (Ruffice *Pefztfánka*, Arenaceum, Sabuloſum. *Ribitze*, vel *Ribitza*, Piſciculus. *Ruda*, Metallum. Quam convenienter; eſt enim pagus hic celebri aurifodina dives, in poſſeſſione Familiae *Ribitzei*, quae *piſces* in ſuis inſignibus geſtat. *Tfertés*, Campus, *ein Plan*.

Pauca haec in anteaſſum meminiffe ſufficiat, Numerofa hujus originis vocabula in fine operis, loco coronidis ſubjungam.

Secunda propoſiti mei pars erat notare, in quam mundi parte 200 nationes in vocabulario nominatae habitent. Hunc in finem *Articulum primum Deus*, *Iſten*, ex vocabulario, per ſingulas 200 linguas eundo deſcribam; omniumque harum nationum patriam indigitabo.

Bog.	Roffice. Roſſi (A' Muſzkák, Oroſzok, <i>die Ruſſen</i>) habitant in Imperio Ruſſico, praecipue circa Petropolin, Moskoviam, et Kiew.
1. Bog.	Slaviane. Slaviana lingua eſt ea, qua utuntur in Eccleſiis Graeci Ritus, Slavonii, Serbi et Roſſi. Eſt vera lingua mortua.
2. Bug.	Slavice. Slavi (A' Totok, <i>die Slobaken</i> , <i>Slawaken</i>) inhabitant comitatus Hungaricos, Moraviae, et Poloniae vicinos.
3. Boog.	Slavonice. Slavonii (A' Horvátok, <i>die Slavonier</i> , <i>die Kroaten</i>) habitant inter Dalmatiam et Syrmium.
4. Bu.	Bohemice. Bohemi (A' Tſhehek, <i>die Böhmen</i>) in Bohemia.
5. Bog.	Serbice. Serbi, ſeu Servi (A' Rátzok, <i>die Serwier</i>) in Syrmio, in comitatu Baſſienſi, Budae, S. Andreae, et Szegedini.

Q 4

6. Bog.

6. Bog. Vendice. Vendi (*die Wenden*) in Marchia Wendorum (*im Wendischen Mark*) in Carinthia, Styria, Istria et Lusatia.
7. Bog. Sorabice. Sorabi sunt praedecessores Serborum, in Lusatia olim viventium, ut asserit Reverendus Archimandrita Raits habitans in Monasterio Kovil, trans danubium e regione Karlovitz.
8. Bufzatz. Polabice. Polabi (*die Polowzer*) in Masovia?
9. Bog. Kaschubice. Kaschubi in Pomerania, circa urbem Colberg, in Ducatu Kamin.
10. Bog. Polonice. Poloni (A' Lengyelek, *die Pohlen*) in Polonia.
11. Big. Malaroffice. Malaroffi (*die Malaroffier*) circa Kiew.
12. Sztod. Susdalice. Susdali in Susdalia, in Provincia (feu Gubernio) Moskovienfi.
13. Din. Jo. Celtice. Celtae sunt posterii veterum Britannorum in inferiori Britannia, et Valesia (*in Nieder-Bretagne und Wales*) qui linguam *Lebas-breton* nominatam loquuntur. Lingua hac usi sunt antiquitus verosimiliter priores incolae insularum Britannicarum, perinde ac Galliae Celticae populi, postea in Gallia penitus extincta, nunc adhuc in Hibernia et Scotia boreali viget.
14. Duš. Doš. Britannice. Britanni. Cimbro-Britanni, habuerunt olim linguam Galliae Belgicae communem, quae totam oram (a promontorio Chersonesi Cimbricae, usque ad Caletum) maris cimbrici utrinque occupavisse videtur. Nunc peculiaris est Principatui Valliae, et inde in Britanniam minorem Galliae per fugitivos Britannos translata.

15. Duv. Jon.
Jaine.
Jainkoa.
önkoa.
16. Ija.
17. Dia.
18. Diu.
19. Deu.
20. Theofz.
21. Theofz.
22. Deufz.
23. Dio.
24. Ddio.
25. Diofz.
26. Deofz.
27. Deu. Dekfz.
Died. Dior.
28. Diß.
29. Di.
30. Gat. Gudzf.
Gudzf.
- Basconice. Basconi, v. Vasconi (*die Basken oder Biskayer*) habitant cis- et trans-Pyrenaeos montes. Fuit haec olim Galliae, Aquitaniae seu Gasconiae lingua, ubi adhuc hodie sub nomins *Le basque*; et in Navarra, Guipuzova, Alava, Biscaya in usu est.
- Irlandice. Irlandi in Irlandia.
- Erfo-Scotice. Erfo-Scoti (*die Oberschottländer oder die Ersen*) sunt posteri veterum Caledoniorum, Deucaledoniorum, Pictorum et Scotorum, habitantque in Scotia superiori, in insulis Hebridum et Irlandia.
- Vallice. Valli in Provincia Angliae Vallia.
- Cornvallice. Cornvalli in Prov. Ang. Cornwallis. Dialectus praecedent.
- Hellenice. Quam linguam Graecam veteres loquebantur Hellenes.
- Neo-Graeci (A' Görögök, *die Griechen*) in Graecia, et variis insulis Archipelagi.
- Latine. Latinorum lingua est ea, qua utitur mundus literatus a quibusdam seculis (*Déák nyelv, die lateinische Sprache*).
- Italice. Itali in Italia (Oloszok, *die Italiener*).
- Neapolitanice. Neapolitani Neapoli.
- Hispanice. Hispani (A' Spanyolok, *die Spanier*) in Hispania.
- Portugallice. Portugalli in Portugallia.
- Romane, et Vetero-Gallice.
- Novo-Gallice. Galli (A' Frantzziák, *die Franzosen*) in Gallia.
- Valesice. Valesii inter Helvetiam et Italiam, in Valesia *Walliserland*.
- Gothice. Gothi habitaverunt olim in Germania, Italia, Svecia et Dania.

31. God. Anglo-Saxonice. Anglo-Saxones habitarunt olim in Anglia (*die Angel-Sachsen*).
32. God. Anglice. Angli (Az Anglusok, *die Engländer und Nieder-Schottländer*) in Anglia et Scotia inferiori.
33. Got. Kot. Teutonice. Teutones, feu Veteres Germani.
34. God. Inferiores Germani (*die Nieder-Teutschen*) in Brandenburgia, Pomerania, Saxonia inferiori, Frisia, Hollandia et Belgio.
35. Gott. Germanice. Germani supdriores (*die Hoch-Teutschen*) in Saxonia superiori, Franconia, Bavaria, Svevia et Helvetia (Németek, Sovábok, Bavarusok, Százszok).
36. Gitt. Gett. Cymbrice. Cymbri habitarunt olim in Jutia, Ducatu, Slesvicensi, Dania.
37. Gud. Dacice. Daci habitarunt in Dacia veteri.
38. Gud. Islandice. Islandi in Islandia.
39. Gud. Svecice. Sveci (*die Schweden*. A' Svekusok) in Svecia. His proxima Dialectus est lingua Danica, alia, Norvegica, tertia Islandica.
40. Godt. Hollandice. Hollandi (Az Hollándusok, *die Holländer*) in Belgio Foederato.
41. God. Frisice. Frisii in Frisia.
42. Diövasz. Lithuanice. Lithuani in Lithuania.
43. Dösz. Lettice. Letti (*die Letten*) in Curlandia, Lettlandia, Lithuania, olim et in Prussia.
44. Diövasz. Crivingo-Livonice. Crivingo-Livones *die (Kuhrländer)* in sinu Curonico, in Circulo Rigenfi.
45. Perendi. Albanice. Albani in Dalmatia, et quibusdam insulis Archipelagi.
46. Dumnezeu. Valachice. Valachi (Az Oláhok, *die Wallachen*) in Moldavia, Valachia, Ruffia, Hungaria, Transilvania, Servia, Bulgaria.

47. Isten.

47. Isten. Hungarice. Hungari (A' Magyarok, *die Magyaren, die Ungarn*) in Hungaria Transilvania pauci in Moldavia, Russia. Rossi vocant Hungaros *Vengrin*, quae denominatio quantas subierit mutationes, patet ex his: Ugri, Ugori, Ungari. Hungari, Ungri, Vengri Hinc: Ugoria, Jugoris, Ungaria, Hungaria, quae omnia apud scriptores varios reperiuntur.
48. Betfalsz. Avarice. Avarés sunt Populus Caucasi, cui Avar-Chan imperat. Usque ad numerum 53 sunt Populi Caucasi.
49. Betfalsz. Kubeschanice. Kubeschani inter Dagestan, et Leschistan.
50. Bed'sét. Lesgice. Lesgii *Generis Antzug* in Lesgistan ad orientales partes Caucasi.
51. Bedset. L. Lesgii *Generis D'sar*.
52. Bed'sét. L. Lesgii *Generis Kunság*, in Leschistan.
53. Bedset. L. Lesgii *Generis Dido*.
54. Jomala. Finnice. Finni seu Tschokhonii, Tschudi (*die Finnen, Finnländer, A Finnok*) in Finnia Svecica, et Russica.
55. Jömpal. Esthonicè. Esthi, Esthonii (*die Esthen. Az Esthonok*) in Esthlandia.
56. Jomala. Carelice. Carelii Finnis proximi et lingua, affines, in Carelia.
57. Jomal. Olonice. Olonii in Civitate Olonek, ad ostium fluvii Olonek, in Sibiria.
58. Jobmel. Jubmel. Ibmel. Lapponice. Lappones (A' Lapponok, *die Lappländer*) Finnis lingua proximi in Lapponia.
59. Ien. Cirjanice. Cirjani Sirjeni. in Provincia (vulgo Gubernio) Imperii Russici Casan cis montes Ural ad Fluvios Wytshchegda et Wim (*die Syrianen*).

60. Ien-

60. Ien-lön. Permice. Permi (*die Permier, Permiken*) ibidem.
61. Paafz. Morduinice. Morduini in Provincia Orenburgica.
62. Skai. Skipaafz. Mokſchanice. Mokſchani in Provincia Orenburgica, et Niſegorod. Morduini nominant ſeipſos Mokſchanos.
63. Jomu. Tſcheremiſſice in Provincia Orenb. et Caſan.
64. Tóra. Tſchuvaſchice. Tſchuvaſchii in Prov. Orenburg et Caſan.
65. Inmar. Votjakice. Votjakii ibidem.
66. Tarom. Szaireng-Tarom. Vogulice. Voguli *pone Flumen Tſchuſſovoi* in Sibiriae montibus Jugur nominatis.
67. Tarm. V. Voguli in *Verchoturenſi circulo*.
68. Tórom. V. Voguli *circa Fl. Tſcherdima*.
69. Toróm. V. Voguli *circa Berezovam*, ad fluvium Ob non procul a ſinu Obienſi.
70. Toróm. Oſtjakice. Oſtjaki *circa Berezovam*.
71. Torm. Naht. Nakht. O. Oſtjaki *circa Civit. Narim*, ad influxum flavii Ket in fluv. Ob.
72. Torom. O. Oſtjaki *pone Flumen Suranje*.
73. Torom. O. Oſtjaki *Lumpokolienſis familiae*, ad fl. Ob, infra Civit. Narim.
74. Torom. Torm. O. Oſtjaki *Generis Vaſſjuganici*, ad fluv. Vaſſjuga, , prope Narim, ad fluv. Ob.
75. Nom. O. Oſtjaki, *pone flumen Taxje*.
76. Khutyja. Kuda. Khudovant. Khadiv. Perſice. Perſi in Perſia.
77. Khudi. Kula. Curdice, Curdi in Curdiſtan.
78. Khudai. Avganice. Avgani, aut Patani, in montibus Kandahar. Abgaſii, Awſchaffii in Kuban, ad Mare Nigrum.
79. Tzau-Khutſav. Oſetice. Oſeti in Regno Gorſki ad ſeptentrionem Caucaſi.
80. Khutzau. Khtzau. Dugorice. Dugori. In Caucaſo?
81. Jehova. Elóa. Hebraice. Hebraei (*die Hebr. Régi Sidók*) ſunt antiqui Paleſtinae populi.

82. Ail. El. Judaice. Judei (A' 'Sidók, *die Juden*) habitant per totum fere mundum.
83. Jéláa. Elohu. Chaldaice. Chaldaeorum lingua est vetus lingua Chaldaica.
84. El. Syriace. Syri in Syria.
85. Alláa. Arabice. Arabes in Arabia.
86. Alla. Maltice. Maltenfes in Infula Malta.
87. Alá. Assyriace. Assyrii in Assyria.
88. Tangri. Turcice. Turcae in Turcia Europea, in Natolia, Romania, Aegypto, Palaestina, Archipelago (*Törökök, die Türken*).
89. Tjangri. Tatarice. Tatari hi habitant circa *Casan* (A. *Tatárok, die Tataren*).
90. Khudai. T. Tatari circa *Mesteriatzki* in Ufa (*in der Usaischen Stadthaltertschaft*).
91. Rhodai. Tengri. T. Tatari e *Familia Batschkir*, in Prov. Orenburgica.
92. Tjangri. T. Tatari circa *Speluncam Nogaiensem*.
93. Allá. T. Tatari e *Genere Kazag* in *Caucaso*.
94. Tjangri. Khudai. T. Tatari in *Tobolskensi Circulo*.
95. Khudai. T. Tatari e *Genere Tsatz*.
96. Khudai. T. Tatari prope *Tschulim*, fluv. qui non procul a *Narim* in fluv. *Ob* infunditur.
97. Khudai. T. Tatari pone *flumen Jenisei*.
98. Khodái. T. Tatari circa *Kutznetzsk*, ad fluv. *Tom*.
99. Kutái. T. Tatari ad *Barab*, prope *Tobolsk*, inter fluv. *Irtyfz* et *Ob*.
100. Khutái. Cangatice. *Cangati* ad fluv. *Tom*.
101. Kutái. Teleutice. *Teleuti* ad fluv. *Tom*, in Provincia *Kolyvanica*, *Teleugica* seu *Varugica Büttneri* est dialectus *Malabaricae* linguae. Linguae sequentes ad numerum *119* sunt linguae *Accolarum* *Caucasi*.
102. Khudai. Khudo. Bucharice. *Buchari* in *Bucharia*.
103. Alláa. Chivice. *Chivi* aut *Chorasmi* ad oram septentrionalem maris *Aral*.
104. Tengri. Kirgifice. *Kirgisi* in *Sibiria*, in Prov. *Orenb.* circa mare *Aral*, ad orientem, et ad fluv. *Kuban*.

105. Allá.

105. Allá. Trukmannice. Trukmanni, seu Trukmentzii, ad utramque ripam maris Caspii.
106. Tangara. Jakutice. Jakuti ad utramque ripam fluv. Lena usque ad mare Glaciale, et in Jakutia ad urbem Jakutsk.
107. Afztuatz. Armenice. Armeni in Armenia (Az Afzuatz. ön. örmények, *die Armenier*).
108. Gmerti. Karpalinice. Karpalini circa mare Aral.
109. Horomti. Imiretice. Imireti inter mare Caspium et Nigrum in Imiretia.
110. Gerbet. Swanetice. Swaneti (*die Georgier in Swanet*) in Mingrelia.
111. Tkha. Tha. Circassico-Kabardinice ad Caucasum in Kuban, et in majori et minori Kabarda.
112. Antfá. Altekezico - Abassinice ad Caucasum in Abasia?
113. Antfá. Kuschazibiko - Abassinice.
114. Djali. Tschetschengice.
115. Djala. Inguschice.
116. Dále. Tuschetice. Tuschet ad Septentrionem Georgiae ad Caucasum.
117. Szaal. Bfzaal. Kaziko-Kumicice. Hi habitant in Dagestan ad mare Caspium.
118. Tzo. Tzov. Andice.
119. Tzalla. Akuschinice.
120. Tjaúi. Num. Samojedice. Samoiedi in Pustoferico circulo.
121. Num. Khai. S. Samoiedi in Obdorieni circulo.
Num-Khai.
122. Nub. S. Samoiedi in circulo Jura.
123. Ngá. S. Samoiedi in Mangaseico circulo, ubi fluv. Juruchansk in Jeniseam influit.
124. Ngá. S. Samoiedi in Turuchanensi circulo, ubi fluv. Turuchan et Tunguska inferior in Jeniseam influit.
125. Ngoa. S. Samoiedo-Tavginí.
Ngo-koiurnu.
126. Nom. S. Samoiedi in Circulo Tom, non procul ab ortu fluv. Jenisei ad fluv. Tom, in civitate Tomsk.
127. Num.

127. Num. Nub. S. Samojedi in circulo Narim.
 128. Nom. S. Samojedi e Genere Ketje, ad fluv. Ketje, qui ad civitatem Narim in Ob infunditur.
129. Nub. Nöb. S. Samojedi e Genere Tim, ad fluv. Tim, qui infra civitatem Narim in fluv. Ob infunditur.
130. Nob. Teere. Carassinice. Carassini hab. in Tobolsk ad Jenisei.
131. Num. Taiginice. Taigini his vicini?
 132. Num. Kamaschinice. Kamaschini in Provincia Permiae, ad fluvium Kama.
133. Khudai. Koibalice. - Koibali, in Provincia Kolyvaniae ad Jenisei et Kom.
134. Burkán. Motorice. Motori his vicini?
 135. Burkhán. Mongolice. Mongoli in Mongolia. Est haec dialectus Indostanicae linguae.
136. Burkhán. Bracice. Braci in Provincia Irkutzk et Mongolia.
137. Búrkhan. Kalmukice. Kalmuki ad originem fluv. Irtyfz.
138. Burkan. Tungusice. Tungusi in Principatu Nertschinsk, ad fluv. Ingoda, qui influit in fluvium Amur.
139. Búga. T. Tungusi in Circulo Jenisei.
 140. Sevöki. T. Tungusi in circulo Mangasei ad Jeniseam.
141. Biga. T. Tungusico-Barguzini ad littus orientale maris Baikal.
142. Buga. T. Tungusi in superiori Angar, ubi Angara fluvius infunditur in Tunguskam superiorem, et haec in Jeniseam.
 Burkhan.
143. Saváki. T. Tungusi circa Jakutzk ad fluv. Lena.
 144. Tféuki. T. Tungusi circa Ochotzk, ad littora maris Ochotensis e regione Kamtschatkae.
145. Széuki. Lamutice. Lamuti in Sibiria ad littora maris Ochotensis.
 Amar.
146. Bugá. Tschapogirice. Tschapogiri orientalem ripam fluv. Jenisea inter fluv. Tunguska superiorem, et inferiorem.

147. Koil.

147. Koil. Jukagirice. Jukagiri ripas inferioris Indigirka, ad mare glaciale usque.
148. Efz. Arice. Ariorum stirpes quinque sequen-
habitant ad Jeniseam.
149. Es. Kotorice.
150. Əsz. Əs. Affanice.
151. Efz. Inbaccice. Supra Turuchansk.
152. Ets. Lumpocolice. Inter Jeniseam et Ob,
infra civit. Narim.
153. Angan. Coraecice. Coraeci, Coriaki in sinu
Penshinenfi.
154. Angang. C. Pone. flumen Kolyma.
155. Kunkinjakhu. C. Pone flumen Tigil.
156. Kuitkhunguts. Caraginice. Caragini in insula Caraga,
versus orientem in vicinia penin-
sulae Kamtschatka.
157. Anen. Tschuktshice. Tschuktshi seu Czukczi,
in extremo Asiae promontorio
Americae vicino, ad mare Ana-
dir, et ad Fretum Cook Haec
lingua fere pro dialecto Corae-
cicae venit.
158. Kutkha. Camtschatice ad fluv. Tigil (*die Kamt-
schadalen oder Itälmen*).
159. Kutkhai. C. — — in medio Peninsulae, ad
flum. Boltshaja.
160. Kut. C. — — versus meridiem, ad fluv.
Kamtschatka.
161. Fodogé. Japonice. Japonés in Japonia.
162. Kana-Kamui. Kurulice. Kuruli in insulis Curulicis et
Lopatka.
163. Abká. Manshurice. Manshuri, qui nunc Sinae
imperant, ad extremum orientem
in vicinia Mongol habitant.
164. Tyen. Tjan. Cutaice. Cutai. Sinenfes (Chinenfes)
in Sina.
165. Tfió. Tfiób. Tangutice. Tanguti ad occidentem Sinae.
166. Devél. Cingarice. Cingari, vel Zingari (*die
Zigeuner. A' Tzigányok*) oriun-
tur ex Indostania, est enim Zin-
garica, dialectus Indostanicae ut
demonstravit Grellmann in tracta-
tu de Zingaribus. Habit. in Europa,
Asia, Africa.

167. Szi-

167. Sziram'fi. Multanico-Indice. M-Indi ad fluv. Indum. Est dialectus Indostanicae.
168. Tfedóé. Diota. ószkumefa. Indostano-Bengalica, in Bengala.
169. Nkoða. Indostano-Decanica, in Decan.
170. Djátun. Vetero-Persice, in Persia antiqua.
171. Kurtar. Peelvice, Peelvi vel Pehlevi veteris Persicae dialectus.
172. Diota. Sanschrútanicæ. Est hæc antiqua Brachmanorum Indostanicae dialectus Sanscrit dicta, lingua mortua, quam nulla gens amplius loquitur in libris indorum antiquis servata.
173. Balabandice. Balabandi vel Maratti in India anteriori.
174. Deviju. Singalica. Singali in Insula Zeilan.
175. Pontykhaa. Coreice. Corei in Peninsula Corea.
176. Canarice. Canarica est Malabaricae dialectus.
177. Tamburan. Malabarice. Malabarica lingua viget in littore Malabarico, in meridionali parte peninsularum Indiarum, et in Insula Zeilan.
178. Szarvezuren. Tamulice.
179. Szarvezru. Varugdlice.
180. Parmezuor. Bomanice.
181. Pra. Siamice.
182. Tyenykhu, Dukkhuabloi. Tonkinice.
183. Alláa. Malaice. Malai in peninsula Malakka, in insula Sumatra, et in littore omnium insularum Asiaticarum versus meridiem et orientem vergentium, in insulis Molukcis et Philippinis.
184. Ala. Javanice, in insula Java.
185. Sabuanice, in insula Borneo.
186. Pampangice.
187. Tagalanice.
188. Alamalla. Magindanice.
- } Insulae Philippinse.

189. Vat. Novo-Guineice. In Nova-Guinea.
 190. Novo-Hollandice. In Nova-Hollandia.
 191. Novo-Zelandice. In Nova-Zelandia.
 192. Novo-Caledonice. In Nova-Caledonia.
 193. Jetúo. In insula Tannje.
 194. Jetúa. In insula Malicolo.
 195. Jetuá. In insula Vaigoo.
 196. Jetú. In insulis Societatis.
 197. Jetúa. In insulis Communitatis, y. Fraternalis.
 198. Jetua. In insula Cocosov.
 199. Jetuo. In insulis Marquesanis.
 200. Itúa. In insula Sandvitsch.

In insulis
australi-
bus maris
Pacifici.

Ég. Cöllum. 2.

Tenger. *Mare.*

96. Tengri.

97. 98. 101. Tengeri.

137. 138. Tjangri.

Ápa. Pater. 3.

Apó. Apja. Apád. Apám.

Arya. Attja. Atyai.

Paterculus. Pater suus, tuus,
meus. Paternus.

49. Abo.

58. Arte.

59. Bat.

Bátja.

61. Tjatjai.

63. Atjai.

Atsa'fi.

Atsai.

64. Atéi.

Atte.

Afszio.

70. Azja.

71. Ad'fa.

74.

81. Ab.

82. Abé.

83. Abu.

84. Abo.

85. Abb.

Ebbje.

86. Ab.

87. Baba.

88. Bába.

89. Atai.

90. 91.

92. Ata.

93.

94. Atai.

95. Ata.

96. Atai.

Bábá.

97. Baba.

98. Atai.

100. Babám.

101. Abá.

102. Atu.

103. Ata.

104. Ata.

105. Atá.

106. Agá.

III. Jada.

III. Jaba.

III. Dada.

132. Abá.

133. Abbada.

134. Abbeda.

137. Abu.

152. Ab.

156. Papa.

157. Appa.

159. Apats.

174. Appaa.
183. Bappa.
Pappa.
184. — —

Anya. *Mater.* 4.
Néne. *Soror major.*
Etsém. *Soror meo.*
minor.
Frater meus.
minor.

88. Aná.
Nine.
89. Aná.
Anai.
90. Anakai.
91. Anna.
Injal.
Apzai.
92. Nene.
Ana.
93. 94.
95. Anán.
Enjai.
99. Inja.
100. Edsem.
103. Ana.
114. Nana.
115-116-
141. Ani.
145. Anjá.
146. Ani.
147. Amá.
149-150. Ama.
151. 152. Am.

Fi. Fiu. *Filius.* 5.

59. 65. Pi.
67. Pu.
68. Puu.
69. Pi.

Néne. *Soror major* 8.
Hug. *Soror minor.*
Bátja. *Frater major.*

Bátja.
Apa. *Atya. Pater.*

62. Patja.
63. Atai.
71. Ninga.
74. Anim.
91. Apai.
104. Apa.
122. Papa.
126. Nannja.
127. Njanja.
Ninga.
128. Njanja.
129.
130. Nennje.
144. Nongu.

Feleség. *Uxor.* 10.
Néne. *Soror.*

56. Naine.
57. Naina.
47. Ningam.

Szütz.
Léány. *Virgo II.*
Afzizony. *Foemina.*

48. Iasz
50. 51. 52. Iaszsze.

Gyermek. *Puer.* 13.
Léány. } *Puella.*
Jány. }

90. Lán.
91. Oulan. Ulan.

Fö. *Caput.* 16.
Feje. *Caput illius.*
Caput suum.

54. Pöja. Pja.
55. Peja.
56. Pija.
57. Pja.

Or. *Nasus.* 18.
Orrom. *Nasus meus.*
Orron. *Per nasum.*

- 88-106. *Vurun.*
 100. *Murun.*
 99. 105. *Vron.*
 90. *Vuron.*
 93. *Vurni.*
 94. *Vurnu.*
 163. *Oforo.*
 151. *Oln.*

Szem. *Oculus.* 20.
 Szemem. *Oc. meus.*
 Szemed. *Oc. tuus.*
 Szeme. *suus.*

54. Szilme.
 Szilmja.
 55. Szilm.
 56. Szilmja.
 Silmja.
 57. Silmji.
 58. Tjalme.
 Czjalbme.
 59. Szin.
 60. Szin.
 Szinesz.
 61. Szjalme.
 62. Szelma.
 65. Szin.
 66. Sam.
 67. Sem.
 68. Sam.
 69. Sam.
 Sem.
 70. Szem.
 71. 72. 73. 74.
 75. Szai.
 121. Széu.
 123. Széi.
 124.
 125. Széme.
 126. Szai.
 127. - 128. - 129.
 130. Szaie.
 131. Simedja.
 133. Szimá.
 134. Szimjá.

- Szemöldök. 21.
Supercilium.
 54. Szilmja kulmat.
 55. Szilma kulmo.
 Szilma kulmut.
 56. Szilma kulmat.
 60. Szimifom.
 62. Szjalmetfir.
 70. Szemgul.
 73. Szemkulim.

Szemfzör. 22.
Cilia.

61. Szelmetúrva.
 Szelmikuno.
 70. Szempün (*Szemfona*).
 73. Szemlorotpun.
 74. Szemjoropun.
 Fil.

Fül. *Auris.* 23.
 File. *Auris sua.*

58. Pelje.
 59. Pel.
 60.
 61. Pelje.
 62. Peljá.
 63. Piliks.
 Pilifo.
 Plis.
 65. Pel.
 66. Bal.
 Bjal.
 67. Pal.
 68. Pel.
 69. Pjal.
 70. Pel.
 71.
 72. Pil.
 73. 74.

Homlok. *Frons.* 24.

139. Omkoto.
 140. Onkoto.
 141. Omkotfo.
 146.

Szaj.

Száj. *Os.* 27.
 Ajak. *Labium.*
 Bausz. *Myrtax.*
 Bavusz. *Schnurbart.*
 Bajusz.

54. Szuu.
 Szu.
 55. Szuu.
 56. Szu.
 Sun.
 57. Szu.
 89. Avusz.
 90. Avucz.
 91. Avusz.
 92. Avucz.
 94. Anusz.
 95. Aúsz.
 96. Agusz.
 99. Aufz.
 101. Oufz.
 106. Ajakh.

Torok. *Jugulum.* 28.
 Torku. *Jugulo praeditus.*

50. 51. 52. 54.
 Kurku.
 55. Kurk.
 66. Tor.
 67-72. Tur.

Fog. *Dens.* 29.

65. Pin.
 68. Ping.
 70. Penk.
 Pek.
 73. Ponk.

Nyelv. *Lingua.* 30.
 Nyalom. *Lambo. Lingo.*
 Nyelem. *Deglutio.*

55. Keel.
 56. Kijali.
 Kelli.
 57. Keli.
 59. Kiv.

60. Kil.
 61. Kel.
 62.
 63. Elm.
 Júlma.
 Zjulma.
 64. Tfelgé.
 65. Kil.
 66. Nelma.
 67. Nelm.
 68. Ilm.
 70. Njálím.
 71. Njalem.
 72. Njálem.
 73. Njalem.
 74. Njalem.
 89-106. Tjel.
 — — Tel.
 Til.

Szakál. *Barba.* 31.
 Borotva. *Novacula.*

Borodva.
 Boroda. *Roffice.*

61. Szakala.
 62. Szakal.
 64. Szogál.
 Szukhál.
 81. Tzakán.
 88 — 92. Szakal.
 93. 94. Szakkal.
 95. Szakul.
 96. Szagal.
 97 — 100. Tzagál.
 101 — 105. Szakal.
 135. 136. 137. Szakál.

Nyak. *Collum.* 32.
 Nyakam. *Collum.*
meum.

Nyakán. *Per collum*
suum.

74. Naugol.
 139. Nikinma.
 141. 146. Nikin.

R ;

Kéz.

- Kéz. *Manus.* 35.
 Kézi. *Manuarius.*
 Keze. *Manus sua.*
 Kar. *Brachium.*
54. Kkhézi.
 Tfézfi.
 Tzéfzi.
55. Kjazfzi.
 56. Kjazi.
 Kazi.
57. Kjazi.
 58. Kes.
 Gies.
59. Ke.
 60. Ki.
 61. Ked.
 Kede.
62. Kjad.
 63. Kit.
 71. Ket.
 74. Köt.
135. Gar.
 136. Gar.
 137. Gar.

- Láb. *Pes.* 40.
 Gyalog. *Pedestris.*
 Jároka. *Ambulatorius.*
 Jarkálni. *Obambulare.*
 Nyargalni. *Curitare.*
 Allok. *Sto.*
54. Jarga.
 Jalka.
55. Jalg.
 56. Jalga.
 57. Jalgu.
 58. Juolge.
 63. Jal.
 66. 67. Lal.
 88 — 105. Ajak.

- Vér. *Sanguis.* 45.
54. Véri.
 Eri.

55. Verri.
 56. Véri.
 57.
 59. Vir.
 61. Vjár.
 62. Ver.
 63. Vjur.
 65. Vir.
 66. Ur.
 67. Ure.
 68.

Sziv.

- Szil. *Cor.* 46.
 Szüvem. *Cor meum.*
 Szüved. — *tuum.*
 Szüve. — *sum.*
54. Szüie.
 Szüven.
 Szüdjan.
55. Szüdda.
 Szida.
57. Szüven.
 59. Szielem.
 65. Szülem.
 70. Szem.
 71. 72. 73. 74.
120. Szjei.
 121. Szei.
 122.
 123. Széje.
 124. Szeó.
 125. Szoa.
 126. Szid.
 164. Szin.

- Téj. *Lac.* 47.
 Tejet. *Accusativ.*
72. Tüti.
 73. 74. 75.

- Hallás. *Auditus.* 48.
 Hallom. *Audio.*
 Halló. *Auditor.*
54. Kuullo.

56.

56. Kullit.
58. Kullem.
68. Kolim.

Szag. *Odor.* 57.
Szaglas. *Olfactus.*

168. Szungá.
169. Szungnje.
177. Szunk.

Nev. *Nomen.* 54.
Nevem. *Nomen.*
meum.

54. Nemi.
55. Nimmi.
56. Nimi.
57.
59. Nem.
60. 65.
66. Nammi.
67. Nam.
69. Nema.
70. Nem.
72. Nema.
73.
74. Nimma.
76. Nam.
120. Nim.
123. Nimde.
127. Nim.
165. Nam.
169.
177. Nom.
178. Namum.

Kiáltás *Clamor.* 55.
Parantsolat. *Mandatum.*

71. Parantsukut.

Szó. *Verbum.* 58.
Szózat. *Vox.*
Szufz. *Spiritus.*
Szufzfanás. *Respirium.*
Szollamlok. *Loqui incipio.*

88. Szoz.
89. 90. Szjofz.

Szüljámjak.

92. Szoz,
93. Szjuz. 94.
97. 98. 101. Sjufz.
103. Szjofz.

Szerelem. 60.
Szeretet. *Amor.*

126. Szuránt.
128. Szorat.

Dolog. *Opera.* 63.
Rabota. *Rossica.*

4. Dilo.
Rabota.
6. D'felo.
7. Rabota.
10 - 11.

Erö. *Vis.* 66.
Hatalom. *Potestas.*

- 15 Errua.
51. Uru - Sziv.
63. Erek.
— Irek.
65. Teré.
Erik.
Irko.
120. Jeru.
121. Ervu.

Élet. *Vita.* 68.

Élelem. *Victus.*
Eleven. *Vivus.*
Élő. *Vvens.*
Élem. *Vivo.*
Élendő. *Victurus.*

54. élo.
Elemja.
Eljamja.
55. Elto.
56. Elendja.
57. ölemja.
58. Elem.
59. Olom.
60.

R 4

Lélek.

- Lélek. *Spiritus.* 70.
 Lilek.
 Lélekzet. *Halitus.*
65. Lulan.
 Lul.
 69. Lil.
 72-73.
-
- Halál. *Mors.* 71.
54. Kuolema.
 56. Kualim.
 59. Kolem.
 60. Kulim.
 61. Kulomo.
 62. Kuloma.
 65. Kulon.
 66. Kalan.
 67. Halál.
 70. Kalol.
 73. Kul.
 74. Laul.
 88. Ulim.
 89. Uiem.
 90. Ulim.
 91-105.
-
- Gollyobis. *Globus.* 74.
 Tfiga (Kerekfég) (*Cochlea*
Trochlea.
71. Tfiganol.
 128. Tfiganol.
-
- Nap. *Sol.* 75.
 Nyár. *Aestas.*
 Nyára. *Aestas sua.*
135. Nará.
 136. Nará.
 Njará.
 137. Narán.
-
- Sugár. *Radius.* 78.
 Meleg. *Calor.*
 Napmelegesüt. *Solis calor*
urit.
 Nap sugár melegit.
Solis radii calefaciunt.
64. Melge.
 85. Sugag.
-
- Szél. Szélvesz. *Ven-*
tus. 79.
 Tél. *Hyems.*
54. Tuuli.
 55. Tuul.
 56. Tuuli.
 57.
 59. Tél.
 60. Til.
 64. Szil.
 Szjal.
 65. Tél. Tyél.
 Tol.
 74. Til.
 Tél.
 89. Gil. Eil.
 90. El.
 91-92.
 94. Il.
 Gil.
 95.
 96.
 97. Tfél.
 99. Dil.
 Hil.
 100. D'fil.
 103. El.
 104. D'fil.
 105. El.
 106. Tjél.
-
- Villámlás. *Fulgur.* 84.
 Virlámlás.
 Viradás. *Crepusculum*
matutinum.
60. Virdjalo.
-
- Jég. *Glacies.* 86.
 Tél. *Hyems.*
54. Jeö.
 Jeg.
 Ija.

55. Jae.
Jea.
56. Gija.
57. Ge.
58. Jagna.
59. li.
60.
61. ői.
62. Jei.
Ei.
63. Ie.
66. Janka.
67. Jagu.
Tal.
68. Jank.
69. Jang.
70. Jenk.
Enk.
71.
72. Ionk.
73. 74. -
75. Ulgo.
76. Jakh.
77.
78. Iakh.
79. Ikh.
80. Iekh.
-
- Ei.
Ej. *Nox.* 88.
Ejet. *Noctem.*
Ejtszaka. *Noctis Noctis.*
55. Esze.
E.
69. Eti.
74. Ei.
164. Je. 8.
-
- Este. Estve. *Vespera.* 90.
66. Ete.
Et.
67. Iti.
69. Edi.
70. Etno.

- Jetna.
72. Itna.
73. 74.
-
- Tavaj. *Vere, vel anno praeterito.* 29.
69. Toja.
70. Tauen.
Tovi.
121. Nará (Nyár). *Aestas.*
130. Nára.
-
- ősz. *Autumnus.* 93.
70. Szüz.
54. Szisz.
-
- Tél. Téli. *Hyems.* 94.
Hybernus.
50. Tlin.
51.
54. Talvi.
55. Talve.
56. Talavi.
58. Talve.
69. Teli.
70. Telli.
-
- Eszkendő. *Annus.* 95.
55. Afzta.
Afzt.
66. Ita.
Idő. Ideje. *Tempus.* 96.
56. Igja.
Aiga.
57. 58.
139. Tadu.
-
- Föld. *Terra.*
Mező. *Campus.* 97.
118. Miza.
119. Mufszza.
Mufszzeka.
-
- Viz. *Aqua.* 98.
Ital. *Potus.*
Iszom. *Bibo.*
54. Vezi.

- 55. Veszzi.
- 56. Vezi.
- 57.
- 59. Va.
- 60.
- 61. Vjat.
- 62. Ved.
- 63. Vjnt.
Vjüt.
- 65. Vu.
- 68. Vit.
Uit.
- 69.
- 120. Itu. (Itat. *Facit bibere.*
Ittál. *Bibisti.*
- 121. Ija Ijándol. *Biberis.*
- 126. Id. Iddmeg. *Ebibe.*
- 127. It. Ittál. *Bibisti.*
- 128. 129.
- 135. Ufzszu Ifzszu. *Bibit ille.*
- 137. Ufzszun.

Tenger. *Mars.* 99.
 Tenyész.
 Tenyészik. *Augetur. Multiplicatur in numerum infinitum, veluti arena maris.*

- 88. Denizlér.
- 89. Dengiz.
- 91. 92.
- 94. Dengisz.
Tingisz.
- 98. Tenisz.
- 99. Tengisz.
- 103. Dengezljjar.
- 104. Tingisz.
- 105. Dingéz.
- 118. Tengiszlje.
- 137. Tengisz.

Föveny. *Arena.* 102.
 Homok. (*Kumok*).

- 88. Kum.
- 89. 99.

- 98. Kumak.
- 101. Kuvak.
- 103. Kum.
- 104. —
- 105. Kom.
- 106. Kumakh.
- 108. Kumi.
- 114. Gum.
- 117. Knm.

Por. *Pulvis.* 104.
 Pelhe.
 Pihe. *Flocculus.*
Monas.
 Apro. *Minutum.*
 Aprofág. *Minuties.*
Particulae.

- 54. Pölli.
- 56. Pellii.
Pülü.
- 57. Peljo.
- 61. Pul.
- 62. —
- 63. Porák.
- 75. Purk.
- 171. Apra. *Apria.*

Hegy. *Mons.* 106.
 Pufzta. *Desertum.*
 Pufztaja. *Desertum suum*

- 76. Pufsta.
Pufstaja.

Part. *Ripa.* 107.
Littus.
 Berek. *Lucus.*
 Bereg Vármegye.
Comitatus Beregiensis
in Hungaria.

- 56. Berega.
- 59. Bereg.
- 62. Berjak.

Domb. *Collis.* 108.
 Halom.

- 56. Kholm.
- 60. Holm.

Levegőg.

Levegőég. <i>Aer.</i> 110.	127. Ti.
Lélekzet. <i>Spiritus. Halitus.</i>	118. 129. 130.
Lelke. <i>Spiritus suus.</i>	131. Tui.
69. Lil.	134. Tui.
114. Lekkíe.	138. Togo.
Pára.	139. — 146.
Göz. <i>Vapor.</i> 111.	163. Tua.
Lehellet. <i>Spiritus.</i>	Melegfég. <i>Calor.</i> 113.
Levegő. <i>Holitus.</i>	<i>Fervor. Aestus.</i>
1. Pára.	Göz. <i>Vapor calidus.</i>
2. 3. 4. 5. 6. 10. 11.	89. Kizu.
12. Pára.	90. Kuz.
54. Leel.	91.
Level.	94. Kufz.
Leil.	95.
60. Pár.	96. Kofz.
Tüz. <i>Ignis.</i> 112.	99.
Tüzi. <i>Igneus.</i>	104. Kuz.
Tüzet. <i>Ignem.</i>	106. Kujafz.
54. Túli.	107. Küz.
55. Tulli.	Hofzufág. 117.
56. Tuli.	Hofzfza. <i>Longitudo.</i>
57. Tuli.	Hofzu.
58. Tol.	<i>Hozu. Longus.</i>
Tollo.	Hofzun.
61. Tol.	Hofzan. <i>Longe.</i>
62. —	Hofzunlag.
63. Tul.	89. Uzun.
Tül.	90. 105.
65. —	Uzunluk.
66. Taut.	Kö.
67. Tat.	Kül. <i>Lapis.</i> 121.
70. Tjod.	Köve. <i>Lapis suus.</i>
71. Tut.	Követs. <i>Lapillus.</i>
72. Turút.	Kova. <i>Silex.</i>
73. —	Kovats. <i>Quarzum.</i>
74. Türot.	54. Kivi.
75. Tü.	55. Kivvi.
120. Tu.	56. Kivi.
121. 122. 123. 124.	57.
125. Tün.	61. Kjav.
126. Tün.	62. Kev.

- 62. Kev.
- 63. Kü.
Kjul.
- 66. Ku.
- 67. Kov.
- 70. Kiv.
Kéu.
- 71.
- 108. Kva.
- 109. Kua.
- 110. Kva.
- 158. Uáts (Kovats).
- 168.

Arany. *Aurum.* 122.

Ezüst. *Argentum.*

Kéneső. *Argentum vivum.*
Mercurius.

- 65. Izvesz.
- 106. Kifzil.
Kümjusz.
- 152. Kümüts.

Ezüst. *Argentum.* 123.

Arany. *Aurum.*

Kéneső. *Argentum vivum.*

Kineső.

On.

Olom. *Stannum.*
Plumbum.

- 50. Aratz.
- 51. 52.
- 59. özisz.
- 60. Ezisz.
- 66. Alna.
- 67. Oln.
- 68. Olm.
- 69. Olna.
- 89. Kümüts.
- 90. Kumis.
- 91.
- 92. Gümus.
- 94. Kumis.
Kome's.
- 95. Kumis.

96. 97. 98. 99.

100. Kimis.

103. Kumus.

104. Kumesz.

105. Kjomés.

106. Kjumusz.

132. Kumis.

148. Kumis.

149.

150. Kumisz.

So. *Sal.* 124.

Tüz. *Ignis.*

88. 106. — Tuz.

Toz. Tufz

123. 148.

Tfuda. *Miraculum.* 125.

56.

57. Tfudo.

59. Tjudo.

60.

62. Tfüda.

63. Tfudja.

67. Tfjura.

Fü. *Herba.* 127.

Burján. *Unkraut.*

Tfajon. *Urtica.*

Tfalán. —

Tzika. *Cotyledon. Corculum*
plantae.

Murok. *Daucus carota.*

Virág. *Flos.*

Sás. *Carex.*

Zab. *Avena.*

Gaz. *Quisquilias. Un-*
kraut.

89. 90. Ulján. 94. 99.

91. Ulem.

96. Ufün.

98. Ulon. Iulon.

Iuljan.

102. Tfjamján.

105. Ulén.

140. Tzjuka.

119. Mura.
 146. Tfal.
 154. Ulgun.
 166. Vira.
 Sa.
 167. Szabza.
 168. Gofz.
 169. Gafz.
 177.
-
- Fa. *Arbor.* 128.
 54. Puu.
 55. Pu.
 56. Puu.
 57. Pu.
 59. 60. 63. 65.
 75. Po.
 120. Pja.
 121. 124.
 125. Fua.
 127. 128. 129. Po.
 130. Pu.
-
- Tölgy-fa. *Quercus.* 131.
 87. Tuld's.
 Töke. Tönk. 132.
 Tönkö. *Truncus.*
 63. Tangáta.
 64. Tongodá.
 90. Tüngak.
 91. 94. 95.
 98. Tiungóts.
-
- Level. Lapu. Lapát. *Fo-
 lium.* 133.
 61. Lópát.
 66. Lopta.
 67.
 68. Lupta.
 69. Lopto.
 70. Lipit.
 71. Libet.
 72. Livort.
 73. Livat.
 74. Luvat.

- Gyümöts. 134.
 Gyümölts. *Fructus.*
 62. Gimis.
 89 —
 92. Jemis.
-
- Fahaj. *Cortex.*
 Kéreg. 135.
 I. Kora.
 57. Kor.
 60. Kora.
 66. Karfa.
 70. Kar.
 72. —
 73. Karjukh.
 89. Káeri.
 90. Kairi.
-
- Gükér. *Radix.* 136.
 Koro. *Cantis. Frutex.*
 Tarlo. *Stipula.*
 Tar-buza. *Triticum
 muticum.*
 I. Koren.
 2. — 7. 11. 12.
 62. Korján.
 66. Tara.
 67. 68 69. Tar.
 70. 71. Terre. Ter.
 89. Tamir.
 90. 90. Tamur.
 94. 95. 96. 104. 105.
 Tamir. Tamor.
 99. Tamjer.
-
- Mező. *Campus.* 138.
 Mezőre. *Ad campum.*
 Föld. Terra.
 Gyalog. *Per terram
 ambulans.*
 Terrestris.
 Pedestris.
 Gyalogot. *Accusativ.*
 Tfalán. *Urtica.*
 Tarlo. *Stipula.*

Kinyér.

- Kenyér. *Panis.*
 37. Feld.
 32. 35. 39. 40. 41.
 54. Pilydo.
 Peldo.
 55. Pellud.
 66. Peldo.
 57. Pellot.
 58. Jalget.
 85. Mezre.
 Mefaza.
 86. Mizráa.
 88. Tarlaler.
 89. Jalán.
 91. D'falan.
 93. Ekiner.
 III. Mefipa.
 166. Felda.

- Gabona. 140.
 Buza. *Fruentum.*
 Árpa. *Hordeum.*
 93. Arpa.
 97. Arba.
 166. Arba.

- Ro's. *Secale.* 141.
 Hari's.
 Harits.
 Haritska. *Polygonum.*
Fagopyrum.
Buchweizen.

- Buza. *Triticum.*
 I. Ro's.
 2. 5. 6. II.
 8. Raa's.
 33. Roggo.
 34. Rogge.
 35. Rokken.
 37. Rug.
 38. Rugkorn.
 39. Rog.
 41. Rogge.
 42. Rugiöi.
 43. Rudzi.

44. Rudtzi.
 50. Rod's.
 51. Rokhi.
 51. Rotl.
 55. Rukki.
 56. Ruifz.
 57. Ruis.
 60. Ritsferg.
 61. Roz.
 62. —
 63. Ru'fa.
 — R'fa.
 66. Oro's.
 67. Retfakh.
 68. Ratfig.
 Ruzf.
 69. Oros.
 89. Aris.
 90. 91. 94. 95. 96. 98.
 Ari's.
 99. Ttkaris.
 Aris.
 100. Ares.
 101. Ari's.
 103. Bugdai.
 104. Arifz.
 105. Ares.
 126. Aris.
 135. Burtzakh.
 148. Bugdai.
 149. Aris.
 146. Orofil.
 150. Butai.
 152. Orofz.
 166. Rozo.

- Hal. *Piscis.* 144.
 54. Kála.
 55. Kalla.
 56. Kala.
 57. —
 58. Kuele.
 61. Kal.
 62. — 63. 66. Kvoll.

- 67. Kvol.
- 68. Kul.
- 69. Hul.
- 70. —
- 71. Kul.
- 73. 73.
- 88. 101. 103. 106. **Balik,**
- 120. Hálje.
- 121. Haljé.
- 122. Halija.
- 125. Kole.
- 126. Kotle.
- 127. Kuál.
- 128. Kual.
- 129. —
- 130. Kale.
- 131. Kujelle.
- 132. Kola.
- 133. Holla.
- 134. Galle.

ökör. *Bos.* 148.

Bika. *Taurus.*

Bik. *Rossice.*

- 10. Bik.
- 12. —
- 61. Buka.
- 62. —
- 64. Bigur.
- Bogor.
- 90. Boga.
- 95. Bugá.
- Buka.
- 97. 98.
- 99. Hagá.
- 100. Bugá.
- 101. —
- 103. Bogá.
- 130. Bukha.
- 132. Buga.

Tehén. *Vacca.* 149.

ökör. *Bos.*

ünö. *Juvenca.*

Borju. *Vitulus.*

- 89. Szigir.
- 90. Szer.
- 91. Szigir.
- 94. 95.
- 96. — Szir.
- 99. Szagar.
- Szagir.
- 103. Szogor.
- 104. Szer.
- 105. Szogor.
- 126. Szir.
- 127. 128. 129.
- 135. Une.
- Ukir.
- 136. Unja.
- Un.
- 137. Ukir.
- 138. Kukur.
- Gokör.
- 141. Kukur.
- 142. Ukur.
- 177. Borjuko.

Kos. *Aries.* 150.

Bárány. *Agnus.*

Juh. *Ovis.*

Berbéts. *Vervex.*

Kotza. *Femella.*

Bárán. *Rossice.*

2. 6. 7. 10. 11.

- 46. Vervéts.
- 52. Kiju.
- 54. Boran.
- 60. Baran.
- 61. Baran.
- 62. Boran.
- 88. Kots.
- 89. Kotskár.
- 92. Kojun.
- 93. Kots.
- 94. Kotzkár.
- 95.
- 96. Kutfa.
- 98. —

- 99. Kutzkar.
- 101. Katsfa.
- 102. Kotskar.
- 117. Ku.
- 132. Kutfá.
- 135. 136. 137. Khutzá.
- 141. Kotfa.

Szarv. 151.
Szaru. *Cornu.*

- 54. Szarvi.
Szjarvi.
- 55. Szarv.
- 56. —
- 57. Czarvi.
- 58. Tjurve.
- 59. Szjur.
- 60. —
- 61. Szjuro.
- 62. Szjura.
- 65. Tsur.

Lo. Lu. *Equus.* 152.
Kantza. *Equa.*
Kabala. *Equa.*
Kon. *Rosfice.*

- 1. Kon.
- 2. —
- 3. Koní.
- 4. Kon.
- 5. —
- 6. Koni.
- 7. —
- 10. Kon.
- 11. Kin.
- 16. Kapoll.
- 23. Kavallo.
- 24. —
- 25. Kavalio.
- 26. Kavallo.
- 27. Kaval.
- 28. Seval.
- 45. Kál.
- 46. Kál.
- 62. Kon.

- 66. Lo.
- 67. Lu.
- 68. Ljuv.
- 69. Lu.
- 70. Lou.
- Lovn.
- 72. Loh.
- 73. Log.
- 74. —

Difzno. *Porcus.* 153.
Sus.

Szuka. *Porca?*

- 43. Czuka.
- 44. Kuka.
- 54. Szikka.
- 55. Szigga.
- 56. Sziga.
- 63. Szifzna.
- 64. Szifzná.
- 91. Szufzka.
- 96. Czočzka.
- 94. Cfucska.
- 98. Cfocska.
- 104. Cfucska.

Kutya. *Canis.* 154.
Eb.

- 79. Kutz.
Kud's.
- 80. Kui.
- 167. Kutá.
- 168. Kutta.
- 169. Kutéh.
- Kuttren.
- 177. Kutha.

Matska. *Catus.* 155.
Cziczus.

- 12. Motjág.
- 29. Matu.
- 45. Mag.
- 67. Mjatifk.
Kan.
- 70. Mifak.
- 74. Mifzak.

77. Ktik.
 78. Pifk.
 89. Atamatfi.
 92. Mifik. 93. -
 94. Mufák.
 95. Mifik.
 96. —
 98. Mifik.
 99. Irmifak.
 102. Mifuk.
 104. Mifik.
 110. Cziczü.
 112. Czuku.
 113. Czugu.
 114. Cziczik.
 Czicziklu.
 115. Cziczki. Czifzke.
 121. Kitiko.
 166. Matska.
-
- Egèr. *Mus.* 156.
 66. Tengjar.
 67. Tankir.
 68. Tanger.
 69. Tangir.
 70. Lenkir.
 72. Longur.
 73. —
 74. Iomgur.
 140. Tepirkán. Toportyán féreg.
-
- Tollu. *Penna.*
 Toll. 158.
 61. Tolga.
 62. —
 66. Tulla.
 67. Tovl.
 68. Toul.
 69. Tuul.
 70. Togol.
 73. Tugol.
 74. —
 120. Tili.
 Tuo.

121. Tu. 128.
 Kakas. 159.
 Kokas. *Gallus.*
 Kukorékoh. *Gallus cantat.*
 Tŕibe. Tŕirke. *Pullus.*
 Tik. Tyuk. *Gallina.*
 6. Kokos.
 10. Kogus.
 13. Kok.
 27. Kok.
 28. 31. 32. Kok.
 46. Kokos.
 54. Kukoi.
 55. Kikkafz.
 56. Kukko.
 57. Kukoi.
 66. Kurék.
 68. Kuarik.
 70. Kofzifz kurék.
 73. Tut kurikkui.
 74. Kuifzutskur.
 75. Tŕits kurjak.
 76. Kurufz.
 Kurkhan.
 77. Korofz.
 — Tŕitfik.
 78. Tŕirk.
 85. Tik.
 — Dik.
 91. Kuráfz.
 92. Koroz.
 93. Koruz.
 94. Taukh.
 Tzibi.
 95. Koráfz.
 96. Kuráfz.
 Taukh.
 97. Takák.
 98. Taká.
 Petik.
 99. Korafz.
 101. Tagák.

- 102. Takhu.
- Dik.
- 103. Khurufz.
- 105. Khoráfz.
- 106. Petuk.
- 137. Taká.
- 167. Kokar.

Mony. *Ovum.*
 Tyukmony. 160.
 Tojás.

- 54. Muna.
- 55. Munna.
- 56. Kanamuna.
- 63. Muno.
- 67. Monn.
- Mom.
- 68. Mun.
- Mou.
- 69. Mungi.
- 123. Mjána.
- 124. Monna.
- 125. Mónu.
- 132. Múni.

Tik. Tyuk. *Gallina.* 161.
 Kakas. *Gallus.*
 Tšibe. *Pullus.*
 Eme tyuk. *Gallina foemina.*

- 1. Kokos.
- 3. Kokozk.
- 5. Kokoska.
- 6. Kokos.
- 63. Tšibe.
- 64. Tšigi.
- Tsjebe.
- 66. Tokuh.
- 70. Tauk.
- 88. Tavuk.
- 89. Tauk.
- 90. Tauk.
- 91. Tzibifz.
- 92. Tavuk.
- 94. Tauk.
- Tzibi.

- 95. Tauk.
- 96. Tikhi.
- Tauk.
- 98. Taká.
- 99. Taok.
- 101. Tagák.
- 102. Takhu.
- 103. Tauk.
- Tavok.
- 104. Tauk.
- 105. Tavok.
- 135. Takia.
- 136. Takja.
- 137. Emetaka.

Lud. *Anser.* 162.
 Kátfa. *Anas.*

- 13. Goid.
- 16. Ged.
- 17. Geöd.
- 18. Guöd.
- 19. Gud.
- 66. Lonta.
- 67. Lunt.
- 68. Lünt.
- 69. Lunt.
- 70. Lont.
- 72. Lunt.
- 73. Lont.
- 77. Kafz.
- 78. —
- 79. Kaz.
- 87. Káza.
- 88. Kafz.
- 89. Kaz.
- 90. —
- 91. — Kafz.
- 92. 93. 94. 95.
- 96. Kats.
- 97. Kafz.
- 98. 99. 100. 101.
- 102. Gafz.
- 103. Kaz.
- 104. —

105. Kafz.
 106. Khafz.
 111. Kafz.
 112. 113.
 114. Kaaz.
 115. Gad's.
 117. Kafz.
 119. —

 Kátfa. *Anas.* 163.
 Lud. *Anser.*
 4. Kas'na.
 6. Katfor.
 10. Katska.
 11. —
 63. Ludo.

 Galamb. *Columba.* 164.
 Golub. *Rossice.*
 1. —
 2. —
 3. Golubits.
 4. Golub.
 5. —
 6. Golb.
 7. Goluba.
 10. Golenb.
 11. Golub.
 12. Golub.
 13. Kolommen.
 14. Koulm.
 16. Kolm.
 17. Kolom.
 18. Kolomen.
 19. Kölobmön.
 22. Kolumba.
 23. Kolomba.
 27. Kulon.
 28. Kolombje.
 45. Polumb.
 46. Porumb.
 59. Gulü.
 60. Gulu.
 61. Gulka.

62. Gulub.
 120. Gulii.

 Eke. *Aratrum.* 165.
 Arat. Aratok. *Meto.*
 13. Arat.
 Aradr.
 14. Alatzr.
 Aratzr.
 25. Arado.

 Borona. *Occa.* 166.
 Eke. *Aratrum.*
 Borona. *Rossice.*
 1. Borona.
 2. Brana.
 3. —
 4. Brani.
 5. Brana.
 6. Brona.
 10. —
 11. Borona.
 12. —
 138. Barana.
 166. Brona.
 18. Eg.
 13. Ege.
 34. —
 35. Eggé.
 40. Eggé.
 44. Ekketefz.

 Határ. *Limes.* 167.
 Me'sgye.
 Sinor. *Chorda. Regula.*
Linea.
 Me'fa. *Rossice.*
 3. Medja.
 4. Metfa.
 6. Mefza.
 7. Miö'fa.
 10. Miödtza.
 11. Me'fa.
 12. 59.
 60. Mi'fa.

61. Me'fa.
 62. Mje'fa.
 85. Szinur.
 86. Szinur.
 92. Szinor.
 126. Me'fa's.
 166. Mi'fa.

Kápu. *Porta.* 169.

88. Kapú.
 92. Kapu.
 105. Kapó.
 108. Kapi.

Údvar. *Aula.* 170.

Dvor. *Rossice.*

1. Dvor.
 2. 3. 4. 5. 6. 7. 9. 10. 11.
 13. Dor.

Mérő. *Mensura.* 173.

Mérték.

Mjera. *Rossice.*

1. 2. 3.
 4. Mira.
 5. Mjera.
 6. 7. 9. 10. 11. 12.
 57. Mjarii.
 59. Mjera.
 60. Mera.
 62. Mjera.

Kád. *Cadus.* 174.

Veder. *Urna.*

Kád. *Rossice.*

2. Kádka.
 4. Kád.
 5. —
 10. Kádz.
 13. Kád.
 20. Kádofz.
 22. Kádufz.
 66. Kád.
 81. Kád.
 137. Vedré.

Balta.

Szekertze.

Fejfe.

1. Szjekira.
 2. Szekera.
 3. Tšekira.
 4. Szekera.
 5. Szjekira.
 6. Szekera.
 7. 9. 10. 11.
 22. Szekurifz.
 88. Baltá.

89. —

90. — Balta.

91. 92. 93. 94. 95.

96. Balti.

98. Baltá.

99. Baltau.

101. Maltá.

103. Baltá.

104. Baltá.

105. 130.

132. Baltu.

148. Balto.

149. 150.

Or.

Lopó.

Tolvaj.]

Vor. *Rossice.*

66. Tolmik.

68. Tulmint.

Tulmik.

69. Tolmak.

90. Vor.

91. Vur.

95. Ura.

96. Ura.

97. Ourud'fi.

98. —

99. Uoro.

104. Oro.

106. Orjakh.

175.

Securis.

Strá'fa.

Strá'fa. *Custos.* 184.
Sztoro's. *Roffice.*

1. Sztrá's.
2. —
3. Sztrá'snik.
4. Sztrá'sni .
5. Sztrá's.
9. Sztro's.
10. 11. 12.
57. Sztoro'fu.

Kattona. *Miles.* 190.

Bátor. *Audax.*

Vitéz. *Miles.*

Legény. *Juvenis.*

Szegödött. *Mercenarius.*

Serény. *Celer. Agilis.*

Bajnok. *Pugil. Athleta.*

Boinik. *Roffice.*

Boin.

Voinik.

3. Vitez.
17. Szegeder.
- Szögödör.
61. Ljedna.
63. Szariny.
- Szjargeny.
89. Bajatur.
92. Bátor. 94.
99. Bátorlik.
- Bátor.
104. Bátor.
105. Bátor.

Iga. } *Jugum.* 196.

Járom. } *Roffice.*

1. Igo.
2. Järm.
3. Járam.
5. Igo.
- Járem.
7. Járe.
8. —
9. Jár'smos

10. —
11. Jármó.
54. Ikkja.
55. Ikke.
56. Ijuge.
57. Jugei.
60. Igo.

Világosság. *Lux.* 199.

54. Valkéufz.
57. Valgei.
63. Valk'fész.

Vén.

Vénhedt. } *Senex.* 202.

54. Vanha.
55. Vanna.
56. Vanga.
57. Vangu.

Alatfon. Alfo. *Hu-*
mile. 205.

Kutak. Kitfin. *Parnm.*
Otfo. *Vile.*

56. Alagana.
59. 60. Ulin.
61. Alkine.
62. Alkjenje.
65. Ulin.
67. Ellim.
68. Jalin.
88. Altfák.
92. —
94. Alfa.
99. Alafa.
103. Alytfak.
105. Altfák.
114. Lokhun.
115. Lakhon.
116. Lakhun.
76. Kutfuk.
77. Kuta.
118. Vuotfu.

Nagy. *Magnum.*

Elég. *Sufficiens. Satis.* 206.

S 3

88.

88. Olu.
 89. Ulu.
 90. Ulkan.
 91. Ulug.
 92. —
 94. Ullu.
 95. 96.
 97. Ulug.
 98. Ulu.
 99. Ologoi.
 100. Ulu.
 102. Ulug.
 105. Ulken.
 106. Ulakhán.
-
- Kitfin. *Parum.* 207.
 Darab. *Frustrum.*
 Kurta. *Breve.*
48. Dahab.
 76. Kutsuk.
 77. Kitfik.
 79. Kitfin.
 82. Koten.
 89. Kitskinje.
 Kitfik.
 91. Küszkinja.
 92. Kitfi.
 93. Kitfik.
 94. Kitskinja.
 Kitzik.
 95. Kitfuk.
 96. Kitze.
 Kitfu.
 97. Kitfik.
 98. Kitfin.
 99. Kitfek.
 100. Kitfi.
 101. Kutsu.
 102. Kurd.
 103. Kitfik.
 105. Ketfik.
 106. Kutsugui.
 109. Kotsuk.

171. Kord.
 183. Ketfil.
-
- Fejér. *Album.* 208.
 Vilagos. *Lucidum.*
Candidum.
 Arany. *Aurum.*
50. Aratz.
 51. Aratz.
 54. Valgi.
 — Valkija.
 55. Valge.
 56. Valgie.
 57. Valge.
 58. Velkefz.
106. Urjun.
 120. Jalana.
 121. Jallina.
 Jellena.
 136. Tzaran.
 137. —
 139. Bagdarin.
 140. 141. 142. 143. 146.
-
- Fekete. *Nigrum.* 209.
 Tferna. Nomen rivuli
 ad Oppidum Déva in
 Transilvania.
 Kara. Nomen pagi in
 Transilvania.
- I. 2. 3. 4.
 5. Tferno.
 6. 7. 8.
 9. Tferno.
 10. Tferno.
 11. Tferno.
 12. —
 89. — Kará.
 90. — — 106.
-
135. 136. 137.
- Veres. *Rubrum.* 210.
 Tferes. *Rubefactum.*
Corium cortice
Quercij maceratum.
 Krafzna.

Krafzna. *Nomen Oppidi et Rivuli in Transilvania.*

Sziürke. *Album nigro variegatum. Germanice Schimmel.*

Krafzno. *Rossice.*

1. Tsermno.

2. Krafzno.
Tserveno.

4. --- II.

12. Krafzimno.

55. Verrev.

76. Zurkh.

Sziürk.

79. Szirk.

Zurkh.

102. Szürük.

Zöld. *Viride. 211.*

Kék. *Coeruleum.*

Zeleno. *Rossice.*

1. Zeleno.

2. --- 12.

43. Zals.

95. kok.

97. Kuk

98. —

100. Kék.

101. Kuk.

Kok.

106. Kjuk.

Kég.

134. Kuk.

141. Kuku.

Könnyü. *Levis. 214.*

60. Kokni.

66. Kunna.

67. Kunne.

68. Kannak.

69. Kiina.

73. Koneg.

Jol. *Bene. 216.*

Dobra. *Nomen Op. in Trans.*

Dobro. *Rossice.*

1. Dobro.

2. --- 12.

Laffan. *Lente. 224.*

66. Lafzi.

67. Latsem.

68. Lafz.

69. Latfel.

Elö. *Eleven. Vivus. 225.*

Élet. *Ilet. Vita.*

Lélek. *Lilek. Anima.*

Derék. *Derik. Vividus.*

Robustus.

32. Aleiv.

33. Leventeg.

34. Levendikh.

35. Lcbend.

36. ---

37. Levende.

39. Levande.

40. Levendig.

41. Ljavenlik.

47. Eleven.

54. Eljavja.

Ella.

55. Ellav.

Ella.

56. Eljavja.

57. Eljav.

66. Lilin.

67. Lili.

Ljelenk.

68. Lilem.

69. Lilink.

70. Lilenk.

73. Lilin.

74. Lilem.

75. Iljat.

88. Dirik.

89. Terik.

90. Trik.

91. Tirik.

92. Diri.
 94. Tiri.
 95. Tirik.
 96. Teri.
 97. Tirigk.
 100. Tirik.
 103. Diri.
 104. Ljat.
 120. Ilje.
 — Lille.
 121. Ile.
 125. Meléte.
 126. Ileng.
 127. Illek.
 128. 129.
-
- örömeft. 226.
Hilariter.
 öröm. *Gaudium.*
54. Rjemu.
 55. Kemufz, Rööm.
 Röömfzafzte.
 56. Ruadi.
 57. Rad.
 1. 2. 3. 4. 5. Rad.
 61. 62. —
-
- Enni. *Edere.* 277.
 Edmeg. *Ede.*
 Evé-. *Edebat.*
 Kinyir.
 Kinyér. *Panis.*
 Kenyér.
 88. Emék.
 165. Jemjak.
 118. Kimir.
-
- Inni. *Bibere.* 228.
 Ivam. *Bibeham.*
 Iva. *Bibendo.*
 Ifzom. *Bibo.*
 Ifzok.
 54. Juvva.
 55. Juma.
 56. Juvva.

57. —
 59. Juni.
 60. —
 64. Ifzész.
 65. Juni.
 67. Afzok.
-
- Énekelni. 229.
Canere.
 Szolni. *Loqui.*
 'Sanolni. *Iurgari.*
59. Szuvni.
 60. Szolni.
 86. 'Sanna.
-
- Aludni. 231.
Dormire.
 Alom. *Somnium.*
66. Alalakh.
 69. Ulim.
 — Ulma.
 72. Alinte.
 73. Alinta.
 Aluttam. *Dormivi.*
-
- Elvenni. *Accipere.* 233.
 Fofztani. *Spoliare.*
59. Vofztini.
 65. Vafztini.
 Vifztini.
-
- Vágni. *Scindere.*
 Vagdalni. 237.
59. Vundavni.
 65. Vandini.
-
- Vetni. *Serere.* 238.
61. Vidéma.
 62. Vidik.
 63. Vida.
 Videnja.
-
- Szántani. *Arare.* 239.
 Ugarolni.
 Gyurni. *Depferé. Kuet-*
ten.
59. Girni.

65. Gyironi.
 90. Igerga.
 91. Ifzerga.
 94. Ikkali.
-
- Eldugni. 240.
Occultare.
 Seb. *Schubfack.*
 59. D'febni in den *Schubfack*
verstecken.

-
- Vagyon. *Eft.*
 Van. 243.
 Valo. *Existens.*
48. Bugo.
 54. On.
 55. 56. 57.
 61. Uli.
 62. —
 63. Ulo.
 65. Van.
 Uan.
 68. Oli.
 69. Oli.
 Olit (Volt).
 70. Voli.
 73. Vuloul.
 74. Vulvol.
 135. Vanja.
 Vanna.
 137. Vaine.
 170. Vagy.
 Vegy.

-
- Adj. *Dä.*
 Adjäl. 244.
 Adnál. Annál. Atztze.
54. Anna.
 55. Anná.
 56. Anna.
 57. —
 85. Eddja.
 86. Ati.
 135. Atza.
 137. Atzá. 196. Adu.

- Menj. *Ito.* 246.
 Kej. Kelj.] *Cede loco.*
 Alj félre]
 Allok. *Sto.*
 Jövel. *Huc adas.*
54. Menek.
 Mjane.
 55. Minne.
 Kei.
 56. Mjane.
 57. Mene.
 63. Kai.
 64. Kai.
 65. Min.
 66. Manen.
 68. Min.
 69. Mana.
 70. Juva.
 — Mina.
 73. Mina.
 84. Alok.
 Aly.
 97. Kely.
 98. —
 99. Kil.
 101. Kely.
 106. Kely.
 120. Mõna.

-
- En. *Ego.* 247.
 Ez. *Hiccs.*
 Az. *Iste.*
 Mi. *Nos.*
 Mink.
54. Minja.
 55. Minna.
 56. Minja.
 57. —
 58. Mon.
 59. Mje.
 60. Mee.
 61. Min.
 62. Mon.
 63. Min.

- 63. Min.
- 65. Mon.
- 76. Men.
- 77. Emen.
- 79. Ez.
- 80. Afzfe.
- 82. Ani.
- 83. Anu.
- 84. Ano.
- 85. Ene.
- Ena.
- Ana.
- 86. Jena.
- 87. Ana.
- 88. Ven.
- 89. Min.
- 90. Min.
- 91. Men.
- 92. Men.
- 93. —
- 94. — Min.
- 95. Men.
- 96. 97. 98. 99. 100. 101. 104.
- 106.
- 107. Efz.
- 120. Mau.
- 121. 128.

Te. Tu. 248.
 Ti. *Vos.*
 Tüj
 Ti. *Roffice.*

- I. Ti.
- 2. — — II.
- 13. Ti.
- 14. Te.
- 16. Tu.
- 17. —
- 18. Tl.
- 19. Ta.
- 20. Ti.
- 22. - 26. Tu.
- 27. Tju.
- Te.

- 28. Tü.
- Toa.
- 29. Te.
- 30. Thu.
- 31. —
- 32. Tha.
- 33. Du.
- Tu.
- 34-40. Du.
- 41. Dö.
- 42.-44. Tu.
- 45. Tyi.
- 46. Tu.
- 47. Te.
- 58. Todn.
- 59. Te.
- 60. Ti.
- 61. Ton.
- 62. —
- 63. Tin.
- 64. Aze.
- 65. Ton.
- 75. Te.
- 76. Tu.
- 77. —
- 80. Du.
- 102. Tu.
- 107. 166. 167. 168.
- 170. Te.
- 171. Tu.
- 173. —
- 176. —

ö. *Ille.* 249.

- 14. ö.
- 16. 17. 19.
- 76. O.
- 77. O.
- 79. Ui.
- Uju.
- 93. O.
- 102. U.
- 169. Uö.
- 170. Jue.

ML

- Mi. }
 Mü. } *Nos. 251.*
 Mink. }
 Mejénk. *Noster.*
 Mi. *Rossica.*
 1. Mi.
 2. — II.
 13. Ni.
 14. —
 54. Múe.
 — Mi.
 — Me.
 55. Meie.
 56. Mio.
 57. —
 58. Mije.
 59. Mi.
 60. Mejesz.
 61. Min.
 62. —
 63. Me.
 — Mie.
 65. Mi.
 67. Men.
 68. Mi.
 69. Man.
 70. Mung.
 71. Me.
 73. Min.
 74. Ming.
 75. Mat.
 76. Ma.
 77. Emma.
 76. Mak.
 102. Ma.
 107. Mek.
 120. Manje.
 121. Mane.
 122. Man.
 128. Më.
 134. Mendja.
 147. Mits.
 153. Muju.

157. Muri.
 170. Ma.
 182. Mo.

 Ti. }
 Tik. } *Vos. 252.*
 Tijéd. }
 Tejéd. } *Tuus.*
 Tenéked. *Tibi.*
 54. Tii.
 — Te.
 55. Teie.
 56. Tio.
 57. Tio.
 58. Tije.
 59. Ti.
 60. Tjajasz.
 61. Tin.
 62. —
 63. Te.
 Tii.
 65. Ti.
 75. Tonida.
 107. Tuk.
 134. Tendja.
 135. Ta.
 137. —.
 153. Tuju.
 166. Tume.
 Tumer.
 167. Tufza.
 168. Tum.
 169. —
 173. Tambi.
 176. Tumi.

 Nekik.
 Nekiek. *Illis. 254.*
 54. Neili.
 55. Neil.

 Mi? *Quid?* Ki? *Quis.*
 255.
 Mije? *Cujus?* Kije?
Cujus.
 Minek?

Minek? *Cui. Kinék? Cui.*
 Mit? *Quid? Kit? Quem.*
 Mitöl? *A quo? De quo?*
 Mid van? *Quid habes?*
 Mis. Mitsodás? *Qualis?*
 Min ül? *Super quid sedet?*
 Miaz? *Quid est hoc?*

- 23. Ke.
- 24. -29.
- 42. Ku.
- 43. Koo.
- 44. Ku.
- 47. Mi.
- 54. Midja.
- 55. Misz.
- 56. Midja.
- 57. Mida.
- 58. Mi.
- 59. Mii.
- 60. Moi.
- 61. Mjaze.
- 62. Mjazja.
- 63. Mo.
- 64. Min.
- 65. Mar.
- 70. Mii.
- 71. Kai.
- 73. Mukoi.
- 74. Mugul.
- 75. Kae.
- 81. Me.
- Mi.
- 82. Ma.
- 83. Mu.
- 85. Ma.
- 88. Ki.
- 109. Mugoko.
- 128. Kai.
- 167. Kagdege.
- 168. Ka.
- 169. Kijé.

Mivel? *Per quod?* 256.
Qua re?

Millen? }
 Milljen? }
 Mijen? } *Qualis?*
 Minö? }
 Minémü? }
 Miolta? *Quamdiu?*
 Minek? *Cui rei?*
 Mi. Mitsoda? *Quid?*

- 54. Millja.
- Minéka.
- 55. Mikkaga.
- Mizga.
- 56. Millja.
- Minkera.
- 57. —
- 58. Mai.
- 59. Mien.
- 60. Maen.
- 61. Mjasznje.
- 62. Mjefz.
- 63. Moden.
- 64. Minba.
- 65. Main.
- Marin.
- 67. Maneral.
- 70. Miina.
- Miogarot.
- 73. Miljonta.
- Mugalinat.
- 74. Mugulinat.

Ki? *Quis? Kinek?*
Cui? 257.
 Kit? *Quem?*
 Kivel? *Quocum?*
 Kinél? *Apud quem?*
 Kitöl? *A quo?*
 Kiét? *Cujus suum?*
 Kim van? *Quem habeo?*
 Ki millyen? *Quis qualis est?*
 Mi? *Quid?*
 Mivel? *Qua re?*

- Melik? } *Uter?*
 Mellyik? }
 Minö? *Qualis?*
 Min fekszik? *Super qua*
re jacet?
 Kto. *Roffici.*
1. Kto.
 2. --
 3. Ki.
- Kee.
4. Kdo.
Kim.
 5. Ki.
Kim.
 - 6-12. Kto.
- Kim.
 - 23-28. Ki.
 54. Kanen.
 55. Kellega.
 56. Kenenkera.
 57. Kanenkera.
 58. Maina.
 59. Kodked.
 60. Kinkopje.
 61. Kemardá.
 62. Kimártsz.
 63. Kam.
Kundinja.
 64. Kámba.
 65. Kinen.
 66. Kannit.
 67. Kanjurtil.
 68. Kom.
-- Komga.
 73. Melikuimna.
-- Mitokanat.
 74. Kutia.
 79. Kai.
 85. Man.
 86. Min.
 87. Manik.
 88. Kimin.

92. Kimlan.
94. Kam.
97. Kemlja.
98. Kim-mile. Mile.
99. Kem.
Kimikan.
101. Kim-mile.
130. Kimilja.
Kembeljan.
104. Kemnen.
105. Kembeljan.
106. Kimenjan.
110. Menau.
135. Kiner.
137. Kenjér.
166. Kanéka.
167. Kavum.
169. Kifzfe.

Nem. Non. 259.

- I. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
 II. 13. 14. 16. 17. 18.
 19. 22. 23. 24. 25. 26.
 27. 28. 29. 30. 31. 32.
 33. 35. 37. 38. 39. 40.
 42. 43. 44. 46. 47. 76.
 77. 78. 80. 168. 169. 170.
 Na. Nan. Nja.
 Ne. Nee. Nei. Nem. Ne-
 ma. Nein. Nen. Neing.
 Neije. Nehen.
 Ni. Nie. Niea. Nifz. Nifz-
 ta. Njafzta. Nju.
 No. Non. Nong.
 Nu. Nue. Nuo.

It. Hic. 261.

- Itten.
 Ottan. *Illic.*
53. To.
 54. Téze.
 56. Tefzja.
 57. Tefz.
 58. Tafzfe.

59. Tatani.
 60. Tatn.
 61. Tefzkán.
 62. Tjeszá.
 63. Tifta.
 65. Tatin.
 66. Szita.
 67. Tit.
 68. Tit.
 69. Tid.
 70. Titi.
 71. Tindi.
 73. Tjet.
 74. Tit.
 75. Tamet.
 126. Tinda.
 128. Tendi.
 147. Tje.

Ot. Ott. Ottann. *Illic. Ibi.* 262.

Oda. *Illuc.*

Te-ide. *Tu veni huc.*

Onnan. *Inde.*

Innen. *Hinc. Ide. Huc.*

61. Tofzo.
 62. Tofzá.
 63. Tufzo.
 64. Onda.
 65. Otin.
 66. Tuto.
 67. Tat.
 68. Tot.
 69. Totiu.
 70. Tota.
 71. Tout.
 73. Tottagaina.
 74. Tad.
 88. Onda.
 89. Ondá.
 90-105. Andá.
 106. Onno.
 107. And.
 III. Ad.

- Ada.
 Dajak.
 Dáá.
 120. Tainjagi.
 121. Taina.
 126. Tottjada.
 135. Tinde.
 137. Tendje.
 142. Tadu.
 146. Tadu.

Alatt. *Sub. Infra.* 263.

Alá. *Sub (Ad locum).*

Alám. *Sub me.*

54. Alls.
 55. --
 58. Vuolo.
 59. Ulin.
 61. Alanzá.
 62. --
 65. Ul.
 88. Altindé.
 98. Altinda.
 101. Altindá.
 103. Alt.

Fenn. *Super.* 264.

Fel. *Sursum.*

Fejül. *Superne.*

Fejülle. *De super illo.*

Nál. *Apud.*

54. Pjalja.
 Péle.
 Perla.
 56. Pialja.
 57. Pell.
 58. Nál.
 59. Vilin.
 60. Nál.
 65. Vilin.
 67. Neulonta.

Hogy? *Quomodo?*

Millyen? *Qualis?*

Mit? *Quid?* 270.

Kit?

Kit? *Quem?*
54. Millja.
— Mita.
60. Kit.
70. Hogy.
79. Kjugy.
Kjugyi.
82. Ki.

Né. Ime. *Ecco.* 273.
Nézd. *Vide.*
Na. *Hecus.*
51. Mi.
54. Na.
56. 57.
70. Titimo.
75. Nendi.

Adjungam his demum Numeralia 34 Nationum,
quae Numeralibus Hungarorum magna ex parte
similia esse videntur.

	I.	2.	3.	4.
47. <i>Hangarice.</i>	Egy. Egyik.	Kettő.	Három.	Hárma. Négy.
48. <i>Avarice. 1.</i>	Dialektus.			
48. <i>Avarice. 2.</i>	Dialektus.			
	<i>Kumicice in Dagestan.</i>			
50. <i>Lesgice.</i>				
51. <i>Lesgice.</i>				
52. <i>Lesgice.</i>				
54. <i>Finnice.</i>	Iksz.	Kaksz.	Kolme.	Nelija.
55. <i>Esthönice.</i>	Iksz.	Kaksz.	Kolm.	Nelje.
56. <i>Cavelice.</i>	Iukszi.	Kakfi.	Kolmje.	Nellja.
57. <i>Olonice.</i>	Iukszi.	Kakszi.	Kolme.	Nelli.
58. <i>Lapponice.</i>	Akty.	Kuekty.	Kolm.	Nelyje.
59. <i>Sirjanice.</i>	Itip.	Kik.	Kuim.	Njul.
60. <i>Permice.</i>	Otik.	Kik.	Kvin.	Njulja.
61. <i>Mordwinice.</i>	Vjaity.	Kafto.	Kolmo.	Nilje.
62. <i>Makschanice.</i>	Veikja. Fkja.	Kafta.	Koluna.	Niljä.
63. <i>Tscheremissice.</i>	Iktety.	Koktoty.	Kumuty.	Nility.
64. <i>Tschuvaschice.</i>	Prja.	Ikke.	Vifzfze.	Dvatta.
65. <i>Votjakice.</i>	Odik.	Kik.	Kvin.	Nily.
66. <i>Vogulice.</i>	Aku.	Kity.	Kórom.	Nila.
67. <i>V. in Verkhbot.</i>	Aku.	Kita.	Kórom.	Nila.
68. <i>V. in Tscherdima.</i>	Aku.	Aiva. Kita.	Urum. Kur.	Nilä.
		Kati.		
69. <i>V. in Berexova.</i>	Aku.	Kitai.	Kurim.	Nilyle.
			Khórum.	
70. <i>Ofsjakice.</i>	Ity.	Kátiny.	Kholim.	Nüly.
71. <i>O. ad Navim.</i>	Ity.	Katny.	Khüleim.	Nyjelle.
72. <i>O. ad Juranje.</i>	Atily.	Kjalkiny.	Kolim.	Nille.
73. <i>O. Lumpokolice.</i>	Atily.	Katkiny.	Kolim.	Nille.
74. <i>Vaszjanganice.</i>	I.	Katekheny.	Kolony.	Nille.
76. <i>Perfice.</i>				
77. <i>Kuvdice.</i>				
78. <i>Avganice.</i>				
131. <i>Taiginice.</i>		Kidde.		
132. <i>Kamaschbinice.</i>		Siddja.		
133. <i>Koibalice.</i>		D'fidja.		
134. <i>Motorice.</i>		Kiddja.		

Vocabularia comparativa Linguarum Slavicae originis, quae continent vocabula, magna ex parte Oeconomiam et Technologiam spectantia.

Perlustrato Veteri Testamento, transeo ad Novum. Profecto non aliter vocabula Finnica, Lapponica, Esthonica, Vogulica, Votjakica, Tschuvaschica, Tschheremissica, Permica, Sirjenica et Morduanica mihi contemplanti sese offerunt, ac si rudera

5.	6.	8.	100.	1000.
Öb.	Hat.	Nyoltz.	Száz.	Ezer.
Vifzi.	Kufzi. Kuufz.		Zata.	Afzkergu.
Vifa.	Kuufz.		Szadda.	Kfzkergu.
Vüzi.	Kuu'fi.		Sada.	Azerba.
Vifi.	Kuzi.		Szata.	Azargo.
Vity.	Koty.			Azargo.
Vity.	Kvaity.			Azargo.
Vity.	Kvety.		Tföa.	Tuzany.
Vjatze.	Koto.		Szjada.	Tuhat.
Vjetjá.	Kotá.		Szjada.	
Vízity.	Kuduty.		Sjudo.	
Piik.	Olta.		szjur.	
Vity.	Kuaty.		Szju.	
Aty.	Koty.	Nilonu.	Sjata.	
Aty.	Koty.	Nelololy.	Sod.	
Aty.	Khorje.	Nelolju.	Sjad.	
Aty.	Koty.	Njullou.	Tfat.	
Ujety.	Khoty. Katy.	Nnuly.	Szaty.	
Ujety.	Khuty.	Nülle.	Szoty.	
Ujety.	Kuty.	Nillakh.	Szaty.	
Ujety.	Kuty.	Niglakh.	Szaty.	
Vety.	Kuty.	Niglakh.	Tföa.	
			Szad.	Hazár.
			Szad.	Hazár.
				Szir.

et reliquiae ex Veteri Testamento superstites essent. Contra vero ea, quae ex linguis Slavicae originis depromo, nova omnia, et nuperrime adscita esse clarissime videntur. Truncata sunt illa priora, manca, et tanquam nummismata ex antiquissimis ruderibus eruta, detrita tantopere, ut difficulter figuram primitus impressam criticus detegere possit. At posteriora intacta quasi nobis adservata sunt. Utrum Hungari propria, an memoratae nationes sua truncaverint vocabula, decisu facillimum non est, conjicere

Tamen

tamen iusta de causa audeo, Hungaros sua immutavisse, interea dum illae propria intacta conservare potuerunt vocabula. Ratio est, nationum Europeanarum varietas, cum quibus a decem fere seculis, Hungari eandem colunt terram. Arcta harum connexio, et ininterruptum contubernium, intactam nullatenus relinquere potuit Hungarorum linguam, patet hoc evidentissime ex eo, quod Hungari non solum vocabula numerosa, sed terminationes etiam novas in linguam suam assumerunt, quae Arpadi filiis olim prorsus incognitae erant. Tales sunt: *ka, ke, nok, nik, ár, ér, kalitzka, kamuka, kovátska, dugótska, kaptótska, követske, szekérke, titoknok, komornik, szálka, szilke, hurka, szipka, koltsfár, kádár, fellér, petzér*. Olim dicebat Hungarus: *kovats, dugats, kapots, követs* etc.

Hungaros ingentem vocabulorum numerum ex linguis Slavicis assumpsisse, nullus mirabitur, qui animadvertet illas magna Terminorum Technicorum, et ideas abstractas notantium copia gaudere, his gens nostra tamdiu carere potuit, quamdiu vitam in Asia nomadicam degens, artium notitiam acquirere non cogeatur. Termini Technici: *Ljesz, Förste, Forst, Gruz, Povož, die Tracht, Szorok, Frist, Szkuka, die Langeweile, Sztichia, das Element, Pomjestfik, der Frohnherr, Paz, Zgib, die Fuge, Baika, der Flannell, Kvasénije, Bro'senije, die Gahre (Fermentatio), Szok, die Gerberlohe, Ritlag, der Hebel (Vectis), Volokita, der Jungferknecht, Celadon, Adonis*, et pluriimi his similes, quorum ideam in lingua nostra periphrastice tantum exprimere valemus; in lingua Slaviano-Serbica et Russica jam diu usitati sunt. Notare autem oportet, quod maximam partem horum vocabulorum ex linguis hisce mutuatorum constituent Substantiva res physicas, technologicas, oeconomicas (vix ullas morales) notantia, rara reperi

Adjecti-

Adjectiva, valde pauca Verba, vix unam alteramque Particulam.

At non nova solum Hungari a suis vicinis affumfere vocabula; verum sua propria antiqua dederunt, nova iis nomina Slavica, aut alia peregrina substituentes. Non erit hoc superfluum quibusdam illustrare exemplis.

Antiqua.

Nova.

<i>Fur.</i> Or.	Tolvaj, Lopo, Příbék, Prédáló.
<i>Furari.</i> Orozni.	Tolvajkodni, Lopni, Prédálni.
<i>Custos.</i> Őr. Tőfőz.	Páztör, Stráfa, Bakter, Tzirkáló, Kerülő, Vigyázp. Ront. Silbak.
<i>Morbus.</i> Korfág.	Nyavaja, Betegfég.
<i>Morbidus.</i> Kor.	Beteg, Beteges, Nyavajás, Pipogyás, Kornyadozo. Ispotályos.
<i>Faba.</i> Bab.	Fufszujka, Fafzul, Pafzul.
<i>Pupa.</i> Báb.	Alak, Buba.
<i>Foemina.</i> Nő.	Felefé, Házastárs, Afzfzony, Afzfzonyfág, Uriazfzfzony, Dáma.
<i>Domus.</i> Hon. Hony.	Ház, Szoba, Hajlék, Palota, kastély, Udvarház.
<i>Equus.</i> Lo.	Paripa. Kabala.
<i>Puella.</i> Jány. Lány.	Léányafzfzony, Fraj, Frajtzimer, Pefztunka, Mamzel.
<i>Virgo.</i> Szüz.	Kifafzfzony, Kontefz.
<i>Senex.</i> Ag.	Banya, öreg, Vén.
<i>Cantus.</i> Rege. Dal.	ének, Nota, Dudolás, Danolás, Háromonia, Dalléra.
<i>Sermo.</i> 'Sana.	Befzéd, Befzelgetés, Terétslés, Szofzaporitás.
<i>Exundatio.</i> özön.	Áradás. Kiáradás, Vizár.
<i>Dux.</i> Főember. Főtiszt.	Fővezér, Főispány, Kapitány, Hadnagy, Biro, Tisztarto, Előljáro.
<i>Lancea.</i> Nyárs.	Lántfa, Dárda, Spáde, Szabja.
<i>Carnifex.</i> Bako.	Hengér, Hohér, Mester.
<i>Pars elegantior.</i> Mál.	Áfzepe valaminek, Rokamál, Áfzép ízölöhegyek, Kómál, Kukukmál, Nagymál, Ketskemál, Mézesmál.
<i>Ovum.</i> Mony. Koko. Tojás.	Tikmony, Tyukmony.

Non dubito fore plerosque, quibus vocum nonnullarum Etymologia in sequenti Vocabulario occurr-

rens ridicula videbitur, praesertim iis, qui hujusmodi contemplationibus adsveti non sunt. At duo solummodo exempla his criticis adlata sufficient ad eos in abdita Etymologorum penetralia introducendos. Quis crederet hungaricum *özvegy*, ex latino *vidua*, derivari posse? At hujus asserti veritas facile demonstrari potest. Quod Russi suum *Vdova* ex latino *vidua* fabricaverint, vel puer facile videt. Ex hoc fit verbum rufficum: *Oudovjety*, quod significat: *Orbari conjugē*. Si ex hoc verbo separet literas: v. o. j fit vox: *Odusty*, quod est ipsissimum *özvegy* Hungarorum, nec ulla unquam radix reperiri potest, ex qua vox haec deduci facilius possit. Alterum exemplum esto latinum *Dies*, ex quo Gallorum *Jour*, *Journal*, derivari posse primo intuitu procul dubio absurdum nonnullis videretur, at illi, qui ex nominibus varias orationis partes derivando formare norunt, rem planam esse intelligent. Ex voce *Dies* fit Adjectivum: *Diurnus*. Hujus priores syllabae *Diur* constituunt vocem *Jour*, ex derivativo hujus: *Diurnale* formatum est *Journal*. Haec, et hic similia millena viam illis monstrare possunt planam, qui nonnullas originationes primo intuitu absonas, et violenter quasi derivatas esse judicabunt, quae serio perpendentes discent mei Critici Tolerantiam Etymologicam.

Cum hic loci de variis *Magnae Matris Slavicae* dialectis, earumque cum lingua hungarica commixtione quaedam notare proposuerim, non abs re erit, erudite concinnatam de his dialectis Dissertationem Magni Viri, et immortalis memoriae scriptoris *Mathiae Bellii* (quam Grammaticae *Slavico Bohemicae Pauli Dolechalii* Szakolcza Hungari, Posonii 1746 editae praemisit) inferere, cum ex paucis his paginis, largam fatis dialectorum notitiam lector haurice, et simul nexum Gentis Hungarae cum populis Slavicis historice evolutum non sine magna voluptate perdiscere possit.

PRAE-

PRAEATIO.

LECTORI BENEVOLO.

S. P. D.

MATHIAS BELIVS.

§. I.

Cum multi sunt, et magno ingenio, et excellenti doctrina viri, qui de humano genere, praeclare, studiis suis merentur; tum eos, cum primis, in hoc censu, jure optimo retuleris, qui diversissimarum Linguarum studia, ita percolunt, illustant atque faciunt, ut gentes ac populi, quos antea, sola discordia linguae dissociaverat, ex diffidio illi, eo proclivius coadunari queant, redireque in mutuam, et insitam naturae humanae, socialitatem. Gravis est S. AUGUSTINI in hanc rem sententia: Linguarum diversitas, hominem alienat ab homine, et propter solam linguarum diversitatem, nihil prodest ad conficiandos homines, tanta similitudo naturae: ita, ut libentius sit homo, cum cane suo, quam cum homine alieno. Ita se rem habere, nemo temere negaverit; sed nec causam ejus dissociationis difficile est indagare, qui eam, vel obiter, sed cum ratione apud se existimaverint. Nimirum, homo, non percipit sensa hominis alterius, nisi id fiat sermonis ministerio, qui rationis, quae ad mentis naturam adinet, optimus esse consuevit interpret. Itaque, fit, ut dissoni oris homines, non fere censeantur inter se hominum vice esse. Quae opinio, si inter gentes

T 3

vicinas

vicinas invaluit, non potest, non societatis vinculum, si quod iis intercessit, contemerare, rumpere, atque in dissidia offensasque mutuas desinere. Quapropter quo sunt, inter dissociatas nationes atque populos loco habendi, ultro citroque missi caduceatores; eandem prorsus merebuntur hi quoque dignationem, qui id circa Linguae suae studia elaborant, ut non modo domi fiant illustria; sed et gentium circumsitaram oculos animosque advertant ad sui cognitionem, quae sane molitio, uti ex se honestissima est, ita eo patet latius, quo circa linguam occupatur antiquiorem, atque usus et utilitatis augustioris.

§. II. Istud vero est quod de praesentis *Grammaticae Slavico-Bohemicae*, tenui, uti videbitur, suo ipsorum ingenio abundantibus, molimine, confidenter adfirmare sustinuerim. Linguam enim *Slavicam*, dum dico, et antiquissimorum populorum, iam olim fuisse ajo; et ita late, per innumeros fere populos diffusam, uti in Europa, aliam nullam. Quod utrumque, alienum per censere hic, et uberius exaggeratiusque multo est, quam ut possit, argumento praefationis, expediri. De vetustate Slavonicae gentis, nihil adinet, scrupulosius elaborare: cujus tanta sunt argumenta, ut vel numerum eorum designare, ne dicam existimare singulorum pondera, difficile sit in ea multitudine. Si *Heneti*, gens Paphlagoniae, et cujus, antiquissimus scriptorum *Homerus*, meminit, Slavorum parentes sint habendi: quod, et multi, et graves scriptores statuunt: ne mihi, Slavi, gens erunt vetusta, qua de re, suo more disputat *Schurtzfleischius*, et dicam scribit, non vulgo tantum eruditorum; sed *Davidi* etiam *Chytrato*, *Henetos* et *Venedos* eisdem facienti. Cum tamen fateatur ipse, Slavos veteres illos, et retrusae memoriae, *Plinio*, *Tacito*, *Ptolomaeo*, *Venedos* fuisse adpellatos, quos lapsu temporis, *Helmoldus*, Presbyter Bosoviensis, *Wini-*
chos,

chos, seu Winulos dixerit: unde Germanicum gentis, *die Wenden und Widischen*, nomen. Sed de Venedis, Slavorum majoribus, nihil laboraverimus. Annē vero idem praeconium et Vandalis tribuemus? Nolim id, sed neque possum, sine veritatis dispendio, facere. Nam Vandalos, germanicum fuisse genus, vocabulum ipsum condocet, ut interpretentur illud, quasi *Wandler*, a perpetua cupiditate migrandi, *zu wandeln*, seu *wandern*. Ergo advertendum cum cura est, Slavos, a Riphataeis; Wandalos, ut gentem Germanam ab Ascaniis, posteris nempe Ascenazi, arcessendos esse: quidquid adseruerit, *Jo. Aventinus*, uti credulus nimis auctor, ita minus certa referens. Haec, ad excutiendam retrusam gentis Slavicae antiquitatem, meminisse oportuit. Certe enim, si iidem sint, cum Henetis, ac Venedis, sicuti sunt omnino, doctissimorum quorumvis virorum sententia gentem habebimus, cum antiquissimis quibusque, de originum vetustate, haud iniquo successu, certaturam.

§. III. Sed retolamus porro, cum *Schurtzschio*, Venedorum, Wandalarumque nomina, antequam de Slavis dicamus diserte. Utrumque, ait ille, usurpavit nitida aetas; ignoravit autem Slavorum; ut vero, sequior illa, et minus culta, mutavit loquendi morem; tantoque hoc fecit familiarius, quanto recentius erat: usque adeo quidem, ut nec hodie i-verit in desuetudinem. Exstat vero Slavorum illud vocabulum, non modo apud *Jornandem et Helmodum*; sed etiam apud *Gregorium Pontificem*, et *Blondum*. Crederes, ista relegendo, eximia cujusdam obscuritatis fuisse, nominis Slavici originem, quia, minus culta aetate, primo omnium, editum. Sed non est ita. Celebria, immo gloriosa sunt ejus vocabuli exordia; sive id demum, ex aliorum sententia, a *Слѣва* derives; sive, uti volunt quidam, a *Слѣвоуѣ*, et hujus inusitato plurali, *Слѣвоуѣцѣ*. Illud glo-

riam significat, notatque gentem, rerum gestarum fama celebrem: istud hominem, seu virum designat, quadratum et singulari praeditum virtute. Id verb celebre nomen, ab hoc, illove primitivo, ipsi sibi indidere, nuperi Venedi: profecto, opprobrii nihil, laudis, immo gloriae plurimum nomen illud referret, a prima statim origine. Nam, quod postea, sive ob Germanorum victorias, sive ob Graecorum scribendi licentiam, Kappa suum adspergentium, Slavi, vel Slavini vocitari coeperunt; id vero, apud Graecos nihil habuit convitii: apud Germanos vero, obtrectationis meretur censuram. Sed, qua quaeso aetate, eo nomine cognitos putabimus Slavos? Vocabulum nimirum Slavorum, Slavinorumque, sexto demum seculo, caepit frequentari; sed nondum ita, ut prorsus obliteraretur Venedbrum: quippe, ipsi *Jornandi* usurpatum. Sequutis postea seculis, ita invaluit Slavorum nomen, ut prioris mentio rara, apud plerosque scriptores nulla; hujus adgidua esset. Summatim dixerim, Slavorum Slavinoque nomen, puriori ignoto aevō, sequiori, eique minus culto, longe fuit usitatissimum.

§. IV. Famēsi autem, diversissimae Vandalarum et Venedorum, qui postea Slavi dicti sunt, fuerunt gentes; tamen, intercessit utriusque bellici moris, ac fortunae contagio quaedam, migrationumque aemulatio. Gentium omnium profectionem, ex Asia repetendam esse, doctorum concursu fere sententia est. Hinc ergo Vandali, tamquam ex primis sedibus, prodire. Vandalos sequuti sunt Venedi, Henetorum, in Paphlagonia propago, Slavorum postea majores. Infederant Vandali Sarmatiam eam, quae inter Tanaim, et Borysthenem porrigitur. Reliquos, vasta illa spatia, quae sunt inter Albim, et mare Balticum, illicuerunt. Pars deinde in Africam, demigravit, pars, per fretum Anianum transvecti, Americae

ritae tractus, occuparunt. Vandalis, Venedi, Venedis *Sarmatae*, et sic porro, gentes aliae, gentibus diversis, succedebant. Sed Vandalos sequi, diutina Venedis profectio visa, facile permovit gentem bellicosissimam, ut, Vandalorum ditiones, aperto Marte invadere mallet, quam eorum demigrationes operiri: maxime, quod bellis eos externis, nimum quantum viderent exinanitos. Itaque domi relictos facile exturbant: profectis domo, in alias terras, reditum negant: redituris, vim, arma, militem, opponunt. Sic vincebantur, qui vicerant hactenus, expellebantur, qui expulerant alios: ex eo puniendi, quo peccati labem adasperant, ait *Schurtzfleischius*.

§. V. Jam ergo pedem, nomenque Venedi, Europae intulerunt, et vocabulum Slaviae Sarmaticae dederunt, regioni longe lateque diffusae. De hac laudatus *Schurtzfleischius*: Slavia Sarmatica, non anguste capienda est: nimis quippe, quod comprehendat, non Polonos modo, sed et Lithuanos, et vastam illam Russorum, seu Moschorum gentem. Illudque adeo iudicio est, Slaviam hanc Sarmaticam, in Asiam usque porrectam fuisse. En primam Slavorum in Europa sedem! Digni Vandalis successores, qui mox, et cum domi ordinassent rempublicam, gentium ac populorum emittebant examina. Sed armata ea, et quae non modo non emittebant aculeam, ut torpere necessum haberent postea, verum, ferociora etiam fierent ex iis bellis, in quibus tirocinia ponebant. Nolo mihi laborem consciscere, qui praefationis modum supergrediatur, ut saltém nomina recenscam, nationum, quae sunt ex Venedorum, Slavorum postea, hac familia, propagatae. Feceré id, et multi, et praeclari viri; atque nuperrime omnium, Ill. *Joh. Christophorus de Jordan*. Ne tamen ἀσάμβολος hinc discedam, injiciam mentionem quorundam. Huc nimirum referendi: Abodriti, qui

et Obotriti, Anthae, Bohemi, Bulgari, Carantanii, Croatae, Limigantes, Moravi, Moscovitae, seu Ruffi, Poloni, Runae, sive Rugii, Silesii, seu Lingua Slezacy, hoc est convenae, Sorabi, seu Swrblawj, Wagrii, Vilzi, forte, ob lupinum ingenium ita dicti. Alii, gentium numerum, ad LXX. exaggerant, quod uti illis non invidemus, ita nostrum non facimus: si monuerimus Lectores, bifariam, gentes, Slavicae originis, fuisse diffusas, in Boream alias, alias in meridiem occidentalem, unde, diversa simul enata Slavia est.

§. VI. Venit hic in mentem cogitare, de *Alexandri M.* privilegio illo, quod adtribuisset Slavis fertur, quodque multum vulgo, ad ostentationem momenti habet. Profecto autem, ita existimamus, nihil, totis illis tabulis inesse, quod saltem veri quidpiam simile habeat; ita, et temporum, et historiae rationes, fabulam esse coarguunt: ut proinde, vix operae pretium fecisse existimandus sit Ill. *Petrus de Reuai* quando commentitium illud diploma, non dubitavit Monarchae suae Hungaricae, intertexere, ut gentem faceret eo gloriosorem. Enim vero, parum habet laudis, opprobrii contra plurimum, nationum actus, fabulosis monumentis celebrare. Solidior multo, gentis Slavicae est gloria, quam ut dubiis encomiis debeat in trustari. Plena de eorum antiquitate, bellis victoriis, variante item fortuna, atque susceptis migrationibus, sunt, apud maxime idoneos scriptores, omnia, quae, qui volet in compendio legere, laudatum Ill. *de Jordan* adeat.

§. VII. Ad Linguam Slavorum quod attinet, cujus nunc Grammaticam, publico praeconio, tibi lector erudite! commendandam duximus: gentis ea, non antiquitatem modo, sed et ingenium aemulatur; ita, et vetustate praestat, et dictionis exuberante quadam copia ac majestate. De ejus, latissime diffuso, et armis ac migrationibus propagato usu,

ex

ex vero sentit; *Révaius* Lingua Slavica, inquit, seu Illirica, hodie omnium latissime patet, ut pote, quae a mari Adriatico, ad Oceanum usque septentrionalem, se extendere videatur: nam ea utuntur Istrii, Dalmatae, Croatae, Bosnenses, Bohemi, Silesii, Lusatii, Poloni, Lithuani, Pruteni, Scandinaviae incolae et Russi, longe lateque imperantes. Bulgari item, et multae aliae vicinae regiones, Constantinopolim fere usque: adeo, ut toto orbe terrarum sit lingua Slavica, qua plurimas gentes et nationes alloqui, mutatis tantum dialectis, ob vicinitatem aliorum populorum, aliquid peregrini habentibus, licet, ut si linguarum gloria, ab usu, familiaritate et latitudine petenda esset, ipsa Slavonica, cum Latina, ceteris palmam eriperet. Cujus adminiculo, prope dimidia Europae pars, nonnulla etiam Asiae, peragrari potest. Haec ita sunt omnino.

§. VIII. Linguae ingenium, atque dialectus, pro diversitate populorum, diversa et ipsa est. Prolixissimam utilemque hic operam navavit, *Illustris de Jordan*, quando de Lingua Slavorum, et harum dialectis, non minus curiose commentatus est, quam cum ratione. Statuit autem, quatuor Slavonismi praecipuas dialectus: Croaticam, Glagolicam, Hungaro-Slavicam, denique Bohemicam, quibus adnumerat quatuor alias, nimirum: Russicam, Polonicam, Slavicam propriam et Dalmaticam. Quid per singulas intelligat, vir Ill. paucis indicium faciemus. Et Croaticam quidem dialectum, parum abest, quin reliquarum, si non matrem, saltem quodammodo, uti purissimam, ita primaevam faciat: credo, ut Csechi inde lingua, emergat, olim svavior cultiorque. Neque tamen aliam vocat dialectum Croaticam, quam quae in hujus metropoli, Zagrabiae, et circumstitis ei vicis atque oppidis, a cultioribus quibusvis, frequentatur. Glagolicam porro dialectum eam mihi
vocare

votare videtur, quae in versione, Sacri Bibliorum Codicis, Slavica, Glagolitico caractere expressa, continetur. Nam, utrum Dialectus Glagolitica, in terris Sisciorum et Charentanorum; (populi hi fuerunt seculo 9. ad Savi et Dravum, nec non in terris, celebris tunc Slavo-Moravici Regni, ad Granuam usque protensi, quorum omnium Apostolum egit S. Cyrillus,) in usu fuerit, valde dubitat. Arbitrantur contra ea S. Cyrillum primam operam implantandi Christianismi, Bulgaris, Slavis, Constantinopolitano imperio vicinis, impendisse, dein in Moraviam accitum, ibidem et in terris quoque Savi et Dravi fluminum, quas transferat, fidei semina jecisse. Quid ergo mirum, si ille fors in Dialecto peculiari Bulgarica, cujus peritiam, jam Constantinopoli sibi comparaverat, sacram scripturam, et dogmata sua, inventis ad id, novis a se literis, ediderit? Hanc dialectum, utpote, aequè pure Slavicam, populi hi, licet aliò communi more loquendi uterentur, percipere et in sacris faciendis, adoptare poterant. Sed Dialectum Hungaro-Slavicam, vernaculam propemodum judicat Hungariae. quod ei lubentes largimur; cum non modo ultimo suo adventu, Slavos, per cis-danubranam Hungariam, repererint inquilinos, nostri Hungari; sed adduxerint etiam secum Russos, Slavicum genus, partim sponte in demigrationis eam societatem concedentes, partim coactos, jure obsidum; id quod in edita nuper, Anonymi historia ducum hung. passim et diserte legas. Quid? quod jam tum annis 334, 454 et 526. Slavicis, ex Hungaria demigrationes meminerit Ill. *Jordanus*. Denique dialectum Bohemico-Slavicam, tanquam cultissimam, et jure quidem optimo, praedicat. Si verum est, Csechum, ex Croatia, huc immigravisse, de quo equidem ambigo, omnino Mater ei, Croatica fuerit. Sed quam Csechi, Croatarum posteri, omnium excoluerint diligentissime, idque

que nativa quadam efficacia atque elegantia. Fuere enim Bohemi, ad invidiam usque gentium circumfitarum, Linguae suae amantes. Quod, cum S. Bibliorum Codicis frequens, ac subinde emendatior elegantiorque editio, tum innumerorum scriptorum, sacrorum ac profanorum, facta, cum cura, elucubratio, satis superque condocent. Quod quidem: excolendae linguae Bohemicae studium, nisi intervertissent, temporum, quae intercessere, conversiones, nulla non cum Europea lingua, de elegantia et maiestate, ac dotum aliorum gloria, nunc posset, Bohemica, certare: maxime, quod publica negotia fere omnia, patria lingua, cum tractabantur in collegiis, tum referebantur etiam in tabulas, librosque memoriales, quos protocolla vocamus. Ad dialectus reliquas, quod adtinet, Polonicam puta, Slavicam propriam, Russicam, Dalmaticam et Carantheticam, multa illis, cum prioribus, de quibus diximus, juxta et invicem, est cognatio: ut facili omnes negotio, ad easdem regulas Grammaticas, reduci possent, si esset eruditus aliquis, qui eam curam studiumque auderet occupare, atque tam diu prosequi, dum in vado res foret constituta, quae tamen res, philologum exspectet oportet, consumatissimum eum, et cum ceterarum Europae linguarum, apprime peritum; tum praecipuarum linguae Slavonicae dialectorum: Croaticae nimirum, Bohemo-Slavicae, Polonicae, atque Moscoviticae, longe omnium gnarissimum.

§. IX. Campum hic mihi adaperiri video, latissime porrectum, et in quem commode liceret exspatiari, si esset volupe, in laudes linguae Bohemico-Slavicae diffundi; sed, quia eam curam, oppido dignam pretio operae, cum vernae Grammatici, tum luculenti scriptores alii, ad invidiam usque exaggeraverunt: Iliada post Homerum scribere velle, possemus existimari, si in re, jam pridem in luce meridiana

diana collocata, porro elaborare conniteremur. Nam fuere omnino Bohemi, eruditi illi, et quibus cordi fuit egregii publici procuratio, cum in reliquo studiorum genere, tum in lingua sua patria, etiam atque etiam percolenda, atque id quidem, ante gentes, quae nunc cultissimae habentur, perpetuo indefessi. — Enumerat hic Belius plurimos auctores, qui in Grammaticis linguae Bohemicae conscribendis, decursu plurimum annorum operam navarunt, quibus expositis narrare pergit. — Hi interim, quorum mentionem habuimus, omnes, et plures alii, ex vetustioribus praecipue, qui in eadem sudavere officina, linguam Bohemicam, Wenceslainam illam, a *S. Wenceslao* ita nuncupatam, ibant illustratum, ac profecerunt sane eousque, ut habeant, quod gloriantur Bohemi, sive de copia, sive de elegantia, sive de maiestate linguae suae. Enim vero, copia nominum et verborum tanta illi inest, ut nulli linguae, ne Graece quidem, cedere cogatur. Nam nihil tam arduum est (ne ipsa quidem transnaturalis scientia *Metaphysica*) quod non intelligenter et significanter efferre queamus, idiomate nostro Bohemico, verba sunt *Rosae* in praefatione. Addo, experiundo conductus; nam et ipse equidem, cum amantem me, tum peritum linguae Slavo-Bohemicae esse, mihi met sum conscius; omnium Europae linguarum decora, non aemulari modo, sed vincere etiam, unam nostram Bohemicam, posse. Neque enim, si quod ex vero iudicare poterimus, Hispanicae, grauitate maiestateque; blanditiae ac facilitate, Gallicae; Anglicae, sublimitate efficacitateque; Germanicae, sensus et emphaseos ubertate; lenitate ac suavitate Italicae; denique Hungaricae nostrae, imperiosa illa severitate, quidquam concedit: ita absolutarum est qualitatum, si, viri ea utantur, docti, eloquentes, et ad socialitatem nati efformatique.

§. X. Cave autem existimes, lector benevole! nuper demum has perfectiones, linguae Bohemicae, conciliatas esse: a primis religionis Christianae, in gente Bohemæ, incunabulis; crevit linguae simul decus. Geminum praecocis, sed maturescentis subinde incrementi ejus, fontem, *Balbinus* indicat. Alter, SS. Fratrum, *Cyrilli et Methodii*, beneficum est: alter, romanorum pontificum, in gentem Bohemicam, pia quaedam propensio, de utroque, eodem loco *Balbinus*: illud unum pulcherrimum beneficii genus, quod cultum literarum, quem ad eum diem bellicosa natio contemserat, Bohemis, *Methodius* invexit, scholasque multis in locis aperuit, ac praecipue in vrbe Budetz, in qua olim academiam quandam ethnici habuerunt, christianis magistris commisit, ubi postea *Wenceslaus*, et frater *Boleslaus*, regii pueri, et cuncta Bohemiae nobilitas, liberalibus disciplinis operam dedit, tanta Slavicae gentis, ac linguae, gloria, ut antiquissimus eorum temporum scriptor, quem *Marquardus Freherus* typis vulgavit, queratur: *Methodii* philosophi, sic enim virum sanctum adpellat, opera factum, ut Latinae literae, tempestate sua vilescerent, cum nimirum *Methodius*, et *S. Cyrillus*, Slavicas literas invenissent, et pontifice romano permitte, Slavica lingua in templis uterentur, eoque sermone, divina peragerent mysteria, ac discipulis quaque versum dimissis, cum religione, etiam linguam commendarent et propagarent. Tantum est, meliores literas, in religionis admisisse societatem! quantum ergo fuerit damnum, religionem, bonis literis orbavisse? Multis, sicuti constat eruditis, *Methodii*, administrandorum sacrorum, vernacula haec methodus, controversiis, sed et in re aequissima, victoriis locum fecit. Certe *Carolus IV.* imperator et rex Bohemiae, id a *Clemente VI.* papa obtinuit, ut Pragae, in Basilica Slovanensi, honori *S. Hieronymi*,

nymi, in venerationem linguae Slavicae erecta; facta peragerantur. sola lingua Slavica: credo, imitatione *S. Adalberti*, qui id anno 977: Romae impetraverat, ut Pragae; ad *S. Vitum*; quotidie Slavonice caneretur. Ut taceamus, ejusdem *Caroli. IV.* studia, linguam Bohemicam, ad maximam, quam posset, evehendi celebritatem, etiam in vita civili: quando, id in bulla aurea, quae hucdum, romani imperii lex est fundamentalis, sancivit; ut septemviri, seu electores omnes ac singuli, Slavice, et loqui scirent, et scribere.

§. XI. His, tam insignibus auctoramentis, civilibus et ecclesiasticis; adducta, cum gens universim omnis, atque in hac, viri praecipue docti; tum proceres ejus, optimatesque, certatim in eam curam incubuere, ut lingua sua, domi quidem, quam cultissima sit, apud alienigenas vero ac foris, omnem mereatur existimationem, eosque ad sui cultum, sola rei dignitate, illiciat. Quod et ita evenit omnino. Ingruit tandem Hussitarum tempestas; quae, cum diu satis, ac longe lateque defaevierit; mirum dictu, adeo nihil detrivit de flore ac gloria linguae Bohemicae, ut eam simul reddiderit augustiorem, atque regionibus etiam iis populisque, si non familiarem, saltem cognitam, quos, belli haec fulmina, armis, populationibus ac rapinis, vel contemperaverunt, vel irreparabilibus damnis, vastitateque adfixerunt. Vernacula jam tum Hungariae fuit lingua Slavonica: quippe quam, inde ab adventu Hungarorum sub septem ducibus, loquebantur, reliquiae Slavorum, cis-Danubium, his provinciis colentes, quae sunt Slavicae populis, Moravis, Silesiis, Polonis atque Russis, limitaneae. At enim vero, ea tunc, cum populo, tum lingua Slavicae, facta est in Hungaria accessio; quae, ne copiosissimis quidem ac requietis coloniis, fieri potuisset, sive uberior, sive effica-

efficacior. Praeterquam enim, quod post debellatos, a *Matthia Corvino*, hussitas, innumera Bohemorum multitudo, regionis capta foecunditate, in Hungaria, civitate donata, sedes fixerit, linguam certe Slavorum indigenarum, ad eum perduxit cultum elegantiamque, ut hodie quoque, multi sint in gente Slavica, qui in sermone suo vernaculo, Bohemicae linguae, nativum illud decus, aemulentur, immo prorsus referant, exprimantque. Ne quid de Bohemiae conversionibus, quae pulso *Friderico* Palatino, sunt consequutae, commemorem: nam et tunc insignis rebus, ac linguae Slavicae, facta in Hungaria fuit accessio. Quibus rebus evenit, ut non modo eruditi in Hungaria viri; sed Magnates etiam, et ex nobilitate eorum comitatum, in quibus lingua Slavica vernacula est, curam, linguae Slavo Bohemicae, cultumque, ad se pertinere existimaverint. In his censemus: Szunyoghios, Illésházios, Thurzones, Osztróthios, Zayos, ceteros: atque ex equestri ordine: Szulyowfzkyos, Szerdahelyos, Révaios, Iusthios, Otlíkios, Beniczkyos, Plathios, Podthurnyaios, reliquos. E doctis in primis emicuerunt: Hrabeczii, Hodikii, Kalinkii, Maszniczii, Michalidesii, Krmanii Iacobseii. Cum hos omnes, tum singulos, summa industria aemulaturus, in partem ejusdem, et curae, et laudis, suo quodam, eoque honestissimo, instinctu, venit *Cl. Paulus Dolefschall*, Szakolcensis Slavo Bohemus, vir oppido doctus, et cum aliarum linguarum gnarus, tum Slavo-Bohemicae cum primis longe peritissimus. *Haecenus Belius.*

Ordo quo vocabula quatuor linguarum seinvicem excipiunt, hic est. Primo loco stant vocabula Russica, ordine alphabetico aliquantulum neglecto digesta, ne repetita, et tediosa nimis scriptitatione errores plurimi irreperent. Haec excipiunt vocabula Germanica, quibus, majoris lucis gratia, saepe Gal-

U

lica

lica aut Latina adjeci, ubi priora obscura videri poterant. Nonnulla in defectu Germanici, latine, vel gallice tantum expressi. Agmen claudunt Hungarica, his interdum synonyma adjungo vocabula, quibus significationem vocis allatae (praesertim rarius usitatae) Hungaris dilucidare studeo.

Quod voces evidenter ex lingua germanica, latina aut gallica assumtas (*hungarizatas*) etiam interdum adtulerim, ex hoc fundamento factum est, quod hujusmodi voces propius accedunt ad formationem rufficam, quam ad latinam, vel germanicam, unde verosimile est, voces tales primo Ruffos ab exteris, Hungaros vero demum a Ruffis aut alio quovis fonte Slavico accepisse. Tales sunt ex. gr. Inber, *der Ingver*. Gyömbér. Skola, *die Schule*. Iskola. Keglja, *der Kegel*. Kugli. Apteka, *die Apotheke*. Patika. Kmin, *der Kümmel*. Kömin. Kömény. Major, *Meyershof*, Major. Mindal, *Amygdala*, Mondola. Marena, *Murena*, Márna. Tantzovaty, *Tanzen*, Tántzolni. Fleitotska, *das Flötchen*. Flotátska. Karmazin, *Kramojsin*, Karma'sin. Kutija, *Schachtel*, Iskutuja. Voces ad hanc classem pertinentes stellula * notavi.

Vocabularium Ruffico-Germanico Hungaricum.

Ambár, *ein Speicher*. Hambár. *Turcice*. Embar.

Antal. *das Antal*. Atalag.

* Apteka, *die Apotheke*. Patika.

Abá, *weißes grobes Tuch*. Aba poszto.

Abad'sia, *ein Schneider, der allein aus Aba-Tuch arbeitet*.

Aba-Szabo. *Ad normam*. Tfizmad'sia. *Tschismenmacher*.

Arnyevi. *Tegmen, operculum, umbraculum currus*. Ernyö. Árnyék.

Arkán, *die Schlänge, ein Pferd zu fangen*. Urok. Urkot. Urkom. Urkán.

Arfin,

- Arfin, *die Arschine, ein russisches Maas.* Sin. Sing.
 Arfinnii. *eine Arschine lang.* Singnyi.
 Baváretz, *der Bayer.* Babarus. Bagarus.
 Bojazn. *Trepidatio.* Bojázás.
 Bojaziszja. *Trepidare.* Bojázni. Kere'sgélni. Kajtatni.
 Bui. *Amens. Narr.* Bao. Baho. Bajokás. Bolond.
 Bába. Babka. *Vetula. Obstetrix.* Bába.
 Bjegletz. *Verloffen. Fugitivus.* Béjeglett. Bélyegzett. Ko-
 bori. Gonofztévö.
 Brud. *Schmutz.* Rut.
 Barkhat. *Sammet.* Bárfony.
 Bezdjelnik. *Nebulo.* Bestelen.
 Bagor, *der Aufziehe-Hacken.*
 Insektum. Bogár. *Dumus, ein Busch.* Bokor.
 Brát, *der Bruder.* Barát. *Frater. Monachus.*
 Blokha, *die Floh.* Bolba.
 Bob, *die Faselien-Bohnen.* Bab. Fufzujka. Fafzulka.
 Bóbotsek, *das Böhnchen.* Babotska.
 Botfar, *der Faßbinder.* Bodnár.
 Botfard. Nomen pagi, in Transilvania.
 Buzina, *der Hollunder.* Bozza. Borza. Bodza.
 Barka, *das Flußschiff.* Bárka.
 Baran, *Gen. Báránvi, der Hammel.* Bárány, *das Lamm.*
 Borozda, *die Furche.* Borozda. Barázda.
 Borona, *die Egge.* Borona.
 Boronoi, *eggen.* Boronálni.
 Oboronjaty. *Defendere.* Elboronálni a'dolgat. Men-
 tegerni.
 • Burav, *der Bohrer.* Fúro.
 Blintfaty. *Placenta.* Palatfinta.
 Bjenetsek, *der Borwisch.* Penete.
 Bik, *Acc. Bika, der Ochs, Stier.* Bika.
 Buivol, *der Auerochs.* Bival.
 Buk, *der Buche.* Bik. Bük-fa.
 Basmak, *die Schuhe.* Bakkants. Botskor.
 Uzkii basmak, *ein enger Schuh.* Szük bakkants.
 Etot basmak otfen uzok, *diese Schuhe sind sehr*
 eng. Ez a'bakkants igen Szük.
 Bereg, *der Ufer.*
 — — *Lucus, der Hayn, Wald.* Bereg.
 Burka, *Gen. Plur. Burok, ein Filtzmantel.* Burok. Buriték.
 Boriték. Burokba született gyermek. *Infans simul*
cum secundinis (cum involucro) natus.

- Bazár, *der Markt*. Váfár.
 Bolván, *ein Götzenbild*. Bálvány.
 Bjeda, *das Elend*.
 — — *Selig*, *Bjedog*. Bódog. Bódog.
 Bodroszty, *der Muth*. Bátorost. Bátrit. Bátorfág.
 Banja, *das Bad*. Bánya. Feredő.
 Borodobrei, *der Barbier*, Borotválo. Borbély.
 Britva. Britvu, *das Barbiermesser*. Borotva. Beretva.
 * Bokal, *der Becher*. Pokale. Bokály.
 Bjelena, *Hyosciamus niger*. Belind.
 Berezta, *Birkenrinde*.
 — — *Bürste*. Borofta. Etfet.
 Buraja, *braun*. Barna.
 Bitfok, *das Bullenkalb*. Bikátska. Bika-borju.
 Bolotom, *der Morast*.
 — — *Blatten-See*. 12 Meilen lange See in Ungarn. Balaton-tava.
 Beztseftzije, *die Injurie, Schändung, Ignominia*. Bettelenités.
 Brodjaga, *der Landstreicher, Aventureire*. Bódorgo.
 Boltun, *das Klappermaul, Le babillard, Jaseur, Nugator, Garrulus*. Bolond. Fettesgö. Lotfogo. Habari. Valachicae Bolund.
 Bjerity, *Aufborgen*. Bérelni. Bérbe adni. Béres. Haz-bér.
 Bolfei, *groß*.
 Weis. Sapiens. Bölts. Böltsfei. *Nom. Plur. Poss.*
 Boi, *das Gefecht*. Baj. Baj-vivás.
 Boin. Boinik. Voinnik, *der Soldat*. Bajnok. Katona. Vitéz. 'Soldos.
 Babuk, *Terrestris lepüs*.
 — — *Upupa*. Babuk.
 Baju, *Fascino, ich zaubere*. Bilyölök-bájolok. Bti-bájos. Boszorkány.
 Baldirjan, *ein Gras*. Burján.
 Butor, *Les Meubles*. Butor. Házieszköz.
 Bjesz, *Diabolus*. Vesz. Vesztö. Veszedelemnek fia. Ördög. Boszorkány.
 Bjeszni. Bjeszen, *ein Befessener*. Vesztett. Akit meg-vesztettek, megboszorkányoztak. Ördöngös.
 Bjeszenszvo, *Teufel*. Vesztés. Boszorkanyozás.
 Bjeszjeda, *die Rede*. Beszéd.
 Beszjedka, *Dim.* Beszédetske.
 Beszovanije, *das Reden*. Beszéléás.

Beszov-

Beszovnik, *der Redner*. Beszélő. Beszédes.
 Beszjuu. *ich rede*. Beszélék.
 Tzjep, *der Dreschflegel*. Tšep-hadaro.
 Tzep. *L'egrigeoir*. Tšep. Tšéplő.
 Tzekh, *die Gülde*. Tzéh. Tzéhos.
 Tzerkalo, *der Spiegel*. Tzirkálo, *der Wächter*.
 Tzekhol, *die Halfter*. Tok.
 Tzjep, *die Kette*. Tšipő. Lántz.
 Tzjepotska, *das Kettchen*. Tšipőtske, Tšiptető, Tšippen-
 tyü. A' lántz szemek meg tšipik egymást, és az
 egész lántz mind tšippenyükből áll.
 Tzjel, *die Absicht*. Tzél.
 Tzjelity. *Zielen*. Tzélozni.
 Tzjelovaty. *Küssen*. Tšalováty. Tšalni. Tšokolni. Hizel-
 kedni.
 Tzjevka, *Weber Spuhl*. Panus. Tšévke. Tšévetske. Tšö.
 * Tzedulka, *Zettel Scheda*. Tzédula.
 Tzedulotska. *Zettula. Schedula*. Tzédnlátska.
 Tziptzi. *Forceps. Feuerzange*. Tšipő. Tšippenyü. Fogo.
 Djuim. *Pollex*. Uj. Ujjom. Ujjaim.
 Den. *Dies*.
 Polden. Meridies. Dél. Fél-nap. Nap-fele.
 Djelo, *der Proceß, der Gerichtshandel, das Geschäft, der*
Handel, Zank, Streit, das Ding, die Handlung, das
Gewerb, der Händel. Dolog. ügy, Baj, Per, ügyelés.
 Desevo, } *Wohlfeil*. { *Osovo. ótfo.*
 Nedorogo. } *Nem-darága.*
 Ditfati. *Arrogans*. Ditsekedő.
 * Djak. *Studens. Diaconus*. Diák. Déák.
 Duratzki. *Morosus. Iracundus*. Durtzás, Durmonyos. Ko-
 mor. Haragos. Bomfordi.
 D'sid. *Jaculum*. Sida. Dárda.
 Dofztatok, *der Ueberfluß*.
 Dofzta, *überflüßig. Copiose*. Dofztig. Dufztig. Bövön.
 Nyakig, Megelégedéfig.
 Dinja, *die Melone*. Dinnye.
 Dvor, *der Hoff*. Udvor. Udvar.
 Dvořjanin, *der Junker*. Udvari. Urfi.
 Dvorjan. *Edel*. Udvari. Nemes.
 Dvornik, *der Hausknecht*. Udvarnok. Béres.
 Dofzka, *das Brett*. Dofzka. Defzka.
 Dofsetska, *das Brettlein, die Latte*. Tigillum. Defzkátska.
 Degot, *Birkentheer*. Degett. Dohott, Kulimáz.

Doro'snik, *der Grundhobel*. Dorószlo. Daraszlo. Kapa. Ligo.
 Drob. *Granum*, ein Kern; *der Hagel zum Schießen*. Darab.
 Apro dirib-darab. Dara. Serét.

Krupinka, *das Körnchen*. Korpátska. Morfátska.
 Mor'fa. Szemétske. Egyfzem. Szikra. Szikrátska.
 Egy Tsep. Tseppetske. Egy parányi. Kitfiny.
 Pitziny. Kévés. Egy maknyi (Egy máknyi).
Vide: Szjemena. Szjemetsko.

Dragotzjenni kamény, *das Juwel*. Drága Kemény.
 Drága kö.

Dragotzjennaja, *das Kleinod*. Drágafág. Kints.

Dorogi. *Kostbar*. Darága. Drága. Dragi.

Dorogovazna. *Charitas*. Darágafág.

Duga, *die Lade*. Dugo helyly. Láda.

Dobro. Gut. Jo.

Dobrodjetel. *Tugend*. Jo-tétel. Jotfelekedet.

Dub, *die Eiche*.

— Tfernyi dub, *die schwarze Eiche*. Tfer. Tfer-fa.

Druga. Dru'fka, *der Freund*. Druzsa.

Dudka, *die Pfeife*. Duda. Sip. Furuja.

Duga. *Affer*, vel *afferes*, *ex quibus dolia construuntur*. Donga.

Dolota, *der Meißel*. Gyalu. Véső.

Egulja, *der Aol*. Angolna.

* Fleitotska, *das Flöthchen*. Flotátska. Sipotska.

Filin, *die gehörnete Eule*. Files bagoj.

Fura, *der Fuhrmann*. Fuvár. Fuváros. Szekeres.

Futa, *der Fuß, als Maas*.

— — *Lauser*, Futo, *laufen*. Futni.

Golova, *das Haupt*.

— — *der Kropf*. Golyva. Struma.

Golovats, *ein Mensch mit einem großen Kopfe*. Golyvás.

Gorjatska, *das Fieber*. Kor. Korfág. Korjadozo. Kornya-
 dozo. *Kränklich, kränkelnd*.

Guljátý. *irren, herumirren*. Gulyázni. Legelni. Tévelgegni,
 mint a' gulyabeli marhák. Guljak. *Vagabundus*.

Goreszty, *der Kummer*. Kereszt. Kereszt-viselés. Nyomo-
 ruság. Infég. Gu'slódás. Szenvedés.

Gorni, *der Bergbeamte*. Gornik. Erdőpásztor. Határjáró.
 'Sitár.

Glifzta. *Lumbricus*. Gilifzta. Geleszta.

Gorb. Gurba. *Buckel*. Görb. Görbefég. Pup.

Gorbatyii. Gerbavi. *Buckelig*. Görbe hátú. Pupos.

Gnoi, *der Eiter*. Gnets. Genetfég.

Gno-

Gnoitszja. Zagnoitszja. *eitern*. Genettségfedni.
 Gnoi. Govno. *Mist. Fimus*. Ganéj. Gonej.
 Grjaz, *der Gassenkoth*. Gaz. Szemét. Ganéj. Hulladék.
 Grjaznii, *dreckig*. Crotté. Salt. Garáznás. Motkolódo. Ga-
 zolkodo.

Gra'sdánin, *der Bürger*. Gazda. Várofigazda. —
 Gra'sdanzkaja dol'snoftzy, *die bürgerliche Pflicht*. Gazdai-
 dolog. Köteleffég.

Gofzudárfzkii. *Herrschaftlich*. Gazdai.
 Gofztinnik, *Paterfamilias*. *Wirth*. Gazda. Gozda.

Gu's, *die Kummtriemen*. Gu's. Pating. Kötél.

Gu'sba, *die Schlinge*. Gu's. Járom-gu's.

Grebenka, *die Hechel*.

Greben, *ein Kamm*. Gereben.

Greblo. Gereblja, *das Kratzen*. Gerebelés, Kartzolás.

Grabli. *Rastrum*. Gereblye.

Golub, *die Taube*. Galamb.

Gufzák, *der Gänserich*. Gunár.

— *Rutsni Gufz, die zahme Gans*. Rutza. Rétze, *die Ente*.

* Glét, *die Glätte*. Glét. Máz.

Gorfok, *der Hafen*. Tiegel. Lebes. Catinus. Olla. Korfo.
 Fazek. Szilke. Röstölös.

Por'folo. Ráto. Bögre. Tšupor. Tšanak.

Godovalyi bárán. *Hammellamm*. Bárány gödölye.

Gretsikha, *das Heidekorn*. Haritska.

Gafznik. *Le haut de chausses*. Gatyá.

Gatfi. *Femorale*. *Unterhofen*. Gatyá.

Gora. Gofja. Mons.

Gornitza. *Stube, Atrium*. Fel-ház. Fel-gorja. Filegorja.

Guba. *Labium*. Gubats. *Labeo, der große Lefzen hat*.

Guba. Gubka, *der Schwamm*. Gomba.

Giubba. *Italicum significat Hungarorum Guba*. Gausape, *ein
 grober zottiger wollichter Baurenkittel*. Kamisol.

— — *Knopper*. Gallae. *Quercinae*. Gubats.

Galka. *Graculus*. Szalyko.

Glubina. } *Gorges*. Illuvies. { Göbü. Padmoj. örvény.

Putšina. } { Potfoja.

Išzotsnik. } { Totfa.

Gorlitza. *Turtur*. Görlitze. Gerlitze.

Gorets, *die Herbe*. *Amaritudo*.

Spasmus, der Krampf. Görts.

Gai. *Dumetum*. Bocage. Gaj. Ág-bog. Gaz. Tšere. Berek.
 Erdötske.

- Gaiduk. *Haiduk. Satelles.* Hajdu.
 Gat, *eine Wehre. Moles.* Gát.
 Gatsu. *Impedio, ich wehre.* Gátolbm.
 Gvozd. *Ferrum. Vosd.* Vas.
 Gliba, *Sumpf, Koth.* Galibába vitte. Sárba, nyomorúságba,
 bajba vitte.
 Gontsar. *Figulus, Töpfer.* Kantfós. Kantfár.
 Gun. } *Vestis.* Gunya. Ruha. Köntös. öltözet.
 Gunja. }
 Gorod, *die Stadt.*
 — — *Infundibulum in mola. Mühlkasten.* Garad.
 Grubaja lo's, *eine grobe Lüge.* Goromba hazugság, lotsogás.
 Gagaty. *Schnattern.* Gágogni.
 Grozd. Grezn. *Racemus.* Gerezd.
 * Hufzar, *der Husar. Le houffar. Hussart.* Hufzár.
 Iszkufz. *Versuch. Tentatio.* Kisztetés.
 Iszkufzitel. *Tentator. Versucher.* Iszkitélő. Kisztető. Kifértő.
 Izba, *Stube.* Szoba.
 Ivan. *Johannes.* Ivàn. Szent Ivàn.
 Jadtza. *Schlemmer. Gurges. Nepotator. Decoctor.* Jádtzo.
 Pazérlo. Tekozlo.
 Irkha. *Semisch Leder.* Irha.
 Iszkri. Iszkra, *ein Funken.* Szikra.
 Ikra, *der Fischroggen. Fischleichen.* Ikra. *Fischbrut.*
 Iszkorka; *das Fünkchen.* Szikrát ka.
 Javor. *Le planc. Le plantane.* Javor-fa. Juharfa.
 Jarem. Jarmo, *das Joch.* Járom.
 Jantar. *Bernstein.* Gyantár. Gyanta.
 Ivi, *die Weide.* Vüz Flüz-fa.
 Jatsmennaja kafa, *die Gerstengrütze.* Árpa káfa.
 * Inber, *der Ingver.* Gyömbér.
 * In'fener. *L'ingenieur.* In'finér. In'sellér.
 Ikra, *die Waden.* Lábikra.
 Ikriu nog. *Waden.* Ikrájá a' lálnak.
 Jaglitza. } Iglitze tövis. *Eringium.*
 Iglitza. } *Nehnel*
 Igo. *Jugum.* Iga. Járom.
 Is'je? *Quis?*
 — — *Aliquis incertus* Izé.
 Jabednik. *Zungendrescher.* Rabula. *Legulejus.* Ebegö. Ka-
 ritfálo. Fetsegö.
 Jászl. *Krippe. Praesepium.* Jászol.
 Kad. Kadka. Kaduska, *der Bottich.* Kád. Kádatska.

Ka-

- Kamenstük, *der Maurer*. Kőmives.
 Kameny, *der Stein*. Kemény. Hart (KÓ-mény. Kónémü,
 ad normam: Tété-mény).
 * Kamin. *Caminum*. Kémény.
 Kamka, *der Damast*. Kamuka.
 Kanal. *Fistula. Canalis*.
 — — *Cochleare*. Kanál. Kalán.
 Lakhan. *Waschbecken*. Kanál?
 Kanat. *Ankertau. Seil*. Kapót. Kötél. Sparga. A'kanot (Ka-
 notz) ágyu elfütö füstölgö kötél.
 * Kanifol. *Pix colophonia*. Kanaforia.
 Kapati. *Stillare. Cseppenti. Cseppenteni*.
 Kapkan, *das Fuchseisen*. Kaptán.
 * Kaplun, *der Kaprun. Le chapon*. Kappan.
 Kaplja. Kap. *Gutta*. Csepje. Csep.
 * Kaptzun, *der Kappzaum*. Kaputzán.
 Karász. *Pisfis. Genus*. Kárász.
 Karaul. Sztoro's. Pafztir, *die Wache*. Stra'fa. Páfztor. ör.
 Vigyázo. Bakter. Tzirkálo. Tűföz. Kerülő.
 — — *der Sperber*. Karuly, melly jól vigyáz a' maga prédáira.
 Kareta, *der Wagen*. Karika. Kerék, *das Rad*.
 Karman, *die Tasche*.
 Karmantfik, *eine Muffe, ein Stutzchen*. Karmantyu.
 Káfa, *die Grütze, der Gries, Griesbrey*. Káfa.
 Khvasztun, *der Eisenfresser. Thraso, miles gloriosus*.
 Kator'snoi, *der Galeerensclav*.
 — — *der Soldat*. Katona.
 Kaznatfei, *der Ausgeber. Le menager*. Kaznár. Koltfár.
 * Kéglja, *der Kegel*. Kugli.
 Kervela, *der Kälberkropf*. Tervela. *Turbolya*.
 Ketsug. Stör. Ketsége.
 Khan'fa. *Hypocrita*.
 — — *Schielend. Luscus*. Kantfal. Hipokrita szemekkel néző.
 Khapkaty. *Erschnappen*. Kapni. Lopni. Kapkodni.
 Kholop, *der Knecht*. Tök kolop. Mak kolop.
 Khitretz. *Lauer. Veterator. Captator. Insidiator*.
 — — *Cavea*. Ketretz. Keleptze.
 Kklopáty. *Klatschen*. Kalapalni. Tapfolni.
 Khloptatája bumaga, *die Baumwolle*. Pamut. Gyapott.
 Khmjelju, *der Hopfen*. Komlo. Komlója.
 Khokhotanije, *das Ueberlautlachen*. Habotálás.
 Kholm, *der Hügel*. Halom. (Holm, Svedis, Danis, Infula.
 Sziget).

- Kholstz. *Syndon. Lintum. Leinwand. Golt. Váízon. Gyolts.*
 Khozjain, *der Herr.*
 Khozjan. Khozja, *der Wirth, der Grundherr. Gozda. Gazda.*
 Ki? *Quis? Ki?*
 Kin'sal. *Pugio. Hand'fár.*
 Kipjatkom. *Ausbrühen. Koppasztani.*
 Kifzel. *Pulmamentum. Musz. Brey. Compot. Kifzel.*
 Kifzlii. *Herb. Keferü.*
 Kivanije golovoju, *das Kopfnicken. Kivánfág. Kivánoja. In-*
tés. Fövel valo intés. Réa hagyás, mellyel Kivánfá-
gunkat kijelentjük. Fö-tsovalás.
 Klin, *der Keil, der Fimmel.*
 — — *der Riegel. Klints. Kilints.*
 Kljap, *der Bängel. Kolomp. ütö. Verö. Kalapáts.*
 Kljats. *Zauberer. Kalátfolo, ki az el lopott dolgot jo Ka-*
láts pénzért Kikalátfolja. Kivará'folja.
 Kljeplju. *Crepitaculum. Kelepelö.*
 Kljetka, *das Gebauer, Vogelhaus. Klitka. Kalitzka.*
 Kljetka. *Schlag, womit man Vögel fängt. Keleptze.*
 Kljuts, *der Schlüffel. Kults.*
 Kljutfar. *Claviger. Kultsár.*
Zaklutfenije. Abschluß. Békoltfolás. Bérekefztés.
 * Kmin, *der Kümmel. Cuminum. Kömin. Kömény.*
 Kniga, *das Buch. King. Köng. Könyv.*
 Kin'setska, *das Handbüchlein. Könyvetske.*
 Knigopetfately. *Buchdrucker. Könyvpetfételö. Könyvnyomtato.*
 Kobilitza, *die Stutte. Kantza.*
 Kobza. *Instrumentum musicum. Koboz.*
 Kokos. *Gallus gallinaceus. Kokas.*
 Kokuska. *Gallus parvus. Kokaska.*
 Kol. Kolje. *Palus. Sudus, ein Pfahl, Zaunstecken. Karó.*
 Kolbasza, *die Wurst. Kolbász.*
 Koldun, *der Hexenmeister. Koldus, der Bettler.*
 Kolduju, *ich zaubere. Koldujjak. Koldulok. Mendico.*
 Koliba, *die Hütte. Kaliba.*
 Kolibel. *Cunae. Beltfö. Böltfö.*
 Koloda, *die Fidel, der Block der Gefangenen. Kaloda.*
 Kolodnik, *der Arestant. Kalodázott. Békóba vetett. Rab.*
 Fogoly.
 Kolopity. Kolopaju. *Klopfen. Kolopálni. Kolompozni.*
 Kolofz, *die Kornähre. Kalász. Buza-fö.*
 Kolotuska, *der Klöpfel, die Klopfkeule. Kolomp. Kolom-*
 potska.
 Kolpak.

Kolpak. *Blasenhut*. Kalpag - ja a' Lombiknak, vagy Sifakja.
Kolpaka, *die Klappmütze*. Kalap. Kalapag. Kalpag.

Koljafzka. Koljefza. Koléfza, *die Kalesche, das Fuhrwerk*.
Essedum. Koléfza. Kotfi.

Kondir. *Kessel*. Kondér.

Konetz, *das Ende*.

— — *Mark-knochen*. Kontz. *Tfont-vég*.

Kontfik, *das Endchen*. Kontzotska.

* Konopely. *Canabis*. Kender.

Kontar. *Stratera. Libra*. Kontár. Font-mérő.

Kopáty. *Graben*. Kapálni. Kopátfolni. Kaparni.

Kopalstfik, *der Gräber*. Kapálla. Kapás.

Koper. Krop. *Dille. Anethum*. Kapor.

Kopity. *Erschaben*. Kopik. Koptatni. Koppasztani.

Kopije, *der Spieß*. Kopja.

Koptfa. *Fihula, der Haft*. Kapots.

Zakaptfivanije. öszve-kaptfolás. Conjunctio.

Kor. *Morbilli*. Kor. Korfág. *Morbus*.

Kora. *Cortex*. Kéreg. Fahaj.

Koren. *Radix*.

— — *Caulis herbae siccae. Koro*.

Kormilo. *Ruder*. Kormánylo. Kormány. Kormányozo.

Kortfa. *Kruška, der Krug*. Korfo.

Kortsmar. *der Schenker*. Kortsomáros.

Kortsmik.]

Kortsma. *Khartsevnja, das Schenkhaus*. Kortfoma.

Korzinku. *ein Blumenkranz*. Kozzoru.

Korzinotska, *der Handkorb*. Kofárotska.

Kofa. Kos, *der Bienenkorb*. Kas. Kofár.

Koska, *die Katze*. Matska.

Kofelek, *der Beutel*. Kofár, *ein Korb*.

Kofuta, *die Rehe*. Suta-öz.

Kofza, *die Flechte von Haaren*. Kofz.

Kofza, *die Sense*. Kafza.

Kószar. Kofzats, *der Meher, Grafer*. Kafzás.

Kofzity szjeno. *Gras mehen*. Szónát kafzálni.

Kofzar, *ein Hackmesser*. Kofzor. Katzor.

Kofzt, *das Bein*.

— — *eine Stange*. Kofzt.

Kofzter, *der Haufen*. Kazal.

Kofztka. *Würfel*. Kotzka.

Kotel. Kotla. Kotlom, *der Kessel*. Katlan, *mellybe az
üstöt helyheztetik*.

Kotsnja.

- Kotanja. Kotsannaja kapuszta, *der Hauptkohl*. Kotsányos-Tor'fás - Fős káposzta.
- Krajam. Krajami. Krai, *der Rand*. Karima. Karéj. Karéjja.
- Krefzt, *das Kreuz*. Kereszt.
- Krefztetz, *ein Kreuzgen*. Keresztetske.
- Krefztitel. Täufer. Keresztelő.
- Krefztity. *Gevatter stehen*. Keresztelni. Kereszt-apáskodni.
- Krestsenije. *Christenthum*. Kereszténység.
- Krik, *das Geschrey*. Rikoltás.
- Kritsfáty. *Auschreyen*. Karitsfálni.
- Kritsfatel. *Schreyhals*. Karitsfalo. Kiáltozo.
- Krivuju. *Krumm*. Girbe-gurba. Görbe.
- Krug. *Circulus*. Kerek. Kerület.
- Okru'sity. *Cingere*. Kerekíteni.
- Kruglo. *Orbiculatum*. Kuru'slo. Kereket, kerületet tfináló, mellynek közepiben álván mindent meg Kuru'solhassion. *Praestigiator, qui circulum in pulvere describens, animas conjurat*.
- Kruglo. *Rund*. Korong. *Discus horizontalis figulorum, super quo vasa fingunt, pedibus circumagendo*.
- Krupa, *das Mehl, die Grütze*. Korpa. Furfur.
- Krupnii. *Grobkörnig*. Korpás. Dara modra, darabosan örölt.
- Krupínka, *das Körnchen*. Korpátska. Mor'fátska. Mor'fa.
- Krupina szoli, *ein Körnchen Salz*. Egy mor'fa so. Egy korpányi so.
- Kru'setska, *das Krüglein*. Korfotska.
- Krjuk, *der Haken*. Horog. Horjuk.
- Krjutsok, *der Hückel*. Horgotska.
- Kubar, *der Kreisel, der Krämér*. Kufár. Kufárné. Kofa. Koffantvu.
- Kubok, *das Glas. Le gobelet*. Kupak. Kupa.
- Kudrjavi. *Perücke*. Kraus. Kudor. Kondor.
- Kukbnja, *die Küche*. Konyha.
- Kukol. *Unkraut*. Konkol. Konkoly. Burján. *Lychmis. Flos cuculi*.
- Kulak, *die Faust*. Kujak. ököl.
- Kúm, *der Gevatter*. Koma. Komám uram.
- Kuma, *die Gevatterin*. Komám afszony.
- Kupetz, *der Kaufmann*. Kupetz. Kereskedő.
- Kuritzza, *der Hahn*. Kukuritzo. Kokas. Onomatop.
- Kurta. *kurzer Rock der Wogulen*. Kurta kastánnya a' Voguloknak.

Kurva.

Kurva, die Hure. Kurva. Ringyo. Safa. Safarina. Tzafra.
Tzafrinka. Lotyo. Bog.

Kufanje, - das Essen, das Gericht, die Mahlzeit. Comestio.
étel. Kotfonya (*kalte Speise*).

Kutija, eine Schachtel. Iskutuja. Kutuja.

Kutfa, der Haufen, der Klumpen.

— — ein Wenig. Kitfi. Egy kitfi.

Kutfa Zolota, ein Klumpen Gold. Kitfin arany. Egy kis
darab arany.

Kovats, Kutznetz, der Schmidt. Kovàts.

Kuvfin. Kupa, Wasserkrug. Urceus aquarius. Cupa. Kupa.
Köpétze.

Kvász. Sauerleig. Kovász.

Kvafénije, die Gährung. Kovázfodás. Kelés. Poshadás.
Költ-tétza.

Kvafznu. In fermentationem duco. Kovácsolok.

Led, das Eis. Jed. Jég.

Le'fáty. Liegen. Le'fákoskodni. Heverészni.

Le'fátfii. Le'fank. Faulenzer. Le'fák. Here. Heverö.

Lomkoi. Brücklich. Lomha. Gyenge Töredékeny. Poronyu.

Lu'fa, die Kothgrube. Lutsok. Potsoja. Fertö.

Lu'senije, das Waschen. Lutskolás. Mofás.

Lazity. S'elever. Lázadni. Fel-lázadni. Feltámadni.

Lopta. Pila. Lopta.

Lakot. Sera, ein Hengeschloß. Lakat.

Lány. Cerva.

— — *Filia.* Lány. Jány. Léány.

Lebeda, die Aue. Pratum. Livágya. Rét.

Legen. Lagena. Légely.

Lefza. Operculum. Testum sepium. Léfza.

Lo'ska. Cochleare. Löffel.

— — *Nudel, Nudelteig.* Lafka.

Lafzkov. Mild. Lenis. Mitis. Laffu. Szelid.

Lakomka. Näscher. Liguritor. Lakótska. Jollako. Nyalako-
do. Nyalánk.

Prolakomity. Verprassen. Abligurire. Jollakni. El-
vendégeskedni.

Ladija. Lodja. Lodka. Fahrzeug. Linter. Scapha. Ladik.

Lep. Vogelleim. Viscus. Lép.

Ljepkii. Klebricht. Lépes. Ragadós. Enyves.

Lovetz. Wildschütz. Lövéz. Vadász. Lövö.

Lapa, die Pfote, die Klaue. Lap. Talap. Talp. Iáb.

Lapoty. Lapotska, das Pfötchen, der Ankerarm. Lábotska.
Lapata.

- Lapata. Lopatka, *die Schaufel*. Lapát. Lapátka. Lapotzka.
 -- -- Plofzkaja. *Spatum*. Iapotzkájá. *Poff*.
 Lapka. *Lappa, die Lappe*. Iapu. Laputska.
 Len, *der Flachs*. Len.
 Len tolots. *Flachs brechen*. Lent tilolni.
 Lenjanoje szjema, *der Flachsfaamen*. Len-szem. Len-mag.
 Lijalo. Leika. Liver. *Bierheber*. Liju Livu. Lopo. Szivó.
 Liju. *Fundo*. Lijuzok, Lijuval szürök.
 Lebed. *Gen*. Lebedi. *Atriplex hortensis*. Laboda.
 Lug, *die Aue, die Laube, die Hügeweide, der Wald*. *Pascuum*. Liget. (Lugos Laubos).
 Lepeska, *der Kuchen*. Oblat. Laposka. Lapotya. Lepény.
 Kaláts.
 Lapfa. *Nudeln*. Turunda. Lafka.
 Liszt, *das Blatt, das Mehl*. Liszt.
 Maroz. Moroz, *die Kälte, der Frost*. Zuzmaráz. Fagy. Dér.
 Zamerzaty. *Einfrieren*. Zuzmarafodni. Fagyni.
 Zamerzanije, *der Gefrierpunkt*. Zuzmaráz.
 Mely. *Vadum*.
 -- -- *Profundus*. Mély.
 Meny. *Mustela fluviatilis*. Menyhal.
 * Mo's'er. *Mörser*. Mo'sár.
 Mor'fovina. } *Lignum a tincis consumatum, et in pulverem friabilem dehiscens*. Mor'falek, Szüette fa.
 Mor's. } Mor'fa.
 Mogustfi. *Mächtig*. Potens. Validus. Magos. Nagy. Hatalmas.
 * Mizplija. *Mespel*. Nafzpolya.
 Meren. *Caballus*. *Catherius*. Mén-lo.
 Morkov. Buraki. } *Rüblein*. Murok.
 Szvekla. } *Rothe Rüben*. Tzékla.
 Mutovka. *Rührsteeke*. Botóka. Keverő.
 * Melnitza. *Mola*. *Mühle*. *Moulin*. Malom.
 Milofzt. *Gratia*. *Gnade*. Malaszt. Kegyelem.
 Mofok. *Lanugo, die Wolle an Früchten*.
 -- -- *Sordes*. Motfok.
 Motolla. Motovilo, *die Garwinde, der Haspel*. Matolla.
 Motaty. *Haspeln*. Matollálni.
 Me'sa, *der Grenzstein*. Me'sgye, *das Grenzzeichen*.
 Mák, *der Mohn*. Mák.
 Matfikha. *Felis*. Matska.
 Mjafznik, *der Fleischer*. Mészáros. Mejjesztő.
 Mjeszto. *Schlachtbank*. Mejjesztő. Koppasztó. Nyuzo. Me-
 szárlo-Szék. Mészárszék.

Mjafzo:

- Mjafzo, *das Fleisch.* Hus.
Máz, *die Salbe.* Máz. Ir. Kenö.
Mazanka, *das Kleibewerk.* Máz. Tfiriz. Enyv.
Kolomáz. Szekér-máz. Kulimáz. *Wagenschmier.*
Axungia.
Mazaty. *Salben.* Mázolni. Zamazka. Kitt. Zamántz.
Ma'fuffi. *Unguinosus.* Mázos.
Moly. *Bücherwurm.*
Moly, *die Kleidermotte.* Moly.
Mozg, *das Gehirn.* Mozgo. Mozog. Mozgato erö. Mozgás
kutfeje. Mozdito. Motor. Movens. Origo motus.
Motyika, *die Grabscheit.* Matfúka. Butyiko.
Mufzor, *der Graus.* Decombres. Gravois. Mufzer. Véfö.
Malina, *die Himbeere.* Málna.
Med, *der Honig.* Méz.
— Süß. Médes. édes.
Medvjed, *der Bär.* Medve.
Medvjed vortfit, *der Bär brummet.* A'medve ordit.
Mjed, *das Kupfer.*
Mjedni kotel, *ein kupferner Kessel.* Medentze.
Mjednik, *der Kupferschmidt.* Medentzés. Rézmüves.
* Major, *der Mayerhof.* Major.
Mezga. *Succus sub cortice arborum.* Mezge.
Motfity. *Netzen.* Motskolni. Lotfolni.
Motska. } *Feicht.* Lutfok.
Motfa. } *der Harn.* Motfok. Motfár. Schmutz. Sumpf.
Mjerity. *Messen.* Mézni. Méretni. Meritni.
Izmjerenije, *die Ausmessung.* Mérés.
Mjerku. Mjera. *das Maas.* Mérték.
Mjerenije. *Messung.* Mérés.
Mjeri, *der Himpten.* Mérö. Véka. Köböl.
Mkhom. *Moas.* Moh. Mohos. Mohom. *Poff.*
Mindal. *Amygdala.* Mondola.
Mikhunki. *Physalis Alchekengi.* Mukhartza.
Marena. *Murena.* Márna.
Ma'farzkije kuritzi. *Fasanen.* Magyar tyukok.
Metfta, *das Hirngespinnft.* Mefe. Álom hüvejezés.
Mozgovaja, *Morbus hungaricus.* Hagymázg.
Matka, *die Gebärmutter.*
— — *Sponfa, eine versprochene Braut.* Mátka.
Negodjai. *Untüchtig, der Hallunke.* Ineptus. Incommodus.
Negédes. Korhel.
Negodjufts. *Unwillig.* Indignab. Negédes. Kényes. Akaratos.
Negodo-

Negodovanije. *Unwille. Indignatio.* Negédeffeg. Kényeskedés.
Nakazivaty. *Züchtigen. Castigare.* Nyakazni. Nyaggatni.
Kinozni. Fenyitni.

Njemetz, *der Teutsche.* Német.

Njemetzkaja kapuszta, *der braune Kohl.* Német káposzta.

Nevolya, *das Jock. La servitude.* Nyavalya. Baj. Szolgálat.

Nomorufág. Aerumna. Aegritudo. *Servitus.*

Nevelikij. *Klein. Gering.* Nebelgés. Aprofág. Tsekélyfég.

Nadrági, *die Hofen.* Nadrág.

Nitfego. *Nichts.* Nints. Nintfen. A'nintfenből semmi se lesz.

Nebilitza, *die Fabel.* Nebelgés. Hijjábanvalofág. Szofia-be-
széd. Mefe.

Nafzmork, *der Schnupfen.* Natha!

Ne. *Non.* Nem.

Ne. *Ne.* Ne.

Njemo. *Mutus.* Néma.

Njemko. *Dim.* Némátska.

Nebere'sni. *Negligens. Dissolutus.* Nebelegni. Nebelgö.

Nebre'senije. *Liederliches Wesen.* Nebelgés.

Nebje'sda. *Stimpler.* Nebelgö. Kantár mester ember.

Obrok. *Proventus. Exactiones publicae. Tributum. Censu.*
Foenus. Zins. Zahlung. Abrak. A'lovak fizetése, ju-
talma, bére.

Ofzelka. *Schleiffstein, Wetzstein.* Atzél. Kés-fenő. Atzélka.

Ofziplo. *Sommersprossen.* Szeplő.

Ofztav. *Residuum.*

-- -- *Divisio.* Ofztáj. Ofztás. Ofztozás. Ofztozódás.

Ofztalnoje. Ofztatki. *Ueberrest.* Ofztalék. Ofztályi maradék.

Ofzelok. *Afellus.* Efelók. Fatuus. Stupidus.

Orju. *Aro.* Szántok.

-- -- *Meto.* Aratok. Orjatok.

Obrazetz. *Tischtuch.* Abrosz. Kendő.

Okol. Okolitzá. *Locus, qui circumiri potest.* Akol. Caula.

Oblok. *Fenestra.* Ablak.

Oko. *Oculus.*

Okosko. *Fenestra.*

-- -- *Prudens.* Okos. Okoskodo. (Qui oculos, vel fene-
stras, semper apertas habet, semper vigilat).

Ogon, *das Feuer.* Tüz.

-- -- *Brennen.* Égni (Ogon. Ogne. Égne. Égni. *Ignis. Ignis.*)

Omneš hae voces, ex uno fonte descendunt.

Obeztfeztity. *Entehren.* Betftelenitni.

Omertzjenije, *der Ekel.* Tšomertz. Tšömör.

Okoje.

- Okolo, *ein Maas*. Ako.
 Otpufztivy. *Abſchaffen*. Elpufztitni.
 Otkaz. *Negatio. Repulſa. Verweigerung*. Átkozodás. Átok,
der Fluch.
 Otkazáty. *Absagen*. Átkozni. *Fluchen*.
 Okno, *das Fenſter*. Akna. Sobánya ablaka, vagy ſzája.
 * Oguretz, *die Gurke*. Ugorka.
 Obraz. Obrazetz. *das Bild, Muſter, die Form, die Art, die*
Anſicht. Abrazat. Abrazolás.
 Obrazovaty. *Abilden*. Abrazolni.
 Otetz * *der Vater*. Atya. * *Gen*. Ottza.
 Olovo, *das Zinn*. Olom. On.
 Ofzvobodity. *Befreyen*. Szabaditni.
 Obrutz, *der Faßreif*. Abronts.
 Ofzen, *der Herbf*. öfz. öfzön. öfzönn. *Per autumnum*.
 Vefzna. *Ver. Ta-vefzna*. Tavafz. Ljeto. *Aeſtas*.
 Zima. *Hyems*. Zivatar.
 Ofzennaja rabota, *die Herbfarbeit*. öfzi rabota.
 Orda, *das Hirtenlager*. Tforda. Gulya. Nyáj. Göböl. Sereg.
 Ogar, *der Windſpiel*. Agár.
 O'ſina. U'ſin, *das Abendbrod*. O'ſonna.
 * Oltar. *Altare*. Oltár.
 Ofzlop, *die Säule*. Ofzlop.
 Okurity. *Anröuchern*. Kormozni. Fűfölni. *Korom*.
 Objed, *das Mittagſeſſen*. Gaſtmahl. Ebéd.
 Objedaty, *zu Mittag eſſen*. Ebédelni.
 Oclag, *der Herd*. Góts. Gótzajja. Tűzhely. *Székhelyes ſzo*:
 Objednja, *das Hochamt*. Ur-ebédje. Urvátsorája.
 Palitza. Palotska. Páltzátska.
 Palka, *der Stock*. Páltza. Bot. Dorong. Hufáng. Fuſfély.
 Rud. Matfuka.
 Paletz. *Gen*. Paltza, *der Damm*.
 * Para bikov, *ein Joch Ochſen*. Pár bika. Egy pár ökör.
 Pariſzti. *Parweiß*. Páronként.
 Porokh. *Pulver*. Por.
 Porofok. *Pulver*. Porofok. *Pulverulenti. Nom. Plur*.
 Puſka, *die Kanone*. Puſka, *die Flinte*.
 Puſetsnii porokh. *Schießpulver*. Puſkapor.
 Puſkar, *der Kanonier*. Puſkás. Pattantyus.
 Puſfina, *der Schlund des Waſſers, der Abgrund*. Potfoja.
 Pugovitza, *der Knopf*. Buga. Tſere buga. Bugátska. *Gallapfel*.
 Paſzmo. *Fasciculus fili, vel lini*. Páſzma. Egy fõ len.

- v' Pafzmi perevjazivaty. *Fitzen. Lier ichévaux.* Páfzmákat kötni. Kender-föket, len-föket tfinálni.
- Plofzko. *Flasche.* Palatzk.
- Patóka. Potop. Potok, *die Feldfluth.* Patak. Hirtelenáradas. *Torrens.*
- Protok, *der Bach.* Patak.
- Pijavítza. *Blutigel.* Piotza.
- Pjatna, *ein Fleck, Fehler, Nervus. Stigma.* Pattanás. Szeplő. Petfét. Motfok.
- Szinija pjatna, *blaus Flecken.* Szederjes pattanás.
- Par. Pari, *der Dampf.* Pára.
- Parik. *Perüque.* Paróka.
- Pily, *der Staub.* Pili. Pilhe. Pihe. Por.
- Pilinka. *Pulvisculus.* Pihétske.
- Pi'sma, *eine Peonie.* Achillea nobilis. Pé'sma ro'sa.
- Povjesztovaty. *Erzählen.* Povjesztity. *Abkündigen.* Povedálni. Beszélni. Terétselni.
- Propovjed, *die Predigt.* Povedálás. Predikátio. Szent beszéd.
- Preporutjátý. *Anbefehlen.* Porontsolni.
- Pjáták (Slavice Pjátok) *Freitag.* Péntek.
- Perjam Pero, *die Feder.* Pejhe. Pihe. *Perje,* a' szalmafüz könnyű hamva.
- Pefzok. *Sand.*
- Schmutz. Unrath.* Pifzok. Gaz. Szemét. Motfok.
- Pola. Politska. *Bret, das Blatt eines Tisches.* Pallo. Pallotska, *eine Stege.*
- Polka. Politza, *ein Wandbret.* Poltz. Poltzika.
- Polevai. *Anagallis arvensis.* Polé. Polyé.
- Polevaja. *Chamomilla.*
- Perina, *das Federbette.* Parna. Dnyha.
- Pilajustfije glaza. *Feurige Augen.* Pillogato - villogo szemek.
- Podosva, *die Filzsohle, die Sohle. Solea.* Botos. Salavári. Gyapju strimfli. Rövid strimfli kaptza.
- Poszkony, *der Fimmel.* Potzkom. Potzok. ek. Fejsze..
- Perfzten, *der Fingerring.* *La bague.* Perefzlen. Karika. Gyűrű.
- Prifletz. *Aventurier.* Peslető. Kos lato. Kobori.
- Pá'fit. *Veids. Pratum.* Pá'fit. Zöld rét.
- Par. Parlog. *Brach, ein verlassener Weingarten.* Parlag.
- Pole, *die Wiese.* Polag. Pallag. Parlag. Rét.
- Petsfat, *das Siegel, der Druck.* Petfét. Nyomtatás.
- Petfataty. *Drucken.* Petfételni. Nyomtatni.
- Pazder. *Fragmenta caulis lini, vel. cannabis, post contritionem decidua.* Pozdorja, melly a' len, vagy Kender tiloláskor el hull.

Palaz.

- Palas. *Framea. Gladius.* Pallos.
 Poljana. *Extirpatitium.* Pojana. Poján. Tifztás. Irtovány.
 Ponoſz. *Obtreſſatio. Calumnia.* Panafz. Rágalmazás.
 Ponoſzity. *Befchreyen. Diffamer. Medire.* Panafzolni, Rá-
 galmazni. Szidni.
 Ponoſzitel. *Momus.* Panafzlo. Gunyolo.
 Ponoſenije, *ein Schimpf. Verweiß. Exprobratio. Increpatio.*
 Panaszlás. Rágalmazás. 'Simb.
 Pere'sets. *Aufbrennen.* Per'selni.
 Protjagivaty. Raſztjagivaty. *Tendre. Etendre.* Tírer. Tágitni.
 Kinyujtani.
 Podkop. *Mine. Suffoſſio terrae.* Padmoj.
 Pup. *Umbilicus.* Pup. Tſuts. Köldök.
 Palats. *Carnifex.*
Cimex. Palats - féreg. Kinzo - tſipö - féreg.
 Prjafts. *Funds. Schleider.* Parjſta. Parittyá.
 Piſzmo. *Epiftola. Scriptura.*
 — — *Rem aliquam oſcitanter, vel per minutiffima cundo per-
 agere.* Piſzmogni.
 Piſzmenni íztol. *Menſa ſcriptoria.* Piſzmogo aſztal. Iro
 aſztal.
 Pets, *der Kachelofen.* Pes (*Székelyeſenn*) Kementze. Kályha.
 Na petſi le'faſtſii, *der hinter dem Ofen faulenz.* A' pes me-
 gett le'fákoſkodo.
 Petſenije. *Gébratenes.* Petſenye. Kementzébe - Sült.
 Pod. *Fundamentum.* Pad. *Scamnum.*
 Podemnii. *Pons verſatilis.* Pad. Hid. Padolás. Hídalás.
 Podlog. *Subpoſitio.* Padlás.
 Potolok, *der Boden.* Padolék.
 Prazdnii. *Leer. Vacuus. Inanis. Futilis. Nichtig.*
 Praznoſzt. *Müſſiggang. Adulter. Moechus.* Parázna.
 Pleva. *Palea. Spreue.* Pelva. Pelyva. Polyva.
 Puſztinja. } *die Einöde. Einſiedlerey.*
 Puſztoje. } Puſzta. Puſztája.
 Puſztotska. } Puſztátska.
 Puſztos. *Verwüſtet.* Puſztás.
 Puſztjeju. *Devafte.* Puſztitok.
 Opoſztolenije. *Verheerung. Populatio. Vaſtatio.* Puſztaſág.
 Puſztitás.
 Proſztoi. Proſztoje. } *Unadelich. Ignobilis.* {Parafzt.
 Porod. } {Por.

- Profztota. *Simplicité.* Parafztfág. Együgyüféég.
 Pritvor. *Atrium.* Vorhof. Pitvar.
 Pol. *Medius.* Halber. Fél.
 Poltora. *Anderthalb.* Mäsfél krajtzár.
 Poltorak. *Poltraken.* Poltura.
 'Senzki pol. *Sequior sexus.* 'Sana - fél. Afz-
 fzony - fél. (ad normam: Ellenkező - fél).
 Pelenki. *Fascia.* Windeln. Pola - kötö.
 Prja. Szpor. Lis. Per.
 Potrokh, *die Kröfe.* Potroh. Háj. *Obesus homo.* Potrohos
 ember.
 Posva, *das Erdreich.* Terra. Solum. Posvány.
 Pauk, *eine Spinne.* Pók.
 * Plafts, *der Mantel.* Paláft.
 Plot, *ein Floß.* Tut. Tutaj.
 Pokrov. Pokrivalo, *die Decke.* Pokrotz.
 Podkova. *Hufeisen.* Potko. Patko.
 Pitfina, *die Stange.* Pozna. Rud. Hufang.
 Pafztir, *der Hirt.* Páfztor.
 * Plamja. *Flamma.* Lomja. Langja. Lombos.
 Puty, *die Reise, der Weg.* Ut. Utazás.
 * Palata, *der Palloft.* Palota.
 * Pokál, *der Becher.* Bokáj.
 Papszni tabak. *Blättertoback.* Papszált dohány.
 Puzir, *eine Blase in kochendem Wasser.* Buzogás. Forrás.
 Voda puziritfzja, *das Wasser kocht.* Buzog a'viz.
 Piro'snoje. *Gebackenes.* Artolagani. Piritott. Piroffitott. Pi-
 foffan - sütött. Rántott. Sütemény. Fánk.
 Pukhovik, *das Oberbette.* Tuchtet. *Stragula plumea.* Puha.
 Dunya (Le Duvet).
 Pozlati. *Schicken.* Koslatni. *Herum flanquierem.*
 Perjednik, *die Schürze.* Succinátorium. Pendej. Surtz. Elökötö.
 Ri's. Reis. Riskáfa.
 Rák, *der Krebs.* Rák.
 Rjabtfik, *die Kornblume.* Repnik. *Agrimonia.* Reptfen.
 Rjepa, *die Rübe.* Répa.
 Rutfejka. Rutfejek, *das Fließchen, das Bächlein.* Lutfok. Potfoja.
 Rab, *der Knecht.* Rab. Béres. Szolga. Jobbágy.
 Rabfzkii. *Knechtisch.* Rabi. Rabul.
 Rabina. *Status servitutis.* Raboskódás.
 Rabota, *die Frohnarbeit, das Geschäft.* Rabota. Urdolga.
 Rabotaty. *Arbeiten.* Rabotáskodni. Dolgozni.
 Rabotnik, *der Arbeiter.* Rabotáskodo. Dolgos.

Ro's.

- Ro's, *das Korn.* Secale Ro's.
 Ro'sjoszjemja, *ein Roggenkorn.* Ro'sfzem.
 Roi. *Bienenschwarm.* Raj.
 Remefzlo. *Handarbeit, das Handwerk.* Remeklés. Remek,
ein Meisterstück. Fabrica.
 Remefzlennik, *der Handwerker.* Remeklö. Mefter ember,
 ki már remekelt.
 Rjefetka, *das Gatter.* Restély. Rostély.
 Refetotska, *das Gitterchen.* Rostélyotska.
 Refeto, *das grobe Sieb.* Rosta.
 Rutska, *ein Eimer.* Rotska. Tfeber. Veder. Kártos. Sajtár.
 Remén, *die Gurt derer, welche die Schiffe ziehen.*
Spes. Remén. Reménfég.
 Rjedika. Rjedka, *der Ruben.* Radifen. *Raphanus minor.* Re-
 tek. Répa.
 Rudokopateli, *die Hüttenknappschaft.* értzkopátfolok. Bá-
 nváfszok.
 Ruda. *Ertz.* Rudnik. Bánya.
 Rjedka. *Rarus.* Ritka.
 Rjedki greben. *Weiter Kamm.* Ritka fogu fűfti, vagy Gereben.
 Rjedkaja kraszota. *Une merveille en beauté.* Ritka szépfég.
 Rosztok, *der Keim.*
 — — *das Fäserchen.* Filamenta. Rost. Rostok. *Plur.* Rostika.
 Otrófzli, *die Faser.* Fibrae. Rost. Szál. Tték.
 Rjepnaja kapufzta, *die Kohlrabi.* Korélabé. Répa-kapofzta.
 R'fa. *Rubigo* Ro'sda.
 Ru'fi. Ru's. *Roth.* Róska.
 Rjabina, *die Blatternarbe.* Ripáty. Himlöhelly.
 Rjaboi. *Blatternärbig.* Ripatyos. Himlöhellyes.
 Rjed. *Cuprum.* Réz.
 Rjez, *das Grimmen.* Rezketés.
 Razmanivaju. *Concutio.* Rázom.
 Rodnja. *Nativitas.*
 Rodilnitsza. *Puerpura.*
 Rodina. *Convivium in domo parturientis datum.* Ródina. Ra-
 dina. Székelyes. Radinába menni.
 Rik. Rikanije. *Rugitus.* Rikkanta's.
 Roto f'ik. *Osculum.* Tsök.
 Spaga, *der Degen.* Spa'dé.
 Stfuka, *ein Hecht.* Tsfuka.
 Suba, *der Pelz.* Suba.
 Sapka, *eine Mütze.* Sapka.
 Stfjetska. Stfetina, *eine Bürste.* Etfet. Kefe.

- * Salfeja. *Salvia*. 'Sa'lja. 'Sa'ja.
 Sifak, *der Helm*. Sifak.
 Stšepi, *der Hobelspäne*. Tšepü. Forga'ts. Hulladék.
 Sljapa. *Chapeau*. Salaplo. Kalap.
 Skola, *die Schule*. Iskola.
 Stšipa'ty. *Kneifen*. Zwöcken. *Vellicare*. Tšipni. Tšipkedni.
 Stšiptzi, *die Kneifzange*. Tšippentyü. Harapofogo.
 Sarovari, *die Strümpfe*. Salavari.
 Selkom, *die Seide*. Selyem.
 Sarik, *das Kügelchen*.
 — — *die Ferse*. *Calcaneum*. Sarok. Gömbelyég, mint egy golyobis.
 Stšekotaty. *Kitzeln*. Tšiklandani.
 Stšerbina. *Scharten*. *Dentes cultri*. Tšorba.
 Sutity. *Scherzen*. Suttogni. *Sufurrare*.
 Sepetun. *Lisple* Blaesus. Sejp.
 Salni. *Delirus*. *Wahnwitzig*.
 — — *Decipere*. Tšalni.
 Sater. *Tentorium*. Sa'tor.
 Serty. *Serztz, die Borste, das Haar, die Wolle*. Villus. Juba.
 Seta Serény. Serte.
 Serztziszt. *Wollicht*. *Languinosus*. Sertés. Gyapjas. Szörös.
 'Sba'n, *die hölzerne Kanne*. 'Soba'n. Tšoba'n. Légej.
 'Sarovnja. *Kohlpfanne*. *Batillus*. Serpenyö. Melegitö.
 'Sivoder. *Leutschinder*. *Fornator*. Tšapoda'r.
 'Serlo, *eine Handmühle*. örlö. Re'snyitze.
 'Sir, *das Fett*. 'Sir.
 'Sirii Gufz, *eine fette Gans*. 'Siros lud. Kövér lud.
 'Solub, *das Gerinne*. *Incile*. *Les auges*, 'Silib. 'Silip.
 'Siletz, *der Heuerling*; *Un locataire*. 'Sellér. *Colonus*. *Inquilinus*.
 'Saloba, *die Klage*. 'Simb.
 'Sitnitza, *der Kornboden*.
 — — *das Backhaus*. Sütöház.
 — — *Backen*. Sütni.
 'Sid. *Judeus*. 'Sido.
 'Sena, *das Weib*. 'Sana. Ki fokat 'fanol.
 Szliva, *die Pflaume*. Szilva.
 Szito, *das Kornsieb*. *Cribrum*. *Incorniculum*. Szita.
 Sztol, *der Tisch*. Afztal.
 Sztolnik. *Truchses Dapifer*. Afztalnok.
 Szlovo, *das Wort*. Szo. Szollo. Szollva.
 Szlovetsko, *das Wörtlein*. Szavatska. Szótska.

- Daty fzlovo. *Promittere*. Szot adni.
 Sztoro's. Sztra'fa, *der Hüter*. Stra'fa.
 * Szol, *das Salz*. So.
 Szolonina, *das Böckelfleisch*. Szalonna. *Speck*.
 Szalo, *das Fett*. Szalonna. Ha'j. Fagyú.
 Szalnaja svjetska. *Unschlit. Licht*. Fagyú gyértya.
 Sztolba, *die Säule*. Sztolop. Ofzlop.
 Szjeno. *Acc.* Szjena, *das Heu*. Széna.
 Szjennoi szarai, *der Heuschoppen*. Széna-szérü - fzin. Tfür.
 Szjenokofz. *das Mehen*. Szénakajfza'la's.
 Szjennoi fztog. *Heuschober*. Széna-afztag. Kalangya. Bugja.
 Kazal.
 Szjenokofzetz, *die Wiese*. Szenakafza'llo, *der Mäher*.
 Szkofzity. *Mehen*. Kafza'lni.
 Szuka, *eine Hündin*. Szuka. Nöstén kutya.
 Szoloma, *das Stroh*. Szalma.
 Szjekira. Szikera, *die Axt*. Szekertze.
 Sztina. Sztjena, *die Wand*. Isztina. *Caulo*, *quae vili muro*
vel maceria circumdata est.
 Szvekla, *die Karotte*. Tzékla.
 Szjerii. *Grau*. Szürke.
 Szarai, *der Boden*. Scheuer. Szérü. Tfür.
 Szaratfenzkoje pšeno. *Dryza*. Szeretšen Köles. Riska'fa.
Milium saracenicum.
 Szjetska, *der Hækkerling*. Szatska.
 Szjetšenia, *das Hacken*. Szatska'zas. Aprita's. Vagdala's.
 Szjemena, *das Gefäme*. Szem. Mag. Mák-fzem.
 Dinnja fajemena, *die Kerne von Melonen*. Dinnye-fzem. Din-
 nye-mag.
 Szjemetsko, *das Körnchen*. Szemetske. Egy fzem. Egy moř'fa.
 Szablja, *der Haudegen*. Szablya.
 Szelitzo, *das Hauptgut*. Sza'lla's.
 Salas, *die Hütte*. Loge. Sza'llas.
 Szvertfok, *die Hausgrille*. Prütšök.
 Szvirjely, *die Hirtenstöte*. Virelja. Furelja. *Furulya*.
 Szkupii. Szkupofzt. Karg. Kupetz.
 Szor. Szar, *das Kehricht*. Unšath. Unrath. *Sordes. Les*
ordures. Szar. *Excrementum*. Ganej. Szemét. Gaz.
 Szkobka. Szkoba, *die Klammer*. Szka'ba. Ifzka'ba. Ifzka'ba'tska.
 Szukhoi. *Mager*. Szikkadt.
 Szobefzjednik. *Gesprechlich*. Befzédés.
 Szluga, *der Diener*. Szolga.
 Szutity. *Dörren*. Sütni. Afzalni.

- * Salfeja. *Salvia*. 'Sa'lja. 'Sa'ja.
 Sifak, *der Helm*. Sifak.
 Stfepi, *der Hobelspäne*. Tšepü. Forga'ts. Hulladék.
 Sljapa. *Chapeau*. Salaplo. Kalap.
 Skola, *die Schule*. Iskola.
 Stšipa'ty. *Kneifen*. Zwičken. *Vellicare*. Tšipni. Tšipkedni.
 Stšiptzi, *die Kneifzange*. Tšippentyü. Harapofogo.
 Sarovari, *die Strümpfe*. Salava'ri.
 Selkom, *die Seide*. Selyem.
 Sarik, *das Kügelchen*.
 — — *die Ferse*. *Calcaneum*. Sarok. Gömbelyég, mint eg-
 golyobis.
 Stfekotaty. *Kitzeln*. Tšiklandani.
 Stferbina. *Scharten*. *Dentes cultri*. Tforba.
 Sutity. *Scherzen*. Suttogni. *Sufurrare*.
 Sepetun. *Lispel*. *Blaesus*. Sejp.
 Salni. *Delirus*. *Wahnwitzig*.
 — — *Decipere*. Tšalni.
 Sater. *Tentorium*. Sa'tor.
 Serty. *Serzt, die Borste, das Haar, die Wolle*. Villus. Ja-
 Seta Serény. Serte.
 Serzstizt. *Wollicht*. *Languinosus*. Sertés. Gyapjas. Szé-
 'Sba'n, *die hölzerne Kanne*. 'Soba'n. Tšoba'n. Légej.
 'Sarovnja. *Kohlpfanne*. *Batillus*. Serpenyö. Melegitö.
 'Sivoder. *Leutschinder*. *Foenator*. Tšapoda'r.
 'Serlo, *eine Handmühle*. örlö. Re'snyitze.
 'Sir, *das Fett*. 'Sir.
 'Sirnii Guž, *eine fette Gans*. 'Siros lud. Kövér lud.
 'Solub, *das Gerinne*. *Incile*. *Les auges*, 'Silib. 'Silip.
 'Siletz, *der Heuerling*. *Un locataire*. 'Sellér. *Colonus*
quilinus.
 'Saloba, *die Klage*. 'Simb.
 'Sitnitza, *der Kornboden*.
 — — *das Backhaus*. Sütöház.
 — — *Backen*. Sütüni.
 'Sid. *Judeus*. 'Sido.
 'Sena, *das Weib*. 'Sana. Ki fokat 'fanol.
 Szliva, *die Pflaume*. Szilva.
 Szito, *das Kornsieb*. *Cribrum*. *Incorniculur*.
 Sztol, *der Tisch*. Afztal.
 Sztolnik. *Truchses*. Afztalok.
 Szlovo, *das Wort*. Szóló.

Daty szlovo. *Primitiva Szót adni*
 Szoro's. Sztra'ja, *der Hizer. Stra'ja*
 * Szol, *das Salz. So.*
 Szolonina, *das Bickelzich Szalonna. Spici*
 Szalo, *das Fett Szalonna. Haj. ragva*
 Szalnaja szjetika. *U'f'inet Licht. Fagva gyertya.*
 Sztolba, *die Sonne. Sznap. O'zlop.*
 Szjeno. *Acc. Szjena, das Hon. Szena.*
 Szjennoi fzarai, *der Honichoppen. Szena-ficri-fria. T'ic.*
 Szjenokofz. *das Meira. Szenakifzala's*
 Szjennoi szrog. *Honichober. Szena-szrog. Kalangya Buga.*
 Kazal.
 Szjenokofzetz, *die H'u'e. Szenakifzalo, der Meier.*
 Szkolzity. *Melch. Kalzalai.*
 Szuka, *eine Hundin. Szuka. Kofca kutya.*
 Szolama, *das Strah. Szalma.*
 Szekira. Szikera, *die Art. Szekertze.*
 Szina. Szijena, *die W'and. I'fzina. Canto, que va' mero*
vel maceria circumdata est.
 Szekla, *die Karotte. Tzekla.*
 Szjeru. *Grün. Szürke.*
 Szjari, *der Boden. Schener. Szérü. T'ar.*
 Szarrafakojc p'feno. *Dryza. Szeretlen Kelen. Kelen.*
Milium farctum.
 Szjehka, *der Hickerling. Szatska.*
 Szjefenia, *das Hacken. Szatska'za. Aprina. Vaghal'a.*
 Szjemena, *das Gefosse. Szem. Mag. Mik fzem.*
 Dinaja fajemena, *die Kern von Meison. Dinajo-fzem. Dia-*
nyo-mag.
 Szjemetsko, *das Körchen. Szemetske. Egy fzem. Egymer'ia.*
 Szbilja, *der Handgen. Szablva.*
 Szelixa, *das Hauptgut. Szalixa.*
 Szala, *die Hütte. Lager. Szalix.*
 Szvertick, *die Hengvile. Prüt'ok.*
 Szvirjely, *die Hirnleite. Virelja. Furelja. Furelja.*
 Szkapelz. *Karg. Kupetz.*
 Szk'ic, *die Kabricat. U'f'ath. U'vack. Sordes. Las*
szar. Szr. Excrementum. Gabej. Szemét. Gaz.
 Szka'ba. *lizza'ba. lizza'ba'faka.*

Befáedes.

ii

X 4

Szon-

Tots-

- Szovjetnik, *der Rath. Conciliaris.* Szövétnek. *Fax*;
 Szumerki. *Abenddämmerung.* Szürkület.
 Szoroka, *ein Elfter.* Szarka.
 Szekats. *Secator. Transchirer.* Szaka'ts. Bontzolo.
 Szurguts. *Cera sigillaris. Refina.* Szurkos. Szurok.
 Sziromjatnik. *Lederer. Gerber.* Szironyja'rtó. Szij ja'rtó.
 Szereda. *Dies Mercuri.* Szereda.
 Szubbota. *Saturni.* Szombat.
 Sztkljanitza. *Gläschen. Kleines Geschirr.* Kantso.
 Szirota, *der Weise. Orbus.*
 — -- *Ejulans. Plorans.* Sirato. Keferves. Elhagyatott.
 Szpletki. Babiszpletki. *Aniles nugae.* Pletyka. Ba'ba-pletyka.
 Kofa'skodás. Szofza'tya'rfag.
 Szvodity. *Wölben. Fornicare.* Vódozni. Bótozni.
 Szvod, *das Gewölbe.* Bót. Boltozat.
 Szvalka ljudei. *Concursus hominum.* Falka. Sokadozás. Sereg.
 Sztarfina. *Tarifzter.* Tarifznya.
 Szulju. *Pungo.* Szurom.
 Szulitza. *Schuster - Aal.* Szuro. ár.
 Szofzaty. *Einsangen.* Szopni.
 Szivo, *die Molke. Serum.* Savo.
 Szofzjed. *Vicinus.* Szomfzéd.
 Szedmigradszkaja zemlja. *Siehenbürgen.* Hétváru orszög.
 Szkrinka. Szkrinotska. Zakrom. *Kasten. Scrinium.* Szekrény.
 Szufzak. *Kasten.* Szúfzék.
 Szjen. *Schatten, die Diel.* Árnyék.
 Szjenitza. *Laube.* Szin. Erefz.
 Szipovka. *Schalmay. Buccina.* Sipka. Sip. Sipotska. Szipka
 á török siponn.
 * Szelitra. *Salpeter.* Salétrom.
 Szilno, *der Wind.* Szil. Szél.
 Szpor. *Giebt viel aus.* Szaporit. Szapora. Van szaporája. Ez á
 buza liszt jól szaporit.
 Szkala, *der Fels.* Szikla. Köfzikla.
 Szvobod. *Freu.* Szabad.
 Szloboda, *Libertas.* Szabadság.
 Szvoboditel. *Liberator.* Szabadito.
 Szuma, *die Asche.* Hamu.
 Szmortfok, *der Hirschschwamm.* Szömörtfök. Szarvas gomba.
 Szumet. *Quisquilicae.* Szemét.
 Sziromjat. *Pauper. Miser.* Szirimány. ügyefogyott.
 * Szapun. *Sapo.* Szappan.

Szevrjuga. *Accipenser Serratus*. Söröge.
 Szinju. *Coloro*, *ich färbe*. Szinlem.
 Szin. *Filius*. Szülött. Fiu.
 Szinók. *Filiolus*. Finok. Finak. Fitzko. Vetzek. Gyerkötzte.
 Sziplo. Szipovka. Szipka. *Infundibulum*. Szipka. Töltfér.
 Szipaju. *Effundo*. Szipok. *Exfugo*.
 Szipjety. Szipity. *Sibilare*. *Zischen*. Sipolni. Slivölteni,
 Szifzegni.

Szobá. *Hypocaustum*. Stube. Szoba.
 Szolod. *Fermentum*. Maltz. Szalad, éléztö. Kovázt.
 Szopju. *Sugo*, *ich sauge*. Szopok.
 Tagan. *Dreyfuß*. *Tripus*. Tokán. Gujás-hus-Gulas - *Fleisch*,
quod in tripodè coqui solet.

Tikva. Tikvy, *der Kirbiß*. Tök.
 Tarjelka.

Tarjel, *der Teller*. Tányér.

Telenok. Telja. Telenka, *das Kalb*. Tulok. *Tuljok*. Tino.

Tkáts, *der Weber*. Takáts.

Tonja, *der Garnzug*. Le coup de filet. Tonya. Tanya. *Habitaculum piscium*.

Az halaknak fészke, vafzka, padmoja, ürege, kedves lako lako helyye.

Te'si. Tja'si, *ein Theil des Wagens*. Té'sla.

Tjeszto, *der Teig*. Tészta.

Teljega. Telje'ika. Telega. *Wagen*. *Karre*. Taliga, Tajiga.

Tokar, *der Drechsler*. Esztokár. Esztergár. *Eßtergáros*.

Tmin. *Cuminum*. Kömin. Kömény.

Temnitza, *das Gefängniß*. Tömlözt.

* Tjurma. *Thurm*. Torony.

Tifznju. *Intrudo*. Tafzitom.

Teplota. *Calor*.

-- -- *Fomes*. Taplo.

Taity. *Verhalen*. Celare. Titkolni.

* Turok. *Turka*. *Türk*. Török.

Trjapka. Trjapotska. *Tüchlein zum wischen*. *Linteolum*. Darabka. Darabotska.

* Temjan. *Thymian*. *Thymiama*. Temjén.

Toptaty. *Calcitrare*. Stampfen. Tapotni.

To'sje. *Colus*. Spinnrocken. Gu'saj.

Tjelo. *Corpus*. Test.

Tok. *Inundatio*. Eluvies. To.

Tets. *Gutta*. Tset. Tsep.

Terka. *Reibeisen*. Törö. Refzelö.

- Terety. *Tergere*. Törölni.
 Topol. *Populus alba*. Topolyán-fa.
 Totsnik. Iſztotsnik. *Brunnenquelle*. Tótſa. Forrás.
 Titki, *die Brüste*. Títſ. Tſets. Emlő.
 Tromjen. *das Aufgeld*. Tromf-pénz.
 Tolkovnik, *der Ausleger*. *Dolmetscher*. Tolmáts.
 Torgovoje ſzudno. *Navis vectoria*.
 — — *Schiebkarre*. Torgontza.
 Tſiboder, *der Henkersknecht*. Tſapodár.
 Tſereſnja, *die Holzkirſche*. Tſereſnye.
 Tſainik, *die Theekanne*. Tſanak. Apro tſupor, fazék, tá,
 tányér.
 Tſan, *die Kuſe*. Tſanak. Edény. Fazék.
 Tſuma, *die Peſt*. Tſuma. Peſtis.
 Tſetvertok, *der Donnerſtag*. Tſötörtök.
 Tſipke. *Spitzen*. *Patagium denticulatum*. Tſipke.
 Tſeln, *der Kahn*. Tſolnak.
 Tſelnok, *das Kähnenchen*. Tſolnok.
 Tſeljad, *das Hausgeſindel*. Tſeléd.
 Tſereſzlo, *die Säge, oder das Meſſer an dem Pfluge*. Tſo-
 roſzlya. Kis vas.
 Tſalma. *Cidaris Perſica*. Turban. Tſalma.
 Tſaber. *Garten-Saturey*. Tſombor.
 Tſugun, *das Guſſeiſen*. Szigon.
 Tſáſa. *Taſſe*. Tſéſze.
 Tſaprák. *Schabrack*. *Dorsuale*. Sabrak.
 Tſipaty. Obſtſipaty. *Abpflücken*. Letſipni. Leſzedni.
 Tſíſik. *Zeifig*. Tſíz.
 Tſatka. *Patella, die Kniefcheibe*. Térd Kaláts.
 — — *die Schnalle*. Tſatt.
 Tſeſzáty. *Kratzen*. Tſeſzni.
 Tſeſzanije. *Friſſio*. Tſeſzés.
 Tſepetz. Tſeptſik. Tſeptſek. *Kopfzeug, die Haube*. Tſepesz.
 Fökötő.
 Tſemeritza. *Nieswurtz*. *Helleborus*. Tſömöröltető. Hánytato.
 Záfzpa.
 Tſuchota. Tſukhanije, *das Niefen*. Tſuklás. *Singultus*.
 Tſíſzto. *Reinlich*. Tíſzta. Tíſztánn.
 Tíſztití. *Reinigen*. Tíſztitni.
 Tíſztotá. *Reinlichkeit*. Tíſztafág.
 Otíſzſzſaju. *Purifico*. Tíſztałom.
 Otíſzſzitel. *Reiniger*. Tíſzſzito.
 Tſakov. *Zeiger*. *Gnomon*.

Pileus

- Pileus hungaricus.* Tláko.
Tfardak. Tferdak, *die Laubs.* Tárda. Szin. Erefz. Tflr.
Tfekan. *Spitzeisen. Stemmeisen. Malleus rostratus.* Tákán,
Tfulok. *Strumpf. Tibialia.* Tzola. Gunya. Salavári.
Tfudo, *das Wunder.* Tfuda.
Tfudnije, *das Abendtheuer.* Rémitö. Tfuda.
Tfudityszja. *Bewundern.* Tfudálni.
Tfudodjetelv. *Wundermacher.* Tfudatévö.
Tfudodjetelstvo. *Miraculi productio.* Tfudatétel.
Tfin. *Ordnung, Rang, der Stand, das Ehrenamt.* Tfin.
Tfinoffäg. ékeffäg. Betfület. Tifztelet. Tifzt. Hivatal.
Köteleffäg.
Tfinnofzt. *Befcheidenheit.* Tfinoffäg.
Tfinovnik, *der Beamte.* Tfinofult. Tifztelt. Tifzt.
Tfini. Tfinni. *Ordentlich. Tugendhaft. Modestus. Homo commodis moribus.* Tfinos. Rendes. Jeles. Szelid.
Tfinno. *Modeste.* Tfinosonn.
Tfinno szebja veszty. *Optime se gerere.* Tfinosonn viselni magát.
Tfinity. Potfinity. *Bessern. Ausbessern. Reparare.* Tfinitni.
Tfinofitni. Jobbitni. Ujjitni.
Potlinka. *Ausflickung.* Tfinofitás. Foldozás.
Bez-tfinofztvo. *Unzucht. Impudentia.* Tfintalanfäg.
Trágárfäg.
Bez-tfinni. *Unzüchtig. Impudens.* Tfintalan. Trágár.
Zatfinatel. *Uhrheber.* Tfinálo. Teremtö.
Tfemadan. *Sarcina. Mantica. Bündel.* Tfomo. Motyo. Tarisznya. Turba.
Tferv. *Wurm.* Tferv-bogár. Tferrebogár.
Tfernyi-dub. *Quercus nigra.* Tferfa.
Tfervlenju. *Rubefacio.* Tferezem. A bört veressen kikészitem.
Tferrep. *Scherbe.* Tferép.
Tferepitza kruglaja. *Imbrex, ein hohler Ziegel.* Horgas Tferép.
Tferepitza gladkaja. *Tegula, ein glatter Ziegel.* Tégla.
Ugar. *Brach. Vervuatum. Ager aratus, cui nihil est infeminatum.* Ugar.
Ugarity. *Arare.* Ugarolni.
Uzok. *Knapp. Eng.* Szük.
Ufimka, *die Grimasse.* Ufikálás.
Ufin, *die Abendmahlzeit.* O'sonna.
Ugor, *der Aal.* Angor. Angolna.
Ulitza, *die Gasse.* Uttza.
Ugol. *Winkel. Angulus.* Szugol. Szegelet.

Ugolak.

UgoloK. *Winklein*. Szugolék.

Utok, *der Eintrag*, *La trame, anchue*. Ontok. A' szövév vé-
gett fel-vetett fonálnak az hosszsa: *Mejjék*. A' bévé-
töie, vagy béveröje pedig: *Ontok*.

Zapor. *Bauchzwang*.

Platzregen. Zápor.

Zaszpa. *Helleborus*. Zászpa.

Zapor. Zaporka. *Fulcrum*.

Zabor, *die Abpfählung*. Zábé. Kapu Zábé. Ofzlop. Támasz.

Zaron. *Foffam impleo*. Zárom. *claudo*.

Zarity. } *Vergraben*. [Zárni. Elzárni. Elfedni.

Zakopatý. } [Békapálni. Bétemetni.

Zub, *der Zahn* Záp-fog.

Zarubki. *Kerben*. Rovni. Rubni. Rovást tfinálni.

Zjep, *die Tasche*. 'Seb

Zalog, *das Pfand*. Zálog.

Zalo'fity. *Verpfänden*. Zalogofitni.

Zalo'snik, *der Geißel*. Zalogba vetett. Kezes.

Zavality. *Obrüere*. *Cumulare*. *Ueberschütten*. Zavarni.

Zabavlenije. *Luft an etwas*. *Delectatio*. Zabálás. Telhetetlen
gyönyörködés.

Zaszlon. Zaszlonka. *Schirm*. Zászlo. Zászlotska (*die Fahne*)

Védelmezö, esö-vagy szél-ellen.

Zeleni. *Grün*. Zöld.

Zelenaja kapuszta. *Savojer Kohl*. Zöld káposzta.

Zelény. *Grühe Waaren*. Zöldelény. Zöldelékeny. Zöldfég.
Vegetabile.

• Zjel, *das Ziel*. Tzél.

Volkhv, *der Wahrsager*. *Magus*. Volts. Bölts.

Tri Volkhva, *die drey Weisen aus dem Morgenlande*. A' nap-
keleti három böltsék.

Vodonofz. } *Wassereimer*. Bodonka.

Vedro. } *Urna*. *Situla*. Veder. *Acc*. Vedret.

Vedernaja botska, *ein eimergroßes Faß*. Vedres bodonka.

Vorobei, *der Sperling*. Veréb. Verebei. *Plur*. *Poff*.

Vilka. Vili, *der Gabel*. Villa.

Vilotska, *das Gabelchen*. Villátska.

Valjanije, *das Walken*. Ványolás.

Valjátý. Szukna. *Tücher walken*. Pofztot ványolni.

Vofzk. *Wachs*. Viaszk.

Vzdority. *Hadern*. Vozdorkodni. Puzdorkodni. Pezderkedni.

Vojevode, *der Richter*. Vajda.

Vidra, *die Fischotter*. Vidra.

Varona.

Volk. *Lupus*. *Volkas*. Farkas.

Vorotity *Vertere*. Forditni.

Var. *Coffio*. Forr. Forrás, Foralás. Fővés.

Kafavar, *das Kochen der Grütze*. Káfa forrás, Káfa fővés.

— Pivovar, *das Bierbrauen*. Serforrás. Serfőzés.

Szolovar. *Salzfiederey*. Sőforrás. Sőfőzés.

Vetfer. *Vespera*. Vetsérnye.

Tainaj: vetferja. *Sacra coena*. Urvatforája.

Vetsernája rabota, *die Abendarbeit*. Vetsérnyei rabota.

Vofzkrefzenje. *Sontag*. Vofárnap.

* Virs. *Rythmus*. Reim. Vers.

Vdova. *Vidua*.

Obdovjety. *Orbari conjuge*. Ovdvety. Odvegy. özvegy.

Vina. *Culpa*. *Crimen*. Vün. Bün: Vétek.

Vafzilke. *Basilicum*. Bisziok.

Vorona. Voronka, *die Krähe*. Varju.

Vor. *Dieb*. Or. Orgazda. Tolvaj.

Vorovszkoi Kljuts, *der Diebschlüssel*. Or-Kults. Orozkodo.

Versa, *die Fischreuse*. ein *Fischkorb*. Varfa. Veszözöböl font háló.

Vodka. *Vinum adustum*. Vodka. Votka.

Vkolatfivaty. *Einzwingen*. *Flechten*. öszvekalátfolni. öszve fonni.

Vazik. *Eiskeffel*. *La cuvette*. Fazik. Fazék.

Vid, *das Augenmerk*, *Bild*, *Mine*, *das Gesicht*. Vigy. ügy.

Vidék. Mefzfe-látás. Az ügyes ember a'dologra jól vigyel (Szekelyes).

Voro'seja. *Venefica*. Saga. [Vuru'slo. Kurn'slo.

[Vará'slo. Boszorkány.

Vra'su.

Voro'su. } *Ich zaubere*. Vará'solok. Bűvölük-bájolok.

Voro'sity. *Zaubern*. Vará'solni. Bűvölni-bájolni.

Voro'senije. Vra'sba. Obvoro'senije. *Zauberey*. Vará'slás. Bűvölés-bajolás.

Vnuk. Vnutsek, *der Enkel*. Unutsek. Unoka.

Vefzlo. *Remus*. Evező.

Vivikhnenije. *Luxatio*. *Viknamodás*. Fitzamodás.

Vjanuty. *Marcere*. *Verwelken*. Vonjadni. Fonnyadni.

Vengrin. *Ungar*. *Ungarus*. Magyar.

Vengerfzki. *Ungarisch*. *Ungarice*. Magyarul. *Perperam ad-*
dita est litera H, ab iis, qui Ungaros cum Hunnis
falso permiscabant.

Vocabu-

Vocabularium Slaviano - Serbico - Germanico - Hungaricum comparativum.

- Alkanije. Jalkanije. *Esuritio*. Nyalánkfág. éhség.
 Alkatel. Jalkatel. *Famelicus*. Nyalánk. Ehea.
 Arfin. *Cubitus*. *Ulna*. Sing. Rőf.
 Bagrja. *Purpurfarbe*. Bagarija. Veres színü szijju. Bagaria szijju.
 Beljega, *das Merkmahl*. Béljeg.
 Berda tkalnája. *Weberkamm*. Takáts borda.
 Berlog, *das Lager eines wilden Thiers*. Barlang.
 Bitanga, *der Müßiggänger*. Bitang. Le'fák. Léhültő. Rest. Heverő. Korhel.
 Britva. *Scheermesser*. Beretva.
 Bezkvazno. *Non fermentatus*. Vészkovászú. Elveszett - Kovászú. Kovásztalan. Kovászavesztett.
 Bezjaremni. *Jugo carens*. Vészjáromu. Jármatlan. Jármavesztett.
 Bereza. *Betula*. Borza. *Sambucus*.
 Bitel. *Fufigator*. Botoló.
 Bit. Biti. *Verber*. Bot.
 Bo'sija. *Foenum grascum*. Bo'sér. *Rubia tinctorum*.
 Blazn. *Scandalum*. Parázna'fág. *Adulterium*.
 Broszky. Broszkvina. *Persica arbor*. Baratzk - fa.
 Buben. *Tympanum*. Dob.
 Diak prikazni. *Cancellarius*. Itéllő - Diák. Cancellista.
 Doloto. *Dolabra*. Dolu. Gyalu.
 Dragi. *Preciosus*. Drága.
 Dunai. *Danubius*. Duna. Dunai. *Adj.*
 Delba, *ein Faß*. Debal. Deberke.
 Dobos, *die Trommel*. Dob.
 Dobosar, *der Tambour*. Dobos.
 Dobuju, *ich trommele*. Dobolok.
 Duda. *Bauernpfeife*. Duda. Sip.
 Egulja, *der Aal*. Angolna.
 Edino'senni. *Monogamus*. Egy'sanáju.
 Gantfar. *Locus fingendi fasa figulina*. Kantso tfináló műhely.
 Gantfarni. *Figulinus*. Kantfós. Fazakas.
 Gaffi. *Unterhosen*. Gatya.
 Gaid. *Dudelsack*. Gajdolo. Dudolo. Duda.
 Gorjeni, *das Brennen*. Gerjedni. Gyuladni.
 Gorju, *ich brenn*. Gerjedek.
 Gorjatsezt, *Hitze*. *Hefigkeit*. Gerjedés.

Gudilo,

Gudilo, *die Geige*. Hegedülő. Hegedű.
 Gudetz, *der Geiger*. Hegedűs.
 Glagolanije. *Sermocinatio*. Galagyolás.
 Glagoju. *Loquor*. Galagyolok.
 Glagolni. *Loquax*. Galagyolo.
 Gluchota. *Surditas*. Sükhet. Sükettség.
 Gnusz. *Fastidium*.
 Gnuszni. *Abominabilis*. Fedus. Gonosz.
 Gornetz. *Catefactorium*. Kementze. *Germentze*.
 Goszt. *Hospes*. }
 Goszpod. Dominus. } Gazda.
 Grad. Ograd. *Garten*. Kert.
 Grezni. Grozd. *Racemus*. Gerezd.
 Gremit. *Tonat*. *Sonat*. *Resonat*. Rémit. Mendörög. Ijeszt.
 Grozdetz. *Racemulus*. Gerezdetske.
 Gromada. *Acervus*. Gramáda. Garmada. Rakás. Kazal.
 Grjazni. *Lutulentus*. Garázna. Motskolodo. Fertelmes. Ve-
 szekedő.
 Greda. *Trabs*. Gerenda.
 Gu's. *Funis*. Gu's. Pating. Kötél.
 Igrats, *ein Tänzer*. Ugráts. Ugrántfolo. Tántzos.
 Iva. *Weide*. Vüz. Füz.
 Izvarjaju, *ich koche ab*. Forázom. Forralom.
 Izvjadanije. *die Verwelkung*. Vjadás. Fonjadás.
 Izgaga. *Nausea*. *Cholera*. Izgága. Baj. Tífömr. Unalom.
 Akadály.
 Irkha. *Pellis ovina depilis*. Irha.
 Kalats, *eine Art Weißbrod*. Kaláts.
 Kanjuk. *Milvius*. Kánya.
 Kalitka, *eine kleine Pforte bey einer größern*. Kalitzka.
 Kamara. *Camera*. Kamara.
 Kapa. *Haube*. Mütze. Barát kápa.
 Kazna. *Aerarium*. Kazal. Tár. Kints-tár.
 Kaznár. *Thesaurarius*. Kaznár. Kintstarto. Kazalra ügyelő.
 Koptsa, *die Hastel*. Kapots.
 Kopito, *die Hufe eines Pferdes*.
 — — *Branchia piscium*. Kopotyü, az halaknál.
 Khegeda. *Geige*. Hegedű.
 Khegedus, *der Geiger*. Hegedűs.
 Korma. Kormilo. *Ruder*. Kormány,
 Korol. }
 Kral. } König. Király.

Kort-

Kortlag. *Topf*. Korso. Fazék.
 Kortsju. *Contraho*. Kortsojázom. Alá-'s-felhuzom.
 Korts. *Krampf*. Görts.
 Kofza. Kofzars, *die Sense, der Meher*. Kafza. Kafzás.
 Kofzm, *die Zotte, die Haarzotten*. Lanugo. *Hirsutia*. Kofz-
 mo. Kofz.
 Kofzmat. *Hirsutus*. Kofzos. Borzos.
 Kotzka. Kofztk. *Tessera*. Würfel. Kotzka.
 Kotfan. *Kohlkopf*. Kotfán. Káposzta-fő.
 Kotfije, *der Wagen*. Kotsi.
 Kofaritz, *der Korb*. Kofárka.
 Krai, *der Rand*. Margo. Karéj.
 * Krupa. *Kraupen*. Graupen. Korpa.
 Kutska, *die Bütze*. Kutya. Kutyó.
 Kutse, *die Hündinn*. Kutya. Kutyó.
 Khodak. *Viator*. Kotyáfzo.
 Kljepalo. *Crepitaculum*. Kelepelő.
 Klin. *Cuneus*. Klintfik. *Cuneolus*. Kilints.
 Kljátfa. *Equa*. Kantza.
 Knot. *Ellichnium*. Kanót. Gyértya-bél.
 Kovél. *Canis masculus*. Kopo.
 Kováts. *Faber ferrarius*. Kováts.
 Kovér. *Tapes utrinque villosus*. Kövér. Vastag. Buja váczon.
 Tömött.
 Koldun.] *Augur*. Magus. [Koldus.
 Volkhv.] [Bölts.
 Kopaju. *Fodio*. Kapálok.
 Korma. *Gubernaculum*. Kormány.
 Kormlenije. *Directio*. Kormányozás.
 Kotor. *Rixa*. Kotorjuszja. *Rixor*. Kotzódóm. Kötödóm.
 Lebed. *Olor*. Leba. Liba. Lud (*Anser*).
 Lep. *Viscus*. Lép.
 Leplju. *Agglutino*. Lépezem. Ragasztom. Lépefitem.
 Lialo. Nalivka. *Infundibulum*. Liju. Livu. Töltér.
 Lodka. *Navicula*. *Cymba*. Ladik.
 Legen. *Waschschüssel*. Légej. *Wasserfäßchen*.
 Lepina, *ein Kuchen*. Lepény.
 Leptir, *der Schmetterling*. Lepke. Pille. Pillango.
 Lobda. *Atriplex*. Laboda.
 Lo's. Lüge. Lots-fets. Hazug.
 Lopta, *der Ball*. Lopta.
 Moguta. *Potentia*. Magosfág.

Mogutni.

Mogutni. Premogutstvenni. *Potens. Praepotens. Magos.*
Hatalmas. Nagy.

Maimui, *der Affe.* Majom.

* Majur. *Majerhoff.* Major.

Matsak. *Marska. der Kater.* Matska.

Matsitza, *die junge Katze.* Matskátska.

Meszar, *der Fleischhacker.* Mézárós.

Meszarnitza. *Fleischbank.* Mézárászék.

Moruna. *Hausen.* Viza.

— -- *Murena.* Márna.

Musitza, *die Fliege.* Muslitza.

Miza. *Landgut.* Mező. Feld.

Mjeritel, *der Messer. Ausmesser.* Mérető. Mérő.

Mjeritza, *die Metzze.* Mertze. Mérték. Véka. Mérő. Köből.

Nagavitz. *Caligae.* Nagrág. Nadrág.

Nafzeljaju. *Colonium deduco. Fundo. Aedifico.* Náfzolodom.
Iparkodom.

Nafzelitel. *Coloniae deductor. Conditor. Architectus.* Náfz-
nagy. Náfzolodo.

Nebliitza. *Homo vilis.* Nebelgő. Helytelenkedő.

Nebre'fénije. *Negligentia.* Nebelgés. Henyélés.

Orats. *Agricola.* Arato. Szánto-vető.

Ofzten. *Stimulus.* ösztön.

O'seg. *Rutabulum.* A'sag.

Okolni. *Circularis.* Akol. Kerítés.

Ofznova tkálnája. *Stamen. Licia.* Mellyék az ofztova'tába.
Eintrag.

Ofznováel. *Fundator.* Ofztovátás. Takáts. Valamit jorend-
be szedő

Ofznovuju-kroszna. *Intendo flamina jugo.* Ofztovátához ké-
szítem a fonalat. Felvetem. Nyíltbe, bordába fogom.

Ofztroga konfzkaja. *Calcar. Stimulus.*

-- -- *Flagellum.* Ostor.

Obavatel. *Praestigiator.* Bájolo. Bűvös-bajos.

Obavaju. *Incanto.* Bájolom. Boszorkanyozom. Meg-vesztem.

Obfzilaju. Pofzilaju. *Circummitto.* Elfzilálok. Elofzlatom.
Szeljel hányom.

Ob'sora, *der Freffer.* Obsolo. Hapfolo. Mohon faldoklo.

Obolgatel. *Calumniator.* Bolgatag. Félelzü. Hazudozo. Rá-
galmazó.

Ogortfiti. *Erbittern.* Keferitni.

Okajannik. Okajanni. *Ruchlos.* Kaján ember. Gonofz. Isten-
telen.

Y

Okov,

- Okov, *die Fessel*. Béko.
 Omerzaju. *Nauseo*. Tšömörzöm. Tšömörlöm.
 Omerzenije. *Nauseo*. Tšömörzés. Tšömörlés.
 Ofajavajuszja, *ich bin enthaltfam*. Sajnálom. Kiméllem.
 Ofajanije. *Enthaltfamkeit*, Sajnálás. Maga megtartoztatás.
 Pava. Pavo. Páva.
 Pazarity. *Kaufen*.
 — — *Verschwenden*. Pazérolni.
 Pazar. *Jahrmarkt*. Vafár. Pazér. Pazérlo. *Verschwender*.
 Pamuk. *Baumwolle*. Pamuk. Pamut.
 Pantlika, *das Band*. Pántlika.
 Paprika, *der türkische Pfeffer*. Paprika,
 Paputsa. *Pantoffel*. Paputs.
 Papusa, *ein Bund Blättertoback*. Papusa.
 Parenijé, *das Baden*. Feredés. Párolás.
 Patzov, *die Ratze*. Patz - egér.
 Pefztrug. *Forelle*. Pifztrang.
 Pefts. Petska, *der Ofen*. Pes. PodpeftsNIK. A'pes megett.
 Pila. Säge. Pilész. Firész. Fűrész.
 Pleva, *die Spreu*. Polyva. Pelyva.
 Poviti, *das Kind einfaschen*. Poválni. Polálni. Pokálni.
 Pogátfa. *Fladen*. Kuchen. Pogátfa.
 Pole'senije. }
 Polo'sennaja. } *ein untergelegtes Ey*. Pala'sna.
 Podonink, *das Mehlfafz*. Bodon. Sajtár. Ka'rtos. Bodonka.
 Podpazukha. *Stelle unter dem Arm*. Pálha.
 Podusztitel, *ein heiml. Anflister*. Úszito. őszönözö. Kifztető.
 Podiszkatel, *ein heimlicher Nachsteller*. Iszkitélö.
 Iszkanije, *das Bestreben, das Suchen*. Iszkitélés.
 Iparkodás.
 Pokol, *der Stich*.
 — — *die Hölle*. Pokol.
 Pokrov. Pokrovatz. *ein Kotzen, eine wollene Decke, womit man die Pferde bedeckt*. Pokrotz.
 Pola, *die halbe Seite am Kleide*.
 Fascia, *die Faschen*. Pola - kötö.
 Politza, *das Gestell, wo das Geschirr gehalten wird*. Poltz.
 Poltzika.
 Pop. *Priester*. Pap.
 Porta, *die ottomannische Pforte*. Porta.
 Szelenije. }
 Poszelenije. } *Pflanzstadt*. Colonia. 'Sellérfég.
 Poszeljannik. *Colonus, ein Bauer, der das Feld baut*. 'Sellér.
 Pa.

- Pofztava, *das Unterfutter*. Pofzto, *ein Tuch*.
 Pokhleuka. Polivka, *die Suppe*. Poléka. Lév. Lévke. Levetske.
 — — Levak. *Trichter*. Lév fziürö. Lévu. Livu. Liu. Liju.
 Töltfér.
 Potfinaju. *Incipio*. Tfinalom. Hozzáfogok.
 Prigorjeli. *Angebrant*. Pergelt. Kozmás.
 Pritaftiti. *Herbey schleppen*. Tafzitni. Hurtzolni.
 Put, *die Straße*. Ut.
 Pafu. *Agricolor*. Aro. Afok. Szántok.
 Pélen. *Fascia*. Póla.
 Piljuk. *Milvius*. ölyv. ülü.
 Povot. *Pugna*. *Verbera*. Pofozás. Verés.
 Povit. *Verberatus*. Pofozott.
 Podoinnik. *Multra*. Bodon. Bodonka. Sajtár.
 Poloi. *Pulegium*. Polé.
 Ponjava. *Syndon*. Ponyva. Gyolts. Váízon.
 Porofen. *Pulverulentus*. Poros.
 Porofu. *Pulvero*. Porozom.
 Pofzosnik. *Virgulam gerens*. *Sceptriger*. Vefzfzö.
 Prazdnofzlovni. *Vaniloquus*.
 Prazdnofzta. *Otium*.
 Prazden. *Otiosus*. } Parázna. Paráznafág. Trágárfág.
 Predvkufzitel. *Praegustator*. Koftolo.
 Preszmikajufzja. *Repo*. Mázskálok.
 Pretikaju. *Impedio*. *Praepedio*. Trkátsolok. Meg-tikkadok.
 Pretikanije. *Offendiculum*. *Praepedimentum*. Tikkadás.
 Prifzkaju. *Aspergo*. Piritskélem. Fetskendem.
 Puskar. *Librator*. Puskás.
 Pjenjáz. *Pensa*. *Pecunia*. Pénz.
 Pritvor. *Vorhalle*. Pitvar.
 Provo'fately, *der Begleiter*. Vezetel. Vezeték. Vezetö.
 Provoziti. Provezti. *Vorbeyführen*. *Durchführen*. Vezetni.
 Protifzfaju. *Ich putze aus*. Kitisztálom.
 Protifzfítiti. *Ausputzen*. Kitisztitni.
 Profletz, *ein Durchwanderer*.
 Pjefii, *zu Fuß gehen*. } Pefletö.
 Prud, *der Strand*. Sandbank. Porond.
 Pra'fenije, *das Röften*, *Backen im Butter*. Per'felés. Pergelés.
 Por'folás. Por'fólo. Róftölés. Rántás.
 Pukbloft. *Geschwulft* Pokol-var.
 Pukhov. *Pflaumfedern*. Puha. Pihe.
 Pjatok. *Freitag*. Péntek.
 Rab. *Knecht*. *Leibseigener*. *Sclav*. Rab. Szolga. Jobbágy.

- Razpiliti. *Von einander sägen, pfeilen.* Ráspolozni. Refzelni.
 Repa, *die Rube.* Répa.
 Rizovanije. *das Zeichnen.* Rajzolás.
 Rogatka. *Schlagbaum.* Gát.
 Roiti, *die Franzen.* Rojt.
 Rakita, *die Weide.* Rakottya. Rekettye.
 Ruda, *die Stange.* Rud.
 Rikanije, *das Brüllen.* Rikkantás. Ordítás.
 Rjezetz. *Schnitthobel der Buchbinder.* Refzelő.
 Rjad, *die Reihe.* Rend.
 Rjadom, *nach der Reihe.* Rendre. Rendel.
 Raztisztaju. *Expurgo.* Kitisztálom.
 Repennik. *Pseudobunion.* Reptsen.
 Rétka. *Raphanus.* Retek.
 Rov. Riju. *Fodio.* Rovom. Rojja. Vájom. Ásom.
 Rov. Rovik. *Fossula.* Rovás. Áfás.
 Ropta. *Murmuratio.* Roppantás.
 Roptátel. *Murmurator.* Roppanto. Iármázo.
 Rukovoditel. *Veditel. Manudaktor.* Vezető.
 Rutska. *Urna.* Rotska.
 Saika, *ein Wassergeschirr.* Sajka. Sajtár.
 Sal. *Aberwitz.* Tsal. Tsalás. Tsalárdfág.
 Saliti. *Muthwillig seyn. Tändeln.* Tsalni. Tsalatni.
 Sator. *Tentorium. Zelt.* Sátor.
 Sepelju. *Ich lispelle.* Sejpeskedem.
 Sipak. *Hetschepetsche. Cynosbatos.* Sipke. Tšipke gyümöls.
 Siplju. *Ich zische.* Sipolok.
 Sire. Siroki. *Breit. Dicht. Spissus.* Sürü. Plur. Sürük.
 Slivovitza, *der Zwetschen-Branntwein.* Szlivovitza. Szilva
 pálinka.
 Sor. *Reihe.* Sor.
 Sut. *Kahl.*
 — *Ohne Horn. Non cornutus.* Suta.
 Stfekotlivi. *Kitzelicht.* Tšiklandós.
 Selk. *Sericum.* Selyem.
 Sapetsu. *Balbutio.* Sejpeskedem.
 Sajanije. Olajanije. *Continentia. Moderatio. Abstinencia.* Saj-
 nálás. Kimélés. Mértékleteség.
 Osajavajuzja. *Abstineo.* Sajnálom. Mértékleteskedem.
 Stšávstvo. *Pigrities.*
 Stšávstvuju. *Pigror.* Tšávába ülök. Heverek.
 Stšavél. *Oxalis. Lapatum.* Tšáváto fü.
 Stšukót. *Streptus.* Zakatlás.

Stfukotju. *Strepo*. Zakatlok.
 'Saljeju, *ich bedauere*. Sajnálom.
 'Svali, *das Gebiß am Zaum*. Zavali. Zabola.
 'Sdral.] *der Kranich*. Daru. 'Saruv.
 'Suroavl.]
 'Sivo. *Lebhaft*. 'Sibongo. Nyti'sgö. Serény. Fürge. Fura.
 'Sir. *der Eichel*. Tfer.
 'Su'fukajn *ich summe* Sufogok. Suttogok.
 'Sabaju. *Manduco*. Habfolok.
 'Salova. 'Saloba *Querimonia*. 'Simb.
 'Sarovna. *Aheneum*. 'Serpenyö.
 'Senotska. *Muliercula*. Afzfzonyotska.
 'Serd. *Phalanx*. Sereg.
 Szabov. Szapo'snik, *der Schneider*. Szabo.
 Szamka, *das Weibchen*. Afzfzanka.
 Szani. Szanki, *der Schlitten*. Szán. Szánk.
 Szapun. Sapo. Szappan.
 Szvizztanije, *das Pfeifen*. Pifzfzentes. Süvöltés.
 Szvikhnuti. Szvizznuti. *Verrenken*. Fitzamodni. Fitzamitni.
 Szvod, *das Gewölbe*. Bót. Bolt.
 Szvjetitel. *Leuchter*. *Illuminans*. Szvjetilnik. *Lampas*. *Lucerna*. Szövétnek.
 Szedmigradzka fztrana. *Siebenbürgen*. Hétváru ország.
 Sziromakh, *ein Armer*. Szirimány.
 Szirota, *das Weifenkind*. Sirato.
 Szkakanije, *das Springen*. Szökés.
 Szkakats. Szkakatelni, *ein Springer*. Szökö. Szökéts. Szökétfelő.
 Szkvoretz, *der Staar*. Szkvoregély. Seregély.
 Szlama. Stroh. Szalma.
 Szlanina. *Speck*. Szalonna.
 Szloi, *eine Schicht*. Stratum. Szeloi. Szelet. Rét.
 Szmrtsak, *der Erdschwamm*. Szömörtfök.
 Szoba, *das Zimmer*. Szoba.
 Szofzu, *ich fauge*. Szopom. Szivom.
 Sztiralka, *ein Wischlappen*. Törölközö. Törlö.
 Szudoroga, *der Krampf*. Sngorodás.
 Szuknja. *Unterrock der Weiber*. Szoknya.
 Szunduk. Szofzjek. *Vas frumentarium*. *Der Kasten*. Szufzék.
 Szurguts. *Siegellack*. Szurkos. Szurok.
 Szu'fa. *Trockenheit*. Afzfu. Afzfzufág.
 Szufilo, *eine Kammer zum trocknen*. Afzalo.
 Szivorotka, *der Molken*. Savo.

Szadok. *Hortulus*.

— -- *Tilia*. Szádok fa. Hárs-fa.

Szaratzin. *Saracenus*. Szeretfen.

Szvérfcs. *Cicada*. Prrütfök.

Szeljenije. *Villa*. *Habitatio*.

Szelni. Szeljannik. Prefselen. *Villicus*. *Transmigratus*. 'Sel-
lér. Lakó.

Szilok. *Laqueus*.

— -- *Festuca*. *Frustulum*. Szilak. Szilakba szakad. Porrá
törik, romlik.

Szikera. *Starkes Getränk*. *Spirituosum*. *Meracum*. Sikeres.
Plasticum.

Szkopézt. *Castratus*. *Eunuchus*. Kopatz. Kopár szokott lenni
az Herélt-

Szkori. *Celer*. *Velox*. Seriny. Serény.

Szkrinka. *Scrinium*. Szekréne.

Szkutiváju. *Tumulo*. Kutulok. Vajok. Kapálok.

Szladki. *Mullus*. Szalad. élesztő. Serseprő. Kovász.

Szlovetsko. *Vocula*. Szavatska.

Szmetlje. *Sordes*. Szemét.

Szmjesni. *Ridibundus*.

Szmjesu. *Risum moueo* } Mofojgok.

Szmjesulzja. *Rideo* }

Szobáka. } *Canis*. [Kopo.

Pefz. } [Betze, eine Bätze.

Szobátska. *Catellus*. Kopotska.

Szobiratel dene'snikh po borov. *Coactor*. *Quaestor*. *Executor*.

Biro. Dulo. Portio. fzedő. Adofzedő.

Szofzjéd. *Vicinus*. Szomszéd.

Szokha. *Aratrum*. Szekér. *Carrus*.

Szotfinjaju. *Construo*. Tfináalom.

Szotfinitel. *Constructor*. Tfinálo.

Szporo. *Largiter*. Szapora. Böv.

Szramni. *Pudicus*. Szemérmes.

Szramno. *Cum pudore*. Szemérmesenn.

Szram. *Szramota*. *Pudor*. Szemérem.

Szramni. *Vulva*. Szemérem test.

Szreda. *Dies mercuri*. Szereda.

Szrok. *Intervallum*. Szor. Szer. Sor. Rend.

Szofzu. *Sugo*. Szopom. Szivom.

Sztávetz. *Scutella*. Tál.

Sztartfeszvujju. *Seniliter ago*. Törttyofskodom. Tfofzogok.
Tojófkodom.

Szte-

- Sztevlo. *Frutex. Caulis.* Tarlo.
 Szkljanaja. *Poculum.*
 Szkljánitza. *Poculum vitreum.* Kantfo. *Klanitfa.*
 Sztiraju. *Detergo.* Töröjje. Törölöm.
 Sztopa. *Vestigium.* Topp. Nyom.
 Szrupaju *Gradior.* Topogok.
 Sztrogalo. Sztrug. *Scalprum fabrile.* Esztergároló. Eszterga.
Drechselbank.
 Szudar. *Sudarium.* Tzudar. A'kinek rongyai *Keßkenö* formá-
 lag lefityegnek.
 Szopernik. *Adversarius.*
 — -- Szopornyitza. *Rotz, eine sehr ansteckende gefährliche*
Krankheit bey Pferden.
 Szurma. *Fumarium. Caminum.* Szurtos. Kormos. Kémény.
 Szurov. *Acer. Severus. Durus.* Szúrós. Kegyetlen. Sértegető.
 Szukhi. *Siccus. Aridus.* Szikkadt. Afzfu. Száraz.
 Szukhóta. *Tabes. Siccitas.* Szikkadtság. Száraz-betegség.
 Szjeku. *Seco.*
 Szjekats. *Secator. Transchierer.* Szakáts. Vagdalo. Mejjesztő.
 Bontzolo. ölö,
 Takar. Tokar. *Tornator.* Esztergáros.
 Taliga, *der Bauernwagen.* Taliga.
 Tambura, *die Zitter.* Tombora. Timbora.
 Tanir. *Teller.* Tányér.
 Tartflug, *der Sack.* Tarsoj. 'Sák. Táská.
 Tafzkaju. *Ich ziehe, schleppe.* Tafzigalom.
 Tvar. *das Geschöpf.* Ter. Teremtény. *Term.*
 Tverd. *Fest.*
 -- -- *die Knie.* Genu. Térd.
 Tvorenije, *die Schöpfung.* Teremtés.
 Tvoretz. *Schöpfer.* Teremtő.
 Tolkati. *Stoßen.* Tolni. Tologatni.
 Tolmatfu. *Ich dolmetsche* Tolmátfolok.
 Topati. Topot, *mit dem Fusse stampfen.* Tapotni. Toppantani.
 Toptanije, *das Freten.* Tapotás.
 Topliju. *Ich heitze ein.*
 Toplenije, *das Einheizen.*
 -- -- *der Zunder.* Toplo. Taplo.
 Toron, *der Thurm.* Torony.
 Tort. *Daemon.* Ort. örtög. ördög.
 Tupo. *Stumpf.* Tompa.
 Tupiti. *Stumpf machen.* Tompitni.
 Tvarog. *Lac coagulatum.* Tarha. Tarho.

- Teletz. *Vitulus*. Tulok.
 Teletzi. Teleci. *Vitulinus*. Tuloki.
 Teploje. Teplota. *Calidum*. Tapló. Taplója. Taplót (*Fomes*).
 Ternije. *Spina*. Tevis. Tövis.
 Tertije. *Tritura*. Törös.
 Tetfa *Fluxio*. Totfa,
 Tisz. *Taxus*. Tisza-fa.
 Tikhonko. *Tacite*. Titkonn.
 Tolmáts. *Interpres*. Tolmáts.
 Tomitel. *Tyrannus Cruciator*.
 — — *Vespillo*. Todtengrüber. Temetö.
 Tjagota. Tjagoszta. *Gravitas Onus*. Tag. *Corpus Mem-*
brum, cujus essentia est ipsa gravitas.
 Tzentár. *Centenarium*. Má'fa (*Maas*),
 — — *Statera*. Kantár.
 Tzjeluju. *Osculor*. Tfalom. *Decipio. Adulor*.
 Tseméritza. *Helleborus*. Tsemert tfinálo. Hánytato.
 Tsemeritsnoje vino. *Helleborites vinum*. Hánytato bor. Tfömör
 ellen valo:
 Tferesnja. *Cerasum*. Tferesnye.
 Tserven. *Ruber*. Tferes. Veres.
 Tservlenju. *Rubefacio*. Tferezem.
 Tseta. *Turma equitum. Acies instructa. Cohors*. Tseta.
 Tsvu *Crista*. Tsova. Bokréta.
 Tsulki. *Calceamenta*. Tzula. Gunya. Ringy-rongy.
 Tzedula. *Zettel*. Tzédula.
 Tzipela. *Schuh*. Tzippellös.
 Tzrep. *Dachziegel*. Tzerép.
 Tzigan. *Zigeuner*. Tzigány.
 Tzabar, *eine Butte*. Tzeber.
 Tzabr. *Satureja*. Tzombor.
 Tzavka. Tzavka, *die Dohle*. Tzóka.
 Tzanak. *Schüffel*. Tzanak. Tál. Tányér. Tsupor.
 Tzaprak. *Schabracke*. Szabrak.
 Tzbanetz, *der Topf. Hafen*. Tzobán. Korso. Légej.
 Tzelik. *Stahl*. Atzél.
 Tserga, *die Hütte der Zigeuner.*
Kotzen, woraus diese Hütte bestehet. Tserge.
Wollene Decke.
 Tsetka. *Bürste*. Etsetke.
 Tfí'fik. *Zeisig*. Tfiz.
 Tfizma. *Stiefel*. Tfizma.
 Tfizmed'fia. *Schuster. Tfizmazia. Ad hanc normam formata*
sunt sequentia:

- Szapund'fia. *Seifenfeder*. Szappanfözd.
- Tfohad'fia. *Tuchweber*. Pofztotfinálo.
- Tfipka. *Spitzen*. Tíipke.
- Tfirka. *Tauch-Ente*.
- — *junge Henne*. Tírke.
- Tfifut, *ein Jude*.
- — *ein Schurke*. Tfifut. Gazember.
- Tfopor.] *die Heerde* [Tfoport.]
- Tforda.] *die Heerde* [Tforda. Gulya.]
- Udol, *ein Thal*. Udu. Udvos. Völgyes.
- Uzengija, *der Steigbiegel*. Kengijel. Kengyel.
- Uzki. *Eng*. Szük.
- Ufzmiriti. *Zähmen*.
- — *Notitia. Amicitia*. Esméret.
- — *Cognoscere. Cicurare*. Esmérkedni.
- UgoloK. *Parvus angulus*. Szugolék.
- Umét. *Quisquiliae*. Szemét.
- Urok. *Vestigal. Tributum*.
- Schlinge. Laqueus*. Urok.
- Ufzmar. *Coriarius*. Timár.
- Zlotvor, *der Feind*. Lator. Gonofz. Artalmas.
- Zamet. *Auskehricht*. Szemét.
- Zapal, *der Bauchschlag bey Pferden*. Zabálás.
- Zatfinaju. *Ich fange an*. Tfinálo. Kezdem.
- Zatfinatal. *Urheber*. Tfinálo. Teremtő.
- Zatfinajaju. *Ich mache zu*. Bétfinálo.
- Zob, *der Haber*. Zab.
- Zubok, *das Zänchen*.
- der Schenkel der Vögel*. Tzubok. Tzubák.
- Zapor. *Zatvor. Pessulus. Clausura*. Zár.
- Zatvornik. *Monachus. Anachoreta*.
- Zaróndik. Szarándok. Zárkozvaélő. Remete.
- Zep *Crumena*. 'Seb.
- Jabednik, *ein Zungendrejcher*. Ebegő.
- Jafzli, *die Grippe*. Jáfzol.
- Jao! *Weh mir!* Jaj!
- Javor. *Acer*. Jávör. Juhar-fa.
- Jarem. *Jugum*. Járom.
- Jaremni vol. *Jugalis bos*. Járomi. Ja'rmas ökör.
- Junitza. *Juvenka*. Tintozta. Tinotska.
- Junofa. *Adolefcens*. Inas. Legény.
- Junótka. *Puella*. Inafka. Szolgálotska.
- Valov, *der Trog*. Vállu.

Valjanije, *das Walken*. Ványolás.
 Valjalnja, *die Walkemühle*. Ványolo.
 Vdovetz, *der Witwer*. Odvetz. özvegy.
 Veszlo, *das Ruder*. Evező.
 Vests, *ein Ding*. Res. Test (*Corpus*).
 Vzor, *der Blick*. Vezér (*Dux*).
 Vitez, *ein Held*. Vitéz.
 Vlagaliffse *Futteral*. *Scheide*. *Vagina*. Valaga. *Vagina uteri*.
 Voditel. *Führer*. Vedetö. Vezetö.
 Vodonosz. *Gießkanne*. Bodon. Bodonka. Kártos. Sajtár. Kantso.
 Vratsaricza *Venefica*. Saga. Vará'slo. Boszorkány.
 Vrats, *der Arzt*. Vrus. Úrus. Vará's. Vará'slo. Kuru'slo.
 Vajalo. *Scalprum* Vájo. Vájkáló. Mettzö. Vészö.
 Vajanije. *Sculptura*. Vájas Mettzés.
 Vajatel. *Sculptor*. Vájo. Mettzö.
 Vajaju. *Sculpo*. Vájom. Mettzem. Véfem.
 Värenije. *Cottio* Párolas. Foralás.
 Várja. *Coquo*. Párolom.
 Razvarjaju. Forázom. Párolom.
 Varjanije. *Expectatio*. Várás. Várja.
 Vetsfernja *Vespertinae praeces*. Vetsfernye.
 Vifzki. *Tempora, die Schläfe*. Vafzki. Vakfzem.
 Vor. *Fur*. Or.
 Voruju. *Furor*. Orozok.
 Voro'seja. } *Magus*. *Augur*. {Vará'slo.
 Volkhv. } } Bólts (*Sapiens*).
 Volsevfztvo. *Magia*. Bóltsfég (*Sapientia*).

Vocabularium Bohemico-Latino-Hungaricum comparativum.

Antek. *Trama, der Eintrag*. Ontok.
 Almuzna. *Elemosyna*. Alami'sna.
 Baereg. *Ufer*. Part.
 * Bassita. *Munimentum*. *Bastion*. Báftya.
 Bauda. } *Zelt*. *Scena* } Buda.
 Zatrenej. } } Sátor.
 Bednár. *Binder*. Bodnár.
 Bez. *Sambucus*. Bozza. Borza.
 Birmowänj. *Confirmatio*. Bérmalás.
 Biskup. *Episcopus*. Püspök.

Bol.

Bol. *Schmerz*. Baj.
 Bilyna. *Hyosciamus*. Bilin. Belind.
 Broškew. Breskew. *Perficum malum*. Baratzk.
 Blag. Blago. *Felix*. Boldog (*Balog*).
 Buzvkan. *Clava*. Buzogány. Boty. *Pero*. Botskor.
 Cecek. *Mamma*. Cšecs Cšecsek.
 Cep. *Tribulum*. *Dreschflegel*. Cšép.
 Chalupa. *Hütte*. Kaliba.
 Chodecky odew. *Cento*. *Lumpen*. Czondra.
 Chyba. *Error*. Hiba.
 Chibiti. *Errare*. Hibitni. Hibazni.
 Chlupaty. *Villosus*. Cjapotas. Gyapottas. Gyapjas.
 Cykán. *Zingarus*. Czigány.
 Czech. Cšech. *Boïmus*. Cšeh.
 Celed. *Familia*. Cšeléd.
 Cin. *Facinus*. Cšinna, tette van.
 Cifty. *Purus*. Tifzta.
 Ctwrtek. *Dies Jovis*. Cšötörtök.
 Cupryna. Cuprynka. *Haarlocke*. Cšutri-haj. űjtök.
 Chlup. *Lana*. Gyapju. Gyep. Owce chlupata. *Ovis lanuginosa*.
 Glapatas. Gšapatas. Gyapjas-juh.
 Deška. *Tabula*. Dešzka.
 Debell *Dick*. Debella. Deberke.
 Dlato. *Caelum*. Gyalu.
 Došti. *Satis*. *Abunde*. Došztig.
 Drobiti. *Minuere*. Darabolni.
 Droby. *Minutus*. Darab. Apro.
 Dunag. *Danubius*. Duna.
 Djzka. *Mulstrale*. Dé'ska. Dé'sa.
 Džban. *Urceus*. Tšobán.
 Facalit. *Linteolum*. Patyolat. *Italice*. Facioletto. *Fátyol*.
 * Fakle. *Fackel*. *Fax*. Fáklya.
 Forman. *Fuhrmann*. Furmányos. Fuváros.
 Fuhra, *die Fuhr*. *Vestura*. Fuvár.
 Gbel. *Situla*. Kübel. Köböl.
 Gehlitze. *Ononis*. Iglitze tövis.
 Gešterka. *Eidex*. *Lacerta*. Gyék (In compendio hist. nat. germanico *Cl. Blumenbach* nominatur species *Lacertarum* 7. *Lacerta Gecko* quae est *Stellio* vel *Scaurus* veterum. Haec denominatio, et hungarica *Gyék*, ex eodem fonte promanasse videntur).
 Geltná. *Urceus mustarius*. Geléta.
 Gircha. *Aluta*. Irha.

Gir-

- Girchar. *Weisgärber* Irhás.
 Gollar. *Amiculum. Collare. Brustkleid.* } Gallér.
 Kollar, ein Goller. Rock ohne Aermel. }
 Hädka. *Contentio.* Had.
 Hlas. *Sonus* Stimme. Hallás (*Auditus*).
 Hmozdici. *Quassare. Schütteln.* Mozditni.
 Hon, ein Joch-Feld *Jugerum.* Hold-föld.
 Hrube chatrne sukno. *Grobes schlechtes Tuch.* Huruba. Po-
 krotzral fedett kaliba.
 Hrubi. *Crassus.* Groh.
 Hrašťé. *Gebüsch. Frutex.* Haraszt. Előjövés. Új kaposzta level.
 Hrebenar. *Pectinarius.* Gerebenes.
 Hrib. *Boletus.* Hiribi gomba.
 Hudec. *Fidicen.* Hedegüs.
 Kabat. *Thorax.* Kabát.
 Kachna. *Ente. Anas.* Kácsa.
 Kacer. *Anas mas. Enterich.* Gácsér.
 Kacyr. *Ketzer. Haereticus.* Kaczér. Kaczérul velékedő, 's
 beszéllő Eretnek.
 Kad. *Cadus. Lacus.* Kád.
 Kalamar. *Atramentarium.* Kalamáris.
 Kanek. *Verres. Verschnittener Eber.* Kan.
 Karabac. *Scutica. Flagellum.* Korbács.
 Kane. *Vultur, der Geyer.* Kánya.
 Kawka. *Monedula.* Csóka.
 Kaukol. *Zizania.* Konkoly.
 Krmiti. *Mästen.* Kövérítni.
 Krmenj. *Mästung.* Kövérmény. Kövérítés. Hizlalás.
 Klamar. *Mendax.* Kalmár. *Quaestor.* Kaufmann.
 Klas. *Spica.* Kalász. Búza-fő.
 Klubati. *Cavare.* Kuvad a' dio, Kuvasztani, Koppasztani.
 Knjha (*Russ. Kniga*). *Liber.* Könyv.
 Kocj *Auriga.* Kocsis.
 Kolotati. *Agitare.* Kalandozni.
 Kolo. *Rad.* Küllő. Kűvő. Kerék.
 Kolomáz. *Wagenschmier. Axungia.* Kolomáz. Kerék-máz.
 Kozka. *Capella.* Kecze.
 Komornjk. *Camerarius.* Komornyik.
 Kamjuka. *Fornacula.* Kemencze.
 Klyh. *Gluten. Papp.* Kilih. Csűríz.
 Kord. *Gladius.* Kard.
 Kopaná-sül. *Fossilis sal* (Kopanya. *Cranium fossile*).
 Kopac. *Fossor.* Gräber. Kapás.

Korec.

- Korec. *Modius*. $\frac{7}{8}$ Scheffel. Koretz.
 Koff. *Cophinus*. Kas. Kofár.
 Kostovati. *Gustare*. Kostolní.
 Kostovany. *Gustatus*. Kostolvány. Kostolás.
 Koffut. *Hircus*. Kos.
 Kow. *Metall*. Köve. Kő. értz-kő.
 Kozessnjk. *Pellio*. Zöfnik. Szöts.
 Kramar. *Krämer*. Kalmár.
 Krahulec. *Stoßvogel*. *Accipiter*. Karuly.
 Kreycar. *Cruziger*. *Kreuzer*. Krejczár. Krajczár.
 Kuba. *Langer Pelz* *Wid'chur* Guba.
 * Kuraze. *Courage*. *Audacia*. Kurá'fi. Bátorfág. Mérészfég.
 Kukruc. *Mays*. *Türkischer Weizen*. Kukuricza. Törökbuza.
 Tengeri. Málté.
 Kus. *Pars*. Kis Darab.
 Kus kleba, *ein Stück Brodt* Kis kenyér.
 Kuzek. *Rocken*. *Colus*. Gu'faj.
 Kwafyti. *Epulari*. *Verpraffen* Keveffitni. Vesztegetni.
 Kwafytel. *Schlemmer* *Nepotator*. Keveffitő. Pazérlo.
 Kyfely. *Accidus*. Keserű.
 Lantka. *Pupa*, *eine Docke* Lánka. Léányka.
 Laupiti. *Pflündern*. Lopatni. Lopni.
 Laupez. *Raptum*. *Spoilium*. Lopás. Ragadomány.
 Lat. *Latte*. *Tigillum*. Létz.
 Left. *Dolus* *Hinterlist*. Fortel. Les.
 Les. *Silva*. Les. Les-be állani. Les-be vadászni.
 Lezác. *Nichtswürdiger Mensch*. Le'sák. Henye. Léhütő.
 Lig. *Montis devexum*. Liget.
 Licka. *Laqueus*. Kaliczka. Kelepcze.
 Lelek. *Corvus nocturnus*.
Anima. *Geist*. *Geistererscheinung*. Lélek. Fejér-ember. *Terriculamentum*.
 Lodicka. Lodka. } *Navicula*. [Ladikotska. Ladik.
 Clunek. } [Csolnak.
 Lot. *Lat. Semuncia* Lot.
 Medenice. *Pelvis* Medencze.
 Megdlo. *Smegma*. *Seife*, *und alles, was saubert*. Mo'sdo.
 Fejeritő. Kendődzö.
 Merenj. *Dimensio* Mérés.
 Mjza. *Mélligo*. *Saft des Baumes*. Mezge.
 Mjle. *Meile* Mél-föld.
 Mlinár. *Molitor*. Molnár.
 Moteyl. *Papilio*. Métély. Hernyo. Bogár. Féreg.

Mráz.

- Mráz. *Frost*. Zozmaráz.
 Mrkew. *Daucus carota*. Murok.
 Mrwa. *Dünger*. *Mist*. *Festuca*. *Stoppel*. Murva. Széna mur-
 va. Széna töredék. száka.
 Musy. *Oportet*. *Debet*. *Es muß*. Mufzi.
 Mjsa. *Campus*. *Desertum*. Mező.
 Nádra. *Sinus*, *der Busen*. Nádra. Nádrája. *Uterus*. *Vagina*
uteri.
 Nátha. *Diaria Febris*. Nátha. *Catharrus*.
 Nemeç. *Germanus*. Német.
 Nemy. *Mutus*. Néma.
 Nezbedny. *Imperitus* Nebelgö.
 Noha. *Pes*.
 Nohavice. Nogawice. *Caligae*. Nagrag. Nadrág.
 Nysspule. *Mispel*. Nafzpolya.
 Objle. Obilj. *Fru mentum*. Gabona.
 Objlna bél. *Ador*. *Kraft-Mehl*. Gabona-bél. Lifzt-lang.
 Objlna kassna. *Getreide-Kasten*. Gabona Kas. Gabonás.
 Objlna lopat. *Frucht-Schaufel*. Gabona lapát.
 Objlny snop. *Merges*. Gabona kéve.
 Obnazeny. *Nudus*. Nazitelen. Mezitelen.
 Ob'fazenj. *Textus*, *das Weben*. Vázen. Vászón.
 Obéd. *Prandium* Ebéd.
 Obéd knešky. *Coena domini*. Ur ebédje. Urvatforája.
 Obr. *Gigas*. *Riese*. Oriás. Obriás.
 Obrok. *Pahulum*. *Futter*. Abrak.
 Obzerny. *Edax*. Obfólo. Hapfólo.
 Oblauk *Fornix*. Ablak (*Fenestra*).
 Ocel. *Chalybs*. Aczél,
 Olei. *Oleum*. Olaj.
 Oharka. *Mucus*. Hártya. A' Penész kezdete a' boronn, *Hártya*.
 Okolek. *Ambitus*. Akol. Kerítés.
 Okow. *Eimer*. *Urna*. Ako.
 Okurka. *Cucumis*. Ugorka.
 Opat. *Abbas*. Opát Ur.
 Orati. *Worati*. *Ackern*. Aratni. *Metere*.
 Orac. *Worac*. *Agricola*. Arato. *Messor*.
 Oſten. *Aculeus*. őszön.
 Oſtruha. *Calcar*. *Stimulus*. Oſtor (*Flagellum*, quod ſtimul
 vices ſubit.
 Ozralce. *Violentus*. *Ebrius*. Ralceg. Réfzeg.
 Paleny. Wjno palene. *Crematum*. *Vinum aduſtum*. Pálinka.

Pan.

Pan. *Dominus*. Bán. *Banus*.
 Pachole. Pacholicek, *ein Bub, ein Knechtlein*. Fattyu. Fat-
 tyu-ka. Veczek. Gyerköcze. Ficzko. Suhancz.
 Pänew. *Sartago*.
 --- -- 'Sar. *Aestus*. Calor. 'Serpenö. Serpenyö. *Sartago*.
 Panna. *Virgo*. Panna aszszony. Panda aszszony.
 Pára *Halitus*. Pára.
 Párkan. *Pomerium*. *Zwinger*. Párkány. Kerítés. Párkányozat.
 Pástrnák. *Pastinaca*. Pesztternák.
 Pazdro. *Futteral*. *Pharethra*. Puzdra. Tok. Hüvej.
 Pazderj. *Stupa* Pozdorja.
 Paweza. *Chlypeus*. Pai's. Pai'ffa. *Poff*.
 Pawla'c. *Erker*. *Podium*. Padla's. Erkely. Fojoso.
 Pat'k. Pietok *Dies Veneris*. Péntek.
 Patak, *ein Fünffenniger*. Peták.
 Pecene *Braten*. Pecsénye.
 Pecet. *Sigillum*. Pécset.
 Peklo. Orcus. Pokol.
 Penize. Penjz. *Numus*. *Pensa*. *Pecunia*. Pénz.
 Penjzek. *Nummus*. Pénzetske.
 Pentle. *Stirnband*. Pintli.
 Perj. *Pluma*. Perje. Peihe. Pihe. *Perje-fü*. *Gramen*.
 Petrzal. *Apium*. Petrezelyem.
 Pidj muzjk. *Nanus*, *Pumilio*. Pidja. Puja-ember.
 Pjla. *Serra*. Pijlesz. Firesz. Fűrész.
 Pilnj. *Lima*. Pilész. Firész. Fűrész. Fűrészelő. Refzelő.
 Pjti. *Potare*. Pitizálni. Szűrűölni. Hörpögetni.
 Pinta. *Maas*. Pint. 2 Itze.
 Plech. *Blech*. Pléh.
 Podlaha. *Pavimentum*. Padlo. Padlás.
 Pohanka. *Heydenkorn*. Pohánka. *Pogánka*.
 Poklicka *Operculum*. Pokrocz.
 Postl'anj. Vitl'anj. *Stratum*. *Stragula*. *Allerley Deckzeug*.
Satteldecke. Fofzl'anj. Oltso tejér dolma'nka.
 Poliwwa. *Fusculum*. Poléka. Pojéka.
 Posmjwac. Smesny. *Risor*. *Ridibundus*. Mofojgo. Vigyorgo.
 Neve'ö.
 Prcka *Nasenstüber*. Friczka. Kontis.
 Precijk. *Pretzen* Percz.
 Preslen. *Verticillus* Perefzlen.
 Prucenj *Mandatum*. Poroncsolat.
 Prak. *Funda*. *Schleuder*. Parika. Parittyá.

Puda.

Puda. *Dachboden*. Buda. Padlas. Pad.
 Pül wedra. *Metreta*. Fél veder.
 Pufta mjsa. *Rauher wilder Ort*. *Tesqua*. Pufzta mező.
 Puffny. *Insolens*. *Superbus*. Pufzke. Büfzke. Nyalka. Hetyke.
 Kevély. Gögös. Dölfös.
 Pradlj. *Lotrix*. Feredli. Feredő. Mofó.
 Prowaz. *Strick*. *Funis*. Pa'nyva'zo. Pa'nyva's kötél. Pora'z.
 Ra'd. *Ordo*. Rend.
 Rucho. *Kleid*. Ruha.
 Rudy. *Fulvus*. *Dunkelroth*. Rut. Verhenvös.
 Repjcek. Starcek. *Eupatorium*. *Agrimonia*. Repcsen. Mu-*flár*.
 Retez. *Catena*. Retesz. La'ntz.
 Retkew. *Raphanus*. Retke. Retek.
 Rez. Rezna. *Rubigo*. Re'sda. Ro'sda.
 Rezati. *Scindere*. Refzelni. Va'gni.
 * Rytmowy werfs. *Rythmus*. Rigmus-vers.
 Rwati. *Rugire*. Ríni. Ríva. Rívok. *Sivok-rivok*.
 Sas. *Saxo* Sza'fz.
 * Sanytr. *Salpeter*. *Nitrum*. Salétrom.
 Saumar. *Equus clitellarius*. Szama'r. *Afinus*. *Italice*. Somaro.
 Saufed. *Vicinus*. Szomszéd.
 Sedlak. *Agricola*. *Colonus*. 'Sellér.
 Seka'cek.. *Culter incisorius*. Szaka'ts-vágo kés,
 Sekac. *Foenifeca*. Széna va'go. Kafza's.
 Sekati. *Secare*. Bontzolni. Vagdalni. Aratni. *Metera*.
 -- -- *Secator*. *Transchierer*. Szaka'ts (*Coquus*). Bontzolo.
 Vagdalo. Tra'ntfirozo.
 Seyr. *Cafeus* Seyt. Sajt.
 Shrebeny. *Cernuus*. Sérény. Meredek. Lefeléhanyatlo.
 Ska'la. *Cantes*. Kö skala. Köfzikla.
 Skok. *Saltus*. Szök. Szökés.
 Skoki. *Saltatio*. Tanz. Szökés. Ta'ntz.
 Strinka. *Weinpresse*. Sztrunga. Eszterga. Sajto.
 Slabika'r. *Abecedarius*. *Elementarius*. Silabika'lo.
 Slad. *Maltz*. Szalad.
 Sladek. *Zythopepta* Szalad-fer-föző.
 Slanina. *Lardum*. Szalonna.
 Slaup. *Columna*. Oszlop.
 Slepice. *Gallina*. Pitye.
 Smetj. *Sordes*. *Quisquiliae*. Szemét.
 Sochor. *Vestis*. *Stange*. *Hebel*. *Hebbaum*. Szekér (*Currus*).
 Sogka. *Nußhacker*. Szarka.

Sopel.

Sopel. *Mucus*. Rotz. Szopelnyicza. Szoporthyloza. Rotz,
eine ansteckende, sehr gefährliche Krankheit bey Pferden.
 Schowanka. *Alumna*. Sova nka. Sova ny. Rüdég. Nevedékény.
 Srati.
 Wyprazniti-fe.] *Cacare. Excernere.* [Szarni.
 [Paráználkodni. Tisztá-
 talankodni.

Starcek. *Eupatorium. Agrimonia*. Mustár.

Strakaty. *Verficolor*. Tarka.

Streda. *Dies Mercurii*. Szereda.

Strep. *Testa* Tterép.

Szobata. *Sabathum*. Szombat.

Stworitel. *Creator*. Teremtő.

Stworenj. *Creatura*. Teremtmény.

Stupadla. *Scabellum*. Padlo. Padlás.

Swetlo. *Lux*.

Swjka. *Carndela*.

Switedlnice. *Lucerna. Fax.* } Szövetnek. Fákja. Gyertya.

Swetnice. *Hypocaustum*.

Swoboditel. *Erlöser*. Szabadító.

Syn. *Vestibulum*. Szin.

Synka. *Atrium*. Szinke. Szinetske.

Sypeti. *Sibilare*. Sipolni.

Sytko.] *Cribrum* [Szita.

Ricice.] [Rošta.

Szaffar. *Oeconomus*. Sáfár.

Szaffarfca. *Oeconomus. Schafferin*. Safarina. öreg-alfszony.

Koltfárné. Komorna.

Szalba. *Offuciae. Täuscherey*. Tšalfa. Tšalfafág.

Szaplawy. *Blaesus*. Selyp.

Szew. *Sutura, eine Naht*. Szegéj.

Szjpek. *Rubus caninus. Hetsche-petsch*. Sipke gyümöls.

Szkarpal. *Soccus* Kapcza.

Szkatule. *Schachtel*. Iskatulya.

Szkrecek. *Cricetus*. Hörcsök.

Szkrine. *Scrinium*. Szekrény.

Szlepege. *Vestigium*. Lépés. Lepegés.

Szlich. *Auri ramenta leviora*. Szlik.

Szorna. *Radula. Schabeisen*. Sorlo. Sarlo.

Szpunt. *Orificium. Spundloch*. Unt. Ont. Ontora. Hordo szája.

Sztebetati. *Garrire*. Ebegni.

Sztebetni. *Garrulus*. Ebegő. Tševögő. Lots-fets.

Szterbina. Szterbnica. *Hiatus. Kerb. Ritz*. Tšorba. Rovás.

Z

Szuba.

- Sflaba. *Unterkleid*. Suba.
 Sfluffeny. *Murmur*. Suttogás. Szuszfszanás.
 Tabor. *Castra*. Tábor.
 Tagiti. *Occultare*. *Verhalten*. Tagadni (*Negare*).
 Zatagenj. *Reticentia*. Tagadás.
 Tahati. *Trahere*. Tafzítani.
 Taffka. *Tasche*. Táská.
 Tapart. *Cento*. *Bettlersmantel*. Tapartyos. Tortyos. Roa-
 gyos.
 Telatko. *Vitulus*. Tulok.
 Tenki. Tenka. *Tenuis*. Gyenge.
 Tenke fukno. *Dünnes Tuch*. Gyenge szoknya, poszto.
 Tenke platno. *Syndon*. Gyenge vászon.
 Tefar. *Faber lignarius*.
 — — *Scheidemacher*. Tífzár. Hüvej-tfínáló.
 Tehotná. *Gravida*. Teher-vifelő. Terhes. Vifelő. Nebézkés.
 Tok. *Alveus fluminis*. Tó. Tója. Tokja. Árka á fojoviznek.
 Trakar. *Schiebkarren*. Targontza.
 Trefenj. *Tremor*. Rezzen. Rezegés. Rezzenés.
 Trefkot. *Fragor*. Refzketés. Ropogás. Harrfogás.
 Turek. *Turca*. Török.
 Twarob. *Lac coagulatum*. Tarho.
 Tworce. *Creator*. Teremtő.
 Tulawy. *Vagabundus*. Tolvaj.
 Tulich. *Pugio*. Tör. Török.
 Turecka. *Turcica*. Toroczka, *eine kleine Art Kanonen*.
 Tikati. *Tuiffare*. Dutzen. Tegetni.
 Tyk. *Sudes*. *Zaunstecken*. Tóke. Támasz. Karó.
 Urad. Vrad. Aurad. *Officium*. *Munus*. Uradalom. Uralko-
 dás. Hivatal.
 Uradlnjk. Vradlnjk. Auredlnjk. *Officialis*. *Amtmann*. Ura-
 dálnok. Tifzt. Ur.
 Urozeny. Vro-zyn. Vrozeny. *Edel-Knab*. Ur-Sohn. Urfi.
 Uredlnicy. } *Magnates*. *Große Herren*. Urak.
 Neywysifly auredlnicy. } Uralkodók. Tifztek. Nemes Urak.
 Urozenoft. Vrozenoft. *Adel-Stand*. *Nobilitas*. Uraság. Ne-
 messég.
 Ubrufz. *Mappa*. Abrosz.
 Udolj. *Vallis*. Udu. Udvas. Völgyes.
 Ugaty. *Prehensus*. *Angefasst*. Ugatott. Meg-is-kapott.
 Vcene. *Dofte*. Böltfen.
 Warta. *Warte*. Várda.
 * Wandownaik. *Wanderer*. Wándor. Wándorló.

Wáda.

- Wáda. *Tadel. Vitium.* Vád. Otfárlás. Hiba-keresés.
 Wdowec. *Viduus.* Odvek. Őzvegy.
 Wadnauti. *Marcescere.* Vánnnyadni. Fonnyadni.
 Wederce. *Situla.* Vederke.
 Wek. *Aevum. Seculum.* Vég. *Finis.* Véghetetlen. *Infinitum.*
Quod in secula durat.
 Weliki patek. *Parasceves dies.* Nagy péntek.
 Werbowati. *Milites conscribere.* Verbuválni.
 Werff. *Versus.* Vers.
 Wertel. *Modiolus.* Fertály.
 Wincaur. *Vinitor. Winzer.* Vinczellér.
 Winice. *Weingarten.*
 — — *Sarmentum: Caules vitis exsiccatæ.* Venike.
 Wisák. *Bulga. Satteltasche.* Iszák. Altalvető.
 Vacek. *Mantica.* Vaszok. Fészék. Iszák.
 Wjtez. *Victor.* Vitéz.
 Wjdlé. *Gabel. Furcella. Villa.*
 Wocarowany. *Fascinatus.* Ocfárolmány. Ocfárolt. Megvesz-
 tetgett. Megvesztett.
 Wocarowanj. *Magia.* Otfárolás. Meg-vesztés.
 Wodnice. *Urna.* Bodonka. Vedres deberke.
 Wezti. *Vehere.* Vezetni. Vinni.
 Wozenj. *Veclio.* Vezetés. Vívés.
 Wozatag. *Auriga. Wagenhüter.* Vezeték. *Artophylax.*
 Witknauti. *Luxare.* Fitzamodni. Menyülni. Marjulni. Hej-
 jiből ki menni.
 Wztekly. *Rabiosus.* Veszett. Dühös.
 Wyzyna. *Huso. Hausen.* Viza.
 Wodnj kachna. *Tauch-Ente.* Vad-kácsa.
 Woszkovány. *Wachsleinwand. Tela cerata.* Viaszolmány.
 Viaszas vázson.
 Terminatio haec: *mány, vány, vánj, vénj* videtur
 ex Bohemico in Hungaricum adoptata esse, ut
 exempla sequentia docent.
 Odfstawény. *Abgespähnt.* Vállasztvány.
 Prigjmanj. *Perceptio.* Tapasztalmány. — lás.
 Merenj. *Dimensio.* Méremény. rés.
 Forowánj. *Veclura.* Furmány.
 Fintowánj. *Imaginatio.* Fingálmány, Költemény.
 Kupowanj. *Emptio.* Váfarolmány.
 Kostowany. *Gustus.* Kostolmány.
 Nabadanj. *Instigatio.* Ősztönözvény.

Nadymanj. *Inflatio*. Fuvalkodyany.
 Birmowänj. *Confirmatio*. Bérmalvány.
 Namáceny. *Intinatio*. Mocskolmány.
 Pochybowänj. Hibázmány. *Dubitatio*.
 Zagjkati. *Haesitare lingua*. Zakatolni. Akadozni. Galagylolni.
 Zaltár. *Psalterium*. 'Soltár.
 Zawariti. *Deservere*. Zavaritni, Zavarini. *Trüben*.
 Závora. *Obex*. Zár.
 Zebrawi. *Bettelhaft*. 'Sobrák.
 Ziwy. *Vivus*. Sziv (*Cor*). Szive.
 Zlotrili cłowek. *Nequam*. Lator. Gonofztévő.
 Zwac. *Plauderer*. Zevegő. Csevegő. Zajgo. Szajko.
 Zwany. *Loquax*. 'Sivány. Kortfomakonn 'Sibongo, tvevegő.
 Lédér.
 Zluty. Zeleny. *Viridis*. Zöld.
 Zawrenj. *Clastrum*. Záromány. Klastrom.
 Zawrti. *Claudere*. Zárni.
 Závora. *Riegel*. Záró.
 Zyma.] *Frigus*. Zuzmaráz.
 Mraz.]
 Zridka. *Raro*. Ritka. Ritkann.

Vocabularium Polonico - Germanico - Hungaricum comparativum.

Badacz. *Forscher*. *Chercheur*. Vadász (*Venator*).
 Balwan. *Götzenbild*. Bálvány.
 Baran. *Schaaf*. *Lamm*. Bárány.
 Barta. *Barte*. *Axt*. Bárd. Fejsze.
 Bawól. *Blüffel*. Bóval.
 Bazar. *Markatener Platz im Lager*. Váfar.
 Bocik, *ein kleiner Stiefel*. Bocskor, Pero.
 Bokaj. *Pöcal*. *Pocale*. Bokáj. Kantfo.
 Brat. *Bruder*. Barát. Báty.
 Brona. *Egge*. Borona.
 Brozda. *Furche*. Botozda.
 Bryndza. *Brinse*. *Käse*. Brindza. Turo. Sajt.
 Buba. *Schreckbild*. Buba (*eine Puppe*).
 Buda. *Zelt*. Buda. (*Abtritt*).
 Bukiew. *Fagus*. *Buche*. Bók-fa.
 Bukszpan. *Buchshbaum*. Pufzpáng.
 Burka. *Kurzer Mantel*. Burok. Burka. Burkolni. Takarodzni.
 Buta.

- Buta. *Stolz*. Buta. Büfzke. Nyalka. Hetyke. Gögös. Gango. Kevély. Negédes. Goromba.
- Buzdygan. *Streichkolbe*. Buzdogány.
- * Cedula. *ein Zettelchen*. Czédula.
- Cegla. *Ziegel*. Tégla.
- Cel. *Ziel*. Czel.
- Ciokam. *Streicheln*. Czirokálni.
- * Cmyntartz. *Cemeterium*. Czinterem.
- Cwykla. *Beta*. Czékla.
- * Cyfra. *Zero*. Czifra.
- Cygan. *Zingarus*. Czigány.
- Czapeczka. Czapka, *ein Mützchen*. Czapicza. Sapka.
- Czekan. *Fausthammer*. Czakány.
- Czeladny. Czeladz. *Hausgesindel*. Cseléd.
- Czere'snia. *Cerasum*. Cferesnye.
- Czlowiek. *Vir quadratus robustus*. Czövek. Ofzlop. Istáp. Torony. *Sudes. Patus. Columna. Turris*. Sunt symbola fortitudinis, et saepe virum fortem exprimunt.
- Czslowieczek. *Kerlchen*. Véczek.
- Czolnek, *ein Kahn*. Csolnak.
- Czomber. *Satureia*. Csombor.
- Czuch. *Odoratus*. Szag. Szaglás.
- Czuwacz. *Laurer*. Kuvasz (*Canis vigilans. Phylax*).
- Czyn. *That. Werk. Arbeit*. Czin. Czinnya van. Tette van.
- Czynie. *Thun. Machen*. Czinálni. Tenni.
- Czynnosc. *Thätigkeit. Ausübung*. *That.*
- — *Ausgeputzt. Thätig. Sorsältig*. Czinós. Szorgalmatos. Gondos.
- Czyfto. *Rein. Reinlich*. Tisztá.
- Deska. *Brett*. Deszka.
- Doboz. *Tambour*. Dobos.
- Dobry dz'ien. *Ein schöner Tag. Guten Morgen!*
- Debrecinum*. Debreczen. *Civitas celeberrima hungarica*.
- Dolegam. *An etwas stoßen, anliegen* Dolgom. Dolgozni. Foglalatoskodni. *Occupari*.
- Doloman. *Waffen-Rock. Kurzer Rock*. Dolmány.
- Dostatok. *Vorrath. Ueberfluß*.
- Dostatkiem. *Ueberflüssig*. Dolztiq. Nyakig. Megelégedéfig.
- Duchna. *Feder-Mütze*. Duhnya (*Eider-Dunen*).
- Duda. *Sack-Pfeifer*. Duda. Dudás.
- Dupa, *der Podex*. Dupé.
- Durak. *Dummer, stolzer Kerl*. Durczás.

Dzielo. *Werk. Arbeit.* Dolog.
 Figa. *Feige. Ficus.* Fige.
 Fortel. *Vorthail.* Fortély.
 Gacie. *Unterhofen.* Gatyá.
 Gay. *Wald.* Gaj. *Agbog.* Tseplefz.
 Galufzka. *Klos von Mehl.* Galufka.
 Gegam. *Schreyen, wie eine Gans.* Gágogni.
 Larynx. Gége.
 Gnoy. *Menschenkoth. Koth der Thiers.* Ganéj.
 Golab, *die Taube.* Galamb.
 Gozpodarz. *Hauswirth.* }
 Gozpoda. *Freyes Quartier.* } Gazda.
 Gunia. *Gunka. Zottiger Rock von grobem Zeuge.* Gunya.
 Interes. *Interesse. Usura.* Interes. *U'sora.*
 Junak. *Junger Kerl.* Finak. Inas.
 Izba *Stube.* Szoba.
 Kalifior. *Blumenkohl. Karfiol. Kárdifiol.*
 Kanczug. *Kurze Peitsche.* Kantsuka.
 Kantar. *Beyzügel.* Kantár.
 Karczma. *Schenke.* Korcsma.
 Karczmarz. *Schenker.* Korcsmáros.
 Karwasz. *Armschiene am Harnisch.* Kar - vas.
 Kaulrapa. *Kohlrabi.* Korélabé.
 Kazub. *Büchsen von Baumrinden.* Kazup.
 * Kiebel. *Eimer.* Köböl.
 Klatka. *Vogelhauer.* Kalitzka.
 Klotka. *Vorhängeschloß.* Lakotka. Lakat.
 Kluza. *Gefängniß.*
 Kluz. *Harter Paß, oder Zeltergang der Pferde.*
 — — *Claudiopolis. Urbs Transilvaniæ.* Klu's *Valachico.*
 Kolo's var, Hungarice.
 Kobza. *Instrumentum musicum.* Koboz.
 Kociel. *Gen.* Kotla. *Kessel.* Kaslan, *mellyben az üst áll.*
 Kokoryku. *Kokofz. die Henne.* Kukorékolo. *Kokas (ein Hahn).*
 Kokofzka. *Dim.* Kokaska (*Hühnlein*).
 Kolpak. *Hohe Mütze.* Kalpag.
 Komin. *Schornstein.* Kémény.
 Komornik. *Kammerjunker.* Komornvik.
 Konitzek. *Kleines Pferd.* Kantza (*Stutte*).
 Koperta. *Einschluß.* Kóperta.
 Koprowy. *Dille.* Kapór.
 Kopitnik. *Afarum Europæum.* Kapotnyak.
 Kopyto. *Leiste.* Kapta.

Korbacz.

- Korbacz. *Karbatſche*. Korbács.
 Korduan. Kordyban. *Korduan-Leder*. Kordovány.
 Koronka. *Rosenkranz*. Koronka. *Pagus Transilvaniae*.
 Kofa. *Senſe*. Kaſza.
 Koſeczka. *Dim*. Kaſzácska.
 Koſzara. *Korb*. Koſa'r.
 Kaſzalka. *Dim*. Koſa'rka.
 Kotlina. *Feuer-Heerd*. Katlan.
 Krag. *Gem*. Kregu. *Kreis*. Kerek. Kerék.
 Kubek.] *Becher*. Kupak.
 Kubka.] Kupa.
 Kuchnia, *die Küche*. Konyha.
 Kuchta, *der Küchen-Junge*. Kupta. Kuſta.
 Kula, *eine Kugel*. Gula. Golo. Golyo. Golyobis.
 Kulak. Kulyak. *Fauſt*. Kułyak.
 Kulik. *Mewe*. ũll. ölyv.
 Kurwa. Kurewka. *Hure*. Kurva.
 Kurewnik. *Hurer*. Kurva's.
 Kurta. *Kurzer Rock*. Kurta ruha.
 Kurwaciemac'. *Deine Mutter die Hure*. Kurvazanya'd.
 Kwas. *Sauerteig*. Kova'z.
 Kwazze. *Säuern*. Kova'zozni.
 Kwafony. *Gefäuert*. Kova'zos.
 Lan. Lyan. *Hirſchkuh*. Ia'ny. Lya'ny. Léa'ny (*Filia*).
 Lanca. *Lance*. La'ncia.
 Lan'cuch, *die Kette*. La'ncz.
 Lapam. *Fangen, haſchen*. Lopom (*ich ſtehle*).
 Laweczka. *Bänkchen*. Lapotzka. Padotzka.
 Lapata.]
 Lopatka.] *Schauſel*. Lapát.
 Lektyka, *eine Sünfte*. Lektika.
 Lug. *Lauge*. Lug.
 Mak. *Papaver*. Ma'k.
 Malina. *Himbeere*. Ma'lina.
 Maslok. *Maschlach (Türkisch)*. Maſzlag. Opium.
 Maza. *Schmutz*. Ma'z.
 Miednica. *Becken von Metall*. Medencze.
 Mila. *Meile*. Milföld. Mélföld.
 Mocze. *Einweichen*. Mosni. Béa'ztatni.
 Motowidlo. *Haſpel*. Matolla.
 Mozgowcowy, *das Gehirn*. Mozgo, mozgato erő kutſeje.
 Agy velő.

Niebiegle. *Ungeübt. Unwissend. Nebelgö. Gyakorlatlan.*
Tudatlan.

Niemy. *Stumm. Néma.*

Niewola. *Slavery Nyavalya. Nyomorúság. Rabság.*

Nota. *Melodey. Ton L'air. Nota.*

Obiad. *Mittagsmahlzeit. Ebéd.*

Obiadnie. *Prandere. Ebédelni.*

Obrecz. *Obraczka. Kleiner Reif. Abronts. Abrontsotaka.*

Obráz. *Bild. Abbildung. Vorstellung. Abra'zat. Abrazola's.*

Obrona. *Wehr. Schirm. Borona. Pala'nk. Védelem.*

Obrus. *Tischtuch. Abrosz.*

Ocet. *Effig. Acetum. Eczet.*

Odlog. *eine Brache. Parlag.*

Ogar. *Jagdkund. Aga'r.*

Ogien. *Feuer. égjen. Ardeat. égni. Arders.*

Okol. *Schoppen. Viehhof. Akol.*

Okular. *Brillenglas. Okula'r.*

Oley. *Oel. Olaj.*

Olow. *Bley. Olom. On.*

Orszak. *Versammlung. Gefolge. Begleitung.*

Regnum. Orsza'g.

O'sivaly. *Canus. ösz. ösz-haj.*

O'siwicé. *Canescere. öszüllni.*

Ozog. *Ofen-Krücke. A'sag.*

Paiak. *Aranea. Pók.*

Palica. *Stock. Pálcza.*

Palka. *Keule. Buzogány.*

Papa. *Pappe. Páp.*

Para. *Dampf. Pa'ra.*

Parkan. *Planke, Bretterwand. Pa'rka'ny. Kerítés. Kerület.*

Pasmo. *Gebinde-Garn von 40 Fäden. Pa'szma.*

Pasterki. *Schäfer. Pa'sztor.*

Pasterka. *Schäferin. Pa'sztorné.*

Pasternák. *Pastinaka. Pesztarna'k.*

Patyczka. *Stückchen. Botocska.*

Pazdzierce. *Hachel-Flachs- oder Lein-Splitter. Pazdorja.*

Perzyna, *glühende Asche nach einem Brande. Per's. Per'selés.*

Peryfty. *Brand. Per'selés. égés.*

Piaštunka. *Kinderwärterin. Pesztunka.*

Piatek, *der Freitag. Péntek.*

Piatno. *Brandzricken. Pattana's. Jegy.*

Pietak. *Fünffacher Groschen. Peták.*

Piwniczka. *Keller. Pincze.*

Pizmo.

- Pizmo. *Biesam*. Pé'sma.
 Pludry. *Fluder. Hof'n.* Pülader.
 Podloga. *der Fußboden*. Padla's.
 Potewka, *eine Suppe*. Polyéka leves.
 Poltora. *Anderthalb*.
 Poltorak. *Poltraken* Poltura.
 Pop. *Heidnischer Pfaffe*. Popa.
 Polzargany. *Kothig gemahlt. Craté, rempli de boue*. Boszor-
 ka'ny. Rémitö, rut forma.
 Potok. *Regen-Bach. Feld-Fluth*. Patak. Arada's.
 Potwora. *Missgebarth. Un Monstre*. Patvar vigye. *Diaba-
 lus rapiat!*
 Pisztrag. *Bisztrag. Forelle*. Pisztrang.
 Pusty. *Wüst.* Pusza.
 Puzdra. *Futteral. Bestech.* Puzdra (*Pharethra*).
 Puszka, *eine Büchse. Boöte*.
 -- -- *Flinte.* Puska.
 Rak. *Krebs*. Räk.
 Rdza. *Rost* Ro'sda.
 Rostka. *Sprosse. Schößling.* Rost. Rostotska.
 Roie. *Bienenschwarm*. Raj.
 Saletrowy. *Salpeter*. Salétrom.
 Siano. *Heu*. Széna.
 Sito, *ein Sieb*. Szita. Rosta.
 Slama. *Stroh*. Szalma.
 Sliwa. *Pflaume*. Szilva.
 Slonina. *Speck*. Szalonna.
 Sluga. *Diener*. Szólga.
 Slup. *Säule*. Oczłop.
 Stog. *Heuschober*. Afztag.
 Stol. *Tisch*. Afztol.
 Stra'fa. *Wache*. Stra'fa.
 Suman. *Kittel*. Szokma'ny.
 Swoboda. *Freyheit*. Szabadfa'g.
 Szostak. *Sechs Stück*. Suftak.
 Szarancza. *Heuschrecke*. Sa'fka.
 Szarawary. *Große Oberhofen*. Salava'ri.
 Szereg. *Glied. Reihe Soldaten. Reihe Leute*. Sereg. Soka-
 sa'g. Sor. Rénä.
 Szew, *die Naht*. Szegéj.
 Szuba. *Pelz*. Suba.
 Szifzuk. *Spitziger Sturmhuth*. Sifak.
 Tabor. *Wagenburg*. Tabor.

- Taifra. *Tornifler*. Tarifsznya.
 Tata'rika. Pohanka. *Heidskorn*. *Buchweitzem*. Tata'rika. Po-
 hánska.
 Termes. *Abgebrochener Zweig*, mit Frucht und Blättern.
 Termés. Termett a'g.
 Tkacz. *Leinweber*. Taka'ts.
 Tok. *Hohles Loch*. Tok. üreg.
 Topola. *Pappel*. Topolya'n fa.
 Torba. *Ränzel*. *Schnappfack*. Turba. Általvető.
 Ugor. *Brachfeld*. Ugar. Parlag.
 Wacek. *Geldtasche*. *Jägertasche*. Félzek. Vaszok. Ifzak.
 Waz. *Schlange*. Va'z. Ijesztő (*Terriculamentum*).
 Wegrzyn. *Hungarus*.
 Wegrzy. *Hungari*. } Magyar.
 Widam. *Oft sehen*, zu sehen pflegen. Vagyázní.
 — — *Hilaris Jucundus*. Vida'm.
 Vidok. *Ausficht*. *Prospekt*. Vidék.
 Wina. *Schuld*. Bün. Bűne.
 Wnuk. Wnuczek. *Enkel*. Unoka.
 Wodka. *Branntwein*. Votka.
 Wodz. *Führer*. Vezető.
 Wodze. *Führen*. Vezetni.
 Wofk. *Wachs*. Viaszk.
 Wrobel. *Sperling*. Veréb.
 Widra. *Lutra*. Vidra.
 Warzenie, *das Brauen*. Főra'za's.
 Witwarzam. *Auskochen*. Kifora'zni.
 Wyzel. *Gen*. Wyzla, *ein Hühnerhund*. Vi'sla.
 Zab. *Zahn*. Záp-fog.
 Zamroz. *Frost*. Zuzmara'z.
 Zapal. *Zunder*. Tapal. Taplo.
 Zafłona. *Vorhang*. *Nonnenschleyer*. *Schirm*. *Curtine*. Za'fzlo.
 Zafolonka. Solonka. *Peckelstetfisch*. Szalonna.
 Zebrak. *Bettler*. *Pracher*. 'Sobra'k. Fősvény.
 Zenski. *Weiblich*. Afzfzonka.
 'Zer. *Eichel-Mast*. Tfer. Tfer-fa.
 Zielony. *Grün*. Zöld.
 Zloto. *Gold*.
 Florenus. *Gülden*. Izlot. Forint.
 Zob. *Vogel-Futter*. Zab (*Avena*).
 'Zona. *Eheweib*. 'Sana.
 Zorawek. *Kranich*. Daru.
 Zorawi. *Kranicht*. Daruvi. Daruhoz valo.
 'Zid, *der Jude*. 'Sido.

Denominations quorundam Pagorum, Fluviorum, Praediorum et urbium Hungariae, et Transilvaniae, ex linguis Slavicis sumtae.

Komár. *Culex*. Komárom.

Zjla. *Vena*. Zilah.

Vrad. Urad. Avrad. *Officium. Munus*. N. Várad. P. Várad.
Váradgya (*Uradalom. Dominium*).

'Sivo. *Lebhaft*. 'Sibo.

Krafzna. *Machina textoria*.

Krafzni. *Roth. Schön. Hübsch. Heiter*.

Kráfznája riba. *Stör. Schip. Hausen*. } Krafzna. *Fluvius et*
Sfewriuga. } *Oppidulum*.

Inok. *Aper Silvebris*. Inokfalva.

Zágon. *Lira. Gartenbeet*. Zágon.

M'fina. *Muscus*. Mu'fina, prope Nagy Enyed.

Csolnók tkátiefzki. *Radius textorum*. } Tsolnakos.

Csoln. *Cymba. Navicula*.

Koronka. *Rosenkranz*. Koronka.

Gontsaja izobaka. *Canis venatorius*. Gontsága. Gontzága.

Rodnik, *eine Quelle*. Rodna-bor viz forásai.

Gustferitza, *die Eidexe*. Gustferitza prope Cibinium.

Boinitza. *Schießcharte*. Neboinitza. *Turris antiqua in V.*
Hynyad.

Vodolei. *Wassermann*. Bodola.

Kozár. *Capras pascens*. Kozár-vár.

Mots. *Virtus. Potentia. Fortitudo*. Mots.

Ofztrov. *Insula*. Ofztrov.

Peretsen. *Compendium. Synopsis*. Peretsen.

Brezovitza. *Birkenfast*.

Breznik. *Birkenwald*. } Brázova.

Bereza. *Birke. Betula*.

Bodro. *Munter*. Bodrog *fluvius*.

Bisztro. *Schnell*. Bisztra, *pagus et fluvius*.

Pétel. *Gallinaceus*. } Petele.

Petelka. *Laqueolus*.

Plod. *Fruktus autumnales*. Plod, prope Devam.

Pomazan. *Unctus*. Pomáz.

Rjada. *Contractus. Conventio*. } Ráda pusztaja.

Radwi. *Dillgens*.

Szamet. *Masculus*. Szamos *fluvius*, qui viriliter rapide fluit.

Sztrá'fa. *Vigil*. Sztrá'fa, prope Albam Carolinam.

Tfernetz.

Tfernetz. *Monachus*. Tfernetz.
 Der'savetz. *Dominator*.
 Der'su. *Tenzo*.] Der's.
 Baika. *Fistula*. Baika.
 Viszki. *Tempora, die Schlöfe*. Visk.
 Dragi. *Preciosus*. Drag.
 Ribice. *Pisciculus*. Ribicze.
 *Sernov. *Mola manuaria, Lapis-molaris*. *Sarno. *Praedium,*
vel territorium prope Sombor,
 Stfernauti. *Nigrescere*. Stfernáton.
 Hraštré. *Dumus, Frutex, Gebüsch*. Hraštrós.
 Vinice. *Vinea*. Vinicze úttza. *Platea Oppidi Déva*.
 Česnek. *Allium*. Česnzek.
 Hüfty. *Densus*. Hüfzt.
 Nalez. *Sententia, Decretum*. Nalátz.
 Pest. *Faust*. Pest. *Celebris Hungariae civitas*.
 Turecka. *Turcica*. Toroczko.
 Orats. *Agricola*. Arats. *Nomen familiae*.
 Botfár. *Fassbinder*. Botfárd.
 Barta. *Axt*. Barta. *Nomen familiarum*.
 Kluz. *Harter Paß, Zeltergang der Pferde*. Kluz. *Klu's,*
Kalachica denominatio urbis Claudiopolis, seu Clusiae,
in Transilvania. Praeter haec, alia adhuc locorum
 nomina, ut *Debrétzen, Déva* etc. jam superius pag.
 243 - 247. memoravi.

De voce Vár.

Wärja.]
 Wäre. } Sveci his vocibus exprimunt: *Castellum, Fortalitium*.
 Wärn.]
 Vard.]
 Varta.] Apud veteres scriptores Germanos significat. *Schloß,*
Burg.
 Vard. Islandis significat hodie *Schloß*.
 Warte. Significabat in medio aevo *Turris, Observatorium,*
Specula.
 Várda] Significat hodie apud Hungaros: *die Warte, die*
 Várta.] *Wache, die Hauptwache. Nagy-Várad, Péter*
Várad. An ex hoc fonte potest deduci? Aut
 commodius ex Bohemorum: *Vrad, Urad, Au-*
rad, quod *Uradalom*, dominium aut distri-
ctum significare potuit?

Vár.

Vár. Apud Jornandem significabat: *Aquam.*

Vár. Chuni. } Vocabantur olim Principes Hunnorum.

Wara. }
Warei. } Significabat lapponibus *Montem.* Hinc nomina propria montium in Lapponia: *Nasawaari, Keidkiwaari (Ketskevár), Zeknawaari, Cardawaari, Darrawaari, Wallawaari, Portawaari, Passwarra (Szenthegy), Waifawaari (Vasvár) At-tjiakwaari (Atygyvára) Kioldawaari, Fierro-waari etc.*

Vár. Hungaris hodie usitatissima locorum denominatio: *Kalosvár, Segesvár, Fejérvár, Vildagosvár, Petervár, Ovár, Ujvár, Sarvár, Kőszvár, Földvár, Várassa, Várhely, Várhegy.*

Tranquebar. } Apud Indos usitata est haec persica terminatio, quae hungaricae valde affinis est: quasi: *Trankevár, Malavár, Nicovár.* De his lege erudite differentem *Hagerum* pag. 27 - 38. in sua dissertatione de affinitate Hungarorum cum Lapponibus.

Hoc demum perlustratis his vocabularum notare necessarium est. Ex magna horum vocabulorum Slavicorum in linguam hungaricam assumptorum copia nullam linguae hungaricae cum Slavicis similitudinem vel affinitatem deduci posse, maxima enim has intercedit differentia. Ut reliqua numerosa taceam exempla, tria tantummodo adferre sufficiet.

Primo. Adjectivum Slavorum postponitur Substantivo more latino, quod genio linguae hungaricae valde adversatur ex. gr. *Tselovjek dobri.* Homo bonus. *Jo ember Kniga tvoja.* Liber tuus. *Te könyved.* *Tri tselovjeka szilinkh.* Tres homines robusti. *Három erős emberek.* *Bljudo olovjanhoje.* Patina stannea. *Olom tá.* *Bik rabotnije.* Bos jugalis. *Rabotas bika.* *Jármas ökör.* *Tserepitze kruglaja.* Imbrex. *Horgas tserép.*

Secundo. Copula Propositionis logicae, seu Verbum substantivum *Sum* apud Russos in omnibus Personis

sonis Praef. Ind. utrisque numeri omittitur. Apud Hungaros vero illud non nisi in tertia Persona Singularis et Pluralis Praesentis Indicativi omitti potest ex. gr.

<i>Eg. R.</i> Ja - - bogati.	<i>Ti</i> - - bogati.	<i>On.</i> - - bogati.
<i>H.</i> én vagyok gazdag.	<i>Te</i> vagy gazdag.	<i>Ő</i> - - gazdag.
<i>Ego</i> sum dives.	<i>Tu</i> es dives.	<i>Ille</i> est dives.
<i>Pl. R.</i> Mi - - bogati.	<i>Vi</i> - - bogati.	<i>Őnk</i> - - bogati.
<i>M.</i> Mi vagyunk gazdagok.	<i>Ti</i> vagytok gazdagok.	<i>Ők</i> - - gazdagok.
<i>Nos</i> sumus divites.	<i>Vos</i> estis divites.	<i>Illi</i> sunt divites.

Tertio. Non habent Slavi voces possessivas, id est tales, quibus Suffixa pronominalia adhaerent, quod linguae hungaricae, et linguis fere omnibus fennicae originis singularem concinnitatem et elegantiam conciliat ex. gr.

<i>Hg.</i> Atyám.	<i>Atyád.</i>	<i>Attya.</i>	<i>Atyánk.</i>	<i>Atyátok.</i>	<i>Attyeik.</i>
<i>Lp.</i> Atyjám.	<i>Atyját.</i>	<i>Attyes.</i>	<i>Mo atyjeh.</i>	<i>To attyeh.</i>	<i>Attyehs.</i>
<i>R.</i> Otetz-moj.	<i>Otetz-rvoj.</i>	<i>Otetz-szvoj.</i>	<i>Otetz-nás.</i>	<i>Otetz-vás.</i>	<i>Otetz-ikh.</i>
<i>L.</i> Pater meus.	<i>Pater tuus.</i>	<i>Pater suus.</i>	<i>Pater noster.</i>	<i>Pater vester.</i>	<i>Pater eorum.</i>

Supplementum Vocabularii Lapponici pag. 61-92. praemissi.

Ara. Maturus. Erö. Ért. Compar. *Areb. Maturior.* éröbb. értebb.

Aranet. Aranatjet. Maturefcere. Érni.

Aret. Mature. Mane. Ért. Idejekoránn valo.

Arates. Reliquiae. Ex his evidenter videtur posse derivari:

Aratas. Hungarorum, quod Messem significat.

Arbeje. Vidua. Orba. Árva. Árvája. Poss.

Arek. Lapidum congeries. Rak. Rakás.

Ase. } Montes minores. Colles. Has. Hafa. Hafatska. Áföld fok
Asats. } helyekenn hafas, dombos mellyékes, halmos, gör-
tfös, tfutfos, pupos, hegyes, völgyes.

Alto. Opportunitas temporis.

-- -- *Annus. Elztendö. Esthonic. Aasta.*

Attjelaka. More parentis. Adv. Atyálag. Atyául ad normam:
Oldalaslág.

Attjegnts. Paterculus. Atyátska.

Attjefikt. More paterno. Atyásonn.

Aut. } Ante. Prae. [Aöt. Eöt. Elött.

Aut. } [Elötte,

Auti.

- Anti.** *Coram.* Elötte.
Autebb. *Priori vice.* Elöbb.
Autesnam.] *Coram me.* [Elöttem.
Mo autem.] [Én elöttem.
Kaita mo auteft. *Apaga ab adspectu meo.* Kejj elöllem.
Auteses. *Coram se.* Elötte.
Autek. *Antecessor.* Elözö.
Autanet. *Progredi* Elözni.
Autanem. *Progressus. Lucrum.* Elözmény. Elömenetel.
Autenak. *Per anticipationem.* Elöte. Eleve.
Autel.] *Antea.* Eleinten.
Autelen.] *Antea.* Eleinten.
Auteleft. *Ab anteriori parte.* Elöröl.
Autefesi. *Ante. Prae.* Elöl.
Autelt. *Obviam.* Elé. Elibe. Ellen.
Auteltes. *Quod a parte anteriori est.* Eleje.
Auteltes line. *Praecursorium.* Elö-kötö.
Auteltes helme. *Anterior pars sinuum tunicae.* Eleje a' köt-
 tösnek.
Auteltes hála. *Quod quis loquitur coram. Adulatio.* — El-
 kedés. Hiz-elkedés.
Autelatjen. *Paululum antea.* Elébbetske.
Autetet. *Praevenire.* Elözni.
Autetatjet. *Incipere praevenire.* Elözgetni.
Autetastet. *Diminutiv.* Elözdögelni.
Autetattet. *Facere ut aliquid producat.* Elöztettetni. Elö-
 tétetni.
Autetem. *Autetes. Autadas. Progressus. Incrementum.* Elözés.
 Elömenetel.
Autat. *Taedere.* Untat. Untatni. Unni. Juo leb taste *autam.*
Jam dudum me ejus rei taedium cepit. Már azt rég
 untam.
Autfo. *Locus uliginosus.* Lutfok. Fertö. Ingovány.
Auwe. *Auwats. Cingulum. Parvum cingulum.* Öv. Övets.
 Övetske.
Awagoi.] *Lacus patentior, major.* Habogo. Habozo. Ha-
Awagojo.] *bos (Fluctuans).*
Ärres. *Orres. Mas. Masculus.* Herés. Monyas. Mén. Bak. Kan.
Balka. *Bacillum. Balke. Pálcza. Rud. Gerenda. Slavice. Pálka.*
Russice Palecz.
Buola. *Puola. Frustum panis, aut alius obsonii.* Falat. Fin-
 nice, Pala.
Buolats.

Buolats. *Dimin.* Falatotska.
 Busko. *Frutex.* Busch. Bokor.
 Ednen hágga. } Anyám háfa, méhe. *Uterus.*
 Edne hágg. }
 Ednatjám! *Mater optima!* Anyátskám!
 Ela. Eluli. *Vividus.* Élő. Élőleg.
 Emet. *Domina.* Eme. Nőstény. Afszony.
 Elem. *Vita.* élet.
 Elet. *Vivere.* élni.
 Elme. *Regio.* élelme, elelem, élet. Jo élő hely.
 Esmárke. *Exemplum.* Esmeretke. Esmertetőske. Példa.
 Faggatet. *Aliquem quaestionibus plurimis torquere.* *Examinare.* Luštari. Faggatni.
 Faro. *Migratio.* Falu. *Pagus.* Colonia.
 Fauró. Faurus. *Pulcher.* *Formosus.* Fura. Furtfa. Szép.
 Fuonos. *Malus.* Gonofz.
 Fuonoslaka. *Male.* Gonofzlag. Gonofzul.
 Gajná. *Coppa.* *Gras.* Ketske.
 Gärd. *Hortus,* der Garten. Kert.
 Gardot. *Sepire.* Kertelni. *Hinc* kut Gárgya, kut kertje.
Margo eminens, qui puteum defendit.
 Gunnar. *Gunnarus,* nomen viri. Gúvár. *Asfer mas.*
 Gunnotes. *Miserandus.* Dolendus. Gunyolt. Nyomorult.
 Gu'slott.
 Guslan. *Gratias ago.* Gősznöm Köszönöm.
 Háufa. Haks. *Napis.* Hajo.
 Halitet. *Vehementer cupere.* Ohalytott. Ohalytani.
 Halited. *Desiderium.* Ohajtmány. Ohajtas.
 Hanes. *Avarus.* Hamis. *Malignus.*
 Harja. *Saba.* Haja. Serénnye.
 Has. *As.* *Formula abigendi canes.* Hesi. Hiff. Höff. *Formula abigendi aves.*
 Heitet. *Dimittere.* *Deserere.* Haitatni. Haitani.
 Heitén. *Rejectio.* Haitomány, Haitás. üzés.
 Helle. } *Fragilis.* [Hajlo.
 Helles. } [Hajlós.
 Helketett. *Stupere.* Halgatott: Halgatni.
 Hena. *Foemina.* Né. Nő. Afszony.
 Hewes. *Splendidus.* *Magnificus.*
Candens. *Candidus.* Heves. Tüzes.
 Heweb. *Splendidior.* Hevebb.
 Hainos. *Moestus.* *Tristis.* Kinos.
 Häiketett. Häiketattet. *Pellere.* *Facere ut pellatur.* Haitatott.
 Häitattatott-ni.

Hälet.

Hätet. *Loqui*. Hallot. Hallani. *Audire*.
Hålem *Loquela*. Hallomás. *Auditio*.
Hålegåtet. *Incipere loqui*. Hallogatott-ni. *Incipere audire*.
Håletattet. *Posse dici*. Hallathatott-ni. *Posse audiri*.
Hålme. *Sonus*. Hallomány. Hang. Hallás.
Håjo. Håjos. Håjes. *Pauper*. Héjjas. Hijjas. Hijjános. Szük-
kölködö. Szegény.
Jalg. Jalgok. Jalges. Jalget. *Planus*. *Aequus*.
— *Pedestris*, *in plano ambulans*. Gyalog. Gyalogok. Gya-
logos. Gyalogot. *Vide Esthonum Jalg Láb*. Pag. 157.
Jekåtet. *Obedire*. Engedett-ni.
Jittet. *In apertum venire*. Jöttet. *Accus*. Jött. Jóni. Jöttem.
Jittegåtet. *Incipere provenire*. Jövögetett-ni.
Juokegåtet. *Cantare more ebriorum*. Ujjogatott-ni. Kur-
jongatott.
Juokeje. *Cantator*. Ujjogato.
Juolke (*Esthonice* Jalg). *Pes*. Gyalogka. Gyaloglo. Láb.
Juolke lapa. *Planta pedis*. Gyalog lapja, talpa, lába.
Juolke pelak. *Cui unicus tantum est pes*. Fél-gyalogu.
Fél-lábu.
Juolkos. *Pedibus celer*. Jalogos. Gyalogos. Jogyalog.
Jåttet. *Cursum tendere*. *Migrare*. *Progredi*. Juttat. Jut. Jutni.
Jött, Eljutni. Elérkezni.
Jåtteles. *Qui facile propellitur*. Jutalmas. Ki könnyen
eljut.
Jåttetet. *Promovere*. Juttatott-ni.
Kaika. Kaik. *Omnis*. Kiki. *Esthonice* Keåke. Kegi.
Kaik-tieteje. *Omniscius*. Kiki-tudoja. Mindentudo.
Kakker. *Stercus renonum*. Kaka. Ganéj.
Kapte. *Tunica*. *Vestis*. Kaftán. Dolmán.
Karet. Karatattet. *Ligare*. *Ligandum curare*. Kerit. Kerit-
tet - ni.
Karagåtet. *Incipere ligare* Keritget-ni.
Karr. *Cortex*. Kéreg. Monne karr. Mony kéreg. Tojás-haj.
Ovorum putamina.
Karres. *Asper*. *Durus*. Kérges.
Karreswuot. *Duritiés*. Kérgesvolta. Kérgesség.
Karrastattet. *Indurare*. Kérgesztetett. Kérgesített-ni.
Karrotet. *Diras agere*. Kårhoztat ni.
Karrogåtet. *Incipere diris devovere*. Kårhoztatgat-ni.
Karrotés. *Dirae*. *Exsecratio*. Karrozat. Kårhoztat. Kår-
hoztatás.

A a

Karro-

- Karro nialme. *Os ad diras agendum pronum.* Kárhoztato nyelv.
- Karroles. *Ad diras agendum pronus.* Károlo. Károlós. Kárhoztato. Átkozodo. Káronkodo.
- Kartjes. *Angustus. Arctus.* Kartfu. Keskeny. Szűk. Szoros.
- Kartjot. *Angustum fieri.* Kartfudni. Kartfudott.
- Kartjotet. *Angustiorum reddere.* Kartfitott-ni.
- Karts. Kartfa. *Lorum* (Kartfu. *Angustum*).
- Karwet. *Circumire.* Kerit-eni. Kerülni.
- Karweje. *Circumeuns.* Kerülő je.
- Kafchkos. *Rigidus.* Vaskos. Izmos. Kemény.
- Kaftas. *Humidus.* Kastos. Lutskos. A'ki mind fel-kasztolja a szoknyáját.
- Kastatet. *Humectare.* Kastolodni.
- Katjatet. *Querere.* Kajtatni.
- Katjatakas. *Qui studiose percontatur.* Kajtato. Kajtárkodo.
- Katkes. *Funis.* Kötés. Kötél.
- Kausjo. Pittjo. *Canis.* Kutyó. Kutya.
- Kawak. *Flexuosus.* Kávás. Görbe. öblös.
- Kawatet. *Incurvare. Flectere.* Kávázni Görbitni.
- Kawal. *Astutus. Argutus.* Kevél (*Superbus*).
- Kerdotattet. *Duplicandum curare.* Sodrattatott-ni.
- Kirje. *Litterae. Scriptura.* Irja. Irjon. Irás.
- Kirtem. } *Circuitus in gyrum.* Keritmény. Kerület.
- Kirtetem. }
- Kieletes. *Elinguis.* Nyelvetlen.
- Kiäura. *Robustus. Validus.* Kövér. Izmos (*Pinguis. Crassus*).
- Kiäurot. *Robustum fieri.* Kövérülni.
- Kiäurotet. *Roborare.* Köveritni. Kövéritett.
- Kona. Kuna. Pames. *Cinis.* Kamu. Hamu. Hammas.
- Korosfet. *Evacuare.* üressitni.
- Koros kâte. Kätats. *Dim. Vacuum tugurium.* üres kotetz, kaliba, ól.
- Paika kâte (*Finnice Latrina*). Paita kotyetz. Buda.
- Mo kullatin. *Me audiente.* én hallottomra.
- Kuopa. *Pedum indumentum laneum, figura calcei.* Kaptza.
- Kuowat. *Excavare.* Kuvad a' dio.
- Kuwe. *Imago.* Kép. Képe.
- Kâta line. *Mantile. Handtuch.* Kézi ruha: Kendő.

Loffes.

Loffes. *Gravis. Ponderosus.* Laffu. Nehéz.
Juwas. *Madidus. Humidus.* Leves. Nedves.
Margafet. *Murmurare.* Morgolodni. Mérgefkedni.
Metjos. *Procul.* Mefzize.
Metfe. *Desertum. Sylva.* Mezö.
Mojos. *Mojus. Risus.* Mofoj. Mofojgás.
Mojotet. *Subridere.* Mofojogni.
Naiwott. *Madescere.* Nedvesfedni.
Nelgot. *Esurire.* Nyalogatni. Kivánni.
Niaijes. *Hilaris. Subridens.* Nyájas. Mofojgo.
Niammaftet. *Exfugere.* Nyalni.
Niaket. *Deglubere.* Nyefegetni.
Niommel. *Lepus.* Nyul.
Njuowet. *Pellem detrahere.* Nyuzott. Nyuzni.
Njáketet. *Somniare.* Nyugodott-ni (*Quiescere*).
No. *Vide! Ecce!* Né.
Oitet. *Vincere.* öletett-ni (*Occidendum curare*).
Painetet. *Colore imbuendum curare.* Fenetett. Kenni-fenni.
 Fefteni.
Paines. *Inficiens.* Kenős-fenős.
Páinek. *Color.* [Fenölék. Kenős. Fekték.
Paino.] [Fenö. Kenö.
Pakkates. *Poena.* Faggatás. Nyaggatás. Kinzás.
Palgot. *Huc illuc vagari.* Ballagott-ni. Koborolni.
Palketet. *Conducendum curare.* Alkuttat-ni.
Palka. *Mercus.* Alku. Alkudott portéka.
Paltos. *Timendus.* Féltős.
Pankes. *Tumidus.* Pokos.
Pantfar. *Lorica.* Pantzél.
Parapele. *Conjux.* Párja-fele. Felesége. Élete-párja.
Parates. *Quod altero praestantius est.* Páratlan. Nintspárja.
Parbma. *Littus praeruptum.* Part.
Pargetet. *Laborare facere.* Pergetett-ni. Forgatni. Forgolod-
 tatni. Dolgoztatni.
Parga ruoi! *Festina!* Peregj. Perdülj. Fordulj. Siesf. Erigy
 hamar!
Pargales. *Laboriosus. Gnavus.* Pördülös. Fordulo. Forgo-
 lodo. Dolgos.
Pargo. *Labor.* Pergö. Forgo. Pergés. Forgás. Forgolodás.
 Dolog (*ex Russico* Djelo) Munka (*ex Russico* Mu-
 tfenije).
Paritet. *Provenire in apertum.*

- -- *Schleuder. Funda. Parittyá.*
 Parketet. *Contorquere. Pergetett. Sodrott. Sodorni. öfz-*
vefonni.
 Part (*Finnice Pirti*) *Balneum Pördö. Fördö. Feredö.*
 Part. *Portio. Az én párr-omon van.*
 Pafet. *De ulceribus et vulneribus dicitur suppurantibus, in*
quibus pus augetur. Pofhatt. Peshedt. Genverfégedett.
 Pafat. Pafatet. *Lavare. Lavandum curare. Mofott. Mofa-*
tott-ni.
 Pafat kátitat. *Lava manus tuas. Mofad kezedet.*
 Pafagätet. *Incipere lavare. Mofogatott-ni.*
 Pafatattet. *Lavandum curare. Mofattattott-ni.*
 Paffe. *Sanctus* Mofott. Ujjáfületett. Szent.
 Paffet. *Igné torrere. Afzott. Afzalni.*
 Pator. Paterwa (*Finn. Pacuri*) *Profugus. Bodori. Bodorgo.*
Vándor. Bujdoklo.
 Peiwot. *Lucere Fénylett-ni.*
 Peiwe. *Sol. Dies. Fénylő. Nap.*
 Pele. *Latus. Jobb-és bal-fele, oldala.*
 Peljetes. *Surdus. Fületlen, füket.*
 Pefse. *Nidus. Fefse Félzek.*
 Peftet. Peftetet. *Amittere. Facere ut amittatur. Vefztett*
Vefztetett-ni.
 Peftetakes. *Qui femper aliquid amittit. Vefztegetős.*
 Peftem. *Amiffio. Vefztem ény. Vefztés.*
 Pefsek. *Cauda piscium. Pets (Penis).*
 Pinetet. *Affligere. Büntetni.*
 Pino. *Cruciatuſ. Bün-tetés.*
 Piwet. Piweftet. Piwagätet. *Calere. Calefcere. Incipere cale-*
fieri. Hevit. Hevefitett. Hevitgetett-ni.
 Piwales. *Calidus. Heves. Hevülős.*
 Piädalet *Delirare Bolondult-ni.*
 Piädattet. *Injicere alicui amentiam. Bolonditott-ni.*
 Plewes *Verecundus Félelmes.*
 Pofet. *Spirare. Pofzogni. Pofzszantani.*
 Pofotak. *Follis. Pofzogo. Szelelő. Fuvo.*
 Puodot. Puodotet. *Tegere. Tegendum curare. Fedett. Fede-*
tett ni Fódadni.
 Puodo. *Operculum. Fedő. Fódo. Folt.*
 Puojek. } *Vefica. Hojag.*
 Puoi. } *Ventriculus avium. Begy.*

Puojos.

Puojos. *Recens.* Uj. Ujjas.

Puola. Buola. *Fruustum, panis aut alius obsonii.* Falat (Finnice. Pala.

Puolet. *Ardere.* Gvulatt. Gvult. Gyulni.

Puoldet. *Urere.* Gvuldott. Gvuladott. Gyujtott - ni.

Puoldetet. *Urendum curare.* Gynlytatott - ni.

Puolnet. *Marcescere.* Fonnyatt - dni.

Puttjet. *Mulgere.* Fejt. Fejni.

Puwestet. *Strangulare. Suffocare.* Fullasztott - ni.

Pådnet. *Nere.* Fonni.

Pådnetet. *Nendum curare.* Fonat - ni. Fonatott.

Pånos. *Pensum lanæ, aut alius materiae nendæ.* Fono.

Pållet. *In auram dissipare.* Pallott. Palolni a' liztet.

Pállás. *Imbr.* Pallás. Palolás. Széllyel pallott, széllyel - szort viz. Zápor.

Pårgeftet. *Fumare.* Pergelni. Füstölni.

Pårret (Finn. Purra). *Mordere. Edere.* Furni. Szurni. Sérteni.

Pårrátet. *Morsui exponere.* Furatott. Szuratott. Sértetett.

Pårrets. *Terebra.* Furu.

Påtet. Påtégåtet. *Minutatim decidere.* Potyogott. Lehullott. Szotyogott - ni.

Pålko. Pålkem. *Lis. Rixa. Contentio.* Per. Perlekedés.

Pålkales. *Rixofus.* Peres.

Quotsetakes. Kotsetakes. *Cursitans.* Koslatós. Kotyáfzós.

Raide. *Tonitru.* Rendülés. Rengés. Dörgés.

Raidetet. *Tonitrua edere.* Rendített. Dörgött - oni.

Raido. *Series.* Rend. Sor.

Rakot. *Radere.* Rágott. Rágni. *Rodere.*

Raket. *Hiscere. Rimas agere.* Repedni.

Rasjo. *Pluvia.* Eső.

Roffohet. *Festinare.* Sietni.

Raffohet mannet. *Iter properare.* Sietve menni.

Rattet (Finn. Raattelen). *Discerpere. Difficere.* Rontani. Rontott Bontani.

Repe. *Vulpes.* Roka.

Restet. *Extendere. Trahere.* Eresztett. Megeresztett - ni.

Rima. *Calendarium Lappönium, ex characteribus bacillo ligneo incisis constans.* Rovás.

Ritelet. *Disceptare. Altercari.* Rityolodni. Verfengeni. Székellyes.

Rito (Finn. Ritja). *Lis.* Rityolodás. Perlekedés.

Riåwet. *Terrefieri*. *Horrere*. Riadott. Megrettent.
 Route. *Ferrum*. Ro'sda. *Rubigo ferri*.
 Ruwanet. *Celerius ire*. *Accelerare*. Rohanni.
 Råggajes. *Foveis abundans*. Rokkanós. Síllyedezett. Gödrös.
 Råkotet. *Latrare*. Ugatott-ni.
 Råmes. *Deformis*. Rémitö. Iszonyu.
 Sabbrot. *Atteri*. Sepret-eni. *Verrere*.
 Sabbrogåtet. *Atteri incipere*. Sepregetett-ni.
 Saines. *Tardus*. Sainos. Sajnálós. Restes.
 Saite. *Hasta*. 'Sida. Dårda.
 Saket. *Abundanter*. Sokat. *Accus*.
 Sargotet. *Dissecare*. Hafogatott.
 Sarjes. *Vulneratus*. Sérjes. Sérelmes. Séríllt.
 Sarjem. *Vulneratio*. Sérelem.
 Sarjetet. Sårjiret. *Vulnerare*. Sértett-teni.
 Sarwats. *Parvum cornu*. Szarvatska.
 Sawates. *Optatum*. Ohajtás.
 Segges. *Gracilis*. Hegyes (*Acutus*).
 Sjeudnjetet. *Vesperascere*. Setétedett-ni.
 Silke (*Finn*. Siki). *Sericum*. Selyem.
 Sjuddet. *Sufurrare*. Suddogni. Suttogni.
 Sjár. *Glaea*. Sår. *Terra*. *Argilla*. *Lutum*.
 Sjuwelet. *Spontaneum et libentem esse*. Szivellett-eni.
 Skruw. *Cochlea*. Stof.
 Suoine tjåle. *Foeni stipula unica*. Széna szål.
 Sålle. *Multitudo*. *Societas*. *Genus*. Sereg.
 Sådodos. *Tranquillus*. *Quietus*. Tsendes.
 Takotallet. *Manu blande palpate*. Tapogatott.
 Teiwes. *Res*. Tevés. Dolog tevés. Tétemény. Tfelekedet.
 Telpes. *Jocosus*. Tréfás.
 Teltet. *Expandere*. Terített. Terjesztett-ni.
 Tjalet. *Sculpere*. *Sculpendo, et incisiones faciendo crispate, ornare*. Gyalulni. Mettze-ni.
 Tjalmats. *Ocellus*. Szemetske.
 Tjalmepelak. *Monoculus*. Szemefelü. Fél-fzemü.
 Tjalmeteme. *Coscus*. Szemetlen. Vak.
 Tjatse. *Aqua*. Lots. Potfoja. Viz.
 Tjatsejas. *Aquosus*, Potfojás. Lotfos.
 Tjerot. *Fiere*. Sirott. Sirt. Sirni.
 Tjetse. *Patruus*. Etfé.
 Tigle. *Later*. Téglá.

Tjinos.

CONSPECTVS OPERIS.

Fasciculus primus.

Affinitas linguae Lapponum et Finnorum. Terminationes Nomin. Substantiv. Adjectivorum et Diminutivorum.				P. I
Declinatio.	—	—	—	7
Comparatio.	—	—	—	13
Numeralia.	—	—	—	14
Pronomina.	—	—	—	17
Possessiva et Suffixa.	—	—	—	20
Verba.	—	—	—	22
Verb. Substant. <i>Sum.</i>	—	—	—	35
Adverbia.	—	—	—	40
Praepositiones.	—	—	—	41
Syntaxis.	—	—	—	44
Similitudo vocum hung. cum lapponicis et finnicis.				53
Vocabularia lapponico-finnico-latino-hungarica comparativa alphabetice digesta.				61
Voces hungarice fonantes, sed aliter significantes.				92
Collatio locorum biblicorum finnicor. et hungaricor.				94
Conclusio.	—	—	—	119

Fasciculus secundus.

Affinitas linguae Esthonorum. Occasio ad hunc secundum fasciculum elaborandum nata.	--	125
Diminutiva.	-- --	126
Declinatio.	-- --	127
Comparatio.	-- --	129
Numeralia.	-- --	130
Pronomina.	-- --	130
Verba.	-- --	131
Verbum Substantiv. <i>Sum.</i>	-- --	138
Suffixa.	-- --	139
Adverbia.	-- --	141
Syntaxis.	-- --	143
Proverbia et Aenigmata esthonica.	--	147
Collatio locorum biblicorum esthonicorum et hungaricorum.	-- --	150
Oratio Dominica esthonica cum hungarica comparata.		154
Vocabularia esthono-hungarico-latina comparativa.		155
Paradigma Declinationis esthonicae, in vocibus 17, quae hungaricis valde similes sunt.		172

Fasciculus tertius.

Aliae septem linguae, fennicae originis: Vogulica, Votjakica, Tschuvaschica, Tscheremissica, Permica, Sirjenica et Morduinica cum Hungarica comparatae.		175
Fontes, ex quibus hae linguae investigari potuerunt.		177
Numeralia.	--	179
		Posses-

Possessiva.	--	--	--	P. 180
Verba.	--	--	--	182
Verba Substantiva.	--	--	--	184
Praepositiones.	--	--	--	187
Vocabularia harum 7 linguarum cum hungarica comparata.	--	--	--	189
Vocabularia Samojedarum et Ostjakorum cum hungar. comparata.	--	--	--	214
Numeralia Ostjakorum.	--	--	--	217
Enumeratio populorum fennicorum secundum Clarif. Gatterer.	--	--	--	217

Appendix prima.

Vocabularia Tatarorum et Hungarorum comparativa.	--	--	--	221
Horum continuatio est in fine operis, vocabularium scilicet Turcarum et Hungarorum comparativum.				
Confectarium vocabularii tatarici.	--	--	--	231
Conjugatio turcica.	--	--	--	233
Significationes, seu Formae Verborum 28 turcicorum, et hungaricorum.	--	--	--	240

Appendix secunda.

Vocabula ex Vocabulariis comparativis Petropoli. jussu Imp. Catharinae II. editis excerpta.	--	--	--	242
Dissertatio M. Belii de variis Slavorum populis et Dialectis.	--	--	--	293
Vocabularia linguarum slavicae originis comparativa.				
Vocabularium russo-hungaricum.	--	--	--	306
Vocab. slaviano-ferbico-hungaricum.	--	--	--	334
Vocab. bohémico-hungaricum.	--	--	--	346
				Vocab.

Vocab. polonico-hungaricum.	--	--	P. 356
Denominationes quorundam pagorum, oppidorum fluviorum et urbium Hungariae et Transilvaniae ex flavica lingua sumtae.	--	--	363
Supplementa vocabulariorum lapponicorum, finnicorum et esthonicorum quae sub decursu operis congesta sunt.	--	--	366
Supplementum finnicum, ad pag. 61 sq.	--	--	376
Supplementum esthonicum, ad pag. 155 sq.	--	--	377
Vocabul. turcico hungaricum. Est hoc continuatio, seu supplementum vocabular. tatarici, pag. 231-231. praemissi.	--	--	377

- Tjinos. *Compatius*. Tfinos. *Comtus*.
 Tikkajes. *Pediculosus*. Tetükés. Tetves.
 Tillatellet. *Faciendum curare*. Tfináztatott -ni.
 Tjokketett. *Recumbere*. *Considere*. Gyökcentett. Elszunnya-
 dott -ni.
 Tjowot. Tjowotet. *Sequi*. *Incipere sequi*. Követett. Követ-
 getett -ni.
 Tjuoukes. *Lux*. Tündöklés. Fény. Világosság.
 Tjuoket *Lucere*. Tündöklött -leni.
 Tjupp. *Mitra* Tfúp. Kutsma. Süveg. Sapka.
 Tjurges. *Firmus*. Kérges.
 Tjáddek. *Gula*. *Guttur*. Torok.
 Tjálg. *Saliva*. Nyál.
 Tjamá. *Cumulus*. Tfomo. Rakás.
 Tjamátet. *Opplere*. *Cumulare*. Tömetett. Tömve-
 töltött.
 Tömni. Nyomatott.
 Tjárwe. Tjárwos. *Cornu*. *Corniger*. Szarv. Szarvas.
 Tjätet. *Referare*. Nyitott. Nyitni.
 Tjätetet. *Referandum curare*. Nyittatott. Nyittatni.
 Tfähke. *Vadum*. Ttékéj. Gázlo.
 Tfähketet. *Accendere*. égetett.
 Tulwet. *Exundare*. Töltött -teni.
 Tulwe. *Diluvium*. Telve. Teli. Tellyes.
 Tuola. *Legitimus*. *Genuinus*. Tulajdon. Valóságos.
 Targetet. *Incipere*. *Contremiscere*. Dörgetett -tni.
 Tärmos. *Rugosus*. Ormós. Vonafos. Rántzos.
 Tappot. *Adhaerescere*. Tapadni.
 Taptjet. *Premere*. Tapotni.
 Tāwas. *Repletus*. *Plenus*. Telyes.
 Udke. *Recens*. Uj.
 Wadfatak. *Via, qua itur*. Vezeték. Ut.
 Wadsetet. *Facere, ut quis eat*. Vezetett -tni.
 Wahda. *Periculum*. Vád (*Accusatio*).
 Waino. *Desiderium*. Vágyodás.
 Waljo. *Bonus*. Jo.
 Wanatakes. *Remittens*. *Qui extendi et relaxari potest*. Vo-
 natékos. Vonodhatós. Vonós.
 Wardo. *Mons arboribus constitus*. *Aut qui in confinio Silvae*
est. Erdő. Silva.
 Warr. Wara. *Sanguis*. Vér.
 Waula. *Barathrum*. Völgy.
 Waulajes. *Profundus*. Völgyes.
 Wides. *Amplus*. Vidékes.

Widnar. *Victor*. Vitéz.
 Wigget. | *Eviti*. Iggekezni. Igyekezni. ügetni
 Wiggetet | *Nisu quidpiam efficere*.
 Wikke. *Culpa*. Vitke Véték.
 Wuortja. *Cornix*. Varju.
 Wuowda. *Arbor cava*. Udva. Odva.
 Waldo. *Culpa*. Vád
 Wärtot. *Serenum fieri*. Viradott. Viradni.
 Wärtfa. *Vervex*. Berbéts.
 Warka. *Scalprum*. Vélő.
 Ägg. *Hamus piscatorius*. Horogg.
 Äjaret. *Cibare*. étet. ni.
 Äjewes. *Novus* Uj.
 Äme. *Vetus* O.
 Äppetus. *Doctrina*. Oktatás.
 Äppetet. *Docere*. Oktatott. Oktatni.
 Äwer. *Vis*. E-ő.
 Älo. *Grex pecudum*. Nyály.

Supplementum Finnicum, ad pag. 61 sq.

Sifälinnen puhtaus. *Castitas*. Szüzeffégi tisztaság.
 Hywää tekemys. *Benignitas*. Hiv tétemeny.
 Hywvs. *Bonitas*. Hivlég.
 Hywä työ. *Beneficium*. Hiv tét. Jotét.
 Mesi (*Lapp*. Mész). *Mulsum*. Méser.
 Raha. *Pecunia*. Arra (*Pretium*).
 Juri. *Radix* Jökér. Gyöker.
 Witzicko. *Virgultum*. Veszszötske.
 Cuori. *Cortex*. Kéreg.
 Cuwa. *Imago* Kép. Képe.
 Mies. Uro. *Esthonic* Mees). *Homo*. Mies. Mives (*Operarius*).
 Ur (*Dominus*).
 Aju (*Esthon*. Aijo). *Cerebrum*. Aju. Agyú. Nagy-agyu.
 Agy.
 Ihmistä. *Hominem*. Ehmbert.
 Silmäpuoli. *Monoculus*. Szemefele. Fél-szemü *Esthon*. Ux-
 silmane. Egyfzemü).
 Otza (*Esthon*. Ocz) *Frons*. Ortza. Genae.

Ikene.

Ikene (*Esthonica* Iggomet). *Gingiva*. Iny. Inyemet. *Ac.*
Cainalon Aluinen (*Esthon.* Olla). *Axilla*. Honalla. Hony-
allya.

Tädyt (*Esthon.* Tew). *Pulmo*. Tüidö.

Sata. *Centum*. Száz.

Tahto. *Voluntas*. Tehetö. Tehettfég. *Vis. Potentia*.

Supplementum *Esthonicum* ad pag. 155 sq.

Jalla tallo. *Planta pedis*. Gyalog-talpa. Láb-talpa.

Uhs aft. *Novus annus*. Uj ezstendö.

Pohl. *Dimidius*. Fél.

Hywä työ. *Beneficium*. Hiv tétel.

Paha työ. *Noxa*. Puha tétel. Gonofz tfelekedet.

Pahuus. *Nequitia*. Puhafág. Gonofzfág.

Pila. *Morio*. Bolond.

Suru. *Trifititia*. Szomorufág.

His accedunt voces turcicae sub decursu operis
collectae.

Voces Turcarum apud Tataros etiam usitatae, su-
perius multae enumeratae erant, pag. 221, at seqq. sunt
potissimum Turcis usuales. Primo loco stant
voces turcicae.

Ejli. *Gut*. Jo.

Tschadir, *das Zelt*. Sátor.

Bazar gun. *Sonntag*. Vasárnap.

Tschok. *Viel*. Sok.

Soba. *Stube*. Szoba.

Tabur. *Lager*. Tábor.

Tulman, *das Unterkleid*. Dolmány.

A a 5

Daje,

Kapu. *Thor. Thür.* Kapu.
 Kutschki *Kutsche.* Kotfi.
 Jai, *der Bogen.* Ij. Iv.
 Daje, *die Amme.* Dajka.
 Kajik. *ein Fahrzeug.* Sajka.
 Tschizme. *Schuh Stiefel.* Tfizma.
 Paputsch. *Pantoffel.* Paputs.
 Majmon, *der Affe.* Majom.
 Karyndge. *Ameise.* Hangya.
 Turna. *Kranich.* Daru.
 Sinek, *die Mücke.* Szunyog. Siwri Sinek, *die Gelfe.* Sürt
 izugyog Apro izugyog.
 Jemisch, *das Obst.* Gyümöltk.
 Dschuz. Dgewiz, *die Nuß.* Dio. Divo.
 Kajfi. *Aprikose.* Kajszin Baratzk.
 Totan *Rauchtoback.* Dohány.
 Kiz. Kis. *Jungfer. Fräulein.* Kis - afzfony.
 Kurum, *der Ruß.* Korom.
 Dschib, *die Tasche.* 'Seb.
 Kuntus, *eine Art Oberrock von Frauenzimmern.* Kantus.
 Köntös.
 Schalawar, *eine Art Hosen.* Salavári.
 Bijik. *Schnurbart.* Bajulz.
 Sakal, *der Bart.* Szakál.
 El, *die Hand.* Schooß. öl.
 Diz, *das Knie.* Térd.
 Bel, *die Niere.* Bél (*der Darm*).
 Ibrik, *der Krug.* Ibrik.
 Tschanak *Geschirr.* Napf. Tfanak.
 Bazar. *Markt.* Váfar.
 Ketsche. *Spit.* Kefö.
 Dün. *Gestern.* Ten - nap.
 Jürisch, *das ofte Gehen.* Járás.
 Söilisch, *das Sprechen.* Szollás.
 Süpürmek. *Kehren mit dem Besen.* Seperni.
 Tepfi. *Pfanne. Schlüssel.* Tepfi.
 Itscheim. *Ich trinke.* Ifzom.
 Wezir. *Anführer.* Vezér.
 Hawa. *Zeit. Frist.* Hava. Ho. (*Monath*).
 Gülmek. *Kommen, sich sammeln.* Gyülni.
 Butschuk. *Werth.* Böts. Bets.
 iirdüm, *Verberavi.* Vertem.

Bajgus,

Bajgus, *die Eule*. Bagoj.
 Betschik, *die Wiege*. Bötfsö.
 Bez. Wez. *Leinwand*. Váfzon.
 Burdur, *öffentliches Hurenhaus*. Bordély haz.
 Kepeneg. *Regen - Mantel*. Köpenyeg.
 Kamuka. *Damaske*. Kamuka.
 Kopdschet, *das Heft*. Kapots.
 Dandschik, *der Rath*. Tanáts.
 Dari. *Graupen*. Dara.
 Haute, *die Woche*. Hét.
 Harami, *ein Räuber*. Haramia.
 Harti. *Hütchen*. Hártya.
 Has, *der Bauch*. Has.
 Jaling, *die Flamme*. Láng.
 Jel, *der Wind*. Szél.
 Indschi, *die Perle*. Gyöngy.
 Baga. *Frosch*. Béka.
 Kara kourbaga. *Kröte*. Varas béka.
 Oka, *zwey Pfund* Oka.
 Pambuk. *Baumwolle*. Pamuk. Pamut.
 Sirke. *Nisse in Haaren*. Serke.
 Sos, *die Stimme*. Szo.
 Tscheng, *die Schelle*. Tschengö. Tschengettyü.
 Tschauka, *die Dohle*. Tschoka.
 Urke. *Spinnrocken*. Rokka.
 Ufun. *Lang*. Holzszu.
 Sarman. *Stroh*. Szalma.
 Dek. Deg. *Bisher*. Eddig.
 Betsch. *Wien*. Béts.
 Erdel. *Siebenbürgen*. Erdély.
 Nemtsche, *ein Deutscher*. Némét.
 Leh, *ein Polak*. Lengyel.
 Tseh, *ein Böhme*. Tseh.
 Mad'far, *ein Ungar* Magyar.
 Chorwat, *ein Kroat*. Horvát.
 Kolauz. *Wegweiser* Kalauz.
 Rus, *ein Russe*. Orofz.
 Ari, *die Biene*.
 Ieban arvfi. *Bourdon*.] Dará's.
 Kol, *der Arm*. Kar.
 Guöbek. *Nabel*. Köldök.
 Sinir, *die Nerven*. In. *sz.*

Deri,

Deri, *die Haut*. Bör.

Sunour. Limes. Sinor. Határ-mértéke.

Jumrud'sak. *Pest*. Nyomorufág.

Kuju. *Brun*. Kút.

Kilid. *Riegel*. Kilints.

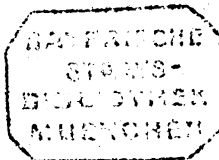
Deré. *Thal*. Tér (*eine Ebene*).

Kafzab. *Fleischhacker*. Kafzabolo. Mézfáros.

Paputse'fi.]

Tfizme'fi.] *Shuster*. Tfizmadia.

Schundán-bundán. Innen-ámonnan. Sundán-bundán. *Hinc indeque*. *Quasi modo iniusto acquirendo*.

7

